

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

ЛЕОНІД ЧЕРЕВАТЕНКО

*Матеріали до біобібліографічного
показчика*

Київ 2019

УДК 016: 821.161.2.09 «19/20» (092)+016:
791.072.2 (477) «19/20» (092)
Ч46

Упорядник
Науковий редактор

Н. Казакова
В. Кононенко

Леонід Череватенко : матеріали до біобібліографічного покажчика / М-во культури України, НБУ ім. Ярослава Мудрого ; упоряд. Н. Казакова, наук. ред. В. Кононенко. – Київ, 2019. – 256 с.

Матеріали до біобібліографічного покажчика «Леонід Череватенко» містять публікації культурологічної, літературознавчої, мистецтвознавчої кінематографічної тематики, поетичні твори та переклади. Хронологічні межі та покажчика – 1963–2018.

Видання розраховано на широке коло науковців: культурологів, кінознавців, мистецтвознавців, перекладачів, а також студентів, педагогів.

**УДК 016: 821.161.2.09 «19/20» (092)+016:
791.072.2 (477) «19/20» (092)**

Від упорядника

Матеріали до біобібліографії Л. Череватенка – це перша спроба зібрати та систематизувати твори поета, перекладача, літературного критика та кінокритика, сценариста, археолога, а також літературу про нього. Складність пошуку була зумовлена відсутністю його наукової біографії та ґрунтовних статей про різні періоди його життя і багатовекторної діяльності. Матеріали, зібрані в покажчику, відображають відчутну присутність Л. Череватенка в українській культурі. Крім того, вони свідчать про його критичну світоглядну позицію як одного з шістдесятників часів СРСР та про несприйняття Л. Череватенком окремих подій, тенденцій у громадсько-політичному, кінематографічному та літературному житті незалежної України.

На початку видання вміщено «Основні дати життя і діяльності Л. В. Череватенка», які побудовано на відомостях, наданих в інтерв'ю та публікаціях про нього.

Матеріали до біобібліографії «Леонід Череватенко» згруповано у двох частинах: «Твори Леоніда Череватенка» та «Публікації, висловлювання, згадки про Леоніда Череватенка».

Матеріали першої частини «Твори Леоніда Череватенка» згруповано у восьми розділах. Перший – «Окремі видання творів» – складають чотири прижиттєві збірки поезій та три збірки віршів, перекладів та сценаріїв, що вийшли після його смерті. Твори упорядковано та видано посестрою Леоніда Череватенка – Валерією Богуславською та його помічницею й добрим другом Людмилою Забарило.

Важливе місце у другому розділі «Літературно-критичні, публіцистичні, культурологічні статті» посідають публікації про письменників «розстріляного відродження» та літераторів української діаспори, мистецтвознавчі розвідки та нариси про участь в археологічних розкопках, які увійшли до підрозділу «Статті». Окремо у підрозділах з відповідними назвами згруповано рецензії, статті в енциклопедіях та інтерв'ю. Для сучасних рецензентів було б корисно ознайомитися з методикою написання Л. Череватенком рецензій, що відрізняються ґрунтовністю розроблення теми, коректністю в оцінках робіт. Інтерв'ю Л. Череватенка – це цікаві, насичені ідеями та роздумами дискусії зі співбесідником.

Певний час Л. Череватенко обіймав керівні посади в Міністерстві культури України та Спільці письменників України, тож частина матеріалів, поданих у підрозділі «Участь у колективних публікаціях», підписано Л. Череватенком-чиновником.

Розділ «Поетичні твори Л. Череватенка», який розпочинається з першої відомої поетичної публікації 1965 р. у журналі «Дніпро», засвідчує різну інтенсивність поетичної творчості, «непоетичні періоди» та повернення до вже надрукованого. За логікою у цьому ж розділі ми мали б подати переклади поезій Л. Череватенка іноземними мовами. На жаль, в Україні поки що не склалась практика створення бібліографії українознавчої літератури іноземними мовами.

Матеріали наступного розділу «Переклади Л. Череватенка» містять переклади з 12-и мов. Відкривається розділ першим відомим перекладом поезії Б. Брехта, що також побачив світ у журналі «Дніпро» в 1965 р. Більшу частину підрозділу складають переклади з німецької та польської мов, якими Л. Череватенко володів досконало. Не всі переклади вдалося розшукати, зокрема, у друкованих джерелах є відомості про переклади поезій О. Блока, Й. Мандельштама, поетів країн Балтії. Існує ймовірність їх публікації після опрацювання архіву Л. Череватенка.

У розділі «Кінематографічний доробок Л. Череватенка» зібрано статті про стрічки та режисерів, акторів, операторів Київської кіностудії ім. О. Довженка та рецензії; подано скорочену фільмографію стрічок, знятих за сценаріями Л. Череватенка з відгуками на них, а також друковані сценарії. Кінематограф рятував Л. Череватенка у найскладніші періоди його життя, зокрема на початку 1970-х – давав йому фінансову підтримку. В разі перебільшення планової кількості статей, він друкувався у «Новинах кіноекрану» під псевдонімом «Леонід Василенко» (№№ 307, 720 668, 669, 670, 724, 734). Стаття Л. Череватенка «А корабель стоїть...» (1987, № 718) зробила його знайомим кінокритиком в СРСР. Як сценарист він завжди брав за основу якісний літературний матеріал – твори Лесі Українки, С. Довлатова, Григора Тютюнника, С. Черкасенка, Ю. Липи; сценарії двох документальних фільмів «Я камінь з Божої пращі...» та «Євген Деслав» написано на основі власних літературних розвідок. Герої його документальних фільмів: Ю. Коцюбинський, Л. Первомайський, С. Бондарчук, І. Драч, Ю. Михайлів та В. Сидорук – люди непересічні. За радянських часів окремі фільми Л. Череватенка мали складну долю, що засвідчує інформація, подана у відгуках. Довгі роки ім'я Л. Череватенка було пов'язано з багаторічним, єдиним в Україні періодичним виданням про кінематограф – журналом «Новини кіноекрану». Останні роки існування журналу він фактично очолював видання.

У виступах та статтях Л. Череватенко неодноразово наголошував на важливості дослідження та публікації джерел як основи збереження національної духовної спадщини. Матеріали, представлені у розділі «Публікації джерел» – результат роботи Л. Череватенка в архівах та бібліотеках, експедиції на Соловки, записи спогадів родичів та близьких діячів «розстріляного відродження» у кінці 1980-х. Він у числі перших, хто почав систематично друкувати твори представників української діаспори, як вже добре знаних, так і маловідомих. Серед авторів та персоналій оприлюднених джерел – відомі діячі української культури: І. Багрянний, М. Бажан, О. Довженко, М. Зеров, Г. Кочур, П. Тичина; поет-шістдесятник І. Гнатюк; відомі та малознані представники української діаспори: Є. Маланюк, Б. Бора, Є. Деслав, І. Качуровський, Ю. Липа; сучасники Л. Череватенка: Р. Заславський, І. Миколайчук, Б. Мозолевський, Д. Паламарчук, В. Полянецький, М. Фішбейн, Є. Яценко та ін. (всього – 57 прізвищ). Фактично, завдяки праці Л. Череватенка як публікатора Україна отримала цінний корпус невідомого раніш

поетичного та перекладацького доробку М. Лукаша. До цього розділу також увійшли публікації кінематографічної тематики про внесок в українське кіно письменників та поетів 1920-х років, твори яких з'явилися на сторінках журналу «Новини кіноекрана» завдяки зусиллям Л. Череватенка, та документи про О. Довженка, які він розшукав в архіві Служби безпеки України.

Розділ «Листування» містить описи надрукованих листів до Л. Череватенка та його листів до різних адресатів, серед яких – родина Корнієнків-Танюків, А. Горська, І. Качуровський та ін. Л. Череватенко листувався з багатьма представниками української культури та мистецтва, цікавими людьми, а також з установами та організаціями. Це ставить перед дослідниками його творчості завдання в подальшому розшукати та опублікувати зазначений масив інформації.

Інформацію про значну роботу, здійснену Л. Череватенком з редагування та упорядкування видань Є. Плужника, І. Багряного, О. Ольжича, Д. Паламарчука, Ю. Липи, Ж.-М. де Ередіа, М. Лукаша, Б. Олександрів-Грибінського, В. Коротича зібрано у розділі «Редагування, упорядкування, рецензування, інтерв'ю».

Паралельно з наповненням розділу «Твори Леоніда Череватенка» упорядники поставили за мету вивчити ступінь введення праць Л. Череватенка до наукового обігу та поширення їх в освітніх програмах. Результати вибіркового вивчення наявності рецензій, цитування, відгуків, згадок, було об'єднано під назвою «відгуки», або «згадки» і подано до праць у зворотній хронології (опис джерел скорочений). Значна кількість відгуків до окремих праць Л. Череватенка засвідчують їхню актуальність і на сьогодні. Статті та переклади Л. Череватенка представлено в навчальних програмах уроків української та зарубіжної літератур. Частина важливих праць продубльовано у другій частині.

Традиційну назву розділів біобібліографічних покажчиків «Література про життя і діяльність» ми конкретизували: «Публікації, висловлювання та згадки про Леоніда Череватенка». У цій частині матеріали систематизовано за такими розділами: публікації, які містять загальну оцінку творчої діяльності Л. Череватенка, та матеріали біографічного характеру – у першому. У другому – публікації, в яких він згадується як літературний критик, поет, перекладач кінокритик, кінознавець та кінематографіст.

Цікаво, що частина покажчика «Публікації, висловлювання та згадки про Леоніда Череватенка» починається і завершується публікаціями про нього як поета і учасника археологічних розкопок. Перша – «Репортаж из Толстой могилы» з журналу «Юность» (1971) спортивного журналіста Ю. Зерчанінова, а друга – давнього знайомого археолога К. Сушка «Він умів слухати землю, і земля його чула: до 80-річчя з дня народж. Леоніда Череватенка» (позиції № 1156, 1361). Про Л. Череватенка не написано жодної статті на кшталт «Л. Череватенко – літературний критик», «Л. Череватенко – перекладач» або «Л. Череватенко – археолог»; більш ніж скромний перелік

його ювілейних статей: Л. Кореневич «Орач перелогів» до 60-річчя, В. Скуратівський «Леонід Череватенко: передювілейні нотатки» до 70-річчя, О. Страшенко «Бунчужний нашої культури» до 75-річчя та ін. Доповнюють відомості розділу «Матеріали до біографії» матеріали з довідкових та енциклопедичних видань, інформація про нагородження літературно-мистецькими преміями тощо.

Формуючи матеріали розділу, в якому йдеться про Л. Череватенка як про фахівця багатьох галузей, упорядники опрацювали великий масив літератури, насамперед твори його сучасників – діячів культури, науки, мистецтва, громадських діячів, з якими він спілкувався. У такий спосіб ми зібрали певний фактографічний матеріал про різні періоди та характер діяльності Л. Череватенка як літературного критика, поета, перекладача, кінематографіста, його громадянську позицію. Серед опрацьованих матеріалів – 34 томи щоденників Леся Танюка. Як виняток їх описано компактно, що дає можливість послідовно ознайомитися з різними аспектами багаторічного творчого спілкування.

Хронологічні межі посібника: початок 1963 р. – до 2018 р. включно. У межах розділів розташування матеріалів – у хронологічному порядку. Виняток становлять розділи «Переклади Л. Череватенка» та «Публікації джерел», де застосовано групування матеріалів за алфавітом мов та прізвищ персоналій.

Ми не можемо оминати увагою публікації, в яких згадуються стосунки Л. Череватенка з бібліотеками і архівами. Людина високої книжкової культури, власник великої бібліотеки, він радо співпрацював з бібліотеками: брав участь у підготовці бібліографічних видань, відвідував заходи та сам виступав у бібліотеках Києва, Донецька, рідного Ірпеня (№ 100, 1382, 1408, 1522, 1541) та ін. Співпрацю з архівами Л. Череватенко розглядав як самозбагачення: багато працював у архівах та сприяв поповненню фондів віднайденими документами, про що свідчать згадки у статтях (№ 291, 811, 1322, 1446) та ін.

Поза межами посібника залишився великий масив інформації та важливий показник розповсюдження і використання праць Л. Череватенка – бібліографічні джерела, в яких зареєстровано його праці та літературу про нього. Всього опрацьовано понад 100 назв. Назвемо найґрунтовніші: «Археологія України. 1981–1990» (Київ, 1999), «Українська література в загально-слов'янському і світовому літературному контексті. У 5 т.» (1987–1994), «Книги і долі: Митці Розстріляного Відродження» (Одеса, 2002), «Григорій Кочур» (Львів, 2006), «П'ядик Ю. Українська поезія кінця ХІХ – середини ХХ ст.: бібліографія : антологія. У 5 т.» (Київ, 2011, 2015), «Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості» (Донецьк, 2012), «Українське перекладознавство ХХ сторіччя: бібліографія» (Львів, 2013), «Мистецький нонконформізм України в інтонаціях» (Київ, 2017).

Упорядники свідомо не включили до посібника відомості про електронні публікації Л. Череватенка та електронні публікації про нього. Таких матеріалів не бракує і з ними можна познайомитися в Інтернеті. На «YouTube» є відеоматеріали: «Памяти Леонида Череватенко / Ірпень-Культура. Ирпень-Культура. Оpubліковано 27 янв. 2018 г. Люди и блоги»; «Діалог. Лесь Танюк – Леонід Череватенко (2005) (б.п.)»; «Леонід Первомайський. Українська література в іменах: Курс “Українська література в іменах”. Оpubліковано 10 юн. 2018 г.»; також представлено фільми за сценаріями Л. Череватенка та за його участю: «Червоний ренесанс», «Ольжич», «Прощання», «Лицар Вася», «Евгений Деслав. Фантастическое путешествие», «Закон» та ін. Тривалий час на «YouTube» зберігався відеофільм «Діалог. Василь Герасим'юк – Леонід Череватенко» (в 6-и частинах; нині він недоступний для перегляду).

Переважну більшість матеріалів покажчика переглянуто de visu і анотовано. Публікації, які не вдалося звірити, позначено астериском (*) на початку бібліографічного опису певної позиції. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за діючими Державними стандартами України. Науково-допоміжній апарат складають: вибране зі статей про Л. Череватенка, вступне слово від упорядника, «Основні дати життя й діяльності Л. В. Череватенка», іменний та хронологічний покажчики.

Висловлюємо щирі вдячність за допомогу Валерії Богуславській, письменниці; Світлані Кучеренко, заст. голови правління Благодійного фонду ім. Івана та Юрія Лип; Дмитру Мартинюку, головному редактору журналу «Зоря вечорова» (м. Доброслав, Одес. обл.); Костантину Сушку – письменнику экс-Генеральному директору Національного заповідника «Хортиця», письменнику, лауреату премії імені Франка .

Сподіваємося, що цей покажчик буде корисний літературознавцям, перекладачам, кінематографістам, студентам (і не тільки гуманітарних вищих навчальних закладів), педагогам і всім тим, хто цікавиться культурою України.

Про Леоніда Череватенка і його творчість

Кореневич Л. Орач перелогів

«...Його знахідки й відкриття в царині українського відродження могли б стати вагомим доробком цілої наукової інституції. Одні публікації в журналі «Дніпро» за кілька останніх років чого важать! З його руки вперше прийшли до нашого читача і «Сад Гетсиманський» Івана Багряного, і «Змова у Києві» Євгена Плужника, постали на повен зріст Ольжич (Олег Кандиба) і Євген Маланюк, Олена Теліга і Юрій Горліс-Горський, Дмитро Фальківський... – годі й перелічити всіх тих, кому віддав частку свого серця й душі Леонід Череватенко, виразно окреслюючи їхні постаті на верховині української культури.

Не можна оминати і його постійної уваги (скоріше, неперебутньої любові) й до Олександра Довженка (скільки «утаємничених» сторінок життя він відкрив нам!), й до Миколи Лукаша та Григорія Кочура...

Якби зібрати всі його передмови, есе, статті, коментарі до купи, їх вистачило не на одну книжку. І то не тільки писання останнього часу, а й раніші, від студентської пори. Бо все, що вийшло з-під його пера, зберігає дух першопрочитання, усе – на часі, важливе й сьогоденне. Перегортаючи подумки все зроблене Леонідом Череватенком, виразно бачу те надзавдання, яке він поставив перед собою:

Щоб не сонним снились
Все неправди, щоб розкрились
Високі могили
Перед вашими очима,
Щоб ви розпитали
Мучеників: кого, коли,
За що розпинали?

Лінія шукань Леоніда Череватенка чітка й виразна: постаті героїчні й трагічні водночас, незнані вояки, які у пошуках Істини і Батьківщини йшли до кінця, аж до загину. ... Пером його водить не жага самоутвердження й самовинищення за рахунок великих, а самовідана й жертвна любов до українського мистецтва, української літератури. Пише він завжди про те, що йому болить, про тих лицарів духу, яких сьогодні так бракує в нашій новітній історії.

Про що б і про кого не писав Леонід Череватенко, він завжди говорить про те, що виходить на європейський рівень, осягає обшири нашої культури, межі її діянь у світовому контексті. Мабуть, саме через це й зберігають усі його роботи ту неперебутню вагу, що їх не тільки вчора, а й сьогодні можна укладати в книжку й виходити з нею до читача. «Сьогодні я можу передрукувати усе, що з'явилося під моїм прізвищем, – переконаний наш ювіляр, – нічого не змінюючи, жодного слова». Чи багато хто з колег Череватенка може взяти на себе таку відповідальність за сказане ним слово, хоч фоліанти їхніх писань і виходять без особливих потуг?...».

Кореневич Л. Орач перелогів: Леонідові Череватенку – 60 / Леонід Кореневич ; фото І. Яїцького // Літ. Україна. – 1998. – 26 листоп., № 44 (4809). – С. 5 : фот.

Скуратівський В. Леонід Череватенко: передювілейні нотатки

«...Порівняно недавно один київський вчений створив нову наукову дисципліну – «біографіку», науку про складання життєпису. Шкода – дуже шкода! – що й досі не з'явилась академічна біографія Леоніда Васильовича Череватенка. Народився він 31 жовтня 1938 року в Дніпропетровську, був поетом, археологом, літературознавцем, мистецтвознавцем, кіносценаристом і кінокритиком, громадським діячем, колекціонером, бібліофілом тощо. «Біографіка» у створенні того життєпису точно б стала в нагоді! А поки що «біографіка» може хіба дати пояснення, чому ця біографія не з'явилася.

Звернімо увагу на ту – неймовірну для нашої доби суворого регламенту праці! – суму його занять, інтересів, зусиль. Таке враження, ніби Леонід Васильович, побував у всіх цехах, біля всіх варіантів гуманітарної царини. Заходив туди, дивився, як там працюють, а потім, чи не експромтом, робив те саме. Тільки краще. І зробив той цех для інших.

...Українська культура 1955–1985 рр. була наглухо і безпросвітно запечатана в глухий провінціалізм, до якого ті, хто це зробив, додали ще й наскрізну, всесвітню догму. Отож, абсолютна ізоляція цієї культури від світового інтелектуального і художнього мейнстріму (ба навіть від його, зрештою, слабеньких відгомінів у великих російських і прибалтійських містах!). І так само абсолютною була догма. Дурною, але всевладною. Україна тієї доби аж трагічно схожа на тогочасну підкомуністичну Албанію з її просто-таки фантастичним від цілого світу герметизмом, поєднаним з тією ж догмою. ...У майбутньому про те підрадянське українське застійне море напишуть якщо б не «поєми», то напевне цілі бібліотеки різних там трактатів і дисертацій. Мертвий місячний пейзаж притлумленого історією процесу! «На цвинтарі», якщо згадати-скоротити відомий симоненківський образ... Але тим цікавіша, тим своєрідніша сума всіх живих людських жестів, так чи так, але рішучо альтернативних тій «селенографії» 1950–1980-х.

Леонід Васильович цілком звідти! Не просто із тих «1960-х», а з усієї тієї живоностої суми, що у ній живе безперестанку, дистанціюється від мертвого, опирається йому. Головна стратегія і тактика Леоніда Череватенка та всієї його генерації (точніше його середовища, однодумців).

Уявімо собі зовсім молоду людину з дуже сильним культурологічним інстинктом, що довкола нього з надзвичайною швидкістю акумулюються і нуртують ті чи інші знання та вміння – молоду людину, яка потрапляє у згадану мертву зону агресивно представленою знавіснілою епохою нібито як «українська культура».

Ось так Леонід Васильович і розпочав створення своєї, авторської, автентичної, версії української культури. А в ній, зрозуміло, мало бути багато різних, як жартома говорили в старину, «гітік». Цехів. Розділів. Підрозділів. Тем. ...

Зі студентських років Леонід Васильович студіював, коментував і видавав носія саме такого слова – Євгена Плужника. Не зайве нагадати, чого

Йому це коштувало – у ті роки «пізнього реабіліту», коли вчорашні вбивців поетів (і всіх інших) опинились раптом у дивній ролі їхніх посмертних «патронів», цензорів і редакторів... Інстинкт Леоніда Череватенка тут виявився безпомільним. Адже Є. Плужник – то чи не найчистіша (і найтрагічніша) нота звідтіль, де великі надії чи не одразу ж перебивалися, як пізніше скаже понт, «великим сумом». І просто сумом. Поезія Плужника трагічна увертюра до всієї подальшої епохи, епохи-катастрофи, лише насамкінець якої з'явився Леонід Васильович та його (зрештою нечисленні) однодумці. Перші, кого та епоха не знищила фізично. Хоча моральних тортур і звичайних поліцейських інтриг було скільки завгодно. ... молоденький Череватенко сьогодні постає батьком-зачинателем справжнього «плужникознавства».

Леонід Васильович одразу ж віднайшов-осягнув нерв української трагедії ХХ століття : Плужник і Довженко. ...Череватенко, шукаючи правдивого слова – і ось знаходячи його, майже водночас віднаходить разом з ним ще один знаковий інструмент автентичного національно-культурного здійснення. Рухоме зображення! Кіно. (Трохи пізніше з'явиться інтерес і до пластичних мистецтв, до того з них, що бодай частино уціліло від вогнів новоінквізиції).

Отак у долі Леоніда Васильовича і переплелися: красне письменство всіх його справді красних вимірів – і автентичне кіно. ...

Кінематографічна біографія Череватенка довжелезна. Від сценарію на диво елегантної одночасівки В'ячеслава Криштофовича за сценкою Лесі Українки до несподіваного перебування Леоніда Васильовича у несподіваній для нього (і не тільки для нього) ролі фактичного керівника тутешнього кінопроцесу (на порозі 1990-х, з їхніми розмаїтими адміністративними парадоксами). ...

Стаття Череватенка «А корабель стоїть...» про тотальну кризу українського, у безвихідь загнаного, кіно. Відтак, це кіно з однаковою силою струшує – і та криза, і та стаття...

Молодий Леонід Васильович наштовхнувся не лише на драматичну діалектику подальшого українського слова, яке рятуючись від геноциду, прикинулось нібито перекладом. Чимось схожим на Довженкове явищем. Найкращим у світі перекладом. І це не гіпербола. Це – один з найсуттєвіших сюжетів до «біографіки» національної долі. ...».

Скуратівський В. Леонід Череватенко : передювілейні нотатки / Вадим Скуратівський // Хроніка-2000. – Київ, 2008. – Вип. 74 : Дніпропетровськ: виміри історичної долі. – С. 680–685. – (На межі тисячоліть).

Сушко К. Він умів слухати землю, і земля його чула: до 80-річчя з дня народження Леоніда Череватенка

«...Нас звела археологія – спеціального кореспондента обласної газети «Комсомолец Запоріжжя» 29-річного Костянтина Сушка і безробітного кіносценариста-вигнанця (з політичних мотивів) 37-річного Леоніда Череватенка.

...Археологія на якийсь час опинилася при ньому, як така собі лікарська трубочка-фонендоскоп, за допомогою якої він перевіряв, наскільки тонко відчуває землю його серця. У степу, серед археологів, він шукав не сховище від «заклопотаного світу», а мовби підтвердженням, що людське життя має сенс в усі часи, а надто – в часи теперішні. Його остання прижиттєва поетична збірка «Закляте залізо» – то не лише промовистий підсумок і, вибачте за високий “штиль”, квінтесенція усієї творчості поета Леоніда Череватенка, а метафоричний і зріз, і зміст світогляду, його ества. Він не лише повно жив у часі суцшому, а почувався у Часі взагалі, як в основоположній сутності Буття, в одній його у в’язці з Простором. Десятки й десятки ретельно розчищених древніх поховань, сотні виявлених бронзових наконечників стріл, стільки ж золотих бляшек-прикрас та підвісок, срібні підвіски та кістяні амулети [та ін.] – далеко не повний перелік здобутків Леоніда Череватенка лише за кілька польових сезонів, чим не погребував би будь-який археолог-професіонал. В одному з нарисів він писав: «Археологія – не скарбошукацтво. ... Археологія – це галузь діяльності, яка не завжди збагачує матеріально, проте завжди збагачує духовно». ... На початку кожної осені, спостерігаючи за тим, як Льоня вдивляється у степ, слухаючи його репліки штибу, «он диви – ковила, а он глянь, який розсип звіробою; обережно, схоже, десь тут гуляє козуля..., я не міг не зауважити: “І що ти, друже, робитимеш у тому місті цілих півроку? Як ти зможеш там?” Він сказав: “Так я ж у Бучі живу, а це ж таки ближче до землі, ніж у Києві” ...».

Сушко К. Він умів слухати землю, і земля його чула: до 80-річчя з дня народж. Леоніда Череватенка // Укр. літ. газ. – 2018. – 5 жовт., № 20 (234). – С. 15.

Скуратівський В.

Подвижник українського кіно. Пам’яті Леоніда Череватенка

«...У кожній національній культурі – ба навіть ширше: у кожній національній структурі, коли вона потерпає від кризи (кризи автентичності, кризи «справжності» у тій культурі-структурі), всенепремінно з’являються люди – власне, жменька людей, – які повертають утрачену автентичність, призабуту «справжність» речей, людей, взагалі всіх явищ світу цього. І немає при цьому значення – чим конкретно займаються ці люди.

Ці люди повертають іншим – справжність. Саме такою людиною – в українському контексті, де особливо була поруйнована автентичність, – і був Леонід Васильович Череватенко.

...Десь посередині національної структури всіх її утворень перебувала дивовижна за інтелектуальним й естетичним обсягом людина, яка рішуче у всіх національних «жанрах» – і художніх, і навіть «адміністративних» – прагнула повернути всім нам «справжність», втрачену впродовж чи не століття не-справжності.

...Череватенко-археолог частинно інтуїтивно, а почасти і на академічно серйозній основі, може, як ніхто в українській традиції відчував-віднаходив наскрізну семантичну нитку цієї традиції – від уже зовсім прадавніх часів до сьогодення.

Череватенко-перекладач і теоретизував у цій царині, і «без-посередньо» перекладав. Безпосередньо входячи в головні європейські мови, перекладаючи, приміром, найбільш вишуканих, найбільш езотеричних поетів європейського бароко. Поряд з цим Череватенко-поет створив ліроепічний портрет України – у тому ж хронологічному діапазоні. Від «скіфів» до біжучих, чи не есхатологічного звучання подій.

Череватенко-літературознавець невтомно повертав історії української літератури відібране у неї репресіями....

І нарешті Череватенко-кінознавець. Теоретик, історик, критик українського кінематографа, всіх його часових «метрик». Від роздумів над шедеврами Довженка–Параджанова до його класичних, меланхолійних за інтонацією напівесеїв-напівфейлетонів (рецензентський розгром київського квазікінознавчого кітчу доби «застою», самого «застою» українського кіно – стаття «А корабель стоїть...»).

...Як багато робив цей чоловік задля того поновлення – і як мало дякували йому за зроблене!...»

Скуратівський В. Подвижник українського кіно. Пам'яті Леоніда Череватенка / Вадим Скуратівський, учень Л. Череватенка // Кіно-Театр. – 2014. – № 4 (114). – С. 45.

Основні дати життя і діяльності Леоніда Череватенка

31 жовтня 1938 – народився в м. Дніпропетровськ. Батьки: інженер-залізничник та вчителька німецької мови. Обидва його діди були селянами: дід по матері – з Козельщини Полтавської обл., дід по батькові – зі Звенигородщини Черкаської обл. Обидва були змушені залишити села. Дід Данило – у кінці XIX ст., а дід Петро втік на Донбас у 1930-х рр., коли почалися репресії.

1956 – закінчив середню школу в с. Пісківка, що під Тетеревом. Розпочав навчання у Київському геологорозвідувальному технікумі, але через кілька місяців покинув навчання. Родина потребувала фінансової допомоги – будували власну хату у м. Буча, де батько отримав земельну ділянку як учасник Великої Вітчизняної війни. Леонід подався на Донбас «шахтарювати» і «дослужився» до посади ланкового прохідницької бригади.

1961–1966 – навчався на українському відділенні філологічного факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Під час навчання писав вірші, статті. Студентські роки Л. Череватенка збіглися з активізацією літературно-мистецького життя: літературні вечори у КТМ та Спілці письменників України, зокрема під керівництвом Г. Кочура. Його стаття-рецензія на твір О. Солженіцина «Один день Івана Денисовича» в університетській стеннівці збурила партком університету. Захоплення Череватенка-студента творчістю раніше замовчуваних письменників, спілкування українською мовою викликали в університетського керівництва підозру в «українському буржуазному націоналізмі». Дипломну роботу, присвячену В. Підмогильному, було заборонено, тому довелося писати нову – про Є. Плужника. Після виключення за переконання з V курсу захистив диплом на 7 місяців пізніше своїх однокурсників. На захисті були присутні О. Мазуркевич Л. Новиченко, С. Крижанівський, А. Іщук. Робота отримала високу оцінку, проте шлях у науку для Л. Череватенка було закрито. Він отримав вільний диплом. Захоплення творчістю Є. Плужника тривало все життя.

1963 – перша відома друкована праця – стаття «Плужник Євген Павлович» в Українській радянській енциклопедії.

1962–1966 – практика, а згодом і робота в журналі «Новини кіноекрану», куди допоміг влаштуватися декан факультету П. М. Федченко. Саме тоді Л. Череватенко познайомився з кінематографічним середовищем.

1965 – перша відома поетична публікація, а також переклад у журналі «Дніпро».

1966 – за сценарієм Л. Череватенка на студії «Укртелефільм» знято фільм «Юрій Коцюбинський»; на сторінках журналів «Дніпро» та «Жовтень» надруковано перші відомі переклади з німецької – Б. Брехта та Р. М. Рільке; з білоруської – О. Писіна, Я. Сипакова; з польської – Л. Стаффа; за протекцією Л. Новиченка працював у літературній редакції новоствореного видавництва «Музична культура». Коло інтересів розширювалося, дода-

валися мистецтвознавчі теми. Зокрема входив до групи молодих київських мистецтвознавців, які «відкрили» О. Богомазова.

З 1967 р. – учасник перекладацьких проектів видавництва «Дніпро» – його переклади увійшли до видань серії «Перлини світової лірики»: М. Богданович «Лірика» (1967), Ц.-К. Норвід «Поезії» (1971), Л. Новомеський «Відчинені вікна» (1982), Ї. Волькер «Поезії» (1986), та видавництва «Молодь»: «Калинові мости: антологія молоді Білоруської поезії» (1969), «Весняна Влтава: молода чеська поезія» (1982), «Веселка Татр: молода словацька поезія» (1982) та ін.

1970–1980-і – Учасник експедицій Інституту археології АН УРСР на розкопках скіфських курганів; працював із відомими археологами: Б. Мозолевським, М. Чередниченком, В. Отрощенком. **Влітку 1971 р.** у складі Орджонікідзевської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського брав участь у розкопках однієї з найвидатніших пам'яток класичної Скіфії – кургана Товста Могила із царським похованням IV ст. до н. е. 21 червня 1971 р. – експедиція, до складу якої входив Л. Череватенко, зробила сенсаційну знахідку – серед скарбів була славнозвісна Пектораль.

1970–1990 – співпрацював із редакцією газети «На екранах України».

1970 – сценарій художньої стрічки про шахтарів Донбасу Л. Череватенка було прийнято до постановки на Київській кіностудії, а потім відхилено. Того ж року вийшла художня стрічка «Крутий горизонт» на цю ж тему (реж. В. Ільяшенко), над яким Л. Череватенко працював у складі групи редакторів.

Було розпочато багаторічну діяльність з оприлюднення творчої спадщини письменників, перекладачів, митців, зокрема О. Довженка, М. Лукаша та ін.; за сценаріями Л. Череватенка, написаними на основі творів Лесі Українки «Помилка (Думки арештованого)» та «Прощання», знято однойменні короткометражні фільми.

1970–1972 – слухач Вищих сценарних курсів при Держкіно СРСР у Москві. У вільний від лекцій час спілкувався з діячами культури, часто відвідував помешкання Л. Танюка та Н. Корнієнко, Олександра та Євгенії Дейчів та ін.; працював у московських бібліотеках та архівах. Під час навчання писав сценарій про І. Вишенського, який було відхилено художньою радою Київської кіностудії. Одружився з кіноактрисою Наталією Величко.

1971–1972 – обшуки, вилучення співробітниками КДБ зошитів Л. Череватенка з ранніми віршами та українознавчої літератури; допити у справі І. Світличного.

1972–1973 – редактор сценарного відділу кіностудії ім. Довженка.

1974–1975 – за сценаріями, написаними за однойменними оповіданнями С. Довлатова, Ю. Яковлева та за романом І. С. Григурка, знято художні фільми: «За власним бажанням», «Лицар Вася», «Канал» (співавтор В. Бортко).

1980 – видано першу збірку віршів «Скіфський степ»; за сценаріями знято короткометражні фільми: «Син приїхав», «Оддавали Катрю» та «Скляне щастя».

1981 – разом з І. Драчем створено сценарій «Мандрівка з капелою К. Г. Стеценка по Україні» (1920) за щоденниками П. Тичини.

1982 – видано другу поетичну збірку «Відкритий звук».

1983 – автор сценарію документального фільму «Ваш Леонід Первомайський», який був суттєво «відредагований», бо містив небажані сентенції про боротьбу з «космополітами» й 20 років не демонструвався в повній версії.

1986 – лауреат журналу «Україна» за матеріали з мистецтва, присвячені Г. Нарбуту, О. Довженку, Л. Танюку.

1987–1994 – член редколегії та заступник головного редактора журналу «Новини кіноекрана».

1988 – лауреат премії Спілки кінематографістів СРСР за статтю «А корабель стоїть...», опубліковану в журналі «Новини кіноекрана» (1987) напередодні 60-річчя кіностудії О. Довженка; упорядкування збірки поезій Є. Плужника

Січень 1990 – член Київської міської організації Національної спілки письменників України; відрядження до Канади на кінофестиваль «Українська гласність – 1990» (м. Торонто).

1990–2007 – співпрацював із редакцією журналу «Дніпро»; писав власні поезії та переклади, численні статті та публікації, присвячені українським письменникам і поетам.

1991–1995 – упорядкування та підготовка до видання роману І. Багряного «Сад Гетсиманський», збірника прози та драматичних творів Є. Плужника «Змова у Києві», збірника творів О. Ольжича «Незнаному Воякові: заповідане живим», збірки віршів та перекладів Д. Паламарчука «Подзвіння».

1992 – лауреат Республіканської премії ім. Олександра Білецького в галузі літературно-художньої критики за цикл літературно-критичних матеріалів про письменників української діаспори, надрукованих у журналах «Дніпро» та «Вітчизна»; учасник Єврейсько-українського форуму в Ієрусалімі з доповіддю «Осип Мандельштам і Україна».

1993–1994 – заступник керівника та керівник Державного департаменту кінематографії Міністерства культури України у період, коли Міністром культури був І. Дзюба. З ініціативи департаменту кінематографії, зокрема у Севастополі, відбувся фестиваль українських фільмів для військово-морських сил України. Входив до складу Всеукраїнського організаційного комітету року О. Ольжича; розпочав роботу над кінотрилогією про О. Ольжича; член Ювілейного комітету до 100-річчя з дня народження О. Довженка; лауреат Міжнародної премії ім. Володимира Винниченка за публікації, присвячені поетам та письменникам діаспори; входив до складу Ювілейного комітету до 100-річчя з дня народження О. Довженка; член організаційного комітету до 90-річчя від дня народження

М. П. Бажана. За сценарієм Л. Череватенка (у співавторстві з С. Омельчуком, Б. Жолдаком) знято стрічку «Дорога на Січ».

1996 – лауреат журналу «Кур'єр Кривбасу» за публікації: «Дорогою одчайної любові», «Михайло Хвильовий очима Аркадія Любченка»; упорядкування (разом із Н. Грицюк) альбому художника і скульптора Михайла Грицюка.

1996–2003 – заступник та голова Київської організації Національної спілки письменників України.

1997, грудень – очолив Комісію з творчої спадщини М. Лукаша при Спілці письменників України.

1998 – лауреат літературної премії ім. Івана Багряного Фондації ім. І. Багряного.

2000 – упорядкування збірки новел Ю. Липи «Нотатник»; член Організаційного комітету з підготовки і відзначення 80-річчя від дня народження М. Руденка.

2001 – лауреат мистецької премії «Київ» ім. Євгена Плужника за фундаментальне дослідження доби «Розстріляного Відродження», зокрема за серію праць, присвячених Є. Плужнику (Тоді ж її отримали композитор В. Сильвестров, артист театру С. Станкевич, журналіст М. Сорока, актор кіно К. Степанков і художниця В. Виродова-Готьє); упорядник та автор ґрунтовної передмови першого повного українського перекладу «Трофеїв» Ж.-М. де Ередіа; заступник голови Організаційного комітету з підготовки і відзначення 100-річчя від дня народження видатного українського письменника, громадського діяча Валер'яна Підмогильного; член Організаційного комітету з підготовки і відзначення 130-річчя від дня народження видатної української поетеси Лесі Українки.

2002 – лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка за сценарій документальної кінотрилогії «Я камінь з Божої праці» (реж. А. Микульський); за сценарієм Л. Череватенка (у співавторстві з О. Назаренком) знято документальну стрічку «Нема зерна неправди за собою (Іван Дзюба)».

2003 – вийшла третя збірка поезій «Хронологія побутова», видана власним коштом; упорядкування збірки Ю. Липи «Бій за українську літературу» та «Шпигачок» М. Лукаша; член Ради з питань кінематографії Міністерства культури і мистецтв України; у складі української експедиції з 50 осіб, організованої В. Овсієнком, відвідав Соловки «...постояв у темному коридорі лікарні, в якій помер Євген Плужник. Посидів у кам'яному мішку, де карався цілих чверть століття Петро Калнишевський. Взяв участь у мітингу, який тепер відбувається регулярно в «месте обычных расстрелов» – у Сандармосі...».

2004 – лауреат премії ім. Володимира Даля Міжрегіональної спілки письменників України; за сценарієм Л. Череватенка знято короткометражний фільм «Сергій Бондарчук. Батьківщина» з телециклу «Обрані часом».

2005 – як коментатор бере участь у 3-серійному документальному фільмі «Червоний ренесанс» про долю представників «Розстріляного Відродження».

2006 – Почесний громадянин м. Ірпінь. З його ініціативи Київська письменницька організація звернулася до Ірпінського міськвиконкому з проханням назвати вулиці міста іменами поетів Д. Паламарчука та Д. Фальківського. Завдяки Л. Череватенку в Ірпені частину вулиці Східної перейменовано на честь Д. Паламарчука;

30 жовтня – 1 листопада 2006 – участь з доповіддю «Олександр Довженко у німецькій періодиці 20–40-х років» в українсько-німецькому семінарі «Взаємозв'язки українського та німецького кіно (30–80-ті роки ХХ століття)», організованого Німецьким культурним центром «Гете-інститут» у Києві, Національною спілкою кінематографістів України, Центральним державним архівом кінофотофонодокументів України ім. Г. С. Пшеничного, Національним центром Олександра Довженка.

2007 – член Експертно-перевірочної комісії Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України; упорядник збірки гумору та сатири «Любов до ближнього» Б. Олександрів-Грибінського; **у грудні** завершено роботу над повнометражними неігровими фільмами з телециклу «Обрані часом»: «Іван Драч» та «Якутовичі», «Кримінальна справа Юхи-ма Михайліва» на замовлення Державної служби кінематографії за сценаріями Л. Череватенка.

2008 – лауреат премії «Київ» ім. Івана Миколайчука за документально-публіцистичний фільм «Іван Драч»; за власними сценаріями знято повнометражний неігровий фільм «Євген Деслав. Фантастична мандрівка» (реж. Л. Череватенко) з телециклу «Обрані часом» та короткометражний художній фільм «Закон» за мотивами однойменного оповідання Ю. Липи з альманаху «Хай Бог розсудить їх...».

2009 – нагороджено Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня Череватенка Леоніда Васильовича – мистецтвознавця, дослідника історії політичних репресій в Україні; член організаційного комітету по відзначенню 90-річчя від дня народження Миколи Лукаша.

8 грудня 2009 – творча зустріч Є. Сверстюка та Л. Череватенка із буковинськими шанувальниками українського слова у Національному університеті ім. Юрія Федьковича; у програмі зустрічі – презентація нових книг Є. Сверстюка «Правда полинова», «Не мир, а меч» та книги спогадів про Миколу Лукаша, упорядкованої Л. Череватенком.

2009–2011 – у «Видавничому домі “Києво-Могилянська академія”» вийшов двотомник спогадів про літературознавця, лексикографа Миколу Олексійовича Лукаша «Наш Лукаш»; **18 грудня** у НаУКМА відбулась презентація видання. У Конгрегаційній залі «Могилянки» зібралися відомі діячі культури, перекладачі, письменники і науковці. Головував на заході упорядник книги Л. Череватенко; за сценаріями Л. Череватенка знято ко-

роткометражний художній фільм «Хай Бог розсудить їх...» (з альманаху «Хай Бог розсудить їх...») та документальний фільм про родину ірпінських митців «Володимир Сидорук. Художник для світу».

2011 – участь у спільному українсько-російському проєкті – «Повість полум'яних років Олександра Довженка»; відрядження до Російської Федерації у складі робочої групи фахівців відділу кіномистецтва і телебачення Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України; за сценарієм Л. Череватенка знято короткометражний художній фільм «Гайдамака» (за оповіданням В. Підмогильного) з альманаху «Хай Бог розсудить їх...».

2012 – у видавництві «Дух і Літера» вийшла книга історіософських та міфософських поезій «Закляте залізо» (післямова В. Богуславської); упорядкування книги В. Коротича «Від першої особи: вибране» у серії «Бібліотека Шевченківського комітету. Програма “Українська книга”».

9 лютого 2013 – у приміщенні Національного музею України відбувся 3-й звітньо-виборчий з'їзд Всеукраїнського товариства Спілки «Конгрес літераторів України». Л. Череватенка обрано керівником регіональної – Київської організації КЛУ; збірка поезій «Закляте залізо» отримала премію «Українська книжка року» «за видатні досягнення у галузі художньої літератури»; урочисте відзначення **31 жовтня** в Ірпінській районній бібліотеці 75-річчя Леоніда Васильовича за участі багатьох письменників та перекладачів (сам він за станом здоров'я прийти не зміг – боровся із хворобою).

9 травня 2014 – після тривалої та важкої хвороби помер. Похований у м. Буча.

2015 – зусиллями посестри Л. Череватенка – Валерії Богуславської і Друга – Людмили Забарило видано книгу віршів, перекладів та сценаріїв «Зворотній час. Зворотний зв'язок»; з ініціативи мера м. Буча А. Федорука започатковано Всеукраїнську премію ім. Леоніда Череватенка.

2016 – на літературному фестивалі «Книжкова Буча» нагороджено перших лауреатів Всеукраїнської премії імені Леоніда Череватенка: М. Слабошпицького за книгу «Наближення до суті. Літературні долі», М. Жулинського за роман в монологах «Моя Друга світова», П. Мовчана за поетичну книгу «Материк», М. Славинського за книгу «Колеги: шляхи та роздоріжжя», В. Шовкошитного та Ю. Косіна за художньо-документальну повість «Я бачив», Г. Штоня за книгу «Утікач», С. Бондаренка за збірку поезій «Ніж і ніжність», В. Васильчука за повість «Буча», С. Кулідю за книгу історичних розслідувань «Красные шпионы. Под грифом “Секретно”», Я. Поліщука за книжку літературної критики «Реактивність літератури», О. Фадеева за книгу «Долітописна історія України», Л. Забарило за збереження архіву Леоніда Череватенка, Т. Іващенко за вагомий внесок в сучасну українську драматургію, М. Луківа за поетичну книгу «По вічному колу». **19 серпня – 7 вересня 2016** – у програмі до 85-річчя кінотеатра «Жовтень» відбувалася ретроспектива «“Своє” кіно. Історія». Для ювілей-

ного кінопоказу кінотеатр обрав кінотвори, які відповідали темі «Українське кіно в пошуках національної ідентичності» – демонструвався кіноальманах з трьох фільмів за сценаріями Л. Череватенка, випущених об'єднанням «Дебют» кіностудії ім. О. Довженка у 2009–2011 роках: «Хай Бог розсудить їх» за оповіданням К. Поліщука, «Гайдамака» за оповіданням В. Підмогильного і «Закон» за оповіданням Ю. Липи.

2017 – зусиллями В. Богуславської і Л. Забарило та завдяки безкорисливій фінансовій допомозі міського голови Бучі А. Федорука було видано книгу недрукованих перекладів «Влучність», презентація якої відбулася **8 грудня** у Національному музеї Тараса Шевченка; на літературному фестивалі «Книжкова Буча» нагороджено лауреатів Всеукраїнської премії імені Леоніда Череватенка: М. Ткачівську за роман «Я і мій Дон Жуан», Т. Винник за поетичну книжку «Прокинусь живою», Є. Барана за книгу есеїстики «Шоколадна Україна», Й. Струцюка за кращий твір на історичну тему «Отаман Болбочан та інші».

2018 – зусиллями В. Богуславської і Л. Забарило та завдяки безкорисливій фінансовій допомозі меценатів було видано книгу недрукованих віршів, епіграм та сатири «Страхаюсь – і роблю таки!». **7 листопада** у Бучанському Будинку культури відбувся ювілейний захід «Л. Череватенко збирає друзів» за участю відомих поетів, кінозавців, письменників, перекладачів.

ТВОРИ ЛЕОНІДА ЧЕРЕВАТЕНКА

Окремі видання творів

1. **Скіфський степ** : поезії / Леонід Череватенко ; [передм. Д. Павличка «Важке від споминів колосся», с. 5–6 ; ред. О. Шугай]. – Київ : Молодь, 1980. – 85 с. – **Зміст:** «Рівнина спокійна та могили...» ; ТРЕТЯ ЗМІНА : «Потраплю в пригоду-бїду...» ; «І радію квітчасто...» ; «Людам, звірам, дням і ночам...» ; «Сірого дощику, синього неба...» ; «Воно нікому не соромно...» ; Мить («Невідступний, нечутний, – тїнь...») ; КРАЄВИДИ : «Забуду мовлені слова...» ; «Все, що мала, ти мені дала...» ; «Висока тверда зима...» ; «Ми зжилися і з буднем, і з груднем...» ; «Вигулює вода...» ; «Начувайсь! Останній промінь...» ; «Як сипонуло! А дим гіркуватий...» ; «Я прокинувся. Біля дому...» ; «Осо-нені простори неба...» ; «Листя лине, кружеля...» ; «Прохолодою війнуло...» ; «Порожній степ. Самотній клекїт...» ; «У небі, в синяві мовчущій...» ; «Як тяжко не сплять літаки...» ; «Дим осінніх боязких багать...» ; «Когось ласкаве море звеселя...» ; «Я спокійний вже тому...» ; «Серед світу буйного стою...» ; ДОНЕЦЬКІ ВІДРЯДЖЕННЯ : «Суворий щедротний край...» ; Донбас («Гонитва. Зойк. Голодний плач мечів...») ; Наслідування народного («Біля чорної могили...») ; «Був січень. Було нас багато...» ; Як поховали шахтаря Новохатька («Він – Усе, яке в Пітьму тікало...») ; «На околиці рини...» ; Обжинки («Без особливого ладу...») ; «Лежу посеред зораного поля...» ; Пісня («Ой верба у полі...») ; «Ах ти, платівко давня...» ; «Я знав: чимало треба пережити...» ; «Спасибі, Донбасе, за те...» ; З КУРГАНІВ ГОВОРЯТЬ : Кочовики («Був домовиною їхній колчан...») ; Скіфи : *Борисові Мозолевському* : «Немає?...» ; Любов («Як прагне вічності душа...») ; Воїн («На мою позаздрїть судьбу...») ; Рабиня («Як його дякувать підлій судьбі?...») ; Прощальна («Пам'ятай мене, кохана...») ; Тризна («Ми недурно південці...») ; Уламки («Налиті розколихані лани...») ; Крізь непрозорний час («Впав з неба жайвір...») ; «Відбулось – і геть відліта...» ; КОДА : Ранок («Над імлюю ранковою...») ; «В забутій давнині...» ; «Сонце сідає, а день не згаса...» ; «...Вщент роздирав мене тротил...» ; ПОЛІТ : («Внизу ночіє. Миготять вогні...»). – **Відгуки:** Він знайшов свою пектораль: як я був редактором першої книжки поезії Леоніда Череватенка «Скіфський степ» і не тільки / Олександр Шугай // Київ. – 2017. – № 5/6. – С. 75–79 ; Скіфський степ під небом України. Борис Мозолевський. 1984 // Літературні портрети. Продовження : есеїст. розвідки / Іван Дзюба. – Київ, 2015. – С. 93–117. – Див.: с. 112 ; Поет Божою милістю : [про Д. Павличка] / Надія Кир'ян // Слово Просвіти. – 2014. – 11 верес.–17 верес., число 36 (776). – С. 6. – *Про передмови Д. Павличка до збір-ок багатьох талановитих поетів, зокрема Л. Череватенка ; Люди не зі страху: українська сага : спогади / Світлана Кириченко. – Київ, 2013. – 918 с. – На с. 454: «...19-го, грудневого листа пишу Юркові на обкладинці (художник В. Перевальський) поетичної збірки Л. Череватенка «Скіфський степ» – розтрусила її, розшила, окремі листочки посилаю в конверті – досі Льоню яко поета ми не знали...» ; Штрихи до біографії Григорія Кочура / Микола Василенко // Вісн. Таврійської фундації: (осередку вивчення української діаспори). – Київ ; Херсон, 2007. – Вип. 3. – С. 240–258. – На с. 252: «Г. Кочур – М. Василенку: “Між іншим, один приятель (Леонід Череватенко) видав цікаву збірку “Скіфський степ”. Погляньте, якщо трапиться”» ; Ліна Костенко // Дзюба І. З криниці літ : У 3 т. Т. 3: Літературні портрети. Дніпровський меридіан. Зі спогадів / Іван Дзюба. – Київ, 2007. – С. 534–546. – Див.: с. 542 ; Скіфський степ під небом України (Борис Мозолевський) : [рец. на кн. Б. Мозолевського] // Дзюба І. З криниці літ : У 3-х т. Т. 1: Статті. Доповіді. Рецензії. Передмови. Дещо про добрих сусідів і духовну рідню. – [Київ, 2006]. – С. 486–506. – Наведено слова І. Дзюби: «В українській поезії початку століття з різних причин скіфська тема не дістала великого розвитку. Зате буквально розквітла в поезії останніх десятиліть. ...Особливо слід відзначити доро-*

бок Леоніда Череватенка – може, найяскравіше в українській поетичній скіфіані. Він потребує спеціальної розмови» (с. 504) ; У державі степу : [рецензія] / П. Засенко // Наука і культура. Україна. 1981. – Київ, 1982. – С. 374–376 ; Скіфський степ під небом України : про Бориса Мозолевського – поета і археолога та його кн. «Скіфський степ» / Іван Дзюба // Дніпро. – 1984. – № 4. – С. 120–127. – Див.: с. 127 ; У боротьбі за мир : (по сторінках поетичних видань) / Тетяна Різниченко // Рік'81 : літ.-критич. огляд : збірник. – Київ, 1982. – С. 116–133. – Див.: с. 130–131 ; [Рецензія] / Михайло Слабошпицький // Дніпро. – 1981. – № 6. – С. 157–158. – (Короткі рецензії) ; Три барви степу : [рец. на кн. Л. Череватенка та Б. Мозолевського «Веретено» (Київ : Молодь, 1980)] / Віктор Іванисенко // Літ. Україна. – 1981. – 23 черв., № 50 (3887). – С. 2.

2. **Відкритий** звук : поезії / Леонід Череватенко ; за ред. Д. Павличка ; [рецензенти: П. М. Біба, Д. В. Павличко]. – Київ : Рад. письменник, 1982. – 126 с. : іл. – **Зміст:** «вона прямолінійна поезія...» ; СЛОВА : «Неутоленна думо...» ; Спроба («Не витримали острогів...») ; Післявірш («Слів жарку тісноту...») ; «Ладу почав забагато...» ; «Я все гараздно бачу...» ; «Я нібито швидше, певніше...» ; «Я непокоюсь мало...» ; «Творче віршів невчасних...» ; «Цей нелад, цей шал, цей рейвах...» ; Рефлексія («Зрештою...») ; «Ти повсякчас у множині...» ; «Як добре, що є вогонь...» ; «Краще б вірити було...» ; *починаємо осягати з далекого:* «...чи на інших галактиках є життя...» ; «Я сьогодні знаю ще гірше...» ; «Все вгору, вгору!.. Треба ж досягти...» ; «І ніч, і тиша...» ; 1. «Мій смутку (гніве?)...» ; 2. «А вирветься на волю...» ; 3. «Захочете...» ; «Натискати на педалі...» ; «Їду притихлим містом...» ; Ранкова електричка («Крізь двоє пальт і спин...») ; «Шукайте вибій, порт, жнива...» ; «Все зрозуміти...» ; «Звалить мене...» ; «Коли затерто всі сліди...» ; «З собою в довічнім двобої...» ; КОНТР-РЕЛЬЄФИ : Француа Війон («Старців...») ; Мікеланджело («ось аматорське фото...») ; Антін Лосенко («Ордени. Оркестр. Оксамити...») ; Олександр Пушкін («Повтихали діти. Жінка спить...») ; Максим Богданович («Як воно сталося!...») ; Олександр Блок («Поцілувала у чоло...») ; Жорж Сера («Що – жити в скляній гущині...») ; Георг Тракль («Він не помер...») ; Константінос Кавафіс («Я впевнивсь: іншого не буде...») ; Гарсія Лорка («Ще не захист. Ще благодать...») ; Якоб ван Годдіс («Байдужий до грошей, визнання, жінок...») ; Міклош Радноті («Я не благав. Був певний, що загину...») ; Анатоль Петрицький («На жаль...») ; Максим Рильський («В перерві...») ; Джек Керуак («Над нами біда нависла...») ; Анрі Матісс («В атомній жароті...») ; Альбер Марке («Жовч світанків, темна кров заходів...») ; РОЗЛИТЕ СЕРЦЕ : «Серед ночі раптом підхоплюсь...» ; Осінній мотив («Світло в вікні серед ночі...») ; Фільм жахів («В добре обладнанім...») ; «В хмарах бродить місяць...» ; «Хоч світи, хоч не світи...» ; «За звичаєм зимовим...» ; «За мжичкою, за вітром...» ; «Поміж будинків, між будов...» ; «Ах, скільки форсу, скільки шуму...» ; «Непроханий досвід...» ; «А було ж по закону звінчано...» ; «Говори до мене, говори...» ; Подорож («Повезло, не повезло...») ; «Неприбрані поля. Стерня. Рілля...» ; В дорозі («Лани темно-русі...») ; Незнайомий («До легкості пропечений, до дзеньку...») ; Повернення («Дорікай собі самому...») ; «Оті синиці теплі – в жмені...» ; «Зітхнув, напнувся курган: “Оживу”...» ; Згадка («по ліву руку...») ; «Холод березня прив'ялий...» ; «І холодюк було задосить...» ; «Вже й тіні здолала змора...» ; «Сінний, сонячний, щасний...» ; «Безрух з мордою лева...» ; «Жовтенька бабка, пісковиння...» ; «Бузкові розколини...» ; Перше кохання («Під шемранням...») ; «Не за минулим сумую. Та жаль...» ; «Тучі розтрісли надвечір...» ; «Дві тополи темнокорі...» ; Спостереження («Все частіше...») ; Порада («Слухай, коли набридне...») ; Ідилія («Густо-зелена сосна...») ; «І цей любовний жаб'ячий екстаз» ; «В небо влито сонце з латуні...» ; «Ранки сонячні, грози нечасті...» ; «Вересневий настирний вітре...» ; «Ні світинки з хмаровищ-воріт...» ; «Я не відчув, здається, міри...» ; «Все, що я брав, я брав сповна...» ; «Чогось там не треба...» ;

«Нурти льодисті в небі млистім...». – **Відгуки:** Ритми доби, глибини вітчизни: (погляд на поезію-82) / Микола Славинський // Рік'82 : літ.-критич. огляд : збірник. – Київ, 1983. – С. 102–110. – *Зокрема, йдеться про : «... кращі твори збірок В. Коломійця “Світень” (“Молодь”), М. Ткача “Небо твоїх очей”, І. Жиленко “Ярмарок Чудес”, М. Братана “Озерниця”, Л. Череватенка «Відкритий звук» (усі – «Радянський письменник»)* (с. 106) ; Формула життя і слова : [рецензія] / Наталя Ткаченко // Дніпро. – 1983. – № 11. – С. 136–138 ; Пауза після коми... : [рецензія] / Наталка Білоцерківець // Літ. Україна. – 1983. – 14 квіт., № 15(4008). – С. 3.

3. **Хронологія** побутова : поезії / Леонід Череватенко ; в авт. ред. – Київ : Альтерпрес, 2003. – 84 с. : іл. – ISBN 966-542-180-8. – **Зміст:** Хронологія побутова («Зими й весни. Захват. Обмова...») ; «То спалахне, а то пригасне...» ; «Ніс повз ніч мене поїзд...» ; «Самотня зоря над степом...» ; Похід («Встанем удосвіта, вхопимо з'їсти...») ; «Хоча й пожив немало ти...» ; «Як завжди, так і сьогодні...» ; «Поночі було...» ; Наречена («Не богиня гобеленна...») ; «От і вересень вітристий...» ; Зрада («Хмара мертва. І повзка хула...») ; Розпука («Злива ніяк не лине...») ; «Падає плід жовтобокий...» ; «Ти пам'ятаєш, як пахтів полин...» ; «Вітер віяв шалений...» ; Квітень Чорнобильської ери («Весна підганяла і на городі...») ; «Попереду стільки далей!...» ; «Яких ще бракує навал чи потал?...» ; Застереження («Не діждетесь нічого...») ; «Хоч ніяк пора не осіння...» ; «Грудень у воді по груди...» ; «Такий в заметах біль заліг...» ; Каштани вдруге («День мій коротшає...») ; «Що тут виросте, вироста?...» ; Пригода («Що, справді, нас веде? Забуте слово?...») ; «Незупинно, звинно, плигом...» ; «Час біжить, а ніби й не зника...» ; «Війнуло, знялось, і вже...» ; Осінь («Широко гуляє...») ; Парадокси («Рятуємо чисту воду...») ; Лікарняний реферат («Поверх шостий. Хірургія...») ; «Нарешті відчуваю: оживаю...» ; Весняний діалог («Сусіда перестрів сусіду...») ; Артист («Школярки й туристи...») ; Фермер («Є собака, є паркан...») ; Жебрачка («Роздержавлення. Візія рынка...») ; Буколіка («Свічки пахкі черешень та вишень...») ; Філософічне («Прекрасна, мов стиглий овоч...») ; Майже за Брехтом («Газети, що запевняли...») ; «Відсебе-витребеньки...» ; Сороковини («...Втім, як його вже повезли до ями...») ; «Вже стільки домовин я переніс на цвинтар...» ; З народних уст («Було нестерпно: темрява і здирство...») ; Напівяв, напівсон... («Травостоєм духмяним...») ; «Поки в снах, у глибинах...» ; Пауза («Увечері або вночі...») ; «Вже й наробитись я встиг, вже й приліг...» ; «Між пусток багатовіконних...» ; «Темнішає небесна прірва синя...» ; Признання («Як лізе крізь бетон трава...») ; Тріолет («За втіху, славу, за гріхи...») ; «Сонце над Михаїлом безкрає...» ; «Серед роз'ятреного тлуму...» ; «Над Батієвою горою...» ; «Під вікном розлука, мов старчиха...» ; Сучасна мелодрама («Мокрі покрівлі тремтіли в очу...») ; «Зрештою, це для мене...» ; «Отака вже в світі гра...» ; На Плузникову тему («“Тут пишний храм стояв”. Хрести. Свічки...») ; «Розкраяно буде кригу...» ; «Сонячна вивержена кушпела...» ; «Не в тому сенс, щоб народитись...» ; Бур'яни («За бур'янами нашої пори...») ; «То справжній кайф: без охорон...» ; Дорога («Не до капосних образ...»). – **Відгук:** Словотворчість незалежної України. 1991–2011 : словник / уклад. Анатолій Нелюба ; Харків. іст.-філол. т-во. – Харків, 2012. – 608 с. – На с. 318, 368, 440 цитуються вірші: «Нардеп», «Витвори», «То справжній кайф...».

4. **Закляте** залізо : [зб. віршів] / Леонід Череватенко ; передм. авт. ; [ред., авт. післямови В. Б. Богуславська ; худож. О. В. Фисун ; видавці: К. Б. Сігов та Л. К. Фінберг]. – [Київ : Дух і Літера, 2012]. – 231 с. : іл. – В оформленні книжки використано також петрогліфи Кам'яної Могили. – ISBN 978-0966-378-239-3. – **Зміст:** Від автора. – С. 5 ; «Проклинаю, заклинаю...» («Калевіпоег») ; «...Вщент роздирав мене тротил...» ; «І кам'яніло майбуття...», 1978 ; Атавістичний вірш: спогад про предка («На береговині розжареній...»), 1965 ; Вірш, можливо, дивний, проте щирий («Чекалося мирно,

вербно...»), 1965 ; Муст'єрський наконечник («Ненавидячи знавісніло...»), 2007 ; Лабіринт («...а настане час відходу...»), 2010 ; Палеоліт («З безодняви пропадах літ...»), 2010 ; Двоє («Не знаю, як їх на ім'я...»), 2005 ; Індра і Врітра («Річки зміліли геть повисихали озера...»), 2011 ; Марення («Я знав багато, знав я багатьох...»), 1973 ; Битва («...А предки не започинали битви...»), 2005 ; Привиддя («Відомо всім: важка моя рука...»), 2004 ; Постій («Наш постій в степу – нетривалий...»), 2010 ; Амазонка («З вами разом ходила в походи...»), 2005 ; Ахілл («З ким буде битись, де й коли поляже...»), 2010 ; Геродот («Обстежити завулки ойкумени...»), 2001 ; Motto («Вмерти – не відступити...»), 1970 ; СОНЕТИ ПРО СКІФО-ПЕРСЬКУ ВІЙНУ : 1. Кінь («Понурасторож випряг білаша...»), 1978 ; 2. Цар Дарій («лице закрив рукою мимохить...»), 1980 ; 3. Заєць («Вели їх майже місяць без дороги...»), 1980 ; 4. Меч («Де військо царське? Віслюки ревуть...»), 1981 ; 5. Міст («А де ж той міст, що Дарій збудувати...»), 2010 ; Похорон князя («Живемо під княжим мечем...»), 1976 ; «Всі кричать – то й я покричу...», 1976 ; 3 кургану говорять («Ось він – степ борні, звитяг, невдач...»), 1966 ; Гайманова могила («Все добре, вдіане в світі...»), 1973 ; Борис Тен («Перекладач Микола Хомичевський...»), 2011 ; Еней («Еней відважно виступив на бій...»), 2010 ; Перегони («Мигтять некуті копити...»), 2007 ; Легіонер («З мене випито силу...»), 2010 ; Римський військовий табір («Як у підручнику: рівчак і вал...»), 2011 ; Катулл («Вовчице римська: блиск і жах!...»), 1967 ; Наслідування латинського («О безнадійна доба...»), 1969 ; Давид («Надто часто Бога лютив...»), 2010 ; Пророк («Коли я знов на землю повернувся...»), 2005 ; Віфлеємська зоря (« – Збирайтеся в дорогу, пастухи!...»), 2004 ; Історія з волхвами («Ви що нашрубурили, волхви?...»), 2004 ; Різдвяне («Колядовщиків ватага...»), 2005 ; Апостоли («По всіх світах вони порозсівались...»), 2010 ; Варавва («Я не каюся, не просивсь!...»), 2010 ; Христові муки («Накреслення втілив, нівроку...»), 2005 ; «Гучних наслуханий словес...», 1969 ; Витвори («Присудила неправедно доля сліпа...»), 2004 ; Велесова книга : (конспект) («...І вразі сунули з трьох, чотирьох сторін...»), 2011 ; Софія Київська («Волають з-під фундаменту сліди...»), 2010 ; Юнак-кипчак («Все при мені – краса, відвага, юнь...»), 2010 ; ПЕРИФРАЗИ НА ТЕМУ «СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ» : 1. Стугна і Сула («Стугна, річка невеличка...»), 2010 ; 2. Нарікання («Недоля попереду лине...»), 2010 ; 3. Погибельна путь («Напасть віщує птаство на деревах...»), 2010 ; 4. Заклик («Почуйте, сокіл в кого на плечі...»), 2010 ; 5. На Немизі («На сковзкій Немизі не снопи кладуть...»), 2003 ; 6. Ярославна («Ворога впертого вчвал женучи...»), 1994 ; 7. Кончаківна («Втішена, зітхаєш неспокійно...»), 1972 ; 8. Пирогоща («Вдови сіють наволоком...»), 2004 ; Київ. 1174 («Над Києвом кружляє вороння...»), 1981 ; Батий («Обертається в пекло Київ...»), 2011 ; Джихангір («Древній гострий азійський ніж...»), 1967 ; Мефістофель («Не скидаючи пантофель...»), 2003 ; Чотиривірш Франсуа Війона («Француз я, Франсуа, зараза...»), 1965 ; Лорелея («Зорі скапують з неба...»), 1972 ; Середньовічна балада («В гучних наїздах, відступах, боях...»), 1982 ; Старий мушкетер («І стали згадкою численні рандеву...»), 2007 ; «Отак жили – свавілля сонні свідки...», 2006 ; Шекспір («Так он же він, хоч кажуть: не було...»), 2010 ; Богомерзькому і лихославному єпископові Петру Вишенського Івана посланіє («Чув я, буцім ти, невірний сину...»), 1965 ; Іван Вишенський («Ти, хто сховав мене в нору...»), 1966 ; Козацький піп («У драній рясі: не козак – чернець...»), 2004 ; Козак у дозорі («Впливають з-поза небокраю...»), 2003 ; Тарас Бульба («Замість козацтва – цоб-цабе...»), 2010 ; Кумейки («Гей, хто ж тебе, поле, зранив...»), 1966 ; Черкаський сотник («Недбайло, нечитайло, погуляйло...»), 2010 ; Богдан-Зиновій («В битву кидавсь головою сторч...»), 2010 ; Іллінська церква («Не домовина і не диво з див...»), 2004 ; Гайдамацька пісня («Ой, не вітри гудуть...»), 1972 ; Anno Domini 1768 («Вовком зраненим виє поле...»), 1966 ;

Ми негри («Задосить вже болю!...»), 2004 ; Вольтер («Мав рацію (тоді й тепер)...»), 1993 ; Про Максиміліана Робесп'єра («Поталанило ж – ...»), 1965 ; Георгій Андрузький («Отак було: палав і кляк...»), 1965 ; Микола Гоголь («Санктпетербурзькі справджені спокуси...»), 2011 ; В. де Гриценко («Отак негадано він об'явивсь між нас...»), 1986 ; Артур Рембо («Ні, я не скромний, хлопець я скоромний...»), 2007 ; Яків Щоголів («Чиновник чемний, спізнений козак...»), 2011 ; Петро Столипін («Державців недосяжний ідеал...»), 2011 ; Михайло Коцюбинський («Біжить до річки струмок прозорий...»), 1964–2011 ; Молодий Кандиба («Ще не Олег, не Ольжич, а Олежко...»), 2004 ; Мотовилівка («Листя світле струмує згори...»), 2007 ; Головоуєнмор («Був тривалий жорстокий бій...»), 2007 ; Спадкоємці («В шибку зателенькали: «Води!...»), 2011 ; Погуляння («Впали вам під ноги, мов колосся!...»), 2010 ; Махновія («Так би й нидів край села...»), 2005 ; ЧОН («Борці за рівноправ'я всіх і вся...»), 2010 ; Спогад про 1933 рік («...Ще / Нівроку, в нас було не найгірше...»), 2005 ; Думська площа. 33-й рік («Хоч не пускали, хоч забороняли...»), 2010 ; Весна 1933-го («Коли почало пригрівати...»), 2005 ; Іван Пир'єв («Крики в чергах біля тюрем...»), 2008 ; Плужник на Соловках («Тут оселився первородний страх...»), 2007 ; Григорій Петровський («Всеукраїнський голова...»), 2003 ; Павло Филипович («Ось тут пиши! Це острів Соловки...»), 2010 ; Микола Зеров («Народжений в козацькому Зінькові...»), 2010 ; Сандармох («Липуча мертва тиша Сандармоху!...»), 2007 ; Могила Булгакова («Під каменем цим важким заживає...»), 2007 ; Стефан Георге («роки марнот, здичавіння й офіри...»), 1981 ; Лені Ріфеншталь («До слави шлях – не тісний коридор...»), 2008 ; Повітряна тривога («Майже спомин дитинства...»), 2007 ; 1941 рік: новобранець («Смерть гасає по Європі...»), 2010 ; Зрадник Батьківщини («Коли заповідалось на колгосп...»), 2009 ; Єврейське питання: рік 1941-й («Ось якими примовками розважав...»), 2011 ; Медуза Горгона («То ви гадаєте, зондеркоманда...»), 2010 ; Ordnung («Він промишляв на міському ринку...»), 2007 ; Бертольд Брехт («"Німецько-український словник" ...»), 1966 ; Завойовник («Було наказано – і він...»), 2004 ; Інокентій Смоктуновський («Запитуєте, хто натхненник?...»), 2008 ; Родинний переказ («Він був з дитинства дуже бойовий...»), 2004 ; Маріо («Скільки затвором не клацай...»), 2008 ; Визволителі («таке навряд чи забудеш: ...»), 2004 ; Могила в долині ріки Молочної («Як визволили вдруге ми Донбас...»), 2005 ; Грішниця («Відступи й бої для вас, нівроку...»), 2009 ; Чорносвітник («Хоч він був добряче підтоптаний...»), 2008 ; Чебурашка («Ім'ям Великонімецьчини, так...»), 2008 ; Повоєнне («Ще прозирався крізь білу фарбу...»), 2007 ; Солдатські мемуари («Росли довкола вибухи...»), 2008 ; Тадеуш Боровський («Підступ. Злочин...»), 1981 ; Прошак («Ми знемагаємо в погонях...»), 1965 ; Кузьма Дерев'янка («Повстанський син, солдат і дипломат...»), 2010 ; Вождь («Нікому дарувати не ладен...»), 2008 ; Гайнріх Белль («У запряній шотландській сорочині...»), 2007 ; Родовід («На запитання злого клерка...»), 2011 ; Мати й донька («Забуте Богом степове село...»), 2007 ; «Бандити»: 1952 рік («В цей закуток Карпат глухий...»), 2004 ; Зв'язкова («Сперш таланило. Далі – провал...»), 2006 ; «Ненавиджу тебе, прокляту!...», 1965 ; Ювілей («Не дивуйтеся: з оних...»), 1964 ; Пам'ятник Шевченкові у Москві («Немов озвучили набої...»), 1968 ; Леонід Первомайський («Хто б думав, що мене підстерігає крах...»), 2010 ; Пам'яті Максима Рильського («Коли вмирають поети...»), 1964 ; На Тичинівському балконі («На балконі в ряд...»), 1964 ; «Сюди, до цього дому...», 1969 ; Україні («За ліпоту, за вогневії...»), 1964 ; Москва, 1964 («Як гуркіт вуличний відвихорить...»), 1964 ; Виконавець («Можливо, мій найяскравіший спогад...»), 2011 ; «Мрець прокинувся. Вмирати...», 1965 ; Сонет повернення («Як тобі ведеться, Київ...»), 1965 ; Москва. Станція метро «Площадь революции» («Так ось воно – первісне слово...»), 1967 ; «Відчувши нелюдський тя-

гар...», 1965 ; Посмішка Тухачевського (*після перегляду фільму «Герої не вмирають»*) («Сімнадцятий з'їзд проодноголосив...»), 1964 ; «Гойдаючись на синій хвилі...», 1965 ; Сергій Бондарчук («Чимало промайнуло літ...»), 2007 ; «Дерева остовпіли, і стовпи...», 1964 ; Рімантас («Литовське сало, український хліб...»), 1970–2010 ; Григорій Гавриленко («На міст наш потяг вирвався з метро...»), 2007 ; «Занотую три слова...», 1970 ; Микола Лукаш («В цім випадку нема ріжниць: хто?»), 2005 ; Леонід Биков («Ті постійні студійні аврали...»), 1995 ; «Про інших – урочистим хором...», 1976 ; Смертна година Генсека («Ще з рук охоронників-недотеп...»), 2005 ; Байстріючок («У Горпини Деркачихи свято...»), 2008 ; Сунічна галявина («Який там Бергман! То було на правду...»), 2004 ; Плутанина («І не світить, і не гріє...»), 2010 ; Дівчинка Інна («Дивна, Богові душу винна...»), 2004 ; Зауваги («Так, були, були скандали...»), 2004 ; Нардеп («Був би з нього вправний балагула...»), 2004 ; Настанова («По битві програшній у розпач не впадай...»), 2008 ; «Вже старість, та не благодать...», 2007 ; Ірпінський час («Не буває вічних та єдиних!...»), 2006 ; Майдан («На шапці – оранжевий кетяг...»), 2005 ; Перед святом («У кімнаті – хоч собак гони...»), 2006 ; Новорічне («Під містом стелеться погар...»), 2004 ; Сюрприз («Дозрів помаранчевий овоч...»), 2005 ; Рокованість («Цю істину вкарбовано в граніти...»), 2010 ; Без назви («Зневажавши закони...»), 2005 ; На жаль... («Неперебірлива дівка...»), 2006 ; Полеміка («...Бо життя – звичайна вистава...»), 2004 ; Олександр Ільченко («Кривавлячись, кепкуючи, б'ючись...»), 2011 ; Без назви («Люд нестямний. І час лихий...»), 2007 ; Новоселицька синагога («Руденький непримітний віслючок...»), 2010 ; Ідилія («...вже ніч...»), 2010 ; Шалапут («Із мідним дзвоном в горлі...»), 2011 ; Канівське море («Кисіль зелений, теплий, колихкий...»), 2011 ; «Прощання слов'янки» («Хвилі ходять океанні...»), 2011 ; Сповідь («...Нехай не змалку, хай пізніш...»), 2003 ; Балада про землю («Ця земля – фіолетова...»), 1965. – **Відгуки:** Слабошпицький М. Протирання дзеркала: про час і про людей / Михайло Слабошпицький. – Київ, 2017. – 687 с. – Див.: с. 501 ; Ефект розімкненого кола : інтерв'ю з Володимиром Базилевським / Василь Слапчук ; Володимир Базилевський // Дивослово. – 2015. – № 1 (694). – С. 59–63. – На с. 60: «...У писаннях про шістдесятників багато зачовганого й замацаного. Перемелюють перемелене. Жують пережоване. Нерозкручене чинить опір. Потребує самотійного думання. Тих зусиль, коли той, хто пише, і той, про кого пишуть, взаємно віддзеркалюючись, постають у певній цілісності. Трапляється те рідко. Торік вийшла збірка Леоніда Череватенка "Закляте залізо". Іван Драч назвав її книжкою року. Це справді книжка, мічена знаком особистості. А ось розмова про неї забарилася...» ; Визначено переможців щорічної премії «Українська книжка року» : інформація Держ. ком. телебачення і радіомовлення України // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 2 (199). – С. 44 ; «Все, що нам намарилось віками» : [рецензія] / Ганна Клименко // Літ. Україна. – 2013. – 26 верес., № 37 (5516). – С. 7 ; Історіософська та міфософська парадигми поетичної збірки Леоніда Череватенка «Закляте залізо» : розмисли над книгою. Стаття перша : [рецензія] / Г. Клименко (Синьоок) // Вісн. Черкас. ун-ту. Серія: Філологічні науки / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2013. – Вип. 5 (258) – С. 62–65 ; Стаття друга : [рецензія] / Г. (Синьоок) Клименко // Там само. – Вип. 19 (272). – С. 99–102 ; «З вами на світі, книжки, солодко жити...» : [огляд нових видань] / Елеонора Соловей // Літ. Україна. – 2013. – 2/9 трав., № 18/19(5497/5498). – С. 15. – Про збірку: «З давніших читацьких прихильностей залишилася передусім поезія. З читаного останнім часом найбільше моє – "Закляте залізо" Леоніда Череватенка...» ; Новий творчий доробок Леоніда Череватенка // Культура і життя. – 2012. – 13 квіт., № 15 (4483). – С. 13 ; «Іван Драч: «Мій пріоритет – результативна робота» : [інтерв'ю] / Іван Драч ; поділився Коскін Володимир // Слово Просвіти. – 2012. – 18–24 жовт.,

число 42 (679). – С. 8. – Про збірку: «Могутня глибинна книжка. Я Череватенка знаю і як археолога, і як кінематографіста...».

5. **Зворотній час.** Зворотний зв'язок : [вірші, переклади, сценарії] / Леонід Череватенко ; [упоряд., післямова В. Богуславської ; ред. Світлана Йовенко]. – Київ : [Дух і Літера], 2015. – 256 с. : іл., портр. – На першій сторінці обкл.: К.-М. Чюрльоніс, з циклу «Зима». – Ред. висловлює щиру подяку за допомогу у підготовці книги Людмили Забарило, Ларисі Брюховецькій і всій ред. журн. «Кіно-Театр» та іншим. – **Зміст: І. МОВЛЕНЕ. НЕДОМОВЛЕНЕ. ВІРШІ** : «Найперше – музика у слові» («Дурня і слава, і гроші!...»), 09.12.2006 ; «Душа поезії, поезії душі...», 11.09.2013 ; «О свята вкраїнська земля...», 24.08.2008 ; Цар Атей-1 («Гадалося, не буде заморок...»), 09.03.2013 ; Цар Атей-2 («Пророчили удачу ворожби...»), 06.03.2013 ; Одисей («В блискучім бойовому обладунку...») 27.04.2014 ; Спартак («Ми долю вибираємо самі...»), 10.01.2012 ; Марк Аврелій («Був я студент (і майже дисидент)...»), 02.02.2014 ; Олександр Македонець («Розлізлася на сатрапії перські...»), 19.02.2013 ; Святослав-завойовник («Був коник другом бойовим йому...») ; Петро Сагайдачний («Щоб віру захистити православну...») ; Іван Сірко («Горація вже вивчив назубок...»), 18.02.2012 ; Яків Бородавка («Нетяга, неугнутий низовик...»), 15.09.2012 ; А.Д. 1710. Зима («З неба сипле, сипле сніг...»), 20.12.2012 ; Жан-Поль Марат («Щоб не паршивіла порода...»), 12.12.2012 ; Олександр Бодяньський («Кажу, як є, ні слова не збрехавши...»), 30.06.2013 ; Микола Міхновський («“Ти не позбувся млосних насолод...”»), 30.04.2013 ; Орлик («Не Конституції творець...») ; Отаман («З германської в хрестах-медалях він вернувсь...») ; Борис Антоненко-Давидович («Боїв, походів золотий запас...»), 20.09.2013 ; Тодось Осьмачка («Байдужий до грошей, визнання, жінок...») ; Євген Плужник («Я впевнивсь: іншого не буде...») ; Ігор Качуровський («Круті шляхи судилися йому...») ; Марія Пригара (« – Про це я мовчала довго...»), 14.01.2014 ; Василь Стус («То зрадники, то здирники, – і це...») ; Ніколай Рубцов («Новітній Пушкін...»), 05.11.2013 ; Олександр Солженіцин («Був день осінній, отже, сірий-сірий...»), 26.12.2013 ; Сергій Параджанов («Він, коли смеркне, мало не щоднини...»), 05.08.2012 ; Загадка Вінграновського («На степовому...»), 11.09.2012 ; Юрій Ілленко («Кіношний світ – не тільки сурми-труби...»), 24.02.2013 ; Відкриття («Він дуже довго нездужав...»), 23.12.2012 ; Бах («Під недобрим нудливим небом...»), 18.11.2012 ; Шопен («І переплески вальсів...»), 31.12.2013 ; Сергій Прокоф'єв («Халдея, кажуть, кажуть ще – Вандея...»), 08.11.2013 ; Борис Лятошинський («Написано у вашому доносі...»), 27.01.2014 ; Михайло Гришко («Між любих серцю київських марнот...»), 04.09.2013 ; Співець Таранець («Як добре, що зустрілись ми, земляче...»), 03.12.2012 ; Парадокси («Немало він пустив на світ пісень...»), 13.01.2013 ; «Немов класична fuga, рвійна хуга...», 07.04.2013 ; «Ні плачів-пісень, ані зради...», 20.04.2013 ; Музична історія («Хто служить (ану, підкажіть!)...»), 07.01.2014 ; Олександр Дейнека («Вас цікавить джерело...»), 05.10.2012 ; Ольга Рапай («У тільняшечці смугастій, синє з білим...»), 26.04.2013 ; З'ява («Я до нього вранці завітав...»), 11.03.2013 ; Юрій Коцюбинський («Сад. Моріжок. Агави пишний квіт...») ; Павло Судоплатов («Фортуна провела його тупа...»), 11.05.2013 ; Микола Ватутін («А родом я з Чепухина-села...») ; Серпень 1941 («Гей, од освітанку й до смерку...»), 17.09.2012 ; Повітряний Поцілунок: 1942 («Місто недоїдало...»), 29.11.2012 ; Ветеранський спогад («...На ходу спимо...»), 19.03.2013 ; Харитинка («Неголений, добряче напідпитку...»), 03.07.2013 ; Штрафбат («Вже котрий, не тямлю, день...»), 16.09.2013 ; Просьба («Мистецтво – клейнод у природі...») 25.03.2013 ; Наїзник («Не орав і не сіяв зроду...»), 27.06.2013 ; Кумир («Народу рідного пиха і хобі...»), 01.08.2013 ; Дитячий гріх («Під старість не дуже спиться...»), 11.08.2013 ; Сусіди («У пристанційному селищі...»), 23.11.2013 ; Польська кров («Про таких...»),

10.10.2013 ; Крим повоєнний («Приторочена до сідла степової Європи...») ; Ювілей-II («А зранку, як звичайно, відбувалось...»), 27.04.2013 ; Ювілей-2014 («Занеси реквізити в музей...»), 19.01.2014 ; Сюжет («Обливала сльозами...»), 16.09.2012 ; Пастораль («Знов ніякий сірий день...»), 30.12.2012 ; Передсвяткове («Щось засніжило рясно...»), 30.12.2012 ; Ой, летіли дикі гуси («Через пустелі, праліси, моря...»), 10.02.2013 ; «Неправда і сваволя...» 28.05.2013 ; Контрасти («Майбутнього спектрограми...»), 28.03.2010 ; «Звідси – постріли. Звідтам – вибух...», 28.01.2010 ; Nota bene («Що набув за свого життя...»), 26.03.2010 ; «Пожалівся людям – ну й годі!..», 12.10.2012 ; «Полохав ще, і наїздив, і дряпав...», 08.05.2013 ; «Життя минуло, наче й не було...» 15.06.2013 ; «Один, як перст, один, як пес...», 24.09.2013 ; Сподівання («Полісся й лісостеп...») ; «Я димом брався на кострах...» ; Передсмак («Хай однеєнке, зрить ще праве око...») ; Напучення («Не сушіть даремно голови...»), 07.03.2010 ; Хоч би що було... («Вчені та премудрі наголо...»), 07.03.2010 ; «Вчинивши добре діло, не сурміть...»), 18.09.2013 ; «Як обернулось нанівець...», 09.03.2007 ; Сумнів («Оббігавши цей світ навдивовижку...»), 04.12.2011 ; Нетерпіння («Годі нам зволікати...»), 15.04.2010 ; Степовий ноктюрн («Обереги-береги...»), 17.10.2013 ; «Хоч старенький, а непосидячий...», 14.02.2005 ; Чекання («Верхні чекають...») ; «А щоб знав...» («У нашому полтавському селі...»), 28.04.2013 ; Доля («Полежала спочатку хвора...»), 28.02.2010 ; Жіноча воля («Був коханий – Іван сусідський...»), 08.02.2013 ; Замальовка («Це згоди – злагоди сягло...») 11.11.2012 ; «Гаряча південна врода...», 03.11.2012 ; «Життя – це любові...» 08.11.2003 ; Освідчення («Без тебе я білого світу не бачу...»), 25.11.2006 ; Умовляння («Мій маєточку, мій раю!..»), 14.03.2008 ; «Хай тривав би спрагнений зв'язок...», 17.01.2007 ; «Зрештою, це для мене...», 02.02.2013 ; «Ідуть дощі холодні...», 09.09.2013 ; «Не хлюща і не завірюха...» ; «Свіжі радісні вісті...» 02.02.2005 ; Блискавична замальовка («Якась образа неприхована...»), 05.08.2010 ; «Заблимає сліпуче попервах...», 06.02.2012 ; «Нарешті пощастило нам...», 20.08.2010 ; «Щедротна золота пора...», 20.09.2005 ; Вересневі хокку. 1–3 ; Нечемні епіграми. 1–2, 08.11.1990 ; Азефик («Не скуштувавши зроду сласних страв...») ; «Всього зазнати на віку прийшлося...», 29.05.2005. – С. 6–94. **II. ІНОМОВЛЕНЕ. ПЕРЕКЛАДИ. З англійської поезії** : Байрон Дж. Г. Сенахерибова поразка* ; Джонсон Бен. Пісня ; Донн Джон. З «Доброчесних сонетів» : 2. «Хоч як назвуть, належу не собі...» ; Кіплінг Ред'ярд. Марш (Піхотні колони) ; Мур Томас. Юнак-співець ; Шекспір Вільям. Палкий паломник : (фрагменти) : VI. «Заледве сонце випило росу...» ; VII. «Вона прекрасна – і вона примхлива...» ; IX. «Прегарний ранок був, коли в журбі...» ; **З білоруської поезії** : Багданович Максим. Сонет («Серед пісків в єгипетський землі») ; **З болгарської поезії** : Ніколов Атанас. Нічого незвичайного ; «Чому ти гадаєш...» ; **З вірменської поезії** : Сюнеці Степанос. «Ви, що у битві полягли й перемогли...» ; Шноралі Нерсес. Досвіток світу : (фрагмент) ; **З грузинської поезії** : Табідзе Тиціан. Сині коні ; **З естонської поезії** : Руммо Пауль-Ерік. «Світ не трошив мамі серця – в'їдався в нього...» ; Траат Матс. Поезія із швидкоплинної стрічки (фрагмент) ; **З іспанської поезії** : Лорка Федеріко Гарсія. Місяць встає ; Сомнамбулічний романс ; Арешт Антоніо Дель Камборьо на Севільській дорозі ; Сутичка ; Романс про місячну діву ; Ноктюрн ; **З італійської поезії** : Леопарді Джакомо. На пам'ятник Данте, споруджений у Флоренції : (фрагмент) ; Петрарка Франческо. Сонет 138 ; **З латиської поезії** : Райніс Ян. Повалені сосни* ; «Де співи весняні?...» ; Людєнс Вітаутс. Мотиви Чюрльоніса ; «З поливальниць...» ; **З німецької поезії** : Бобровський Йоганнес. Сарматська рівнина ; Брехт Бертольд. Балада про схвалення світу. Гете Йоганн Вольфганг. Нічна пісня мандрівника ; Щасливе плавання ; Щось інше ; Гріфіус Андреас. Сльози Батьківщини, Anno 1636 ; До портрета Ніколая Коперніка ; Опіц Мартін. Скарга ; Ріль-

ке Райнер-Марія. Єремія ; Закоханці; Самотність; Пауль Целян. Хвала далечині ; Темне око у вересні ; **З польської поезії** : Асник Адам. «Аж доки дух в народі пломенить...»* ; Бабінський Анджей. Є зліт ; Боровський Тадеуш. Відозва ; «В одвічнім колі змін, я знаю...» ; Броневський Владислав. «Мила, не маю слів...» ; Вашкевич Анджей К. Ніке ; Вашньовська Емілія. Ціна ; Гарасимович Єжи. Геометрія ; Лемківщина ; Доманьський Пьотр Ю. Повернення ; Єжина Збігнев. «Їхніх облич я не бачив...» ; Калішевський Анджей. Похвала мародеру ; Коперський Єжи. Шрами на каменях : батькові, знищеному в Освенцімі ; Норвід Ципріан. Моя пісенька ; Ружевич Тадеуш. Джордано Бруно; Підвалини ; Шимборська Віслава. Жінки Рубенса ; **З російської поезії** : Кушнер Олександр. «Ще б так, гітара! Пісня...» ; «Серед гаму і ворожнечі...» ; **Із сербської поезії** : Мількович Бранко. Хвала вогневі. I–III ; **Із словацької поезії** : Гівешова Даніела. Чаклунка ; Міхалкович Йозеф. Роздвоєння ; Новомеський Лацо. Вілла «Тереза» : (фрагмент) ; Ондруш Ян. Криниця ; **З французької поезії** : Бодлер Шарль. Продажна муза ; Ліль Шарль-Марі Леконт де. «Мов звір зацькований, що, взятий на ланцюг...»* ; **Із чеської поезії**: Волькер Їржі. Пісня про Далібора ; Епілог. – ISBN 978-966-378-427-4. – **Відгуки**: «Леонід Череватенко. Зворотній час. Зворотний зв'язок» : [анонс] // Літ. Україна. – 2016. – 18 лют., № 6 (5635). – С. 4 : фот. – Без підпису ; «Відпустки нема на війні» : [про кн. «Зворотній час», що вийшла завдяки посестрі Л. Череватенка – В. Богуславській через рік після його смерті] / Костянтин Декань // Україна молода. – 2016. – 5 січ. (№ 1). – С. 13. – *Від упоряд.: відмічені астериском переклади належать Д. Паламарчуку.

6. **Влучність** : поетичні переклади / Леонід Череватенко ; [упоряд.: В. Богуславська, Л. Забарило]. – Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. – 340 с. : фот. – На першій сторінці обкл.: К.-М. Чюрльоніс, з циклу «Знаки Зодіаку». – ISBN 978-966-489-425-5. – **Зміст**: **З англійської поезії** : Джонсон Бен. Пісня ; Донн Джон. З «Доброчесних онетів» : 2. «Хоч як назвуть, належу не собі...» ; 10. «Мізерна смерте, хай тебе назвуть...» ; Пісня ; До моєї володарки, що спати вкладається ; Розпадання ; Мур Томас. Юнак-співець ; Шекспір Вільям. Палкий паломник : (фрагменти) : IV. «З Адонісом наївним, юним, впертим...» ; VI. «Заледве сонце випило росу...» ; VII. «Вона прекрасна – і вона примхлива» ; VIII. «Якщо живуть і музика, і вірш...» ; IX. «Прегарний ранок був, коли в журбі...» ; X. «Троянда запашна, що зірвана в маю...» ; XI. «Венера з молодим Адонісом удвох...» ; XII. «Старість не вживеться з юністю ніколи...» ; XIII. «Що є краса? Майно сумнівне і сумне...» ; XIV. «“Спи, спочивай!” Це що за спочивання?» ; XV. «О Боже, як на Схід зорить мій зір!...» ; **З білоруської поезії** : Багданович Максим. Сонет («Серед пісків в єгипетській землі») ; Перше кохання ; Буря ; Мої пісні : 1. «Як нудьга мене духовна обійма...» ; 2. «А коли я спогадаю рідний край...» ; «Поряд гримливої хмари...» ; Барадулін Ригор. Маяки Батьківщини ; Буравкін Генадзь. «Серед ночі зимної...» ; Білорусі ; Короткевич Володимир. Листя ; «На роз'їздах, березовим листом засипаних...» : О. І. Білецькому ; Навроцький Алесь. Павлюк Багрим ; Писін Олексій. Перекотиполе ; Сидоренко Василь. «Я розгубив твої листи...» ; «Розвітреними осінь має косами...» ; «Даруй, несвоєчасно відписав я...» ; «Поривався даремно...» ; «Дитинство проростало з попелиська...» ; Сіпаков Янка. «Сплять у набоях...» ; Мова ; «Люди ідуть, сміються...» ; Лінія горизонту ; Творчий день ; Коріння роси ; Хвилинка зустрічі ; «Заходить яблуко...» ; **З грузинської поезії** : Ділар Івардава. «Ті дні не зникли, – в мені повсюдно...» ; Армазі : Михайлові Кікодзе ; Древу ; Смерть листка ; Журавлі ; Сеїдішвілі Ладо. Археологічна виставка у Тбілісі ; «Яке ж то велике море!...» ; Чарквіані Джансуг. Юнацьке ; «Неба синя згуба...» ; Я знаю ; Сніг ; **З іспанської поезії** : Лорка Федеріко Гарсія. Дзвін : (приспів) ; Дорога ; Шість струн ; Танець : (серед саду Петенери) ; Смерть Петенери ; Фальсета ; De Profundis ; Зойк; Малагенья ; Крик ; Мовчання ;

Пісня вершника ; Пісня («На вітах лавра стрибають...») ; Гітара ; Романс про цивільну іспанську гвардію ; Померлий від кохання ; Селище Pueblo ; Балкон ; Романс про чорну печаль ; Балада морської води ; Ваги ; Квартал Кордови ; Місяць встає ; Сомнамбулічний романс ; Арешт Антоніо дель Камборьо на Севільській дорозі ; Сутичка ; «Суддя, а за ним жандарми...» ; Романс про місячну діву ; Ноктюрн ; Варіація ; Заводь ; **З німецькомовної поезії** : *Арендт Еріх*. Зі збірки «Оди польоту» (1959) : Ода VI ; Елегія IV : *пам'яті Альберта Ейнштейна* ; Ніч на Кікладах ; Венера Архипенка ; *Бобровський Йоганнес*. Сарматська рівнина ; Рапорт ; Зимове світло ; Мова ; Зустріч ; Лепеха ; Країна тіней ; Й. С. Бах, 25.06.1958 ; Моцарт, 09.07.1961 ; Перепелиний крик ; До Неллі Закс ; Співочий лебідь ; Вода ; Пригода ; За потоком ; Війон ; Це слово – людина ; *Борхерт Вольфганг*. Розставання ; Легенда ; Вечірня пісня. 1–5 ; Мжичка ; Місяць бреше (МОАВІТ) ; Арапка ; Сіро-червоно-зелена пісня про велике місто ; Лист із Росії ; Велике місто ; «Я бути маяком...» ; *Брехт Бертольд*. Мотто ; Балада про схвалення світу ; Нащадок ; Сонет до нового видання Франсуа Війона ; Собака ; Китайському леву, вирізьбленому з коріння чайного дерева ; Вигнання на законній підставі ; Балада про Мазепу ; Легенда про мертвого солдата. 1–19 ; Хвала діалектиці ; На смерть борця за мир : *пам'яті Карла фон Осецького* ; Німецька військова читанка : (фрагмент) ; *Бьолль Генріх*. Моя муза ; Кельн-I ; Кельн-II : *Грісгаберові до 3x20* ; *Відман Еразмус*. За всіх гостей : мадригал ; *Гайм Георг*. Демон війни ; Росія (березень 1911) ; Осінь ; Бог міста ; *Гейзе Ганс-Юрген*. Обіцяння ; *Госсе Петер*. Фуга Шостаковича ; *Гріфіус Андреас*. Сльози Батьківщини, Anno1636 ; До портрета Ніколая Коперніка ; До Євгенії ; *Грубер Йона*. Осінь ; Дант ; «О бескидів мово, нездоланий камінь...» ; «Мов дерево міцне, вкоренився я в землю...» ; Горе мертвим. *Гессе Герман*. Мильні бульбашки ; Читаючи древнього філософа ; Усіма смертями ; Миру назустріч : до святкування перемир'я на базельському радіо ; Доля ; В музеї Єгипетської скульптури ; Митець ; Книжки ; Квітка, дерево, птах ; Весна ; *Гете Йоганн Вольфганг*. Нічна пісня мандрівника ; Щасливе плавання ; Щось інше ; Травнева пісня ; Ружа в чистому полі ; Прометей ; На суді ; Нагадування ; Доброзичливцям ; Штиль на морі ; Пісенька ельфів ; Вечірня пісня мисливця. *Дах Симон*. Анхен із Тарав ; *Деліус Фрідріх-Крістіан*. Котячий вірш ; День уродин ; *Хільде Домін*. Осінні очі ; *Енценсбергер Магнус Ганс*. «Ми не мусимо нарікати...» ; До хрестоматії старшокласника ; Франконські вишневі сади у січні. 1–3 ; Промова на захист убивці ; Ода нікому ; Засинання ; Мова країни ; Людині з трамваю ; Оборона вовків від овечок ; Компаньйон по військовій промисловості ; Ті, що зникли : *Неллі Закс* ; *Закс Неллі*. Хор сиріт ; «Цей ланцюг загадок...» ; Скрізь Єрусалим, 11 квітня 1961 року. *Кролов Карл*. Сон ; *Кунерт Гюнтер*. Клопоти ; *Кунце Райнер*. Історична потреба ; In memoriam Йоганнес Бобровський ; Самовбивство ; Еразм Роттердамський ; Актору, який просив продовжити його роль ; Повернення з Праги (*Дрезден, весна 1968*) ; Оборона Петера Гухельса або критеріум ; Образ ідеологам любий, тут і там ; Запросини. Моцарта почути ; Сон у вигнанні ; Політикові, що книги мої вихваляє ; Духовним сановникам, митцям у сумлінні ; Я приїхав ; Стародавній мотив ; Відповідь ; Ноктюрн ; Прошу на чашку жасминного чаю ; Кінець байкам ; Про необхідність цензури ; Спонука до обіцянки (*Міланові Кундері*) ; Поет у вигнанні ; Мир ; До тебе у ясно-синім плащі (Елізабет) ; *Ленау Ніколаус*. Спротив ; Очеретяні пісні. 1–5 : 1. «Гей за обрій сонце плине...» ; 2. «Стало темно. Сунуть хмари...» ; 3. «Вечір стежку помережив...» ; 4. «Сонце – де воно?...» ; 5. «У хиткім ставку без цілі...» ; *Мекель Крістоф*. Золота рибка ; Хапай його ; *Опіц Мартін*. Скарга ; «Часу не гаймо, люба...» ; «Між бідувань, страхів, скорботи і осмути...» ; Слово розради на лихоліття війни ; *Подевільс Клеменс*. Zenit ; Ровеньки ; З Баварії ; Патина ; Пізня строфа ; *Рільке Райнер-Марія*. Єремія ; Закоханці ; Самотність ; Pont du Carusel ; Пос-

туп ; Сусіда ; Дитинство ; Закохана ; «Слова-старці, що в будній день бідують...» ; *Абрагам а Санта Клара*. Опівнічні музики ; *Силезіус Ангелюс*. «Без мене, знаю, Бог часинки не існує...» ; *Фолькер Терне фон*. Запитання ; Офіційне сповіщення ; *Фрід Еріх*. Убивати ; Доба каміння ; *Целан Пауль*. Хвала далечині ; Темне око у вересні ; Фуга смерті ; «Кажі й ти...» (підпис: *Зі збірки «Від порогу до порогу», 1955*) ; «пасматі сонця...» (підпис: *Зі збірки «Зворот подиху», 1967*) ; «Ландшафт з істотами, що вилізли з урн...» ; «Ти можеш спокійно мене пригостити снігом...» (підпис: *Зі збірки «Від порогу до порогу», 1967*) ; Схил (підпис: *Зі збірки «Грати мови», 1959*) ; *Шнель Роберт Вольфганг*. Кохання ; *Шульц Йо. Я*, двадцятирічний. Чигирин, Україна, 1941 ; *Метаморфоза* одного музики ; Ми на пляжі ; Україна : 1941 ; Мати забитого вбивці ; Переміна ; Поклик ; **З польської поезії** : *Боровський Тадеуш*. Відозва ; «В одвічних колах змін, я знаю...» ; Пісня ; Часи зневаги ; Земля розстріляних ; «Наші тихі спокійні дружини...» ; Повернення до життя ; «Я знаю, ти живеш, інакше...» ; Другу-в'язневі ; До щоденника ; Легенда про Антея ; Допит ; Ідилія ; «Я відчуваю, розпадається...» ; Ніч над Біркенау ; Осінній мотив ; *Броневський Владислав*. *Soldat inconnu* ; На смерть революціонера ; *Вагун* ; Моя книгозбірня ; *Вандурський Вітольд*. Столярство ; *Гарасимович Єжи*. Геометрія ; Лемківщина ; Візит ; *Герц Павел*. Шимановський ; Малий філософський трактат ; *Зиморович Шимон*. Роксоланки, себто руські панни : Хор дівоцький : богімнія ; Хор парубоцький : амарант ; *Єжи Станіслав Лец*. Давно вже Троя в музеях ; В добу космічних польотів ; Поміркувати собі ; А може ; А ті, що його цькували ; Дивився на все ; Серед купи каменів ; Ті, що не мають ; *Морштин Єронім (Ярош)*. Відміни ; Муж ; Про Дороту ; *Mors Ultima Linea Regum* ; *Морштин Збігнев*. Любов без ревнощів ; Мисливцеві ; Епітафія скараному в трибуналі ; Емблема 51 ; *Морштин Ян Анджей*. Про себе : (моїй дівчині) ; До загиблого ; Ксьондзовим синам ; На столяра, що був лікарем ; Богині ; Непостійність ; Багатство ; Очі і перса ; Серенада ; До хрестика на грудях однієї панни ; *Наборовський Даніель*. Короткочасність життя ; Епітафія Янові Кохановському, польському поетові ; Рисинському, котрий видав друком «Польські приповідки» ; Єзуїт ; Несподівана відповідь ; Люта жінка ; Коханню все одно ; *Норвід Ципріан*. Моя пісенька ; З фантазії «За лаштунками». 1–19 ; Осінь ; *Aegumnam plenus*. 1–6 ; Ченстоховські вірші («Цілий день – без дороги лісами...») ; *Ружевич Тадеуш*. Свідок ; Спомин дитинства ; *Стафф Леопольд*. Джордано Бруно ; Підвалини ; Людина ; Тягар ; Двоїстість ; *Шимборська Віслава*. Фотографія тлуму ; Жінки Рубенса ; **З російської поезії** : *Айгі Геннадій*. Бузковий куц у нічному саду ; *Євтушенко Євгеній*. «Я все частіше примічаю...» ; *Кушнер Олександр*. «Ще б пак, гітара! Пісня...» ; «Серед гаму і ворожнечі...» ; «Хтось навіть життям її зве...» ; «Я знав підлоту, знав біду...» ; «Поїхавши, простір обрав ти...» ; «Два лепети, а може мурмотання...» ; **Із сербсько-лужицької поезії** : *Барт-Чишинський Якуб*. Мотто ; Спечний полудень ; Епіграми : «Птахом юнь промайне...» ; «Голод, гонор, канчук...» ; «Ми гіршого, як цей поет, не знали...» ; **Зі словацької поезії**. *Гавешова Даніела*. Чаклунка ; Осінь ; Жадання ; Вранішні голуби ; Сонця ; «Хочу йти додому...» ; Образ танцівниці ; Гірські дороги ; *Міхалкович Йозеф*. Роздвоєння ; Наприкінці літа ; Садіння ; *Ондруш Ян*. Чорний білий. 1–4 ; Шукач. 1–4 ; Освенцімський вогонь ; Криниця ; **Із французької поезії** : *Війон Франсуа*. Тетравірш ; *Мопасан Гі де*. Відкриття ; Птахолов ; «Жагою налилось, напружилось тіло...» ; **Із чеської поезії** : *Броусек Антонін*. Зневіра ; Хебське гетто ; Дощ висихає ; Осінні води ; Ноктюрн ; Стрілянина у каменярі ; Чеське середньогір'я ; Походжаючи книгами віршів ; Гаї в листопаді ; Водогін ; Чеський Віфлеєм ; Розлив ; *Волькер Їржі*. Пісня про Далібора ; «Ті, які вдосвіта проснувшись, питають...» ; Напис на древній гробниці ; Перед рандеву ; Осіннє рококо ; Присвоєння ; Монотонна пісенька ; Я б хотів... ; У корчмі «У короля Брабантського» ; Вечірня пісень-

ка ; Прохання ; Якогось вечора зітхання ; Ніч ; «Подалися птиці в ірій...» ; Ріка ; Ну ще один лиш танець... ; Раз... ; Світлини ; Поете, відступи ! ; Гість на поріг ; Акації ; Проліско... ; Поклик ; Вірш любовний ; Строфи ; Сліпі музики ; Заздрісному місяцеві ; У парку перед полуднем ; Бруківка ; Балада про ненароджене дитя ; Очі : художнику *О. Ласаківі* ; Балада про жінку, бога і чоловіка ; Епілог ; *Шайнер Донат*. З тобою ; Пошуки ; *Шимон Йозеф*. Музика ; Не так воно вже й давно ; ...А тебе люблю я.

7. **Страхаюсь** – і роблю таки! : сонети, балади й інші вірші [1964–2013] / Леонід Череватенко ; [упоряд.: В. Богуславська, Л. Забарило]. – Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2018. – 248 с. – **Зміст: 1964-й рік** : Credo («Що мені усмішки барвисті?...») ; На давню тему («В рамках досвіду щирість») ; «Ах, ніч, не хмур тривожних брів...» ; «Моя кімната – сурдокамера» ; Нелегальні вірші («Я – езекутор, так!...») ; «Паротяги діловитим гейком...» ; «В хащах, в глушині, де я блукав...» ; «В поети я не пнусь бігом...» ; Степ («Смутно...») ; Знаному («Учора їздив “чорним вороном”...») ; Балада неробства («Брехні вимірювати хлані...») ; Прощальні вірші («Ти маєш рацію...») ; Україні («За ліпоту, за вогневі...») ; Сон («Я бачив Бога...») ; «Мені любов зустрічним поїздом...» ; Мистецтво («Чоловічі ноги балерини...») ; «Візерунки губами...» ; «Тому сто років був я терорист...» ; «Де полини блудили...». Буча, 27.08 ; Рукавичка : *І.А.З.* : 1. («Це не просто обурення...») ; 2. («За тверезою розпукою...») ; *Н.К.* : «Ти горда...». Москва, 9.09 ; Київські вірші («Земля ця сонцем оббрижкана...»). Москва, 13.09–4.10 ; Сонет («Коли, узяті в остроги...»). Москва, 18.09 ; «Відбриніла ніч на Купала...». Буча, 21.09 ; Пісня : *варіація на українську тему* («Десь там ждуть грімкі застави...»), 25.09 ; Копаємо картоплю («Степ метуха голубить...»), 29.09 ; «Ні провітку ніде, ні руху...», 5.10 ; Жовтневе («Легіт, форми спрощуючи...»), 8.10 ; Кіновірші («Круто місимо глинясте тісто...»), 8.10 ; Казка («Отож, – казала баба древня...»), 8.10 ; Наслідувальні вірші («Вали’ть жіночий позирк долі...»), 11.10 ; «Все висловлено, виважено, вигадано...», 23.10 ; Заплутані вірші («Поки не впало...»), 24.10 ; «Росно отрясаючися, трави...», 28.10 ; Літній пейзаж із вікна електрички («В танок пішли хати й дороги...»), 6.11 ; Націоналістичні вірші («Не просити я буду...»), 14.11 ; «Як повіє вітер північний...», 15.11 ; «О велике вміння...», 20.11 ; Ноктюрн («Огорожі проломлено...»), 21.11 ; Засинаючи («Секунди бредуть, як штахети...»), 21.11 ; «Зустрічні “Чайки” очі ріжуть...», 22.11 ; Медитація («Чи варто заглядати...»), 22.11 ; Бажання («Несе мене, мов соломучу...»), 30.11 ; Бордельні вірші («Це – реготання чи стогони?...»), 30.11 ; Аллі Горській : *після даремного чекання біля її майстерні домовленої середи* («Чекав. Читав. Жував. Дивився...»), 2.12 ; Молитва («Боже, якщо Ти тільки є...»), 2.12 ; Сучасне («Дивитись на вікно сліпе...»), 7.12 ; «Агей! Ви багато патякаєте...», 8.12 ; Хокку («Подушка пече...»), 12.12 ; «Дерева остовпіли, і стовпи...», 13.12 ; «Без діла, без пари...», 14.12 ; «По хвилі хвиля. Мірні. Молодії...», 23.12 ; Віч-на-віч («Була б жарина – вогнище роздмухає...»), 26.12 ; Вірші з прози («А я кажу...») ; **Гамлетівські вірші** : 1. «Із оплесків народжується драма...» ; 4. «Самота! Підмога не поспіла...». Москва, 9.09 ; 5. «Слава, слава!.. Мов стеарином...». 1.10 ; 6. «Йорик, бідний балакун!». 18.10 ; 7. «Два тільки рази – звідси і сюди...». 31.10 ; 8. «Він, хлопець той, – рубака, випивака...». 31.10 ; 9. «На масних калюжах визбирувать зорі...». 31.10 ; 10. «Як ми поспішали!..». 8.11 ; 11. «Міняючи книжки, портрети і скульптури...». 8.11 ; Епітафія Гамлету («Його нема. Його забито...»), 02.04 ; Могила Гамлета («Час важких смертей і слів порожніх...»), 18.06 ; **1965-й рік** : «Ґрунт задвигтів. Перешкодити? Марно!..», 01.01 ; «Чекалося мирно, вербно...», 02.01 ; «Ми знемагаємо в погонях...», 22.01 ; «Мене по колу, мов братину...», 23.01 ; Елегія («під моїм вікном...»), 24.01 ; «Стара скреготуха-яблуня...», 25.02 ; Еволюція («Якщо мене пам'ять не зраджує...»), 09.03 ; Поезія («Це те, що словами не вихитриш...»), 18.03 ; «Немає краще – навесні...», 18.03 ; «Заплутавшись у баговинні...», 24.03 ; Пейзаж. Київ у квітні («Зійшли навколоплідні води...»),

05.04 ; Шансонетка про культ і скульптури («Ви бачили їх досить...»), 10.04 ; «З усіх печер, дворців, халуп...», 11.04 ; Оптимістичний фінал («Немарно прагнули...»), 15.04 ; вона прямолінійна...», 16.04 ; «Ті тополі з поля...», 23.04 ; «Що вдієш, як судилося ходити...», 29.04 ; «Зупинися...», 30.04 ; «Відчувши нелюдський тягар...», 01.05 ; «Ця земля...», 08.05 ; «В горлянку отверзту...», 12.05 ; «Віддавшись юрбі-ріці...», 13.05 ; «Зоре мій, чого схилився?...», 15.05 ; «Коли б раптом...», 17.05 ; Травнева гроза. Акварель («Бузкові розколини...»). 18.05 ; Сонет зневіри («Кохання молоде вино...»), 21.05 ; Спектр («Кров червона...»), 23.05 ; Розумний господар. Не та деревина. Об'єктивний процес («Є навіть певний параграф...»), 24.05 ; «Не знаю...», 28.05 ; «Ще один ранок, і я живий...», 29.05 ; Склад злочину («частина є більша за тіло...»), 30.05 ; Передслово («Іду притихлим містом...»), 31.05 ; Нокаут («Пливеш, як на пекучій кризі...»), 16.04 ; Шукання висновків («На цьому й годі!...»), 10.06 ; «Не райдужні пастелі...». 12.06 ; Поето-содікам («Гвалтували маму, шматували...»), 15.06 ; « – А куди дощі ідуть?...», 16.06 ; Три строфи, в яких автор висловлює свою нехоть до міста Києва («Тікай до коней, до гарби...»), 21.06 ; В дорозі («Горішок п'ятьми розкурюючи...»), 23.07 ; «Мабуть, не варт, бентегу звувивши...», 15.08 ; «Закам'яніли голоси...», 25.08 ; «Ніч...», 22.09 ; «Я з тобою знайомлюсь...», 23.09 ; «На всіх посвистуючи, містом блукаю...», 26.09 ; Пісня наслідування («Чи не гірко тобі, молодому?...»), 28.09 ; «Гойдаючись на синій хвилі...», 03.10 ; На Хрещатику : (*байка*), 03.10 ; «Окоп. Мороз. От-от наказ...», 04.10 ; («Мої поезії, притулок...»), 11.10 ; «Хідник вилущує каштани...», 12.10 ; «Врешті-решт...», 16.10 ; «Ми знову граєм у німе кіно...», 21.10 ; «Осеніє. Заздрий змрок...», 28.10 ; «Не думайте, що це так просто...», 02.11 ; Відбитки («Губ моїх...»), 06.11 ; Листопад («Все – згоріло? Все – позаду?...»), 08.11 ; «Отак було: горів і кляк...», 08.12 ; **1966-й рік** : «Важко гардина дихає...», 27.10 ; «Так було і буде завше...», 30.01 ; Автопортрет («Я жив в неповторну добу...»), 30.01 ; «Дзень!», 11.02 ; «Гей, поле, хто ж тебе, поле, зранив?...», 19.02 ; «Начувайсь! Останній промінь...», 26.02 ; «Зотлівають серед поля...», 05.03 ; «Ти цікавий, що мені...», 07.03 ; «...І чом вас так забагато...», 09.03 ; «Невже на старе повертає?...», 04.04 ; Забаганки («Той мріє мати крила якнайширші...») ; Уцінені книги («Вони лежать на розкладці...»), 06.06 ; «Між іншим, величати будуть...», 17.06 ; «Тебе, байдужливу, німу...», 19.06 ; «Задохнеться вечір...», 19.06 ; «Я між небом і землею...», 12.08 ; «Гарно бути трамваєм...», 13.08 ; «Ми лягли в траву стожарну...», 15.08 ; «Літо відходило повагом...», 28.08 ; «Білі зорі в чорноземі ночі...», 04.09 ; «Вже й тіні здолала змора...», 05.09 ; «Непевнюсь власного серця...», 08.09 ; Сонет («Так. Час розгулу і офіри...»), 24.09 ; Номерний завод («Весь гуркіт і грюк звідусюди...»), 03.10 ; «Електричка...», 04.10 ; «Ти сам не збагнеш нічого...», 07.10 ; «І земля...», 17.10 ; Робоче місце бюрократа («Стіл червоного дерева...»), 18.10 ; «В сад виходиш – як на дощ...», 26.11 ; «Я не рождався поетом...», 26.11 ; «Все вгору, вгору!.. Треба ж досягти...». 27.11 ; «починаємо осягати з далекого...», 03.12 ; «ось аматорське фото...», 06.12 ; «Я – той лише, кого вночі...», 27.12 ; **1967-й рік** : «У пошлій сутіні січневій...», 02.01 ; «те про що не говориться...», 04.11 ; «Засипав землю...», 06.01 ; «Снять осоки України, приспані вітром...», 20.01 ; «І коли на вагонній шибі...», 22.01 ; Шкіц («Обплутаний дзвінками телефонними...»), 01.02 ; «Сучасне – завше воно непевне...», 10.02 ; «Недвижний тихий терикон...», 12.02 ; «Хутчій!.. Просаджуєм грудьми...», 25.02 ; «Холодний степ. Самотній клекіт...» ; «Терпка горішина, чиясь дружина...» ; «Пішла. А слідом – ясени...», 07.11 ; «Неначе вибух! Засліпило...», 02.12 ; «Слід укрила срібна пилюга...», 23.12 ; **1968-й рік** : «Я забув – хоч вір, хоч не вір...», 13.01 ; «Вечір як вечір. Хмари як хмари...», 23.01 ; Святкова ніч («Мов цукор, розтають салюти...»), 24.01 ; «В хмарах бродить місяць...». Москва, 01.02 ; «Може, в цьому немає біди...», 03.02 ; «Поміж будинків і будов...», 18.02 ; «Я впевнився: іншого не буде!..», 25.02 ; Ой щось нахмарило грізне : (*німецька народна пісня*), 27.02 ; «Все

дуже просто...», 15.04 ; «З-під асфальту, з-під цегли й бетону...», 20.04 ; «Заховавшись од гамору й крику...», 10.05 ; «потрібний морок...», 20.05 ; «Зима пряде на тонку, бідолаха...», 25.05 ; «На повільнім вогні вечорів...», 17.06 ; «Якщо я завтра умру...», 22.06 ; «Душа – тож є вона! – затерпла...», 28.06 ; «Ночей глухий дебаркадер...», 13.07 ; «Як уродився – вихор...», 09.09 ; «Сонні хмари. Дорога...», 12.09 ; «Хитруєм, як завше...», 18.09 ; «Листя червоне побило...», 27.09 ; «Непроханий досвід...», 11.10 ; «Твоє наймення чисте...», 14.10 ; «Прозорі грона теплих дощів...», 16.10 ; «Сльотавими вечорами...», 18.10 ; «За звичаєм зимовим...», 22.10 ; «Чумне муравлисько...». Москва, 29.10 ; «Дорогою знайомою...», 01.11 ; «Хитрим лисом за нами скрадається світ...», 03.06.11 ; «Поночі було...», 11.11 ; Епітафія («Я не благав. Був певний, що загину...»), 15.12 ; «Ладу почав забагато...», 19.12 ; «Я мешкаю в дивнім крикливім будинку...», 21.12 ; **1969-й рік** : «Он крізь шибу, крізь морозну...». Дебальцеве, 05.01 ; «Що сказати, моя терпляча?...». Москва, 15.02 ; «Поцілувала у чоло...», 15.02 ; «Роти неситих пожеж...», 03.03 ; «Летючої днини схему...», 05.03 ; «Так любились, дивились, а отже...», 08.03 ; «По цих прозорих алеях...», 08.03 ; «Тече. Ну, звичайно, теча...», 10.03 ; «Я гадав: надійшла пора...», 23.03 ; «Як чисто сніжило!...», 05.04 ; «Ускочити вчасно до хати...», 25.04 ; «Натискати на педалі...», Буча, 02.05 ; «Доволі скніти стиха...», 12.05 ; «Сюди, до цього дому...», 15.05 ; «Дивуйтесь...», 17.05 ; De Profundis («Він не помер...»), 22.05 ; «І ніхто не учив тебе, ні...», 28.05 ; «Втратиш охоту...», 12.06 ; Порівняння («Серед степу. Темно і тужно...»), 15.06 ; «Все згоріло, стліло...», 28.06 ; «Осоне-ні простори неба...», 12.07 ; «Хоч як би ти словами брязкав...», 18.07 ; «Город вам не настобісів?...», 21.07 ; Соліст («До зали ще не звали...»), 20.08 ; «Лучче б вірити було...», 26.08 ; «Ми діти голодовок і звитяг...», 08.09 ; «Гучних заслуханий словес...», 20.09 ; «На околиці рине...», 22.09 ; «Непевне повітря осені...». 17.10 ; «Все, що було зі мною і з тобою...», 24.10 ; «За вікнами завечоріло...», 27.10 ; «Ах, як я тебе любив!...», 02.11 ; «Я даремно тобі опирався, Москва...», 17.11 ; «Я крізь пальці помалу...», 21.11 ; Фуга Шостаковича : (за Петером Госсе), 08.12 ; «Людям, землям, дням і ночам...», 15.12 ; «У велетезному місті», 16.12 ; **1970-й рік** : «Я непокоюсь мало...», Буча, 02.02 ; «Сніг ітиме. Никатимуть люди...», 27.02 ; «...А іноді, зляканий, розумію...», 06.03 ; «Холод березня прив'ялий». Москва, 23.03 ; «О земле тиха, скажи...». Буча, 28.03 ; Мить : В. Урізченкові. Буча, 01.07 ; «Розбентежений доценту...», 19.08 ; «Зелений крислатий ясен...», 13.09 ; «Як тремтіли наші долоні...», 27.09 ; «Не думайте, я не з тих...», 30.09 ; «Над променем тихим...», 18.10 ; «Віття голе. Повітря кволе...», 15.10 ; «Спека заповзялася...». Москва, 26.11 ; «Нетлею коло свічі...». Москва ; Сторінки автобіографії («...Я жив, тремтячи у холодній залі...») ; «Ми до всього всякчас готові...» ; «Вітер і сніг пощезли...». Москва ; Лист до Віри Вовк («Добридень, Віро! Не сердься!...») ; **1971-й рік** : «Наморозь тиха на вітті...». Буча, 02.11 ; «Я тебе убив чекавши...», 08.01 ; «Подивлюся на небо вранці...», 22.02 ; «Серед степу кинь мене, остання...», 07.04 ; «Чезнуть у місячнім молоці...», 21.05 ; «Як і належиться...», 15.07 ; Едіт Сігал («Братове і сестри...»). Ірпінь, 06.12 ; **1972-й рік** : Пісня про сокола («Ой, верба у полі...»), 20.10 ; Любов-1972 («Під шемранням...») ; «Ранковий страх, нічне тепло...», 13.10 ; «Не кохає. Повір...», 15.10 ; «Листя лине, кружеля...», 20.10 ; Без кінця «тебе зустріти...», 25.10 ; «Цей нелад, цей шал, цей рейвах...», 21.11 ; **1973-й рік** : «Сивизна на землю присіла...», 05.02 ; «У пам'ятку з усіх неслав...», 15.02 ; «Недовідома. Небоязлива...», 26.02 ; Степовий ескіз («Над імлою ранковою...»). Орджонікідзе, 17.06 ; Колір весни («Бляклим засипано листям...»). Буча, 15.11 ; **1974-й рік** : Хокку. 1–4, 25.04 ; «В голубінь безхмарну...», 07.05 ; «Яка безмовність у світі!», 17.06 ; «Злива ніяк не лине...», 27.06 ; «Когось блакитне море звеселя...», 08.09 ; Антитеза («Відбулось – і геть відліта...»). Буча, 17.10 ; **1975-й рік** : Катакомба («Впав з неба жайвір...»), 10.05 ; **1976-й рік** : «Лежу посеред зораного поля...». Курган Вишнева могила,

10.10 ; Степове сонце : Заспів («Рівнина спокійна та могили...»). *Курган Вишнева могила під Гюнівкою*, 03.06 ; **1977-й рік** : «Забуду мовлені слова...». *Гюнівка, курган № 12*, 10.07 ; Куховарка («Як його дякувать курві-судьбі?...»). *Розрита могила*, 14.08 ; Сонет з висновком («Я знав: чимало треба пережити...»), 01.03.64–01.11.77 ; «Серед ночі лячно підхоплюсь...», 30.11 ; «Сонце сідає, а день не згаса...», 25.12 ; **Недатовані вірші** : Абстрактні вірші («Забути про газетні шпальти...»); Порнографічні вірші (« – Хіба я проти змін і од? Ні!...»); Просторові вірші («Я царюю від блакитних мерехтів...»); Призовна балада («Земля не розколеться...»); І.С. («Пробившись крізь без'язиких...»); Дисонанс в ювілейному хорі на честь Т. Г. Шевченка («До тих, кого сховав закон...»); Вірші про Лермонтова («Іудин сплюнув поцілунок...»); Чекістська балада («Правди захотів – отримав кулю...»); Шоферська балада («Шкуратянка в пиляці...»); Балада про дисципліну («Лікарня, пристань всіх трагедій...»); Абордажна балада про писання віршів («Море – безмежна стерня...»); «Аж є коріння, що ріднить...»; «Я падаю. А парашут згорів...»; «На презирство і часу жаль...»; Балада, щоб утішити тих, що ходять по Києву без копійки грошей : (*не за Війоном*); Згадка про літо («В калюжах свіжих – небо свіже...»); «Іду принишклим містом...»; «А втім – все в нормі...»; Собі для пам'яті («Не вір, що злам настане зрання...»); Жарт (майже); «Де полини блудили...»; У кафе («Шелестіли кроки-листя...»); «вона...»; «Морозяно. Чисто. Дзвінко...»; «Мов цукор, розтають салюти...»; **1980-й рік** : «Такий в заметах біль заліг...», 13.03 ; «Як завжди, так і сьогодні...», 02.05 ; «Ні світинки з хмаровищворіт...», 08.06 ; «Неприбрані поля. Густа рілля...». *Запоріжжя*, 27.07 ; **1981-й рік** : «Дорікай собі самому...». *Курган Чортотлик*, 15.08 ; Подорож («Повезло, не повезло...»). *Курган Чортотлик*, 01.09 ; «Вересневий настирний вітер...». *Курган Чортотлик*, 18.09 ; **1984-й рік** : «Темнішає небесна прірва синя...», 11.11 ; **1994-й рік** : «Мабуть, не найкращі, незгірші...». *Буча*, 23.10 ; **2004-й рік** : «Сніг підійшов м'який, ласкавий...», 08.02 ; **2005-й рік** : Банальна рима («Ще зима лютує навісна...»), 14.03 ; «Поливаєш примулу й герань...», 25.05 ; **2006-й рік** : «Молода зелена сосна...», 22.01 ; «Ви хоч бачите – скільки ворон?», 25.01 ; «Вимучилась донезмоги...», 20.11 ; **2007-й рік** : Спогадання («Ось цей будинок...»), 06.04 ; «Щось на душі непевно й млисто...», 06.04 ; «Люд нестямний. І час лихий...», 25.04 ; Починається («З білої плями – брехня...»), 14.12 ; **2010-й рік** : Масляна («Розсварившись з усіма...»). 14.02 ; З натури («У передмісті – озеро...»), 13.03 ; Контрасти («Майбутнього спектограми...»), 28.03 ; «Кружеляти набридло побіля...», 01.04 ; «Цю істину вкарбовано в граніти...», 10.05 ; «Нарешті пощастило нам...», 20.08 ; «"Повернись, я все забуду..."», 02.10 ; **2011-й рік** : Суміш («Оббігавши цей світ навдивовижку...»), 04.12 ; **2012-й рік** : Планування («Став повільний, а був швидкий...»), 02.02 ; Засторога («...Проте викидає бруньки верба...»), 28.04 ; Яблуна («Не сива, ні: білісінька, в цвіту!...»), 01.05 ; Репортаж з палати № 6 («Нижче й нижче тінь трепети...»), 22.06 ; Краєвид з лікарняного вікна («Здоров'я стан? Либонь, хисткий...»), 30.06 ; **Епіграми і сатири** : **1964 р.** : «Усяк, хто між людей потерся...»; Антипартійне («Уміння бити по губах...»); «Писни, Дмитерко, – слухний час...»; «Зорі на небі...»; Загадка («Так от – є, а так – нема...»); Святкова епіграма («Усе в нас екстра-сорт...»), 05.12 ; На Миколу Холодного («Вищать метафори-млини...»); Епітафія безбатченкові, якому довелося померти в Україні («На "енко" звався...»); Спритний горобець : (*бувальщина*); «Шматує, знищує Драча...»; **1965 р.** : Ідейний товариш : (*з натури*), 05.01 ; «Ви чули: місяць на зірки доноси пише!...»; Чиста біографія, або віра теж годує («Не був...» «Не мав...» «Не брав...»), 05.01 ; Поет («Талант!...»), 05.01 ; Як стати літературознавцем («По-перше, зумійте роботі надати...»), 07.01 ; Хоч те саме – та нове («Своя земля, майбутнє, уряд, сфінкси...»), 07.01 ; Нова історія : (*підручник*), 08.01 ; Діалектика («Вже зникли якість люди...»), 08.01 ; Цензура («Отут підправте, отут підчистіть...»), 08.01 ; Парадоксально, але

факт («Збираючи висловлювань утиль...»), 09.01 ; Чим не борець! («Чинам і ортодоксам ворог...»), 09.01 ; Все дуже просто («Запрошуючи космос в гості...»), 09.01 ; Абсолютна щирість («Так, я скажу на чорне – біле...»), 09.01 ; Теж мені патріот! ; Доктор філософії («Хоч головою бий...»), 09.01 ; Порада («Пробитись хочеш в провідні...»), 09.01 ; Паралелі («Таки єдиним хлібом...»), 09.01 ; Оратор («До речі...» «Взагалі...»), 09.01 ; Типус («Не зав., не пом...»), 09.01 ; Добре поетам («Оркестри, квіти, вчори...»), 09.01 ; Корисна людина («То не біда, що йолоп, ідіот...»), 09.01 ; Високо залетів! («Не барбос і не сучий син...»), 10.01 ; Мотто («І геніальність, і жертвність – всує...»), 17.01 ; Скарга («І як його жити?...»); На І.А. («Як не оспівать тебе...»), 04.06 ; Авторіві поеми «Братська ГЕС» («Викривав і метеляв...»), 06.06 ; Напис на дверях («На даху куняє гава...»), 22.06 ; **1968 р.** : «І звук давно. Проте обидно...», 01.04 ; «Ніхто вам лиха не накоїв...», 05.04 ; Скажи, хто твій ворог («Ще й дурна пропаганда врожа!...»), 03.08 ; На Ф. Маківчука («Це не гумор, не сатира...») ; Невідомо («Це треба подивитися...»), 10.11 ; **1983 р.** : Визначення («Що це – наших наук кандидат?...»), 19.06 ; **1999 р.** : Відмінність («Ватажки усіх мастей...»), 05.03 ; Відповідь Мойсею («Дорогий побратиме...»). Ірпінь, 03.07 ; **2002 р.** : На Андрія Демиденка («Він Орфей і корифей...»), 12.07 ; **2003 р.** : Напис на «Шпигачках» Лукаша («Дорогому...»), 30.08 ; **2004 р.** : «Класик» («Це вбиває наповал...»), 25.06 ; **2005 р.** : Напис на книжці «Хронологія побутова» («Непримітна...»), 01.01 ; Переміни («Крику – много. Діло – вбого...»), 26.04 ; **2007 р.** : «У покручів творця й прораба...», 07.06 ; Нестиковка («Всі прагнуть грошей, почестей, посад...»), 03.09 ; **2010 р.** : Висновок («Треба мати силу волі...»), 10.10. – ISBN 978-617-7349-72-2.

Літературно-критичні, публіцистичні, культурологічні статті

Статті

1966

8. **«Я з'явився на світ божий 1898 року...»** : [про поезію Б. Брехта] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1966. – № 11. – С. 82–89. – (3 перлин світової поезії). **Див. № 520.**

1967

9. **Наш сучасник Микола Зеров** / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1967. – № 4. – С. 152–158. – **Рец. на кн.**: Зеров М. Вибране / Микола Костянтинівич Зеров ; [редагування і вступ. ст. М. Рильського ; упоряд. С. Ф. Зерової ; прим.: Г. П. Кочур, В. П. Петрова]. – Київ : Дніпро, 1966. – 539 с. – Бібліогр. у прим.: с. 497–529. – **Відгуки**: 3 касральських джерел краси. Микола Зеров // Дзюба І. На трьох континентах : у 3-х кн. / Іван Дзюба. – Київ, 2013. – Кн. 1. – С. 447–486. – Див.: с. 485 ; Реконструкція літературознавчого канону: прологомени до вивчення наукової спадщини Миколи Зерова / Леся Демська-Будзуляк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича, Міжнар. асоц. українців. – Львів, 2012. – Вип. 21 : Scripta manent : ювіл. зб. на пошану Богдана Якимовича. – С. 265–275. – Див.: с. 267 ; Микола Зеров / Сергій Білокінь // Письменники Радянської України : 20–30 роки : нариси творчості. – Київ, 1989. – С. 35–64. – Див.: с. 51.

10. **Не так танцюється гопак** : [про культуру перекладу укр. та рос. пісень] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1967. – 16 черв., № 47 (2433). – С. 1–2.

11. **Поет, народжений революцією** : [Є. Плужник] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1967. – № 7. – С. 147–155 : фот. – Підпис під фот.: «На фото зліва направо:

Борис Антоненко-Давидович, Григорій Косинка, Марія Галич, Євген Плужник, Валеріан Підмогильний. Київ, 1925 р.» – **Відгук:** The Brave Heart: Themes and Style in the Poetry of Yevhen Pluzhnyk / Marta D. Olynyk // Twentieth Century Ukrainian Literature: essays in honor of Dmytro Shtohryn / edited by J. Rozumnyj. – Kyiv, 2011. – Р. 59–76. – Див.: с. 60–61 ; [Штещенко І.] Лист до Корнієнків-Танюків від 30.05.67 р. / Орися // Танюк Л. Твори : в 60-ти т.– Київ, 2011. – Т. 17: Щоденники: 1967 р., лип.–верес. – С. 488–492. – Про Л. Череватенка див.: с. 492 ; Токмань Г. Жар думок Євгена Плужника: лірика як художньо-філософський феномен / Г. Токмань. – Київ, 1999. – 224 с. – Див.: с. 18, 99 ; Скирда Л. Євген Плужник : нарис життя і творчості / Л. М. Скирда. – Київ, 1989. – 154 с. – (Літературний портрет). – Див.: с. 11.

1968

12. **Голос** «німого покоління» : [передм. до зб. віршів нім. поета В. Борхерта] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1968. – № 1. – С. 177. **Див. № 535.**

13. **Чи є автор – Є. Плужник?** : [комент. до публ. Миколи Лакізи «Мудрість Леніна – вічна» («Жовтень» 1969, № 1), присвяч. здобуткам укр. ленініани] / Леонід Череватенко // Жовтень. – 1970. – № 1. – С. 131–133. – Підпис: м. Москва. – *У статті подано детальне пояснення того, що вірш «Ленінові» не належить перу Є. Плужника та викладено історію створення поетом вірша «Він». У публікації наведено текст вірша «Ленінові».*

1972

14. **Гнівний** наступник Брехта : [про нім. поета-антифашиста Ганса Магнуса Енценсбергера] / Леонід Череватенко // Жовтень. – 1972. – № 5. – С. 13–14 : фотопортр. **Див. № 556.**

15. **«Це слово – людина»** : [з біогр. нім. письменника (НДР) Й. Бобровського] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1972. – № 9 (171). – С. 19–22. **Див. № 533.**

1975

16. **Скіфське** літо: кургани і люди : [про польов. сезон Орджонікідзев. експедиції Ін-ту археології АН УРСР] : нарис / Л. Череватенко ; фото В. Березовського // Молодь України. – 1975. – 30 листоп., № 234 (12806). – С. 4 : фот. – Підписи під фот.: «Золотий перстень – печатка IV століття до н. е.», «Відтиск печаті», «Золота платівка із зображенням стилізованої морди лева V століття до н. е.», «Золоті нашивки бляшки з щиткової каблочки*», «Срібна бляха із зображенням вовка III століття до н. е.», «Золота платівка із зображенням гірського козла V століття до н. е.». – *Так у тексті.

1976

17. **Козак** Голота німецькою : [про переклад кн. М. Пригари] / Леонід Череватенко // Друг читача. – 1976. – 10 черв., № 24 (842). – С. 8. – *Про німецькомовне видання зб. М. Пригари «Prihara Maria. Kosak Holota und andere abenteuerliche Geschichten erzählt nach ukrainischen Sagen Kinderbuchverlag. Berlin: Kinderbuchverlag, 1975. 126 s.».*

17а. **Позичено** у ...скіфського царя / Леонід Череватенко // Молодь України. – 1976. – 29 верес., № 189 (13015). – С. 4. – (Тривожний сигнал). – *Про руйнацію кургану Чмиревої могили при прокладанні шляху на невеличкій поштовий аеродром та цінні знахідки – три бронзові навершшя, що підібрали місцеві. – Відгук:* На фініші польового сезону / В. Отрощенко // Комсомолец Запоріжжя. – 1978. – 17 серп., № 98 (2486). – С. 3.

1977

18. **Грифони** Чмиревої могили : [нарис] / Л. Череватенко // Молодь України. – 1977. – 27 жовт., № 210 (13290). – С. 4. – *Розповідь про унікальні знахідки на тлі проблеми фізичного збереження курганів як об'єктів історичної спадщини та непорозуміння з місцевим населенням щодо ставлення до археологічних знахідок. – Відгук:* На фініші польового сезону / В. Отрощенко // Комсомолец Запоріжжя. – 1978. – 17 серп., № 98 (2486). – С. 3.

1978

19. **«Скіфське»** літо-77 : хроніка археологічної експедиції / Л. Череватенко // Комсомолец Запоріжжя. – 1978. – 18 жовт., № 126 (2358). – С. 3 : фот. – Підпис: «На фото А. Букреєва: жук-скарабей, виготовлений з єгипетського фаянсу; золоті амфороподібні підвіски; 3 листоп., № 132 (2364). – С. 4 : фот. – Підпис: «На фото А. Букреєва: зображення жінки – Менада (золото); золоті прикраси»; 5 листоп., № 133 (2365). – С. 4 : фот. – Підпис: «На фото А. Букреєва: навершя з Чмиревої могили, передане дослідникам В. Марченком (бронза); зображення жінки – Менада (золото)».

1980

20. **Гарячі** кровини великого серця: 29 березня – 80 років з дня народження І. Волькера : [про переклади поезій митця в Україні] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1980. – 28 берез., № 26 (3759). – С. 4. – **Згадка:** Микола Лукаш у перекладознавчій критиці. [У 2-х ч.] Ч. 2: Хроніка прижиттєвих публікацій (1970–1989) / Б. І. Черняков ; Акад. наук вищ. шк. України. – Київ, 2005. – 86 с. : іл., портр. – Див.: с. 27.

21. **Таврійська** билина : [нарис] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1980. – 26 верес., № 77 (3810). – С. 3. – *Розповідь про Запорізьку експедицію Інституту археології АН УРСР у міжріччя Дніпра і Мошної, зокрема про перепоховання останків радянських воїнів, які загинули 26 верес. 1942 р.*

1981

22. **Скіфське** відлуння : щоденник одного археол. сезону : [у Запоріз. обл.] / Леонід Череватенко // Україна. – 1981. – №1 (1249), 4 січ. – С. 13–14. – (3 глибин віків). – *Про колег по експедиції: Віталія Отроценка – начальника експедиції, Світлану Ляшко – начальника загону, О. І. Тереножкіну – найстаршу учасницю; Ярослава Болдина – мол. наук. співробітника; Віталія Млинченка – філолога; Людмилу Жигуліну – начальника кургану; Женю Болтрика – водія; Володю Журавля – робітника]. – На с. 14: «...Черевиком збиваючи темний прах з рілля, починаєш думати, скільки ж то ніг – босих та взутих, своїх і чужинських – топтало цю землю, яка й досі двигить од важкої ходи людей, коней, колісниць, танків. Озираємось мимоволі: а десь же вона тут, довкола нас причаїлася, казкова Скіфія! Та, що дивує нас рік у рік золотим сяєвом прикрас і свого генію...».*

1982

22а. **Степові** скарби : обговорюємо статтю «Що під курганом» (КЗ. 26.11.81 р.) / Л. Череватенко // Комсомолец Запоріжжя. – 1982. – 28 січ., № 12 (3024). – С. 3. – (Археологія). – *Про актуальні проблеми – зберігання курганів як складової ландшафту та захист від землекористувачів, підняті у статті К. Сушка.*

23. **Структура** дива : [про нар. мисткиню з Кіровоградщини – худож. Марію Банник] / Леонід Череватенко // Україна. – 1982. – № 40 (1340), 3 жовт. – С. 12 : фот. мал. – (На наших вкладках). – На кольор. вкл. між. с. 12–13.

24. **У глиб** землі – у глиб віків : [про археол. дослідж.] / Леонід Череватенко ; фот. Віктора Клочка // Ранок. – 1982. – № 1. – С. 16–17, 4-а с. обкл. : іл. – Підписи під фот.: «Червонофігурний кратер. V ст. до н.е.», «Жіноча нагрудна сітка (золото)», «Ритуальні скіфські чаші, окуті золотими платівками», «Золотий налобник і нащічники – прикраси кінської зброї», «Скіфські головні убори. Реконструкція Л. С. Клочко», «Лите бронзове навершя. V ст. до н.е.». – **Відгук:** Манцевич А. Курган Солоха : публ. одной колекції / А. Манцевич. – Ленинград : Ленинград. отд., 1987. – 141 с. : ил. – Библиогр.: с. 136–141 (163 назв.). – Див. с.: 62, 64, 106.

1983

25. **«Вічний** жар пала в мені...» : роздуми над поезією молодого Маркса / Леонід Череватенко ; пер. поезій К. Маркса виконано під керівництвом М. Бажана // Молодь України. – 1983. – 5 трав., № 86 (14669). – С. 1–2. **Див. № 562.**

26. **Музика** Михайла Грицюка : [про майстра скульптури] / Леонід Череватенко // Наука і культура. Україна. – 1983. – [Вип. 17]. – С. 448–453 : фот., іл.

27. **Талант** людяний, глибокий : [про вист. до 20-ліття твор. діяльності Василя Перевальського] / Леонід Череватенко // Україна. – 1983. – № 30 (1382), 24 лип. – С. 24–3-я ст. обкл.: фот. – Підписи під фот.: «Солдати. Ілюстрація до поеми Петра Перемийноса “Майдан революції”», «Вічний революціонер. 1977 р. Ілюстрація до “Вибраних творів” Івана Франка», «Закохані. Ілюстрація до книги “Українські народні пісні” в записах Володимира Гнатюка», «Ой от моря та до моря... Ілюстрація до книги “Українські народні пісні про кохання”. 1986 р.», «Іван Чумак із Криму додому. Ілюстрація до книги “Українські народні пісні про кохання”. 1968 р.».

1984

28. **Від** давнини – аж у майбутнє : [про нар. худож.-орнаменталіста М. Банник] / Леонід Череватенко // Наука і культура. Україна. – 1984. – [Вип. 18]. – С. 562–565 : фот.

29. **Заповідане** людям : [про вист. у Київ. музеї рос. мистецтва] / Леонід Череватенко // Україна. – 1984. – № 35 (1439), 26 серп. – С. 12 : фот. – (На наших вкладах). – Кольор. фото картин на вкл. між с. 12–13. – Підписи під фот. картин: «Б. М. Кустодієв. Дівчинка з яблуками. 1920 р.», «І. І. Левітан. Зарослий став. 1880 р.», «Л. В. Туржанський. Навесні біля соломи. 1910 р.», «Б. М. Кустодієв. Натюрморт. Омар і фазан. 1912 р.», «К. Ф. Богаєвський. Земля Кімерійська. 1911 р.». – *Про виставку творів образотворчого мистецтва з колекції Давида Сигалова – київського лікаря, д-ра мед. наук, проф., педіатра, присвячену 90-річчю від дня його народження.*

1985

30. **Дар** Києва Тулузі : [про роботу скульптора М. Грицюка] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1985. – № 3 (284). – С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «Пам'ятник Пікассо в Тулузі».

31. **Дебют**, якому 55 років / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1985. – № 1. – С. 129–131. – (Роздуми над книгою). – *Про долю художника С. Конончука та ілюстровану ним збірку народних українських казок «Колобок» (вид-во «Веселка», 1955 р.).*

32. **Пікассо** з Києва : [про творчість укр. скульптора М. Грицюка] / Леонід Череватенко // Україна. – 1985. – № 50 (1506), 15 груд. – С. 12 : фот. – (Знахідки. Повідомлення. Публікації). – Підпис під фот.: «Пам'ятник у Тулузі».

33. **Продовження** буде : [археол. дослідж. Степової Скіфії] / Леонід Череватенко // Отчий край'85 : іст.-літ. зб. / [упоряд. Д. С. Чередниченко ; редкол.: М. Жулинський (голова) та ін.]. – Київ, 1985. – С. 172–180 : фот., мал. – Підписи під фот.: «Гегелина (Нечаєва) Могила – один з найбільших курганів Степової Скіфії. Сучасна висота 17 м. (Дніпропетровська обл.)» (мал.) ; фот.: «Золоті платівки», «Скіфські стріли з тригранними бронзовими вістрями», «Золоті жіночі прикраси (сережки, намистини, платівки)», «Золотий кінський налобник», «Бронзові прикраси кінської збруї», «Ритуальна скіфська чаша», «Плаковані золотом прикраси кінської збруї», «Ритуальна чаша із золотим окуттям», «Хрестоподібні золоті платівки»; «Меч із золотим руковою»; «Бойовий ключець». – **Відгук:** Алексеев А. Чертомлык: (скифский царский курган IV в. до н. э.) / А. Ю. Алексеев, В. Ю. Мурзин, Р. Ролле. – Киев : Наук. думка, 1991. – 416 с. – Прил.: с. 269–408. – Див. с.: 124, 268. – ISBN 5-12-002124-7.

1986

34. **До уваги!** Вірш на всі часи : [до історії вірша Є. Плужника «Він», присвяч. В. І. Леніну] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1986. – № 4. – С. 145–147 : фот. – (З Леніним у серці). – На фот. фотокопія вірша.

35. **Нарбут** : [нарис] / Леонід Череватенко // Україна. – 1986. – № 10 (1518), 9 берез. – С. 18–19 : іл. – Підписи: «Г. І. Нарбут. Заставка до журналу “Мистецтво”. 1919 р.», «Автопортрет».

1987

36. **З непам'яті** десятиліть : [передм. до публ. листів В. Седляра до О. Павленко] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1987. – № 10. – С. 189–191 : фот. – Підписи під фот.: «Павленко О. Портрет В. Седляра. 1920-і рр. Рисунок», «О. Павленко. Автопортрет. 1920–1921 рр. Рисунок», «В. Седляр. Фото 1936 р. Публікується вперше». – (Мистецька трибуна). *Див. № 1040.*

37. **Тетраптих** про скіфсько-перську війну : [передм. до підбірки віршів] / Леонід Череватенко // Поезія'87 : збірник / [упоряд.: В. І. Затулівітер, О. В. Лупій]. – Київ, 1987. – Вип. 1. – С. 110. *Див. № 433.*

1988

38. **«В путь** вийшов я, веселий і безстрашний...» : (штрихи до портр. Леоніда Первوماйського) / Леонід Череватенко // Укр. мова та літ. в шк. – 1988. – № 5 (375). – С. 3–7. – (Літературознавство і критика). – **Відгуки:** Соловей Е. Поезія пізнання : (філос. лірика в сучас. літ.) / Елеонора Соловей. – Київ : Дніпро, 1991. – 271 с. – Див.: с. 153 ; «Я винний в тім, що світ не ліпший...» : деякі аспекти психологізму в новелістиці Леоніда Первوماйського 1960–70-х років / І. А. Лівіцька // Укр. мова і літ. в шк. – 1988. – № 5 (375). – С. 6.

39. [**Він**]: до історії створення вірша, присвяч. В. Леніну, з якого починається творча біографія поета Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1988. – 21 січ., № 3 (4256). – С. 1 : фот. – *У тексті публ. факсиміле вірша, який поет вперше підписав справжнім прізвищем – Є. Плужник.* – **Відгук:** ЛУ: 1988–1991 / Сергій Квіт // Слово і час. – 1992. – № 5 (378). – С. 10–12. – Див.: с. 10. *Див. № 1030.*

40. **Воскресіння** / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1988. – 22 груд., № 51 (4304). – С. 6 : фот. – (До 90-річчя з дня народження Євгена Плужника). – У тексті: Плужник Є. Змова у Києві : [фрагм. з п'єси, першодрук з машинописів з Держ. архіву-музею літ. і мистецтва УРСР].

41. **Все**, чим душа боліла : [про Євгена Плужника – одного із видатних укр. поетів ХХ ст.] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1988. – № 10. – С. 70–92. – (Поезія. Спогади, публікації, документи). – **Відгуки:** «Розрита» і «занедбана» могили: діалог Євгена Плужника з Тарасом Шевченком / Г. Токмань // Слово і час. – 2013. – № 4 (628). – С. 79–93. – Див.: с. 80, 89 ; Динаміка етнокультурних стереотипів Іспанії в українській літературі I половини ХХ століття / Д. С. Міщенко // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – Київ, 2012. – Вип. 32. – С. 179–191. – Див.: с. 189. *Див. № 1031.*

42. **Все**, чим душа боліла : [вступ. нарис] / Леонід Череватенко // Плужник Є. Поезії / Євген Плужник. – Київ, 1988. – С. 5–100. – **Відгуки:** Агеєва В. Візерунок на камені: Микола Бажан: життєпис (не)радянського поета / Віра Агеєва. – Львів : Видво Старого Лева, 2018. – 495 с. – Див.: с. 84, 89, 168 ; Євген Плужник. Непростима недуга // Рябчук М. Каміння й Сізіф : літ. есеї / Микола Рябчук. – Харків, 2016. – С. 63–69. – Див.: с. 67 ; Жигун С. Лабіринти і горизонти українського неореалізму : монографія / Сніжана Жигун. – Київ : Бізнесполіграф, 2015. – 399 с. – Див.: с. 39 ; Євген Плужник (1898–1936) // Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підручник. У 10 т. Т. 4: У сподіваннях і трагічних зламах / Юрій Ковалів. – Київ, 2015. – С. 271–293. – Див.: с. 273, 275–276, 279, 284 ; Творча особистість у тоталітарному режимі / Любомир Сенік // Spheres of Culture / Maria Curie-Sklodowska

University in Lublin, Faculty of Humanities, Branch of Ukrainian Studies ; ed. by Ihor Nabytovych. – Lublin, 2012. – Vol. 3. – P. 250–258. – Див.: с. 252, 253 ; «О коротенька, наче смерть, дорого...»: Євген Плужник – «убієнний син» народу суворой долі / Микола Жулинський // День. – 2012. – 2–3 листоп., № 199/200 (3842/3843). – С. 22 ; Психобіографічність текстів Валер'яна Підмогильного : (до 110-річчя від дня народж. письменника) / І. О. Скляр // Наук. зап. Харків. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Серія: Літературознавство / за ред. Л. Г. Фрізмана. – Харків, 2011. – Вип. 1 (65). – С. 87–102. – Див.: с. 95 ; Мовчан Р. Українська література : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, акад. рівень) / Р. В. Мовчан, О. М. Авраменко, В. І. Пахаренко. – Київ : Грамота, 2011. – 351 с. – Див.: с. 53 ; Лукаш зі сцени / Борис Лобода // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 512–515. – Див.: с. 514–515 ; Справді народна назва // Галайба В. Прорізна. Ярославів Вал : культур. путівник / Василь Галайба – Київ, 2010. – С. 9–49. – Див.: с. 48 ; Кодак М. Огром Євгена Плужника-поета : монографія / Микола Кодак ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Шевченка. – Луцьк : Твердиня, 2009. – 189 с. – На с. 9, 31, 36, 60, 124, 181, 124 про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника та його праці ; Євген Плужник. 1898–1936 / Ганна Токмань // Дивослово. – 2009. – № 11 (632). – С. 49–56 ; № 12 (633). – С. 36–43. – Див.: с. 36 ; «Внутрішня» людина в «малій» прозі Валеріана Підмогильного // Мовчан Р. Український модернізм 1920-х : портр. в іст. інтер'єрі / Раїса Мовчан ; [наук. ред. М. Г. Жулинський] ; Ін-т літ. ім. Т. Шевченка НАН України. – Київ, 2008. – С. 231–259. – Див.: с. 234 ; «Черкаси, слобідські козаки, “хохли”» / Л. Таран // Слово Просвіти. – 2001. – 17 серп., число 20 (98). – С. 11 ; Токмань Г. Жар думок Євгена Плужника: лірика як художньо-філософський феномен / Ганна Токмань. – Київ, 1999. – 162 с. – Див.: с. 18–19, 63, 70 ; Непростима недуга: виповнилося 100 років від дня народження видатного українського поета Євгена Плужника / Микола Рябчук // День. – 1998. – 29 груд., № 250 (536). – С. 7 ; Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. перша: (1910–1930-ті роки) / за ред. В. Г. Дончика. – Київ : Либідь, 1993. – 784 с. – Див.: с. 380 ; «Крамольних віршів не писав...» / Валерій Лазаренко // Київ. – 1995. – № 11/12. – С. 143–145. – Див.: с. 144 ; Українська література перебудовних років / А.-Г. Горбач // Наше життя. – Філадельфія 1990. – Травень, № 5, т. 47. – С. 20–21 ; Червень, № 6, т. 47. – С. 10–13. – Див.: Травень, № 5, т. 47, с. 21 ; Вячеслав Брюховецький: «Так і не навчать уроки історії?!» : [відповіді на анкету газ. «Літ. Україна»] // Літ. Україна. – 1989. – 23 берез., № 12 (4317). – С. 2. – Оцінка праці Л. Череватенка: «... “серійну збірку” Є. Плужника, із гідного захоплення ретельністю та нелегкою любов'ю споряджену у світ Л. Череватенком...» ; Пам'яті Галини Коваленко-Плужник : з укр. пересилань «Радіо-Свобода» / Любов Дражевська // Наше життя. – Філадельфія, 1989. – Вересень, № 8, т. 47. – С. 6–7 : фот. – Див.: с. 6.

43. «Для вас, історики майбутні, наш біль – рядки холодних слів» : [слово про Є. Плужника] / Леонід Череватенко, Володимир Погребенник, Наталія Лисенко ; перед. слово, упоряд. та публ. Віктора Каспрука // Молодь України. – 1988. – 25 груд., № 246 (16077). – С. 4. – (До 90-річчя від дня народження Євгена Плужника).

44. **Життя** й зоря Михайла Грицюка : [нарис] / Леонід Череватенко // Отчий край'88 : іст.-літ. зб. / [упоряд. С. Гальченко ; редкол.: М. Жулинський (голова) та ін.]. – Київ, 1988. – С. 144–149 : фот. – Підпис під фот.: «Скульптор Михайло Грицюк» ; «Скульптурний портрет маршала К. С. Москаленка» ; «Скульптурний портрет маршала С. М. Штеменка» ; «Скульптурний портрет Народного артиста СРСР Миколи Кондратюка» ; «Композиція “Перемога”. Архівне фото» ; «Композиція “Паросток. Чекання”» ; «Скульптурний портрет М. М. Амосова» ; «Скульптурний портрет І. Ф. Стравінського».

45. **З когорти** хоробрих : [до 90-річчя Д. Фальківського] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1988. – № 11 (328). – С. 13 : фот. – *Наведено нові дані до біографії Д. Фальківського – його робота в журн. «Кіно» та точна дата загибелі – 17 груд. 1934 р.*

46. **Зоря** Михайла Грицюка : [про творчість скульптора] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1988. – № 1. – С. 198–3-я с. обкл. : фот. – Підписи під фот.: «М. Грицюк. Сива давнина» ; «М. Грицюк. Артемій Ведель» ; «М. Грицюк. Наталя» ; «М. Грицюк. Віолончеліст» ; «М. Грицюк. Чилійська мадонна». – (Мистецтво). – *Л. Череватенко: «...Якщо є слушною думка, згідно з якою творець живе і діє доти, доки живуть і діють його твори, то Михайло Грицюк, певне, і не вмирав...».*

47. **Як** я проскочив у поети : [роздуми-спогади] / Леонід Череватенко // Поезія'88 : збірник / [ред. О. Лупій]. – Київ, 1988. – Вип. 1. – С. 117–123. – (Поет про себе). – ISBN 5-333-00122-7.

1989

48. **Від** Дніпра і до «Дніпра» : [передм. до першої публ. п'єси «Змова у Києві» Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1989. – № 8. – С. 20–25. – (Спадщина). – **Відгуки:** Екзистенціальні мотиви у п'єсі Євгена Плужника «Змова у Києві» / В. М. Школа // Таїни художнього тексту: (до проблеми поетики тексту) : зб. наук. пр. / Дніпропетров. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ, 2001. – Вип. 13. – С. 133–138. – Див.: с. 133–134 ; Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. перша: (1910–1930-ті роки) / за ред. В. Г. Дончика. – Київ, 1993. – 784 с. – Див.: с. 392. **Див. № 1034.**

49. **Вмерти** в Києві : [про творчість і життєвий шлях О. Теліги] / Леонід Череватенко // Україна. – 1989. – № 43 (1707), 22 жовт. – С. 6–8. – (Чиста криниця). – **Відгуки:** «На уговори друзей не ехать в оккупированный Киев Олена Телига ответила: “Как я могу пойти против своей поэзии?”: 70 лет назад в Бабьем Яру была расстреляна нацистами талантливая украинская поэтесса и общественный деятель : [інтерв'ю] / Ольга Унгурян ; Надежда Миронец // Факты. – 2012. – 21 февр., № 32 (3530). – С. 11 ; «І злитись знову зі своїм народом» : біогр. нарис / Надія Миронець // Теліга О. О краю мій... Твори. Документи. Біографічний нарис. – 2-е вид., випр. і допов. – Київ, 2006. – С. 311–415. – Див.: с. 314 ; Олена Теліга: нове прочитання великої біографії / Надія Миронець // Укр. культура. – 2006. – № 8 (959). – С. 37–39 ; «І злитись знову зі своїм народом» : [біогр. нарис] / Надія Миронець // Теліга О. О краю мій... : Твори. Документи. Біографічний нарис / Олена Теліга. – Київ, 1999. – С. 321–446. – Див.: с. 324. **Див. № 1049.**

50. [До 90-річчя Григорія Косинки] / [Л. Череватенко] // Новини кіноекрана. – 1989. – № 12 (341). – С. 6. – Без підпису. **Див. № 889, 890.**

51. **Півтора** дзвоника до Оксани Трохимівни [Павленко] : [комент. до спогадів] / Леонід Череватенко // Україна. – 1989. – № 20 (1684), 14 трав. – С. 11–14 : іл. – (Чиста криниця). – Підписи під фот.: «Оксана Павленко за дівочих літ» ; «Задумався. Малюнок. 1931 року» ; Оксана Павленко (1895 р. н., с. Валява на Київщині, тепер – Черкас. обл. – м. Москва) : кольор. вклейка з репрод. ; № 21 (1685), 1 трав. – С. 10–11 : фот. – Підписи під фот.: «Оксана Павленко. Малюнок» ; «З чоловіком Олександром Федорченком. 1914».

52. **«Слова** мої, печальні голуби...» : [про творчість М. Фішбейна] / Леонід Череватенко // Україна. – 1989. – № 35 (1699), 27 серп. – С. 13–15 : портр. – (Чиста криниця). **Див. № 1065.**

1990

53. [Анонс кн. «Незнаному Воякові» вид-ва «Рад. письменник»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 8 (349). – С. 3.

54. **«Безодня смерті і безодня життя спіткались на межі...»** : [перед. слово до публ. поезій Л. Мосендза] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 11. – С. 64–68. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки**: Завальнюк К. В. Леонід Мосендз у документах епохи / К. В. Завальнюк, О. М. Кравчук, Ю. В. Легун ; Держ. арх. Вінниц. обл., Краєзнав. т-во «Поділля», Іст. клуб «Холодний Яр». – Вінниця, 2013. – 271 с. – Див.: с. 17, 19, 20 ; «Громами гартоване слово» : літ. укр. зарубіжжя та письменників-правозахисників : бібліогр. нариси / [авт.-складач Т. П. Шульга ; наук. консультант Ф. П. Погребенник] ; Держ. б-ка України для юнацтва. – Київ, 1995. – С. 18–19 ; Набитович І. Леонід Мосендз – лицар святого Грааля: творчість письменника в контексті європейської літератури / Ігор Набитович. – Дрогобич, 2001. – 222 с. – Див.: с. 13, 19, 20, 27. **Див. № 999.**

55. **«В науку іншим людям і вікам»** : [вступ. слово до передруку оповідання І. Л. Переца] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 6. – С. 103–104. – (Спадщина). – *Про твори у перекладі М. Зерова та О. Гера з книги «Народні оповідання», що вийшла у харківському видавництві в 1920 р. в серії «Універсальна бібліотека».* **Див. № 884.**

56. **«Вірю в сонце, і води, і зорі...»** : [перед. слово до публ. поезій Б. Олександрова] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 9. – С. 99–101. – (Нашого цвіту – по всьому світу). **Див. № 1001.**

57. **«Епоха йде молитви і вогня...»** : [перед. слово до публ. поезій Є. Маланюка] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 3. – С. 85–87. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгук**: Євген Маланюк : (1897–1968) // Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. перша: Перша половина ХХ століття / за ред. В. Г. Дончика. – Київ, 1998. – С. 177–182. – Див.: с. 179. **Див. № 989.**

58. **«І злитись знову зі своїм народом...»** : [перед. слово до публ. поезій О. Теліги] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 1. – С. 58. – (Нашого цвіту – по всьому світу). **Див. № 1050.**

59. **«...І смерть, як найвищий вінок»** : [перед. слово до публ. поезій О. Ольжича] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 2. – С. 77–78. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки**: Олег Ольжич: екзистенція вибору / Павлина Дунай // Українознавчий альманах / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2013. – Вип. 11. – С. 185–188. – Див.: с. 186 ; Літературна творчість О. Кандиби-Ольжича у контексті українського національно-визвольного руху кінця 20–30-х рр. ХХ ст. / Л. В. Ковалишин // Українознавство : зб. наук. пр. НДІУ. – Київ, 2008. – № 1. – С. 258–269. – Див.: с. 260 ; Гроно нездоланих співців : літ. портр. укр. письменників 20 ст., твори яких увійшли до оновл. шк. програм : [навч. посіб.] для вчителів та учнів ст. кл. серед. шк. / [упоряд. В. І. Кузьменко ; ред. В. В. Чухліб]. – Київ : Укр. письменник, 1997. – 285 с. – Див.: с. 226 ; Олег Кандиба – О. Ольжич : до 100-річчя від дня народж. / Міжнар. Орг. Об-ня Укр. Націоналістів (державників). – Київ, 2007. – 87 с. : іл., портр. – Див.: с. 86. – Назва з обкл. ; Інтерпретація творчості О. Ольжича : (спроба огляду) / І. В. Шацький // Культура народів Причорномор'я. – Симферополь, 2003. – Т. 44. – С. 22–25. – Див.: с. 24. – Назва з обкл. **Див. № 1007.**

60. **Логікою фактів і непоступливістю [історичної] правди** : круглий стіл ред. журн. «Дніпро» : [стенограма] / [учасники:] Леонід Череватенко, Володимир Замлинський, Юрій Джеджула, Григорій Колісник, Володимир Смолій, Володимир Чуйко, Микола Жулинський // Дніпро. – 1990. – № 9. – С. 5–14 : фот. – (Публіцистика). – *Виступ Л. Череватенка, зокрема щодо проблем джерелознавства (с. 6–9).*

61. **Нагота** – це зброя : [фот. оголеної натури як витвір мистецтва] / Леонід Череватенко ; фото Мілослава Стібора // Новини кіноекрана. – 1990. – № 11 (352). –

3-я с. обкл. : фот. – (Вернісаж). – *Про мистецтво фотографії Мілослава Стібора (Чехія) – учасника виставки в Києві у рамках Міжнародного фестивалю фотографії.*

62. **Невідомі** сторінки Плужниківіани : [перед. слово] / підготував та прокоментував Леонід Череватенко // Україна. – 1990. – № 4 (1720), 28 січ. – С. 13–14. – (Бібліотечка «України»). *Див. № 888, 1036.*

63. **«Немов хто в вічність відчинив вікно...»** : [перед. слово до публ. поезій Ю. Клена] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 7. – С. 52–57. – (Нашого цвіту – по всьому світу). *Див. № 887.*

64. **Син Олеся** – Ольжич / Леонід Череватенко // Поезія'90 : збірник / [ред. О. Лупій]. – Київ, 1990. – Вип. 2. – С. 171–174. – ISSN 0130-8483. – **Відгуки:** Олег Кандиба як полум'я / Ірина Мезенцева // Археологія & Фортифікація України : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. Кам'янець-Поділ. держ. іст. музею-заповідника, присвяч. 65-й річниці від дня народж. Миколи Борисовича Петрова (1952–2008) та 110-й річниці від дня народж. Олега Ольжича (Олега Олександровича Кандиби) (1907–1944) / Кам'янець-Поділ. держ. іст. музей-заповідник, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т імені Івана Огієнка, Центр пам'яткознавства НАН України. – Кам'янець-Подільський, 2017. – С. 13–18. – Див. с. 14. *Див. № 1005.*

65. **«...Так, як іще ніколи, сонце упало з неба»** : [перед. слово до публ. поезій О. Стефановича] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 10. – С. 77–80. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки:** Волинь у поетичному космосі Олекси Стефановича / Марина Шевчук // Волинь-Житомирщина : іст.-філол. зб. з регіон. проблем / Ін-т укр. мови НАН України, Півн. діалектол. центр Житомир. держ. пед. ун-ту імені Івана Франка [та ін.]. – Житомир, 2003. – Вип. 11. – С. 25–29. – Див.: с. 28 ; Рязанцева Т. Бранець вічності : аспекти поет. творчості Олекси Стефановича / Тетяна Рязанцева ; [відп. ред. О. В. Мишанич] ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 2007. – 106 с. – Див.: с. 13, 26 ; «Громами гартоване слово» : літ. укр. зарубіжжя та письменників-правозахисників : бібліогр. нариси / Держ. б-ка України для юнацтва. – Київ, 1995. – 43 с. – Див.: с. 10. *Див. № 1046.*

66. **«Ходи тільки по лінії найбільшого опору і ти пізнаєш світ»** : [ім'я Івана Багряного повертається в Україну] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 12. – С. 61–76. – (Спадщина). – **Відгуки:** Подобєд О. Іван Багрянний: громадсько-політична та культуротворча діяльність : [монографія] / Олена Подобєд ; [наук. ред. В. Г. Шарпаций]. – Київ, 2014. – 248 с. – Див.: с. 10 ; І. Багрянний: проблема антропонімії / О. А. Подобєд // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : зб. наук. пр. звіт.-наук. конф. викл. ун-ту за 2011 р., 9–10 лют. 2012 р. У 2-х ч. Ч. 2 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; уклад.: Г. І. Волинка [та ін.]. – Київ, 2012. – С. 77–78. – Див.: с. 77 ; Містика і реальність: сутність комуністичної епохи крізь призму творчості Івана Багряного / О. М. Головій // Вісн. Харків. нац. ун-ту № 742. Серія «Філологія». – Харків, 2006. – Вип. 48 : Творчість І. Багряного в літературному, публіцистичному та соціальному контекстах. – С. 13–23. – Див.: с. 15 ; Художня трансформація авторської біографії у літературний образ : (за творчістю О. Гончара та І. Багряного) / Валентина Василюк // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. – Київ, 2003. – Вип. 6. – С. 26–33. – Див. с. 29.

67. **Час збирати каміння** : [мікробесіди з учасниками Першого конгр. Міжнар. асоц. українців] / [Леонід Череватенко ; записав Павло Бальковський] // Незалежний оглядач / [голов. ред. Г. Почепцов]. – 1990. – № 1. – С. 15. – *Серед авт. також: Сергій Клименко (Казахстан), Юрій Бача, літературознавець (Чехо-Словаччина), Наталія Кононенко, проф. факультету слов'янських мов та літератури ун-ту Вірджинії, фольклорист (США).*

68. «**Я**, спраглий любові ясної...» : [перед. слово до публ. поезій М. Ореста] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1990. – № 8. – С. 105–106. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки:** Орест невідомий // Качуровський І. Спомини і постаті / Ігор Качуровський ; упоряд. О. Бросаліна. – Київ, 2018. – Т. 1. – С. 246–252. – На с. 250 міститься припущення І. Качуровського, що саме Л. Череватенку належить першість у публікації інформаційної статті про М. Ореста та підбірки його поезій в післявоєнній Україні ; «Громами гартоване слово» : літ. укр. зарубіжжя та письменників-правозахисників : бібліогр. нариси / [авт.-складач Т. П. Шульга ; наук. консультант Ф. П. Погребенник]; Держ. б-ка України для юнацтва. – Київ, 1995. – 39 с. – Див.: с. 22, 23. **Див. № 1019.**

1991

69. **Абетка** : [перед. слово до публ. поезій С. Кузьменко] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 5. – С. 166. – (Струмочок). **Див. № 901.**

70. **Від** покоління – до покоління : [про молодого М. Бажана, чл. молодіж. орг. «Пласт»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1991. – № 2 (355). – С. 7 : фот. – Підписи під фот.: «Микола Бажан. Умань. 1912 рік». – Публ. вперше. **Див. № 868.**

71. ***«Вірю** в сонце, і води, і зорі...» : [пам'яті Є. Плужника] / Л. Череватенко // Укр. вісті. – Детройт, 1991. – 20 січ., число 3 (2931).

72. **«Господь** міцним мене створив...» : [про творчість Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 4. – С. 147–154. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки:** Липознавство як полідисциплінарний напрям досліджень / Світлана Кучеренко // Українська біографістика = Biographistica Ucrainica : зб. наук. пр. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж. ; редкол.: В. І. Попик (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2015. – Вип. 12. – С. 345–356. – Див.: с. 351 ; Цюп'як І. Українська новела 20–80-х років ХХ століття в контексті сучасних інтерпретацій : монографія / І. К. Цюп'як ; Держ. вищ. навч. закл. «Нац. гірн. ун-т». – Дніпропетровськ, 2013. – 197 с. – Див.: с. 153–154, 156 ; Стилістичні особливості функціонування відокремлених членів речення в оповіданнях Юрія Липи / Марія Стахів // Юрій Липа: голос доби і приклад чину : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Салига Т. (відп. ред.) та ін.]. – Львів, 2001. – С. 136–139. – Див.: с. 137 ; Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. перша: (1910–1930-ті роки) / за ред. В. Г. Дончика. – Київ, 1993. – 784 с. – Див.: с. 363. **Див. № 903.**

73. **«Гроза** пройшла. І ясність небувала лишилася в повітрі...» : [про поезію І. Качуровського] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 9. – С. 108–118. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки:** Лист М. Шкуркові. 29.07.2005 // Качуровський І. Листування: 1994–2013: Мюнхен–Ніжин / Ігор Качуровський, Микола Шкурко. – Ніжин, 2016. – Див.: с. 120 ; Ігор Качуровський, сьомий неокласик: літературна спадкоємність у дзеркалі біографії / Олена Бросаліна // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 17 : Неокласики і філологічна методологія літературознавства. – С. 111–120. – Див.: с. 116 ; Література української діаспори / О. Астаф'єв // Визвол. шлях. – 1999. – Кн. 4 (613). – С. 456–466. – Див.: с. 467. **Див. № 886.**

74. **3 життя** лихого суспільства : [перед. слово до публ. оповідання В. Підмогильного] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 2. – С. 176–178. **Див. № 1028.**

75. **«Загостреним** болючим слухом...» : [перед. слово до публ. праці Є. Маланюка] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 1. – С. 146–147. – (Публіцистика). **Див. № 990.**

76. **Іван** Багрянний повертається... : (до 85-річчя з дня народж.) : [до історії вивчення життя і творчості] / Леонід Череватенко // Нові дні. – Торонто, 1991. – № 499

(верес.). – С. 11–17. – (Люди. Події. Коментарі). – У тексті публ.: Смолич Ю. [Фрагмент зі спогадів про І. Багряного] ; Винниченко В. Лист до І. Багряного ; Багряний І. Недописаний лист. – С. 17.

77. **«Народе** мій, нездужий краю мій! Коли позбудешся тавра століть неволі?!» : [перед. слово до публ. поезій І. Багряного] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 6. – С. 81–84. – **Відгук:** Художній світ поетичної спадщини Івана Багряного / О. М. Волинська // Вісн. Луган. нац. пед. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філософські науки. – Луганськ, 2006. – № 15 (110). – С. 48–53. – Див.: с. 49, 51. **Див. № 858.**

78. **«Ні, не загинеш ти безслідно в німім безславії своїм?!»** : [передм. до публ. поезій Д. Паламарчука] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 7. – С. 65–76 : фот. – (Поезія). – Підписи під фот.: «Д. Паламарчук, Г. Кочур. 1956», «Г. Кочур, Д. Паламарчук, М. Лукаш. Київ. 1960». – У тексті вміщено: фрагменти інтерв'ю з Д. Паламарчуком. – **Відгук:** Альманахи пам'яті : [«Приірпіння», що видається М. та А. Кочурами] / Анатолій Зборовський // Літ. Україна. – 2002. – 3 жовт., № 34 (4979). – С. 3. – Про статтю Л. Череватенка, присвячену побратиму Г. Кочура – Дмитру Паламарчукові, поету, перекладачу, ветерану ОУН-УПА. **Див. № 1021, 1025.**

79. **[Переднє** слово до публ. поезій зі зб. «Мара» Д. Загула] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 8. – С. 129. – (Спадщина). **Див. № 882.**

80. **Фатальний** цей трикутник : [про Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1991. – № 8. – С. 152–160. – Присвячено життю й творчості прозаїка і драматурга Є. Плужника, його внеску до скарбниці української літератури.

81. **«Хай** кров на сніг із серця присне, червоним маком зацвіте...» : [про поезію Ю. Дарагана] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 3. – С. 73–77. – **Відгук:** Моренець В. Оксиморон : літературознав. ст., дослідж., есеї / Володимир Моренець. – Київ : Аграр Медіа Груп, 2010. – 528 с. – Див.: с. 50. **Див. № 872.**

82. ***«Ходи** тільки по лінії найбільшого опору і ти пізнаєш світ» : [про життя і творчість І. Багряного] / Леонід Череватенко // Укр. вісті. – Детройт 1991. – 29 верес., число 37 (2965) ; 6 жовт., число 38 (2966) ; 13 жовт., число 39 (2967) ; 20 жовт., число 40 (2968) ; 27 жовт., число 41 (2969).

83. **«Я повернувся до своєї Вітчизни»** : [післямова] / Леонід Череватенко // Багряний І. Сад Гетсиманський : роман / Іван Багряний ; [ред. Г. Я. Заброда ; післямова Л. Череватенка]. – Київ, 1991. – С. 393–511 : портр. – ISBN 5-88520-092-0. – **Відгуки:** Жигун С. Лабіринти і горизонти українського неореалізму : монографія / Сніжана Жигун. – Київ : Бізнесполіграф, 2015. – 399 с. – Див.: с. 357 ; Іван Багряний / М. М. Конончук // Живиця : хрестоматія укр. літ. ХХ ст. У 2 кн. / [за ред. М. М. Конончука ; вступ. ст. П. П. Кононенка]. – Київ, 1998. – Кн. 2. – С. 177–206. – (Українознавство в системі освіти, науки і культури. Програма 1998). – Див.: с. 178. ; Клочек Г. Романи Івана Багряного «Тигролови» і «Сад Гетсиманський» : навч. посіб. / Григорій Клочек. – Кіровоград, 1998. – 79 с. – Див.: с. 55 ; «Ми є. Були. І будем ми! Й Вітчизна наша з нами...» : [про прес-конф. на відкритті кн.-докум. вист. до 90-річчя І. Багряного у Держ. архіві-музеї літ. і мистецтва України] // Літ. Україна. – 1996. – 10 жовт., № 37 (4704). – С. 1 : фот. – Про Л. Череватенка як автора післямови до роману «Сад Гетсиманський» ; Сподарець М. Іван Багряний – письменник і громадянин : (до дев'яносторіччя з дня народж.) / М. П. Сподарець ; Харків. держ. ун-т. – Харків, 1996. – 102 с. – Див.: с. 70.

1992

84. **«Вони** пішли з піснями на устах – ще молоді, веселі, гарячі...» : [перед. слово до публ. віршів] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1992. – № 1. – С. 106–111. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – *Розповідь про долю Б. Бори (Шкандрія), учасника визвольних боїв 1940-х рр. у складі дивізії «Галичина» та його поезію.* – **Відгуки:** Бог-

дан Бора – людина з піднятим чолом (1920–1997) // Француженко-Вірний М. Заокеанські письменники України: «Тілом тут – душею в Україні». – Київ, 2015. – С. 69–80. – На с. 79 цитується праця: «...*“Не беремося передбачати”*, – писав свого часу письменник Леонід Череватенко, – як надалі ставитимуться до дивізії “Галичина”. Тієї самої, що її проклинали історики й політики й оплакувало посивіле передчасно жіноцтво на Західній Україні. В далекій заокеанській Канаді є під містом Торонто урочище Київ. Там на українському кладовище споруджено великий пам’ятник воякам дивізії. Пам’ятником літературним давно вже стала поезія Б. Бора» ; Культура українського зарубіжжя: досвід Богдана Бори / В. А. Качкан // Прикарпат. вісн. НТШ. Серія: Слово. – Івано-Франківськ, 2008. – № 2 (2). – С. 131–151. – Див.: с. 138 ; Богдан Бора – людина з піднятим чолом (11 квітня 1920 р. – 20 серпня 1997 р.) / М. Вірний (Француженко) // Ріміні 1945–1947: перша українська дивізія Української національної армії у британському полоні в Італії : матеріали до історії дивізії : зб. II / Братство колиш. вояків 1-ої укр. дивізії Укр. Нац. Армії. Голов. Управа. – Київ : Смолоскип, 2005. – С. 170–179. – Див. с. 177 ; «Мерехтить в очах рідна країна...» : (Богдан Бора: поезія високої офіри) / Анатолій Качан // Галичина : наук. і культ.-освіт. краєзнав. часоп. – 1997. – № 1. – С. 133–143. – Див.: с. 140. **Див. № 870.**

85. **Життя** як диво : [про худож. В. Зарецького] / Леонід Череватенко // Сучасність. – 1992. – № 7 (375). – С. 120–124. – (Мистецтво). – **Від. авт.:** [вступні зауваги до ст. та про відмову ред. журн. «Огонек» друкувати матеріал]. – С. 120. – **Відгуки:** Художник Віктор Зарецький. Пошуки коріння : листи, нариси, спогади, статті / [редагування, упоряд. та підгот. тексту О. В. Зарецького] ; Нац. НДІ українознавства. – Київ : [Нац. НДІ українознавства], 2009. – 268 с. – Див.: с. 7 ; Медведєва Л. Віктор Зарецький : митець, рокований добою / Леся Медведєва ; [пер. з англ. Л. Медведєвої] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Оранта 2006. – 431 с. – Див.: с. 122 ; Авраменко О. Терези долі Віктора Зарецького: творчий шлях митця як фокусування процесів трансформації художнього життя в Україні 50-х – 80-х років ХХ століття / Олеся Авраменко ; [наук. ред. В. Ф. Жмир] ; Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – Київ : Інтертехнологія, 2006. – 239 с. : іл., [8] арк. репродукцій. – (До історії образотворчого мистецтва України II половини ХХ століття. Постаті). – Див.: с. 228.

86. **З далекого** краю до рідної хати : [перед. слово до першої публ. віршів І. Багряного для дітей] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1992. – № 8/9. – С. 120–121. **Див. № 859.**

87. **Місце** в бою чи в розправі? : [вступ. до публ. листа В. Стуса] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1992. – 5 берез., № 9 (4475). – С. 7. – *Про спроби В. Стуса надрукувати працю І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?»*. **Див. № 1047.**

88. **Переможець** : [про худож. В. Зарецького, який, як і О. Ольжич, походить з роду Кандиб] / Леонід Череватенко // Образотвор. мистецтво. – 1992. – № 3. – С. 8–11 : фот. – Підпис під фот.: «Віктор Зарецький» ; Підписи під кольор. репрод.: «В. Зарецький. Пісня жаги. Темпера. 1987» ; «В. Зарецький. Жінка з палітрою та пензлем» ; «В. Зарецький. Голодомор. Ескіз. Папір. Олівець. 1987–1988». – *Від ред.:* Про підготовку серії публікацій до 30-річчя КТМ. – С. 8. – **Відгук:** Медведєва Л. Віктор Зарецький : митець, рокований добою / Леся Медведєва ; [пер. з англ. Л. Медведєвої] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Оранта, 2006. – 431 с. – Див.: с. 121.

89. **Поезія** завжди молода : («круглий стіл» часоп. «Дніпро») / Леонід Череватенко, Микола Луків, Володимир Забаштанський, Володимир Цибулько, Анатолій Мойсієнко, Олена Матушек, В. Рубан, Олександр Бригинець, Володимир Чуйко, Юрій Щербак, Павло Гірник // Дніпро. – 1992. – № 1. – С. 93–105. – (Літературне життя). – **Зі змісту:** Виступ Л. Череватенка. – С. 101–105.

90. «**Порфірородний** Горотак» : [комент. до публ. віршів] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1992. – № 10/12. – С. 142–148. – (Спадщина). – *Присвячено збірці поезій «Дияболічні параболи» (1947), виданій в Зальцбурзі Юрієм Кленом, Леонідом Мосендзом, Мироном Левицьким під літературним псевдонімом «Порфірій Горотак».* **Див. № 871а.**

91. «**Фатальний** цей трикутник» : [передм. про Є. Плужника як прозаїка і драматурга] / Леонід Череватенко // Плужник Є. Змова у Києві : роман, п'єси / Є. Плужник. – Київ, 1992. – С. 3–26. – **Відгуки:** Євген Плужник (1898–1936) // Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник. У 10 т. Т. 5: У сподіваннях і трагічних зламах / Юрій Ковалів. – Київ, 2015. – С. 261–268. – Див.: с. 262 ; Національне письменство у процесах деколонізації українства / Т. Шептицька // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Українознавство. – Київ, 2014. – № 1 (17). – С. 53–56. – Див.: с. 53 ; Лірика Євгена Плужника: особливості рецепції / О. М. Капленко // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. / Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 2011. – Вип. 64. – С. 81–96. – Див.: с. 89 ; Роман «Місто» Валер'яна Підмогильного. Проблеми урбанізму та психологізму / Тарас Пастух ; [вступ. ст. Лариса Бондар]. – Луганськ, 1999. – 60 с. – Див.: с. 47 ; Історія української літератури ХХ століття. У 2 кн. Кн. перша: перша половина ХХ ст. / за ред. В. Г. Дончика. – Київ, 1998. – 462 с. – Див.: с. 199.

92. «**Ходи** тільки по лінії найбільшого опору і ти пізнаєш світ» : [післямова] / Леонід Череватенко // Багрянний І. Людина біжить над прірвою : роман / Іван Багрянний. – Київ, 1992. – С. 293–319. – ISBN 5-333-0108-2-X. – **Відгуки:** Епоха й людина в повоєнній прозі І. Багряного: (філософсько-екзистенційний дискурс) / І. П. Василюшин // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Серія: «Філологічні науки (літературознавство)». – Київ, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 35–41. – Див.: с. 38 ; Михида Л. Іван Багрянний: таємниці творчої лабораторії. Мала проза : монографія / Людмила Михида ; [передм. В. Панченка]. – Київ : Укр. пріоритет, 2014. – 351 с. – Див.: с. 23 ; Багрянний Іван Павлович // Зелений Клин : (Український Далекий Схід) : енциклопед. довід. / уклад В. Чорномаз в авт. ред. ; [В. І. Сергійчук, В. Я. Бабенко, О. П. Данильченко] ; Наук. т-во українців ім. Т. Г. Шевченка, Центр укр. культури Анатолія Криля «Горлиця». – Владивосток, 2011. – 288 с. – Див.: с. 38 ; Проблема інтерпретації християнської філософії в українській літературі ХХ століття / О. В. Ларіна // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2011. – № 6 (217) : Філологічні науки. – Ч. І. – С. 105–111. – Див.: с. 107 ; Колошук Н. Іван Багрянний: домінанти творчості та проблеми вивчення : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Надія Колошук. – Луцьк, 2010. – 102 с. – Див.: с. 10 ; Збірка «Чорні силуети» І. Багряного в контексті творчості письменника / В. І. Дмитренко // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка (філологічні науки). – Луганськ, 2009. – № 3 (166). – Ч. І. – С. 176–182. – Див.: с. 176 ; Збірка новел І. Багряного «Чорні силуети»: повернення із забуття / Л. Михида // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. Серія: Філологічні науки. – Кіровоград, 2009. – Вип. 85. – С. 274–283. – Див.: с. 276 ; Балаклицький М. «Нова релігійність» Івана Багряного / М. Балаклицький. – Київ : Смолоскип, 2005. – 167 с. : портр. – Див.: с. 22 ; Сподарець М. Іван Багрянний – письменник і громадянин : (до дев'яносторіччя з дня народження) / М. П. Сподарець ; Харків. держ. ун-т. – Харків, 1996. – 102 с. – Див.: с. 45, 72, 74 ; Українці в діаспорі : бінар. урок-конф. з географії та укр. літ. / Г. О. Заїка, М. К. Дмитренко // Уроки з народознавства : [посібник] / [упоряд.: Г. К. Дмитренко, М. К. Дмитренко]. – Київ, 1995. – С. 57–90. – Див.: с. 90.

93. «**Я камінь** із Божої праці» : [про житт. шлях та творчість Олега Ольжича] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1992. – 19 листоп., № 46 (4475). – С. 7 : фот. – (Три колонки з продовженням). – Підпис під фот.: «На знімках: О. Ольжич. Прага, 1937 р. ; перша збірка віршів О. Ольжича “Рінь”» ; 26 листоп., № 47 (4508). –

С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: О. Ольжич в рядах Української студентської громади. (Прага, 1931 р.) ; О. Ольжич з дружиною Катериною Білецькою в 1941 р.» ; Там само. – 3 груд., № 48 (4509). – С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: учасник 2-го Наукового з'їзду в Празі, в березні 1932 р. (стоять: М. Мухін, О. Ольжич, Є. Маланюк, М. Чирський, Улас Самчук ; О. Ольжич під час роботи в архелологічній експедиції. Югославія, 1932–1933 роки)»; Там само. – 10 груд., № 49 (4510). – С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: О. Ольжич в Празі. Літо 1931 р. ; О. Ольжич в Італії. 1937 р.» ; Там само. – 17 груд., № 50 (4511). – С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: О. Ольжич – студент Празького університету, 1925 р., О. Ольжич (ліворуч) ; з друзями у США, 1938 р.» ; Там само. – 24 груд., № 51 (4512). – С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: Л. Холінський, О. Ольжич і М. Михалевич біля Празького університету. 1941» ; Там само. – 31 груд., № 52 (4513). – С. 7 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: О. Ольжич в юнацькі роки ; Пам'ятник О. Ольжичу в США». – *Від упоряд.*: Назву вказано по-різному: з і без «...». – **Відгуки**: Листування Ю. Шевельова і Г. Костюка (1989–1995) / підгот. тексту, комент. Надії Баштової // Спадщина. Літературне джерелознавство. Текстологія / Ін-т літ. ім. Т. Шевченка НАН України. – Київ, 2011. – Т. VI. – С. 352–398. – Ю. Шевельов у Листі № 75: «...*Не знаю, чи Ви читали Череватенкове Житіє св. – не Бориса і Гліба, – а Ольжича. Комбінація фанатизму з примітивізмом – річ вельми небезпечна, хоч природна. І як із тим воювати, коли воно аж таке святе...*». – Див. с.: 390–391 ; Житомирські адреси О. Ольжича / Леонід Монастирецький // Слово і час. – 2009. – № 4 (580), квіт. – С. 96–101. – Див.: с. 99 ; Олег Кандиба – О. Ольжич : до 100-річчя від дня народж. / Міжнар. Орг. Об-ня Укр. Націоналістів (державників) ; [упоряд. А. Доценко]. – Київ, 2007. – 87 с. – Див.: с. 86 ; Поет-революціонер : (до 60-річчя смерті Олега Ольжича) / Христина Волицька-Ференцевич // Альманах Українського Народного Союзу-2004 : річник 94 / гол. ред. І. Ярославич. – [Б. м.], [2004]. – С. 131–140. – Див.: с. 132 ; Житомирські сторінки життя Олега Ольжича / М. Ю. Костириця, Р. Ю. Кондратюк // Українська національна ідея: історія і сучасність : наук. зб. / Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині. – Житомир, 1997. – С. 47–50. – Див.: с. 47 ; До питання про світовідчуття О. Ольжича / В. М. Марковський // Українська національна ідея: історія і сучасність : наук. зб. / Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині. – Житомир, 1997. – С. 54–55. – Див.: с. 55 ; Передчуття зустрічі з Ольжичем : [рец. на кн. «Цитаделя духу» / упоряд. М. Неврлий] / Василь Яременко // Дніпро. – 1994. – № 1. – С. 100–114. – Див.: с. 100. – (Роздуми над книгою).

1993

94. «...**В нелегкім** триванні тримати порох чистим і сухим!» : [перед. слово до публ. творів поета та пер. Яра Славутича] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1993. – № 1. – С. 131–134. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Відгуки**: Назаренко Т. Правди потужний спалах: поетична творчість Яра Славутича / Тетяна Назаренко. – Львів : Каменяр, 1996. – 166 с. – Див.: с. 60 ; «Громами гартоване слово» : літ. укр. зарубіжжя та письменників-правозахисників : бібліогр. нариси / [авт.-складач Т. П. Шульга ; наук. консультант Ф. П. Погребенник ; вступ. слово Л. Череватенка] ; Держ. б-ка України для юнацтва. – Київ, 1995. – 43 с. – Див.: с. 15, 16. **Див. № 1044.**

95. **Великі** чини наших предків можуть відродитися : [передм. до публ. ст. Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Укр. газ. – 1993. – 16 верес.–6 жовт., № 15 (30). – С. 6. – (Скарби нації). **Див. № 905а.**

96. **Вітрило** піднято! : [перед. слово до повісті «Скажи нам про любов...» – дебют прозаїка Ю. Гудзя] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1993. – № 4/6. – С. 126.

97. ***«Господь** міцним мене створив і душу дав нерозділиму» : (уривок з нарисом про Юрія Липу, зокрема про твір «Призначення України») / Леонід Череватенко // Нескорені : часоп. Львів. обл. Спілки політ. в'язнів України. – 1993. – Квіт.

98. **Застереження** і заклик / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1993. – 5 серп., № 31 (4544). – С. 3. – *Про працю «Лист до літераторів» Ю. Липи, зокрема про високі вимоги до духовності митців.* – **Відгук:** Жертовний чин великих українців (Іван та Юрій Липи) / Тетяна Ананченко // Четверті Липівські читання: пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Іст.-філол. ф-т, Благод. фонд ім. Івана і Юрія Лип [та ін.]. – Київ, 2009. – С. 184–197. – Див.: с. 194. **Див. № 906.**

99. **Київ:** провінція vs метрополія – проблема гуманитарної среды / Леонід Череватенко, Віталій Бугаєв, Сергей Мамаєв // Новый Круг : междунаро. лит.-филос. журн. – Київ, 1993. – № 1. – С. 10–15. – (Город и мир). – Мова укр., рос. – **Зі змісту:** [Виступ] / Леонід Череватенко. – С. 11–15. – Продовження матеріалу заочного «Круглого столу». – Початок див.: Київ: провінція vs метрополія – проблема гуманитарної среды : матеріали заоч. «Круглого стола» / Сергей Мамаєв, Інна Булкина, Дмитро Горбачов, Анна Заварова // Там само. – 1992. – № 2. – С. 9–18.

100. **Нарешті** разом! : [вступ. ст.] / Леонід Череватенко // Пізнай свій народ і в ньому себе: письменники і поети українського зарубіжжя : комент. покажч. літ. для молоді ; [авт.-укладач Т. П. Шульга] ; Держ. б-ка України для юнацтва. – Київ, 1993. – С. 3–5. – На с. 5 автор наголошує: *«...Отже, завдання, впливає само собою з об'єднання порізнених і порубаних частин української літератури в єдину, могутню і авторитетну, можна сформулювати ще й такими словами: возз'єднавшись і випроставшись, пригорнувшись плечем до плеча, ми зобов'язані разом, купно вибороти собі належний простір поміж провідних літератур планети. Але для цього необхідно принаймні, щоб ця загальна потреба, потреба самозбереження і самоутвердження спалахнула в українській літературі, в українській людині...».*

101. **Той** мудрує, той руйнує : [про скульптора М. Грицюка] / Леонід Череватенко // Укр. культура. – 1993. – № 1 (839). – С. 34–35 : фот. – Підпис під фот.: «Михайло Грицюк. На задньому плані робота митця “Мстислав Ростропович”», «Михайло Грицюк. “Пророк Мойсей” (“Сива давнина”)».

102. **«Я** – камінь з Божої пращі» : [про життя і творчість О. Ольжича] / Леонід Череватенко // Укр. слово. – Київ, 1993. – 17 січ., № 1 (24/2646). – С. 4 ; 22 січ., № 2 (25/2648). – С. 4 ; 27 січ., № 3 (26/2649). – С. 4.

1994

103. **«Безодня** смерті і безодня життя спіткались на межі...» : [про життя і творчість Леоніда Мосендза] / Леонід Череватенко // Українське слово : хрестоматія укр. літератури та літературної критики ХХ ст. : [у 3-х кн.] / упоряд.: В. Яременко, Є. Федоренко. – Київ, 1994. – Кн. 2. – С. 171–178. – (Бібліотека журналу «Дніпро»). – ISBN 5-7707-4893-1. – ISBN 5-77074894-X.

104. **«...В нелегкім** триванні тримати порох чистим і сухим!» : [післямова] / Леонід Череватенко // Славутич Яр. Твори : [в 2-х т.] / Яр Славутич ; [післямова Л. Череватенка]. – Київ, 1994. – Т. 2: Поеми. Переклади. – С. 334–352. – ISBN 5-308-01593-7. – ISBN 5-308-01592-9 (Т. 2). – **Відгуки:** Запоріжжя та Запорожжя Яра Славутича в наукових дослідженнях сьогодення / Т. С. Яровенко // Вісн. Запоріз. нац. ун-ту. Філологічні науки. – Запоріжжя, 2013. – № 2. – С. 150–162. – Див.: с. 153 ; Історичні мотиви поезії Яра Славутича в англо-українському міжкультурному дискурсі / Г. В. Філіпенко // Культура народів Причорномор'я. – 2002. – № 32. – С. 285–287. – Див.: с. 286 ; Правди потужний спалах : поет. творчість Яра Славутича / Тетяна Назаренко. – Київ : [б. в.], 1994. – 166 с. – Див.: с. 78, 161 ; Назаренко Т. Правди потужний спалах : поет. творчість Яра Славутича / Тетяна Назаренко. – Львів, 1996. – 144 с. – Див.: с. 62, 123.

105. «**Держава** не твориться в будучині» : [комент. до публ. тексту поеми «Незнаному Воякові» з власноруч. правками О. Ольжича] / Леонід Череватенко // Укр. слово. – 1994. – 5 січ., № 1 (2697). – С. 6–7 : фот. – **Відгук:** Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи : монографія / Віра Просалова. – Донецьк : Схід. вид. дім, 2005. – 344 с. – Див.: с. 91. **Див. № 1008.**

106. «**Експеримент** такий...» : [передм. до «Незавершеної поеми» Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1994. – № 9/10. – С. 84–88. – (Спадщина). **Див. № 1032.**

107. **Іменем** покоління : [про першу зб. оригін. поезій Д. Паламарчука] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1994. – 28 лип., № 33 (4598). – С. 3. **Див. № 1022.**

108. «**Моя** душа розділена надвоє...» : [про життя, творчість та долю поета М. Ситника] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1994. – № 1. – С. 44–53. – (Спадщина). – **Відгуки:** На сторінках миргородської газети: кілька нових штрихів до біографії Михайла Ситника / Петро Ротач // Слово і час. – 2011. – № 10 (610). – С. 87–91. – Див.: с. 88 ; З Україною в серці своєму / Микола Неврлий // Ситник М. Катам наперекір : поезії, проза, спогади / М. Ситник ; упоряд.: М. Неврлий, Г. Булах. – Київ, 1998. – С. 13–23. – Див.: с. 20. **Див. № 1041, 1043.**

109. ***Незнаний** вояк : [про О. Ольжича] / Л. Череватенко // Поділ. вісті. – 1994. – 9 черв. ; Те саме // Робітн. газ. – 1994. – 9 черв.

110. **Незнаний** вояк : сьогодні 50-річчя від дня загибелі укр. поета, науковця, політ. діяча Олега Ольжича (О. О. Кандиба) / Леонід Череватенко // Київ. правда. – 1994. – 10 черв., № 66 (20597). – С. 3.

111. «**Я камінь** з Божої пращі» : [післямова] / Леонід Череватенко // Ольжич О. Незнаному Воякові: заповідано живим / О. Ольжич ; [післямова Л. Череватенка] ; Фондація ім. О. Ольжича. – Київ, 1994. – С. 351–424 ; Дніпро. – № 2/4: спец. вип. – **Відгуки:** Соціокультурний аспект полігранності особистості Олега Ольжича / Я. Дзісяк // Археологія & Фортифікація України : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. Кам'янець-Поділ. держ. іст. музею-заповідника, присвяч. 65-й річниці від дня народж. Миколи Борисовича Петрова (1952–2008) та 110-й річниці від дня народж. Олега Ольжича (Олега Олександровича Кандиби) (1907–1944) / Кам'янець-Поділ. держ. іст. музей-заповідник, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т імені Івана Огієнка, Центр пам'яткознавства НАН України. – Кам'янець-Подільський, 2017. – С. 19–25. – На с. 21: «Мистецтвознавець Леонід Череватенко першим означив взаємозв'язок націоналістичного світогляду і творчості поета» ; Олен Кандиба як полум'я / І. Мезенцева // Там само. – С. 13–18. – Див.: с. 13 ; Діяльність А. Мельника та ОУН(м) в роки Другої світової війни / О. Ю. Ленартович // Гілея : наук. вісн. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Історичні науки. – Київ, 2015. – Вип. 101 (10). – С. 72–76. – Див.: с. 75 ; Шацький І. Поезія О. Ольжича: суб'єктна сфера, засоби вираження : монографія / Ігор Шацький. – Сімферополь, 2014. – 188 с. – Див.: с. 4, 117, 185 ; Олег Ольжич: екзистенція вибору / Павлина Дунай // Українознавчий альманах / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2013. – Вип. 11. – С. 185–188. – Див.: с. 185 ; Динаміка етнокультурних стереотипів Іспанії в українській літературі I половини ХХ століття / Д. С. Міщенко // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – Київ, 2012. – Вип. 32. – С. 179–191. – Див.: с. 187 ; Діяльність А. Мельника та ОУН(м) в роки Другої світової війни / О. Ю. Ленартович // Історичні студії Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки : зб. наук. пр. – Луцьк, 2011. – Вип. 6. – С. 95–100. – Див.: с. 98 ; Покликані служити Україні: Фондація ім. О. Ольжича, Видавництво ім. Олени Теліги, Всеукраїнське жіноче товариство ім. Олени Теліги, Об'єднання студіюючої молоді «Зарево» : зб. матеріалів і док. / Дослід. фундація ім. О. Ольжича в США, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ;

упоряд.: О. Веремійчик [та ін.]. – Київ : Вид-во імені О. Теліги, 2011. – 654 с. – Див.: с. 20 ; «Любов і творчість, туга і порив, відвага і вогонь самопосягати!» : (до 100-річчя Олега Ольжича) / Петро Білоус // Волинь-Житомирщина : іст.-філол. зб. з регіон. проблем / Ін-т укр. мови НАН України, Півн. діалектол. центр Житомир. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка [та ін.]. – Житомир, 2009. – Вип. 18. – С. 5–12. – Див.: с. 6, 9 ; Національно-визвольна ідея в історіософії Олега Ольжича / І. О. Жифарська // Вісн. Запоріж. нац. ун-ту. Філологічні науки : зб. наук. ст. – Запоріжжя, 2009. – № 1. – С. 49–55. – Див. с.: 49, 55 ; Героїчна поезія Олега Ольжича // Качуровський І. Променисті сильвети : лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки / Ігор Качуровський ; передм. М. Слабошпицького. – Київ, 2008. – С. 411–419. – (Бібліотека Шевченківського комітету). – Див.: с. 413. ; Олег Ольжич // Українська література міжвоєнних десятиліть в еміграції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Просалова. – Донецьк, 2008. – С. 84–95. – Див.: с. 85 ; О. Кандиба (Ольжич) – славетний український археолог / Сергій Рижов // Ольжич О. Археологія / О. Ольжич ; [передм. С. Рижова ; наук. ред., упоряд., підгот. текстів, прим.: Ю. Рассмакін, С. Рижов ; голов. ред. О. Веремійчак] ; НАН України [та ін.]. – Київ, 2007. – С. 5–17. – Див.: с. 5, 6, 16 ; Олег Ольжич знав, коли він народився / Н. Миронець // Укр. слово. – 2004. – 1–7 верес., число 36 (3183). – С. 5 ; Поет мужності і звитяги : до 100-річчя від дня народж. Олега Ольжича / Тетяна Ананченко // Січеслав. – 2007. – 2(12), квіт.-черв. – С. 13–29. – Див.: с. 26 ; Поет-революціонер : (до 60-річчя смерті Олега Ольжича) / Христина Волицька-Ференцевич // Альманах Українського Народного Союзу : річник 94-ий. – Парсипані, Нью-Джерзі, 2004. – С. 130–139. – Див.: с. 132 ; Інтерпретація творчості О. Ольжича : (спроба огляду) / І. В. Шацький // Культура народів Причорномор'я. – Сімферополь, 2003. – Т. 44. – С. 22–25. – Див.: с. 24 ; «Невідомому воякові» : [презентація вид-ня у Козац. світлиці Укр. Дому] / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 1994. – 16 черв., № 28 (4593). – С. 1 ; «...Ми вийшли жорстоке зустріти» / Юрій Ковалів // Літ. Україна. – 1994. – 16 черв., № 28 (4593). – С. 3 ; Міфологема золотого віку: Наталена Королева й Олег Ольжич / К. О. Буслаєва // Вісн. Запоріж. держ. ун-ту. Серія Філологічні науки : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2002. – № 3. – С. 26–29. – Див.: с. 29 ; Діяльність О. Кандиби-Ольжича в культурній референтурі в партії українських націоналістів / Леся Костюк // Наук. зап. Тернопіл. держ. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль, 2002. – Вип. 2. – С. 57–60. – Див.: с. 57 ; Героїчна поезія Олега Ольжича // Качуровський І. Променисті сильвети : лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – Мюнхен, 2002. – С. 437–446. – На с. 439 зазначено: *«Його біографію з найдрібнішими подробицями подає Леонід Череватенко в чималій ґрунтовній розвідці “Я – камінь з Божої праці” (розвідка увійшла до книжки «Незнаному воякові»). Дослідник з найдокладнішими деталями розповідає про життєвий шлях Олега Ольжича – як видатного діяча Організації Українських Націоналістів, натомість постать Ольжича як одного з найвишуканіших і найшляхетніших поетів ХХ сторіччя в тій розвідці якось відходить на задній план...»* ; Гроно нездоланих співців : літ. портр. укр. письменників 20 ст., твори яких увійшли до оновлен. шк. програм : навч. посіб. для вчителів та учнів ст. кл. серед. шк. / [упоряд. В. І. Кузьменко ; ред. В. В. Чухліб]. – Київ : Укр. письменник, 1997. – 285 с. – Див.: с. 226 ; Іванишин П. Олег Ольжич – герольд нескореного покоління / Петро Іванишин. – Дрогобич, 1996. – 220 с. – Див.: с. 9, 14–16, 21–22, 24, 30–32, 113–114, 188, 190–191, 193, 197–199 ; До питання про світовідчуття О. Ольжича / В. М. Марковський // Українська національна ідея: історія і сучасність : наук. зб. / Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині ; [відп. ред. М. Ю. Костриця]. – Житомир, 1997. – С. 54–55. – Див.: с. 55 ; Поезія О. Ольжича в контексті української літератури ХХ століття / Л. Монастирецький // Українська національна ідея: історія і сучасність :

наук. зб. / Житомир. наук.-краєзнав. т-во дослідників Волині ; [відп. ред. М. Ю. Костриця]. – Житомир, 1997. – С. 59–60. – Див.: с. 60 ; Незнаний Вояк стає знаним / Г. Плачинда // Укр. слово. – 1994. – 5 трав., № 18 (2714). – С. 1 : фот.

1995

112. **Два** розділи нествореної книги : [Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Київ. – 1995. – № 2/3. – С. 148–151. – *Йдеться про книгу «Бій за українську літературу» Ю. Липи та начерк-план книги «Подорож Україною».* – **Відгуки:** Державницькі ідеї в публіцистичних працях Ю. Липи / А. Погорелова // Проблеми становлення української державності : зб. наук. пр. за матеріалами наук.-практ. конф. з міжнар. участю до 25-ї річниці Незалежності України, 25 берез. 2016 р. – Ізмаїл, 2016. – С. 93–99. – Див.: с. 95 ; Шляхами історичної прози В. Скотта / А. Ромащенко // Творчість Юрія Липи в культурно-історичному контексті ХХ століття : матеріали Всеукр. наук. конф., Одеса, 27–28 квіт. 2000 р. / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова [та ін.] ; [редкол.: Шляхова Н. (відп. ред.) та ін.]. – Одеса, 2000. – С. 56–61. – Див.: с. 61. **Див. № 907.**

113. **До** майбутньої Пронченкіани : [вступ. до публ. ліропоеми М. Пронченка «Шахтарська любов» з книги «Кобза»] / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 41/42 (листоп.). – С. 14. – *Присвячено Михайлу Пронченку – вихідцю з Кривого Рогу, побратиму Д. Май-Дніпровича.* **Див. № 1038.**

114. **З** виру немилосердних літ : [про поетку й малярку Г. Мазуренку] / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 36 (серп.). – С. 23–24. **Див. № 986.**

115. **Забутий** співець Криворіжжя / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 43/44 (груд.). – С. 40. – *Про Д. Мая-Дніпровича (справж. прізвище – Дмитро Артемович Майборода) та його творчість.* **Див. № 987.**

116. **«І ми** не можемо не дочитати свого життя до кінця...» : [про п'єсу Л. Первомайського (1908–1973) «Учитель історії, або Відставний солдат на одній нозі» на тлі творчості укр. поета] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1995. – № 1. – С. 86–96. – (Спадщина). – **Відгуки:** Леонід Первомайський і Самуїл Галкін: біографічно-творчі точки дотику / Ганна Клименко (Синьоок) // Вісн. Черкас. ун-ту. Серія: Філологічні науки. – Черкаси, 2012. – № 26 (239). – С. 98–104. – Див.: с. 101 ; «Належати до тих, кого вбивають...»: внутрішній вибір Леоніда Первомайського / Йоханан Петровський-Штерн ; авт. пер. з англ. Миколи Климчука ; наук. ред. Ярина Цимбал // *Judaica Ukrainianica : peer-reviewed annual journal in Jewish Studies / The publishing Center of Kyiv-Mohyla Academy.* – Kyiv, 2012. – Vol. I. – P. 317–405. – Див.: с. 392, 393. **Див. № 1026, 1027.**

117. **«Ні,** не загинеш ти безслідно в німім безславії своїм...» : [передмова інтерв'ю-розповідь] / Леонід Череватенко // Паламарчук Д. Подзвіння : зб. віршів та перекладів / Дмитро Паламарчук ; [передм. Л. Череватенка]. – Київ, 1995. – С. 3–29. – ISBN 5-333-1374-8. – **Відгуки:** Дізнаємось про видатну особистість : [перекладача Д. Паламарчука] // Зарубіжна література : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. О. Ісаєва, Ж. В. Клименко, А. О. Мельник, О. К. Бицько. – Київ, 2017. – 304 с. – Див.: с. 101 ; Щоб промінь волі не погас: вірші українських поетів у перекладі російською мовою Марка Каганцова = Чтоб луч свободы не погас: стихотворения украинских поэтов в переводе на русский язык Марка Каганцова / упоряд. і авт. передм. Р. Кюнцлі ; редкол.: Р. Кюнцлі та ін. – Львів : Укр. технології, 2015. – 576 с. : іл. – Див.: с. 38 ; У пошуках нових світів: відтворення мовної картини світу автора в поетичному перекладі / Ю. Самусь // Мовні і концептуальні картини світу / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. – 2013. – Вип. 46 (3). – С. 358–366. – Див.: с. 359.

118. **Одкровення** коростенського любомудра : [передм. до публ. пр. «Воля до порядку» неординар. філософа, публіциста Євгена Ященка] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1995. – № 7/8. – С. 96–99. – (Публіцистика). **Див. № 1067.**

119. **«Отак і будеш у чужім труді ти своє шукати...»** : [передм.-комент. до публ. пер. Г. Кочура на тлі огляду його творчості] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1995. – № 9/10. – С. 99–103. *Див. № 897.*

120. **Перекладацький** доробок І. Багряного / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1995. – № 7 (799). – С. 183–184. – (Україніка). *Див. № 865, 866.*

121. **Слухаючи** Дмитра Паламарчука : [про кн. «Подзвіння» – збірку віршів та перекладів Д. Паламарчука] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1995. – 17 серп., № 25/26 (4642/4643). – С. 4.

122. **Хто** інший міг би так іти шляхом жертвовним? : (перекладач Г. Кочур) : [комент. до публ. перекладів] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1995. – № 8/9 (800/801). – С. 70–71. – (Перекладацькі студії). – **Відгуки**: Невольничі переклади Григорія Кочура : (на матеріалі епістоляр. спадщини) / Ірина Уштан // Творчість Григорія Кочура у контексті української культури ХХІ віку : до 100-річчя від дня народж. Майстра : матеріали ІV Міжнар. наук. конф., (м. Львів, 15–17 листоп. 2008 р.) / [редкол.: Р. Зорівчак (голова) та ін.]. – Львів, 2009. – С. 78–86. – Див.: с. 82, 85 ; Савенець А. Поезія у перекладі: «українська» Шимборська / Андрій Савенець ; Європ. колегіум пол. і укр. ун-тів. – Люблін ; Житомир : [Полісся], 2006. – 364 с. – Див.: с. 101, 159, 160, 166. *Див. № 892–896.*

1996

123. **Від** синього неба до жовтого лану : [передм. до публ. фрагм. з лірич. повісті Б. Мозолевського «Дума про степ»] / Леонід Череватенко // Вісті з України. – 1996. – 8 лют., № 5 (1912). – С. 6. – [До 60-річчя з дня народження Б. Мозолевського]. *Див. № 995.*

124. **«Вперед, сини народу, в кайдани закутого!»** : [передм. до публ. текстів пісень І. Багряного] / Леонід Череватенко // Київ. – 1996. – № 1/2. – С. 119–124 : фот. – (Пошуки і знахідки). – *Нові відомості про пісенну творчість І. Багряного та про пісні в його творах. Див. № 861.*

125. **Георгій** – переможець / Леонід Череватенко // Вісті з України. – 1995. – № 6 (1913), 15 лют. – С. 6 : фот. – *Про Г. Ломакова – віолончеліста, переможця першого міжнародного конкурсу ім. Антоніо Янігро.*

126. **Дорогою** одчайної любові : [вступ до публ. віршів поета і археолога Б. Мозолевського] / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 51/52 (квіт.). – С. 7–8. *Див. № 993.*

127. **Дорогою** одчайної любові : [про археолога Б. Мозолевського та його поезію] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1996. – 7 берез., № 10 (4648). – С. 6. *Див. № 994.*

128. **З Ольжичевого** джерела : [огляд] / Леонід Череватенко // Укр. слово. – 1996. – 11 лип., число 27 (2827). – С. 6–7. – *Зокрема про критичні зауваги до матеріалів про О. Ольжича у 2-й кн. «Українське слово: хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. : [у 3-х кн.]». Київ: Рось, 1994. С. 543–564. – Відгук: Поезія. Проза / О. Ольжич ; [передм. М. Жулинського ; упоряд. Н. Лисенко] ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фундація ім. О. Ольжича [та ін.]. – Київ, 2007. – 543 с. – Див.: с. 496–498.*

129. **Іван** Багрянний : биограф. даные / [подгот. Л. Череватенко] // Зеркало недели. – 1996. – 3–9 серп., № 31. – С. 16.

130. ***«Іван** Багрянний повертається...» / Л. Череватенко // Соборність. – 1996. – Число 1/2. – С. 91–97. – *Опис подано за «Літописом журнальних статей».*

131. **Листівки** Нестерові : [перед. слово до дитяч. поезій І. Багряного] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1996. – № 3/4. – С. 108–109. – (Струмочок). *Див. № 860.*

132. **Микола** Хвильовий очима Аркадія Любченка : [передм. до публ.] / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 59/60, серп. – С. 41–45. – (Витоки). – *Про нарис А. Любченка, присвячений М. Хвильовому. Див. № 983.*

133. **О. Ольжич**: доробок перекладацький : [перед. слово до публ.] / Леонід Череватенко // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 6–7 : фот. – Підпис під фот.: «Пам'ятник О. Ольжичу в Лігайтоні (США)». – *Від ред.:* Всі переклади англ., подані до статті, друкуються вперше. **Див. № 1011–1018.**

134. «**Один** з перших хоробрих» : [передм. до публ. оповідки М. Любченка (псевдонім – Кость Котко)] / Л. Череватенко // Літ. Україна. – 1996. – 11 квіт., № 15 (4683). – С. 6. – [До 100-річчя Миколи Петровича Любченка]. **Див. № 985.**

135. **Поет** на Соловках і вдома : [до 60-річчя з дня трагіч. загибелі та 100-річчя з дня народж. Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Вісті з України. – 1996. – 31 січ., № 4 (1911). – С. 8 : фот. – *Про життя, загибель та вшанування пам'яті Є. Плужника: зокрема у статті подано справжню дату смерті Є. Плужника – 21 січня. 1936 р.; інформація про встановлення пам'ятної дошки на вулиці Прорізній у Києві (авт.: скульптор Олександр Чоботар, архітектор Олег Стукалов); про видання на Батьківщині поета, у Воронежі книги його творів «Дни ранней осени».*

136. **Розповідь** про відхилені переклади : [Р.-М. Рільке] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 52–58. – (Письменник. Література. Життя). – *До історії перекладів поезій Р.-М. Рільке різними перекладачами, зокрема про «власне рількеанство...». Що нас приваблювало в творчості Рільке? Ми знайшли в його віршах незвідану ліричну глибочинь, шляхетність одчужань, досконалість форми, розкутість уяви. Додайте до цього незаперечне слов'янське начало великого австрійського поета, і ви зрозумієте, чому багатьом з-поміж нас рільківський досвід слововираження видався майже ідеальним за тих, далеко не ідеальних обставин...». – **Відгук:** Микола Лукаш і «Всесвіт»: (сторінки спогадів) / Олег Микитенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 259–273. – Див.: с. 271. **Див. № 482, 484, 487, 518, 527, 542, 546, 565, 572, 576, 589.***

137. «**Ситника** необхідно видавати в Україні...» : [відгук на ст. О. Ющенко «Вдивляючись у світліну 1940-го» (Літ. Україна. 1996. 1 лют., № 5(4673). С. 7) та комент. фактогр. матеріалів] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1996. – 22 лют., № 8 (4676). – С. 8. – **Відгуки:** Рання поезія Михайла Ситника / М. Неврлий // Неврлий М. Минуле й сучасне : зб. слов'янознав. пр. – Київ, 2009. – С. 580–582. – Див.: с. 582 ; З Україною в серці своєму / М. Неврлий // Неврлий М. Минуле й сучасне : зб. слов'янознав. пр. – Київ, 2009. – С. 735–743. – На с. 743 : «"Скروتивши", як кажуть галичани, М. Ситника, Череватенко як людина з безсумнівним естетичним смаком і належною літературною культурою поетичний талант його все-таки визнає і – що нас особливо тішить – щиро радить його видавати...» ; Неврлий М. Рання поезія Михайла Ситника / Микола Неврлий, Григорій Булах // Ситник М. Від серця : [вірші] / Михайло Ситник. – Київ, 2004. – С. 3–6. – Див.: с. 6 ; З Україною в серці своєму / Микола Неврлий // Ситник М. Катам наперекір : поезії, проза, спогади / М. Ситник ; упоряд.: М. Неврлий, Г. Булах. – Київ, 1998. – С. 13–23. – Див.: с. 22, 23. **Див. № 1042.**

138. **Скульптура** як оборона і сподівання : [передмова] / Леонід Череватенко // Михайло Грицюк. Скульптура, графіка : альбом / [упоряд.: Наталя Грицюк, Леонід Череватенко ; авт. передм. Леонід Череватенко]. – Київ, 1996. – С. 3–26. – **Відгуки:** Мера первородства / Олександр Федорук // Зеркало недели. – 1997. – 4–17 янв., № 1 (118). – На с. 18: «Скажем сразу: книга – событие в нашем книгопечатании и в художественной жизни Украины. Она охватывает современные понятия о книге как ансамбле, гармоническом целом, где оформление воспринимается как высокое логическое искусство...» ; Ціна творчого подвигу / Олександр Федорук // Укр. слово. – 1996. –

19 груд., число 50 (2850). – На с. 14: «...Леонід Череватенко разом з Наталією Грицюк чесно, з почуттям відповідальності, з щирою захопленістю в особу скульптора та його твори розв'язали поставлене перед ними завдання. Вони порушили в цьому альбомі низку суттєвих проблем, без розуміння яких стан майбутньої культури виглядатиме скоріше нестабільним, аніж виявлятиме тенденцію до поступу: почуття відповідальності мистця за долю національної культури і відповідальність держави за збереження мистецької спадщини...».

139. «**Степе**, мій, полиновий і тирсовий...»: [передмова] / Леонід Череватенко // Мозолевський Б. Дума про степ : лірич. проза / Борис Мозолевський ; передм. Л. Череватенка // Дніпро. – 1996. – № 11/12. – С. 4–6. – (Проза). – **Відгуки**: Особливості сюжетно-композиційної та образної структури ліричної повісті Б. Мозолевського «Дума про степ» / Л. В. Старовойт // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Серія: «Філологічні науки (літературознавство)»: зб. наук. пр. – Миколаїв, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 153–156. – Див.: с. 153 ; Мозолевський Борис Миколайович (04.02.1936–13.09.1993) – археолог-скіфознавець, поет / О. Є. Фіалко // Енциклопедія історії України. Т. 7: Мл-О / Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2010. – С. 23. – *Від упоряд.*: Автор єдиної публікації до статті – Л. Череватенко. **Див. № 996.**

140. **Уроки** давньої полеміки : [про літератур. інцидент між поетами Ю. Кленом та І. Багряним] / Леонід Череватенко // Київ. – 1996. – № 7/8. – С. 127–130. – (Пошуки і знахідки). – *Про різні «поетичні програми» поетів на прикладі збірки «Каравели» Ю. Клена та циклу віршів «Вінок сонетів» І. Багряного.* – **Відгуки**: Український сонетний вінок / Анатолій Мойсієнко // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. Серія: Філологічні науки. – Кіровоград, 2006. – Вип. 69. – С. 25–31. – Див.: с. 26 ; У часопросторі сонетного вінка / Анатолій Мойсієнко // Літ. Україна. – 2006. – 21 груд., № 49 (5187). – С. 6. – (Літературознавче поле). **Див. № 862, 863.**

141. **Юрій** Липа : [вступ до публ. роману «Козаки в Московії»] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1996. – № 1/2. – С. 18. – (Проза). **Див. № 908.**

142. «**Я** – мала частина України» : [перед. слово до публ. нових поезій С. Кузьменко] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1996. – № 5/6. – С. 86. – (Нашого цвіту – по всьому світу). **Див. № 902.**

143. «**Я** над буряним краєм літаю вітрами, і палає душа моя месним вогнем...» : [передм. до публ. недруков. поезій (1947–1955) Б. Олександріва, рукопис надано його дружиною – С. Кузьменко] // Дніпро. – 1996. – № 9/10. – С. 41–43. – (Спадщина). **Див. № 1002.**

1997

144. **А Грушевський** почекає : [навколо проектів пам'ятника М. Грушевському в Києві] / Леонід Череватенко // Укр. слово. – 1997. – 5 черв., число 22 (2867). – С. 6–7 : фот.

145. **А Грушевський** почекає... / Леонід Череватенко // Укр. вісті. – Детройт, 1997. – 20 лип., число 29 (3357). – С. 1.

146. «**В нелегкім** триванні тримати порох чистим і сухим!» : [про поезію Яра Славутича] / Леонід Череватенко // Творчість Яра Славутича : [у 2-х кн.] / упоряд. Володимир Жила. – Едмонтон ; Київ, 1997. – Кн. 2: Дослідження, статті та рецензії. – С. 98–109. – *Передрук*: Славутич Яр. Твори. – Київ : Дніпро, 1994. – Т. 2. – С. 334–352.

147. **Василь** Сидоренко : (1941–1995) : [вступ до публ. віршів білорус. поета] / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 83/84, серп. – 3-я с. обкл. **Див. № 1070.**

148. **Ведель** лишним не будет : [про витвір укр. скульптора М. Грицюка «Композитор Артемій Ведель» на тлі роздумів про естетику пам'ятників Києва] / Л. Череватенко // Зеркало недели. – 1997. – 4–17 янв., № 1 (118). – С. 16 : фот.

149. **[Виклад** тез доповіді Л. Череватенка – основного виступу на вечорі у Національній філармонії України, присвяченому 90-річчю О. Ольжича] // Літ. Україна. – 1997. – 6 листоп., № 39 (4756). – С. 1 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках – урочистий вечір, присвячений 90-літтю Олега Ольжича. Виступають: Ю. Мушкетик, Л. Череватенко, М. Плав'юк; у залі Національної філармонії зібралися шанувальники творчості поета». – Зокрема, Л. Череватенко зазначив: «...*Невдовзі ми станемо перед вибором, кого послати в парламент і в президенти. А можливо, й не опам'ятаємося, як для нас когось оберуть. Тим часом для керівництва Україною треба шукати людей, подібних до Ольжича. Бути слабким, як нині наша держава, значить наклепати катастрофу. ... Ольжич не довіряв людям, які мало читають, бо вважав, що Україна без культури не має права на існування. Не визнавав і друкованої націоналістичної халтури, зате тепер її більше, ніж досить...*». – Вміщено у ст.: Людина-легенда / Анатолій Криворотько ; фото І. Яїцького // Там само.

150. **80x80x80**: добрий урок Яра Славутича / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1997. – 25 верес., № 33 (4751). – С. 2.

151. **«Встає** рятівником із небуття сонет» : [перед. слово до публ. поезій та перекладів Д. Паламарчука, зокрема «Із збірки сонетів “Трофеї”»] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1997. – № 3/4. – С. 67–68. **Див. № 1023, 1024.**

152. **«Душа** вертається в небесне лоно...» : [вступ. слово до публ. віршів М. Удовиченка] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1997. – 19 черв., № 24 (4742). – С. 4. – (Сторінка поезії). **Див. № 1053.**

153. **3 Білої** Церкви з любов'ю : [про Білоцерків. письмен. осередок, зокрема про презентацію книжки Н. Вареник «Стихи о любви» у Будинку письменників України] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1997. – 4 груд., № 43 (4760). – С. 4.

154. **Літературознавство** як провісництво : [про Ю. Липу як дослідника] / Леонід Череватенко // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 85/86, верес. – С. 109–115. **Див. № 909–911.**

155. **На один** голос більше : [про Олену Медущенко – перекладачку, багаторіч. ред. журн. «Дніпро» та «Всесвіт», дочку укр. літератора В. В. Кривенка] / Леонід Череватенко ; фот. І. Яїцького // Літ. Україна. – 1997. – 9 жовт., № 35 (4753). – С. 4 : фот. – Підпис: «На знімку Олена Медущенко із своїм чоловіком І. Турбаєм – учасники живого ланцюга між Києвом і Львовом. 1990 р.». – (Ювілейна стаття) (Штрихи до портрета).

156. **Повертаються**, щоб нагадати: ми оце відзначаємо спільне дев'яносторіччя від дня народження Олени Теліги та Ольжича ... / Леонід Череватенко // Укр. слово. – 1997. – 31 лип., число 30 (2875). – С. 12.

157. **Покликання**. Віра. Вибір : до 90-річчя від дня народж. О. Ольжича / Леонід Череватенко // Час/Time. – 1997. – 3 лип., № 26 (157). – С. 11 : фот.

158. **«Правдонько** наша» : [вступ. слово до публ. оповідки] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1997. – 10 квіт., № 14 (4732). – С. 5. – (Публікації «ЛУ». Сторінка прози). – Про загальнолюдські цінності поета, археолога Бориса Мозолевського – автора «Скіфського степу» (1982). **Див. № 998.**

159. **«Україно**, рівнино жорстокого бою і слави» : [перед. слово до публ. новели Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1997. – № 7/8. – С. 82–83. – (Проза). – **Відгуки**: Повість Юрія Липи «Рубан» / Ірина Руснак // Липа Ю. Твори : [в 10 т.] / Юрій Липа. – Львів, 2006. – Т. 2: Проза. Нотатник : новели. – С. 346–355. – Див.: с. 346 ; Повість Юрія Липи «Рубан» / Ірина Руснак // Юрій Липа: голос доби і приклад чину :

зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Салига Т. (відп. ред.) та ін.]. – Львів, 2001. – С. 126–135. – Див.: с. 126. *Див. № 912.*

160. ***«Чорне** молозиво ранку...»: [про пер. В. Стусом поезій П. Целана] / Леонід Череватенко // Основа. – Київ, 1997. – № 33 (11). – С. 57–58.

160а. **Юхим** Михайлів та Євгенія Янкевич. Традиція і сучасність / Леонід Череватенко // Юхим Михайлів : матеріали міжнар. конф. / [упоряд. І. Роженко] ; Нац. коміс. з питань повернення в Україну культур. цінностей при Кабінеті Міністрів України. – Київ, 1997. – С. 117–132. – *Про долі митців різних поколінь та справу зберігання національного художнього надбання.*

1998

161. **«А нам** твоє життя – понад усі поеми...»: [про М. Лукаша-перекладача та публ. його перекладів] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 152–155. – **Відгуки:** Савчин В. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу : монографія / Валентина Савчин. – Львів : Літопис 2014. – 373 с. – Див.: с. 64, 246 ; «Познайомся, це – геніальний чоловік!» / Рауль Чілачава // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 365–366. – Див.: с. 366 ; Згадуючи Лукаша / Михайло Москаленко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 393–396. – Див.: с. 396 ; Микола Лукаш і «Всесвіт»: (сторінки спогадів) / Олег Микитенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 259–273. – Див.: с. 271. *Див. № 869, 930, 934, 944, 945, 946, 964, 971, 972.*

162. **Большое** в малом: умерший пять лет тому назад в Торонто замечательный украинский художник Мирон Левицкий прожил большую, содержательную жизнь... / Леонид Череватенко // Зеркало недели. – 1998. – 4–10 июля, № 27 (196). – С. 16 : фот. – (Человек. Культура). – *Про діяльність Майстра у галузі малої графіки – екслібриса, зокрема про видану в Канаді книжку: «Зельська-Даревич Д. Сто екслібрисів Мирона Левицького. – Торонто: Наук. т-во ім. Шевченка, 1997. 157 с. : іл. – (Видання наукового товариства ім. Шевченка ; № 34).*

163. **Борг** Майстрові : [до 90-річчя М. Лукаша] / Леонід Череватенко ; Анатолій Перепадя ; фот. І. Яїцького // Літ. Україна. – 1998. – 18 черв., № 25 (4789). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «На знімку Григорій Кочур, Іван Світличний, Микола Лукаш біля письменницької книгарні “Сяйво”. Жовтень 1971 р.». – *Голова та секретар Комісії з творчої спадщини Миколи Лукаша Л. Череватенко про те, що зроблено, і про плани на майбутнє.*

164. **80+80+80:** добрий урок Яра Славутича : [про Яра Славутича як поета і мецената та його фонд] / Л. Череватенко // Херсонський збірник : до 80-річчя Яра Славутича / упоряд. Анатолій Крат. – Київ, 1998. – С.150–151.

165. **«Державу** не твориться в будучині, державу будується нині»: [в основу ст. покладено доп. на урочист. вечорі, присвяч. 90-річчю Олега Ольжича] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1998. – № 3/4. – С. 5–13. – (Публіцистика). – **Відгук:** «Шукати вищої правди»: (публіцистика О. Ольжича) / Т. В. Хом'як // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки. – Миколаїв, 2012. – Т. 4, вип. 9. – С. 184–190. – Див.: с. 184–185.

166. **Дещо** про Ольжича та його творчість : [висловлювання] / Леонід Череватенко, Марина Антонович, Ярослав Гайвас, Улас Самчук, Оксана Лятуринська, Володимир Державин, Євген Маланюк // Дивослово. – 1998. – № 8 (521). – С. 62.

167. **«Друг** муз, друг родини он был...»: [до 240-річчя від дня народж. поета, перекладача, драматурга, політика В. В. Капніста] / Леонід Череватенко // Слов'янське віче-XXI століття : літ.-худож. та громад.-політ. альм. / Укр. респ. асоц. письменників худож.-соц. літ. – Київ, 1998. – № 2. – С. 171–176.

168. **З архівного** забуття : [до історії створення В. Сосюрою поеми «Слово» та про форму її зберігання – пам'ять Д. Паламарчука] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1998. – 17 верес., № 34/35 (4798/4799). – С. 4. **Див. № 1045.**

169. **Замість** передмови / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1998. – № 5/6. – С. 137. – *Про історію та складнощі навколо видання збірки віршів «Вчора і завтра» Л. Первомайського та рецензію Л. Череватенка «Що знаєш ти про час?..» (1975), яка пролежала в шухляді понад два десятиріччя.* **Див. № 325.**

170. **«І пройдуся** по коханій землі» : [про Б. Мозолевського] / Леонід Череватенко // Укр. вісті. – Детройт, 1998. – 16 серп., число 33 (3311). – С. 1, 2. – *Л. Череватенко про друга – поета, археолога Б. Мозолевського, та його унікальну знахідку – скіфську пектораль.*

171. **«Крізь** темні води й полум'яні вежі» : [текст виступу] / Леонід Череватенко // Олена Теліга: громадське і духовне покликання жінки : матеріали наук. конф. / [упоряд. Н. Миронець ; ред. О. Кобець]. – Київ, 1998. – С. 27–38. – 107 с. : портр. – **Відгук:** Олена Теліга: громадське і духовне покликання жінки : (матеріали наук. конф. Вид-во О. Теліги. Київ, 1997) / Світлана Кузьменко // Укр. вісті. – Детройт, 1998. – 15 листоп., число 44 (3322). – С. 4.

172. **«Ми** не кинемо зброї своєї..!» : [про незаверш. поему «Блокада» І. Багряного, комент. до публ. фрагм.] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1998. – № 7/8. – С. 131–134. – **Відгуки:** Колошук Н. Іван Багряний: домінанти творчості та проблеми вивчення : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Надія Колошук. – Луцьк : Твердиня, 2010. – 100 с. – Див.: с. 65 ; Прагматический потенциал способов идентификации топ-объектов в поэтическом творчестве И. Багряного / В. А. Ковпак // Вісн. Запорізь. нац. ун-ту. Філологічні науки. – Запоріжжя, 2007. – № 2. – С. 101–108. – Див.: с. 101. **Див. № 864.**

173. ***«Ми** не кинемо зброї своєї..!» : [про творчість І. Багряного] / Леонід Череватенко // Укр. вісті. – 1998. – 4 жовт., число 38 (3316). – С. 1.

174. **Не** знайшовши ні притулку, ні блага : [про долю поета М. Удовиченка (1937 р. н.)] / Леонід Череватенко // Зерна. – 1998. – Число 4/5. – С. 51–53. **Див. № 1054, 1062.**

175. **Незнаний** Терещенко : [про невідом. рукоп. перекладача і поета Миколи Терещенка] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1998. – 10 груд., № 48 (4812). – С. 6. – (Незабутні). **Див. № 1051.**

176. **Перекладацький** доробок Миколи Удовиченка : [передмова] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 94–97. – (Із перекладацької спадщини). **Див. № 1055–1061.**

177. **Покликання.** Віра. Вибір. (О. Ольжич-Кандиба) / Леонід Череватенко // Самост. Україна. – 1998. – Жовт.–груд., число 4 (470). – С. 16–21 : фот. – Підписи під фот.: «О. Ольжич. Прага. 1930 р.» ; «Третя збірка поезій О. Ольжича. Мюнхен.» ; «О. Ольжич у Львові, червень 1943 р.» ; «Олександр Олесь (справжнє прізвище Кандиба), батько О. Ольжича. Фото видане Ювілейним Комітетом в 1943 р. з автографом О. Олеся на вечорі з нагоди 40-ліття літературної творчості поета». Фото з особистого архіву П. Дорожинського, яке він одержав у шкільному віці на цьому вечорі ; [Продовження] *1999. – Січ.–берез., число 1 (471). – С. 24–29. – (Наша героїчна духовність).

178. **«... Слово** просте: "Розстріл"» : [про творчість поета Д. Фальківського та комент. до публ. його оповідання] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1998. – № 11/12. – С. 90–93. **Див. № 1063.**

179. **У** вечногo источника: время летит неотвратимо-стремительно, и вот уже исполняется 80 лет со дня рождения выдающегося украинского писателя Иго-

ря Качуровського... / Леонід Череватенко // Зеркало недели. – 1998. – 28 авг.–4 сент., № 35 (204). – С. 12 : фото. – Підпись под фот.: «Игорь Качуровский».

180. «**Я** воскресну в тридцятім столітті» : [про археолога і поета Б. Мозолевського] / Леонід Череватенко ; фот. І. Яїцького // Літ. Україна. – 1998. – 2 лип., № 27 (4791). – С. 2 : фот. – Підпис: «На знімках: відкрито пам'ятник на могилі Бориса Мозолевського на Байковому кладовищі; квіти до його підніжжя покладають В. Чемерис, вдова поета Віра Данилівна, Леонід Череватенко». – **Відгук:** Шкварець В. Борис Миколайович Мозолевський: життя, творчість : навч. посіб. / Валентин Павлович Шкварець ; Миколаїв. держ. гуманітар. ун-т ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилян. акад.». – 2-е вид., доопрац. та допов. – Миколаїв, 2006. – 242 с. – Див.: с. 36.

1999

181. «**А на** кожному колосі – мука моя...» / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1999. – 1 квіт., № 13/14 (4829/4830). – С. 8 : фот. – *В основу статті покладено доповідь, виголошену 1 лют. 1999 р. на ювілейному вечорі Є. Плужника. Зокрема Л. Череватенко зазначив: «Євген Плужник, століття від дня народження якого ми оце відзначили так негучно і непомітно, – письменник, безперечно, великий. Додамо: великий незнайомець, досі не відомий переважній більшості свого народу. Втім, це доля чи не всіх українських поетів, за винятком хіба що Шевченка. Розповідати про Є. Плужника прозою справа невдячна: поета можна розтлумачити, лише «завітавши» в «його країну».*

182. «**А на** кожному колосі – мука моя...» / Леонід Череватенко // Творчість Євгена Плужника і літературний процес ХХ століття на Україні : зб. наук. пр. / Ін-т літ. ім. Т. Шевченка НАН України, Спілка письменників України, Рівнен. економ.-гуманітар. ін-т ; [упоряд.: Гон М. Я., Шанюк В. І. ; редкол.: Штонь Г. М. та ін.]. – Рівне, 1999. – С. 12–24.

183. **Буремна** путь Аркадія Любченка : [передм. до публ. творів] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1999. – № 5/6. – С. 75–78. **Див. № 984.**

184. **Дайте** спокій Василеві: Василя Стуса знову підняти на щит. Хто й задля чого? : [про Міжнар. недерж. премію журналістів ім. Василя Стуса] / Леонід Череватенко // Столиця. – Київ, 1999. – 6–8 квіт., № 25 (119). – С. 5 : фот. – (Дискусія). – *Аргументи проти назви премії, коментарі про перших лауреатів та зміст телепередач каналу «1+1».*

185. **Дайте** спокій Василеві [Стусу] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1999. – 6 трав., № 18 (4834). – С. 3.

186. «**Сам** бог велів любити Україну» : Іванові Гнатюку – 70 / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1999. – 16 верес., № 30 (4846). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «На знімку: І. Гнатюк, Д. Павличко, М. Самійленко, Р. Лубківський. Листопад 1994 р. Фото з архіву І. Яїцького».

187. «**Сам** Бог велів любити Україну» : [про творчість та долю поета і дисидента І. Гнатюка] / Леонід Череватенко // Рідна шк. – 1999. – № 12 (840), груд. – С. 17–20 : фот. – (Українознавство). – **Відгуки:** «... Кожен стукіт серця – Україна» / Любов Проць // Слово Просвіти. – 2016. – 19–25 трав., число 20 (977). – С. 6 ; «У кожному звуці живе “Україна”: (вербальний образ України в поезії Івана Гнатюка) / Стецик Марія, Баранська Леся // Молодь і ринок / Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2012. – № 8 (91). – С. 67–71. – Див.: с. 67, 71. **Див. № 871.**

188. **Чорне** молозиво ранку... : [до історії перекладів поезій П. Целана В. Стусом] / Леонід Череватенко // Дух і Літера : зб. наук. ст. / [редкол.: М. Рябчук та ін.] ; НАУКМА. – Київ, 1999. – № 5/6. – С. 69–72.

189. «**Щоб** не бути самотнім, вогонь розведу»: Миколі Луківу – 50 / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1999. – 21 січ., № 3 (4819). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «На знімку: Махаму Шеріф (Індія) і Микола Луків. Фото з архіву І. Яїцького».

190. «**Я** не люблю гучного слова» : [про творчість поета і перекладача Олексія Довгого] / Леонід Череватенко // Рідна шк. – 1999. – № 9 (837), верес. – С. 47–49 : фот. – (Ювілеї). – Зокрема про О. Довгого як одного із засновників серії «Перлини світової лірики», упорядника однотомника М. Зерова (1966).

2000

191. «**Велика** ціль – річ більша від людини»: «Яснозбройний Юрій» : [передм. до публ. поезій та оповідань Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2000. – № 5/6. – С. 2–5. – (До 100-річчя Юрія Липи). **Див. № 904, 913.**

192. **Вірші** Давида Гофштейна в перекладах Миколи Лукаша : [перед. слово] / Леонід Череватенко // Єгупець = Егупець : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2000. – № 7. – С. 231–232. **Див. № 951.**

193. «**Господь** міцним мене створив і душу дав нерозділиму» : [передмова] / Леонід Череватенко // Липа Ю. Нотатник : новели / Юрій Липа ; [упоряд. Л. Череватенко]. – Київ, 2000. – С. 3–22. – **Відгуки**: Одиссея української літературної еміграції / Юрій Ковалів // Всесвіт. – 2018. – № 1/2 (1069/1070). – С. 171–187. – Див.: с. 177 ; Іван Савін та Юрій Липа: «Більшовицький рай» у малій прозі міжвоєнної доби / І. Р. Жиленко // Кременецькі компаративні студії : [наук. часоп.] / Кременец. обл. гуманітар.-пед. акад. ім. Тараса Шевченка, Гуманітар. ф-т]. – 2017. – Вип. VII, т. 1. – С. 79–89. – Див.: с. 82 ; Прозовий доробок у творчості Юрія Липи / Н. Є. Левицька // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Філологічні науки. – Луганськ, 2013. – № 22 (281). – С. 235–243. – Див.: с. 235, 236, 238, 240, 241 ; Тілесне й онтологічне в «Нотатнику» Юрія Липи // Цюп'як І. Українська новела 20–80-х років ХХ століття в контексті сучасних інтерпретацій : монографія / І. К. Цюп'як. – Дніпропетровськ, 2013. – С. 153–156. – Див.: с. 153–154, 156 ; Проза Ю. Липи в контексті української літератури / Н. Є. Левицька // Культура народів Причорномор'я. – 2012. – Т. 239. – С. 112–116. – Див.: с. 112, 114–115 ; «Святі лицарі» в прозі Юрія Липи / Н. Є. Левицька // Учені зап. Таврійс. нац. ун-ту ім. В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». – 2011. – Т. 24 (63), № 1, ч. 2. – С. 256–261. – Див.: с. 256–257.

194. «**Господь** міцним мене створив і душу дав нерозділиму» : (уривок з нарису про Юрія Липу, зокрема про видання «Призначення України») / Леонід Череватенко // Апостол новітнього українства: спогади про Юрія Липу / [упоряд.: П. та Ю. Кіндратовичі]. – Львів, 2000. – С. 222–223. – (Серія «Пам'ять»).

195. **Застереження** і заклик / Леонід Череватенко // Апостол новітнього українства: спогади про Юрія Липу / [упоряд.: П. та Ю. Кіндратовичі]. – Львів, 2000. – С. 215–217. – (Серія «Пам'ять»). – *Про програмову статтю «Лист до літераторів» Ю. Липи та його високі вимоги до духовності митця, а також про думку Є. Плужника щодо цієї статті.* **Див. № 915.**

196. «**І встану** я на дні новії» : [про творчість Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2000. – 7 груд., № 30 (4894). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «Юрій Липа. 1937 р. Фото з архіву І. Яїцького».

197. «**І тим** мечем нашим гострим утвердимось» : [передмова] / Леонід Череватенко // Липа Ю. Козаки в Московії : роман із XVII століття / Юрій Липа ; Дослід. фундація ім. О. Ольжича в США. – 4-е вид. – Київ : Вид-во імені Олени Теліги ; Б-ка журн. «Дніпро» / спец. проект: Дніпро. – 2000. – № 11/12. – С. 3–10. – **Відгуки**: Державницькі ідеї в публіцистичних працях Ю. Липи / А. Погорелова // Проблеми становлення української державності : зб. наук. пр. за матеріалами наук.-практ. конф. з міжнар. участю до 25-ї річниці Незалежності України, 25 берез. 2016 р. / Ізмаїл. держ. гуманітар. ун-т [та ін.]. – Ізмаїл, 2016. – С. 93–99. – Див.: с. 93 ; Мафтин Н. У пошу-

ках «Grand» стилю: (західноукраїнська та еміграційна проза міжвоєнного двадцятиліття) / Наталя Мафтин ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ : ЛІК, 2011. – 335 с. – Див.: с. 208 ; «Козаки в Московії» Ю. Липи в контексті історії української літератури ХХ ст. / Микола Васьків // Липа Ю. Твори : [в 10 т.] / Юрій Липа. – Львів, 2009. – Т. 3: Проза. *Козаки в Московії* : іст. роман. – С. 250–278. – Див.: с. 250, 275 ; «Козаки в Московії» Ю. Липи в контексті історії української літератури ХХ ст. / Микола Васьків // Четверті Липівські читання: пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Іст.-філол. ф-т, Благод. фонд ім. Івана і Юрія Лип. – Київ, 2009. – С. 46–68. – Див. с. 66 ; Мафтин Н. Західноукраїнська та еміграційна проза 20–30-х років ХХ століття: парадигма реконквісти / Мафтин Наталя ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2008. – 355 с. – Див.: с. 146 ; Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи : монографія / Віра Просалова. – Донецьк : Сх. вид. дім, 2005. – 344 с. – Див.: с. 239 ; Захований скарб : рец. на кн.: Липа Ю. *Козаки в Московії* / Надія Тисячна // Укр. слово. – 1997. – 12–18 квіт., число 15 (3067). – С. 14 ; Реалізація геополітичних поглядів Юрія Липи в романі «Козаки в Московії» / О. Сорокін // Треті Липівські читання: пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 5–6 трав. 2006 р. / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Іст.-філол. ф-т, Благод. фонд ім. Івана і Юрія Лип. – Одеса, 2007. – С. 116–123. – Див.: с. 116, 117.

198. **Літературознавство** як провісництво / Леонід Череватенко // Урок української. – 2000. – № 9 (19). – С. 47–50. – (Лектура з літератури для вчителя й учня). – *Про Ю. Липу як дослідника української літератури, зокрема особливостей її розвитку у період між двома світовими війнами, застереження від сліпого перенесення на наше письменство здобутків чужих літератур. Про книгу Ю. Липи «Бій за українську літературу», видану у варшав. видавництві «Народ. стяг» (1935), де вміщено й цю статтю.* Див. № 905, 914, 916, 917.

199. **Незаслужена** образа : [реакція на публ. Н. І. Тарасової «Шекспір в українських перекладах» у журн. «Зарубіжна література в навчальних закладах», 1999, № 5, С. 33–36] / Леонід Череватенко // Сучасність. – 2000. – № 1. – С. 155–160. – *Зокрема про нефахову оцінку перекладу Г. Кочура драми В. Шекспіра «Гамлет».*

2001

200. **«Брешете** ви, кому ясно усе!» : [післямова до публ. віршів Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Урок української. – 2001. – № 6 (28). – С. 48–53 : фот. – *В основі статті – доповідь Л. Череватенка на ювілейному вечорі з нагоди сторіччя з дня народження Є. Плужника.* Див. № 1035.

201. **Вітальне** слово до 25-річчя праці А. Диби у Київському музеї Лесі Українки] / Леонід Череватенко // *Леся Українка в дослідженнях Алли Диби : біобібліогр. покажч.* / [уклад. А. П. Роздобудько] ; Публ. б-ка ім. Л. Українки ; Музей видат. діячів укр. культури Лесі Українки, М. Лисенка, П. Саксаганського, М. Старицького. – Київ, 2001. – С. 6.

202. **«Встає** рятівником із небуття сонетів» : [передмова] / Л. Череватенко // Ередіа Ж.-М. де Трофеї / Жозе-Марія де Ередіа ; пер. з фр. Д. Паламарчука ; [передм. Л. Череватенка]. – Київ : Юніверс, 2001. – С. 7–20. – **Відгуки:** «Трофеї» Ередіа і Паламарчука / Анатолій Зборовський // Слово Просвіти. – 2002. – 22–28 берез., число 12 (129). – С. 13 ; Бабенко В. Художній переклад: історія, теорія, практика / Вікторія Миколаївна Бабенко / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2007. – Ч. 1 : Українська перекладацька школа : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 325 с. : іл. – Див.: с. 195–196.

203. **Гоголіана** Юрія Липи / Леонід Череватенко // Київ. – 2001. – № 9/10. – С. 143–147. – (Народознавство). – *Про Ю. Липу як літературознавця та його плани створити літературні портрети П. Куліша, М. Гоголя, Т. Шевченка.* **Див. № 918.**

204. **З Лукашевої** скарбниці : [перед. слово] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 115–118. – (Спадщина). – У тексті ст. подано: Первомайський Л. Ковзкий сніжок : [2 варіанти пер. вірша Ш. Петефі. Видання 1959 та 1972 років]. **Див. № 933, 947–949, 952, 958, 963, 968, 970, 974, 977, 981, 982.**

205. **З Лукашевої** спадщини : [про пер. М. Лукаша] / Леонід Череватенко // Єгупець : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2001. – № 8. – С. 190–192. **Див. № 932, 975, 980.**

206. **Іван** Багрянний та українська політична думка: сучасні аспекти : [один із заходів до 95-річчя з дня народж. І. Багряного – розмова за круглим столом] / Іван Дзюба, Анатолій Лисий, Олександр Шугай, Леонід Череватенко, Анатолій Дністровий, Андрій Кочур // Літ. Україна. – 2001. – 25 жовт., № 38/39 (4935/4936). – С. 8, 10 : фот. – **Зі змісту:** Виступ / Л. Череватенко. – С. 8, 10. – Підпис під фот.: «На знімках: учасники зустрічі за круглим столом – Анатолій Лисий, Іван Дзюба, Леонід Череватенко, Олександр Шугай, Анатолій Дністровий, Андрій Кочур, Олена Логвиненко».

207. **Лукаш** посміхається : [комент до гуморист. мініатюр] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2001. – 22 берез., № 11 (4908). – С. 8. **Див. № 929.**

208. «**Любить**, страдать и говорит об этом» : [вступ. ст.] / Леонід Череватенко // Мартинюк О. И к счастью прикоснись движеньем робким... : стихотворения / Оксана Мартинюк ; [вступ. ст. Л. Череватенка]. – Киев, 2001. – С. 5–15.

209. «**Не** по задуму Бояна» : [перед. слово до публ. перекладів М. Лукаша] / Леонід Череватенко // Слово Просвіти. – 2001. – 3 серп., число 18 (96). – С. 6 : фот. – (Літературні сенсації). – Підпис під фот.: «Микола Лукаш серед родини (третій зліва у верхньому ряду)». **Див. № 973.**

210. **Ой «немає, як у маї»** : [комент. до перекладів М. Лукашем текстів пісень М. Ісаковського] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2001. – 4 жовт., № 36 (4933). – С. 7 : фот. – (З творчої лабораторії митця). **Див. № 954.**

211. **Пісні** не ворогують : [комент. до перекладів М. Лукаша] // Літ. Україна. – 2001. – 19 лип., № 26 (4923). – С. 6. **Див. № 955, 959.**

212. **[Про** основні завдання роботи Комісії зі збереження творчої спадщини М. Лукаша при Спільці письменників України] / Леонід Череватенко // Дивослово. – 2001. – № 1 (527). – С. 51–52. – *На зустрічі з земляками в Кролевіці йшлося про підготовку та видання книги спогадів про М. Лукаша, повного зібрання творів та «Словника Миколи Лукаша».* – Вміщено у ст.: Ковальчук Г. Микола Лукаш у спогадах // Там само.

213. **Так** починався Микола Лукаш : [перед. слово до публ.] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 138–139, 152–156. – *Л. Череватенко наголошував: «...До перекладів, які ви щойно прочитали, М. Лукаш ніколи не повертався – ніколи їх не доробляв і не публікував. Проте пам'ятав їх завжди...».* – **Відгуки:** Новаторство М. Лукаша в історії українського перекладу та його прийоми / А. Толпига // Сучасна філологія: теорія і практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 18–19 берез. 2016 року) : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. авіац. ун-т. – Херсон, 2016. – С. 133–138. – Див.: с. 136–137 ; Аналіз перекладацької концепції М. Лукаша в рамках теорії системи І. Івен-Зогара / А. П. Якимчук // Актуальні проблеми молоді в сучасних соціально-економічних умовах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 19–20 берез. 2015 р. / Житомир. держ. центр науки, інновацій та інформатизації [та ін.] ; Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Житомир. еко-

ном.-гуманітар. ін-т. – Житомир, 2015. – С. 138–143. – Див.: с. 140 ; Савчин В. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу : монографія / Валентина Савчин. – Львів : Літопис, 2014. – 373 с. – Див.: с. 87, 139 ; Поетизми у перекладацькій творчості Миколи Лукаша / О. Т. Федунівич-Швед // Наук. зап. Серія: Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2013. – Кн. 1. – С. 151–159. – Див.: с. 153 ; Особливості перекладацького стилю Миколи Лукаша / О. Т. Федунівич-Швед // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія: Лінгвістика. – Херсон, 2010. – № 1 (19). – С. 210–220. – Див.: 210 ; Творчі засади Миколи Лукаша у доборі мовних засобів перекладу / Оксана Федунівич-Швед // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія: Лінгвістика. – Херсон, 2009. – Вип. 9. – С. 374–379. – Див.: с. 375 ; Мовотворча функція перекладів Миколи Лукаша / Валентина Савчин // Микола Лукаш: Моцарт українського перекладу / за ред. Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. – Вінниця, 2009. – С. 248–269. – Див.: с. 248 ; Микола Лукаш і «Всесвіт»: (сторінки спогадів) / Олег Микитенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 259–273. – Див.: с. 272. **Див. № 935, 936, 937, 938, 940, 941, 942, 943, 950, 953, 960, 962, 967, 976, 979.**

214. **Трохи** про цензурування і рецензування : [про неточності у виданнях: Г. Кочура «Третє відлуння» (вид-во «Рада») та 4-томнику В. Стуса] // Літ. Україна. – 2001. – 22 лют., № 7 (4904). – С. 6. – *Зокрема про помилку щодо приналежності Г. Кочуру перекладу «Пісні з найвищої вежі» А. Рембо, переклад якої насправді здійснив М. Лукаш.*

215. **«Ходи** тільки по лінії найбільшого опору і ти пізнаєш світ» : [про І. Багряного] / Леонід Череватенко // Роздольська І. Іван Багряний : хрестомат. зб. : програм. тексти, іл., пояснення, завдання, тести / [авт.-упоряд. Ірина Роздольська]. – [Київ], 2001. – С. 53–55. – (УСЕ для школи. Українська література. 11 клас ; вип. 3).

216. **«Я пам'ятник** собі воздвиг» : [комент. до добірки гуморист. мініатюр – жанр «нежданих епіграм» М. Лукаша] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2001. – 17 трав., № 17/18 (4914/4915). – С. 12. **Див. № 920.**

2002

217. **Взгляд** : [вступ. слово поета, біографа та видавця Є. Плужника] / Леонід Череватенко // Плужник Е. Родюча земля : стихи, поэмы, роман : пер. с укр. / Е. П. Плужник ; сост. П. Д. Чалый. – Воронеж : Ред. газ. «Коммуна» : Изд-во им. Е. А. Болховитинова, 2002. – С. 5. – ISBN 5-86742-029-9.

218. **[Відповідь** на лист читача газети про долю другої частини роману «Останній пророк»] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2002. – 23 трав., № 19 (4964). – С. 7. – *Вміщено у ст.: Яхвак Б. Чи уцілів роман Леоніда Мосендза? – Від упоряд.: Паралельно наведено відповідь О. Мишанича.*

219. **Воронізький** дарунок : [про збірку творів Є. Плужника «Родюча земля», видану в Воронежі] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2002. – 26 груд., № 48 (4993). – С. 2. – *Коротка історія друкування творів Є. Плужника, зокрема в Росії, та про перекладача його творів російською мовою – Михайла Тимошечкіна.*

220. **З любові** «зернятко моє» : [перед. слово] / Леонід Череватенко // Гриненко Г. Життя і строфи : [зб. поезій] / Галина Гриненко ; [перед. слово Л. Череватенка]. – Київ, 2002. – С. 3–4.

221. **Ім'я** золотої троянди : [про міжнар. наук. конф. «Життя і літературна спадщина К. Паустовського» 21–25 серп. 2002 р. в с. Пилипча-Городище (Білоцерків. р-н, Київ. обл.)] / Леонід Череватенко // Дзеркало тижня. – 2002. – 31 серп.–6 верес., № 33 (408). – С. 20. – *У роботі чотирьох секцій (літературознавство, лінгвістика, літературне краєзнавство, педагогіка) взяли участь науковці, журналісти, бібліо-*

текарі, студенти, шанувальники творчості видатного прозаїка, передусім з України та Росії, а також з Білорусі, Грузії, Китаю (Тайваню).

222. **Михайло** Грицюк / Леонід Череватенко // Образотворче мистецтво. – 2002. – Число 3. – С. 22–23 : 6 іл., фот. – (Постаті). – Підписи під фот.: «Михайло Грицюк. Митець та його муза. Мідь, гальванопластика. 1974» ; «Стародавній образ. Дерево, поліхромія. 1971» ; «Портрет диригента Євгена Мравінського. Мідь, гальванопластика. 1974» ; «Владик. Бронза. 1972» ; «Балерина. Мідь гальванопластика. 1978» ; «Сива давнина. Пророк. Оргскло металізоване. 1972».

223. **Недоспівана** пісня Івана Ірлявського / Леонід Череватенко // Микола Плав'юк: Україна – життя моє : [у 3-х т.]. – Київ, 2002. – Т. 3: Та долю іншу він обрав – душі неспокій: на пошану Миколи Плав'юка / [упоряд. В. Ляхоцький]. – С. 1042–1046.

224. **«Ось я тут – чи ти чуєш мою присутність?»** : [про поета Б. Олександріва, його творчість та світогляд, позиції і погляди] / Леонід Череватенко // Київ. – 2002. – № 12. – С. 115–117. – Зокрема про публікацію циклу «З ностальгійних поезій», які Л. Череватенку передала дружина поета С. Кузьменко із побажанням, щоб вони якомога швидше потрапили до читача. Деякі з них публікуються вперше. **Див. № 1003.**

225. **«Сам бог велів любити Україну»** : [про І. Гнатюка] / Л. Череватенко // Тернопілля 98/99 : регіон. річник. – Тернопіль, 2002. – С. 484–486. – Л. Череватенко про поета, перекладача, есеїста, громадського діяча Івана Гнатюка «... в сучасній українській літературі треба ще пошукати поета, чия творчість так відповідала б його біографії...».

226. **«Ситуація з українською культурою наблизилась до критичної позначки...»** : [скороч. текст виступу] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2002. – 28 листоп., № 43 (4988). – С. 2. – Виступ на зустрічі Президента України Леоніда Кучми з творчою інтелігенцією.

227. **«Сподіваюсь, ніхто не скаже що я не знаю української мови»** : [післямова] / Леонід Череватенко // Фразеологія перекладів Миколи Лукаша : слов.-довід. / [уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк ; авт. післямови Леонід Череватенко ; за ред. Г. П. Півторака] ; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ : Довіра, 2002. – С. 711–734. – **Відгуки:** Савчин В. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу : монографія / Валентина Савчин. – Львів : Літопис, 2014. – 373 с. – Див.: с. 40, 41, 52, 123, 277 ; Український художній переклад 60-х років в контексті стратегії сучасної компаративістики / О. Г. Павленко // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. – Київ, 2014. – Вип. 42 (2). – С. 169–179. – Див. с.: 175 ; Метри художнього перекладу. Микола Лукаш / О. М. Білоус // Теорія і технологія перекладу : курс лекцій : доопрац. та допов. : навч. посіб. для студентів переклад. від-нь. – Кіровоград, 2013. – С. 43–54. – Див.: с. 50 ; Перекладацький метод Миколи Лукаша / Віталій Радчук // Там само. – С. 54–63. – Див.: с. 60 ; Вся і давність, і обнова – українська мова / Павло Куляс // Вища освіта України. – 2012. – № 4. – С. 13–24. – Див.: с. 19 ; Лукашеве пересотворення світу. По-українському / Роман Лубківський // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 443–473. – На с. 460 зазначено: «Дуже і дуже доречно цитує Леонід Череватенко спостереження Григорія Кочура: “Я коли перекладаю, намагаюся читача повести в країну автора, тоді як Лукаш своїми перекладами повертає в Україну...”» ; Коломієць Л. Перекладознавчі семінари: актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Коломієць ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2011. – 527 с. – Див.: с. 218–219 ; Перекладацький метод Миколи Лукаша / Віталій Радчук // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. –

С. 554–562. – Див.: с. 559–560 ; Відповідність оригіналу як проблема перекладу : (на матеріалі перекладів М. Лукаша) / О. О. Михайленко // Мовні і концептуальні картини світу : [збірник] / Ін-т філології Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2010. – Вип. 30. – С. 37–42. – Див.: с. 40 ; На теми сучасного українського ономастиконо: тенденції конотативних нашарувань / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2010. – № 1 (253). – С. 14–36. – Див.: с. 28 ; Перекладацький метод Миколи Лукаша / Віталій Радчук // Наук. зап. Серія: Філологічні науки (мовознавство) : у 5 ч. – Кіровоград, 2010. – Вип. 89 (1). – С. 103–107. – Див.: с. 105, 106 ; Прототип феномену Миколи Лукаша в українській перекладацькій культурі 1920-поч. 1930-х років / Л. В. Коломієць // Мовні і концептуальні картини світу : [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. – 2010. – Вип. 30. – С. 13–18. – Див.: с. 13, 16 ; Привіт, тобі, Миколо! / Юрій Бедзик // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 482–487. – Див.: с. 484, 485 ; Прийдімо і поклонімося / Борис Списаренко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 549–550. – Див.: с. 550 ; Внесок Миколи Лукаша в розвиток української лексикографії / В. Савчин // Укр. мовознавство : міжвідом. наук. зб. / Ін-т укр. мови НАН України. – Київ, 2008. – Вип. 38. – С. 185–190. – Див.: с. 186 ; Погляди Миколи Лукаша на лексикографічну практику його доби / Олександр Скопненко, Тетяна Цимбалюк-Скопненко // Укр. мовознавство : міжвідом. наук. зб. / Ін-т укр. мови НАН України. – Київ, 2008. – Вип. 38. – С. 171–174. – Див.: с. 174 ; Микола Лукаш – лексикограф / В. Савчин // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Літ. музей Г. Кочура ; [редкол.: Р. Зорівчак (голова) та ін.]. – Львів, 2007. – С. 199–203. – Див.: с. 199 ; Про Миколу Лукаша-перекладача : [висловлювання] // Бабенко В. Художній переклад: історія, теорія, практика / Вікторія Миколаївна Бабенко ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2007. – Ч. 1 : Українська перекладацька школа : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 2007. – 325 с. : іл. – Див.: с. 63–64 ; Лексика перекладів Миколи Лукаша в одинадцятитомному «Словнику української мови» / О. Т. Федунівич-Швед // Наук. зап. НаУКМА. – Київ, 2006. – Т. 60 : Філологічні науки. – С. 36–42. – Див.: с. 37 ; Зорівчак Р. «Боліти болем слова нашого...» : поради мовознавця / Роксолана Зорівчак ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : Мандрівець, 2005. – 295 с. – Див.: с. 213 ; Геній і таїнство Миколи Лукаша / Володимир Бурбан // Дзеркало тижня. – 2004. – 18 груд., № 51 (526). – С. 12 : фот. ; Лукаш невичерпний : [рецензія] / Михайло Москаленко // Всесвіт. – 2003. – № 11/12. – С. 157–163. – **Рец. на кн.:** Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. – Львів, 2003. – 354 с. : фот. – (Українська бібліографія. Нова серія ; ч. 10). – Див.: с. 162. **Див. № 922.**

228. **Столиця** «народу, столиця землі» : [про трагіч. долю та творчість поета Івана Ірлявського] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2002. – № 3/4. – С. 93–96. – (Спадщина). **Див. № 885.**

229. **Я камінь** «з Божої праці» : [про О. Ольжича] / Леонід Череватенко // Українська література : хрестоматія. 11 клас / упоряд.: А. Б. Уліщенко, В. В. Уліщенко. – Харків, 2002. – С. 442–445.

2003

230. **«А ви собі – як хочете»** : [післямова] / Леонід Череватенко // Лукаш М. Шпигачки : [зб. епіграм] / Микола Лукаш ; [упоряд. та авт. післямови Леонід Череватенко]. – Київ, 2003. – [240 с.]. – Зворот. бік кн.: С. 5–69. – Книга-«переверт». – *У тексті післямови Л. Череватенко подає фрагменти перекладів та гумор. епіграм М. Лукаша: Рабле Ф. «Гаргантюа і Пантагрюель», «На Гайвасі: підспів під Пушкіна», «Аб-раша», «На Лаврова», «На Іржавську», «На Малишка», «На Сосюру», «Поетичний катехізіс», «В маєтку вельможі», «Шалтай-Болтай», «Люби Україну».*

231. **Великий** трудівник: [Дейч Олександр Йосипович] / Леонід Череватенко // Слово Просвіти. – 2003. – 14–20 трав., число 20 (188). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «У президії наради перекладачів української літератури (зліва направо): Олесь Гончар, Надія Андріанова, Олександр Дейч, Ірина Стешенко».

232. **«Горить** моя свічка, горить...» : [перед. слово] / Леонід Череватенко // Ігнатенко Г. На дні мого серця... : [вірші та прозові твори] / Ганна Ігнатенко ; [перед. слово Л. Череватенка]. – Київ, 2003. – С. 3–5.

233. ***«Господь** міцним мене створив і душу дав нерозділиму» : [про поезію Ю. Липи] / Леонід Череватенко // Зоря вечорова : літ.-худож., культур.-просвіт. та іст.-публіцист. журн. – Комінтернівське, 2003. – № 1. – С. 81–102. – (Борці за волю України).

234. **Добрий** початок : [перед. слово] / Леонід Череватенко // Полянецький В. За другим каменем : оповідання / Віктор Полянецький. – Харків, 2003. – 238 с. – С. 3–5. – **Відгук:** «Бацька» зустрічають і білоруси / Василь Медвідь // Обшири слова і серця: про творчість Віктора Полянецького : рец., огляди, листи / [упоряд. А. М. Підкопай]. – Харків, 2017. – С.118–119.

235. **Добрий** початок : [перед. слово до оповідок В. Полянецького] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2003. – № 3/4. – С. 54–55. – (Проза). – **Відгук:** «Бацька» зустрічають і білоруси / Василь Медвідь // Обшири слова і серця: про творчість Віктора Полянецького : рец., огляди, листи / [упоряд. А. М. Підкопай]. – Харків, 2017. – С. 118–119. **Див. № 1037.**

236. **Добрий** початок : [післямова до оповідок В. Полянецького «Весільної пори»; дуже сильні слова про того «а хто буде писати для них ... раніш був Григійр Тютюнник...»] / Леонід Череватенко // Ятрань : літ.-мистец. і громад.-політ. часоп. твор. інтелігенції Приятрання і Надбужжя. – Голованівськ, 2003. – № 3. – С. 61–62.

237. **«Зумій** життя новим налити змістом...» : [післямова] / Леонід Череватенко // Олександрів-Грибінський Б. 100 поезій : вибр. лірика : (1943–1979) / Борис Олександрів-Грибінський ; [авт. післямови та ред. Л. Череватенко]. – Київ, 2003. – С. 136–149.

238. **«Колгоспний** вишняк розцвітає» : [перед. слово до публ. пародій М. Лукаша] / Л. В. Череватенко // Літ. Україна. – 2003. – 25 верес., № 35 (5028). – С. 8. **Див. № 924, 957.**

239. **Лукашеві** переклади з німецьких та російських поетів : [комент. до історії публ.] / Леонід Череватенко // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 38–39. **Див. № 931, 956, 961, 965, 966, 969.**

240. ***Лукашів** Пра-«Фауст» / Л. Череватенко // Записки НТШ. – 2003. – Т. 246 : Праці філологічних секцій. – С. 601–607. – У передмові подано короткий екскурс в історію перекладу М. Лукашем «Фауста», перепони на шляху до його публ., зокрема комент. рец. Л. Первомайського на працю. – **Відгук:** Лукашезнавство ХХІ віку / Орися Габа // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2015. – Вип. 128. – С. 155–162. – Див.: с. 157.

241. **[Переднє** слово до публікації «шпигачок» М. Лукаша] / Леонід Череватенко // Єгупець : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2003. – № 11. – С. 286. **Див. № 925.**

242. **«Сподіваюсь,** ніхто не скаже, що я не знаю української мови» : [післямова] / Леонід Череватенко // Фразеологія перекладів Миколи Лукаша : слов.-довід. / [уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк ; авт. післямови Леонід Череватенко ; за ред. Г. П. Півторака] ; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ, 2003. – С. 711–734. – **Відгуки:** Переклади літературно-художніх та публіцистичних творів

на сторінках альманахових видань 1920–1930-х років: рівень інтерпретації / В. В. Киба // Філологічні трактати / Сум. держ. ун-т, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Суми ; Харків, 2010. – Т. 2, № 2. – С. 102–110. – Див.: с. 106 ; «Аве, біляве твоє божество» / Петро Засенко // Київ. – 2003. – № 4. – С. 83–85. – Див.: с. 84.

2004

243. **З глибини** України : [огляд публ. журн. «Ятрань», Голованівськ, 2002] / Леонід Череватенко // Зоря вечорова : літ.-худож., культур.-просвітн. та іст.-публіцист. журн. – Комінтернівське, 2004. – № 4. – С. 107–121.

244. **З глибини** України : [про публ. журн. «Ятрань», Голованівськ, 2002] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2004. – 21 жовт., № 41 (5077). – С. 6. – (Гортаємо журнали).

245. **Имя** золотой розы : [про міжнар. наук. конф. «Життя і літературна спадщина К. Паустовського» 21–25 серп. 2002 р. в с. Пилипча-Городище (Білоцерків. р-н, Київ. обл.)] / Лев [Леонид] Череватенко // Мир Паустовского / Москов. Лит. Музей-центр ім. К. Паустовського. – Москва, 2004. – № 21. – С. 174–176.

246. **Ігор** Качуровський як перекладач : [в основі статті – текст виступу Л. Череватенка на Круглому столі «Ігор Качуровський: грані таланту» до 85-річчя від дня його народж.] / Леонід Череватенко // Сучасність. – 2004. – № 9. – С. 92–93. – Бібліогр.: с. 93 (2 назви). – 12 груд. 2003 р. журналісти української редакції радіо «Свобода» під егідою Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України ініціювали Круглий стіл. Учасниками заходу стали О. Бросаліна, В. Скуратівський, О. Астаф'єв, А. Ткаченко, Н. Степула, Л. Череватенко, чії доповіді надруковано у цьому номері журналу.

247. **Літературознавство** як провісництво : [післямова] / Леонід Череватенко // Липа Ю. Бій за українську літературу / Юрій Липа ; [упоряд., прим. та післямова Л. Череватенка]. – Київ, 2004. – С. 338–349. – **Відгуки:** Олена Пчілка в рецепції Дмитра Донцова / Вікторія Колкутіна // Рідний край : наук., літ.-худож. альм. / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2010. – № 1. – С. 105–110. – Див.: с. 105 ; Націєтворчий потенціал лірики Ю. Липи та поетів-дисидентів / Галина Райбедюк // Четверті Липівські читання: пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Іст.-філол. ф-т, Благод. фонд ім. Івана і Юрія Лип. – Київ, 2009. – С. 114–123. – Див.: с. 116–118.

2005

248. **Виступ** [на презентації моногр. І. Качуровського «Генерика і архітектоніка» (кн. І: Література європейського Середньовіччя) у НаУКМА] / Леонід Череватенко // Мандрівка у світ Середньовіччя // День. – 2005. – 14 груд., № 231 (2210). – С. 6 : фот. – У своєму виступі Л. Череватенко нагадав сумний факт, що Ігоря Васильовича вже тричі висували на Шевченківську премію – й тричі Комітет не вважав за потрібне надати цю найвищу мистецьку відзнаку України живому класикові української літератури. ... цього року дві книжки з творчого доробку Ігоря Качуровського – поему «Село» і збірку літературознавчих статей і розвідок «Променисті сільвети» – представили на здобуття Шевченківської премії Фонд інтелектуальної співпраці «Україна – XXI століття» та Благодійний фонд «Ніжен».

249. **«Де Ви бачили революцію?»:** до члена редколегії «Березоля» Василя Борового / Леонід Череватенко // Березіль. – 2005. – № 9. – С. 14. – (Публіцистика). – Про позитивну оцінку публікацій журналу; роздуми з приводу політичних наслідків Помарнчевої революції.

250. **Микола** Лукаш / Леонід Череватенко // «Джерела толерантності» : кат. вист. : 2004–2006 / [упоряд. А. Ленчовська ; Музей Анни Франк (Амстердам), Ін-т Юдаїки (Київ)]. – Амстердам ; Київ, 2005. – С. 61. – На думку Л. Череватенка, М. Лу-

каш «...до гумору звертався у найскрутніші моменти свого життя... Отож, цілком, закономірно епіграма пишним цвітом розквітає в Лукашевій творчості саме тоді, коли його “відлучили від Спільки”, фактично заборонили друкуватися, більш того – не дозволяли згадувати його ім'я в пресі. Ось тут і полилися бурхливим потоком з його вуст епіграми. Він навіть назву для них винайшов – “шпигачки”, навіть псевдонім собі обрав оригінальний, “лукашівський”: Микола Нежурись».

251. **Україна**, умивана кров'ю : [передмова] / Леонід Череватенко // Коваль Р. Багряні жнива Української революції: 100 історій і біографій учасників Визвольних змагань : [воєн.-іст. нариси] / Роман Коваль ; [передм. Л. Череватенка]. – Київ, 2005. – С. 5–15.

252. **Честь** і слава в Лукашевих перекладах / Леонід Череватенко // Урок української. – 2005. – № 9/10 (79/80). – С. 26–28. – Бібліогр.: 10 назв. – (Практикум). – **Зміст:** «Честь» : [зокрема фрагм. з пер. творів: Й. Гете, Л. де Веги, Дж. Бокаччо, М. де Сервантеса]; «Слава» : [зокрема фрагм. з пер. творів І. Мадача, Й. Гете, Л. де Веги, Дж. Бокаччо, М. де Сервантеса, В. Шекспіра, А. Стіля]. – *Друк за вид.*: Фразеологія перекладів Миколи Лукаша : слов.-довід. – Київ : Довіра, 2003. – 753 с.

2006

253. **«Вже хоч би як, а нудьги од сього не убуде!»** : наук. частина : [передмова] / Леонід Череватенко // Боккаччо Дж. Декамерон / Джованні Боккаччо ; з італ. переклав М. Лукаш ; [упоряд., редагування Л. Череватенка]. – Київ, 2006. – С. 5–30. – **Відгуки:** Перекладацький доробок Миколи Лукаша в царині романських літератур // Переклад. Культура. Ідентичність / Олександр Чередниченко. – Київ, 2017. – С. 56–67. – Див.: с. 57–58, 62 ; Лукашезнавство ХХІ віку / Оріся Габа // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2015. – Вип. 128. – С. 155–162. – Див.: с. 157 ; Савчин В. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу : монографія / Валентина Савчин. – Львів : Літопис, 2014. – 373 с. – Див.: с. 11 ; Інтертекстуальність перекладів Миколи Лукаша / В. Савчин // Вісн. Львів. ун-ту. Серія: Іноземні мови. – Львів, 2013. – Вип. 21. – С. 234–244. – Див.: с. 235 ; Ідіостиль Миколи Лукаша крізь призму історії української літературної мови / О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк-Скопненко // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур пам'яті академіка Леоніда Булаховського / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – Київ, 2011. – С. 162–171. – Див.: с. 168 ; Велет українського красного письменства : [М. Лукаш] / Всеволод Ткаченко // Укр. літ. газ. – 2010. – № 11[17]. – 28 трав. – С. 16 ; Велет українського красного письменства як незламний оборонець рідної мови / В. Ткаченко // Філологічні трактати / Сум. держ. ун-т, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – Т. 2, № 2. – С. 117–132. – Див.: с. 124–125, 127 ; Елементи північноукраїнського походження в мові перекладу Миколи Лукаша / Олександр Скопненко, Тетяна Цимбалюк-Скопненко // Волинь-Житомирщина : іст.-філол. зб. з регіон. проблем. – 2010. – № 22 (I). – С. 374–383. – Див.: с. 379–380 ; Микола Лукаш – перекладач з романських мов / О. І. Чередниченко // Мовні і концептуальні картини світу : [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – 2010. – Вип. 30. – С. 6–12. – Див.: с. 8, 12 ; Перекладацький доробок Миколи Лукаша у царині романських літератур: (до 90-літнього ювілею майстра) / О. Чередниченко // Вісн. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Іноземна філологія. – Київ, 2010. – Вип. 43. – С. 59–63. – Див.: с. 59–60 ; Прототип феномену Миколи Лукаша в українській перекладацькій культурі 1920–поч. 1930-х років / Л. В. Коломієць // Мовні і концептуальні картини світу / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2010. – Вип. 30. – С. 13–18. – Див.: с. 13 ; «Гріха нема, вквітчавши скроні...»: з приводу однієї перекладацької інтерпретації : [до історії видання перекладів «Декамерону» М. Лукашем і В. Шклярем та про

переклад і передмову Л. Череватенка до нового автентичного видання Лукашевого «Декамерону» / Сергій Ткаченко // Ятрань : літ.-мистец. і громад.-політ. часоп. творчих сил глибинної України. – Київ ; Харків ; Тернопіль, 2009. – № 9. – С. 21–30 : фот. – Див.: с. 22, 28, 29 ; Мовотворча функція перекладів Миколи Лукаша / Валентина Савчин // Микола Лукаш: Моцарт українського перекладу / за ред. Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. – Вінниця, 2009. – С. 248–269. – Див.: с. 263 ; Творчі засади Миколи Лукаша у доборі мовних засобів перекладу / Оксана Федунівич-Швед // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Вип. 9: Серія: Лінгвістика. – Херсон, 2009. – С. 390–395. – На с. 393 подано заг. огляд праць М. Весни, А. Перепаді, В. Савчин, Ю. Хоменка, Л. Череватенка та ін., які оцінюють перекладацькі методи М. Лукаша ; Лукашів «Декамерон» авторський : [рецензія] / Марина Новикова // Всесвіт. – 2007. – № 3/4 (939/940). – С. 144–145.

254. «Йду в простори і дихаю вільно...» : [передмова] / Леонід Череватенко // Олександрів-Грибінський Б. Чужі пісні – у відгомоні власному : переклади : (1940–1979) / Борис Олександрів-Грибінський ; [передм. Л. Череватенка]. – Київ, 2006. – С. 5–29. – **Відгук:** Талант перекладача / Валеріян Ревуцький // Свобода. – Нью-Джерсі, 2006. – 22 груд., № 51. – С. 23.

255. **Мов** «пиллом укрити монета». Знайомтесь – Айгі / Леонід Череватенко // Сучасність. – 2006. – № 7 (543). – С. 50–51. – *Про знайомство українського читача з чуваським поетом Геннадієм Миколайовичем Лисінім (Айгі) та його віршами.* **Див. № 632.**

256. **Мовчазливий** «духовний опір» : [про Геннадія Айгі] / Леонід Череватенко // Критика. – Київ, 2006. – Число 5 (103). – С. 33–34 : фот. – Підпис під фот.: «Геннадій Айгі». – *Життя, творчість і смерть «визнаного метра авангардної російської поезії» Геннадія Айгі, зокрема стрічка «Зимове бенкетування» (реж. А. Сирих, авт. муз. Олексій Геннадійович Айгі, Укркінохроніка, Київ, 1992).*

257. **На** «...глум зухвалій моді»: український неокласик з Мюнхена Ігор Качуровський: «...мудрий Аристарх, філолог і естет» / Леонід Череватенко // Дзеркало тижня. – 2006. – 4–10 лют., № 4 (583). – С. 18. – *На здобуття Національної премії ім. Т. Г. Шевченка представлено книжку І. Качуровського «Променисті силуети».* – **Відгук:** Автобіографічна довідка // Качуровський І. Спомини і постаті. – Київ, 2018. – Т. 1. – С. 36–50. – Див.: с. 45.

258. **Наш** сучасник Микола Зеров / Леонід Череватенко // Наш сучасник Микола Зеров / [упоряд.: М. Зерова, Р. Корогодський, М. Коцюбинська ; вступ. ст. М. Коцюбинської]. – Луцьк, 2006. – С. 167–177. – *Передрук (зазначено у прим.).* – **Відгуки:** Естетичні позиції українських неокласиків / Тамара Володимирівна Андрійчук // Історія української естетичної думки : монографія / ред. проф. В. А. Личковаха. – Київ, 2013. – С. 211–232. – На с. 227 зазначено: «...До Зерова, – твердить Л. Череватенко, – в українській літературі не було перекладачів такої сили, дзвінкості і довговічності. Немає сумніву, саме Зеров є засновником сучасної школи українського перекладу, і саме йому зобов'язані ми сьогоднішніми перемогами Г. Кочура, М. Лукаша, В. Мисика, Б. Тена...» ; Реконструкція літературознавчого канону: прологомени до вивчення наукової спадщини Миколи Зерова / Леся Демська-Будзуляк // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Київ, 2012. – Вип. 21. – С. 267–275. – Див.: с. 267 ; Наші презентації // Слово і час. – 2007. – № 2 (554), лют. – С. 94.

259. **Україна**, умивана кров'ю / Леонід Череватенко : [передмова] // Коваль Р. Багрянні жнива Української революції: 100 історій і біографій учасників Визвольних змагань : воєн.-іст. нариси / Роман Коваль ; [передм. Л. Череватенка]. – 2-е вид., випр. і допов. – Київ, 2006. – С. 5–13. – (Видання Історичного клубу «Холодний Яр»). – ISBN 966-83-31-19-2.

260. **«Хотілося як солодке...»** : [про переклад В. Шклярем «Декамерона» Бокаччо, що вийшов у вид-ві «Дніпро»] / Леонід Череватенко // 2000 : еженедельник. Аспекти. – 2006. – 6–12 жовт., № 40 (336). – С. С–С6. – **Відгук:** «Гріха нема. Вквітчавши скроні»: (з приводу однієї перекладацької інтерпретації) / Сергій Ткаченко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 494–504. – Див.: с. 503–504.

2007

261. **Вдячність** за випромінення : [про худож. О. Заливаха] / Леонід Череватенко // Критика. – 2007. – Число 5 (115), трав. – 3-я с. обкл. : фот. – Підпис під фот.: «Опанас Заливаха. Ескіз вітража у фойє Київського університету ім. Шевченка (у співпраці з Людмилою Семікіною й Аллою Горською; 1964)» ; «Опанас Заливаха», Автопортрет (1989)» ; фот. «Опанас Заливаха (26 листопад 1925–24 квітня 2007)».

262. **«До смерти я, виходить, не готовий»** : [післямова] / Леонід Череватенко // Олександрів-Грибінський Б. Любов до ближнього : гумор, сатира / Борис Олександрів-Грибінський ; [післямова Л. Череватенка]. – Київ, 2007. – С. 227–235.

263. **«До смерти я, виходить, не готовий»** : [про Б. Олександрів-Грибінського] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2007. – № 11/12. – С. 119–124. – *Про творчість українського письменника, поета, пародиста, гумориста, сатирика Бориса Олександрів-Грибінського, який увійшов у літературу як Борис Олександрів. Див. № 1004.*

264. **[Про видання «Декамерона» Дж. Бокаччо** : висловлювання про виданий у 2006 р. переклад М. Лукаша «Декамерона»] / Леонід Череватенко // Україна молода. – 2007. – 31 січ., № 18 (3049). – С. 9. – *«...Нинішнє видання відрізняється від попередніх тим, що це, фактично, авторський, незаредагований переклад, і видається вперше...».* – *Вміщено у ст.: Марусик Т. «Декамерон» Бокаччо і Лукаша // Там само.*

265. **[Про мовне питання в Україні : висловлювання]** / Леонід Череватенко // Хрещатик. – 2007. – 18 лип., № 111 (3101). – С. 4. – *«...двомовність має бути тоді, коли вона реальна, гуманна. А про рівність двох мов не можна говорити, оскільки українську принижували, упосліджували протягом багатьох століть... в державі Україні має бути одна державна мова – українська».* – *Вміщено у ст.: Стрельченко Л. «Хрещатик» став на порог мовної війни // Там само.*

266. **Творець і жертва Біломорканалу** / Леонід Череватенко // Персонал Плюс : всеукр. загальнополіт. освіт. тижневик. – 2007. – 8–14 серп., № 30 (233). – С. 12 : фот. – *Про Анатолія Аксамитного (1884–1931) – вченого-гідротехніка, першого головного інженера Біломорсько-Балтійського каналу, репресованого в 1930 р.*

2008

267. **Анатоль** Перепадя, яким ми його запам'ятали : [висловлювання] / К. Дорошенко, Л. Кононович, Л. Череватенко, Є. Кононенко [та ін.] // Зарубіжна література: школа у творчому пошуку : [зб. ст.]. – 2008. – № 28. – С. 2–6.

268. **Борис** Мозолевський: «Люблю тебе, гіркий мій степе» / Л. Череватенко // Рідне Прибужжя. – 2008. – 24 черв., № 70. – С. 3.

269. **«Все** прозорим здавалося зранку...» : [післямова до публ. пер. поезій Ріталія Заславського] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 2008. – № 3/4. – С. 15–16. **Див. № 883.**

270. **На козацьких шляхах** / Леонід Череватенко // Страшенко О. Кобзар Віктор Лісовол – співець козацької долі : худож.-публіцист. нарис / Ольга Страшенко. – Київ, 2008. – С. 104–105. – **Відгук:** Кришталева чаша кобзаря Віктора Лісовола: 15 липня у Вишгороді було встановлено меморіальну дошку відомому бандуристу, композитору, заслуженому працівнику культури України Віктору Лісоволу / підготував Георгій Лук'янчук // Слово Просвіти. – 2017. – 20–26 лип., число 29 (925). – С. 13.

271. «**Я камінь** з Божої праці» / Леонід Череватенко // О. Ольжич. In memo-riam : спогади, статті / Фундація ім. О. Ольжича, Дослід. фундація ім. О. Ольжича, США, Фундація ім. О. Ольжича (Канада) ; [упоряд. О. Кучерук]. – Київ, 2008. – С. 450–478.

2009

272. **[Виступ** 19 груд. на вечорі спогадів до 90-річчя з дня народж. М. Лукаша у Музеї книги та друкарства України, присвячений діяльності Комісії з творчої спадщини М. Лукаша та небайдужих друзів з вшанування пам'яті та збереження його творчості] / Леонід Череватенко // Слово Просвіти. – 2009. – 24–30 груд., число 51 (532). – На с. 10: «...Головне, що є люди, які Миколу Лукаша люблять, пам'ятають і готові заради нього жертвувати своїм часом і коштами...». – Вміщено у ст.: Кир'ян Н. Святий Миколай подарував нам Лукаша // Там само.

273. **[Виступи** на ювіл. вечорі та презентації книжки спогадів «Наш Лукаш» у НаУКМА] / Леонід Череватенко, Ольга Петрова, Віра Соловійова // День. – 2009. – 24 груд., № 234. – С. 7 : фот. – Вміщено у ст.: Трегуб Г. Гросмейстер-перекладач: до 90-річчя з дня народження Миколи Лукаша / Ганна Трегуб ; Те саме // Слово Просвіти. – 2009. – 24–30 груд., число 51 (532). – С. 10.

274. **Від** упорядника / Леонід Череватенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. / упоряд. Леонід Череватенко. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 621–622.

275. **Життя** як диво : [про В. Зарецького] / Леонід Череватенко з авт. передм. // Художник Віктор Зарецький. Пошуки коріння : листи, нариси, спогади, статті / Нац. НДІ українознавства ; [редагування, упоряд. та підгот. тексту О. В. Зарецького]. – Київ, 2009. – С. 207–212 : мал. – Підпис: 1990 р. – В авторській передмові на с. 207 йдеться про історію неpubлікації цього матеріалу у журналі «Огонек».

276. **[Про** «Михайла Тимошечкіна» – поета та перекладача на російську зокрема Є. Плужника] : [висловлювання] / Леонід Череватенко // Російський письменник. – 2009. – № 19/24 (213/218). – С. 19. – Переклад та передрук: Літ. Україна. – 2002. – 26 груд., № 48 (4993). – С. 2.

277. **Переможець** / Леонід Череватенко // Художник Віктор Зарецький. Пошуки коріння : листи, нариси, спогади, статті / Нац. НДІ українознавства ; [ред., упоряд. та підгот. тексту О. В. Зарецького]. – Київ, 2009. – С. 197–205 : фот., репрод. – Підписи під фот.: «Венера і ведмідь, 1987 р. рожевий картон, олівець» ; «Еротика, 1987 р., папір, кольоровий олівець» ; «Еротика, 1987, папір, олівець» ; «Козацьке кохання, 1989 р., полотно, темпера» ; «Кохання шляхетних пань, 1989 р., полотно, олія» ; «Жінки. В тролейбусі, 1989 р., полотно, олія, мішана техніка» ; «Пісня жаги, 1987 р., полотно, темпера» ; «Сад спокуси, 1989 р., полотно, темпера» ; «Акт, 1989 р., полотно, темпера» ; «Двоє. Гра з манекеном, 1988 р., полотно, олія» ; «Останній угар. Наркотик, 1989 р., полотно, темпера» ; «Старушенція у світі міні, 1980 р., полотно, олія» ; «Післячорнобильська Венера, 1987 р., полотно, олія». – ISBN 978-966-7909-43-7.

278. **Під** чужим іменем: три публікації, які не ввійшли до ювілейного двотомника корифея перекладу українською / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 2009. – № 3/4. – С. 118–119 : портр. – (До 100-річчя Григорія Кочура). – Про практику українських письменників, «відлучених від літератури» на початку 70-х років, які були змушені публікувати власні твори під прізвищами своїх колег за взаємною згодою. Так, три рецензії, виконані Г. Кочуром та підписані Л. Череватенком, не увійшли до двотомного видання «Література та переклад: дослідження, рецензії, літературні портрети, інтерв'ю / Григорій Кочур ; упоряд.: Андрій та Марія Кочур. Київ: Смолоскип, 2008–2010. Див. № 898, 899, 900.

279. **Ялтинські** оповідки : [спогади] / Леонід Череватенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 334–341.

2010

280. **Наш** сучасник Микола Зеров / Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2010. – Т. 16: Щоденники: 1967 р., квіт.–черв. – С. 264–276.

2011

281. **Борг** Лукашеві : [до 80-річчя від дня народж. М. Лукаша, підсумки опрацювання його спадщини та плани] / Леонід Череватенко ; Анатоль Перепадя, 11 квіт. 1998 р. // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 408–409. – *Про здійснене та плани на майбутнє Голови та секретаря Комісії з творчої спадщини Миколи Лукаша – Л. Череватенка та А. Перепаді.*

282. **З роду** січових стрільців : [післямова] / Леонід Череватенко // Тиха війна Рената Польового / [авт.-упоряд. Роман Коваль ; післямова Леоніда Череватенка]. – Київ ; Вінниця, 2011. – С. 254–257 : фот. – (Серія «Видатні українці») (Бібліотека Історичного клубу «Холодний Яр»). – Підпис під фот.: «Леонід Череватенко на презентації книжки Романа Ковалю «Нариси з історії Кубані». Київський міський будинок вчителів, 2004 р. Публікується вперше».

283. **Микола** Лукаш і Василь Стус : [спогади про митців] / Леонід Череватенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 246–250.

284. **Нотатки** з пам'яті : (скороч. варіант) : [до біографії М. Лукаша] / Леонід Череватенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 572–623.

285. **Поет**, народжений революцією : [Є. Плужник] / Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2011. – Т. 17: Щоденники: 1967 р., лип.–верес. – С. 137–155 : фот.

2012

286. **Все**, чим боліла душа / Леонід Череватенко // Нескорені духом : іст.-літ. зб. / [авт.-уклад.: Юрій Леонідович Мельничук, Олександр Герольдович Соколенко] ; Музей історії та культури «Уваровський дім». – Київ, 2012. – С. 70–129. – (Присвячується 20-й річниці Незалежності України). – **Відгуки:** Плужник поміж двох таборів : до 80-річчя з дня смерті поета на Соловках / Тарас Салига // Літ. Україна. – 2016. – 4 лют. – № 4 (5633). – С. 8–9, 13. – Див.: с. 8–9 ; Лірика Євгена Плужника: особливості рецепції / О. М. Капленко // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. / Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 2011. – Вип. 64. – С. 81–96. – Див.: с. 82.

287. **«Ні, не загинеш ти безслідно в німім безславії своїм...»** : (передм. до зб. Д. Паламарчука «Подзвіння») / Леонід Череватенко // Нескорені духом : іст.-літ. зб. / [авт.-уклад.: Юрій Леонідович Мельничук, Олександр Герольдович Соколенко] ; Музей історії та культури «Уваровський дім». – Київ, 2012. – С. 205–239. – (Присвячується 20-й річниці Незалежності України). – **Відгук:** Щоб промінь волі не погас : вірші українських поетів у перекладі російською мовою Марка Каганцова = Чтоб луч свободы не погас : стихотворения украинских поэтов в переводе на русский язык Марка Каганцова / упоряд. і авт. передм. Р. Кюнцлі ; редкол.: Р. Кюнцлі та ін. – Львів, 2015. – 576 с. : іл. – Див.: с. 38.

2013

288. **«...І ось** ляже, – родючий гній, – На скривавлений переліг...» : [майже документ. погодин. дослідж. остан. днів та годин Є. Плужника] / Леонід Череватенко // День. – 2013. – 14 лют., № 27 (3910). – С. 5. – **Відгук:** «О коротенька, наче смерть, дорого...» : [присвяч. Євгенові Плужнику] / Микола Жулинський // День. – 2012. – 2–3 листоп., № 199/200 (3842/3843). – С. 22.

289. **Лукашів** пра-«Фауст» : [післямова] / Леонід Череватенко // Гете Й. В. фон. Фауст : трагедія / Йоганн Вольфганг фон Гете ; з нім. переклав Микола Лукаш ;

[ред., упоряд. Леонід Череватенко]. – Київ, 2013. – С. 572–584. – **Відгук:** ...Атлант українського слова : [про перший том 15-томн. вид. творів М. Лукаша, до якого увійшов переклад «Фауста» Й. В. Гете та післямова В. Скуратівського, а також у додатках: статті Л. Первомайського «Фауст» Гете в перекладі Миколи Лукаша», Лева Копелева «"Фауст" по-українски», Леоніда Череватенка «Лукашів "Пра-Фауст"»; уривки з довоєн. перекладу твору та прим. до тексту М. Лукаша] / Надія Кир'ян // Слово Просвіти. – 2014. – 1–7 трав., число 17 (757). – С. 11 : фот.

290. **«Ми не кинемо зброї своїє!»** : [поет і громадянин Іван Багряний] / Леонід Череватенко // Шугай О. Іван Багряний: нове й маловідоме : есеї, документи, листи, спогади, нотатки, факти. [У 2-х кн.]. Кн. 2: 2013 / Олександрер Шугай. – Київ, 2013. – С. 864–867.

291. **На всіх п'яти континентах** : [передмова] / Леонід Череватенко // Коротич В. Від першої особи: вибране / Віталій Коротич ; упоряд. та авт. передм. Л. В. Череватенка. – Київ, 2012. – С. 750–774. – **Відгук:** Особовий фонд В. О. Коротича у Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України : (до 80-річчя від дня народж. укр. письменника, публіциста, сценариста, пер.) / Сергій Олександрович Дубовик // Архіви України. – 2016. – № 3/4 (302/303), трав.–серп. – С. 149–161. – Див.: с. 149.

292. **Перекладацький** доробок І. Багряного / Леонід Череватенко // Шугай О. Іван Багряний: нове й маловідоме : есеї, документи, листи, спогади, нотатки, факти : [у 2-х кн.] / Олександр Шугай. – Київ, 2013. – Кн. 2: 2013. – С. 791–793.

293. **Україна**, умивана кров'ю : [передм. до кн. Романа Ковалю «Багряні жнива Української революції»] / Леонід Череватенко // Сто облич Самостійної України / Роман Коваль ; [ред.-упоряд. О. Коваль]. – Київ, 2013. – С. 401–409 : фот. – (Видатні українці ; кн. 3). – Підпис під фот.: «Роман Коваль і Леонід Череватенко. Київ, 28 травня 2007 р.».

2014

294. **Валер'ян** Підмогильний тлумачить Анатолія Франса : [передмова] / Леонід Череватенко // Франс А. Пінгвінський острів : [роман] / Анатоль Франс ; пер. з фр. Валер'яна Підмогильного ; [редкол.: Т. Денисова та ін. ; передм. Л. Череватенка]. – Київ, 2014. – С. 5–8. – Підпис: 5.11.2011 р.

295. **Відгук** на книгу М. Миколаєнка «Сад кохання» : інтимна лірика. У 2-х кн. (Дніпропетровськ, 2007) / Л. Череватенко // Слово Просвіти. – 2014. – 8–14 трав., число 18 (758). – С. 10 : фот. – *Вміщено у ст.: «Ми стояли по пояс у хмарах...»: діалог зі старим солдатом про війну, поезію і кохання / Микола Миколаєнко ; розпитувала Леся Степовичка. Л. Череватенко: «Давно, зізнаюсь, не читав я такої пронизливої лірики. В українській літературі запанували останнім часом інші тенденції: чим брудніше, тим крутіше. До чого воно дійде, побачимо... Наша справа – протистояти порнографії в літературі. Автор з таким завданням упорався блискуче: двокнижжя – це пам'ятник не лише авторові, а цій українській Лаурі. Відтепер можна твердити: ім'я пані Валентини назавжди увічене в українській поезії. Понад те – запевнить їй місце у поезії європейській...».*

2016

296. **«Я повернувся до своєї Вітчизни»** : [післямова до кн. І. Багряного «Сад Гетсиманський»] / Леонід Череватенко // Народжений для бою : зб. матеріалів до 110-річчя Івана Багряного / Фондація ім. Івана Багряного ; упоряд. Сергія Козака. – Київ, 2016. – С. 38–59. – (Українська бібліотека ім. Івана Багряного ; 2016, № 1). – **Відгук:** Євген Плужник : (1898–1936) // Історія української літератури ХХ століття : у 2 кн. / за ред. В. Г. Дончика. – Київ, 1998. – Кн. 1: Перша половина ХХ століття. – С. 192–199. – Див.: с. 199.

2017

297. «Аби тільки не схибив...» / Л. Череватенко // Обшири слова і серця: про творчість Віктора Полянецького : рец., огляди, листи / [упоряд. А. М. Підкопай]. – Харків, 2017. – С. 24, 26–27.

298. [Висловлювання Л. Череватенка про творчість В. Полянецького] // Обшири слова і серця: про творчість Віктора Полянецького : рец., огляди, листи / [упоряд. А. М. Підкопай]. – Харків, 2017. – С. 68–69, 114.

Рецензії

1968

299. **Боління і тривоги** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1968. – № 5. – С. 151–152. – (Читаючи книги). – **Рец. на кн.:** Данько М. Червоне соло : зб. поезій / Микола Данько. – Харків : Прапор, 1967. – 92 с. – **Відгуки:** Сумський шістдесятник Микола Данько: архітектоніка долі / М. П. Домчук // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2011. – № 3 (214), ч. 2. – С. 224–228. – Див.: с. 226 ; «...Скинувши руб'я підробного слова...» / В. О. Садівничий // Сумська старовина. – 2008. – № 25. – С. 239–267. – Див.: с. 249.

300. **Музичне** відлуння давнини : [рецензія] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1968. – 26 січ., № 8 (2498). – С. 2. – **Рец. на кн.:** Дилецький М. Граматика музикальна / М. П. Дилецький ; підгот. О. С. Цалай-Якименко ; ред. М. М. Гордійчук [та ін.]. – Фотокопія рукоп. 1723 р. – Київ : Муз. Україна, 1970. – 202 с. – На обкл. авт. – **Відгук:** Танюк Л. Твори. В 60-ти т. Т. 19: Щоденники без купюр: 1968 р., січень–березень / Лесь Танюк. – Київ, 2011. – 781 с. – Див.: с. 155.

1969

301. «**Лягають** зерна у надію...» : [рецензія] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1969. – № 3. – С. 142–148. – Підпис: Москва. – (Література і життя). – **Рец. на кн.:** Мовчан П. Кора / Павло Мовчан. – Київ : Молодь, 1968. – 78 с. – **Відгуки:** Павло Мовчан // Дзюба І. З криниці літ : у 3 т. / Іван Дзюба. – Київ, 2007. – Т. 3: Літературні портрети. Дніпровський меридіан. Зі спогадів. – С. 687–698. – *На с. 688 про рец. як про «глибоку статтю» ; Сомненья на скаку : о поезии Павла Мовчана // Аннинский Л. Контакты : лит.-критич. ст. – Москва, 1982. – С. 111–120. – На с. 113 оцінка: «...Как сказал в своей прекрасной статье о Мовчане украинский критик Леонид Череватенко, здесь жизнелюбивая энергия изливается на любой попавшийся предмет: “тема” падает камнем в лирический поток, – все дело в том, как, расходясь и сшибаясь, идут круги...».* – **Передрук:** Аннинский Л. Звонкий всадник // Лит. газ. – 1974. – 13 марта, № 11 (4453). – С. 5.

302. «**Шукають** джерела всіх причин» : [рецензія] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1969. – № 10. – С. 129–131. – (Читаючи книги). – **Рец. на кн.:** Дорошко П. Івогли мого саду : поезії / Петро Дорошко. – Київ : Рад. письменник, 1969. – 159 с. – Підпис: м. Москва.

1977

312. **Видано** в Польщі : [рецензія] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1977. – № 12 (586). – С. 183–196. – (Україна і світ). – **Рец. на кн. та ст.:** Dowżenko A. Zaczarowana Desna i inne opowieści filmowe / Aleksander Dowżenko ; tłumaczenie Stanisław Edward Bury. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1976. – 437 s. ; Dowżenko A. Arsenał / Aleksander Dowżenko ; przelożył Stanisław Edward Bury // Dialog. – 1976. – № 11 (247). – S. 75–90.

313. [Рецензія] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1977. – № 6 (582). – С. 161–163. – (Україна і світ). – **Рец. на кн.:** Dratsch I. Ukrainische Pferde über Paris : gedichte /

Ivan Dratsch ; herausgegeben von Peter Kirchner ; nachgedichtet von Peter Gosse ; nachemerkung von Borys Olijnyk. – Berlin : Verlag Volk und Welt, 1976. – 101 s. : ill. – **Відгук:** Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті : в 5 т. / [редкол.: Г. Д. Вервес (голова) та ін.] ; АН УРСР, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 1987. – Т. 2: Пожовтнева доба. У колі літератур соціалістичних країн. – С. 309–310.

1979

314. **Мікеланджело.** Спроба прочитання : [рецензія] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1979. – № 7 (607). – С. 178–197 : іл. – (Письменник. Література. Життя). – **Рец. на кн.:** Мікеланджело. (1475–1564) : [до 500-річчя з дня народж.] : збірник / склав Микола Бажан. – Київ : Мистецтво, 1975. – 395 с.

1982

315. **Знаки** єднання : [рецензія] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1982. – 22 лип., № 29 (3970). – С. 8 : фот. – Підписи під фот.: «На знімках (зліва направо): роботи художників В. Стеценка, В. Леонова, В. Семенова і В. Тимофєєва (фото вгорі); В. Житникова, М. Маловського і В. Кричевського (фото внизу)». – **Рец. на кн.:** Бейлінсон Я. Киев и киевляне в экслибрисах = Київ і кияни в екслібрисах / Я. Л. Бейлінсон ; [худож. В. Горєлов]. – Москва : Книга, 1982. – 167 с. : ил. – Имен. указ. художников: с. 118–124.

316. **«Мала графіка»** книгозбірень : [рецензія] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1982. – № 12. – С. 199–201. – **Рец. на кн.:** Бейлінсон Я. Киев и киевляне в экслибрисах = Київ і кияни в екслібрисах / Я. Л. Бейлінсон ; [худож. В. Горєлов]. – Москва : Книга, 1982. – 167 с. : ил. – Имен. указ. художников: с. 118–124.

1984

317. **Видано** в Польщі : [рецензія] / Леонід Череватенко // Довженко і світ: творчість О. П. Довженка в контексті світової культури : статті, есе, рец., спогади, доп., відгуки, листи, телеграми / [упоряд. С. Плачинда ; передм. Олеся Гончара]. – Київ, 1984. – С. 175–179 : фот. – **Рец. на кн.:** Dowżenko O. Zaczarowana Desna i inne opowieści filmowe / Ołeksandr Dowżenko ; tłumaczenie: S. E. Bury. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1976. – 437 s. – *Подається за першодруком у журн. «Всесвіт».* – 1977. – № 12 (588). – С. 183–196.

1985

318. **«Мистецтво моє – мистецтво всесвітнє»** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1985. – № 6 (678), черв. – С. 140–143. – **Рец. на кн.:** Довженко і світ: творчість О. П. Довженка в контексті світової культури / [упоряд. С. Плачинда ; передм. Олеся Гончара]. – Київ : Рад. письменник, 1984. – 222 с.

1986

319. **З погляду** науковості : [рецензія] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1986. – № 11 (304). – С. 11. – **Рец. на кн.:** Кино : энцикл. слов. / гл. ред. С. И. Юткевич ; редкол.: Ю. С. Афанасьев [и др.]. – Москва : Сов. энцикл., 1986. – 640 с., 96 л. ил. – (На книжкову полицю). – *Відзначено суттєвий недолік видання – відсутність відомостей про багатьох українських кінознавців та кінокритиків.*

320. **«Як сріберний, одлеглий грім...»** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Україна. – 1986. – № 36 (1544), 7 верес. – С. 16–17 : портр. – Підпис під фот.: «Володимир Свідзинський. Гравюра Василя Чебанника». – (Письменник. Книга. Читач). – **Рец. на кн.:** Свідзинський В. Поезії / В. Ю. Свідзинський ; [упоряд., вступ. ст. та прим. В. В. Яременка]. – Київ, 1986. – 349 с., [1] арк. портр. – (Бібліотека поета). – **Відгуки:** Соловей Е. Невпізнаний гість: доля і спадщина Володимира Свідзинського / Елео-

нора Соловей. – Київ : Наук. думка, 2006. – 221 с., [8] фот. – Див.: с. 212. – ISBN 960-00-0513-X ; Українська філософська лірика : навч. посіб. / Е. С. Соловей. – Київ, 1999. – 366 с. – Див.: с. 147. ; Так починався Володимир Свідзинський : [про поезії зі зб. «Ліричні поезії» (1922)] / В. Яременко // Дніпро. – 1996. – № 1/2. – С. 101–105. – Див.: с. 101. – *Від упоряд.:* Л. Череватенко був автором єдиної рецензії на це видання.

1992

321. **Скіфське золото** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Укр. культура. – 1992. – № 8/9 (836). – С. 21 : фот. – **Рец. на кн.:** Золото степу : археологія України / авт.-упоряд.: П. П. Толочко, В. Ю. Мурзін у співпраці з Ренатою Ролле [та ін.]. – Київ : Ін-т археології АН України ; Шлезвіг : Археолог. музей, 1991. – 423 с. : іл.

322. **Споглядаючи з Таганрога** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 3 (369). – С. 16. – **Рец. на кн.:** Федоров А. Videoprостор: кино – видео – молодежь / Александр Федоров ; худож. В. Паньков. – Ростов : Ростов. кн. изд-во, 1990. – 80 с.

1998

323. **«Захлинаючись стуком серця»** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1998. – № 3/4. – С. 131–137. – (Літературна критика). – **Рец. на кн.:** Вольвач П. Маргінес : поезії / Павло Вольвач. – Запоріжжя : [Хортиця], 1996. – 52 с. – **Відгук:** Національна самоідентифікація ліричного героя у творчості Павла Вольвача / Т. Ю. Урись // Наук. вісн. Миколаїв. Держ. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (Літературознавство). – 2015. – № 1 (15). – С. 200–203. – Див.: с. 202.

324. **Україна** поющая : [рецензія] / Леонід Череватенко // Зеркало недели. – 1998. – 20–26 июня, № 25 (194). – С. 15 : фот. – **Рец. на кн.:** Лисенко І. Словник співаків України / І. М. Лисенко ; [ред.: Л. Мокрицька, Т. Качалова]. – Київ : Рада, 1997 ; М. П. Коць ; Ліга укр. меценатів. – 354 с. : іл.

325. **«Що знаєш ти про час?»** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1998. – № 5/6. – С. 137–144. – (Літературна критика). – **Рец. на кн.:** Первомайський Л. Вчора і завтра : поезії / Л. С. Первомайський. – Київ : Рад. письменник, 1974. – 66 с.

1999

326. **На поклик висоти** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Укр. вісті. – Детройт, 1999. – 3 жовт., число 36 (3364). – С. 2. – **Рец. на кн.:** Кацнельсон А. Поклик висоти : поезії (1993–1996) / А. Кацнельсон. – Лос-Анджелес : Patmos, 1996. – 129 с. – ISBN 1-889650-00-5 ; Кацнельсон А. У німбі сивини : нові поезії 1997–1998 / А. Кацнельсон. – Лос-Анджелес : [б. в.], 1998. – 32 с. – **Відгук:** «І тут в Америці живу я Україною...» : Абрам Кацнельсон / Володимир Біляїв // Біляїв В. «На неокраїні крилі...»: (штрихи до літ. портр. зах. діаспори) / Володимир Біляїв ; Укр. культурол. центр, Донець. від-ня наук. т-ва ім. Шевченка. – Донецьк, 2003. – С. 112–126. – Див.: с. 123.

2000

327. **«На гордий поклик висоти»** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2000. – № 1/2. – С. 111–115. – (Літературна критика). – **Рец. на кн.:** Кацнельсон А. Поклик висоти : поезії (1993–1996) / А. Кацнельсон. – Лос-Анджелес : Patmos, 1996. – 125 с ; Кацнельсон А. У німбі сивини : нові поезії 1997–1998 / А. Кацнельсон. – Лос-Анджелес : [б. в.], 1998. – 32 с.

328. **Свидетели** событий мощных : [рецензія] / Леонід Череватенко // Зеркало недели. – 2000. – 28 янв.–4 февр., № 4 (277). – С. 15 : фот. – **Рец. на кн.:** Смолякова Е. Дерево моего рода: Дед, отец, брат : дневник 1904 года. Письма 1941–1943 годов. Стихотворения 1978–1981 годов / Е. С. Смолякова. – Киев : [б. и.], 1998. – 187 с. : фото. – Л. Череватенко: «...Например, бытует мнение, что наша история – это ис-

тория великих князей, царей, генсеков, президентов, а не народа. Мнение небезосновательное и явно осуждающее поведение и претензии “верхних слоев общества”. Но в данном случае хотелось бы вступить за “классово чуждых” правителей и обратить внимание на странности в поведении “народа”, который последовательно и старательно уничтожает документальные свидетельства своей жизнедеятельности. Да так, что ничего не остается, никаких следов. И попробуйте объяснить это или оправдать!.. Мне самому приходилось видеть костры из фотографий, дневников, писем, я неоднократно натыкался на кучки пепла, разносимого ветром на все четыре стороны: так «благодарные» потомки завершали тризну по близким людям... Выходит, нечего обижаться на писателей, на историков. А что им остается, покопавшись в государственных и личных архивах, как не живописать и увековечивать “верхние десять тысяч”: они, по крайней мере, хоть какие-то следы по себе оставили, в то время как “низы”...».

2001

329. **«Одне тут маєм залишити – честь»** : [про поета Володимира Бровченка] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2001. – № 7/8. – С. 130–139. – **Рец. на кн.:** Бровченко В. Повернення Богородиці : поет. щоденник 1989–1998 р. / В. Я. Бровченко ; [передм. В. Панченка]. – Київ : Укр. письменник : Вир, 1999. – 319 с. – (Літературна критика). – ISBN 5-333-01525-2. – **Відгуки:** Мить і вічність Володимира Бровченка / Сергій Ткаченко // Слово Просвіти. – 2013. – 13–19 черв., число 23 (712). – С. 11 ; Вікнина : спомини / Володимир Бровченко. – Київ, 2005. – 562 с. – Див.: с. 550.

2002

330. **Північний Схід** заговорив українською : [рецензія] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2002. – Зима (№ 16). – [Розділ]: KINO-КОЛО газета. – № 8. – С. 162–163. – (Коло книжок). – **Рец. на вид.:** Провісник : довженків. літ.-худож., наук.-популяр. і громад.-політ. альм. : незалеж. вид. українців Росії. – 2002 – № 1, літо. – 156 с. – Москва, 2002.

331. **Степовий ужинок** : [рецензія] / Леонід Череватенко // Київ. – 2002. – № 10. – С. 149–160. – (Критика). – **Рец. на кн.:** Нащадок степу: спогади про Валер'яна Підмогильного / упоряд. М. П. Чабан. – Дніпропетровськ : Ліра-ЛТД, 2001. – 221 с. : іл., [8] арк. іл. – Бібліогр. в прим.: с. 197–217 та в підряд. прим. – **Відгук:** До журналу «Київ» / Петро Ротач // Київ. – 2003. – № 2/3, лют.–берез. – С. 171–172. – *Про ненадруковані спогади Г. Майфета про В. Підмогильного.*

2003

332. **Політ** крізь епоху : [рецензія] / Леонід Череватенко // Сучасність. – 2003. – № 10, жовт. – С. 138–145. – **Рец. на кн.:** Бажан М. П. Політ крізь бурю : вибр. твори / М. П. Бажан ; вступ. слово І. М. Дзюби. – Київ : Криниця, 2002. – 605 с. : портр. – (Бібліотека Шевченківського комітету / [вид. рада: П. А. Загребельний (голова) та ін.]). – **Відгук:** По шевченківському рахунку : інтерв'ю [розповів заст. голови Комітету з Нац. премії України ім. Т. Шевченка і одночасно заст. голови вид. ради «Бібліотеки Шевченківського комітету» В. Стадниченко] / Володимир Стадниченко ; Євген Ямпольський // Україна молода. – 2004. – 20 трав., № 90 (2384). – С. 13: *«Літературний критик Леонід Череватенко в рецензії на прем'єрне видання зазначив: “Не знаю, чи це точно виважений крок чи, може, “так доля прирекла”, втім, кращої кандидатури, що мала б відкрити згадану серію, мабуть, годі й шукати”».*

333. **Російськомовний** київський Парнас : [рецензія] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2003. – 13 листоп., № 40 (5033). – С. 5. – (Презентація). – **Рец. на кн.:** Киев. Русская поэзия. XX век : поэт. антол. / сост., вступ. ст. Ю. Каплана ; [редкол.: Ю. Г. Каплан (голов. ред.) и др.]. – Киев : Юг, 2004. – 488 с. – Алф. указ.: с. 469–488.

2004

334. **Лоція** Лукашевого моря : [рецензія] / Леонід Череватенко, голова коміс. з творчої спадщини Миколи Лукаша // Молодь України. – 2004. – № 63 (18654). – 15 черв. – С. 3. – (Постаті). – **Рец. на кн.:** Микола Лукаш : бібліогр. покажч. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [уклад. В. Савчин ; редкол.: Б. Якимович (голова) та ін.]. – Львів, 2003. – 355 с. : іл., портр. – (Українська біобібліографія. Нова серія / Наукова бібліотека ; ч. 10).

2005

335. **«Інтимноприховані** подробиці» «про велич художнього таланту» : [рецензія] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2005. – Весна (№ 25). – С. 136–143 : світлина. – Підпис під світлинами: «Юлія Солнцева та Олександр Довженко. Кінець 1920-х років». – (Коло книжок). – **Рец. на кн.:** Кудін В. Сашко : худож.-докум. повість / В'ячеслав Кудін. – Київ : ЕКМО, 2004. – 263 с. – ISBN 996-8555-06-6 ; Кудін В. Зоряний шлях : худож.-докум. повість / В. О. Кудін. – Київ : Парлам. вид-во, 2014. – 224 с. – ISBN 966-611-322-8.

336. **Пишіть** щоденники, поети: роздуми над прочитаним / Леонід Череватенко // Березіль. – 2005. – № 3/4. – С. 178–188. – (Критика). – **Рец. на кн.:** Танюк Л. Твори. У 60 т. Т. 4: Щоденники 1959–1960 рр. / Лесь Танюк. – Київ : Альтерпрес, 2004. – 830 с. : іл., [7] арк. фотоіл. – **Відгук:** Жива плоть доби : [про проект видання «Щоденників» – 60 т. та «Вибраного»] / Тетяна Дейч // Дух і Літера : зб. наук. ст. / [редкол.: М. Попович та ін.] ; НАУКМА. – Київ, 2006. – № 15/16. – С. 490–494. – Див.: с. 493.

2006

337. **Вчора** і сьогодні : [рецензія] / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 2006. – № 6 (68). – С. 15 : фот. обкл. кн. – (Історія). – **Рец. на кн.:** Олександр Довженко вчора і сьогодні. Затемнені місця в біографії. – Луцьк : Терен, 2005. – 200 с. – *Передрук:* Кіно-Театр. – 2006. – № 6. – С. 15.

338. **Крізь** розчахнуту браму життя : [рецензія] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2006. – Весна (№ 29). – С. 103–109 : світлини. – (Коло книжок). – На с. 109 автор резюмує: «...Мусимо сказати насамкінець: нічого подібного в нашій меуарній, кінознавчій літературі не було, нам, принаймні не потрапляло на очі. Маємо ще подякувати видавництву “Факт”, яке наважилося видати цю контроверсійну, щоб не бовкнути більше, книжку...». – Підписи під світлинами: «Олександр Муратов. 1960-ті роки», «Портрет Кіри Муратової роботи Олександра Муратова. 1958» (мал.), «Подружжя Муратових на зйомках фільму “Наш чесний хліб”», «Дмитро Мілютенко у фільмі “Наш чесний хліб”», «Олександр Муратов на зйомках стрічки “Явдоха Павлівна”» (з архіву О. Муратова), «Шарж Едуарда Шейкіна на автора фільму “Чи вмієте ви жити?” – Олександра Муратова». – **Рец. на кн.:** Муратов О. Розчахнута брама : [про укр. кіно, його діячів та власну творчість] / Олександр Муратов. – [Київ : Факт, 2005]. – 351 с. : іл. – ISBN 966-359-013-0.

2007

339. **«І я, смиренний Леонід...»** : [до історії створення кн., з широким цитуванням – публ. «веселих віршів» – пародій-епіграм] / Леонід Череватенко // Єгупець = Єгупец : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – 2007. – № 17. – С. 229–247. – (Наші публікації). – **Рец. на кн.:** Первомайський Л. «Дикий Пегас» / Леонід Первомайський. – Київ : Альтапрес, 2004. – 147 с. – **Відгук:** «Перелицьований Тичина: соціопоетика пародій / Ангеліна Ганжа // Культура слова / Ін-т укр. мови НАН України. – 2016. – № 84. – С. 65–78. – Див.: с. 70.

340. **На півдорозі** до наукової розвідки : [рецензія] / Л. Череватенко // KINO-КОЛО. – 2007. – Літо (№ 34). – С. 48–53 : світлини. – **Рец. на кн.:** Марочко В. Зачаро-

ваний Десною : іст. портр. О. Довженка / Василь Марочко. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2006. – 285 с. : іл., портр. – Бібліогр. в підрядк. прим. – Імен. покажч.: с. 278–285. – Текст укр., рос. – *На основі док. з Держ. арх. Одес. обл. (ДАОО), Центр. Держ. арх. вищ. органів України, Держ. арх. м. Києва.*

2011

341. **Музичне** відлуння давнини : [рецензія] / публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : у 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2011. – Т. 19: Щоденники без купюр: 1968 р., січ.–берез. – С. 157–161.– ISBN 966-542-189-1 (серія). – ISBN 978-966-542-466-6 (т. XIX). – **Рец. на кн.:** Дилецький М. Граматика музикальна : фотокопія рукоп. 1723 р. / Микола Павлович Дилецький. – Київ : Муз. Україна, 1970. – 202 с.

342. **Подій** потужних вірні свідки : [рецензія] / Леонід Череватенко // Шудря Є. Оранта нашої світлиці / Євгенія Стефанівна Шудря ; літ. ред. та пер. з рос. мови Миколи Шудрі. – Київ, 2011. – С. 375–378. – **Рец. на кн.:** Смолякова Е. Древо мого рода. Дед, отец, брат: дневник 1904 года. Письма 1941–1943 годов. Стихотворения 1978–1981 годов / Е. С. Смолякова. – Киев : [б. и.], 1998. – 187 с. : фот.

2013

343. **Вчора** і сьогодні : [рецензія] / Леонід Череватенко // Кінорежисер світової слави : [зб. ст. про творчість О. П. Довженка] / [ред. журн. «Кіно-Театр» ; упоряд. і ред. Л. І. Брюховецька]. – Київ, 2013. – С. 167–170. – (Бібліотека журналу «Кіно-Театр»). – **Рец. на кн.:** Олександр Довженко вчора і сьогодні. Затемнені місця в біографії / упоряд. Є. Сверстюк. – Луцьк, 2005. – 200 с.

344. **На тлі** Довженка : [рецензія] / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 2013. – № 5 (109). – С. 3–5. – **Рец. на кн.:** Довженко А. Дневниковые записи, 1939–1956 = Щоденникові записи, 1939–1956 / Александр Довженко ; [редкол.: А. Н. Артизов и др. ; сост.: В. В. Забродин, Е. Я. Марголит ; подгот. текста: В. В. Забродин и др. ; пер. укр. текста Е. Е. Чугунова ; вступ. ст.: Т. М. Горяева, А. Л. Евстегнеева, С. В. Тримбача, Е. Е. Чугуевой] ; Рос. гос. арх. лит. и искусства [и др.]. – Харьков : Фолио, 2013. – 879 с., [4] л. ил. – (Федеральная целевая программа «Культура России 2006–2011 гг.»). – Текст рус., укр. – Библиогр.: с. 820–823 и в коммент.: с. 824–864. – Указ. имен: с. 865–878. – ISBN 978-966-03-6219-2.

Статті в енциклопедіях

1963

345. **Плужник** Євген Павлович / Л. В. Череватенко // Українська радянська енциклопедія : [в 17-ти т.] / редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) [та ін.]. – 1-е вид. – Київ, 1963. – Т. 11 : Патріотизм – Прянощі. – С. 263.

1982

346. **Плужник** Євген Павлович / Л. В. Череватенко // Українська радянська енциклопедія : [в 12-ти т.] / редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) [та ін.]. – 2-е вид. – Київ, 1982. – Т. 8 : Олєфіни – Поплін. – С. 422.

1983

347. **Фальківський** Дмитро Никанорович / Л. Череватенко // Українська радянська енциклопедія : [в 12-ти т.] / редкол.: Ф. С. Бабичев (заст. голов. ред.) [та ін.]. – 2-е вид. – Київ, 1983. – Т. 11, кн. 1 : Стодола – Фітогеографія. – С. 529.

1984

348. **Фальковский** Дмитрий Никанорович / Л. Череватенко // Украинская советская энциклопедия : [в 12-ти т., 13 кн.] / редкол.: М. П. Бажан (гл. ред.) [та ін.]. – 2-е изд. – Киев, 1984. – Т. 11, кн. 1 : Счисление – Функционал. – С. 452.

1990

349. **Журахович** Семен Михайлович / Л. В. Череватенко // Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ; редкол.: Дзеверін І. О. (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1990. – Т. 2 : Д–К. – С. 215 : фот.

350. **Кисельов** Леонід Володимирович / Л. В. Череватенко // Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: Дзеверін І. О. (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1990. – Т. 2: Д–К. – С. 469.

1995

351. **Кочур** Григорій Порфирович / Л. В. Череватенко // Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ; редкол.: Дзеверін І. О. (відп. ред.) [та ін.]. – Київ, 1995. – Т. 3 : К–Н. – С. 38–39.

2001

352. **Алексійчуки** – подружжя кіномитців. Лариса Семенівна. Леонід Юхимович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2001. – Т. 1 : А. – С. 374.

2003

353. **Бай** Ніна Іванівна / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 2 : Б–Біо. – С. 94.

354. **Балабуха** Кім Хомович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 2 : Б–Біо. – С. 126.

355. **Башкатов** Валерій Іванович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Коорд. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 2 : Б–Біо. – С. 341.

2004

356. **Бобровський** Йоганнес / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2004. – Т. 3 : Біо–Бя. – С. 107–108.

2006

357. **Градаускенє** Ольга Миколаївна / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2007. – Т. 7 : Г–Ді. – С. 78–79.

358. **Деслав** Ежен (справж. Слабченко Євген Антонович) / Л. В. Череватенко // ЕСУ Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голов. редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2007. – Т. 7 : Г–Ді. – С. 486.

2008

359. **Аksamитний** Анатолій Сергійович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2008. – Т. 8 : Дл–Дя. – Додатки. – С. 599–709. – С. 605.

360. **Дроб'язко** Антон Лаврентійович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови ред-

кол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2008. – Т. 8 : Дл-Дя. – С. 409.

361. **Дроб'язко** Євген Антонович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2008. – Т. 8 : Дл-Дя. – С. 409.

2009

362. **Єкельчик** Юрій Ізраїльович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е-Ж. – С. 382.

363. **Єфименко** Родіон Дмитрович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е-Ж. – С. 466.

364. **Єфименко** Родіон Родіонович (псевд. – Юхименко) / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е-Ж. – С. 466.

365. **Жилко** Віктор Федотович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е-Ж. – С. 572.

366. **Жилко** Лариса Нутіївна / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е-Ж. – С. 572.

367. **Журахович** Семен Михайлович (псевд. – Семен Сокільський) / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 9 : Е-Ж. – С. 691.

2012

368. **Каплер** Олесій Якович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Т. 12 : Кал-Киї. – 2012. – С. 78–79.

2014

369. **Колесник** Степан Павлович / Л. В. Череватенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Київ, 2014. – Т. 14 : Кол-Кос. – С. 30 : фот.

Інтерв'ю

1989

370. **Чекаючи** новітніх «Звенигор» : [бесіда з заст. голов. ред. журн. «Новини кіноекрана»] / Леонід Череватенко ; записав Олександр Бусол // Молодь України. – 1989. – 14 груд., № 239 (16320). – С. 1, 3 : фот. – (Автограф для читача). – *Багатопланове інтерв'ю про маловідомі факти з біографії Л. Череватенка, про його власну концепцію кіно, зокрема оригінальні думки щодо визначення українського поетичного*

кіно. – *Від ред. газ.*: Важко погодитись з деякими надто категоричними висновками нашого співрозмовника, але в його щирому вболіванні за долю українського кіномистецтва сумніватися не доводиться. Сподіваємося, думки Л. В. Череватенка знайдуть відгук у людей зацікавлених, фахівців, просто серед любителів кіно.

1991

371. **А корабль...** тоне : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; інтерв'ю вела Ольга Бетко // *Ранок*. – 1991. – № 1. – С. 14–18. – (Точка зору).

372. **«...Роботи непочатий край...»**: (розмова про українське кіно) : [з голов. ред. журн. «Новини кіноекрана»] / Леонід Череватенко ; записав кор. «СІЧ» // *Слово і час*. – 1991. – № 10 (370). – С. 88–92. – (Собор муз).

1994

373. **Інтерв'ю** з керівником Департаменту кінематографії М-ва культури України Л. Череватенком] / Леонід Череватенко ; [записав] Олесь Дмитрук // *Укр. слово*. – 1994. – 19 трав., № 20 (2716). – С. 7. – Л. Череватенко наголосив, що *«...Департамент має бажання взяти шефство над ВМФ. ...Бо справді, у Криму нині пишеться історія, події випереджають час. І відтворити, відбити її можна у хроніках. Це буде золотий фонд української документалістики. Якщо ми цього не зробимо зараз, нащадки нам потім не подарують...»*. – *Вміщено у ст.*: Дмитрук О. Перша змога українського кіно : [про тиждень укр. кіно в Севастополі та різні відгуки про цю подію] // Там само.

374. **Леонід** Череватенко: «Сценарій духовного геноцида продовжаєт осуществляться» : [бесіда з в.о. директора Департаменту кінематографії М-ва культури України Л. Череватенко... зокрема про низький рівень стрічок кінофесту «Золотий Дюк» порівняно з минулорічним; пошук шляхів уникнення комерціалізації кіно] / Леонід Череватенко ; записал Ю. Шевченко // *Юг*. – Одеса, 1994. – 14 жовт., № 158 (13796). – С. 3 : фот. – *Коментар газ. про те, що відомого поета, сценариста, дослідника творчості О. Довженка, в. о. директора Департаменту М-ва культури України Л. Череватенка організатори «Золотого Дюка» на кінофестиваль не запросили. Але він все одно був присутній на заході як журналіст.*

375. **Леонід** Череватенко: сценарій писався спецслужбами : [інтерв'ю до 100-річчя О. Довженка] / Леонід Череватенко ; розмовляла Інна Должикова // *Самост. Україна*. – 1994. – 8–14 лип., число 26 (127). – С. 7.

376. **Поетичне** кіно каже «ні» американізації : [інтерв'ю про підсумки кінофесту «Молодість'94»] / Леонід Череватенко [та ін.] ; записала Г. Плачинда // *Укр. слово*. – 1994. – 3 листоп., № 44 (2740). – С. 6.

1995

377. **Українська** культура – останній бастион нашої духовності, а відтак – нашої державності : (актуал. інтерв'ю) / Леонід Череватенко ; розпитував Петро Овчар // *Літ. Україна*. – 1995. – 21 верес., № 31/32 (4648/4649). – С. 7. – **Відгук**: Кому належить інформаційний простір України? / Лизанчук Василь // *Галичина*. – Івано-Франківськ, 1997. – № 1. – С. 94–100. – На с. 96 про політику книговидання: *«...Коментуючи ці цифри, відомий український письменник, сценарист, кінознавець, перекладач Леонід Череватенко підкреслив, що “до нас вони надходять переважно з... Росії. Як уся ота ж дика нацистська, окультна література, різний порнографічний мотлох. Імперські структури чудово розуміють: у чийх руках засоби інформації, в чийх руках ідеологічне поле – в тих руках і влада, і здатність маніпулювати масовою свідомістю. За це й точиться нещадна боротьба...”*».

1997

378. **«Віддаємо перевагу красі життя»** / Л. Череватенко ; інтерв'ю взяв Тарас Марусик // Укр. слово. – 1997. – 7 серп., число 31 (2876). – С. 7. – *Йдеться про сучасний стан українського кіно очима українського кінокритика, зокрема про премію О. Довженка; полеміку про національне і професійне кінорежисера О. Муратова з Є. Онопрієнком у газеті «Уряд. кур'єр» (1997, 8 лип., № 122, с. 9; 1997, 29 лип., № 137, с. 9).*

379. **Які ми бідні, що ми такі багаті: кінофестиваль «Молодість'94»**, який нещодавно пройшов у Києві, засвідчив – незважаючи ні на що, українське кіно існує : [інтерв'ю з д-ром Департаменту кінематографії при М-ві культурі] / Леонід Череватенко ; записала Галина Плачинда ; світлина Павла Кубанова // Укр. слово. – 1997. – 31 лип., число 30 (2875). – С. 7 : фот. – *Від ред.: Розмовою з Леонідом Череватенком ми відкриваємо цикл матеріалів, присвячених сучасному стану українського кіно.*

1998

380. **Леонід Череватенко: «Искусство должно помогать человеку выжить»** : [бесіда з багаторіч. членом журі кінофесту «Золотой Витязь»] / Леонід Череватенко ; записала Ирина Карпинос // Зеркало недели. – 1998. – 16–22 мая, № 20 (189). – С. 16. – *Високе мистецтво – це професіоналізм; зокрема про стрічки «Два місяці, три сонця» (реж. Р. Балаян) та «Принцеса на бобах» (реж. В. Новак), представлені на кінофесті «Золотой Витязь»; про доцільність справжньої художньої цензури; про геніальність та ексцентрику С. Параджанова.*

381. **«У нас немає іншого народу»** : [інтерв'ю до 60-річчя від дня народж. Л. В. Череватенка] / Леонід Череватенко ; бесіду провів Володимир Чуйко // Дніпро. – 1998. – № 9/10. – С. 98–120. – (Публіцистика).

2000

382. **Леонід Череватенко: «За літературою світового класу завжди стоїть держава»** : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; записав Анатолій Леміш // День. – 2000. – 2 лют., № 17 (798). – С. 5. – *«...Я йшов сюди на страшному зламі в культурі, коли виявилось, що плівочка духовності в нашій країні дуже тоненька. Я знав, що тут потрібно займати лінію оборони і захищати не тільки літературу, а й кіно, театр, усю сферу духовного життя. Я знав, що буду захищати Зерова, Плужника, Ольжича, яких я збирав, видавав, пропагував. ...Намагатимуся створювати тут, у нашому Домі [Будинку літераторів], таку атмосферу, щоб творчі люди самі потягнулися сюди. Та й нині тут щодня проходять цікаві вечори, зустрічі, концерти. Треба об'єднати всі творчі сили, протиставити їх і зовнішньому безкультур'ю, і внутрішній нашій ворожнечі. А головне завдання – любіювати, як це тепер кажуть, інтереси письменництва на рівні держави, принаймні Києва. Однак точно можу сказати, що ніяких революцій у Спільці я робити не буду...».* – *Від ред.: Р. С.: І все-таки, чому сучасна література в Україні перестала бути володаркою дум? Чи винна в цьому держава, як схильний вважати Леонід Череватенко, чи все ж відповідальність лежить і на самих літераторах, у тому числі на Спільці письменників? Чому в нас практично не існує такого явища, як масова вітчизняна література, і відсутність її заповнюється російською продукцією – з одного боку? А з іншою – чому епохальні твори українських авторів, про які так багато говорять самі автори, не бачать світ?..».* – **Згадка:** Шульга Р. Искусство в практиках культуры : социокультурол. очерк / Раиса Шульга ; НАН Украины, Ин-т социологии, Ин-т философии им. Г. С. Сковороды. – Киев : [б. и.], 2008. – 239 с. – Див.: с. 163–164.

383. **Леонід Череватенко: «Це не кіно, а ляльковий театр»**: знову про фільм «Чорна Рада» у контексті сьогодення : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; [записав] Тарас Марусик // Укр. слово. – Київ, 2000. – 5–11 жовт., число 40 (3040). – С. 16 : фот.

384. **Слово** для письменника – зброя для вояка : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; розмову вів Роман Росляк ; фот. Олександра Бурковського // Нар. армія. – 2000. – 25 лип., № 133 (2069). – С. 5 : фот. – (Актуальне інтерв'ю). – Підпис під фот.: «Голова Київської організації Національної спілки письменників України Леонід Череватенко».

2001

385. **Міжнародний** кінофорум «Золотий Витязь» – 2001 : [бесіда з головою Київ. орг. НСП України, кіносценаристом, письменником Л. Череватенком про тривання склад. періоду в укр. кіно] / Леонід Череватенко ; [розмову вів Василь Осадчий] // Слово Просвіти. – 2001. – Черв., число 14 (91). – С. 14–15 : фот.

386. **Інтерв'ю** з Леонідом Череватенком : про роботу Коміс. з творч. спадщини Миколи Лукаша / Леонід Череватенко ; [записала] В. Р. Савчин // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2001. – Вип. 112. – С. 321–328. – **Відгук:** Новаторство М. Лукаша в історії українського перекладу та його прийоми / А. Толпига // Сучасна філологія: теорія і практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 18–19 берез. 2016 р.) : [зб. наук. пр.] / Київ. нац. авіац. ун-т. – Херсон, 2016. – С. 133–138. – Див.: с. 136–137.

387. **«Що** прищеплюється до українського кінематографічного древа?»: з кінодраматургом Леонідом Череватенком розмовляє Лариса Брюховецька : [інтерв'ю про враження від конкурсу «Золотий Витязь» та програму укр. кіно] / Леонід Череватенко ; [записала Лариса Брюховецька] // Кіно-Театр. – 2001. – № 4 (36). – С. 2–3 : фот. – (Актуально!). – Підпис під фот.: «Кадр з фільму “В серпні 44-го” за романом В. Богомолова. Режисер М. Пташук. “Білорусьфільм, 2001”». – *Зокрема про ігрові фільми: «Всім привіт» реж. Д. Томашпольського та «Akeldama» реж. Я. Лупія (Одес. к/с), «Тир» реж. Т. Томенка, документ. стрічку «Переведи мене через Майдан» реж. М. Медова.*

2002

388. **Леонід** Череватенко: Тримаймо голову вище! : відповіді на запитання газ. «Слово Просвіти» / Леонід Череватенко ; розпитував Остап Світлик // Слово Просвіти. – 2002. – 27 верес.–3 жовт., число 39 (155). – С. 9 : фот. – (Еліта).

389. **Леонід** Череватенко: «Цю премію я отримав разом із Ольжичем...» : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; розмову вів Сергій Марченко // Самост. Україна. – 2002. – Лип.–серп.–верес., число 3 (485). – С. 53–59 : фот. – (Фільм про Ольжича). – Підпис під фот.: «Леонід Череватенко».

390. **Леонід** Череватенко: «Я за здоровий український кінематограф»: наша розмова про цьогорічний фестиваль «Золотий витязь» з членом журі, кінокритиком і кінодраматургом Леонідом Череватенком закономірно торкнулася актуальних проблем українського кінематографа : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; розмовляла Віра Кандинська // Кіно-Театр. – 2002. – № 5 (43). – С. 3–4 : фот. – (Актуально!). – **Відгук:** Іван Мазепа у просторі сучасного кіновиробництва / Олександр Безручко // Сучасність. – 2003. – № 3 (503). – С. 115–129. – Див.: с. 127.

2003

391. **Леонід** Череватенко: «Нині, на щастя, далеко не 37-й...» : [бесіда з головою Київ. орг. НСПУ Л. Череватенком про стосунки між Київ. письменниц. орг. і НСПУ] / Леонід Череватенко ; [записав Володимир Степняк] // Укр. слово. – 2003. – 4–10 верес., число 36 (3191). – С. 14. – **Відгук:** У Спілці немає місця для чвар: такого висновку дійшли на своєму засіданні члени Ради НСПУ // Літ. Україна. – 2003. – 11 верес., № 35 (5026). – С. 1, 2 ; Володимир Яворівський: «Подякуймо долі, що живемо

у 2003-му...» / Володимир Яворівський ; [записав] Володимир Степняк // 2000 : еженедельний. Аспекти. – 2003. – 5 сент., № 36 (186). – С. С7.

392. **Леонід** Череватенко: «Нині, на щастя, далеко не 37-й...» : [інтерв'ю з головою Київ. орг. НСПУ] / Леонід Череватенко ; [розмову записав Володимир Степняк] // 2000 : еженедельник. Держава. – 2003. – 29 авг.–4 авг., № 35 (185). – С. В1, D5–B6. – *Про стосунки між Київ. орг. НСПУ і НСПУ.*

393. **Леонід** Череватенко: «Я проти перетворення Спілки письменників на політичний таран» : [бесіда з поетом, перекладачем] / Леонід Череватенко ; записав Ігор Островський // День. – 2003. – 23 квіт., № 74. – С. 5.

394. **«Мой** фильм хотели уничтожить»: документальную картину о судьбе Олега Ольжича прятали четыре года, а затем вручили ей Шевченковскую премию : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; Станіслав Бондаренко // Киев. вед. – 2003. – 22 февр. – С. 12 : фот.

395. **Осторожный** оптимист Череватенко : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; бесідовав Станіслав Бондаренко // Киев. регион. – 2003. – 27 марта–2 апр., № 12 (96). – С. 1, 7.

396. **40** років тому почали знімати фільм «Тіні забутих предків». 9 січня 1924 року народився Сергій Параджанов : [інтерв'ю з головою Київ. орг. НСПУ Л. Череватенком] / Л. Череватенко ; записав Ігор Русанівський // Голос України. – 2003. – 9 січ., № 3 (3003). – С. 12–13 : фот. – **Зі змісту:** Поетичне кіно Параджанова. – Підпис: Публ. підготовлено Леонідом Підлужним. – *Від упоряд.:* Паралельно подано статтю Івана Дзюби: «Він ще повернеться в Україну: із передмови до кн. «Злет. Трагедія. Вічність»».

2004

397. **«Кіна** не буде?...» : [бесіда] / Л. Череватенко ; записав Олександр Білоус // Демократ. Україна. – 2004. – 10 верес., № 115 (23007). – С. 9. – *В бесіді з кіносценаристом і кінокритиком Л. В. Череватенком йшлося про проблеми відбудови нац. кінематографа.*

398. **Тіні** «забутих предків» – його доземний уклін Україні : [інтерв'ю] / Л. Череватенко ; веде Ігор Русанівський // За нашу Україну. – 2004. – 12 берез. – С. 3. – **Відгуки:** Магія образу: за і проти: про нездійснений фільм «Київські фрески» / Лариса Брюховецька // Сергій Параджанов і Україна. – Київ, 2014. – С. 58–79. – Див.: с. 68 ; «Тіні»: енергія надпотужної дії : [пер. з пол.] / Богуслав Змудзінський // Кіно-Театр. – 2015. – № 2 (118). – С. 2–3.

2007

399. **«Найвищий** вияв демократії – захищати власний народ» : [інтерв'ю про внесок О. Ольжича у боротьбу за незалежність України] / Леонід Череватенко ; розмову вів Сергій Брунь // Самост. Україна. – 2007. – Квіт.–трав.–черв., число 2 (504). – С. 12–20 : фот. – Підпис під фот.: «Київ, середня школа в Пущі Водиці, де в юні роки навчався Олег Кандиба – О. Ольжич. Зліва направо: директор школи Юрій Ніца, Олег Кандиба, Павло Дорожинський» ; «Олег, син Ольжича, і Тамара Кандиби. Оттава, Онтаріо 1988 р.» ; «Прага, Вацлавська площа, рання весна, 1941 р. Катерина Білецька й О. Ольжич» ; // Там само. – Лип.–серп.–верес., число 3 (505). – С. 21–32 : фот. – Підпис під фот.: «Прага, березень 1932 р. Після закриття 2-го наукового з'їзду. Стоять зліва направо: М. Мухін, О. Ольжич, Є. Маланюк, М. Чирський, Улас Самчук. Сидять: з правого боку Марина Антонович і Воля Коритник-Равич» ; «Прага, 1940 р. Зліва направо: Іван Ірлявський, Улас Самчук, Олег Ольжич, Катерина Білецька, Олег Лашенко, Микола Чирський. Фотографував Костик Мельник».

2008

400. «Он годами был без работы, поскольку числился в “черных списках”» : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; взяла Ольга Унгурян // Факты. – 2008. – 19 июля, № 130 (2653). – С. 5 : фот. – *Вміщено у ст.*: «Анатоля Перепадю сбили на полном лету – он мог еще работать и работать...»: 40 дней назад ушел из жизни известнейший украинский переводчик : [інтерв'ю] / Тамара Коломиец, Юрий Жупанский ; взяла Ольга Унгурян // Там само. – Подпись под фот.: «Анатолий Перепадя во время поездки во Францию, куда его приглашали в числе лучших переводчиков мира».

2009

401. **Тіні** забутих предків: фільм-історія Сергія Параджанова, яка ніколи не втратить актуальності : [інтерв'ю] / Леонід Череватенко ; інтерв'ю взяв Ігор Русанівський // Голос України. – 2009. – 5 верес., № 166 (4666). – С. 12 : фот., кадр з фільму. – Друкується зі скороч.

Участь у колективних публікаціях

1991

402. **Незалежній** Україні – так: дорогі наші шанувальники! Всі, хто отримує «Новини кіноекрана» в цьому році, хто передплатив, чи навіть не передплатив його на наступний, або ж купує журнал у кіоску... / Л. Череватенко, В. Войтенко, О. Гордій, О. Омельченко, М. Сакін, М. Сіренко, А. Синявська, А. Чалий, Н. Шумак, В. Яценко // Новини кіноекрана. – 1991. – № 10 (363). – С. 1.

403. **Секретарі** організують самосуд: до читачів, всіх кінематографістів України, яким служить журнал : [про спроби ліквідації журналу «Новини кіноекрана» – відмову в оренді приміщення у Респ. Будинку кіно з 1992 р.; фірму «Довіра» та новий журнал «Вавилон»] // Новини кіноекрана. – 1991. – № 11 (365). – С. 1. – Без підпису.

1996

404. **Генеральному** прокурору України В. І. Шишкіну : [лист від 15 берез. 1992 р.] / Л. Череватенко, О. Зарецький, Л. Танюк ... // Алла Горська. Червона тінь калини : листи, спогади, статті / [ред. і упоряд.: О. Зарецький, М. Маричевський]. – [Київ, 1996]. – С. 128–130. – Всього 33 підписи.

1997

405. **Открытое** письмо к общественности Украины : [про доцільність розташування пам'ятника М. Грушевському на розі вул. Володимирської та бульвару Т. Шевченка] / Леонід Череватенко, Петр Тронько, Василий Бородай [та ін.] // Зеркало недели. – 1997. – 24–30 мая, № 21 (138). – С. 16.

1998

406. **Душа** болит... : [некролог про Івана Кирія] / Леонід Череватенко, Степан Колесник, Микола Медуниця [та ін.] // Літ. Україна. – 1998. – 10 груд., № 48 (4812). – С. 8.

1999

407. **Пам'яті** колеги : [угор. пер., літературознавця Шари Каріг] : некролог / Л. Череватенко, Ю. Мушкетик, І. Драч, І. Мегела, К. Шахова, Ю. Логвин, А. Кочур // Літ. Україна. – 1999. – 18 лют., № 7 (4823). – С. 8.

2001

408. **Книжка** – основа духовності нації : відкритий лист Президентів України Л. Кучмі / Леонід Череватенко, Григорій Гайовий, Олександр Шугай, Юрій Бедзик; від Київ. орг. НСПУ: Юрій Каплан, Олександр Сизоненко, Дмитро Білоус, Ігор Кравченко, Анатолій Гай // Літ. Україна. – 2001. – 26 квіт., № 16 (4913). – С. 1.

409. **Світлий**, незабутній образ : [Ярослава Стельмаха] : [некролог] / Секретаріат ради НСПУ: Л. Череватенко, Ю. Мушкетик, В. Дрозд, М. Жулинський [та ін.] // Літ. Україна. – 2001. – 16 серп., № 29 (4926). – С. 8.

410. **Хто** виграв тендер на «Бібліотеку зарубіжної літератури»? : відкритий лист до укр. громадськості / Л. Череватенко, Р. Доценко, О. Жупанський, Р. Зорівчак, О. Микитенко, О. Мокровольський, А. Перепадя, М. Рябчук, А. Содомора, М. Стріха, Д. Чередниченко, М. Шудря [та ін.] // Літ. Україна. – 2001. – 29 листоп., № 43/44 (4940/4941). – С. 2. – Всього 47 підписів. – *Про занепокоєння українських перекладачів, редакторів, видавців долею 250-томної «Бібліотеки зарубіжної літератури».*

2002

411. **Веніамін** Іофе : [рос. правозахисник та історик] : [некролог] / о. Павло Бохняк, ...М. Горинь, І. Драч, Л. Крушельницька, Є. Сверстюк, Л. Череватенко, Ю. Шаповал, С. Шевченко, Ю. Хорунжий // Літ. Україна. – 2002. – 16 трав., № 18 (4963). – С. 8.

2003

412. **Пам'яті** Олександра Скопа : [журналіста, письменника, громад.-політ. діяча, лауреата Фундації ім. Івана Багряного, голови Фундації ім. Івана Багряного] : [некролог] / Є Л. Череватенко, Сверстюк, М. Плахотнюк, В. Чорновол, І. Дзюба, О. Шугай [та ін.] // Літ. Україна. – 2003. – 18 верес., № 35 (5028). – С. 8 : фот. – Всього 28 підписів.

413. **Про** ліквідацію Київського інституту декоративно-прикладного мистецтва й дизайну ім. М. Бойчука : відкритий лист діячів культури і мистецтв Президенту України Л. Д. Кучмі, Голові ВР України В. М. Литвину, Прем'єр-Міністру України В. Ф. Януковичу / Л. Череватенко, В. Прядка, А. Чебикін [та ін.] // Літ. Україна. – 2003. – 29 трав., № 21 (5014). – С. 3.

2006

414. **Бабин** Яр має бути монополізований : [заява Громад. комітету для вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру] / Леонід Череватенко, Іван Дзюба, Мирослав Попович, Семен Глузман, Тарас Возняк, Мирон Петровський, Микола Плав'юк [та ін.] // Укр. слово. – 2006. – 26 лип.–1 серп., № 30 (3282). – С. 12.

2007

415. **Юрій** П'ядек : [некролог] / Л. Череватенко, І. Дзюба, М. Жулинський [та ін.] // Літ. Україна. – 2007. – 14 черв., № 22 (5210). – С. 2 : фот.

2010

416. **[Привітання** від Київської організації Національної Спілки письменників України з 70-літнім ювілеєм перекладача, редактора, видавця й публіциста Юрія Попсуєнка 5 черв. 2000 р.] / Юрій Мушкетик, Володимир Дрозд, Олесь Лупій, Віктор Кордун, Леонід Череватенко // Юрій Попсуєнко : біобібліогр. покажч. / Нац. спілка письменників України, Творче об'єднання письменників-перекладачів м. Києва ; [упоряд. та інтерв'ю А. М. Зубара]. – Київ, 2010. – С. 67.

2011

417. **Віншувальне** слово на 60-річчя Анатолія Григоровича Погрібного від Київської організації Національної спілки письменників України : [вірш] / Бубнов, Шугай, Гайовий, Череватенко // Життя і чин Анатолія Погрібного : наук. розвідки, ст., спогади / [упоряд. Л. Голота]. – Київ, 2011. – С. 358–359. – *Вміщено у ст.: Гайовий Гриць. Від «за здоров'я» до «за упокою»... // Там само.*

2013

418. **Світлана** Кузьменко : [некролог] / Леонід Череватенко, Любов Голота, Іван Драч [та ін.] // Літ. Україна. – 2013. – 26 верес., № 37 (5516). – С. 13. – (Втрати)

Поетичні твори Л. Череватенка

1965

419. «**Нема** краще – навесні...» ; Пам'яті Максима Рильського («Коли вмирають поети...») ; «Не хочу вивертати навиворіт...» : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1965. – № 7. – С. 104.

1967

420. «**Не хочу** вивертати навиворіт...» : [фрагм. вірша] / Леонід Череватенко // Ільницький М. Барви і тони поетичного слова : літ.-критич. нарис / М. Ільницький. – Київ, 1967. – С. 107.

1968

421. **Роздуми** : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1968. – № 2. – С.116–117. – **Зміст**: «Оті мені синиці в жменях...» ; «Ось аматорське фото...» ; «У небі, в синеві мовчущій...» ; «Холодний степ. Самотній клетіт...» ; «Хутчій!.. Просаджуєм грудьми...» ; Пізня осінь («Все – згоріло? Все – позаду?») ; «Начувайсь!» ; «...І чом вас так забагато...».

1969

422. **Коли** з самим собою тісно : [вірші] / Леонід Череватенко ; мал. А. Паливоди // Дніпро. – 1969. – № 12. – С. 5–6. – **Зміст**: «Осонені простори неба...» ; Рильський («В перерві...») ; «Коли затерто всі сліди...» ; Француа Війон («Префектів...») ; «Сінний, сонячний, щасливий...».

1970

423. **Поезії** / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1970. – № 11. – С. 44–45. – (3 нових поезій). – **Зміст**: Мить («Невідступний, нечутний – тінь...») ; В. Урізченкові ; «...А іноді, зляканий, розумію:...» ; «За мжичкою, за вітрилом...» ; На дитячий виставці «Бачу / вам сльози на очі набігли...».

1980

424. **[Поезії]** / Леонід Череватенко ; мал. І. Якубенка // Дніпро. – 1980. – № 6. – С. 8–11. – (Нові поезії). – **Зміст**: Соліст («До зали ще не звали») ; «Сірого дощук, синього неба...» ; «Лежу посеред зораного поля...» ; «...Вцент роздирав мене тротил...» ; З археологічного циклу : 1. Рабиня («Як його дякувать підлій судьбі?...») ; 2. Воїн («На мою позаздрить судьбу!...») ; 3. Гайманова могила («Все добре, вдіяне в світі...») ; «Вигулює вода...» ; Зустріч з Донбасом («Суворий щедротний край...»).

425. **Поезії** / Леонід Череватенко ; перед. слово «Полум'яніє сутне» Д. Павличка // Поезія'80 : збірка / [упоряд. Б. Степанюк]. – Київ, 1980. – Вип. 1. – С. 73–75. – **Зміст**: «Забуду мовлені слова...» ; «Когось ласкаве море звеселя...» ; Уламки («Налиті розколихані лани...») ; Ранок («Над імлюю ранковою...») ; Політ («Внизу ночіє. Миготять вогні...»).

1981

426. «**Дим** осінніх боязких багать...» : [вірш] / Леонід Череватенко // Україна. – 1981. – № 14 (1262), 5 квіт. – С. 8. – (З ясного кореня) (Фестиваль поетів).

1982

427. «**Говори** до мене, говори...» ; «Світло в вікні серед ночі...» : [вірші] / Леонід Череватенко // Поезія'82 : збірник ; [упоряд.: М. В. Луків, В. О. Мельник]. – Київ, 1982. – Вип. 2. – С. 74.

428. **Повернення** : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1982. – № 6. – С. 43–45. – (Нові поезії). – **Зміст**: «Дорікай собі самому...» ; «Поміж будинків, між будов...» ; Гарсія Лорка («Ще не захист. Ще благодать...») ; Порада («Слухай, коли на

бридне...»); Два вірша з циклу про художників : 1. Антін Лосенко «Ордени. Оркестр. Оксамити...»; 2. Анрі Матісс («В атомній жароті...»).

429. **Повернення** : [вірші] / Леонід Череватенко // Україна. – 1982. – № 11 (1311), 14 берез. – С. 13 : портр., фот. – (Фестиваль поетів). – **Зміст**: Подорож («Повезло, не повезло...»); «Дорікай собі самому...»; «Поміж будинків, між будов...»; «Дві тополі темнокорі...»; «Чогось там не треба»; «Жовтенька бабка, пісковиння...».

430. **Політ** («Внизу ночіє. Миготять вогні...»): [вірш] / Леонід Череватенко // Рік'81 : літ.-критич. огляд : збірник / [голов. ред. В. Беляєв]. – Київ, 1982. – С. 130–131. – *Вміщено у ст.*: Різниченко Т. У боротьбі за мир : (по сторінках поет. видань) // Там само.

1983

431. **«Світло з вікна серед ночі...»** : [вірш] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1983. – 20 січ., № 3. – С. 4.

1986

432. **Перше** кохання («Під шемранням...»): [вірш] / Леонід Череватенко // Оріон золотий : любовна лірика укр. рад. поетів / [упоряд., вступ та прим. Володимира Лучука]. – Київ, 1986. – С. 368–369.

1987

433. **Поезії** / Леонід Череватенко // Поезія'87 : збірник / [упоряд.: В. І. Затулівітер, О. В. Лупій]. – Київ, 1987. – Вип. 1. – С. 110–112. – **Зміст**: Кінь («Понура-сторож випряг білаша...»); Дарій («Лице закрив рукою мимохить...»); Заєць («Великіх майже місяць без дороги...»); Меч («Де військо царське?...»).

1988

434. **«Рівнина** спокійна та могили...»: вірш / Л. Череватенко // Вітер з лиману : поезії / [упоряд.: В. П. Бойченко та ін.]. – Одеса, 1988. – С. 180–181.

1990

435. **«Сірого** дощюку, синього неба...»: [фрагм. вірша] / Леонід Череватенко // Культура слова : респ. міжвід. зб. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ, 1990. – Вип. 39. – С. 31. – *Вміщено*

у ст.: Масенко Л. «Чумацький Шлях сріблясту куряву простеле...» // Там само.

436. **Щоб** земля заговорила : [вірші] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1990. – № 9. – С. 2–10. – **Зміст**: Хронологія побутова («Зими й весни. Захват. Обмова...»); «Вже й наробитись я встиг, вже й приліг...»; «Попереду стільки далей!...»; «Пока в снах, у глибинах шукав я небачені перли...»; «Що, справді, нас веде? Забуте слово?...»; «Незупинно, звинно, плигом...»; «Війнуло, знялось, і вже...»; Пауза («Увечері або вночі...»); «Не в тому сенс, щоб народитись...»; «Грудень у воді по груди...»; Похорон князя («Живемо під княжим мечем...»); Середньовічна балада («В гучних наїздах, відступах, боях...»); Стефан Георге («роки марнот, здичавіння й офіри...»); Тадеуш Боровський («Підступ. Злочин...»).

1991

437. **Із книжки** «Відбите світло»: (неопубліковані вірші 60–70 років) / Леонід Череватенко // Поезія'91 : збірник / [упоряд.: Л. Голота, О. Лупій, В. Міщенко]. – Київ, 1991. – Вип. 1. – С. 45–51. – (Сторінки майбутніх книг). – **Зміст**: «Яка безмовність у світі!...»; «Сніг ітимає. Падатимуть люди...»; «Віття голе. Повітря кволе...»; «Заскочити вчасно до хати...»; «Дивуйтесь...»; «Про інших – урочистим хором...»; «Роти неситих пожеж...»; «Гучних наслуханий словес...»; «Сюди, до цього дому...»; «Ми діти...»; «Серед степу кинь мене, остання...»; «Спека заповзялася...».

1995

438. **Максим** Рильський («В перерві...») : вірш / Л. Череватенко // Вітчизна. – 1995. – № 3/4, берез.-квіт. – С. 3.

439. **Серед** роз'ятреного тлуму... : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1995. – № 7/8. – С. 32–37. – **Зміст:** «Мабуть, не найкращі, та незгірші...» ; «Що тут виросте, вироста?...» ; «Попереду стільки далей!..» ; «Яких ще бракує навал чи потал...» ; «Увечері або вночі...» ; «Ніс повз ніч мене поїзд...» ; Похорон князя («Живемо під княжим мечем...») ; Київ, 1184 («Над Києвом кружляє вороння...») ; Ярославна («Ворога впертого вчвал женучи...») ; Середньовічна балада («В гучних наїздах, відступах, боях...») ; Вольтер («Мав рацію (тоді і тепер)...») ; В. де Гриценко* («Отак негадано він об'явивсь між нас...») ; Жебрачка («Роздержавлення. Візія ринка...») ; «Поки в снах, у глибинах...» ; «Незупинно, звинно, плигом...» ; «Такий в заметах біль за ліг...» ; «Падає плід жовтобокий...» ; «Серед роз'ятреного тлуму...» ; «Вже й наробиться я встиг...» ; «Не в тому сенс, щоб народитись...». – *Від упоряд.:* Віктор Гриценко – фр. поет, українець за походженням.

1996

440. **Ціна** поезії : [вірші] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1996. – № 1/2, січ.-лют. – С. 15–24. – **Зміст:** «То спалахне, а то пригасне...» ; Леонід Биков («Ті постійні студійні аврали...») ; «Зранку сніг летить сухий...» ; «Між пусток багатівіконних...» ; «Отака вже в світі гра...» ; «Вже стільки домовин я переніс на цвинтар...» ; Буколіка («Свічки пахкі черешень та вишень...») ; «Вітер віяв шалений...» ; Квітень Чорнобильської ери («Весна підганяла і на городі...») ; «Ти пам'ятаєш, як пахтів полин...» ; «Над Батиєвою горою...» ; Зрада («Хмара мертва. І повзка хула...») ; «От і вересень вітристий...» ; Наречена («Не богиня гобеленна...») ; Осінь («Широко гуляє...») ; Парадокси («Рятуємо чисту воду...») ; «Війнуло, знялось, і вже...» ; Зізнання («Як лізе крізь бетон трава...») ; «Час біжить, а ніби й не зника...» ; «Як завжди, так і сьогодні...».

1997

441. **«Я сьогодні** знаю ще гірше...» ; «Увечері або вночі...» : [вірші] / Леонід Череватенко // Золотий гомін: українська поезія світу : [збірка] / [упоряд. Анатолій Мойсієнко]. – Київ, 1997. – С. 413, 414.

2001

442. **Мікеланджело** («ось аматорське фото...») : [вірш] / Леонід Череватенко // Відлуння Бабиного Яру : поет. антол. / [ред. та упоряд. Ю. Каплан] ; Ін-т Юдаїки. – 2-е вид., допов. – Київ, 2001. – С. 141.

443. **[Поезії]** / Леонід Череватенко // Українське слово : хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. : у 4 кн. / упоряд., фахове ред. та бібліогр. довід. проф. В. Яременка. – 2-е вид., змінене, доопрац., допов. – Київ, 2001. – Кн. 4: Культурно-історична епоха модернізму. Пізній модернізм (1961–1991). Постмодерна література дев'яностих років. – С. 326–333. – **Зміст:** Верлібри на тему нетипову і трохи математики («Це було року 1962-го...»), 17.8.1962 ; Варіація на українську тему («Десь-там ждуть міцні застави...»), 10.7.1963 ; Київський вірш («Цю землю сонцем оббризкано...»), 4.10.1964 ; «Відчувши нелюдський тягар...», 1.5.1965 ; Автопортрет з натури («Я жив за доби неповторної...»), 30.1.1966 ; Катулл («Вовчице римська: блиск і жах!...»), 15.1.1966. – С. 326–333.

444. **«Я сьогодні** знаю ще гірше...» ; «Увечері або вночі...» ; «І радію квітчасто...» : [вірші] / Леонід Череватенко // Антологія української поезії другої половини ХХ сторіччя / [авт. передм. та упоряд. Ю. Ковалів]. – Київ, 2001. – С. 184–186.

2002

445. **На** плужникову тему («Тут пишний храм стояв». Хрести. Свічки...») : вірш / Л. Череватенко // Літ. Україна. – 2002. – 21 лют., № 7(4952). – С. 5. – (Журналові «Дніпро» – 75).

2003

446. **Буколіка** («Свічки пахкі черешень та вишень...») / Леонід Череватенко // Книга про матір: укр. поети XIX–XX ст. : [антологія] / [передм. О. О. Омельченка ; упоряд. В. Л. Чуйко]. – Київ, 2003. – С. 273.

447. **На** порозі століття : [вірші] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2003. – 27 берез., № 13(5006). – С. 4 : фот. – (Сторінка поезії та прози). – **Зміст:** «Від себе – витребеньки...» ; Григорій Петровський («Всеукраїнський голова...») ; Застереження («Не діждетесь нічого...») ; Фермер («Є собака, є паркан...») ; Артист («Школяррики й туристи...») ; Буколіка («Свічки пахкі черешень та вишень...») ; Дорога («Не до капо-сних образів...»).

448. **Поезії** / Леонід Череватенко // Українське слово : хрестоматія укр. літ. та літератур. критики XX ст. В 4-х кн. Кн. 4: Культурно-історична епоха модернізму. Пізній модернізм (1961–1991). Постмодерна література дев'яностих років / упоряд., ред. та біогр. довід. В. Яременка. – 3-є вид., змінене, доопрац., допов. – Київ, 2003. – 800 с. – **Зміст:** Верлібри на тему нетипову і трохи математики («Це було року 1962-го...»), 17.8.1962 ; Варіація на українську тему («Десь-там ждуть міцні застави...»), 10.7.1963 ; Київський вірш («Цю землю сонцем оббризкано...»), 4.10.1964 ; «Відчувши нелюдський тягар...», 1.5.1965 ; Автопортрет з натури («Я жив за доби неповторної...»), 30. I. 1966 ; Катулл («Вовчице римська: блиск і жах!...»), 15.I.1967. – С. 344–351. ISBN 5-7707-4893-1. – ISBN 5-7707-8803-8 (кн. 4).

449. **Сучасний** класик («Він Орфей і корифей...») : [сатир. вірш] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2003. – 10 лип., № 27 (5020). – С. 8.

450. **Хронологія** побутова («Зими й весни. Захват. Обмова...») : вірш / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 2003. – № 1/2. – С. 120. – (Парад планет). – *Від упоряд.:* У підбірці – антологія української поезії за 1933–2003 рр. – роки існування журналу; дуже солідний перелік поетів України.

2004

451. **А час** летів : [вірші] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 2004. – 17 черв., № 23(5059). – С. 5 : фот. – **Зміст:** «То справжній кайф: без охорон...» ; «Сонячна вивержена кушпела...» ; Майже за Брехтом («Газети, що запевняли...») ; Сороковини («...Втім, як його вже повезли до ями...») ; Бур'яни («За бур'янами нашої пори...») ; Філософічне («Прекрасна, мов стиглий овоч...») ; З народних уст («Було нестерпно: темрява і здирство...»).

452. **«Від** себе – витребеньки...» ; Фермер «Є собака, є паркан...») : [вірші] / Леонід Череватенко // Зоря вечорова : літ.-худож., культур.-просвітн. та іст.-публіцист. журн. – Комінтернівське, 2004. – № 4. – С. 22–23.

453. **Воля** на світі одна : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2004. – № 9/10. – С. 59–61. – **Зміст:** Зауваги («Так, були, були скандали...») ; Мефістофель («Не скидаючи пантофель...») ; Козак у дозорі («Впливають з-поза небокраю...») ; Сповідь («...Нехай не змалку, хай пізніше...») ; «Сніг підійшов м'яким, ласкавий...» ; «Не хлюща і не завірюха...» ; Родинний переказ («Він був з дитинства дуже бойовий...»).

454. **Степе** наш несходимий! : [вірші] / Леонід Череватенко // Ятрань : літ.-мист. і гром.-політ. часоп. твор. сил глибин. України. – Київ ; Харків ; Тернопіль, 2004. – № 4. – С. 23–28. – **Зміст:** «Не в тому сенс, щоб народитись...» ; Тріолет («За втіху, славу, за гріхи...») ; «Ніс повз ніч мене поїзд...» ; «Як завжди, так і сьогодні...» ; На плуж-

никову тему («Тут пишний храм стояв». Хрести. Свічки...»); «Вже стільки домовин я переніс на цвинтар...»; Признання («Як лізе крізь бетон трава...»); «То справжній кайф: без охорон...»; «Розкраяно буде кригу...»; «От і вересень вітристий...»; «Під вікном розлука, мов старчиха...».

455. **[Фрагменти поезії зі зб. «Скіфський степ»]** / Леонід Череватенко // Сушко К. Віщий Степ : загадки, дослідження, гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя, 2004. – **Зміст:** Скіфи : *Борису Мозолевському*. – С. 58 ; Крізь непрозорний час. – С. 67, 224–225 ; Мить. – С. 101–102 ; «...Вщент роздирав мене тротил...». – С. 142 ; Уламки. – С. 167 ; «Сонце сідає, а день не згаса». – С. 190 ; Ранок («Над імлою ранковою...»). – С. 203 ; «Відбулось – і геть відліта...». – С. 224.

2005

456. **Закляте залізо** : [вірші] / Л. Череватенко // Літ. Україна. – 2005. – 3 берез., № 8 (5095). – С. 4–5. – **Зміст:** Балада про землю («Ця земля – фіолетова, згорблена, зла...»); Похорон князя («Живемо під княжим мечем...»); Пирогоща («Вдови сіють наволоком...»); Джиганхир («Древній гострий азійський ніж...»); Козацький піп («У драгній рясі...»); Гайдамацька пісня («Ой не вітри гудуть...»); Іллінська церква («Не домовина і не диво з див...»); Молодий Кандиба («Ще не Олег, не Ольжич, а Олешко...»); Завойовник («Було наказано – і він...»); 1952 рік: «Бандити» («В цей закуток Карпат глухий...»); Сунична галявина («Який там Бергман! Що було на правду...»); Сповідь («Нехай не змалку, хай пізніш...»).

2006

457. **Мікеланджело** («ось аматорське фото...») : [вірш] / Леонід Череватенко // Відлуння Бабиного Яру : поетич. антол. / [ред. та упоряд. Ю. Каплан]. – 3-є вид., допов. – Київ, 2006. – С. 137.

2007

458. **Із книги «Земляне залізо»** : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2007. – № 7/8. – С. 2–4. – **Зміст:** «Отак жили – свавілля сонні свідки...»; Старий мушкетер («І стали згадкою численні рандеву...»); Махновія («Так би й нидів край села...»); Весна 1933 року («Коли почало пригрівати...»); Зв'язкова («Спершу таланило. Далі – провал...»); Смертна година генсека («Ще з рук охоронників-недотеп...»); Ірпінський час («Не буває вічних та єдиних!...»); Майдан («На шапці – оранжевий кетяг...»); Сюрприз («Дозрів помаранчевий овоч...»); Нардеп («Був би з нього вправний балагура...»).

459. **Із книги «Закляте залізо». Витвори** («Присудила неправедно доля сліпа...»); Спогад про 1933 рік («...Ще / Нівроку, в нас було не найгірше...»); Пророк («Коли я знов на землю повернувся...») : [вірші] / Леонід Череватенко // Березіль. – 2007. – № 3/4. – С. 125–127 : портр.

460. **Поезії** / Леонід Череватенко // «...Ота стежина в нашій краю» : антол. поетів Київщини : присвяч. 75-річчю утворення Київ. обл. / [упоряд. А. І. Гай]. – Біла Церква : Культура ; Буква, 2007. – 719 с. – **Зі змісту:** Хронологія побутова («Зими й весни. Захват. Обмова...»); «Самотня зоря над степом...»; Похід («Встанем удосвіта, вхопимо з'їсти...»); «Падає плід жовтобокий...»; Буколіка («Свічки пахкі черешень та вишень...»); «Отака вже в світі гра...». – С. 656–660.

2008

461. **Контррельєфи** : [вірші] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2008. – № 1/2. – С. 26–29. – **Зміст:** Артюр Рембо («– Ні, я не скромний...»); «Шаленець? Вітроган?...»; Плужник на Соловках («Тут оселився первородний страх...»); Тодось Осьмачка («Байдужий до грошей...»); Іван Пир'єв («Крики в чергах біля тюрем...»); Стефан Ге-

орге («роки марнот, здичавіння й офіри...»); Тадеуш Боровський* («Підступ. Злочин...»); Бертольд Брехт («Німецько-український словник...»); Гайнріх Белль («У запряній шотландській сорочці...»); Микола Лукаш («– В цьому випадку нема різниці...»); Сергій Бондарчук («Чимало промайнуло літ...»). – *Від упоряд.: помилково зазначено «Зборовський».

462. **Крізь** непрозорий час : [вірші] / Леонід Череватенко // Хроніка 2000. – Київ, 2008. – Вип. 74: Дніпропетровськ: виміри історичної долі. – С. 686–701. – (На межі тисячоліть). – **Зміст:** Француа Війон («Старців...»); Антін Лосенко («Ордена. Оркестр. Оксамити...»); Георг Тракль («Він не помер...»); Константінос Кавафіс («Я впевнився: іншого не буде...»); Анатоль Петрицький («На жаль, горять рукописи...»); Дорога («Не до капосних образ...»); Бур'яни («За бур'янами нашої пори...»); На плужникову тему («Тут пишний храм стояв”. Хрести. Свічки...»); «Над Батієвою горою...»; «Сонце над Михаїлом безкрає...»; «Вже й наробитись я встиг, вже й приліг...»; Похід («Встанем удосвіта, вхопимо з'їсти...»); Скіфи : Борисові Мозолевському : («Немає ...»); Воїн («На мою позаздрить судьбу...»); Тризна («Ми недурно південці...»); Крізь непрозорий час («Впав з неба жайвір...»). – *Передрук з кн. Л. Череватенка: Скіфський степ.* – Київ : Молодь, 1980; *Відкритий звук.* – Київ : Рад. письменник, 1982; *Хронологія побутова.* – Київ : Альтпрес, 2003.

463. **«Не хочу... вивертати навиворіт...»** : [фрагм. вірша] // Ільницький М. На перехрестях віку. У 3 кн. / Микола Ільницький. – Київ, 2008. – Кн. 1. – С. 81.

464. **Перше** кохання («Під шемранням...») : [вірш] / Леонід Череватенко // Літургія кохання : антол. укр. любов. лірики кінця ХІХ – початку ХХ ст. / упоряд. Івана Лучука. – Тернопіль, 2008. – С. 473. – (Серія поетичних антологій «Дивоовид»). – *Передрук з кн.: Оріон золотий.* – Київ, 1986. – С. 368–369.

2009

465. **На** Плужникову тему («“Тут пишний храм стояв”. Хрести. Свічки...») : [вірш] / Леонід Череватенко // Шляхами пам'яті : антол. поетич. творів, присвяч. пам'яті митців Розстріляного Відродження / упоряд. Ганна Єфімова ; Одес. держ. наук. б-ка ім. М. Горького. – Одеса, 2009. – С. 82–83.

2011

466. **«Безрух з мордою лева...»** / Л. Череватенко // Гризун А. Поезія багатозначних підтекстів: (українська сугестивна лірика ХХ ст.) : монографія / А. П. Гризун. – Суми, 2011. – С. 245–246. – ISBN 978-966-680-574-7. – *Фрагм. вірша зі зб. «Відкритий звук» як ілюстрація реєстрів звукової гами в сугестивній ліриці.*

467. **Воєнно-дитинні** спомини : [вірші] / Леонід Череватенко // Обрії особистості: книга на пошану Івана Дзюби / упоряд.: Оля Гнатюк, Леонід Фінберг ; відп. ред. О. Купріян]. – Київ, 2011. – С. 445–457. – **Зміст:** Повітряна тривога. (Майже світлий спомин дитинства: «Серед ночі мене розбудили...»). – С. 445; Єврейське питання: рік 1941 («Ось якими байками розважав...»). – С. 446–449; Ordnung («Він промишляв на міському ринку...»). – С. 449–450; Дядько Андрій («Він був з дитинства дуже бойовий...»). – С. 450–452; Маріо («Скільки затвором не клацай...»). – С. 453; Визволителі («Таке навряд чи забудеш...»). – С. 454–455; Родовід («На запитання злого клерка...»). – С. 455–456; Повоєнне («Ще прозирався крізь білу фарбу...»). – С. 456. – 31.05.2011.

468. **Воєнно-дитинні** спомини : [вірші] / Леонід Череватенко // Укр. літ. газ. – 2011. – 1 лип., № 13 (45). – С. 10–11. – **Зміст:** *Іванові Дзюбі.* Повітряна тривога. («Майже світлий спомин дитинства...»); Єврейське питання: рік 1941 («Ось якими байками розважав...»); Ordnung («Він промишляв на міському ринку...»). – С. 449–450; Дядь-

ко Андрій («Він був з дитинства дуже бойовий...»); Маріо («Скільки затвором не клацай...»); Визволителі («Таке навряд чи забудеш...»); Повоєнне («Ще прозирався крізь білу фарбу...»); Родовід («На запитання злого клерка...»).

469. **На** Плужникову тему («“Тут пишний храм стояв”. Хрести. Свічки...»): [вірш] / Леонід Череватенко // Шляхами пам'яті: антол. поетич. творів, присвяч. пам'яті митців Розстріляного Відродження / упоряд. Ганна Єфімова; [ред. І. С. Шелестович; Одес. держ. наук. б-ка ім. М. Горького]. – Одеса, 2011. – С. 82–83.

470. **«Ніс** повз ніч мене поїзд...»); Похорон князя («Живемо під княжим мечем...»); Балада про землю («Ця земля – фіолетова, згорблена, зла...»): [вірші] / Леонід Череватенко // Степова пектораль: поетич. антол. від Т. Г. Шевченка до наших днів / [упоряд. і передм. А. Глушака]. – Одеса, 2011. – С. 233–236. – (До 20-річчя незалежності України).

471. **Вірші** / Леонід Череватенко // Єгупець = Егупец: [альманах] / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (голов. ред.); Центр дослідж. історії та культури східноєвроп. єврейства]. – Київ, 2011. – № 20. – С. 148–154. – (Поезія). – **Зміст:** Павло Филипович («Ось тут пиши!...»); Микола Зеров («Народжений в козацькому Зінькові...»); Леонід Первомайський («Хоч би думав...»); Медуза Горгона («То ви гадаєте...»); Грішниця («Відступи й бої для вас...»); Думська площа. 33-й рік («Хоч не пускали...»); Новоселицька синагога («Руденький непримітний віслучок...»).

472. **«То** спалахне, а то пригасне...»): [фрагм. вірша зі зб. «Хронологія побутова»] / Леонід Череватенко // Укр. літ. газ. – 2011. – 26 серп., число 17 (49). – С. 4. – *Вміщено у ст.:* Стусенко О. Неповторність поезії // Там само.

2012

473. **Чуєш** флейти ніжну трель?: [вірші] / Леонід Череватенко // Укр. літ. газ. – 2012. – 7 верес., 18 (76). – С. 10. – **Зміст:** «...Вцент роздирав мене тротил...»; Марення («Я знав багато, знав я багатьох...»); Пророк («Коли я знов на землю повернувся...»); Старий мушкетер («І стали згадкою численні рандеву...»); Черкаський сотник («Недбайло, нечитайло, погуляйло...»); Богдан-Зиновій («В битву кидавсь головою сторч...»); Головоєнмор («Був тривалий жорстокий бій...»); Стефан Ґеорґе («роки марнот, здичавіння й офіри...»); Зрадник Батьківщини («Коли заповідалось на колгосп...»); Прошак («Ми знемагаємо в погонях...»); Родовід («На запитання злого клерка...»); Виконавець («Можливо, мій найяскравіший спогад...»); «Прощання слов'янки» («Хвилі ходять океанні...»).

2013

474. **Возрадуйся**, граде на Дніпровій кручі. Апостоли («По всіх світах вони порозсівались...»): [вірш] / Леонід Череватенко // Культура і життя. – 2013. – 26 лип., № 30 (4550). – С. 14.

475. **Поезії** / Леонід Череватенко // Незборима нація. – 2013. – Грудень, число 12 (334). – С. 2. – **Зміст:** А. Д. 1710. Зима «З неба сипле, сипле сніг...»; Павло Судоплатов «Фортуна провела його тупа...». – *Від ред.:* З нагоди 75-ліття ювілею поета починаємо друкувати його досі не опубліковані вірші.

476. **Поезії** зі збірки «Зворотній зв'язок» / Леонід Череватенко; публ. та перед. сл. Людмили Гнатюк // Культура і життя. – 2013. – 8 листоп., № 45 (4565). – С. 13. – **Зміст:** Сподівання («Полісся й лісостеп...»); Цар Атей: 1. («Гадалося, не буде заморок...»); 2. («Пророчили удачу ворожби...»); Іван Сірко («Горація вже вивчив назубок...»); Бах («Під недобрим нудним небом...»); Серпень 1941 («Гей, од освітанку й до смерку...»); Василь Стус («То зрадник, то зрадники, – і це...»); Загадка Вінграновського («На степовому...»); Борис Гмиря («Обличчя з-під сокири. Графський

фрак...»); Співець Таранець («Як добре, що зустрілись ми, земляче...»); Степовий ноктюрн («Обереги-береги...»).

477. **Тарас** Бульба («...Замість козацтва – цоб-цабе...»): [вірш] / Леонід Череватенко // Книга про батька : укр. поети XIX–XXI ст. в обороні роду і держави : антологія / упоряд. та передм. В. Л. Чуйка. – Київ, 2013. – С. 277. – (Програма «Українська книга»).

2014

478. ***Борис** Антоненко-Давидович : [вірш] / Леонід Череватенко // Незборима нація. – 2014. – Червень, число 6 (340). – С. 3.

479. **Зворотний** час, зворотній відлік : [поезії] / Леонід Череватенко // Єгупець = Єгупец : [альманах] / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (голов. ред.)]; Центр дослідж. історії та культури східноєвроп. єврейства]. – Київ, 2014. – Вип. 23. – С. 84–94. – **Зміст:** Ольга Рапай («У тельняшечці смугастій...»); Бах («Під недобрим нудним небом...»); Сергій Параджанов («Він, коли смеркне...»); Іван Сірко («Горація вже вивчив назубок...»); «Пожалівся людям – ну й годі!...»; Жан-Поль Марат («Щоб не паршивіла порода...»); Ой, летіли дикі гуси («Через пустелі, праліси, моря...»); Олександр Македонець («Розлізлася на сатрапії перські...»); Одисей («В блискучім бойовому обладунку...»); Ювілеї – II («А зранку, як звичайно...»); Павло Судоплатов («Фортуна провела його тупа...»).

480. **«У вас є час! Його немає в мене»:** 9 травня 2014 року не стало Леоніда Череватенка : [добірка до цього часу неоприлюдн. віршів під назвою «Зворотний час, зворотній відлік»] / Леонід Череватенко ; публ. В. Богуславської // Укр. літ. газ. – 2014. – 23 трав., № 10 (120). – С. 1, 10 : фот. – **Зміст:** «Я до нього вранці завітав...», 11.03.2013 ; Загадка Вінграновського («На степовому...»); Яків Бородавка («Нетяга, неугнутий низовик...»); Сюжет («Обливала сльозами...»); Серпень 1941 («Гей, од світанку й до смерку...»); Олександр Дейнека («Вас цікавить джерело...»); «Гаряча південна врода...»); Замальовка («Це згоди – злагоди сягло...»); Відкриття («Він дуже довго нездужав...»); Повітряний поцілунок : 1942 («Місто недоїдало...»); Співець Таранець («Як добре, що зустрілись ми, земляче...») А.Д. 1710. Зима («З неба сипле, сипле сніг...»); Передсвяткове («Щось засніжило рясно...»); Парадокси («Немало він пустив на світ пісень...»). – ISSN 4820-136.

2017

481. **Грімотним** перехрестям йшли ми... : [вірші] / Л. Череватенко ; підготувала до друку Валерія Богуславська // Укр. літ. газ. – 2017. – 6 жовт., № 20 (208). – С. 13 : фот. – (З неопублікованого). – **Зміст:** Credo («Що мені усмішки барвисті?...») 1964; На давню тему («В рамках досвіду щирості»), 1964 ; «В поети я не пнущь бігом...», 1964 ; Україні («За ліпоту, за вогневії...»), 1964 ; Київські вірші («Земля ця сонцем оббрижкана...»), Москва 13.09–4.10.1964 ; «Як повіє вітер північний...», 15. 11.1964 ; «З усіх печер, дворців, халуп...», 11.05.1965 ; «Зупинися...», 30.04.1965 ; «Віддавшись юрбіріці?...», 13.05.1965 ; Сонет зневіри («Кохання молоде вино...»), 21.05.1965; Поетосадіком («Гвалтували маму, шматували...»), 15.06.1965 ; «Мої поезії, притулок...», 11.10.1965.

Переклади Л. Череватенка

...з англійської

Бен Джонсон

482. **Пісня** : [вірш] / Джонсон Бен ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 58–59. – (Сучасна література).

Донн Джон

483. **[Поезії]** / Донн Джон ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 136–136. – (Англія). – **Зміст:** Пісня ; «Вона сконала. Все як є вмира...» ; З «Доброчесних сонетів» : II. «Хоч як назвусь, належу не собі...» ; X. «Мізерне смертне, хай тебе назвуть».

484. **До** моєї володарки, що спати вкладається : [вірш] / Джон Донн ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 59. – (Сучасна література).

485. **До** моєї володарки... : [вірш] / Джон Донн ; пер. Леоніда Череватенка // Книга любові : поетич. антол. / в укладенні Б. Щавурського. – Тернопіль, 2010. – С. 108–109.

485. **Поезії** / Джон Донн // Мартинець А. Зарубіжна література XVII століття : хрестоматія перекладів текстів укр. мовою / авт.-упоряд.: А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. – Вид. 2-е, допов. і змінене. – Івано-Франківськ, 2012. – 288 с. – **Зі змісту:** З «Доброчесних сонетів» : II. «Хоч як назвусь, належу не собі...» ; X. «Мізерне смертне, хай тебе назвуть...» ; «Вона сконала. Все як є вмира...» ; До моєї володарки, що спати вкладається / переклав Леонід Череватенко. – С. 6–8. – ISBN 978-617-7009-31-2.

Мур Томас

487. **Юнак-співець** : [вірш] / Томас Мур ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 59. – (Сучасна література).

Шекспір Вільям

488. **Пристрасний** пілігрим / Вільям Шекспір ; переклав Леонід Череватенко // Шекспір В. Твори : в 6 т. : [пер. з англ.] / Вільям Шекспір ; [редкол.: Д. В. Затонський (голов. ред.) та ін.]. – Київ, 1986. – Т. 6. – С. 703–710.

489. **Вільям Шекспір** в українських перекладах [Електронний ресурс] / М-во культури і мистецтв України, Наук. б-ка Нац. ун-ту «Києво-Могилян. акад.», Британ. Рада в Україні. – Текст. дані. – Київ, 2001. – 3454 с. – 1 опт. диск (CD-R). – Систем. вимоги: Pentium-II/300 ; 64Mb RAM ; Microsoft Windows XP ; 60 Mb вільного дискового простору ; NET Framework 2.0. – Назва з етикетки диска. – **Зі змісту:** Шекспір В. Пристрасний пілігрим / Вільям Шекспір ; пер. Леоніда Череватенка. – С. 2456.

...з білоруської

Буравкін Генадь

490. **Двадцятье** сторіччя ; Білорусі : [пер. віршів] / Генадь Буравкін ; пер. Леоніда Череватенка // Калинові мости : антол. молоді білорус. поезії / [упоряд. Григорій Кочур]. – Київ, 1969. – С. 155–156.

Богданович Максим

491. **[Поезії]** / М. Богданович // Лірика / Максим Богданович ; [вступ. слово: Іван Денисюк ; пер. Р. Лубківського, Г. Кочура, І. Гнатюка, В. Лазарука, В. Лучука, В. Чабаненка, Л. Череватенка та ін.]. – Київ : Дніпро, 1967. – 171 с. – (Перлини світової лірики). – **Зі змісту:** Мої пісні : I. «Як нудьга мене духовна обійма...» ; II. «А коли я спогадаю рідний край...» ; «Поряд гримливої хмари – легенька прозора хмарина...» ; Книга ; Дід ; Озеро / пер. Л. Череватенка. – С. 76, 141, 153, 164. – **Відгуки:** Максим Богданович в сучасних українських перекладах / А. П. Гризун // Максим Богданович і Україна : матеріали і тези доп. сьомої наук. конф. з питань білорус.-укр. літ. та фольклор. взаємин / упоряд. П. П. Охріменко ; Сум. держ. пед. ін-т ім. А. С. Макаренка, Сум. обл. орг. Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. – Суми, 1991. – С. 51–52. – Див.: с. 51 ; Дух і буква українських перекладів «Пагоні», «Сонета» і інших поезій / В. І. Лучук // Максим Богданович і Україна : матеріали і тези доп. сьомої наук. конф. з

питань білорус.-укр. літ. та фольклор. взаємин / упоряд. П. П. Охріменко ; Сум. держ. пед. ін-т ім. А. С. Макаренка, Сум. обл. орг. Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. – Суми, 1991. – С. 53–54.

492. **Стара Білорусь**. Книга ; *Вірші різних літ (1910–1917)*. Мої пісні / пер. з білорус. Л. Череватенка // Богданович М. Стратим-Лебідь : збір. творів: поезія, проза, публіцистика, критика, листи / Максим Богданович ; [упоряд., передм., прим. та наук. ред. Р. Лубківського]. – Львів, 2002. – С. 43, 75. – (Ad Fontes).

Короткевич Володимир

493. **«На роз'їздах, березовим листом засипаних...»** : О. І. Білецькому / Володимир Короткевич ; переклав [з білорус.] Леонід Череватенко ; публ. та перед. слово «Молоде пагіння» Янка Шпаковського // Дніпро. – 1969. – № 4. – С. 7.

494. **«На роз'їздах, березовим листом...»** : О. І. Білецькому ; Листя : [вірші] / Володимир Короткевич ; пер. Леоніда Череватенка // Калинові мости : антол. молоді білорус. поезії / [упоряд. Г. Кочур]. – Київ, 1969. – С. 17–18.

Лойко Олег

495. **Біля села Понорів (Німецькі могилки 1916 року)** ; «В тобі одвічна таємниця...» ; «Так щоразу: коли пізнаю...» : [вірші] / Олег Лойко ; пер. Леоніда Череватенка // Калинові мости : антол. молоді білорус. поезії / [упоряд. Г. Кочур]. – Київ, 1969. – С. 63–64. – *Від упоряд.*: У змісті назва: «Біля села Панарів».

496. **Біля села Понорів** : (німецька могилка 1916 року) ; «В тобі одвічна таємниця...» : [пер. *віршів*] / Олег Лойко ; переклав Л. Череватенка // Білоруська радянська поезія : антологія. У 2-х т. / ред. Микола Малишко ; [редкол.: П. Бровка та ін.]. – Київ, 1971. – Т. 2. – С. 328, 329.

Навроцький Олесь

497. **Павлюк Багрим** ; Мати моя і я ; Початок : [вірші] / Олесь Навроцький ; пер. Леоніда Череватенка // Калинові мости : антол. молоді білорус. поезії / [упоряд. Г. Кочур]. – Київ, 1969. – С. 197–198.

Сидоренко Василь

498. **«Шугає вітер жовтими покосами...»** : [вірш] / Василь Сидоренко ; пер. Леоніда Череватенка // Ранок. – 1982. – № 10 (353). – С. 9.

499. **Як у бою, живу...** : [вірші] / Василь Сидоренко ; пер. Леоніда Череватенка // Уряд. кур'єр. – 2016. – 4 жовт., № 186 (5806). – С. 16. – **Зміст**: «Я розгубив твої листи...» ; Додому шлях ; Вертаються ; «Даруй, несвоєчасно відписав я...» ; Пиши ; «Поривався даремно...» ; «Дитинство проростало з попелиська...».

500. **Як у бою, живу...** : [віршів] / Василь Сидоренко ; пер. Леоніда Череватенка // Літ. Україна. – 2016. – 6 жовт., № 38 (5667). – С. 12 : іл. – **Зміст**: «Я розгубив твої листи...» ; «Розвітреними осінь має косами...» ; Додому шлях ; Вертаюся ; «Даруй, несвоєчасно відписав я...» ; Пиши ; «Поривався даремно...» ; «Дитинство проростало з попелиська...».

Сіпаков Янка

501. **Творчий день**: Ранок. Полудень. Вечір : [пер. віршів] / Янка Сіпаков ; передм. Івана Шпаковського, с. 72–73 ; пер. Леоніда Череватенка // Дніпро. – 1966. – № 6. – С. 73–74. – (Молода білоруська поезія).

502. **Поезії** / Янка Сіпаков // Калинові мости : антол. молоді білорус. поезії / [упоряд. Г. Кочур]. – Київ : Молодь, 1969. – 316 с. – **Зі змісту**: *Творчий день* : Ранок ; Полудень ; Вечір ; Молитва до столу ; «Заходить яблуко...» ; Хвилянка зустрічі ; Коріння роси / пер. Леоніда Череватенка. – С. 166–167, 169–170, 172–174.

...з вірменської

Сюнеці Степанос

503. «**Ви**, що у битві полягли й перемогли...» / Степанос Сюнеці ; переклав Леонід Череватенко // Вірменська класична поезія : антологія : з вірмен. / [упоряд. та редагування: В. Кочевського, Г. Татосяна ; вступ. ст. Е. Джрбашяна ; ред. М. Москаленко]. – Київ, 1988. – С. 27. – ISBN 5-308-00165-0.

Шноралі Нерсес

504. **Ранок** світла / Нерсес Шноралі ; переклав Леонід Череватенко // Вірменська класична поезія : антологія : з вірмен. / [упоряд. та редагування В. Кочевського, Г. Татосяна ; вступ. ст. Е. Джрбашяна ; ред. М. Москаленко]. – Київ, 1988. – С. 70–72. – ISBN 5-308-00165-0. – **Відгук:** Вірменська поезія в українських перекладах / Мирон Нестерчук // Всесвіт. – 2012. – № 1/2 (896/987). – С. 19–21. – Див.: с. 20.

...з в'єтнамської

Суан Зієу

505. **Чаша** з водою питною : [вірш] / Зієу Суан ; пер. з в'єтнам. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1985. – № 9 (681). – С. 64.

Тхань Тхао

506. **Вірші-гасла** / Тхао Тхань ; пер. з в'єтнам. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1985. – № 9 (681). – С. 64–65.

Фам Нгок Кань

507. **Історія** : [вірш] / Кань Фам Нгок ; пер. з в'єтнам. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1985. – № 9 (681). – С. 63–64.

...з грузинської

Івардава Ділар

508. **Поезії** / Ділар Івардава // Сонячне гроно : молода грузин. поезія : [антологія] / [упоряд.: Моріс Потсхвішвілі, Олекса Новицький ; вступ. слово «З поступом епохи» Резо Мішвеладзе]. – Київ : Молодь, 1970. – 334 с. – **Зі змісту:** Древу ; Армазі ; Смерть листка ; Журавлі ; «Ті дні не зникли, – в мені повсюдно...» ; «На твоїй груді» / переклав Леонід Череватенко. – С. 279–284.

509. **Поезії** / Ділар Івардава // Золотий виноградник : грузин. народ., класич. і сучас. поезія / упоряд., передм., комент. та заг. ред. Рауля Чілачави. – Київ : Дніпро, 2005. – 310 с. – **Зі змісту:** Древу ; Армазі ; Смерть листка ; Журавлі ; «Ті дні не зникли...» ; «На твоїй груді» / переклав Л. Череватенко. – С. 275–276.

Сеїдішвілі Ладдо

510. **Археологічна** виставка в Тбілісі ; «Яке ж то велике море!..» : [вірші] / Ладдо Сеїдішвілі ; переклав Леонід Череватенко // Сонячне гроно : молода грузин. поезія : [антологія] / [упоряд.: Моріс Потсхвішвілі, Олекса Новицький ; вступ. слово «З поступом епохи» Резо Мішвеладзе]. – Київ, 1970. – С. 45–47.

Чарквіані Джансуг

511. **Поезії**. Юнацьке ; Я знаю : [вірші] / Джансуг Чарквіані ; переклав Леонід Череватенко // Сонячне гроно : молода грузин. поезія : [антологія] / [упоряд.: Моріс Потсхвішвілі, Олекса Новицький ; вступ. слово «З поступом епохи» Резо Мішвеладзе]. – Київ, 1970. – С. 71, 76–77.

...з італійської

Йоно Еміліо

512. **З циклу** «Пляжі» : [вірш] / Еміліо Йоно ; переклав Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1967. – 12 трав., № 37 (2432). – С. 6. – **Вміщено поруч** статей: Вперше

українською мовою : [про літ. вечір італ. поезії у Респ. Будинку кіно 17 квіт., 1967 р.] – Без підпису ; Еммілі Е. Двадцять років італійської поезії / Енніо Еммілі.

513. **З циклу «Пляжі»** : [вірш] / Еміліо Йоно ; переклав Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2010. – Т. 16: Щоденники : 1967 р., квіт.-черв. – С. 410. – ISBN 966-542-189-1 (серія). – ISBN 978-966-542-441-3 (Т. XVI). – ISBN 978-966-10-1065-0.

Скотелларо Рокко

514. **Неділя** : [вірш] / Рокко Скотелларо ; переклав Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2010. – Т. 16: Щоденники : 1967 р., квіт.-черв. – С. 409. – ISBN 966-542-189-1 (серія). – ISBN 978-966-542-441-3 (Т. XVI).

...з німецької

Арендт Еріх

515. **Поезії** / Еріх Арендт ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1974. – № 10 (196). – С. 72–77. – **Зміст**: Із збірки «Оди польоту» (1959) : Ода VI ; Елегія IV ; Пам'яті Альберта Ейнштейна ; Із збірки «Елегія» (1967) : Каміння Хіосу.

516. **Ніч** на Кікладах : [вірш] / Еріх Арендт ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1979. – № 10 (610). – С. 8–9. – (Із поезії НДР).

517. **Венера** Архипенка : [вірш] / Еріх Арендт ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1987. – № 5 (701). – С. 154. – *Вміщено у ст.*: Невтомний шукач: до 100-річчя з дня народж. О. П. Архипенка / Олександр Архипенко ; Андрій Німенко ; Іван Ів. Карабутенко // Там само. – С. 150–160 : фотопортр., фот. скульптур О. Архипенка.

518. **Емпедоклова** гавань : [вірш] / Еріх Арендт ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 55–56. – (Сучасна література) (Скарбниця).

Белль Генріх

519. **Моя** муза ; Кельн-1 : [вірші] / Генріх Белль ; пер. Л. Череватенка ; передм. Л. Горлача «Вперше українською» // Літ. Україна. – 1969. – 19 серп., № 65 (2659). – С. 4.

Брехт Бертольд

520. **З нових** перекладів : [вірші] / Бертольд Брехт ; мал. Г. Г. Севрук ; переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1966. – № 11. – С. 82–89. – (З перлин світової поезії). – **Зміст**: Нездоланний напис ; Балада ; Пісня про водяне колесо ; Німеччина ; Запитання письменного робітника ; Кепські часи для лірики ; Заміна ката.

521. **[Поезії]** / Бертольд Брехт ; переклав Леонід Череватенко ; авт. вступ. ст. Василь Стус, с. 7–12 // Жовтень. – 1968. – № 9. – С. 12–14, 16–17. – (Із скарбниці світової поезії). – **Зміст**: До німецьких солдатів на Східному фронті. 1–11 ; А у нас в країні? ; Про слово «емігранти» ; Вигнаний з поважних причин.

522. **Нездоланний** напис : [вірш] / Бертольд Брехт ; переклав Леонід Череватенко // Ленін іде по планеті : письменники зарубіж. країн про В. І. Леніна : поезія, проза, публіцистика : збірник / [упоряд. А. Х. Іллічевський]. – Київ, 1969. – С. 143–144.

523. **Іллічеві** черевики : вірш / Бертольд Брехт ; з нім. переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1969. – № 11. – С. 6.

524. **[Поезії]** / Бертольд Брехт ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1974. – № 1 (187). – С. 67–84. – **Зміст**: Легенда про мертвого солдата ; Хвала діалектиці ; Хвала революціонерові : (з «Кантати на день смерті Леніна») ; Мотто ; На смерть борця за мир : *пам'яті Карла фон Осецького* ; Німецька військова читанка ; До нащадків ; Літературу передосліджено буде : *Мартіну Андерсену-Нексе* ; Голлівуд ... ; Повернення ; Я, що вижив ; Епітафія для М. ; *З «Буковських елегій»* : Спекотливий день ; Дим ; Залізо ; Ялини ; Веслування, розмови ; Читаю Горація ; Звуки ; Вчителю, вчися! ; Не потребую нагробка ; Насолоди.

525. **Звістка** з Німеччини : [вірш] / Бертольд Брехт ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1977. – № 11 (587). – С. 93.

526. **Звістка** з Німеччини ; Я, що вижив ; Насолоди : [вірші] / Бертольд Брехт ; переклав Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упоряд. Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 123–124.

527. **Ми** – це вона : [вірш] / Брехт Бертольд ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 54–55. – (Сучасна література) (Скарбниця).

528. **Поезії** / Бертольд Брехт ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1998. – № 8 (835). – С. 83–85. – **Зміст:** Нащадок ; Балада про схвалення світу ; Хвала навчанню ; Балада про Мазепу. – **Відгук:** Іван Мазепа – символ боротьби за українську європейську державність / Дмитро Павличко // Слово Просвіти. – 2016. – 13–19 лип., № 27 (984). – С. 1–2; Те саме // Павличко Д. Спогади / Дмитро Павличко. – Київ, 2018. – С. 397–405. – Див.: с. 402–403.

529. **«В міру того, як я зростаю і вдивляюся довкола»** : [фрагм. вірша] / Брехт Бертольд ; пер. Л. Череватенка // Драматургія ХХ ст. (Б. Шоу, Б. Брехт) : матеріали для вивч. / [упоряд.: О. В. Кеба, П. Л. Шулик]. – Кам'янець-Подільський, 2000. – С. 45.

530. **Легенда** про мертвого солдата : [вірш] ; Вигнаний на законній підставі : [фрагм. вірша] / Бертольд Брехт ; пер. Леоніда Череватенка // Зарубіжна література : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. шк. / за ред. проф. О. С. Чиркова. – Київ, 2000. – С. 160–161. – ISBN 966-7091-21-X.

531. **Балада** про Мазепу / Бертольд Брехт ; пер. Л. Череватенка // Антологія зарубіжної поезії ХХ сторіччя / [уклад., автор вступ. ст. Д. С. Наливайко ; ред. В. В. Лукашова ; пер. Леоніда Череватенка та ін.]. – Харків, 2011. – С. 258–259.

532. **Балада** про Мазепу : [фрагм. поеми] / Бертольд Брехт ; пер. Леоніда Череватенка // Ковбасенко Ю. Зарубіжна література : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ю. І. Ковбасенко, Л. В. Ковбасенко. – Київ, 2017. – С. 74.

Бобровський Йоганнес

533. **[Поезії]** / Йоганнес Бобровський ; з нім. переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1972. – № 9 (171). – С. 23–27. – **Зміст:** Сарматська рівнина ; Зимове світло ; Перепелиний крик ; До Неллі Закс ; Співочий лебідь ; Рапорт ; Вода ; Мова ; Пригода ; Лепеха ; За потоком ; Країна тіней ; Моцарт ; Ненія ; Й. С. Бах ; Війон. – **Відгук:** Листи до М. О. Новикової. 1970–1973 рр. / Г. П. Кочур, М. О. Новикова ; з рос. переклав Петро Кравчук // Дух і Літера : зб. наук. пр. / [редкол.: М. Попович та ін.] ; НАУКМА. – Київ, 2004. – С. 100–148. – Див.: с. 138.

534. **Рапорт** ; Співочий лебідь : [вірші] / Йоганнес Бобровський ; переклав Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упоряд. Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 127.

Брехт Вольфганг

535. **[Поезії із збірки «Ліхтарня, ніч і зорі»]** / Вольфганг Борхерт ; пер. та публ. Л. Череватенка // Вітчизна. – 1968. – № 1. – С. 178–180. – **Зміст:** «Я бути маяком...» ; Лист із Росії ; Мжичка ; Місяць бреше (Моабіт) ; Аранка ; Сіро-червоно-зелена пісня про велике місто ; Велике місто ; Вечірня пісня ; Розставання ; Легенда ; Біля готельного вікна (по дорозі додому, 1945).

Гайм Георг (Гейм Георг)

536. **Поезії** / Георг Гейм // Передчуття : із світ. поезії другої половини ХІХ–початку ХХ сторіччя : збірка / [упоряд. і передм. К. Шахова ; пер.: М. П. Бажан [та ін.]]. –

Київ : Веселка, 1979. – 254 с. – **Зі змісту:** Бог міста ; Росія. Березень 1911 року ; Осінь ; Демон війни / переклав Леонід Череватенко. – С. 109–112.

537. **Бог міста** : [вірш] / Георг Гайм ; пер. Л. Череватенка // Антологія зарубіжної поезії ХХ сторіччя / [уклад., авт. вступ. ст. Д. С. Наливайко ; ред. В. В. Лукашова]. – Харків, 2011. – С. 251–252.

Гессе Герман

538. **[Поезії]** / Герман Гессе ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1977. – № 5 (581). – С. 51–55. – **Зміст:** Весна ; Доля ; Книжки ; Квітка, дерево, птах ; Усіма смертями ; Митець ; В музеї єгипетської скульптури ; Два вірші з роману «Гра в бісер» : Мильні бульбашки ; Читаючи древнього філософа ; Миру назустріч : *до святкування перемир'я на базельському радіо.*

539. **Миру назустріч** : [вірш] / Герман Гессе ; переклав Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упоряд.: Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 202.

Гете (Гете) Йоган Вольфганг

540. **Прометей** ; Вечірня пісня мисливого : [вірші] / Й. В. Гете ; переклав Л. Череватенко ; [передм. В. Петрик «Великий з найбільших: до 135-річчя з дня смерті Й. В. Гете», с. 101] // Дніпро. – 1967. – № 7. – С. 102, 103. – (3 перлин світової поезії). – **Згадка:** Твори : у 4 т., 6 кн. / Василь Стус ; Від. рукоп. фондів і текстології імені Т. Г. Шевченка Ін-ту літ. НАН України ; [редкол.: С. Гальченко та ін.]. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 239–240. – [1967]. – Без підпису.

541. **Травнева пісня** / Йоган Вольфганг Гете ; переклав Леонід Череватенко // Співець : із світ. поезії кінця 18 – першої пол. 19 ст. : збірка / упоряд. Г. Кочур. – Київ, 1972. – С. 112–113.

542. **[Поезії]** / Йоганн-Вольфганг Гете ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 51–53. – (Сучасна література) (Скарбниця). – **Зміст:** Нічна пісня мандрівника ; Ружа в чистому полі ; Пісенька ельфів ; Щось інше ; На озері ; Прометей.

543. **Травнева пісня** : [вірш] / Йоганн Вольфганг Гете ; пер. Л. Череватенко // Гёте И. Стихотворения / Иоганн Фольфганг Гёте ; [ред., сост., пер. Е. И. Нечепорук]. – Симферополь, 2000. – С. 166–167. – Текст рос., нім., укр.

544. **«Нічна пісня мандрівника»** : [фрагм. ориг. та пер.] / Й. Гете ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. літ. в шк. України. – 2015. – № 7/8. – С. 57. – *Вміщено у ст.:* Зарубіжна література. Уроки 1–8. Урок. 1: Вступ. Оригінал і переклад. Основні відомості про розвиток української перекладацької традиції. Майстри художнього перекладу. Роль художніх перекладів у розвитку культурного діалогу, дружніх взаємин між народами / О. Первак // Там само.

Гріфіус Андреас

545. **До портрета** Ніколая Коперніка ; Оплаканий ; До Євгенії ; Заключний сонет / Андреас Гріфіус ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 143–144. – (Німеччина). – *Від упоряд.:* Про приналежність пер. вірша «Заключний сонет» Г. Кочуру за джерелами: Григорій Кочур: біобібліогр. покажч. : у 2 ч. / Львів. держ. ун-т ім. І. Франка, Наук. б-ка. – Львів, 2006. – Ч. 1. – С. 121 ; 3 нових матеріалів до словника українських псевдонімів / В. Еппель // Відкритий архів. – Київ, 2004. – Т. 1. – С. 445.

546. **Сльози** Батьківщини, рік 1636 : [вірш] / Андреас Гріфіус ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 51. – (Сучасна література) (Скарбниця).

Грубер Йона

547. **Горе** мертвим ; Дант : [вірші] / Йона Грубер ; переклав Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1968. – 8 берез., № 20 (2510). – С. 4. – (Вітаємо ювіляра).

548. **Мов** древо міцне, вкоренився я в землю ; Осінь ; Дант : [вірші] // Грубер Й. Розплющеними очима : поезії / Йона Грубер ; пер. Леоніда Череватенка. – Київ, 1968. – С. 59–60 ; 74. – **Відгук:** Відверті діалоги : [рецензія] / Павло Мовчан // Дніпро. – 1969. – № 11. – С. 155–157.

549. **Люстро** на стіні ; Моя молодість : [вірші] / Йона Грубер : переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1971. – № 4. – С. 9.

550. **Осінь** ; Мов древо міцне, вкоренився я в землю ; Данте : [вірші] / Йона Грубер ; пер. Леоніда Череватенка // Грубер Й. Світло життя : вибр. поезії / Йона Грубер ; [«Слово про поета» В. Коротича]. – Київ, 1978. – С. 91, 97, 113.

551. **Осінь** ; Мов древо міцне, вкоренився я в землю ; Данте : [вірші] / Йона Грубер ; пер. Леоніда Череватенка // Грубер Й. Поезії / Йона Грубер ; [«Слово про поета» В. Коротича ; упоряд. І. Ю. Журавська]. – Київ 1989. – С. 46, 49, 61.

Дах Сімон

552. **Анхен** із Тарав : [вірш] / Сімон Дах ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 143. – (Німеччина).

553. **Анхен** із Тарав : [вірш] / Сімон Дах ; пер. Леонід Череватенко // Книга любові : поетич. антол. / в укладенні Б. Щавурського. – Тернопіль, 2010. – С. 99.

554. **Анхен** із Тарав : [вірш] / Сімон Дах ; пер. Леонід Череватенко // Мартинець А. Зарубіжна література XII століття : хрестоматія перекладів текстів укр. мовою / авт.-упоряд.: А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. – Вид. 2-е, допов. і змінене. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 215–216.

Деліус Фрідріх-Крістіан

555. **День** народин ; Котячий вірш : [вірші] / Фрідріх-Крістіан Деліус ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1978. – № 10 (598). – С. 62 : фот. – (Поети Західного Берліна).

Енценсбергер Ганс Магнус

556. **[Поезії]** / Ганс Магнус Енценсбергер ; пер. Леонід Череватенко ; добірку віршів проілюстровано роботами бельг. худож. Франка Мазереля // Жовтень. – 1972. – № 5. – С. 15–20. – **Зміст:** Людина з трамваю ; Оборона вовків від овечок ; Компаньйон по війсьній промисловості ; Ті, що зникли ; Лариса.

557. **Мова** країни ; Франконські вишневі сади у січні ; Ода нікому : [вірші] / Ганс Магнус Енценсбергер ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1991. – № 9 (753). – С. 46–50.

Кролов Карл

558. **Сон** : [вірш] / Карл Кролов ; переклав Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упоряд.: Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 168.

Кунце Райнер

559. **Коротка** проза / Райнер Кунце ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1996. – № 12 (816). – С. 19–21. – **Зміст:** Порядок ; Окуляри ; Шкільний товариш ; Різдво Христове ; Пальто ; Полісовщик.

560. **Поезія** / Райнер Кунце ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1996. – № 12 (816). – С. 17–19. – **Зміст:** Відповідь ; Ноктюрн ; Прошу на чашку жасминного чаю ; Кінець байкам ; Про необхідність цензури ; Історична потреба ; Йоганнес Бобровський. *In tetoriam* ; Самовбивство ; Еразм Роттердамський ; Актору, який про-

сив продовжити його роль ; Повернення з Праги ; Оборона Петера Гухельса, або критеріум ; Спонука до обіцянки (*Міланові Кундери*) ; Поет у вигнанні ; Мир ; Образ, ідеологам любий, тут і там ; Запросини послухати Моцарта ; Сон у вигнанні ; Політикові, що книги мої вихваляє ; Духовним сановникам, митцям у сумлінні ; Я прийхав ; Стародавній мотив ; До тебе у ясно-синім плащі (*для Елізабет*).

Ленау Ніколаус

561. **[Поезії]** / Ніколаус Ленау // Співець : із світ. поезії кінця 18 – першої половини 19 ст. : збірка / упоряд. Г. Кочур. – Київ : Веселка, 1972. – 253 с. – **Зі змісту:** Протест ; Очеретяні пісні : 1. «Гей за обрій сонце плине...» ; 2. «Стало темно. Сунуть хмари...» ; 3. «Вітер стежку помережив...» ; 4. «Сонце – де воно?» ; 5. «У хиткім ставу без цілі...» / переклав Леонід Череватенко. – С. 60–62.

Маркс Карл

562. **Слово й діло – ось моя мета!** : поезія молодого Маркса / Карл Маркс ; публ. та пер. Леоніда Череватенка // Молодь України. – 1983. – 5 трав., № 86 (14669). – С. 1. – **Зміст:** Пісня моряка у морі ; До Женні : сонети I ; II ; III ; IV ; Фантастичні образи ; Дві троянди : романс ; Лісовий струмок ; Дві пісні, присвячені Женні : Шукав ; Знайшов ; Три вогники.

Мекель Крістоф

563. **Хапай** його; Золота рибка : [вірші] / Крістоф Мекель ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1978. – № 10 (598). – С. 61 : фот. – (Поети Західного Берліна).

Опіц Мартін

564. **«Між** бідувань, страхів, скорботи і осмути...» ; «Часу не гаймо, любача...» ; Слово розради на лихоліття війни : [вірші] / Мартін Опіц ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 141–143.

565. **Скарга** : [вірш] / Мартін Опіц ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 51. – (Сучасна література) (Скарбниця).

566. **«Часу** не гаймо, любача...» / Опіц Мартін ; пер. Леонід Череватенко // Книга любові : поет. антол. / в укладенні Б. Щавурського. – Тернопіль, 2010. – С. 241.

567. **Поезії** / Опіц Мартін // Мартинець А. Зарубіжна література XVII століття : хрестоматія перекладів текстів укр. мовою / авт.-упоряд.: А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. – Вид. 2-е, допов. і змінене. – Івано-Франківськ, 2012. – 288 с. – **Зі змісту:** Між бідувань, страхів, скорботи і осмути ; «Часу не гаймо, любача...» ; Слово розради на лихоліття війни ; Скарга / переклав Леонід Череватенко. – С. 210–212.

Подевільс Клеменс

568. **Поезії** / Клеменс Подевільс ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1996. – № 12 (816). – С. 92. – **Зміст:** Зеніт ; Ровеньки ; З Баварії ; Пати́на ; Пізня строфа.

Рільке Райнер Марія

569. **Передчуття** : [вірш зі зб. «Книга картин», 1960] / Райнер Марія Рільке ; переклав Леонід Череватенко ; передм. та [публ. Г. Кочура] // Дніпро. – 1966. – № 4. – С. 112. – (З перлин світової поезії). – **Відгук:** Здобутки і втрати поетичного перекладу / Віктор Коптілов // Літ. Україна. – 1967. – 20 січ., № 6 (2392) – С. 3, 4. «...Чуття слова в поетичній творчості важить вельми багато, і коли за переклад береться людина, яка має це почуття, успіх роботи можна вважати значною мірою забезпеченим. Як приклад, наведемо працю молодого обдарованого перекладача Л. Череватенка над віршами Райнера Марії Рільке. Перекладач глибоко зрозумів поетику австрійського лірика, перейнявся його рухом і спромігся перелити повні внутрішньої напруги образи Рільке у форми української мови...».

570. «Слова-старці, буденні в щасті й горі...» / Р. М. Рільке ; переклав Л. Череватенко // Ранок. – 1967. – № 1 (165). – С. 19. – (На творчій хвилі). – Переклади вірша Р. М. Рільке «Die armen Worte, die im Alltag darben...», здійснені Л. Череватенком, Г. Носкіним, Л. Коваленком-Горлачем, Р. Лубківським, В. Житником, З. Піскорською, прокоментовано у ст. Г. Кочура «Школа перекладачів» // Ранок. – 1967. – № 1 (165). – С. 18–19. – **Відгуки:** «Невольничий переклад»: Василь Стус крізь призму Григорія Кочура / М. В. Стріха // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Літ. музей Г. Кочура ; [редкол.: Р. Зорівчак (голова) та ін.]. – Львів, 2007. – С. 62–69. – Див.: с. 68 ; Навколо Тичини / Григорій Кочур // Не відлюбив свою тривогу ранню... : Василь Стус – поет і людина : спогади, статті, листи, поезії. – Київ, 1993. – С. 112–114. – Див.: с. 112.

571. **Поступ** ; Єремія : [вірші] / Райнер Марія Рільке ; пер. Л. Череватенка ; передм. Дмитра Наливайка: с. 83–85 // Поезія'72 : збірка / [ред. О. Коротич]. – Київ, 1972. – № 2 (17). – С. 90, 91.

572. **Поезії** / Райнер Марія Рільке ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 53–54. – **Зміст:** Єремія ; Закоханці ; Самотність ; Поступ ; Сусіда ; Pont du Carrousel.

573. **Закоханці** : [вірш] / Райнер Марія Рільке ; переклав Леонід Череватенко // Двадцять австрійських поетів ХХ сторіччя : поезії : пер. з нім. / [упоряд. О. Жупанський ; передм. Д. Наливайка]. – Київ, 1998. – С. 43.

574. «Слова-старці, буденні в щасті й горі...» : [вірш] / Р. М. Рільке ; переклав Л. Череватенко // Григорій Кочур і художній переклад: життєвими та творчими стежками Майстра / [упоряд. Лада Коломієць]. – Черкаси, 2008. – С. 38. – **Відгуки:** Школа перекладачів // Григорій Кочур і художній переклад: життєвими та творчими стежками майстра / [упоряд. Лада Коломієць]. – Черкаси, 2008. – С. 32–38. – Див.: с. 36 ; Школа перекладачів // Кочур Г. Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю / Григорій Кочур ; упоряд. Андрій та Марія Кочур. – Київ, 2008. – Т. 2. – С. 680–684. – Див.: с. 682.

575. «Слова-старці, буденні в щасті й горі...» : [вірш] / Р. М. Рільке ; переклав Л. Череватенко // Кочур Г. Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю / Григорій Кочур. – Київ, 2008. – Т. 2. – С. 684.

Сакс Неллі

576. **Поезії** / Неллі Сакс ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 56–57. – **Зміст:** Хор сиріт ; «Цей ланцюг загадок...» ; «Обое старих...» ; *Крізь Єрусалим. 11 квітня 1961 року. В зажурі.

Санта Клара Абрагам а

577. **Опівнічні музики** : [вірш] / Абрагам а Санта Клара ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 146.

578. **Опівнічні музики** : [вірш] / Абрахам а Санта-Клара ; пер. Леонід Череватенко // Мартинець А. Зарубіжна література XVII століття : хрестоматія перекладів текстів укр. мовою / авт.-упоряд.: А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. – Вид. 2-е, допов. і змінене. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 214.

Сілезіус Ангелюс (Силезіус Ангелюс)

579. «**Без** мене, знаю, бог часинки не існує...» : [вірш] / Ангелюс Сілезіус ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 145. – (Німеччина).

580. «**Без** мене, знаю, бог часинки не існує...» : [вірш] / Ангелюс Силезіус ; пер. Леонід Череватенко // Мартинець А. Зарубіжна література XVII століття : хрестоматія перекладів текстів укр. мовою / авт.-упоряд.: А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. – Вид. 2-е, допов. і змін. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 214–215.

581. **Запитання** ; Офіційне сповіщення : [вірші] / Фолькер Терне фон ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1978. – № 10 (598). – С. 60 : фот. – (Поети Західного Берліна).

Целан Пауль

582. **Поезії** / Пауль Целан ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1978. – № 6 (594). – С. 102–104. – **Зміст:** Пам'яті Поля Елюара ; Схил ; «Пейзаж з істотами...» ; «Павутина сонця...» ; Спомин про Францію ; «Барабан штукаря...» ; Непроглядне око у вересні ; «З блакиті, що не знайде ока, п'ю найперший...» ; Вічність. – Супровід перекладів: Новикова М. Контекст пам'яті / Марина Новикова // Всесвіт. – 1978. – № 6 (594). – С.175–180. – **Відгуки:** Текст між культурами : перекладознав. студії / Тимофій Гаврилів. – Київ, 2005. – 198 с. – Про переклад циклу «*Halme der Nacht*». – Див.: с. 99 ; «Кирилицю, друзі, також...» / Петро Рихло // Дух і Літера : зб. наук. ст. / [редкол.: М. Рябчук та ін.] ; НАУКМА. – 1999. – № 5/6. – С. 38–49. – Див.: с. 47 ; Німецькомовна література Буковини та її сучасна українська рецепція / П. В. Рихло // Питання літературознавства : наук. зб. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Вип. 10 (67). – Чернівці, 2003. – С. 30–41. – На с. 38: «...Серед першовідкривачів Целана в українському культурному просторі слід також назвати М. Бажана, Л. Череватенка, М. Фішбейна та М. Білорусця...».

583. **«Осокорє**, листя твоє біліє у п'їтьмі...» ; «З блакиті, що не знайде ока, п'ю найперший...» : [вірші] / Пауль Целан ; пер. Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упоряд.: Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 31.

584. **[Поезії]** / Пауль Целан // Двадцять австрійських поетів ХХ сторіччя : поезії : пер. з нім. / [упоряд. О. Жупанський ; передм. Д. Наливайка]. – Київ : Юніверс, 1998. – 222 с. – **Зі змісту:** Пам'яті Поля Елюара ; Схил ; «Листок, бездеревний...» ; «Пейзаж з істотами...» ; «Павутина сонця...» ; Спомин про Францію ; «Барабан штукарів» ; Непроглядне око у вересні ; Вічність / пер. Леонід Череватенко. – С. 132–137.

585. **«Fadensonnen»** = «Павутиння сонця» : [вірш] / П. Целан ; пер. Л. Череватенко // Гаврилів Т. Текст між культурами : перекладознав. студії / Тимофій Гаврилів. – Київ, 2005. – С. 109. – *Від упоряд.:* Наведено також пер. В. Стуса, які порівнюються з оригіналом. – С. 112.

586. **Поезії:** антологія українського перекладу = Celan P. Gedichte: Anthologie der ukrainischen Übersetzungen / Пауль Целан ; ідея вид. Семена Цидельковського ; впоряд. та передм. Петра Рихла. – Чернівці : [Букрек], 2001. – 222 с. : іл. – *Текст укр., нім.* – **Зі змісту:** Непроглядне око у вересні ; Спомин про Францію : *Едгарові Жене*; Вічність ; Пам'яті Поля Елюара ; Листок, бездеревний : *Бертальдові Брехту* / пер. Л. Череватенка. – С. 90–91, 122–123, 140–141, 198–199. – **Відгук:** Гаврилів Т. Текст між культурами : перекладознав. студії / Тимофій Гаврилів. – Київ, 2005. – 198 с. – Див.: с. 80.

587. **«Чорний** набіл розсвітання його ми п'ємо увечері...» / Пауль Целан ; пер. Леоніда Череватенка // Єгупець = Егупец : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (ред.) та ін. ; Центр дослідж. історії та культури Східноєвроп. єврейства]. – Київ, 2007. – № 17. – С. 277–278. – Переклад подано у додатку до ст.: Рихло П. Поезія після Освенціма: «Фуга смерті» Пауля Целана як інтертекст / Петро Рихло. – С. 253–273. – Дод.: Целанова «Фуга смерті» в українських і російських перекладах: «Чорне молозиво ранку ми п'ємо тебе ввечері...» / пер. Василя Стуса ; «Чорне дійство світання ми п'ємо його вечорами...» / пер. Петра Рихла ; «Черное молоко рассвета ми пьем его вечерами...» / пер. Ольги Седаковой. – С. 273–277. – (Критика та публіцистика). – **Відгуки:** Фінберг Л. Про різне і трохи про себе / Леонід Шульга. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 388 с. – Див.: с. 76 ; Сторінки єврейської культури / Галина

Глодзь // Київська Русь : літ. журн. – Рік 7516 [2008]. – Кн. 7 (XXVII): Тінь музи. – С. 227–230. – Див.: с. 229.

588. **Фуга** смерті : [вірш] / Пауль Целан ; пер. Л. Череватенка // Україна: поезія тисячоліть : антологія. У 2 т. Т. 2: Вітчизни дим: повернення до себе / [упоряд. Ю. Г. Буряк]. – Київ, 2008. – С. 564–565.

Шульц Йо

589. **Поезії** / Йо Шульц ; пер. Леоніда Череватенка // Всесвіт. – 1996. – № 4 (808). – С. 57–58. – **Зміст:** Я, двадцятидворічний, Чигирин, Україна, 1941 ; Україна, 1941 ; Мати забитого вбивці ; Метаморфоза одного музики ; Переміна ; Ми на пляжі ; Поклик.

...з норвезької

Брекке Поль

590. «**Малюк** у серці нашім без пов'язки...» ; «Ессе homo, читав піта...» : [вірш] / Поль Брекке ; переклав з норвез. Леонід Череватенко ; за підрядниками Ольги Сенюк // Всесвіт. – 1974. – № 6 (192). – С. 123–124 : фот. – (Поезія сучасної Норвегії).

Мерен Стейн

591. [Поезії] 1975 / Стейн Мерен ; переклав з норвез. Леонід Череватенко ; за підрядниками Ольги Сенюк // Всесвіт. – 1974. – № 6 (192). – С. 131–134. – (Поезія сучасної Норвегії). – **Зміст:** Добридень ; Сніжний краєвид ; Зоряний дощ ; З небом віч-на-віч ; Кораблик «Зонд».

...з польської

Боровський Тадеуш

592. **Із польської** поезії / Тадеуш Боровський ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1977. – № 4 (580). – С. 4–8. – **Зміст:** Ніч над Біркенау ; Допит ; Ідилія ; «І так щоніч : хропіння сонних...» ; «Вже дніє. Шиби фіолет...» ; «Вернися, мамо. Візьму сокиру...» ; Повернення до життя ; «Я знаю, ти живеш. Інакше...» ; «Я відчуваю: розпадеться...» ; «Всякчас ти поруч. Кожний шемрїт...» ; «В одвічнім колі змін, я знаю...» ; Легенда про Антея ; Земля розстріляних ; Осінній мотив ; «А все ж по словах зятя-тих...».

593. ***Легенда** про Антея : [вірш] / Тадеуш Боровський ; пер. Л. Череватенка // Комсомолец Полтавщини. – 1977. – 21 квіт.

594. **Поезії** : пер. з пол. / Тадеуш Боровський // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej. В 2 т. Т. 2 / [упоряд. та довідки про поетів Юлії Булаховської ; ред. та прим. Д. Павличка]. – Київ : Дніпро, 1979. – 504 с. – **Зі змісту:** Часи зневаги ; Осінній мотив ; Ніч над Біркенау ; Допит ; Ідилія ; «Вернися, мамо. Візьму сокиру...» / переклав Леонід Череватенко. – С. 359–362.

595. **Пісня** ; Відозва ; «В одвічнім колі змін, я знаю...» : [вірш] / Тадеуш Боровський ; переклав Л. Череватенка // Україна: поезія тисячоліть : антологія. У 2 т. Т. 2: Вітчизни дим: повернення до себе / [упоряд. Ю. Г. Буряк]. – Київ, 2008. – С. 655–656.

Броневський (Броневський) Владислав

596. **Wagun** ; Мандрівець : [вірш] / Владислав Броневський ; переклав з пол. Леонід Череватенко ; передм. Івана Лозинського «Червоний бард життя і революції», с. 67–71 // Жовтень. – 1968. – № 3. – С. 75, 81. – (Із скарбниці світової поезії). – **Відгук:** Владислав Броневський на Україні / Іван Лозинський // Всесвіт. – 1972. – № 12 (174). – С. 213–216. – Див.: с. 216.

597. **Моя** книгозбірня : [вірш] / Владислав Броневський ; з пол. переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1969. – № 11. – С. 7–8.

598. **Soldat inconnu**; На смерть революціонера : [вірші] / Владислав Броневський ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1972. – № 12 (174). – С. 33–34.

599. **Soldat inconnu** ; *Warum* ; Моя бібліотека : [вірші] / Владислав Броневський ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = *Antologia poezji polskiej* : в 2 т. / [упоряд. та довідки про поетів Юлії Булаховської ; ред. та прим. Д. Павличка]. – Київ, 1979. – Т. 2. – С. 146, 169, 171–172. – **Відгуки**: Владислав Броневський на Україні / Антін Верба // Укр. календар : [збірник]. – Варшава, [б. р.]. – С. 201–204. – Див.: с. 204 ; Листування Григорія Кочура і Богдана Рильського. Вступні зауваги / М. Стріха // Літературознавчі студії / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – 2012. – Вип. 34. – С. 211–275. – Див.: с. 259.

600. **Мандрівець** ; *Warum* ; Моя бібліотека : [вірші] / Владислав Броневський ; переклав Леонід Череватенко // Броневський В. Поезії : пер. з пол. / Владислав Броневський ; [упоряд., вступ. ст. та прим. Романа Лубківського]. – Львів, 1983. – С. 23, 88, 98–99.

601. **Soldat inconnu** : [вірш] / Владислав Броневський ; переклав Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упоряд.: Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 140.

Вандурський Вітольд

602. **Столярство** : [вірш] / Вітольд Вандурський ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = *Antologia poezji polskiej*. В 2 т. Т. 2 / [упоряд. та довідки про поетів Ю. Булаховської ; редактування та прим. Д. Павличка]. – Київ, 1979. – С. 67–68.

Василевський Едмунд

603. **Пісня мореходців** ; Подарунок поетам на рік 1839 : [вірші] / Едмунд Василевський ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = *Antologia poezji polskiej* : в 2 т. / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ, 1979. – Т. 1. – С. 280–283.

Герасимович (Герасимович) Єжи

604. **Візит** : [вірш] / Єжи Герасимович ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = *Antologia poezji polskiej* : в 2 т. / [упоряд. та довідки про поетів Ю. Булаховської ; ред. та прим. Д. Павличка]. – Київ, 1979. – Т. 2. – С. 415–416. – **Відгук**: Україна лоскоче мене квіткою... : [передмова] / І. Калинець // Герасимович Є. Руський ліхтар, або Небо лемків : поезія 1957–1999 / Єжи Герасимович ; вибір та пер. з пол. І. Калинця. – Львів, 2003. – С. 5–14. – Див.: с. 8.

Зиморович Шимон

605. **Роксоланки, себто руські панни**. Хор дівоцький : богімнія ; Хор парубоцький : амарант : [вірші] / Шимон Зиморович ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = *Antologia poezji polskiej*. В 2 т. Т. 1 / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ, 1979. – С. 37–38.

Лець Станіслав-Єжи

606. **Поезії** : пер. з пол. / Станіслав-Єжи Лець // Антологія польської поезії = *Antologia poezji polskiej*. В 2 т. Т. 2 / [упоряд. та довідки про поетів Ю. Булаховської ; ред. та прим. Д. Павличка]. – Київ : Дніпро, 1979. – 504 с. – **Зі змісту**: Давно вже Троя в музеях ; В добу космічних польотів ; Поміркувати собі ; А може ; А ті, що його цькували ; Дивився на все ; Серед купи каменів ; Ті, що не мають / переклав Леонід Череватенко. – С. 301–303.

607. **Поезії** : пер. з пол. / Станіслав Єжи Лець ; переклав Леонід Череватенко // Єгупець = Єгупець : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов (ред.) та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2000. – № 6. – С. 243–247. – **Зміст**: «Так...» ; Муза – немилосердна ; Серед купи каменів ; Давно вже Троя в музеях ; Чорним по білому ; Дивився на все ; А може ; Ті, що не мають ; А ті, що його цькували ; Людина двоїться ; Коли поет ; Йди на товчок ; В добу космічних польотів ; Доповідаю ; Люди ; А коли свою руку простяг ; Дарій звелів ; Відучились ми ; Поміркувати собі ; Надто короткі ; Більше світла.

608. **Поезії** : пер. з пол. / Станіслав-Єжи Лець ; переклав Л. Череватенко // Україна: поезія тисячоліть : антологія. У 2 т. Т. 2: Вітчизни дим: повернення до себе / [упоряд. Ю. Г. Буряк]. – Київ, 2008. – 686 с. – **Зі змісту**: Давно вже Троя в музеях ; В добу космічних польотів ; Поміркувати собі ; А може ; А ті, що його цькували ; Важка сльоза ; Дивився на все ; Серед купи каменів ; Ті, що не мають / переклав Л. Череватенко. – С. 562–563.

Морштин Єронім (Ярош)

609. **Поезії** : пер. з пол. / Єронім (Ярош) Морштин // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej. В 2 т. Т. 1 / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ : Дніпро, 1979. – 463 с. – **Зі змісту**: Відміни ; Муж ; Про Дороту ; Morgs Ultima Linea regum / переклав Леонід Череватенко. – С. 31–33.

Морштин Збігнев

610. **Поезії** : пер. з пол. / Збігнев Морштин // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej. В 2 т. Т. 1 / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ : Дніпро, 1979. – 463 с. – **Зі змісту**: Любов без ревності ; Мисливцеві ; Епітафія скараному в трибуналі ; Емблема / переклав Леонід Череватенко. – С. 44–45, 51.

611. **Мисливцеві** : [вірш] / Збігнев Морштин ; переклав Л. Череватенко // Польські фрашки : збірник : з пол. / [упоряд. і авт. передм. І. М. Лозинський]. – Київ, 1990. – С. 43.

Морштин Ян Анджей

612. **Про себе** (Моїй дівчині) ; До загиблого : [вірші] / Ян Анджей Морштин ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1976. – № 3 (567). – С. 147–148. – (Польща).

613. **Поезії** : пер. з пол. / Ян-Анджей Морштин // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej. В 2 т. Т. 1 / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ : Дніпро, 1979. – 463 с. – **Зі змісту**: Про себе : (моїй дівчині) ; Ксьондзовим синам ; На столяра, що був лікарем ; Богині ; Непостійність ; Багатство ; Очі і перса ; Серенада ; До хрестика на грудях однієї панни ; До трупа / переклав Леонід Череватенко. – С. 39–43.

614. **На столяра**, що був лікарем ; Богині ; Багатство : [вірші] / Анджей Морштин ; переклав Л. Череватенко // Польські фрашки : збірник : з пол. / [упоряд. і авт. передм. І. М. Лозинський]. – Київ, 1990. – С. 40–43. – ISBN 5-308-00752-7.

615. **Непостійність** : [вірш] / Ян-Анджей Морштин ; переклав Леонід Череватенко // Книга любові : поет. антол. / в укладенні Б. Щавурського. – Тернопіль, 2010. – С. 215.

Наборовський Даніель

616. **Поезії** : пер. з пол. / Даніель Наборовський // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej. В 2 т. Т. 1 / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ : Дніпро, 1979. – 463 с. – **Зі змісту**: Короткочасність життя ; Епітафія Янові Кохановському, польському поетові ; Рисинському, котрий видав друком «Польські приповідки» ; Єзуїт ; Несподівана відповідь ; Люта жінка ; Коханню все одно / переклав Леонід Череватенко. – С. 34–36.

617. **Несподівана** відповідь ; Люта жінка ; Коханню все одно : [вірші] / Даніель Наборовський ; переклав Л. Череватенко // Польські фразки : збірник : з пол. / [упоряд. і авт. передм. І. М. Лозинський]. – Київ, 1990. – С. 36–37.

Норвід Ципріян Каміл

618. «...**Aegumnaum** plenus» / Ципріян Каміл Норвід ; переклав Леонід Череватенко ; [публ. підготував Г. Кочур] // Дніпро. – 1971. – № 10. – С. 110. – (Зі світової поезії). – Перед. слово «Ципріян Каміл Норвід. (24.09.1821–23.05.1883)» Г. Кочура. – С. 108.

619. **Поезії** : пер. з пол. / Ципріян Норвід ; [пер. Г. Кочура та ін. ; титул. ред. та вступ. ст. М. Бажана]. – Київ : Дніпро, 1971. – 191 с. – (Перлини світової лірики). – **Зі змісту**: Моя пісенька ; Осінь ; «Aegumnaum plenus» ; 3 фантазії «За лаштунками» / пер. Л. Череватенка. – С. 49–50, 57, 63–64, 128–131. – **Відгуки**: Cyprian Kamil Norwid w tradycji ukraińskiej literatury / Prawyłowa Oksana // Bibliotekarz Podlaski : ogólnopolskie naukowe pismo bibliotekoznawcze i bibliologiczne. – Białystok, 2017. – R. 18, nr. 2 (35). – S. 9–22. – Про Л. Череватенка як перекладача. – С. 10 ; Переклади з польської поезії у спадщині Івана Гнатюка / Н. Колошук // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Літературознавство / [редкол.: М. В. Моклиця (голов. ред.) та ін.]. – 2014. – № 9. – С. 64–69. – Див.: с. 65 ; Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю / Г. Кочур. – Київ, 2008. – Т. 2. – С. 904–905. – Див.: с. 904–905 ; 3 усіх часів і континентів : [рецензія] / Г. Кочур. – Рец. на ст.: Коптілов В. 3 усіх часів і континентів // Кочур Г. Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю. – Київ, 2008. – Т. 1. – С. 544–547. – На с. 544 про Л. Череватенка як перекладача: «Доречно В. Коптілов привертає увагу читача до деяких перекладів і імен перекладачів – і молодших, і не зовсім молодих: з молодих – переклади Світлани Жолоб, а також Лесі Курилич. Зі старших – Леоніда Череватенка, що перекладає немало, вдумливо і яскраво, а з критичних відгуків на свою працю дочекався хіба що наскоку, брутальність якого дорівнює його необгрунтованості (йдеться про його переклади з Норвіда)» ; Доброокий : спогади про Івана Світличного / [упоряд.: Л. і Н. Світличні та ін.]. – Київ : Час, 1998. – 575 с. – (Українська модерна література). – Див. с.: 562 ; Примітки. Переклади. Мої слов'яни. Норвід Ципріян. Ченстоховські вірші – першодрук / Л. Світлична, Н. Світлична // Світличний І. У мене – тільки слово / Іван Світличний ; [упоряд. та прим.: Л. Світлична та ін.]. – Харків, 1994. – С. 413–423. – Див.: с. 418.

620. **Моя** пісенька : [вірш] / Ципріян-Каміль Норвід ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej : в 2 т. / [упоряд. та довідки про поетів В. Ведіної ; ред. та прим. Д. Паламарчука ; вступ. ст. Я. Івашкевича]. – Київ, 1979. – Т. 1. – С. 299–301.

Ружевиц Тадеуш

621. **Поезії** / Тадеуш Ружевиц ; пер. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1965. – № 10 (88). – С. 3–6, 8–9. – **Зміст**: Із збірки «Неспокій» (1945–46) : Ружа ; Очищення ; Із збірки «Червона рукавичка» (1947–48) : Каштан ; Із збірки «П'ять поем» (1948–49) : В тиші так дорого купленій : I – IV ; Із збірки «Срібний колос» (1954–55) : Коханья ; Вдалося ; Із збірки «Усміхи» (1945–56) : Колір очей і питання ; Із збірки «Розмова з князем» (1960) : Надгробок часів окупації / переклав Леонід Череватенко.

622. **Свідок** ; Спомин дитинства : [вірші] / Тадеуш Ружевиц ; переклав Леонід Череватенко ; [перед. слово, публ. підготував Г. Кочур] // Дніпро. – 1967. – № 8. – С. 93. – (Сучасна польська поезія).

623. **Я писав** ; Голос аноніма : [вірші] / Тадеуш Ружевиц ; переклав Леонід Череватенко ; [публ. підготував Г. Кочур] // Літ. Україна. – 1967. – 3 берез., № 18 (2404). – С. 6. – (Сучасна польська поезія).

Стафф Леопольд

624. **Високі** дерева : [вірші] / Леопольд Стафф ; пер. Леоніда Череватенка // Жовтень. – 1966. – № 10. – С. 133–146. – **Зміст:** Я кохаю тебе ; Джордано Бруно ; Людина ; Підвалини.

625. **Джордано Бруно** : [вірш] / Леопольд Стафф ; переклав Леонід Череватенко // Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej : в 2 т. / [упоряд. та довідки про поетів Ю. Булаховської ; ред. та прим. Д. Павличка]. – Київ, 1979. – Т. 2. – С. 53.

626. **Джордано Бруно** : [вірш] / Леопольд Стафф ; пер. Л. Череватенка // Антологія зарубіжної поезії ХХ сторіччя / [уклад., авт. вступ. ст. Д. С. Наливайко]. – Харків, 2011. – С. 373.

Шимборська Віслава

627. **[Поезії]** / Віслава Шимборська ; переклав Л. Череватенко ; [публ. підготував Г. Кочур] // Всесвіт. – 1972. – № 4 (166). – С. 58–59. – **Зміст:** Невинність ; В'єтнам ; Фотографія тлуму ; Жінки Рубенса*. – **Відгуки:** Miłośsz i Szymborska na Ukrainie: z zagadnie Ęrecersji twórczości / Olesia Saczok // Literatura Polska w świecie / zagadnienia recersji i odbioru pod red. R. Cudaka. – Katowice, 2009. – S. 151–164. – Див.: с. 153 ; Спогади / Дмитро Павличко. – Київ : Ярославів Вал, 2015. – Т. 1. – 486 с. – Див.: с. 176 ; Українська Віслава Шимборська: ретроспектива та перспективи рецепції творчості / Олесь Сачок // Проблеми слов'янознавства : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2008. – Вип. 57. – С. 145–152. – Див.: с. 147 ; Савенець А. Поезія у перекладі : «українська» Шимборська / Андрій Савенець ; Європ. колегіум пол. і укр. ун-тів. – Люблін ; Житомир, 2006. – 364 с. – Про переклад вірша «Фотографія тлуму» у чотирьох укр. версіях: Л. Череватенка (1972), С. Шевченка (1997), Д. Павличка (2000), О. Гордона (2002) див. с. (197, 198, 213, 217–219, 293–294) ; про переклад Л. Череватенка на с. 197: «Найперший хронологічно переклад, який належить Л. Череватенку, пробудований найпоследовніше...» ; Гра слів Віслави Шимборської у дзеркалі українських перекладів / Андрій Савенець // Січеслав. – 2007. – № 3 (13), лип.–верес. – Спец. вип. «Україна-Польща-Краків-Січеслав». – С. 125–136. – Про переклад Л. Череватенка (с. 127) ; Бібліографічне уточнення : [про приналежність Л. Череватенку пер. поезії «Жінки Рубенса», подану в цьому журналі без підпису] / Степан Захаркін // Критика. – 2006. – Число 6 (104). – С. 16 ; Бібліографія українських перекладів віршів Віслави Шимборської // Версія подій / Віслава Шимборська ; упоряд., пер., післямова і прим. А. Савенця. – Люблін, 2005. – 317 с. : портр. – Про пер. Л. Череватенка (с. 306).

628. **Жінки Рубенса** : [вірш] / Віслава Шимборська ; пер. Л. Череватенка // Антологія зарубіжної поезії другої половини ХІХ–ХХ сторіччя : посіб. для 10–11 кл. / [уклад. і авт. вступ. ст. Д. С. Наливайко ; відп. ред. Б. Я. Бігун]. – Київ, 2003. – С. 303–304.

629. **Атлантида** / В. Шимборська ; пер. Л. Череватенка // Інозем. мови в навч. закл. – 2007. – № 5/6 (27/28). – С. 104. – (Вибрані поезії). – *Вміщено у ст.:* Шимборська В. Поет та світ : (з Нобелівської промови) / Віслава Шимборська ; пер. Олени Галети // Там само.

630. **Жінки Рубенса** : [вірш] / Віслава Шимборська ; пер. Л. Череватенка // Антологія зарубіжної поезії ХХ сторіччя / [уклад., авт. вступ. ст. Д. С. Наливайко]. – Харків, 2011. – С. 383.

....з російської

Айгі Геннадій

631. **Із поеми** про Волькера ; Наближаємось до лісу ; Бузковий кущ у нічному саду : [вірші] / Геннадій Айгі ; пер. Леонід Череватенко // Березова криниця: молода поезія РРФСР : [антологія] / [вступ. ст.: Євген Винокуров «Нова поетична генерація»]. – Київ, 1972. – С. 166–168.

632. **Поезії** / Геннадій Айгі ; пер. та публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2006. – № 7 (543). – С. 52–62. – **Зміст:** Раннє : з чуваської ; Бодлер ; 3 поеми про Волькера ; Тут ; Шлях ; Хмари ; Смерть ; Сад листопадовий : *Малевичу* ; Передзимовий реквієм : *пам'яті Б. Л. Пастернака* ; Дитинство К. на Влтаві ; Обличчя згодом ; Сон : політ болотяний ; Гімри ; Наближаємось до лісу : *Г. Гавриленкові* ; Сон: черга за гасом ; До розмови про К. : *Ользі Машковій* ; Дорога полем ; Поле: колосіє овес.

Кушнер Олександр

633. **Лист** до батька ; Зорі рідного села ; Пора юності : [вірші] / Олександр Кушнер ; пер. Леонід Череватенко // Березова криниця: молода поезія РРФСР : [антологія] / [вступ. ст.: Євген Винокуров «Нова поетич. генерація»]. – Київ, 1972. – С. 340–342.

634. **«Поїхавши, простір обрав ти...»** ; «Два лепети, а може, мурмотання...» : [вірші] / Олександр Кушнер ; переклав Леонід Череватенко // Від А до Б ... і трохи далі : антологія рос. поезії ХХ ст. : [хрестоматія] / упоряд. Бориса Щавурського. – Тернопіль, 2011. – С. 669, 671. – (Вавилон). – ISBN 978-966-10-1893-7 (серія). – ISBN 978-966-10-1625-4. – *Паралельно наведено тексти поезій мовою оригіналу: «Уехав, ты выбрал пространство...»; «Два лепета, быть может, бормотанье...». (с. 668, 670).*

635. **«Поїхавши, простір обрав ти...»** ; «Два лепети, а може, мурмотання...» : [вірші] / Олександр Кушнер ; пер. Леонід Череватенко // Від А до Б ... і трохи далі : антол. рос. поезії ХХ ст. : [хрестоматія] / упоряд. Бориса Щавурського. – Тернопіль, 2015. – С. 669, 671. – (Серія «Вавилон»). – ISBN 978-966-10-1893-7. – ISBN 978-966-10-1625-4. (серія). – *Паралельно наведено тексти поезій рос. мовою: «Уехав, ты выбрал пространство...»; «Два лепета, быть может, бормотанье...» (с. 668, 670).*

Писін Олексій

636. **Перекотиполе** : [вірш] / Олексій Писін ; переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1966. – № 6. – С. 76. – (Молода білоруська поезія).

...із сербо-лужицької

Барт-Цішинський Якуб

637. **[Поезії]** / Якуб Барт-Цішинський // Поезія лужицьких сербів : антологія / [упоряд.: Володимир Лучук, Костянтин Трофимович]. – Київ : Дніпро, [1971]. – 290 с. – **Зі змісту:** Спечний полудень ; Епіграми : «Птахом юнь промайне...» ; «Голод, гонор, канчук» ; «Ми гіршого...» ; «Мотто...» / пер. Леоніда Череватенка. – С. 129, 134–135.

...зі словацької

Гівешова Даніела

638. **Танцівниця** : [вірш] / Даніела Гівешова ; переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1980. – № 8. – С. 128. – (Молода література світу).

639. **Поезії** / Даніела Гівешова // Веселка Татр = Tatranskà dūha: молода словацька поезія / [упоряд. та ред. Р. Лубківського ; за ред. В. Житника ; авт. передм. М. Флоріана]. – Київ : Молодь, 1982. – 231 с. – **Зі змісту:** Лютневі години ; Розсівальники хліба ; Лісові стежини ; Чаклунка ; «Хочу йти додому...» ; Осінь ; Образ танцівниці / переклав Леонід Череватенко. – С. 31–37.

Новомеський Лацо

640. **Із книжки «Дім, де я живу» (1971).** Вілла «Тереза» : поема / пер. Леоніда Череватенка // Новомеський Л. Відчинені вікна : поезії / Лацо Новомеський ; [упоряд., передм. та прим. Дмитра Павличка]. – Київ, 1982. – С. 177–213. – (Перлини світової лірики). – **Відгук:** Українські переклади словацької поезії (друга половина ХХ ст.) / Тетяна Ліхтей // Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія: Філологія. Соціальні комуні-

кації. – 2013. – Вип. 1 (29). – С. 86–91. – На с. 87 згадується прізвище Л. Череватенка серед прізвищ п'яти перекладачів: Д. Павличка, Р. Лубківського, І. Драча, Г. Кочура, причетних до творення цієї «величної поетичної будови» – видання поезій Л. Новомеського.

...з туркменської

Ковусов Анна

641. **Дві** пустелі : [вірш] / Анна Ковусов ; перед. слово «Немов на рідні місця» ; переклав з туркмен. Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1970. – 12 трав., № 37 (2734). – С. 4.

...з чеської

Бібл Костантин

642. **Ленін** : [вірш] / Костантин Бібл ; переклав Леонід Череватенко // Дніпро. – 1969. – № 11. – С. 8–9. – (Зі світової поезії) (Ленін іде по планеті).

643. **Святий** Вацлав : [вірш] / Костантин Бібл ; пер. Леоніда Череватенка // Ленін іде по планеті: письменники зарубіжних країн про В. І. Леніна : поезія, проза, публіцистика : збірник / [упоряд. А. Х. Іллічевський]. – Київ, 1969. – С. 293.

644. **Ленін** : [вірш] / Костантин Бібл ; пер. Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1980. – № 5 (617). – С. 86–88.

645. **Ленін** : (уривок) ; Юліус Фучик у в'язниці : [вірші] / Костантин Бібл ; переклав Леонід Череватенко // Поклик : із світ. поезії 20 ст. : збірник / упорядкування: Віктора Коптілова, Олександра Мокровольського ; [передм. К. Шахової ; худож. оформ. І. Коптілова]. – Київ, 1984. – С. 190–192.

Броусек Антонін

646. **Поезії** шістдесятих років / Антонін Броусек ; переклав Леонід Череватенко // Хроніка-2000. – 1999. – Вип. 29/30 : «Україна – Чехія», ч. 2. – С. 381–386. – (Хроніка останніх десятиліть. Форми і відбитки). – **Зміст**: Зневіра ; Хебське гетто ; Дощ висихає ; Осінні води ; Стрілянина у каменярі ; Чеське середньогір'я ; Гаї в листопаді ; Чеський Віфлеєм ; Розлив.

Волькер Їржі

647. **«Подалися** птиці в ірій...» : [вірш] / Їржі Волькер ; пер. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1970. – 31 берез., № 25 (2722). – С. 4.

648. **Розп'яте** серце : [вірші] / Їржі Волькер ; переклав Леонід Череватенко // Жовтень. – 1970. – № 1. – С. 14, 25. – (Із скарбниці світової поезії). – **Зміст**: «Ті, що вдосвіта проснувшись...» ; Пісня про Далібора. – **Відгук**: Лукашеве пересотворення світу. По-українському / Роман Лубківський // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 443–473. – Див.: с. 446.

649. **Поезії** / Їржі Волькер ; пер. Л. Череватенко // Всесвіт. – 1980. – № 5 (617). – С. 174–176. – (Скарбниця). – **Зміст**: Гість на поріг ; Проліско... ; Поете, відступи! ; Акації.

650. **У парку** перед полуднем ; Бруківка : [фрагм. віршів] / Їржі Волькер ; пер. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1980. – № 5 (617). – С. 177–178. – *Вміщено у ст.*: Рябчук М. Дорога до пролетарських сердець // Там само.

651. **Волькер Ї.** Поезії / Їржі Волькер ; [упоряд., передм. та прим. В. Житника ; за ред. Д. Павличка]. – Київ : Дніпро, 1986. – 182 с. – (Перлини світової лірики). – **Зі змісту**: Заздрісному місяцеві ; Ніч ; Осіннє рококо ; Акації ; Ну ще один лиш танець... ; Ранкове пробудження ; Я б хотів... ; Ті, які вдосвіта... ; Ріка ; Раз... ; Монотонна пісенька ; Присвоєння ; Подалися птиці ; У парку перед полуднем ; Бруківка ; Гість на поріг ; Прохання ; Балада про ненароджене дитя ; Сліпі музики ; Очі : художнику О. Ласакові ; Вірш любовний ; Строфи ; Світлини ; Балада про жінку, бога і чоловіка ; Пісня про Далібора / переклав Леонід Череватенко. – С. 39, 40, 41, 42, 43, 45, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 65, 69, 75, 94, 103, 108, 111, 121, 142, 146.

Незвал Вітєзслав

652. **Пам'яті** Володимира Ілліча Леніна : [вірш] / Вітєзслав Незвал ; пер. Л. Череватенка ; післямова Р. Лубківського «Магічний ліхтар поезії», с. 28–29 // Жовтень. 1979. – № 8. – С.19–20. – (Із скарбниці світової поезії) (Світ переорюю).

Пелц Ярослав

653. **Стежина** в лісі поблизу Тремблінки ; Дитинство, юність, зрілість : (уривок з поеми) / Ярослав Пелц ; переклав Леонід Череватенко // Весняна Влтава = Jarní Vltava: молода чеська поезія / [упоряд.: В. Житник та Р. Лубківський ; за ред. В. Житника ; авт. передм. М. Флоріан]. – Київ, 1982. – С. 133–136, 138–141. – (Молода поезія країн соціалістичної співдружності).

Шайнер Донат

654. **Пошуки** ; З тобою : [вірші] / Донат Шайнер ; переклав Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1979. – № 9 (609). – С. 12–17 : мал.

Шімон Йозеф

655. **Поезії** / Йозеф Шімон // Весняна Влтава = Jarní Vltava: молода чеська поезія / [упоряд.: Володимир Житник та Роман Лубківський ; за ред. В. Житника ; авт. передм. М. Флоріан]. – Київ : Молодь, 1982. – 231 с. – (Молода поезія країн соціалістичної співдружності). – **Зі змісту:** Не так воно вже й давно ; ...А тебе люблю я ; Музика ; Під знаком вогню / переклав Леонід Череватенко. – С. 220–224.

Кінематографічний доробок Л. Череватенка

Статті, рецензії

1965

656. **Мистецтво** – це правда : [про кінорежисера І. Савченка мовою арх. матеріалів з Центр. держ. архіву літ. і мистецтва України] / Л. Череватенко // Новини кіноекрану. – 1965. – № 2 (43). – С. 8 : фот.

657. **Сценарії** Юрія Яновського / Л. Череватенко // Новини кіноекрану. – 1965. – № 8 (49). – С. 7. – (Сторінка історії). – *Від перших стрічок Одеської кінофабрики ВУФКУ «Царський острів», «Серця двох», «Пристрасть» та ін. до «Павки Корчагіна».*

1967

658. **З любов'ю** до людей / Л. Череватенко // Новини кіноекрану. – 1967. – № 10 (75). – С. 4–5 : фот. – Підписи під фот.: «Луцилиха – К. Максимова», «Будулай – народний артист РРФСР Є. Матвєєв», «Кадри з фільму». – *Рецензія на стрічку кіностудії ім. О. Довженка «Циган»; авт. сценарію Є. Митько, за участю Є. Матвєєва, реж. Є. Матвєєв, 1967.*

1968

659. **ВУ** : [худож. та кінематографіст Володимир Урізченко] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1968. – № 10. – С. 174–176 : іл. – *Про творчий шлях В. Урізченка, зокрема про роботу у кіногрупі режисера С. Параджанова над стрічкою «Українська рапсодія».*

660. **Дума** про подвиг : [про стрічку «На Київському напрямі» реж. В. Денисенка] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1968. – № 3 (80). – С. 2–3 : фот., мал. – Підписи під фот.: «Народна артистка СРСР П. Куманченко в ролі дружини Остапа Івановича» ; «Момент бою на київському напрямі. З розкадровки художника В. Деминського».

1969

661. **Задум** і втілення / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1969. – № 9 (98). – С. 4–5 : фот. – Підписи під фот.: «Кадр із фільму “Дума про Британку”» ; «Арт.

Наталія Поліщук в ролі Варки». – *Про стрічку Київ. кіностудії ім. О. Довженка «Дума про Британку» за творами Ю. Яновського; авт. сценарію Ю. Пархоменко, режисер М. Вінграновський.*

662. **Ми** – з України : [про фільм-концерт «Ми – з України» Київ. кіностудії ім. О. Довженка на замовлення інтербачення; авт. сценарію В. Соботович, реж. В. Ілляшенко] / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1969. – № 11 (100). – С. 4–5 : фот. – На фот. кадри з кф.

663. **Червоні** вершники / Леонід Череватенко, слухач Вищих курсів кіносценаристів і режисерів // *Новини кіноекрану.* – 1969. – № 2 (91). – С. 7 : мал. – *Про екранізацію твору Ю. Яновського кінорежисером І. Савченком у 1939 р.; огляд публікацій-рецензій на цю стрічку.*

1970

664. **Андрій** Тарковський : [твор. портр.] / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 8 (109). – С. 11–13 : фот. – Підпис під фот.: «Кадри з фільмів «Іванове дитинство» та «Андрій Рубльов».

665. **Довженко** сміється / Л. Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 9 (110). – С. 4–5 : фот. – (Наш Довженко. Наші публікації). – Підписи під фот.: «Один з перших фільмів О. П. Довженка “Ягідка кохання”; «О. П. Довженко (праворуч) на зйомках фільму “Іван”». *Див. № 874.*

666. **Новий** фільм Юрія Ілленка : [про стрічку «Білий птах з чорною ознакою»] / матеріал підгот. Леонід Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 8 (109). – С. 10.

667. **Революцією** покликані / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 5 (106). – С. 8–9 : фот. – Підписи під фот.: «У школі комісарів. В центрі – Федір Лобачов (К. Степанков)», «Громов – І. Миколайчук», «Шура – Л. Кадочникова». – *Про стрічку «Комісари» реж. М. Мащенко «...Взявши спочатку високу ноту, автори не зфальшивили, не зірвалися на дріб'язкову сенсаційність. На такий фільм ми сподівалися, і дуже добре, що він з'явився...».*

668. **[Череватенко Л.]**. До французької довженкіани : [про кн. Б. Аменгаля «Довженко» вид-ва «Сегерс»] / Леонід Василенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 7 (108). – С. 36 : фот.

669. **[Череватенко Л.]**. Бергман : [твор. портр.] / Леонід Василенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 10 (111). – С. 14–15 : фот. – Підписи під фот.: «Сьома печатка», «Актриса Інгрід Тулін».

670. **[Череватенко Л.]**. Перед лицем доби : [про IV Всесоюз. кінофест у Хатині] / Леонід Василенко // *Новини кіноекрану.* – 1970. – № 8 (109). – С. 1, 13. – Підпис: Мінськ-Київ. – *Про стрічки фестивалю, зокрема художню «Поштовий роман» та документальну – «Іду до тебе, Іспаніє (режисер А. Фернандес) про проблему глядача на кінофестивалях.*

671. **«Чи** вмієте ви жити?» : [рец. на одноймен. стрічку; авт. сценарію: І. та О. Муратови, реж. О. Муратов] / Леонід Череватенко // *Жовтень.* – 1970. – № 12. – С. 120–123. – Підпис: м. Київ.

1971

672. **Скіфське** золото / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1971. – № 10 (123). – С. 16. – *Про стрічку «Курган “Товста могила”», авт. сценарію та режисери В. Г. Шкурін, І. А. Грабовський за участю М. Вінграновського і Б. Мозолевського, вир-во «Укркінохроніка», 1972 р.*

1976

673. **По** цей бік фронту : [рецензія] / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрану.* – 1976. – № 11 (185). – С. 7. – (Критичні діалоги). – *Рецензія на стрічку Київ. кіно-*

студії ім. О. Довженка «Тривожний місяць вересень» за повістю В. Смирнова; реж. Л. Осика, авт. сценарію: В. Смирнов, Л. Осика. – Від ред.: запроваджено нову рубрику. – Паралельно рец. на цей фільм: Коротич В. Повернення незабутньої тривоги. – С. 7–8.

1977

674. **В пошуках** себе : [твор. портр. актора І. Гаврилюка] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1977. – № 4 (189). – С. 10–11 : фот. – (На нашій обкладинці).

675. **Головком** хліба / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1977. – № 12 (197). – С. 5 : фот. – (Фільми десятої п'ятирічки). – Підпис під фот.: кадри з фільму. – Про однойменну стрічку про життя та діяльність народного комісара продовольства РРФСР О. Д. Цюрупи; авт. сценарію В. Решетиллов, режисер О. Криварчук, оператор М. Терещенко; Укркінохроніка, 1977.

676. **Початок** є : [рец. на фільм] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1977. – № 2 (187). – С. 10–11. – (Критичні діалоги). – Рецензія на стрічку Київ. к/с ім. О. Довженка «Там вдалині, за рікою» – перший повнометражний фільм реж. М. Ілленка; авт. сценарію Є. Митько. – Паралельно рец. на цей фільм: Дмитрієва Г. Перший замах. – С. 10.

1978

677. **Одеська** кіностудія: вчора, сьогодні / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1978. – № 5 (202). – С. 4–6 : фот. – (На студіях країни). – Підпис під фот.: «Кадр з фільму «Ненависть». – Про стрічки: «Свідомство про бідність» (реж. С. Гаспаров), «Хліб дитинства мого» (реж. Я. Лупій), «Солдатки» (реж. М. Циба), «Тим часом десь там...» (телефільм, реж. А. Васильєв за оповід. А. Алексіна); «Комедія в чотирьох діях під назвою “Чайка”» (реж. І. Минаєв).

678. **Одна** забута рецензія на «Землю» Олександра Довженка : [нім. критика З. Кракауера у газ. «Франкфуртер цайтунг»] / Леонід Череватенко // Всесвіт. – 1978. – № 5 (593). – С. 177–184. – Від упоряд.: Назва першого варіанта рецензії: «Зігфрід Кракауер і Олександр Довженко».

679. **Резони** і результати : [рец. на фільм] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1978. – № 12 (208). – С. 4–5. – (Критичні діалоги). – Рецензія на стрічку «Бірюк» режисера Р. Балаяна, авт. сценарію: Р. Балаян, І. Миколайчук, Київ. кіностудії ім. О. Довженка за одноймен. оповіданням І. С. Тургенєва. – Паралельно рец. на цей фільм: Мусієнко О. Правильне прочитання. – С. 4–5.

680. **Талант** щедрості : [про Євгена Хринюка – сцен., реж., актора] / Леонід Череватенко ; фото Г. Скачка // Новини кіноекрану. – 1978. – № 9 (206). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «Робочий момент зйомок фільму “Анна і Командор”». П'ятий праворуч Є. Хринюк».

1979

681. **Від** задуму до втілення : [рец. на фільм] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1979. – № 6 (215). – С. 5 : фот. – Підпис під фот.: «Двоє з героїв фільму – Озерін (Л. Мерзін) і Стрельникова (М. Трошина)». – (Рецензуємо нові фільми). – Рецензія на стрічку Одеської кіностудії «Загін особливо призначення»; реж. В. Лисенко, авт. сценарію: Р. Отколенко, В. Решетников, 1978.

682. **За вимогою** правди : [рец. на фільм] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1979. – № 9 (218). – С. 6–7 : фот. – (Нотатки критика). – Рецензія на стрічку Київ. кіностудії ім. О. Довженка і творчого об'єднання «Юність» «Любаша»; реж. та авт. сценарію: В. Матушкін, О. Муратов, 1978.

683. **Усміх** переміг : [про Л. Бикова та його кіногероїв] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1979. – № 10 (219). – С. 15.

1980

684. **Паралельно** до «Бригантини» / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1980. – 26 лют., № 17 (3750). – С. 2. – (Кіно). – Про художню стрічку Київ. кіностудії ім. О. Довженка і творчого об'єднання «Час» «Смужка нескошених диких квітів» за твором О. Гончара; реж. Ю. Ілленко, 1979.

685. **Художність** реального факту : [рец. на документ. фільм] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1980. – № 2 (223). – С. 6. – (Рецензуємо нові фільми). – Про стрічку «Меланчине весілля» режисера і оператора О. Коваля (Укркінохроніка, 1979).

686. **Цікаво**, небуденно : [про стрічку «Вавилон-XX» реж. І. Миколайчука] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1980. – № 1 (222). – С. 6–7 : фот. – (Прем'єра). – Підпис під фот.: «Любов Поліщук у ролі Мальви».

1981

687. **Бути** собою : [про творчість кінореж. та сценариста В. Греся] / Л. Череватенко // Молодь України. – 1981. – 23 квіт., № 79 (14165). – С. 4 : фот. – (Портрет делегата) (Завтра відкривається 4 з'їзд кінематографістів України). – Зокрема про стрічки В. Греся: «Хто помре сьогодні?», «Сліпий дощ», «Голубе і зелене», «Чорна курка...» та сценарії: «Чотирі шаблі», «Вершники».

688. **Дебют** як продовження : [до історії створення фільмів «Вавилон-XX» і «Така пізня, така тепла осінь»] / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1981. – 21 берез., № 12 (1163). – С. 5. – (Назустріч IV з'їзду кінематографістів України). – Зокрема про співпрацю І. Миколайчука з В. Земляком та В. Коротичем у роботі над стрічкою «Така пізня, така тепла осінь».

689. **Чарівна** флейта режисури : 7 липня на XII Моск. Міжнар. кінофесті фільм режисера Київської студії ім. О. П. Довженка Віктора Греся «Чорна курка, або Підземні жителі» удостоєний найвищої нагороди – Золотого приза 1981 / Л. Череватенко // Молодь України. – 1981. – 24 лип., № 141 (14228). – С. 4.

690. **Чорна** курка, або підземні жителі : [про стрічку реж. В. Греся] / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1981. – 13 черв., № 24 (1175). – С. 1 : фот. – (Знайомтесь: призер XIV Всесоюзного кінофестивалю. Новий художній фільм). – На фот. кадри з кф.

1982

691. **...Але** істина дорожча : роздуми з приводу фільму «Платон мені друг» / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1982. – 13 берез. №11 (1214). – С. 5. – Про художню стрічку Київ. кіностудії ім. О. Довженка і творчого об'єднання «Час»; сценарій В. Сичевського та В. Шкуріна, реж. В. Шкурін Київ., 1980.

692. **«Бринить** як сучасне...» // Літ. Україна. – 1982. – 17 черв., № 24 (3965). – С. 6. – Про творчість С. Конончука як художника-аніматора, графіка та ілюстратора книжок.

693. **Покликання** / Леонід Череватенко // Україна. – 1982. – № 18 (1318), 2 трав. – С. 14–15 : фот. – (Кінозал «України»). – Підписи під фот.: «Леонід Биков»; «Кадр з фільму “В бій ідуть лише “старики”». – Про стрічку Київ. кіностудії ім. О. Довженка і творчого об'єднання «Час» «...Якого любили всі», присвячену Л. Бикову; реж. Л. Осика, 1982.

694. **Раз** і назавжди : [про твор. принципи реж. і сценариста В. Греся] / Леонід Череватенко ; фот. О. Бронштейна // На екранах України. – 1982. – 23 січ., № 4 (1207). – С. 6 : фот. – (Майстри українського кіно). – Про фільми і сценарії В. Греся: «Сліпий дощ» (1969, «Укртелефільм»); «Блакитне і зелене» (1970, «Укртелефільм»); «Чорна

курка, або Підземні жителі»; сценарії: «Історія одного собаки» (за мотивами оповідань А. Чехова спільно з А. Володіним, 1970), «Знаменитий скиталець Кармалюк» (1973, спільно з В. Шевчуком), «Чотири шаблі» (за романом Ю. Яновського; спільно з В. Шевчуком, 1975).

695. **Сказати** своє / Л. Череватенко // На екранах України. – 1982. – 30 жовт. № 44(1247). – С. 5 : фот. – (Майстри українського кіно). – Про стрічку «Ночь коротка» Київ. кіностудії ім. О. Довженка; реж. М. Беліков, за сценарієм М. Белікова та В. Меньшова, 1982.

696. **Така** пізня, така тепла осінь...: післямова до фільму / Л. Череватенко // На екранах України. – 1982. – 4 груд., № 48 (1251). – С. 5 : фот. – Про кінофільм Київ. кіностудії ім. О. Довженка реж. І. Миколайчука, авт. сценарію: І. Миколайчук та В. Коротич (1981).

697. **Танець** чи боротьба? / Л. Череватенко // Культура і життя. – 1982. – 6 черв., № 23 (2824). – С. 5. – (Рецензуємо фільми студій республіки). – Розповідь про художню стрічку «Білий танець», авт. сценарія: О. Новопокровський та В. Виноградов, режисер В. Виноградов, Одеська кіностудія, 1981 р.

1983

698. **До хліба** – як до людини / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1983. – 11 черв., № 24 (1278). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «На фото: Академік Д. Ліхачов; колишній співробітник науково-дослідного інституту рослинництва імені М. І. Вавилова В. Лехнович». – (Післямова до фільму). – Про документальну стрічку «Хліб нашого спільного поля»; авт. сценарію і режисер Ю. Ткаченко, оператор О. Радинський, Укркінохроніка, 1982.

699. **Людська** болюча пам'ять : про фільм «Чужа вотчина» : [реж. худож. стрічки В. Рибарєв ; авт. сценарію О. Лапшин ; Білорусьфільм, 1983] / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1983. – 19 листоп., № 47 (1300). – С. 5 : фот.

700. **«Навчитися** жити на землі» : [про стрічку І. Бергмана «Осіння соната» (1978)] / Л. Череватенко // Всесвіт. – 1983. – № 2 (650). – 157–160 : фот. – Підпис під фот.: «Кадр з фільму “Осіння соната”: Ева (ліворуч) і Шарлотта».

701. **Пам'ятати** завжди : [про худож. кіно С. Конончука] / Леонід Череватенко ; екслібрис худож. Миколи Бондаренка // Молодь України. – 1983. – 6 серп., № 146 (14729). – С. 4.

702. **Тінь** переможця: про фільм А. Куросави «Тінь воїна» / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1983. – 11 черв., № 24 (1278). – С. 6 : фот.

703. **У пошуках** утраченого дядечка: про фільм А. Рене «Мій американський дядечко» / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1983. – 20 серп., № 34 (1287). – С. 6 : фот. – Підписи під фот.: «Ніколь Гарсія (Жанін) і Роже П'єр (Жан)»; «Жерар Депард'є (Рагено)».

1984

704. **Вірність** людині : [про стрічку «Воєнно-польовий роман» ; авт. сценарію і реж. П. Тодоровський ; Одес. кіностудії, 1983] / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1984. – 3 берез., № 9 (1314). – С. 5 : фот. – (На здобуття Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка).

705. **З когорти** перших : [О. Довженко] / Леонід Череватенко // Україна. – 1984. – № 37 (1441), 9 верес. – С. 16–17 : фот. – Підпис під фот.: «Кадри з фільмів “Щорс”, “Зачарована Десна”, “Аероград” та “Земля”».

706. **Повперед** революційного мистецтва : [О. Довженко] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1984. – № 12 (281). – С. 6–7. – *Закордонні подорожі О. Довженка*

та вивчення нового в кінематографічній індустрії світу, зокрема переваг та недоліків звукового кіно.

707. **У пошуках** утраченого дядечка : [про кінореж. А. Рене] / Л. Череватенко // Всесвіт. – 1984. – № 2 (662). – С. 123–127 : фот. – (Шляхи мистецтва). – Підписи під фот.: «Кадр з фільму “Мій американський дядечко” (актори: Ніколь Гарсія і Роже П'єр)».

708. **Як** говорять «Ні»: про фільм Клода Горетта «Провінціалка» / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1984. – 7 квіт., № 14 (1319). – С. 5 : фот.

1985

709. **Віч-на-віч** з Європою : [вступ. ст. до публ. інтерв'ю О. Довженка] / Л. Череватенко // Культура і життя. – 1985. – 10 берез., № 10 (2766). – С. 5. – *Про спілкування з пресою О. Довженка під час його подорожі країнами Європи; про дослідника доктора Рольфа Гейнера (Німеччина), який розшукав інтерв'ю О. Довженка у журналі «Арбайтербюне унд фільм» № 7 за 1930 р., переклав та надіслав Л. Череватенку. Див. № 875.*

710. **Лицар** науки: «Зірка Вавилова» : [рец. на документ. стрічку: авт. сценарію С. Дяченко ; реж. А. Борсюк ; Київнаукфільм, 1984] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1985. – № 4 (285). – С. 9 : фот. – (Рецензуємо фільм). – Підпис під фот.: «М. І. Вавилов. Кадр з фільму».

711. **Напередодні** зламу? : [про кф за мотивами роману І. Тургенєва «Напередодні» реж. кіностудії ім. О. Довженка М. Мащенко, 1985] / Леонід Череватенко ; фото Віктора Політова // Україна. – 1985. – № 27 (1483), 7 лип. – С. 16 : фот. – (Кінозал «України»). – Підписи під фот.: «Народний артист УРСР Микола Мащенко, режисер фільму, та виконавиця головної ролі Світлана Аманова», «Олена Стахова – актриса Світлана Аманова. Дмитро Інсаров – болгарський актор Антоній Генов».

712. **«Плоди** медузи» або «Вуса Адольфа Мінью» і «Борода Адольфа Менжу» / Л. Череватенко // Вітчизна. – 1985. – № 8. – С. 180–182. – *Про видання кінознавчої спадщини О. Довженка.*

713. **Празька** сторінка О. П. Довженка : [комент. до публікації лекцій О. Довженка, здійснений Л. Лінгартом та Б. Крушельницьким] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1985. – № 9 (290). – С. 4–5. – (Наші публікації). – *Про творчі закордонні подорожі О. Довженка, Ю. Солнцевої та П. Демуцького, демонстрування фільмів «Земля», «Звенигора», «Арсенал», виступи перед журналістами, кіномитцями й кінокритиками з доповідями і лекціями про нову кінематографію.*

1986

714. **Довженко**, який попереду: і після смерті, і за життя, його підносили до небес і повергали у прах неодноразово. Та завжди, за будь-яких обставин, боронив він своє право залишатися (і таки залишився!) тим, ким народився, ким був, ким хотів бути – самим собою / Леонід Череватенко // Київ. – 1986. – № 10. – С. 137–145.

715. **З камерою** – супутницею : [про оператора Фелікса Гілевича] / Леонід Череватенко // Україна. – 1986. – № 12 (1520), 23 берез. – С. 13 : іл. – Підпис під фот.: «Лауреат Державної премії СРСР і Ломоносовської премії АН СРСР Фелікс Гілевич. Фото Віктора Політова». – *Зокрема про фільми, зняті Ф. Гілевичем: «Устим Кармелюк» (реж. Гр. Кохан), «Керманічі» (реж. І. Грабовський); «На-та-лі!» (реж. В. Савельєв).*

716. **Підняти** планку вище : [рец. на стрічку «Женихи»; реж.-постановник С. Клименко] / Леонід Череватенко ; фот. О. Оверченка // Новини кіноекрана. – 1986. – № 9 (302). – С. 10–11 : фот. – (Рецензуємо фільм). – Підписи під фот.: «Андрій – А. Лук'яненко, Христина – Г. Самойлова». – *Від упоряд.:* Паралельно подано рецензію Віктора Стороженка. – С. 11.

717. **Празька** сторінка О. П. Довженка : [на основі відомостей, наведених Л. Лінгартом] / Л. В. Череватенко // Мистецтво кіно : респ. міжвід. наук. зб. / КДІТМ ім. І. К. Карпенка-Карого ; [редкол.: Б. С. Буряк (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Мистецтво, 1986. – Вип. 7. – С. 50–57.

1987

718. **А корабель** стоїть : [до 60-річчя Київ. кіностудії худож. фільмів ім. О. Довженка про невідповідність якості стрічок кіностудії, останніх років, почесному імені Олександра Довженка] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1987. – № 9 (313). – С. 3–5 : фот. кадрів з 5-и кращих фільмів к/с ім. О. Довженка. – Підписи під фот.: «Білий птах з чорною ознакою»; «За двома зайцями»; «В бій ідуть тільки «старики»; «Чорна курка, або підземні жителі»; «Тіні забутих предків»; № 10 (314). – С. 2–3 : фот. кадрів з 7-и кращих фільмів к/с ім. О. Довженка. – Підписи під фот.: «Польоти уві сні та наяву»; «Камінний хрест»; «Звинувачується весілля»; «Ніч коротка»; «Всупереч усьому»; «Вавілон-XX»; «Комісари». – Паралельно подано відповіді керівників Київ. кіностудії ім. О. Довженка різних років – Ренати Степанівни Король (1955–1956); Бориса Спиридоновича Буряка (1958–1961); Миколи Яковича Зарудного (1961–1964); Олександра Олександровича Сизоненка (1964–1967); Костянтина Гнатовича Кудієвського (1967–1969); Юрія Дмитровича Бедзика (1969–1972); Володимира Гавриловича Ковтуна (1975); Анатолія Андрійовича Краслянського (1976–1979); Володимира Костянтиновича Чорного (1979); Володимира Володимировича Сосюри (восени 1979); Віктора Івановича Положі (весна 1986) – на запитання: завдання, які ставили, працюючи головним редактором, найвдаліші фільми студії за той час та що не вдалося реалізувати? – Від громадської редакції // Новини кіноекрана. – 1987. – № 9 (314). – С. 2–5. – **Відгуки:** Агонія / В. Олендер // На екранах України. – 1993. – 13 листоп., № 46 (1819). – С. 2. – (Відверто про актуальне) ; «Кінокритика: яка вона?» / Г. Дмитрієва-Буряк // Літ. Україна. – 1991. – 17 січ., № 3 (4412). – С. 6 ; Драма української драми / Л. Танюк // Сучасність. – 1989. – № 9 (341). – С. 11–25. – Див.: с. 12 ; Струни рвуться?: полемічні нотатки на полях книг, статей, програм телебачення / С. Тримбач // Культура і життя. – 1988. – 2 жовт., № 40 (2961). – На с. 5: *«...Хворобливий стан нашої національної культури навряд чи викликає у когось сумнів. Чи ж дивно, що таке роздратування викликає ледь не кожне негативне, нехай і тричі здоровомисляче судження? Найпоказовіший приклад – стаття Леоніда Череватенка «А корабель стоїть» («Новини кіноекрана», 1987, №№ 9/10). У ній є окремі неточності і «перехльости». Однак не випадково – стаття Череватенка визнається багатьма головною подією в нашій критиці за останні три десятиліття. В ній явлено принципово нову міру відвертості розмови з громадськістю про наші кіносправи. Боляче це вислуховувати, гірко, тож і докори зрозумілі: тож виходить у критика – немає у нас кіно? Це ж не так! І справді – не так. Але ж Череватенко не ставив під сумнів те, що є, що збулося. Йшлося про інше: ми не зрушимо кінокорабель з місця до ти, поки не вивчимо всі його пошкодження, болячки...»* ; Корабель стоїт. Что дальше? / Л. Донец // Искусство кино. – 1988. – № 10. – С. 33–48. – Див.: с. 46–47 ; «Читач продовжує розмову: «Українське кіно: складова національної культури» (початок 22.05.1988) / у розмові беруть участь: Л. Брюховецька [та ін.] // Культура і життя. – 1988. – 17 лип., № 29 (2950). – С. 4. – **Зі змісту:** Брюховецька Л.: *«...Мене здивувало і твердження Ю. Ілленка, який, не називаючи автора статті «А корабель стоїть» Л. Череватенка, ставить його в один ряд із Д. Бедним і М. Блейманом. Чесна і відверта стаття Л. Череватенка викликана вболіванням за долю українського кіно. Він назвав причини, поставив діагноз – це не може шкодити сьогодні, коли всі дружно говоримо про кризу українського кіно. Говоримо, але як тільки хтось насмілюється*

назвати конкретних жертв і винуватців.... Та сам же Ю. Ілленко поставив той же діагноз і розкрив причини кризи в статті «Плата за компроміс» (Юність, 1987, № 8)! Обидва ці виступи – й Л. Череватенка й Ю. Ілленка – досягнення української кінокритики – настільки вражаючі вони і за формою і за змістом....» ; Кінорежисер Юрій Ілленко: без ілюзій : [інтерв'ю] / наш кор. Леся Вороніна // Україна. – 1988. – № 25 (1637), 19 черв. – С. 8–11. – Див.: с. 11 ; Українське кіно: складова національної культури: твердження, запитання, сумніви, пропозиції / у розмові беруть участь: М. Беликов, І. Дзюба, Ю. Ілленко, В. Калюта, М. Мащенко, Д. Павличко, О. Рутковський, М. Слободян, С. Тримбач, С. Чернілевський ; веде розмову зав. від. кіномистецтва «КІЖ» В. Скоморовський // Культура і життя. – 1988. – 22 трав., № 21 (2941). – С. 1, 4–5 ; Тривоги і надії «десятої музи»: полемічні нотатки з приводу ІV Пленуму правління Спілки / Скалій Раїса // Літ. Україна. – 1988. – 7 квіт., № 14 (4267). – С. 1–2. – Див.: с. 1 ; Соціалістичний реалізм. Діалектика і канони : [інтерв'ю] / Лариса Левчук ; бесіду вела С. Кистанова // Культура і життя. – 1988. – 6 берез., № 10 (2931). – С. 5 ; За одного битого двох небитих дають / О. Муратов, [«...прекрасна, правдива і смілива стаття..»] / Федір Коник // Новини кіноекрана. – 1988. – № 2 (319). – С. 10.

719. **Вихід** – у співпраці / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1987. – № 12 (317). – С. 3. – *Про шляхи вирішення проблем українського кіно, зокрема розширення кола читання та спілкування кінорежисерів.*

720. **Драма** землі : [про кф О. Довженка «Земля»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1987. – № 7 (312). – 1-а с. обкл. : фот. – (Шедеври радянського кіно).

721. **Кінокритик** очима критиків / Л. Череватенко, Н. Капельгородська, Л. Лемешева, О. Рутковський, С. Тримбач // Культура і життя. – 1987. – 27 груд., № 52 (2921). – С. 6.

722. **Момент** істини : [про наук.-популяр. кф «Зірка Вавилона» ; реж.-постановник А. Борсюк ; авт. сценарію С. Дяченко; Київнаукфільм, 1984] / Леонід Череватенко // Культура і життя. – 1987. – 15 лют., № 7 (2867). – С. 3. – (На здобуття Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка).

723. **Сокира** під компасом : [про екранізацію роману Ж. Верна «П'ятнадцятирічний капітан»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1987. – № 3 (308). – С. 6–7 : фот. – (Критика). – Підпис під фот.: «Дік Сенд – В. Ходченко. Фото В. Галкіна». – *Рецензія на стрічку Київ. кіностудії ім. О. Довженка «Капітан “Пілігрима”», реж. А. Праченко, сценарій О. Гусельникова, 1986.*

724. [**Череватенко Л.**] Доброта войовнича : [про майстерність стрічки «Балада про солдата» кінореж. Г. Чухрая] / Леонід Василенко // Новини кіноекрана. – 1987. – № 9 (314). – 1-а с. обкл. : фот. – (Шедеври радянського кіно).

725. «Диктатура совісті» / С. Тельнюк, В. Брюховецький, Ю. Пригорницький, І. Римарук, А. Череватенко // Літ. Україна. – 1987. – 5 лют., № 6 (4207). – С. 6. – *Рецензія на прем'єру вистави за п'єсою М. Шатрова «Диктатура совісті» (реж. Л. Танюк, Київ. молодіж. театр).*

1988

726. **Быть** кинограду!: решением правления Союза кинематографистов Украинской ССР создана инициативная группа «Киноград». Сегодня мы предоставили возможность членам этой группы рассказать, каким видится будущий проект «Киноград» / члены инициатив. группы: М. Беликов, кинореж. ; В. Капленко, худож.-постановщик, руководитель группы «Киноград» ; В. Кислов, инженер ; Л. Череватенко, журналист // Сов. культура. – 1988. – 30 июля, № 91(6503). – С. 7.

727. **«Від тебе початок»** : авт. коментар : [про 16-річ. шлях до глядача стрічки «Відкрий себе» реж. М. Шудрі] / Леонід Череватенко // *Культура і життя*. – 1988. – № 27 (2948), 3 лип. – С. 6. – (Стаття з полиці). – Дата: 1972. – **Відгук**: Особовий архів М. А. Шудрі у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського : археогр. огляд / Т. В. Герасімова // *Рукописна та книжкова спадщина України*. – 2014. – Вип. 18. – С. 145–157. – Див.: с. 148.

728. **Доживемо** до другого / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрана*. – 1988. – № 6 (323). – С. 10–11 ; № 7 (324). – С. 7. – *Про Перший республіканський кінофестиваль у м. Дніпропетровську, 1988 р. Див. № 765, 767.*

729. **З-за** китайського муру / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрана*. – 1988. – № 12 (329). – С. 8–10 : фот. ; «Лев прокинувся» : [продовж. ст. під цією назвою] / Лев Череватенко // *Новини кіноекрана*. – 1989. – № 1 (330). – С. 10–13 : фот. – *Про відвідини Китаю у складі делегації кінознавців; про ставлення до радянських стрічок в Китаї часів «культурної революції» та панорама сучасного китайського кінематографа.*

730. **І виросло** несхоже покоління : [кінематографістів] / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрана*. – 1988. – № 10 (327). – С. 1–2 : фот. – *Леонід Череватенко: «...Ми боїмося, щоб не повторилася драма українського кіно 60–70-х років, драма, яка виражалася не лише в тому, що деякі старші віком і званням кінематографісти жорстоко відштовхували й потоптували своїх молодих колег. Ганебна і повчальна картина!».*

731. **«Не дуріте самі себе»** : [про стрічки об-ня «Дебют» і проблеми молодого кіно України] / Леонід Череватенко // *Культура і життя*. – 1988. – 27 листоп., № 48 (2979). – С. 6. – (Продовжуємо розмову). – **Відгуки**: Не треба нікого дурити: «Дебют» і дебютанти : [дискусія з Л. Череватенком] / М. Медникова, голов. ред. об-ня «Дебют» // *Культура і життя*. – 1989. – 19 лют., № 8 (2867). – С. 4. – (Молоде кіно України: неоднороззначність проблем) ; «Аще хто речет...»: [полеміка з Л. Череватенком] / Сергій Тримбач // *Культура і життя*. – 1988. – 28 серп., № 35 (2956). – С. 4. – (Слово кінокритику). – *Від ред. газ.*: «Ця гострополемічна стаття критика Л. Череватенка є відповіддю на ст. «Аще хто речет...» критика С. Тримбача. Об'єкт роздумів двох талановитих авторів спільний – УЕМТО «Дебют», а оцінки його багато в чому протилежні».

732. **Перестраиваемся** или делаем вид? : [скороч. варіант публ. «А корабель стоїть...» у журн. «Новини кіноекрана» (1987, № 9, 10)] / Леонід Череватенко // *Советская культура*. – 1988. – 12 нояб., № 136 (6548). – С. 3. – (Навстречу Пленуму Правління СК ССРСР). – **Відгук**: Два листа до газети «Советская культура» й один лист до М. П. Машенка / Віталій Радчук // *Новини кіноекрана*. – 1989. – № 7(336). – С. 1. – (Листоноша).

733. **Тернистий** шлях до зірок : [про Ю. В. Кондратюка – Олександра Шаргея у документ. стрічки «Що в імені тобі моїм...» (авт. сценарію В. Севастьянов; реж. М. Шаров, Свердлов. студія телефільмів)] / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрана*. – 1988. – № 4 (322). – С. 2–3 : фот. – *Продовження розмови, розпочатої в авторецензії В. Севастьянова «Що в імені тобі моїм...» // Новини кіноекрана. – 1988. – № 4 (322). – 2-а с. обкл., с. 1 : фот.*

734. **Чи** легко бути актрисою? : [про творчість Людмили Смородіної] / Леонід Василенко ; фото В. Марущенка // *Новини кіноекрана*. – 1988. – № 4 (322). – С. 12–13 : фот.

735. **Штрихи** до портрета доби : [про С. Ейзенштейна як художника] / Леонід Череватенко // *Новини кіноекрана*. – 1988. – № 1 (318). – С. 12–13 : фот. мал. – На фот. – 5 мал. С. Ейзенштейна, які публікуються вперше.

736. **Якої** проби золото у Дюка? : [про Одес. фестиваль – «Одеська альтернатива»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1988. – № 2(319). – С. 14–15 : фот. – Підписи під [кадри з кф]: «Хареба і Гогія», «Десять негринят», «Людина з бульвару капуцинів». – 1988. – № 3 (320). – С. 7. – *Зокрема про стрічки «Пірати ХХ століття», «Таємниця мадам Вонг», «Інтервенція», «Забута мелодія для флейти».*

1989

737. **Відлуння** гір Карпатських : [про кф Київ. кіностудії ім. О. Довженка «Камінна душа» за твором Г. Хоткевича ; реж. С. Клименко] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1989. – № 5 (334). – С. 8–9 : фот. – (Представляємо фільм). – На фот. кадри з кф.

738. **Давайте** розберемось! : відкритий лист : [кінокритику Далю Орлову на його ст. «Спробуємо розібратися» від 21 січ. 1989 р. в «Советской культуре»] / Л. Череватенко // Культура і життя. – 1989. – 29 жовт., № 44 (3017). – С. 5. – Р. S: Необхідне пояснення : [про тяганину з публ. ст.-відповіді] / Л. Череватенко.

739. **З тилу** – по вітрилу? / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1989. – 1 груд., № 48 (4301). – С. 8. – (Думки з приводу). – *Коментар до статті Л. Донець «Корабль стоить. Что дальше?» (журн. «Искусство кино», 1988, № 10, с. 33–48).*

740. «...**З'явився** у страшній величі вершник...» / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1989. – № 9(338). – С. 4–5 : на фот. кадри з фільму. – (Критика). – *Про мультфільм «Страшна помста» за творами М. Гоголя; авт. сценарію і режисер М. Титов. – Від упоряд.: Паралельно надруковано рецензію на цей твір С. Тримбача «Підійміть-но ікону». – С. 4.*

741. **Із** джерел юності : [до 85-річчя М. Бажана] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1989. – № 10 (339). – С. 10 : фот. – *Про внесок М. Бажана у становлення українського кіно на початку 1920-х років; про передання його сестрою Аллою Платонівною збірки надрукованих віршів поета «Контрасти настрою» (1920–1921) до редакції журналу.*

742. **1988-й** рік: очима кінокритиків / Леонід Череватенко, Микола Слободян, Вадим Михальов, Олександр Рутковський, Сергій Тримбач, Вадим Скуратівський // Культура і життя. – 1989. – 1 січ., № 1 (2974). – С. 6 : фот.

743. **Післямова** до «круглого столу» : [у ред. журн. на тему «Українське молоде кіно: проблеми і перспективи»] / Л. Череватенко // Дніпро. – 1989. – № 5. – С. 144.

744. **Полемічна** післямова до перейденого : [комент. до ст. «Світ очима поета» про кф Л. Осики «Та, що входить», датований 1965 р.] / Леонід Череватенко // Культура і життя. – 1989. – 21 трав., № 21 (2993). – С. 4. – (Продовжуємо розмову: «Статті з «полиці». Відкриття чи закриття “школи”»). – *А також про стрічки С. Параджанова, його послідовників та спільників: Ю. Ілленка («Криниця для спраглих»), Л. Осики («Хто повернеться...», «Камінний хрест»), І. Миколайчука: («Вавілон-ХХ», «Така пізня, така тепла осінь»), Р. Балаяна («Злодій», докум. кф «Анатоль Петрицький») та ін.*

745. **Половчанка** з міста Києва : [про Ірину Мельник] / Леонід Череватенко ; фот. Г. Сидоренко // Новини кіноекрана. – 1989. – № 3 (332). – С. 7–9 : фотопортр. – С. 8–9. – (Актори українського кіно).

746. **Світ** очима поета : [стаття про стрічку реж. Л. Осики «Та, що входить у море» за сценарієм Є. Хринюка написана 1965 р. ; Київ. к/с ім. О. Довженка] / Леонід Череватенко // Культура і життя. – 1989. – 21 трав., № 21 (2993). – С. 4. – Дата: 1965. – (Продовжуємо розмову: “Статті з «полиці”. Відкриття чи закриття “школи”»). – **Відгук:** Апокаліпсис, або одкровення «поетичного кіно» / С. Зінич, О. Шупик // Культура і життя. – 1989. – 24 верес., № 39 (2898). – С. 4. – (Продовжуємо розмову: “Статті з «полиці”. Відкриття чи закриття “школи”» (26.03. і 2.04.1989).

747. **Українське** молоде кіно: проблеми і перспективи : [«найголовніші і найхарактерніші виступи» на «круглому столі» у ред. журн. «Дніпро»] / [учасники]: Леонід Череватенко, Вадим Міхальов, Анатолій Степаненко, Дмитро Томашпольський, Олександр Денисенко, Василь Цвіркунов, Володимир Войтенко, Михайло Слободян, Володимир Горпенко, Борис Михайлов, Марина Медникова, Олександр Підсуха, Володимир Волошин // Дніпро. – 1989. – № 5. – С. 127–143. – **Зі змісту:** Виступи Л. Череватенка. – С. 127–128, 129, 131, 134, 143. – **Відгуки:** Реформування професійної сфери творчої інтелігенції // Абакумова В. Творча інтелігенція України в період системних змін 1985–1991 рр. / В. І. Абакумова ; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2010. – С. 152–216. – Див.: с. 179, 182; Нові напрями і старі проблеми в радянському кіномистецтві / Багрій Романа // Сучасність. – 1990. – № 10 (354). – С. 50–57. – Див.: с. 53–55.

748. **Шукаючи** золотих ключів : [про стрічки Львів. аматор. кінофесту «Етнофільм»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1989. – № 8 (337). – С. 2–3 : фот. – Підписи під фот.: «Кадри з фільму “Каменярі” (автори Володимир Бордюк і Роман Бучко). Народна кіностудія “Імпульс”. м. Львів» ; «Кадр з фільму “Повернення” (автори М. Лазарєв і А. Костирко. Народна кіностудія “Кобзар” обласного клубу-лабораторії кінолюбителів. м. Черкаси)». – *Зокрема про подальші плани голови журі Валентина Олександрівна Караваєва – кінорежисера, художника, та про ініціатора етнофестів Романа Бучка – кінорежисера, керівника народної к/с «Муратор».*

1990

749. «**А я** в попа обідала...» : [про другий актор. кінофест у Твері] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 12 (353). – С. 6–7. – *Зокрема про дивну та незрозумілу традицію не запрошувати до зйомок в українських стрічках українських акторів, зокрема на прикладі стрічок «Автопортрет невідомого» (реж. В. Криштофович) та «Смирненне кладовище» (реж. О. Ітигілов).*

750. **Кінодоля** Григорія Косинки : [зокрема про редактор. роботу в журн. «Кіно»] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 1 (342). – С. 4–5 : фот. – *У тексті вміщено фрагм. спогадів О. Контребинської та Т. Мороз-Стрілець про Г. Косинку.*

751. **Людина** чи міф про людину? : [про досягнення укр. документ. кіно, стрічки «Другого Всесоюзного фестивалю неігрового кіно» (Воронеж, 1990)] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 10 (351). – С. 1–3 : фот. – Підписи під фот.: «М. М. Потапов» ; «Нефертіті з Ехнатоніани» ; «Образ з Христа (фрагмент). Одеський кафедральний собор» ; «Стінний розпис з домової церкви при Патріаршій дачі в Одеському Успенському монастирі» ; «Богородиця. Головний храм Успенського чоловічого монастиря. м. Одеса» ; «Розпис церкви при Мукачівському єпархіальному управлінні», «Фрагмент розпису вітваря Одеського кафедрального собору». – *Детально про документальну стрічку «Єгиптянин» (реж. В. Тарік, Свердлов. студія кінохроніки); згадка про стрічку молодого реж. А. Загданського «Тлумачення сновидінь» (студія «Четвер», твор. об-ня к/с «Київнаукфільм» і австрійського телеканалу «ORF», 1990 р.).*

752. **Проблеми** українського кінематографа: думка критика : [напередодні VI з'їзду кінематографістів України] / Л. Череватенко, О. Мусієнко, Л. Лемешєва, О. Рутковський, В. Цвіркунов // Культура і життя. – 1990. – 15 квіт., № 15 (3040). – С. 5.

753. **Провісник:** помер Сергій Параджанов. Сергія Параджанова немає. Не віриться. Не віриться. Не віриться. Бо Параджанов і смерть – поняття несумісні, взаємовиключні, полярно-протилежні, нормальним завжди було: Параджанов і життя,

Параджанов і творчість, Параджанов і радість. Радість існування і творчості / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 9 (350). – С. 4–6 : фотопортр. С. Параджанова. – **Згадки:** Боротьба за «Київські фрески» – кінострічку про події Великої Вітчизняної війни : арх. розвідка / Валерія Яворська // Україна у Другій світовій війні: джерела та інтерпретації (до 65-річчя Великої Перемоги) : матеріали міжнар. наук. конф., [27 квіт. 2010 р.] / Мемор. комплекс «Нац. музей історії ВВВ 1941–1945 р.». – Київ, 2011. – С. 782–789. – Див.: с. 787; "Київські фрески" – історичні реалії створення фільму / В. Яворська // Київ. старовина. - 2010. – № 1. – С. 86-91 ; Спогади Святослава Іванова / Тамара Шевченко // Кіно-Театр. – 1999. – № 3. – С. 2 : фот. – (Заборонена школа).

754. **Скорботні** жнива: Хто знав, хто вів смертям і стратам лік ? / Де фільм, який / Нам показав би голод / Отой проклятий 22-й рік. *Юрій Клен «Прокляті роки», 1939 р.* / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 6 (347). – С. 4–6 : фот. – На фот. кадри з кф «Жнива розпачу». – *До історії створення канад. іст.-документ. фільму «Жнива розпачу»: автори: Юрко Даревич – фізик голова громадської ради Центру дослідження голодомору на Україні; Марко Царинник – літератор, сценарист, кінознавець; Лідія Палій – письменниця, художниця; кінорежисер Юрко Луговий; продюсери: Славко Новицький, Галя Кучмії.* – Гонорар за цю публікацію автор переказує на рахунок художнього фільму «Голод-33», який створюється в об'єднанні «Земля» на кіностудії ім. О. П. Довженка.

755. **«Тяжка** провина безневинна...»: [про кф «Малі Гуляки», авт. сцен. О. Рожен, реж. Ю. Терещенко. Укркінохроніка 1989. (2 ч.)] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1990. – № 4 (345). – С. 2 : фот. – Підпис під фот.: «Степанія Дебальчук та її брат Микола».

1991

756. **Геть** «Ляльку з мільйонами»! : [пер. з рос.] / [перед. слово Л. Череватенка до передруку рец. Й. Мандельштама] // Новини кіноекрана. – 1991. – № 2 (355). – С. 6–7 : фот.

757. **Доведеться** почекаати: Arsenal: International Film Forum Starptautiskais Kinoforums. Международнй Кинофорум. Riga, 1–8. 10. 1990 : [про проблеми укр. кіно на тлі кінофоруму в Латвії] / Леонід Череватенко ; фото О. Дмитрієва // Новини кіноекрана. – 1991. – № 8 (361). – С. 10–11 : фот. – Підписи під фот.: «Режисер спить. А фестиваль іде» ; «З'ясовуються міжнаціональні стосунки» ; «Кіра Муратова», «Вносять головний приз». – *Про відсутність українського кіно на кінематографічній мапі світу.*

758. **Згадка** мов рана : [рец. на фільм] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1991. – № 11 (365). – С. 2–3 : фот. – (Рецензуємо фільм). – *Про стрічку «Два кроки до тиші», авт. сценарію І. Курбангалієв, київ. драматург А. Дмитрук, режисер Ю. Тулицький, вир-во твор. об-ня «Відлуння», 1991.*

759. **Імітація** чи творчість? : [про творчість реж. О. Фіалка, зокрема стрічку «Імітатор» у відповіді на лист читача журн. Є. Давидова] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1991. – № 9 (362). – С. 4–5.

760. **Нам** і не снилось : [про нов. журн. «Вавілон» та сумне майбутнє журн. «Новини кіноекрана»] / Леонід Череватенко // Голос України. – 1991. – 6 черв. (№ 108). – С. 11–13. – Зі статті: «...Не забуваймо і не забудемо: в українському кінематографі добрий слід по собі залишили росіяни, білоруси, поляки, вірмени, євреї. Але, нерідко, добрий слід залишали так звані «етнічні українці». Українці за походженням, та не за переконаннями. Секретаріат [Спілки кінематографістів України] погодився відпус-

тити «Новини...» на волю... Але як поміщик надокучливих кріпаків: без землі, без реманенту, без вихідної допомоги... Йдіть собі з Богом – але голі, босі і простоволосі! На всі чотирі сторони! Гуляйте, радійте, а ми на ваших кістках організуємо новий журнал! Назвемо його «Вавилоном!» Вседозволеність – завжди – вседозволеність. І що з того, що за вікнами сурмлять про перебудову? Раніше нас убивали бюрократи, сьогодні – розперезані ділки. Яка різниця?..».

761. **[Ось** такого листа...]: [коментар-відповідь на лист п. Євгена Давидова – вчителя з Дружківки Донецьк. обл. з приводу його критики ст. О. Мусієнко «Спрямований в...учора» (НК, 1989, № 5 (346), С. 6–7)] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1991. – № 3 (356). – С. 14–15 : фот. – На фот. кадр з кф «Бич Божий». – *Щодо підтримки позиції О. Мусієнко стосовно стрічки О. Фіалка «Бич божий».*

762. **Призи** справи не рятують : [про укр. худож. кінематограф, професійну кінокритику та компетентність кінопреси – відповідь на публ. Дмитрієвої-Буряк Г. «Кінокритика: яка вона?» у газ. «Літ. Україна. 1991. 17 січ., № 3. С. 6»] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1991. – 15 серп., № 33 (4442). – С. 6. – (Дискусійна рубрика).

763. **[Про** долю сценарію телепередачі про І. Миколайчука] / Леонід Череватенко // Вітчизна. – 1991. – № 10. – С. 177–178. – (Критика). – Підпис під фот.: «Іван Миколайчук. Інтерв'ю про фільм “Вавилон ХХ”. Київ, Будинок кіно, 1980 р.».

764. **Цікаво**, небуденно : [про кф «Вавилон ХХ»] / Леонід Череватенко // Білий птах з чорною ознакою. Іван Миколайчук : спогади, інтерв'ю, сценарії / [упоряд. М. Є. Миколайчук]. – Київ, 1991. – С. 204–212 : фот. – На фот. кадри з кф. – ISBN 577-1504-05-X.

1992

765. **А до** чого тут Миколайчук : [про жанрове кіно на Всеукр. кінофестивалі, присвяч. пам'яті І. Миколайчука. Київ, Чернівці, 1991 р.] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 6 (372). – С. 2–3 : фот. – Підпис під фот.: «Плакат першого Всеукраїнського кінофестивалю» ; Те саме : [про позапрограм. кф «Голод-33»] / Леонід Череватенко. – № 7 (373). – С. 2–3. – *Про три стрічки, які відзначили прокатники: «Козаки йдуть» (реж. С. Омельчук), «Останній бункер» (реж. В. Ілленко), «Карпатське золото» (реж. В. Живолуб); а також короткі реценції на інші стрічки фесту: «Нам дзони не грали коли ми вмирили» (реж. М. Федюк), «Танго смерті» за твором М. Хвильового «Санаторійна зона» (реж. О. Муратов), «Я той хто є...» (реж. О. Володіної, за оповід. М. Хвильового «Я (Романтика)»), «Чудо в краю забуття» (реж. Н. Мотузко, за прозою В. Шевчука «Петро Утеклий»), «Подарунок на іменини» (реж. Л. Осика) ; «Відьма» (реж. В. Шигаєв); «Українці. Віра» (реж. В. Шмотолоха). – Початок див.: №№ 728, 767.*

766. **«Алім»** та інші : [про стрічки ВУФКУ в публ. журн. «Кіно» 1920-х років; внесок діячів татар. культури в кінематограф] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 8 (374). – С. 6–7 : фот. – Підпис під фот.: «Кадр з фільму «Алім»». – На с. 7 пророче: «... А чом би не відворити на екрані життєпис уславленого пілота Амет-хана Султана, двічі Героя Радянського Союзу? Уродженець Алупки, він у травні 1944 року приїхав відвідати своїх, щойно визволених з-під німецького іго батьків – і потрапив на людоджерську акцію по виселенню кримських татар із Криму....».

767. **Другий** «перший», перший «всеукраїнський»? / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 4 (370). – С. 2–3 : фот. – На фот. кадри з кф: «Совість» ; «Страшна помста» ; «Дім. Рідна земля». – *Про кінофест у квіт. 1988 р. у Дніпропетровську, прогаліни в організації та старі-нові проблеми українського кінематографа: режисура і література; професіоналізм режисерів. Див. № 765, 728.*

768. **На обрії** – абхазький фільм : [про кф «Агнець» реж. А. Квірая] / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 5 (371). – С. 3 : фот. – На фот.: кадри з кф «Агнець». – *Про українсько-абхазькі кінематографічні зв'язки, початок яким поклав О. Довженко.*

769. **Післямова** до ювілею / Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 1 (367). – С. 1–3 : фот. ; № 2 (368), лют. – С. 2–3. – Підпис під фот.: «Кінохроніка часів громадянської війни», «Михаил Булгаков. Киевские сны». – *Розповідь про стрічку А. Сирих «Михаил Булгаков. Киевские сны» на тлі роздумів про твори, присвячені темі громадянської війни в Україні, зокрема «Дні Турбіних» М. Булгакова та «Мина Мазайло» М. Куліша.*

770. **Таке** кіно : [про оцінки перш. Всеукр. кінофест. пам'яті І. Миколайчука] / Леонід Череватенко, Тарас Батурян, Вадим Скуратівський, Сергій Тримбач // Укр. культура. – 1992. – № 2 (830). – С. 16–17. – *Зокрема про стрічки «Голод-33» (реж. О. Янчук) та «Страшна помста» (реж. М. Титов), що отримали головні призи.*

771. **«Український** кінофестиваль «Гласність'90» : круглий стіл : [на тему «Чи існує кіно крім поетичного кіно в українській кінематографії?»] Йорк Університет [м. Торонто], 1 лют. 1990 / брали участь: Романа Багрій (ведуча) ; учасники дискусії: Леонід Череватенко, Олександр Коваль, Михайло Павлов, Володимир Гончаров, Оля Володіна і Анатолій Степаненко, Станіслав Чернілевський // Сучасність. – 1992. – № 1 (369). – С. 166–178. – **Зі змісту:** Виступ Л. Череватенка: с. 166–167, 172–173, 175.

1993

772. **Євген** Деслав. Повернення додому / Леонід Череватенко // На екранах України. – 1993. – 10 лип., № 28 (1801). – С. 2. – *Про українського кінематографіста з діаспори; про подію 28 лип. 1993 р. у Департаменті кінематографії Міністерства культури України за участю дипломатів, журналістів та кінематографістів – дарунок копії стрічки Є. Деслава «Фантастична візія» нащадками І. Фіглюса – громадянина США.*

773. **Знову** конфронтація?! : [про позицію Ю. Ілленка] / Людмила Лемешева, Вадим Скуратівський, Сергій Тримбач, Леонід Череватенко // На екранах України. – 1993. – 20 берез., № 12 (1785). – С. 2 : фот.

774. **Стережіться** контрабанди!: «Кіновраження контрабандою» (31.07.1993 р.) / Леонід Череватенко // Культура і життя. – 1993. – 25 верес., № 38/39 (3419/3420). – С. 7. – *Відгук на публікацію О. Рутковського «Кіновраження – контрабандою? про XVIII Моск. кінофест. у газ. Культура і життя (31 лип. 1993 р., с. 5).*

775. **Чесний** хліб мистецтва : [про номінантів на премію: стрічку «Українці. Надія» реж. В. Шмотолохи ; творчість актора Б. Брондукова ; стрічки реж. К. Муратової] / Леонід Череватенко // Уряд. кур'єр. – 1993. – 11 лют., № 21–22(131–132). – С. 6. – (На здобуття Державної премії України імені Т. Шевченка).

1994

776. **[Виклад** доповіді Л. Череватенка] // Самост. Україна. – 1994. – 22–29 трав., число 19 (120). – С. 8. – *Вміщено у ст.: Онищенко Інна. «Кіна не буде». Хто ж автор сценарію : [про прес-конф. з приводу кризового стану укр. кіно, яку проводив Департамент кінематографії; брали участь: голова Департаменту кінематографії М-ва культури України Л. Череватенко та народний депутат Лесь Танюк] // Там само.*

777. **Перші** сторінки Довженкіани : [вступ. слово до публ. рец. В. Хмурого на кф «Звенігора»] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1994. – № 9/10. – С. 50. – **Відгук:** Критик і дослідник мистецтва (Василь Хмурий) / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 2018. – № 4(138). – С. 34 : фот. **Див. № 1066.**

778. **Провісник** : [про нездійсн. проекти С. Параджанова] / Леонід Череватенко // Сергій Параджанов: злет, трагедія, вічність : твори, листи, док. арх., спогади, ст., фот. / [упоряд.: Р. М. Корогодський, С. І. Щербатюк ; рец.-консультант Н. Й. Верховець]. – Київ, 1994. – С. 268–275. – **Відгуки**: Сергій Параджанов і мистецьке дисидентське середовище України 1960–1970-х років : [занотовано у мемуар. матеріалах: ...Л. Череватенка] / Роксолана Свято // Сергій Параджанов і Україна : [зб. ст. і док.] / [упоряд. і ред.: Л. І. Брюховецька]. – Київ, 2014. – С. 140–149. – Див.: с. 143 ; Те саме // Сергій Параджанов і Україна : [зб. ст. і документ.] / [упоряд. і ред.: Л. І. Брюховецька]. – Вид. 2-е. – Київ, 2015. – С. 140–149 : фот. – Див.: с. 143. – (Кінематографічні студії – Програма "Українська книга" ; вип. 1).

779. **«Чи може міністр?...»**: мене попросили прокоментувати обурений лист Ю. Чорного до ред. газ. «Укр. слово», 1994, № 12, 31 берез. / Л. Череватенко // Укр. слово. – 1994. – 7 квіт., № 19 (1271). – С. 6–7. – *Виконуючий обов'язки керівника Департаменту кінематографії Міністерства культури України – про оптимізацію шляхів відродження Одеської кіностудії, роль та позицію державних структур щодо розвитку культури в Україні; про візит І. Дзюби на Одеську кіностудію та призупинення, ним же підписаного наказу про призначення директором Ярослава Лупія.*

1996

780. **На межі** століть : [післямова] // 100 фільмів українського кіно : анот. кат. за проектом ЮНЕСКО «Нац. кінематогр. спадщина» / М-во культури і мистецтва України, Голов. упр. кінематографії за участю Нац. коміс. України у справах ЮНЕСКО. – Київ, 1996. – С. 123–127. – Текст укр., англ. – (100-річчя світового кінематографа. 1895–1995).

781. **На межі** століть : [післямова до кн. «100 фільмів українського кіно»] / Леонід Череватенко // Укр. слово. – 1996. – 12 груд., число 49 (2849). – С. 6–7.

782. **Олександр Довженко** : [передм. до публ. інтерв'ю] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1996. – № 3/4. – С. 92. **Див. № 879.**

783. **Святкувати** все-таки треба : [до 100-річчя кіно в Україні] / Л. Череватенко // Літ. Україна. – 1996. – 12 верес., № 33 (4700). – С. 7. – (Сторінка «Десятої музи») (Порушуємо проблему). – *Нагадування про пам'ятні дати і діячів українського кіно.*

1997

784. **З Довженкового** листування : [передм. та комент. до публ. 6 невідом. листів О. Довженка з архіву Т. М. Дудка] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 1997. – № 1/2. – С. 161–163. **Див. № 880.**

785. **Україна** в контексте кинофестивалей / Леонід Череватенко // Зеркало недели. – 1997. – 23–29 авг., № 34 (151). – С. 14. – *Про українські фільми-призери VI Міжнародного кінофестивалю «Золотий Вітязь»: «Зимно» (реж. О. Санін), «Рукавичка» (реж. Н. Марченкова), «Густиня» (реж. Д. Богданов), «Сповідь перед Учителем» (реж. Р. Сергієнко).*

1998

786. **Відкриття** чи вигадка? : [про публ. Р. Корогодського про О. Довженка в журн. «Сучасність» та альманасі «Кур'єр Кривбасу», 1996, № 67/68] / Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1998. – 15 січ., № 2 (4765). – С. 6. – (Полеміка) («Не туди б'єш, Іване»).

787*. **Головна** роль Л. Бикова / Л. Череватенко // Вінниччина. – 1998. – 12 груд. ; Наддніпрян. правда. – 1998. – 15 груд. ; Одес. вісті. – 1998. – 22 груд.

1999

788. **Дебют** як продовження : [до історії створення фільмів «Вавилон-XX» та «Така, пізня, така тепла осінь»] / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 1999. – № 5 (25). – С. 5–9 : фот. – (Ювілей фільму). – Дата написання 22.02.1981. – **Відгук:** Вільна критична думка (1964–1980) / Лариса Брюховецька // Кіно-театр. – 2006. – № 4 (66). – С. 45–47. – Див.: с. 47.

789. **З відстані** двох десятиліть / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 1999. – № 5 (25). – С. 5–9 : фот. – (Ювілей фільму). – Дата написання 12.06.1999. – *Коментар до власної статті «Дебют як продовження» про фільм «Вавилон-XX».* – **Відгук:** Левицька Й. Повернення до коріння. Українське поетичне кіно / Йоанна Левицька ; пер. з пол. Любові Горбенко ; [Центр кінематогр. студій НАУКМА]. – Київ : Ред. журн. «Кіно-Театр» ; Задруга, 2011. – 123 с. – Див.: с. 82.

790. **Невідомий** ювіляр : [про кінореж. Євгена (Ежена) Деслава (справж. – Слабченко Євген Антонович)] / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 1999. – № 6 (26). – С. 22–23 : фот. – (Сторінки історії). – Підписи під фот.: «Євген Деслав. Рисунок Святослава Гординського. Париж, 1931» ; «Євген Слабченко – гімназист. 10-і роки ХХ століття. Село Таганча. Публікується вперше» ; «Автограф. Закінчення листа Є. Деслава до Миколи Француженка, 1958 рік». – **Відгуки:** «Я борюсь тут проти буржуазного кіна...»: нові документи про співпрацю Євгена Слабченка (Ежена Деслава) з ВУФКУ / Ірина Матяш // Кіно-Театр. – 2015. – № 3 (119). – С. 42 ; Міфи і реалії життя Євгена Слабченка / Ірина Матяш // Енциклопед. вісн. України : зб. наук. пр. / Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – 2015. – Число 6/7. – С. 53–66. – Див.: с. 54.

2000

791. **«Золотий** Витязь» і довкола / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2000. – № 5/6. – С. 135–144. – *Враження після VIII Міжнар. кінофоруму слов'ян. і православ. народів та про успіх на фестивалі документального фільму «Іван Миколайчук. Посвята» (реж. А. Сирих).*

792. **Кіно** українське: на порозі ХХІ століття / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2000. – № 11/12. – С. 7–22. – (Публіцистика). – **Відгук:** Вплив українізаційних процесів на кадрову політику в українському кінематографі (1920-ті – початок 1930-х рр.) / Роман Росляк // Наук. вісн. Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2013. – Вип. 13. – С. 109–119. – На с. 109 цитує фрагменти ст.: «...я не знаю, чого чекати від покоління, що принципово уникає української мови, української традиції, української тематики в своїх пошуках. При цьому немає значення, чи так їх настановлено, чи вони діють з внутрішнього переконання, – головне, що вони так живуть і знімають <...> В молодому поколінні хтось якщо не вбив, то приглушив чуття приналежності до цієї землі – і до “Землі” Довженкової також. Відрізано, висміяно шляхи до національних ідеалів».

2001

793. **Вимушена** післямова : [до телепередачі «Іван Миколайчук»] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2001. – Зима (№12). – С. 127–129 : світлини. – Підписи під світлинами: «Іван Миколайчук у фільмі “Тіні забутих предків» ; «Григорій Гладій у фільмі “Така пізня, така тепла осінь» ; «Надмогильний пам'ятник Іванові Миколайчуку» ; [кадр із кф] «Тіні забутих предків». – Підпис. 27.10.2001. **Див. № 991.**

794. **Від** сценариста : [передм. до авт. сценарію телепрограми «Іван Миколайчук»] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2001. – Зима (№ 12). – С. 115. **Див. № 855.**

795. **«Відкрий себе»**. «Від тебе початок» : авт. комент. / Леонід Череватенко // Поетичне кіно: заборонена школа : [зб. ст. та матеріалів] / [НаУКМА, Каф. культурології та археології ; авт. ідеї та упоряд. Лариса Брюховецька]. – Київ, 2001. – С. 151–154. – (Пам'яті Івана Миколайчука). – *Передрук*: Культура і життя. – 1988. – 3 лип., № 27 (2948). – С. 6 : фот. – (Стаття з полиці). – Підпис: 1972.

796. **«Сприймати світ як світлу втіху»** : [біографія та творчість худож.-аніматора Сергія Пилиповича Конончука (1912–1941)] / Леонід Череватенко // КІНОКОЛО. – 2001. – Літо (№ 10). – С. 44–60 : 24 світлини та мал. – (Анімаційне коло). – Підписи під світлинами: «Сергій Конончук (праворуч) під час роботи над фільмом «Чванькувате курча» ; «Сергій, Неоніла і Таїса Конончуки» ; «Школа № 1 ім. І. Франка. Сергій Конончук (стоїть, останній ряд, другий ліворуч). Вишкрябовані обличчя – пізніше репресованих учнів» ; «Мультицех Київської кінофабрики ВУФКУ (приблизно 1934). Сергій Конончук (останній ряд праворуч)» ; «Сергій Конончук за роботою в мультицеху» ; «С. Васильченко. Осінній ескіз. Обкладинка. 1929» ; «Сергій Конончук (стоїть) за роботою в мультицеху» ; ескізи до мультфільмів: «Тук-Тук і Жук. 1935» ; «Чванькувате курча. 1936» ; мал.: «Два коти. 1937» ; «Київ. Криниця в Глибочицькому провулку. 30-ті роки» ; «На віслюку. 1937» ; «Самарканд. 1937» ; «Сестра спить. 1931» ; «Ескіз. 30-ті роки» ; «Київ. Глибочиця. Дворик. 1931» ; «Казка про зелену ящірку. Ілюстрація. 1929». *Див. № 891*.

797. **«Та, що входить в море»**: полемічна післямова до перейденного / Леонід Череватенко // Поетичне кіно: заборонена школа : [зб. ст. та матеріалів] / [НаУКМА, Каф. культурології та археології ; авт. ідеї та упоряд. Лариса Брюховецька]. – Київ, 2001. – С. 49–53 : фот. – (Пам'яті Івана Миколайчука). – *Про стрічку Л. Осики*.

798. **«Та, що входить в море»**. Світ очима поета [1965] / Леонід Череватенко // Поетичне кіно: заборонена школа : [зб. ст. та матеріалів] / [НаУКМА, Каф. культурології та археології ; авт. ідеї та упоряд. Лариса Брюховецька]. – Київ, 2001. – С. 47–48. – (Пам'яті Івана Миколайчука). – *Передрук*: Культура і життя. – 1989. – 21 трав., № 21 (2993). – С. 4 : фот. – **Відгук**: Вільна критична думка (1964–1980) / Лариса Брюховецька // Кіно-театр. – 2006. – № 4 (66). – С. 45–47. – Див.: с. 46.

799. **Хто ж такий Тамарський?** : [про кінооператора Юрія Хомича Ковбасюка (справж. прізвище), представника укр. діаспори] / Леонід Череватенко // КІНОКОЛО. – 2001. – Осінь (№ 11). – С. 48–63 : світлини, мал., 2 кольор. вкл. на с. 57, 60. – (Коло імен). – «...стислий, але повчальний нарис життя і пошуків, перемог і поразок, халеп і здобутків одного з непогамовних творців українського кіно ХХ століття», який починав як оператор Довженківської стрічки «Вася-реформатор», надалі – кф: «Млин на узліссі», «Джальма», «Село Веселе», «Контакт»; документальні: «Бекон» (реж. М. Капчинський), «Шкідлива звичка» (реж. Л. Сніжинська), «Грязелікування» (реж., оператор Ю. Буряк) та ін. – У тексті вміщено : [корот. біогр. А. Стен]. – С. 53 ; Сорочинський ярмарок : [про історію створення, спогади, фільмографію, перш. кольор. кф Київ. к/с, 1930]. – С. 57–58. – Підписи під світлинами: «На світлині: праворуч – Юрій Тамарський, поряд – Славко Новицький. Вашингтон, 1960-ті роки» ; «Старшини і підстаршини Окремої Запорізької Залізничної Сотні. Табір інтернованих у Вадовицях, Польща, 15 трав. 1921 року» ; «Данило Демуцький» ; «Кадр із фільму “Тарас Шевченко” (1926), режисер Петро Чардинін» ; «Анна Стен» ; «В'язничні світлини Юрія Тютюнника. Державний архів СБ України (ДАСБУ), фонд 6, справа № 73862 ф., арк. 1» ; «Пам'ятник Тарасові Шевченку у Вашингтоні» ; «Зустріч в Українському Інституті Америки. 1960-ті роки. Праворуч – Славко Новицький та Юрій Тамарський» ; «Церква Св. Андрія в Савт Бавнд Бруку», «Юрій Тамарський. 1960-ті роки» ; «Цвинтар Св. Андрія, де похований Юрій Тамарський» ; «В останню путь». – **Відгуки**: Ма-

ловідомі сторінки життя режисера театру і кіно, педагога Ф. Л. Лопатинського / Олександр Безручко // Мистецькі обрії : зб. наук. пр. / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва ; [голов. наук. ред. І. Д. Безгін]. – Київ, 2013. – Вип. 5 (16). – С. 206–212. – Див.: с. 207 ; У кожного в шафі свій скелет війни / Сергій Тримбач // Україна молода. – 2006. – 10 листоп., № 209 (2996). – С. 20. **Див. № 1000.**

800. «**Я** камінь з Божої праці...» / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 2001. – № 2 (34). – С. 49 : фот. – (Фільми, які ми бачили). – Підпис під фот.: «Олег Ольжич – студент. Прага, 1937–1938 роки. Кадр з фільму “Я камінь з Божої праці...”. Режисер Аркадій Миккульський. 2000». – Автор сценарію про історію зйомок трилогії; презентація другої та третьої частин фільму «Доба жорстока, як вовчиця», «Незнаний воїн» 2 груд. 2001 р. у Будинку кіно.

801. «**Я** – не вартак та надто остобридлило...» : [вступ. слово до публ. віршів Л. Алексійчука про долю укр. реж., сценариста, кінокритика, поета] / Леонід Череватенко // Дніпро. – 2001. – № 1/2. – С. 77–79. **Див. № 857.**

2002

802. **Відгуки** критиків на фільм «Вавилон ХХ» / Л. Череватенко, Л. Лемешєва, О. Ковалов // Іван Миколайчук. Життєпис. Фільмографія. Спогади. Роздуми про кіно. Сценарії. Бібліографія : [каталог] / [упоряд. С. В. Тримбач ; Нац. центр Олександра Довженка, Музей Нац. кіностудії ім. О. Довженка]. – Київ, 2002. – С. 51–53.

803. **Кінематограф** художній – кінематограф документальний / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2002. – Осінь (№ 15). – С. 56–66 : світлини. – (Документальне кіно). – Підписи під світлинами: «Кадри з фільмів Дзиги Вертова: “Людина з кіноапаратом”, “Симфонія Донбасу (Ентузіазм)”», “Одинадцятий”, “На Київському напрямку”, “Важкий колос”, “Камінний хрест”, “Олександр Довженко (праворуч) на фронті”, “Ми – двоє чоловіків”, “Чи вмієте Ви жити?”». – (Коло публікацій). – Підпис: 1 листопада 1971 р. – *Про документалізм як справжнє почуття і найкоротший шлях від того, що хоче сказати автор, до того, що він говорить; про цінність документалізму в художньому творі.* **Див. № 805.**

804. **Провінційна** історія : [про фільм «Провінційний роман» реж. О. Муратова] / Леонід Череватенко // Слово Просвіти. – 2002. – 2–8 лип., число 31 (1550). – С. 11.

805. **Як воно** відбувалось : [передм. до ст. «Кінематограф документальний – кінематограф художній», 1971 р.] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2002. – Осінь (№ 15). – С. 53–55 : світлини. – Підпис під світлинами: «Леонід Череватенко на розкопках скіфського кургану “Вишнева могила”. 1976 рік, Запорізька обл.». – (Коло публікацій). – Дата: 15 квітня 2002.

2003

806. **Староденна** жорстока погоня : [про кф «Мамай» реж. О. Саніна] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2003. – Осінь (№ 19). – С. 8–10 : світлини. – (Коло прем'єри). – Підписи під світлинами: «Олесь Санін у фільмі “Мамай”» ; «“Мамай”. Староденна жорстока погоня». – *Від упоряд.:* Паралельно подано фрагм. зі стенограми Дискусійного клубу «Євразія», що діяв під час Форуму нац. кінематографій країн СНД, Латвії, Литви та Естонії, (2003, трав., Москва). Розмова про фільм відбулася 27 трав., у ній взяли участь: Єлена Стішова (Росія), Віда Джонсон (США), Гуля Абікеєва (Казахстан), Сергій Тримбач (Україна).

2004

807. **Навколо** Євгена Деслава : [про заходи у Франції по вшануванню Є. Деслава] / [Л. Череватенко] // KINO-КОЛО. – 2004. – Весна (№ 21). – С. 92–95 : світлина. – Без підпису. – Підпис під світлиною: «Євген Деслав. Рис. Святослава Гординського.

Париж, 1931». – Про ретроспективу стрічок у Центрі Помпіду за програмою, сформованою Л. Госейком; про видання збірки статей Є. Деслава з передмовою Л. Госейка та багатою іконографією, більша частина якої друкується вперше (Hosejko L. «Eugène Deslaw. Ombre blanche – lumière noire». Paris expériment ,2004. 38 p. ISBN 2-912539-29-X). **Див. № 873.**

808. **Необхідні** доповнення: про те, як «Фантастична візія» Євгена Деслава потрапила в Україну : [відгук на ст. Л. Госейка «Фантастична візія». Останній експериментальний фільм Євгена Деслава у журн. «KINO-КОЛО» – 2003 (№ 20). – С. 51–54] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2004. – Весна (№ 21). – С. 92–95 : світлини. – (Історичне коло). – У тексті публікуються документи, навколо копіювання та передачі в Україну кф «Фантастична візія»; про колекцію Е. Деслава «Україніка» («Світлова збірка Україніки»). – **Відгук:** Три іпостасі Євгена Слабченка // Слабченко Є. Дипломатична історія України / Євген Слабченко ; упоряд. Ірина Матяш. – Київ, 2016. – С. 9–121. – Див.: с. 23. – (Програма «Українська книга») (До 100-річчя Української революції 1917–1921 рр.). – ISBN 978-617-7023-45-5.

809. **Трудовий** ювілей: до 70-ліття Миколи Шудрі / Леонід Череватенко ; світлини Леоніда Левіта // KINO-КОЛО. – 2004. – Зима (№ 24). – С. 42–43 : світлини. – (Ювілейне коло). – На світлинах Микола Шудря та кадр. з кф «Відкрий себе». – *Зокрема про долю стрічки «Відкрий себе»: від заборони (1972–1988 рр.) до отримання Державної премії імені Т. Шевченка (1991 р.).*

2005

810. **«Вас вітає Сосниця»** / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2005. – Зима (№ 28). – С. 74–75 : світлина. – Підпис під світлиною: «"П'єса для трьох акторів" : кадри з мультфільму Олександра Шмигуна». – (Фестивальне коло). – *Про фестиваль укр. фільмів «На хвилях Зачарованої Десни», що відбувся 10–15 верес. 2005 р. на батьківщині О. Довженка; зокрема про стрічки, які демонструвалися на фесті: «Гунька» (реж. О. Маришкіна), «Казка про Довбуша» (реж. В. Цивінський).*

811. **Довженко** визволений : [передм. до першої публ. документів про життя і діяльність О. Довженка з Держ. архіву Служби безпеки України] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2005. – Весна (№ 25). – С. 108–109 : світлини. – Дод.: Перелік документів Державного архіву СБ України про життя і діяльність О. Довженка: [№ 1–26]. – С. 110. – На фот. кадри з кф О. Довженка. – (Архівне коло). – **Відгуки:** Нові документи з архіву СБУ: штрихи до портрета Олександра Довженка / Олександр Безручко // Архіви України. – 2005. – № 1/3 (256). – С. 37–60. – На с. 60 коментар: «...В Україні ці документи майже одночасно були надруковані відомим українським науковцем Л. Череватенком у журналі "KINO-КОЛО" та автором цього дослідження – Безручком О.» ; Справа-формуляр «Запорожець»: нові документи про режисера Олександра Довженка / Олександр Безручко // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2009. – № 2 (33). – С. 327–352. – Див.: с. 328. **Див. № 881.**

812. **Забувати** не можна : [про життя і творчість кінореж. С. Бондарчука] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2005. – Весна (№ 25). – С. 50–57 : світлини. – (Коло тем). – Підписи під світлинами: «Сергій Бондарчук у фільмі Ігоря Савченка "Тарас Шевченко"» ; «Сергій Бондарчук у фільмі Тимофія Левчука "Іван Франко"» ; кадри з кф: «Доля людина», «Ватерлоо». – «...Його народила Таврія, що була споконвічним коридором, який сполучав Європу й Азію. Цю землю завойовували й захищали, її напоєно кров'ю сотень поколінь, угноєно тілами десятків народів і племен».

813. **Сповідь** у любові : [післямова] / Леонід Череватенко // Шудря М. Геній найщирішої проби. Нариси. Розвідки. Рецензії. Інтерв'ю. Публікації : [про О. Довжен-

ка та його учнів] / Микола Шудря ; за ред. Леоніда Череватенка. – Київ, 2005. – С. 353–363. – **Відгуки:** Микола Шудря: людина, енциклопедист, яка завжди докопуються до істини / Анатолій Чернов // Укр. слово. – 2012. – 18–24 квіт., № 16. – С. 13 ; Геній найширшої проби : [рец. на кн.] / Федір Людний // Укр. культура. – 2006. – № 7 (958). – С. 1.

2006

814. **Ігор Савченко:** запізнені уроки / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2006. – Зима (№ 32). – С. 117–132 : світлини. – (Коло імен). – Підписи під світлинами: «Ігор Савченко, кінець 1920-х» ; «Ігор Савченко на зйомках фільму “Старовинний водевіль”» ; «Ігор Савченко з актрисою Гарен Жуковською, виконавицею ролі Гелени у фільмі “Богдан Хмельницький”» ; «Ігор Савченко зі знімальною групою фільму “Богдан Хмельницький”» ; «Ігор Савченко й Олександр Довженко» ; «Ігор Савченко з кінематографічним подружжям – актрисою Єленою Кузьміною та режисером Михаїлом Роммом під час роботи над “Вершниками”» ; [кадри з кф]: «Богдан Хмельницький» ; [кадри з кф]: «Третій удар», «Тарас Шевченко». **Див. № 1039, 1064.**

815. **Ковток** свободи : [роздуми про кф «Захар Беркут» реж. Л. Осики] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2006. – Літо (№ 30). – С. 127–133. – (Архівне коло). – Підпис: 1972.

816. **Необхідні** пояснення : [авт. коментар до рец. «Ковток свободи» та реакція Л. Осики та кінематографістів на публ.] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2006. – Літо (№ 30). – С. 133–135. – (Архівне коло). – «...Значення “Захара Беркута” полягає і в тому, що фільм цей може відкрити цілу програму кінокартин, які відобразили б історичний розвиток нашої Батьківщини. А це аж надто важливо й конче потрібно. Фільми ці допоможуть патріотичному вихованню молоді, вони розширять і спопуляризують відомості про віддалену (й не таку вже й далеку) минувшину. Вони, зрештою, дозволять кінопрокатові періодично і стало виконувати фінансовий план. Бо – повторимо висловлене на початку статті припущення – молоде, а таки зовсім не юне людство, ще не задовольнило своєї цікавості, воно прагне пити й пити з таємничої криниці історії...».

817. **Створення** світу: хроніка початку XXI століття : [про документ. фільм «Адам і Єва» реж. М. Мамедова] / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2006. – Літо (№ 30). – С. 8–9 : на світлинах кадри з фільму. – (Фестивальне коло).

2007

818*. **Освобожденный** Довженко / Леонід Череватенко ; пер. Елена Мовчан // Киноведч. зап. – 2007. – № 77. – С. 104–108.

819. **Сповідь** у любові / Леонід Череватенко // За часом, як за плугом : до 70-ліття Миколи Шудрі : [зб. ст.] / [упоряд. О. О. Сидоренко ; за ред. Н. М. Сидоренко]. – Київ, 2007. – С. 57–68. – *Про М. Шудрю як дослідника творчості О. Довженка-кінематографіста та про стрічки за його сценаріями: «Долаючи земне тяжіння», «Відкрий себе», «Тарас» та ін.* – **Відгук:** Працелюб, яким пишаємось : [про М. Шудрю] / Василь Осадчий // Літ. Україна. – 2008. – 27 берез., № 12 (5220). – С. 6.

2008

820. **Випереджаючи** епоху : [про кінореж. І. Савченка] / Леонід Череватенко // Кіно-Театр. – 2008. – № 1 (75). – С. 34–36.

821. **Ще** про Євгена Деслава: чому немає українських фільмів? / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2008. – Весна–літо (№ 37/38). – С. 114–118 : світлини. – (Коло: мотиви). – Підпис під світлинами: «Портрет Євгена Деслава роботи Святослава Гординського, 1927». – *До історії створення стрічки «Євген Деслав. Фанта-*

стична мандрівка»; про культурну спадщину Є. Деслава, яку варто повернути в Україну на тлі роздумів автора статті над процесом розграбування національної культури та втрати національної гідності.

2009

822. **Тарас** Бульба : [про стрічку реж. В. Бортка] : інформаційна диверсія проти України кажуть члени круглого стола, скликаного в Києві / Леонід Череватенко, Олександр Муратов, Ігор Лосєв, Тарас Чухліб, Тарас Ронзістий, Зоя Завгородня, Степан Семенюк, ведучий: Ігор Лісодід // Наша Дорога = Nasha Doroġa : кварт. журн. Ліги Укр. Католиц. Жінок Канади. – Едмонтон, 2009. – Літо-summer, № 2 (33). – С. 17 ; Пропозиції учасників Круглого столу. – С. 18.

2010

823*. **Освобождённый** Довженко / Леонид Череватенко // Мир Паустовского / Москов. Лит. Музей-центр им. К. Паустовского. – Москва, 2010. – № 28. – С. 137–138. – (Люди. Годы. Судьбы).

2012

824. **Дебют**, якому 55 років / Леонід Череватенко ; вступ. слово Людмили Гнатюк / Леонід Череватенко // Культура і життя. – 2012. – 11 трав., № 18/19 (4496/4497). – С. 4 : фот., іл. – (Воскресле ім'я). – До 100-річчя від дня народження худож.-аніматора С. Конончука, який загинув у вересні 1941 р., залишивши по собі творчу спадщину, що складається з ілюстрованих дитячих книжок, мультфільмів, листів та ін.

2013

825. «**Goodbye**, мудаки!» : [рецензія] / Леонід Череватенко // Кіно-театр. – 2013. – № 4 (108). – С. 3–5. – На с. 3: На думку Л. Череватенка: «...Збіг, можливо, дивний, але так уже сталося, як склалося. “Щоденникові записи” Олександра Довженка, що нарешті опубліковані (як нас, принаймні, запевняють) у повному вигляді, наклалися в часі на обговорення скандальних альманахів “Мудаки” і за державний кошт випущеного “Україно, goodbye!” І нам нічого не лишалося іншого, як розглянути в одній статті обидві ці події...». – Рец. на стрічку: «Україно, goodbye!» : [укр. кіноальм.-зб. 25 короткометр. стрічок укр. або рос. мовами ; реж.: Р. Бондарчук, Є. Матвієнко, С. Степанський та ін. ; сценаристи: І. Тимшин, Г. Легка, М. Нікітюк та ін. – Кінокомпанія «Артхаус Трафік», 2012. Тривалість 90 хв.].

826. **Дума** про подвиг : [про кф «На Київському напрямі» реж. В. Денисенка] / Леонід Череватенко // Денисенко Г. Чуєш, брате мій! : спогади, фотодокументи : [про В. Денисенка] / Галина Денисенко ; [відп. ред. Ю. Буряк]. – Київ, 2013. – С. 151–155.

Сценарії.

Фільми, зняті за сценаріями Л. Череватенка

1966

827. **Юрій** Коцюбинський : телефільм / [авт. сценарію Л. Череватенко] ; реж. Н. Дерюгіна. – Укртелефільм, 1966. – 2 ч. – **Згадка**: Кінолітопис : анот. каталог кіножурналів, докум. фільмів, кіно- і телесюжетів (1966 – 1975) / Держком. архівів України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного та ін. – Київ, 2010. – С. 44; Ф. 1009. ...Справи сценаріїв... «Юрій Коцюбинський» // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України. – Київ, 2003. – Вип. 1. – С. 327.

1970

828*. **Помилка** : телефільм : короткометр. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. О. Мороз. – 1970. – Диплом. робота за твором Лесі Українки «Помилка (Думки арештованого)». – **Згадка**: Кіностудії. Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка. Ф. 670 ; оп. 2 ; од. зб. 3181 ; 1938–1976 рр. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; авт.-упоряд.: Т. Дубовик, Ю. Бентя. – Київ, 2015. – Вип. 4. – С. 284.

829. **Прощання** : короткометр. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. В. Криштофович ; у голов. ролях: В. Петров, Р. Недашківська. – Київ. к/с ім. О. Довженка, 1970. – Диплом. робота за твором Лесі Українки. – **Згадки**: Кіностудії. Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка. Ф. 670 ; оп. 2 ; од. зб. 3181 ; 1938–1976 рр. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; авт.-упоряд.: Т. Дубовик, Ю. Бентя. – Київ, 2015. – Вип. 4. – С. 284 ; Вогонь дочки Прометея / Степан Дубенко // На екранах України. – 1971. – С. 3. – (Леся Українка – 100). – *Про стрічки «Прощання» та «Помилка» за однойменними творами Л. Українки; авт. сценаріїв Л. Череватенко, постановка В. Криштофовича та О. Мороза – випускників Київ. інституту ім. І. К. Карпенко-Карого.*

1971

830. **Крутий** горизонт (Крутой горизонт) : худож. фільм / авт. сценарію Є. Онопрієнко ; реж. В. Ілляшенко ; ред.: В. Борщов, В. Юрченко, Л. Череватенко. – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. П. Довженка, 1971. – 8 ч. 2031 м. – Тривалість: 75 хв. – *Розповідь про життя і працю шахтарів Донбасу.*

1972

831. **Пропала** грамота : худож. фільм / авт. сценарію І. Драч ; реж. Б. Івченко ; ...нар. музику і пісні зібрав І. Миколайчук ; у ролях: ...Л. Череватенко... . – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. П. Довженка, 1973. – 8 ч., 2151 м. – Тривалість: 79 хв. – Формат: кольор.

1974

832. **За власним** бажанням (По собственному желанию) : худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. В. Пивоваров. – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка, 1974. – Диплом. робота. – За одноймен. оповіданням С. Довлатова. – **Згадка**: Кіностудії. Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка. Ф. 670 ; оп. 2 ; од. зб. 3181 ; 1938–1976 рр. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; авт.-упоряд.: Т. Дубовик, Ю. Бентя. – Київ, 2015. – Вип. 4. – С. 284.

833. **Лицар** Вася (Рыцарь Вася) : короткометр. худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. В. Попков. – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка, 1974. – Тривалість: 20 хв. – Формат: кольор. – За мотивами одноймен. оповідання Ю. Яковлева. – **Згадка**: Молодість-74 / М. Олененко ; записала Л. Кочевська // На екранах України. – 1974. – 12 листоп., № 45 (832). – С. 2.

1975

834. **Канал** : худож. фільм / авт. сценарію: Л. Череватенко, В. Бортко ; реж. В. Бортко. – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка, 1975. – 9 ч., 2371 м. – Тривалість: 87 хв. – *Нагороди*: Головний приз «Кришталевий кубок», приз ЦК ЛКСМУ і диплом журі кінофестивалю «Молодість-76». – **Згадки**: Кіностудії. Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка. Ф. 670 ; оп. 2 ; од. зб. 3181 ;

1938–1976 рр. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; авт.-упоряд.: Т. Дубовик, Ю. Бентя. – Київ, 2015. – Вип. 4 – С. 284–285 ; П'ятеро з «Юності» : [зокрема про кф «Канал»] / [В. Попков, М. Малецький, В. Бортко, В. Шиленко, М. Ілленко] ; розпитувала Марина Медникова // На екранах України. – 1975. – № 17 (856), 26 квіт. – С. 5. – (Перед першим фільмом). – *Про Л. Череватенка як співавт. сценарію стрічки «Канал»*; Історія українського кінематографа, 1896–1995 / Любомир Госейко ; [переклали з фр.: С. Довганюк, Л. Госейко ; відп. ред., авт. передм. В. Войтенко]. – Київ, 2005. – 461 с., [16] арк. іл. – Див.: с. 279 ; 3 глибинного річища : за мотивами одноймен. роману І. Григурка, Київ. к/с ім. О. Довженка / Інна Барвінок // Новини кіноекрана. – 1976. – № 11 (84). – С. 4–5. – *Про Л. Череватенка як сценариста* ; Дебюти: успіхи і прорахунки / Вадим Костроменко // Новини кіноекрана. – 1977. – № 2 (187). – С. 5–6. – Див.: с. 6 ; В Держкіно УРСР. Тут прийнято для показу на екранах такі фільми: студія імені О. П. Довженка, «Канал», авт. сценарію: Л. Череватенко, В. Бортко, реж.-постановник В. Бортко... // Новини кіноекрана. – 1976. – № 3 (76). – С. 1.

1980

835. **Скляне** щастя (Стеклоное счастье) : худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. Я. Ланчак. – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка, 1980. 3 ч. – Формат: кольор. – *Екранізація оповідання Г. Тютюнника «Син приїхав».*

836. **Оддавали** Катрю : худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; постановка П. Марусика ; голов. оператор О. Демчук. – Київ. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка, Твор. об-ня «Час», 1980. – Тривалість: 15, 36 хв. – Формат: кольор. – *За мотивами одноймен. оповідання Г. Тютюнника «Оддавали Катрю».* – *Диплом. робота О. Демчука.*

1983

837. **Ваш** Леонід Первомайський : документ. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. А. Сирих. – Укркінохроніка, 1983. – 2 ч. – Формат: ч/б. – **Відгуки:** «Не відрікаюся від снів». Війна і мир Леоніда Первомайського / Елеонора Соловей // Дзеркало тижня. – 2008. – 31 трав.–6 черв., № 20 (699). – С. 18 : фот. ; «Я можу робити тільки те, що мені цікаво...» : [інтерв'ю] / Анатолій Сирих ; розмову вела Роксолана Свято // Кіно-Театр. – 2006. – № 5 (67). – С. 20–23. – *Про Леоніда Череватенка як про поета, про спільну роботу над кф «Леонід Первомайський» (с. 22) ; Ф. 1009. ...Справи сценаріїв «Леонід Первомайський» // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України. – Київ, 2003. – Вип. 1. – С. 325 ; Ваш Леонід Первомайський: до 75-річчя українського радянського поета / Мих. Саченко // На екранах України. – 1983. – 21 трав., № 21 (1275). – С. 2 : фот. – *Обговорення стрічки на студії Укркінохроніка, зокрема І. Драч про Л. Череватенка як про поета, кінодраматурга, кінокритика, перекладача – автора хорошого сценарію; [Фрагмент інтерв'ю з Л. Череватенком – авт. сценарію «Леонід Первомайський. Вчора і сьогодні»]. – Вміщено у ст.: Луканов Ю. Поета день прийдешній // На екранах України. – 1983. – 5 лют., № 6 (1260). – С. 2.**

1994

838. **Дорога** на Січ (Дорога на Сечь) : худож. кф / авт. сценарію: Л. Череватенко, С. Омельчук, Б. Жолдак ; реж. С. Омельчук. – Нац. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка, Твор. об-ня «Веселка», за участю МПП «СТРОУКС», 1994. – 9 ч., 2381 м. – Тривалість: 87 хв. – Формат: кольор. – *За мотивами роману С. Черкасенка «Пригоди молодого лицаря».* – **Відгуки:** Нариси з історії кіномистецтва України / Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – Київ, 2006. – 862 с. : іл. – Див.: с. 333 ; Доро-

га до глядача «Дороги на Січ» / Г. Плачинда // Укр. слово. – 1995. – 9 лют., № 6 (2754). – С. 7 ; «Гетьман Сагайдачний у кіновестерні» : [про Л. Череватенка і Б. Жолдака як авторів сценарію «Пригоди молодого лицаря» стрічки реж. С. Омельчука] / фот. Віктора Гавричкова // На екранах України. – 1993. – 28 серп., № 35 (1808). – С. 1 : фот.

1996

839. «Я камінь із Божої пращі...» : повнометраж. документ. фільм (трилогія) / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. А. Микульський. – «Ольжич» : фільм перший / Студія «Укркінохроніка» за участю Фондації ім. О. Ольжича. – 1996. – Тривалість 1 год. 70 хв. ; «Доба жорстока, як вовчиця» : фільм другий / Нац. кінематека України (Київнаукфільм). – 2000. – Тривалість 49 хв. ; «Незнаний воїн» : фільм третій / Нац. кінематека України (Київнаукфільм), 2000. – Тривалість: 58 хв. – **Відгуки:** Брюховецька Л. Найцікавіша історія в Європі : екран. версії / Лариса Брюховецька. – Київ, 2014. – 384 с. – Див.: с. 385–386. – (Кінематографічні студії ; вип. 2) ; «Я камінь з Божої пращі...» / О. Ганущак // Літ. Україна. – 2013. – 20 черв., № 25 (5504). – С. 13 ; Зберігаючи традиції «Київнаукфільму» / Віталій Боровик // Культура і життя. – 2013. – 17 трав., № 20 (4540). – С. 11. – *Зокрема про недостатнє фінансування зйомок кф про О. Ольжича* ; Премії – кіномитцям, кіномитці – преміям / Сергій Тримбач // З верховин півстоліття: Національній премії України імені Тараса Шевченка – 50 / [Б. Олійник та ін. ; упоряд. В. Костюченко]. – Київ, 2012. – С. 262–281. – Див.: с. 280: «...новий рівень осмислення історичного матеріалу та оновлену жанрову рамку документального історико-біографічного фільму запропонували сценарист та режисер у трилогії “Я камінь з Божої пращі”» ; Осмислення тоталітарного минулого (30-ті роки ХХ ст.) в сучасному українському ігровому кінематографі / Віра Бодак // Наук. вісн. КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого : зб. наук. пр. – Київ, 2011. – Вип. 9. – С. 46–55. – Див.: с. 51 ; Фондація імені Олега Ольжича / Сергій Кот // Покликані служити Україні: Фондація імені О. Ольжича та ін. : зб. матеріалів і док. / Дослід. фундація ім. О. Ольжича в США, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: О. Веремійчик [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 12–75. – Див.: с. 20–21 ; Наукова спадщина Олега Ольжича : [Ольжич – археолог, поет, політ. діяч] / Михайло Відейко, Сергій Кот. – Київ, 2008. – 239 с. – Див. с.: 210–211, 213 ; Камінь з Божої пращі...: 8 липня виповнюється 100 років Олегу Ольжичу / Марія Остерська // Україна молода. – 2007. – 7 лип., № 120 (3151). – С. 3 ; Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті / Ірина Зубавіна ; Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – Київ : Фенікс, 2007. – 295 с. : іл., табл. – Див.: с. 62, 82, 122 ; Високий дух офіри : [передмова] / Євген Сверстюк // Вибрані твори / Олег Ольжич ; упоряд. Осип Зінкевич. – Київ, 2007. – С. 7–11 ; *«Я камінь з Божої пращі» : 5 лип. минає 100 років від дня народж. Олега Ольжича / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2007. – 5 лип. (№ 71) ; Високий дух офіри / Євген Сверстюк // Літ. Україна. – 2007. – 28 черв., № 24 (5216). – С. 7 ; Нариси з історії кіномистецтва України / Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – Київ, 2006. – 862 с. : іл. – Див.: с. 325 ; Повернення : [про авторів документ.-публіцист. фільму «Ольжич» – перша частина трилогії] / Л. Большак // Голос України. – 2002. – 30 берез., № 60. – С. 11 ; Повідомлення : [28 верес. 2002 р. у Київ. міс. Будинку вчителя відбудеться творча зустріч з лауреатами Нац. премії ім. Т. Шевченка кінореж. А. Микульським та авт. сценарію Л. Череватенком; під час зустрічі відбудеться прем'єра кінотрилогії про О. Ольжича] // Укр. слово. – 2002. – 26 верес.–2 жовт., число 39 (3143). – С. 13 ; Повернення : [про створення документ.-публіцист. фільму «Ольжич» – першої частини трилогії на Київ. кіностудії документ. фільмів; про авт. сценарію та реж.] / Л. Большак // Голос

України. – 2002. – 30 берез., № 60. – С. 11 ; Цілеспрямоване мислення переможців продемонстрували позавчора шевченківські лауреати / Ігор Островський // День. – 2002. – 4 квіт., № 62 (1323). – С. 2 : фот. – Про демонстрацію епізодів з премійованої кінотрилогії «Я камінь з Божої праці» (реж. А. Микульський, авт. сценарію. Л. Череватенко) під час нагородження шевченківських лауреатів. Л. Брюховецька: «Цей фільм розширив мої уявлення про національно-визвольний рух на Україні в середині ХХ століття» ; Час потребує героїв : [інтерв'ю] / Аркадій Микульський ; розмову вів Юрій Нечипоренко // Укр. культура. – 2002. – № 8. – С. 8–9 ; Кінопортрет художника у навчній його молодості / Вадим Скуратівський // Дніпро. – 2001. – № 9/10. – С. 133–136. – Див. с.: 134–136 ; «Я камінь з Божої праці...» : [висунення на Шевченків. премію документ. трилогії] / Олександр Муратов // Україна молода. – 2001. – 27 черв., № 115 (1678). – С. 14 ; *Незнаний вояк / Роман Росляк // Народ. армія. – 2001. – 1 лют., № 21 (2201) ; На здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка 2002 року... Микульський Аркадій (кінорежисер), Череватенко Леонід (автор сценарію). Документально-публіцистична кінотрилогія «Я камінь з Божої праці...». Представлено Національною кінематекою України, членом Шевченківського комітету Л. І. Брюховецькою // Літ. Україна. – 2001. – 25 жовт., № 48 (4945). – С. 3 ; Олег Ольжич: життя, віддане за Україну : [про другу і третю частину документ. стрічки, автори якої «володіють переконливим відчуттям кіно»] / Лариса Брюховецька // Дзеркало тижня. – 2001. – 3–9 берез., № 9 (333). – С. 16 ; Прем'єра українського фільму, яка завершила століття // Кіно-Театр. – 2001. – № 1 (33). – С. 64. – (Мистецька хроніка) ; Незнаний воїн : [про презентацію у Будинку кіно другого і третього фільмів кінотрилогії] / Людмила Кочевська // Укр. слово. – 2000. – 21–27 груд., число 51 (3051). – С. 12 ; Культурна хроніка : [про прем'єру документ. фільмів із кінотрилогії про О. Ольжича – «Доба жорстока, як вовчиця», «Незнаний воїн»] // Дніпро. – 2001. – № 1/2. – С. 4 ; «Я камінь з Божої праці...». «Ольжич». Фільм перший / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 1997. – № 3 (9). – С. 46–47 : фот. – (Фільми, які ми бачили) ; Кіновечори Аркадія Микульського / Анатолій Криворотько // Літ. Україна. – 1998. – 10 верес., № 33 (4797). – С. 8 ; Міфологія в документальному кіно / Олена Левченко // Дух і Літера : зб. наук. ст. / [редкол.: М. Рябчук та ін.] ; НаУКМА. – Київ, 1998. – № 3/4. – С. 195–205. – Див.: с. 198, 201 ; Будинок письменників України у березні 1997 р. Наш кінозал. Прем'єра трилогії «Я камінь з Божої праці», фільм перший «Ольжич». Зустріч з творчою групою : авт. сценарію Л. Череватенко, реж. А. Микульський. Дорадник – Голова Фондації ім. О. Ольжича – Микола Плав'юк // Літ. Україна. – 1997. – 6 берез., № 9 (1727). – С. 2 ; День злуки з Олегом Ольжичем : [анонс показу фільму за сценарієм Л. Череватенка] // Укр. слово. – 1997. – 23 січ., число 4 (2851). – С. 1 ; Лицарський вибір Олега Ольжича : [рец. на перший кф з кінотрилогії «Я камінь з Божої праці...»] / Оксана Мусієнко // Культура і життя. – 1997. – 11 черв., № 22 (3771). – С. 4 ; «Укркінохроніка» : [зокрема про фільм Аркадія Микульського про Олега Ольжича (за сценарієм Л. Череватенка)] // Кіно-Театр. – 1995. – № [1]. – С. 62. – (Мистецька хроніка) ; «Я камінь з Божої праці...» / Геннадій Петров // Панорама Сумщини. – 1993. – 2 груд. – С. 6.

2000

Див. № 839.

2002

840. **Дорога** на Січ : худож. фільм : [відеофільм] : за мотивами роману С. Черкасенка «Пригоди молодого лицаря» / реж. С. Омельчук ; сценаристи: Б. Жолдак, С. Омельчук, Л. Череватенко. – Київ : Класік-Відео, 2002. – Тривалість: 87 хв.

841. **«Нема** зерна неправди за собою (Іван Дзюба)» : документ. кф / авт. сценарію: Леонід Череватенко, Олександр Назаренко ; реж.: Анатолій Карась, Олександр Назаренко ; Укркінохроніка, 2002]. – **Відгук:** Територія Івана Дзюби : [про презентацію зб. «Обрії особистості. Книга на пошану Івана Дзюби» та демонстрація фрагм. фільму] / Вікторія Скуба // День. – 2011. – 3 серп., № 135 (3536). – С. 6 ; «Нема зерна неправди за собою (Іван Дзюба)» // Кузнецов В. Україна. Третій шанс : кінодок. та бесіди з дійовими особами новіт. історії : [фрагм. сценарію] / В. Кузнецов, Д. Табачник. – Київ : Альтерпрес, 2002. – 578 с. – Див.: с. 358–360 : фот. кадрів із кф.

842. **Ольжич** : документ. кф / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. А. Микульський ; оператор М. Мандрич ; монтаж А. Фатюкова ; консультант – д. і. н. І. Білас. – Київ : Вир-во «Відеоформат», 2004. – Тривалість 89 хв.

843. **Сергій** Бондарчук. Батьківщина (Сергей Бондарчук. Родина) : короткометр. неігров. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. Т. Золоєв. – Кіностудія «Контакт», 2004. – Тривалість: 8 хв. – Формат: кольор. – Телецикл «Обрані часом». – **Джерело:** Фільми України. 2001–2004 : анот. кат. / Нац. центр Олександра Довженка ; НСК України ; М-во культури і мистецтв України. – С. 265.

2005

844. **Червоний** ренесанс : документ. фільм у 3-х серіях : [про долі представників Розстріляного відродження] / авт. сценарію О. Рожен ; реж.: О. Фролов, В. Шкурін ; консультанти: Мирослав Попович, Дмитро Горбачов, Лесь Танюк, Леонід Череватенко ; продюсер Лариса Роднянська. – Кіностудія «Контакт», 2005. – Фільм перший «Пролог» : 1921–1925. – Тривалість: 50.44 хв. ; Фільм другий «Пастка» : 1926–1929. – Тривалість: 51.59 хв. ; Фільм третій «Безодня» : 1930–1934. – Тривалість: 51.33 хв. – На замовлення ТРК «Студія 1+1», 2004, студія РІА «ЯНКО». – **Відгук:** «Червоний ренесанс» в Україні – від надії до пастки / Петро Марусик // Дзеркало тижня. – 2008. – 14–20 черв., № 22 (701). – С. 21: *«Дуже вдало підібрано коментаторів фільму: це філософ Мирослав Попович, мистецтвознавець Дмитро Горбачов, режисер Лесь Танюк, письменник Леонід Череватенко та кінознавець Сергій Тримбач. Їхні професіоналізм і чітка позиція допомагають глядачеві оцінити події, вчинки героїв і антигероїв».*

845. **Чорний** острів : худож. кф (2 ч., колір) / авт. сценарію: Л. Череватенко, С. Альошечкін ; реж. С. Альошечкін. – Фільм про трагічні події громадянської війни. – **Джерело:** Програма виробництва та розповсюдження фільмів за державним замовленням на 2005–2006 роки / затв. Постановою Колегії Міністерства культури і туризму України № 6/21 від 17.06.2005. – Не знайдено.

2007

846. **Іван** Драч : повнометр. неігров. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. О. Волоткевич. – Кіностудія «Контакт», 2007. – Тривалість: 52 хв. – Формат: кольор. – **Джерело:** Фільми України. 2005–2008 : анот. кат. / НСК України ; Нац. центр Олександра Довженка. – С. 215. – **Відгуки:** Легенди в Академії: нещодавно в академії побували відразу три видатні постаті вітчизняної літератури та мистецтва, три легенди української культури – поет, кінодраматург і перекладач Іван Драч ; поет, кіносценарист, перекладач, Леонід Череватенко і народний артист, лауреат Шевченківської премії наш земляк Анатолій Мокренко : [про презентацію худож.-документ. фільму «Іван Драч»] / Наталія Даниленко // Akade Mix : газ. Укр. акад банків. справи Нац. банку України. – Суми, 2008. – 8 трав., № 3 (58). – С. 1 : фот. ; На фоні Отчества: аура Івана Драча : [про прем'єри 29 трав. документ. стрічок «Раста, рости клен» (реж. С. Марченко, сценарій І. Драча) та «Іван Драч» (реж. О. Волоткевич,

сценарій Л. Череватенка)] / Сашко Доливець // 2000 : еженедельник. Аспекти. – 2008. – 6–12 июня, № 23 (417). – С. С6-С7 : «...Но элегическое настроение в зале неожиданно после просмотра сменилось приметами чуть ли не скандала. Дело в том, что сценарист фильма "Иван Драч" Л. Череватенко – тоже поэт и хорошо известный в нашем кино драматург, избрал для своей работы настолько смелое творческое решение, что сразу же после просмотра к микрофону потянулись некоторые возмущенные почитатели таланта Ивана Федоровича».

847. **Кримінальна** справа Юхима Михайліва : короткометр. неігров. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. М. Слабошпицький. – Кіностудія «Контакт», 2007. – Тривалість: 26 хв. – Формат: кольор. – Телецикл «Обрані часом». – **Джерело:** Фільми України. 2005–2008 : анот. кат. / НСК України ; Нац. центр Олександра Довженка. – С. 219.

848. **Якутовичі** : повнометр. неігров. фільм / авт. сценарію: Ю. Лазоревська, [Л. Череватенко] ; реж.: Ю. Лазоревська, О. Волоткевич. – Кіностудія «Контакт», 2007. – Тривалість: 52 хв. – Формат: кольор. – Телецикл «Обрані часом». – **Джерело:** Фільми України. 2005–2008 : анот. кат. / НСК України ; Нац. центр Олександра Довженка. – С. 216. – *Прізвисьце Л. Череватенка як авт. сценарію відсутнє.*

2008

849. **Євген** Деслав. Фантастична мандрівка : повнометр. неігр. фільм / реж., авт. сценарію Л. Череватенко ; оператори: Е. Тімлін, А. Химич, В. Філіпов. – Кіностудія «Контакт», 2008. – Тривалість: 53 хв. – Формат: кольор. – Телецикл «Обрані часом». – **Джерело:** Фільми України. 2005–2008 : анот. кат. / НСК України ; Нац. центр Олександра Довженка. – С. 248. – **Відгуки:** Три іпостасі Євгена Слабченка / Ірина Матяш // Слабченко Є. Дипломатична історія України / Євген Слабченко ; упоряд. Ірина Матяш. – Київ, 2016. – С. 9–121. – Див.: с. 21 ; Міфи і реалії життя Євгена Слабченка / Ірина Матяш // Енциклопед. вісн. України : зб. наук. пр. / Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – 2015. – Число 6/7. – С. 53–66. – Див.: с. 53 ; «Я борюсь тут проти буржуазного кіна...» / Ірина Матяш // Кіно-Театр. – 2015. – № 3 (119). – С. 41 ; «Фантастична мандрівка»: прем'єра відбулася! : [про презентацію у Будинку кіно фільму «Євген Деслав. Фантастична мандрівка»; про дискусію між Л. Госейком, Ю. Мициком та Л. Череватенком] / Ямборко Ольга // Кіно-Театр. – 2009. – № 1 (81). – С. 34. – (На екранах) ; Листування Євгена Деслава / (упоряд., вступ. ст. й комент. о. Юрія Мицика) ; НАН України, Ін-т археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, Ін-т історії НАН України [та ін.]. – Київ, 2009. – 359 с. – Див.: с. 16 ; 3 кореспонденції кінорежисера Євгена Деслава / о. Мицик Юрій // Пам'ятки : археогр. щорічник / Держкомархів України, УНДІАСД. – Київ, 2009. – Т. 9. – С. 126–168. – Див.: с. 127. – (Зарубіжне українство).

850. **Закон** : короткометр. худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж.: В. Потрух, Є. Хворостянко, Р. Синчук. – Нац. кіностудія худож. фільмів ім. О. Довженка ; Студія «Дебют», 2008. – 3 ч., 754, 4 м. – Тривалість: 26 хв. – Формат: кольор. – (З альманаху «Хай Бог розсудить їх...»). – За мотивами одноймен. оповідання Ю. Липи. – *Нагороди:* перемога в номінації «Дебют. Короткий метр» на XVII Міжнародному кінофорумі «Золотий витязь» (Москва, 2008) ; Диплом за кращий фільм (у номінації короткометр. фільмів) ; Спеціальний приз журі на фестивалі «Відкрита ніч – 12» у 2008 р. – **Відгуки:** Липознавство як полідисциплінарний напрям досліджень / Світлана Кучеренко // Українська біографістика : зб. наук. пр. / Ін-т біогр. дослідж. Нац. б-ки України ім. В. Вернадського. – 2015. – Вип. 12. – С. 345–358. – Див.: с. 353 ; «Молодість-2008» и молох «патриотизма»... («Детская комната» при крематории) / Александр Рутковский // 2000 : еженедельник. Аспекти. – 2008. – 7–13 нояб., № 45

(437). – С. С6–С7 ; Для кого роблять українські фільми? : [зокрема про негатив. реакцію на стрічку Л. Череватенка] / Лариса Іванишина // Кіно-Театр. – 2008. – № 2 (76). – С. 2–3. – (Актуально) ; Переміг «Закон» : [на XVII Міжнар. кінофорумі «Золотий витязь»] / Петро Лисенко // День. – 2008. – 7 черв., № 100 (2782). – С. 2 ; Переміг «Закон» // Універсум. – 2008. – № 7/8 (177/178), лип.-серп. – С. 40 ; Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті / Ірина Зубавіна ; Акад. мистецтва України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – Київ : Фенікс, 2007. – 295 с. – Див.: с. 175–176.

2009

851. **Володимир** Сидорук : художник для світу : документ. кф / авт. сценарію: О. Фролов, Л. Череватенко ; реж. О. Фролов. – Кіностудія «Контакт», 2009. – Тривалість: 43.46 хв. – Формат: кольор.

852. **«Хай Бог розсудить їх...»** («Пусть Бог рассудит их...») : короткометр. худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. Є. Хворостянко. – Нац. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка ; Студія «Дебют», 2009. – 3 ч. 651 м. – Тривалість 25 хв. – Формат: кольор. – За оповіданням К. Поліщука. – **Джерело:** Фільми України. 2009–2012 : анот. кат. / НСК України ; Нац. центр Олександра Довженка. – С. 13. – (3 альманаху «Хай Бог розсудить їх...»).

2011

853. **Гайдамака** : короткометр. худож. фільм / авт. сценарію Л. Череватенко ; реж. Р. Синчук. – Нац. к/с худож. фільмів ім. О. Довженка ; Студія «Дебют», 2011. – 3 ч. 900 м. – Тривалість: 30 хв. – Формат: кольор. – За оповіданням В. Підмогильного. – (3 альманаху «Хай Бог розсудить їх...»). – **Відгук:** «Гайдамака»: «театр історії» в українському короткометражному фільмі / Анастасія Пащенко // Кіно-Театр. – 2012. – № 4 (102). – С. 32–33.

2016

854. **[Телепрограма]** 19 груд. 2016 р. «5 канал» 02.00 Діалог. Леонід Череватенко – Анатоль Перепада. Про Миколу Лукаша : [відеофільм]. – **Джерело:** Україна молода. – 2016. – 16–17 груд., № 162 (5155). – С. 6.

Друковані сценарії

2001

855. **«Іван Миколайчук»:** сценарій [невтіленої] телевізійної програми / Леонід Череватенко // KINO-КОЛО. – 2001. – Зима (№ 12). – С. 115–127 : світлини. – Підписи під світлинами: «Іван Миколайчук у фільмі Тіні забутих предків» ; «Іван Миколайчук. Початок 1980-х» ; «Родина Миколайчуків. Село Чорторія. 14.04.1958» ; «Іван Миколайчук у колі акторів самодіяльного Чорторійського театру» ; «Іван Миколайчук з дружиною Марічкою» ; «Під час Київського кінофестивалю “Молодість” разом з московським критиком Георгієм Капраловим. 1979» / Георгій Горський, архів Є. Махтіної, «1970-і» ; «З оператором Юрієм Гармашем на зйомках фільму “Вавилон ХХ”» ; «Родина Миколайчуків з односельцями. Село Чорторія. 1937» ; [кадри з кф]: «Сон. 1964» ; «Гадюка. 1965» ; «Бур'ян. 1966» ; «Камінний хрест. 1968» ; «Анничка. 1968» ; «Помилка Оноре де Бальзака. 1968» ; «Білий птах з чорною ознакою. 1970» ; «Захар Беркут. 1971» ; «Комісари. 1970» ; «Пропала грамота. 1972» ; «Всупереч усьому. 1972» ; «Тривожний місяць вересень. 1975» ; «Лісова пісня. Мавка. 1980» ; «Вавилон ХХ. 1979» ; «Така пізня, така тепла осінь. 1981». – (Коло публікацій). – Дата. 12.05.1980. – У тексті містяться уривки зі сценаріїв фільмів: «Тіні забутих предків» та «Вавилон ХХ».

2015

856. **Зворотній час.** Зворотний зв'язок : [вірші, переклади, сценарії] / Леонід Череватенко ; [упоряд., післямова В. Богуславської ; ред. Світлана Йовенко]. – Київ : [Дух і Літера], 2015. – 256 с. : іл., портр. – Зі змісту: **ІІІ. КІНОМОВЛЕНЕ. СЦЕНАРІЙ:** Гресь В. Гайдамака : літ. сценарій короткометраж. (3 ч.) фільму за одноймен. оповіданням Валер'яна Підмогильного / Віктор Гресь, Леонід Череватенко. – С. 169–181 ; Пригоди сотника Недайхати : заявка на сценарій фільму за оповіданням Юрія Липи «Кіннотчик» / Леонід Череватенко. – С. 182–204 ; «Пророк» : сценарій короткометраж. фільму за оповіданням Валер'яна Підмогильного «Іван Босий» / Леонід Череватенко. – С. 205–216.

Публікації джерел.

З творчої спадщини українських поетів, письменників, діячів культури

Алексійчук Леонід

857. «**Моя** єдина дійсність – нездійсненне...» : [вірші] / вступ. слово, публ. [Л. Череватенка] // Дніпро. – 2001. – № 1/2. – С. 79–80. – (Поезія). – **Зміст:** Раюю й горюю ; Мандрую ; Здогад ; «Мені сьогодні так безумно сумно...» ; Черпак мудрості ; «Нездійснене...».

Багрянний Іван

858. **[Поезії]** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 6. – С. 85–91. – **Зміст:** Гуляй-поле ; «Перепілка в житі – радість...» ; Туман ; Полілляниці : ІІ. Вечір ; Рідна мова ; З камери смертників.

859. **Телефон:** подарунок маленьким. 1–17 : [вірші] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1992. – № 8/9. – С. 122–126. – (Струмочок).

860. **Дитячі** вірші / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1996. – № 3/4. – С. 109. – (Струмочок). – **Зміст:** «Ось такий я молодець...» ; «Я малюю-витиною...» ; Інженер ; Про Павлика, лелек і вовків-сіроманців.

861. **[Тексти пісень]** / публ. Л. Череватенка // Київ. – 1996. – № 1/2. – С. 125–135 : фот., іл. – (Пошуки і знахідки). – **Зміст:** «Ой над Дніпром, над Дніпром...» : (на мелодію «Ой при лужку, при лужку...») ; А це текст «Гімну», який пропонував «УВ» / П. Тичина, М. Бажан та І. Багрянний ; Марш «Україна» ; Гімн республіки ; Марш каторжан ; Марш поляглих («За горе народу») ; Марш єдиного народного фронту України ; Марш трудового народу ; Пісня про Юрія Тютюнника ; Марш молоді ; Марш української молоді : (марш ОДУМ'у) ; Гімн Одумівського руху : (гімн української молоді) ; Юнацька ; Юнацька пісня (Вперед, соколи!). – *Від ред.:* Тексти поезій, оригінали авторського оформлення книжок та інші зразки художньої творчості Івана Багряного публікуються вперше.

862. **Вінок** сонетів : (памфлет) : 1–11 / публ. Л. Череватенка // Київ. – 1996. – № 7/8. – С. 132–136.

863. **Замість** мотто до вінка сонетів : [перед. сл.] / публ. Л. Череватенка // Київ. – 1996. – № 7/8. – С. 131.

864. **З поеми** «Блокада» : Джура ; Розмова з сучасником / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1998. – № 7/8. – С. 135–139.

Переклади

865. **Кальцібіджі Р.** «Я утратив Евридіку...» : [вірш] / Р. Кальцібіджі ; пер. з італ. І. Багряного ; прим. І. та Г. Багряних ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 7 (799). – С. 184. – (Україніка).

866. **Пушкін О.** «Ні, не чаруй забутим, друже...» / пер. з рос. І. Багряного ; прим. І. та Г. Багряних ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 7 (799). – С. 184. – (Україніка).

Бажан Микола

867. **Поезії** зі збірки «Контрасти настрою» (1920–1921 рр.) / публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрана. – 1989. – № 10 (339). – С. 10. – **Зміст:** «Земле запльондрована, земле...» ; «Якби я був тим орлом жвавим...» ; «Обрій вквітчався у жоржини...» ; «Нещадні варвари навколо...» ; «Твої губи – самоцвіти...». – *Від упоряд.:* У статті є згадка про публ. віршів з цієї зб. Д. Павличком у журн. «Вітчизна» (1984, № 10, с. 6–9). – **Зміст:** Бажан Микола. Викуєм світ новий: зі зшитку «Контрасти настрою». 1920–1921. «Душа зацімила...» ; «Хто там плаче, хто там стоне?...» ; «Хай геть згинуть барви, звуки...» ; «Вітер виє, трепле пасми...» ; «І вік живи – і вік страждай!..» ; «Ніч зійшла на землю тихою ходою...».

868. **Пластунам** : [вірш] / публ. Леоніда Череватенка // Новини кіноекрана. – 1991. – № 2 (355). – С. 7.

Переклад

869. **Рільке Р.-М.** Сонет («Той, хто над тіні сумні...») / Райнер-Марія Рільке ; пер. з нім. М. Бажана ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 154.

Бора Богдан

870. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1992. – № 1. – С. 111–114 : фот. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Зміст:** Моя доба ; Відмінність ; До України ; Голгофа мови ; Степ ; Діти степів ; О. Ольжич ; М. Хвильовий ; Рідним ; Остання осінь ; Коли б... ; Зронена пелюстка ; Молитва ; Провесна. – **Відгук:** Культура українського зарубіжжя: досвід Богдана Бори / В. Качкан // Прикарпат. вісн. НТШ. Серія: Слово. – 2008. – № 2 (2). – С. 131–151. – Див.: с. 138.

Гнатюк Іван

871. **Вірші** / публ. Л. Череватенка // Рідна шк. – 1999. – № 12 (840), груд. – С. 20–21 : фот. – (Українознавство). – **Зміст:** Трагічне покоління ; «Вже й роки довшать в неволі...» ; «Любіть її – не вірте суєсловам...» ; «Не просторікуйте лукаво...» ; Прозріння духу.

Порфирій Горотак (літ. псевдонім: Юрій Клен, Леонід Мосендз, Мирон Левицький)

871a. **Порфирій Горотак.** [Поезія зі зб. «Дияболічні параболи» (Зальцбург, 1947)] / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1992. – № 10/12. – С. 148–152 : фот. – (Спадщина). – **Зміст:** Елегія собі ; З дитячих спогадів ; Таємнича міледі ; Пияцька пісня ; Ода до трактора ; Поезомахія ; Залізобетонна елегія ; Маркізі Помпадур ; Архистратиг ; Є. Маланюкові ; Вірю і не вірю ; Архисонет Юрію Кленові ; Леоніду Мосендзові ; Миронові Левицькому ; Я.

Дараган Юрій

872. **Поезії** / публ. Леоніда Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 3. – С. 73–81. – **Зміст:** «Як луна загубленого раю...» ; Малуша ; Київ ; Вечір ; Похід ; Птах ; «Росами, росами запашними жевріють...» ; Цвіт ; «Як на екрані, встало місто...» ; Ніч ; Ти ; «То я та вітер в дикім полі...» ; Кавказьке ; «Співає юний січовик...» ; «Вітер пружить, пружить, розриває кола...» ; «Степи розлогі, далечинь...» ; (САГАЙДАК) : [збірник] : «Ти снівсь колись прапращуру мойому...» ; «Дніпро, пунцовий захід, кручі...».

Деслав (Слабченко) Євген

873. **Документи** / публ. Л. Череватенка // KINO-КОЛО. – 2004. – № 21 (Весна). – С. 93–95. – (Історичне коло). – **Зміст:** Лист фірми [Orbis Txport-Import Co] від 17 лют.

1958 р. до Є. Деслава. – С. 93 ; Лист від Посольства України у Франції / А. М. Зленко ; Деслав Є. Світова збірка Україніки. Ніца, черв. 1962 ; Вірст А. Архів Євгена Слабченка (Деслава) / Аристид Вірст. – Підпис під мал.: «Контракт, підписаний американсько-українською фірмою Orbis» ; «Запрошення на презентацію “Фантастичної візії” у Міністерстві культури України». – **Відгуки**: Світова бібліотека україніки Євгена Слабченка як ідея і культурологічний проект народної дипломатії / Ірина Матяш // Бібл. вісн. – 2016. – № 1 (231). – С. 30–40. – Див.: с. 39 ; Доля «Дипломатичної історії України» французького українця Є. Слабченка / Ірина Матяш // Міжнародні зв'язки України: наук. пошуки і знахідки : міжвід. зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України ; [редкол.: С. В. Віднянський (відп. ред.) та ін.]. – Київ, 2015. – Вип. 24. – С. 391–410. – Див.: с. 397–398.

Довженко Олександр

874. **[Довженко О.]** Афоризми про кіно / Сашко ; публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрану. – 1970. – № 9 (110). – С. 5. – (Наш Довженко. Наші публікації).

875. **Інтерв'ю** з Олександром Довженком / пер. та публ. Л. Череватенка // Культура і життя. – 1985. – 10 берез., № 10 (2766). – С. 5.

876. **[Про** свою методу створення фільмів] / за нотатками з лекції О. Довженка написав Любомир Лінгарт ; публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрану. – 1985. – № 9 (290). – С. 4–5. – (Наші публікації).

877. **Про** свою методу створення фільмів : (за нотатками з лекції О. Довженка написав Любомир Лінгарт) / пер. із словац. та публ. Л. Череватенка // Мистецтво кіно : респ. міжвід. наук. зб. / Київ. держ. ін-т театру, кіно та телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого ; [редкол.: Б. С. Буряк (відп. ред.) та ін.]. – Київ, 1986. – Вип. 7. – С. 56–57.

878. **[Про** свою методу створення фільмів] / фрагм. лекції [О. Довженка], записаної Б. Крушельницьким ; публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрану. – 1985. – № 9 (290). – С. 5. – (Наші публікації). – *Передрук*: Новий шлях. – 1931. – № 1, січ.

879. **Інтерв'ю** : [надруковане 1930 р. в липневому числі журн. «Arbeiterbühne und Film»] / [передм., пер. та публ.] Л. Череватенка // Дніпро. – 1996. – № 3/4. – С. 93–94.

880. **Невідомі** листи Олександра Довженка / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1997. – № 1/2. – С. 161–166. – **Зміст**: I. [Лист до Петра Сергійовича Смирнова, водія Київ. кіноф-ки] ; II. [Лист Миколі Омеляновичу Дудку (родич, чоловік сестри Поліни)] ; III–IV. [Листи до Варвари Семенівни Крилової-Довженко].

881. **Перелік** документів №№ 1–26 Державного архіву СБ України про життя і діяльність О. Довженка / публ. Л. Череватенка // KINO-КОЛО. – 2005. – Весна (№ 25). – С. 110–135 : фот. – Джерело: Державний архів Служби безпеки України. – Фонд. 11. – Спр. С-836. – Т. 1–3. – **Зміст**: № 1. Витяг з оперативного повідомлення Економічного відділу ДПУ УСРР про режисера. Экономическая контрреволюция в В.У.Ф.К.У., 10 жовтня 1929 р. ; № 2. Витяг з оперативного повідомлення Інформаційного відділу ДПУ УСРР про режисера О. Довженка, 26 жовтня 1929 р. ; № 3. Висновок про відмову О. Довженку та Ю. Солнцевої у дозволі на виїзд за кордон, 12 квіт. 1930 р. ; № 4. Витяг з оперативного повідомлення про висловлювання О. Довженка, 13 серпня 1931 р. ; № 5. Витяг з оперативного повідомлення про висловлювання О. Довженка, 8 жовт. 1931 р. ; № 6. Витяг з оперативного повідомлення про О. Довженка, 10 січ. 1932 р. ; № 7. Витяг з оперативного повідомлення про висловлювання О. Довженка, 4 берез. 1932 р. ; № 8. Витяг з спецзведення ДПУ УСРР про реагування літераторів м. Києва на постанову ЦК ВКП(б) від квіт. 1932 р. Спецзводка о реагировании литературных кругов на постановление ЦК ВКП(б) от 23.04–1932 года. Без дати; № 9. Рапорт оперуповноваженого 4-го відділення СПВ ОДПУ Шиварова начальнику СПВ ОДПУ Молчанову про враження від перегляду кінофільму О. Довженка «Іван», 6 листоп. 1932 р. ;

№ 10. Супровідний лист щодо перегляду кінофільму О. Довженка «Іван», 17 листоп. 1932 р. ; № 11. Перелік кадрів, видалених із кінофільму «Іван» згідно з постановою спеціальної комісії ЦК КП(б)У, листоп. 1932 р. ; № 12. Довідка про О. Довженка оперуповноваженого 4-го відділення СПВ ОДПУ Терновської, квіт. 1934 р. ; № 13. Витяг з оперативного зведення про висловлювання О. Довженка. Без дати ; № 14. Витяг з оперативного повідомлення про настрої групи «національних демократів». Без дати ; № 15. Витяг з оперативного повідомлення про настрої О. Довженка, 21 жовт. 1937 р. ; № 16. Витяг з оперативного повідомлення про О. Довженка, 19 серп. 1938 р. ; № 17. Витяг з оперативного повідомлення про О. Довженка, 4 верес. 1938 р. ; № 18. Витяг з оперативного повідомлення 4-го відділення IV відділу НКВС УРСР про становище на Київській кіностудії, 13 листоп. 1938 р. ; № 19. Витяг з оперативного повідомлення про висловлювання О. Довженка, 16 груд. 1939 р. ; № 20. Довідка начальника II відділення УДБ НКВС УРСР Ткаченка про О. Довженка, черв. 1940 р. ; № 21. Витяг з оперативного повідомлення про О. Довженка, 3 лип. 1940 р. ; № 22. Витяг з оперативного повідомлення про О. Довженка, 19 верес. 1940 р. ; № 23. Витяг із доповідної записки наркома внутрішніх справ УРСР І. Серова наркому внутрішніх справ СРСР Л. Берії про активізацію антирадянської діяльності націоналістичних елементів серед працівників науки й культури в Україні, лют. 1941 р. ; № 24. Оперативне повідомлення Сосницького райвідділу НКВС УРСР про батька О. Довженка – Петра Довженка, 12 лют. 1941 р. ; № 25. Лист II відділу УДБ НКВС УРСР заступнику начальника ОВ ГУДВ СРСР Петрову про дружину О. Довженка – Ю. Солнцева, 19 лют. 1941 р. ; № 26. Оперативне повідомлення 4-го Управління НКДБ УРСР про прийом у генерального секретаря ЦК ВКП(б) Й. Сталіна, присвячений розгляду кіносценарію О. Довженка «Україна в огні», 6 квіт. 1941 р. – (Архівне коло).

Загул Дмитро

882. **Мара** : [вірші] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 8. – С. 130–133. – **Зміст**: «І ось настав останній час...» ; «Думо скорбна моя, над степами заграй...» ; «Ой, та не все ще доценту розбито...» ; «Перекинчик, запроданець Київ...» ; «Тебе розп'ято, мій рідний краю, знов...» ; «Я серце стисну, мов крицю...» ; «Дзвонить гомін стоголосим стогоном...» ; «Північні півні на півдні запіяли: кров!...» ; «Блакитним ранкам, білим дням...» ; «...І станем станом останнім...» ; «Гнів запалених вогнів...» ; «Літературні літургії...» ; «Кара Господня! – плачте та кайтеся!...» ; «Коли в кишені ні шага...» ; «Вся ваша гра – істерика пуста...» ; «Наболіло моє серце, друзі...».

Заславський Ріталій

883. **Заславський Р.** Диктує вік, а маряться – віки : [пер. віршів з рос.] / [публ. Л. Череватенка] // Вітчизна. – 2008. – № 3/4. – С. 9–14. – **Зміст**: «Соромлюсь дивних суперечок...», «Люблю твої губи...» / переклав Захар Гончарук ; Ввічливий народ : (і жартома, і всерйоз) ; Котятко / переклав Анатолій Костецький ; «Допоки ще у нас живі батьки...» ; «Світлі пахощі кіс каштанових...» / переклав Дмитро Павличко ; «Не буде кращих днів...» / переклав Михайло Литвинець ; Два солдати : (за мотивами фр. казок) / переклав Мойсей Фішбейн ; Смерть Дон-Кіхота / переклав Анатолій Бортняк ; Пушкін 14 грудня 1825 / переклав Григорій Усач ; «В очах – туман і в помислах – туман» / переклала Ольга Макаренко ; «Хурделило. Мов об морозні ґрати...» ; На літературні теми ; «Зворотня путь коротша завше...» ; «Вмерти уві сні...» / переклала Валерія Богуславська.

Зеров Микола

884. **Перець І.** Оповідання / І. Перець ; [з євр. переклав М. Зеров] ; вступ. слово та публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1990. – № 6. – С. 105–109. – **Зміст**: «Гаразд» ; «А може, і ще вище!». – (Письменники Польщі, 1851–1915).

Ірлявський Іван

885. **Я** пристав до борців : [поезії] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2002. – № 3/4. – С. 97–98. – (Спадщина). – **Зміст:** «Я падала на річку ніч зрадлива...» ; Земля : І. «Поганьблена земля – гуляло тутки зло...» ; ІІ. «Земля, земля...» ; Материні слова ; Я пристав до борців ; Похід ; Столиця таємниць ; Столиця («Ждали довго блакитного серпня...») ; Кроки ; Столиця («Столиця народу, столиця землі...»).

Качуровський Ігор

886. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 9. – С. 118–122 : фот. – **Зміст:** Сонет із кодою ; «Морозний вітер віяв над полями...» ; «Пригадуєте: шляхом на Гречани...» ; «Було це в сорок першій, восени...» ; «Сіра темінь, як попіл пожежі...» ; «Різьбили з мармуру” ... А час робив...» ; Корабельний цвинтар ; Відчай ; «Це не день умирає на овиді...» ; Звізда Полин ; «В повітрі – пахощі вина...» ; «Ще в доках портових...» ; На могилі Ореста ; «Вдова Тутанхамона, що була...» ; «Ні, я не поважаю мандрівця...» ; Гальштатський оссуарій ; Петрарка ; Сереста.

Клен Юрій

887. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1990. – № 7. – С. 57–61 : фот. – **Зміст:** Жовтень 1917 р. ; Енгармонійне ; Скворода ; Осінь ; Предтеча ; В дорозі ; Київ (Миський сад) ; Зимові дні ; «Не знаю, на знаю, не знаю...» ; Ми ; Попіл імперії : (поема) ; Діалог людини з землею. **Див. також № 871а.**

Коваленко-Плужник Галина

888. **Спогади** / публ. [підготував та прокоментував Леонід Череватенко] // Україна. – 1990. – № 2 (1718), 14 січ. – С. 15–17 : фот. – (Бібліотечка «України»). – Підписи під фот.: «Галина Коваленко», «Євген Плужник. Київ, 1929 р.», «Група “Ланка”: Борис Антоненко-Давидович, Григорій Косинка, Марія Галич, Євген Плужник, Валер'ян Підмогильний, Тодось Осьмачка і невідомий хлопчик. Київ, вул. Володимирська, 49. 1925 р.», «Галина Коваленко-Плужник. Нью-Йорк. 50-ті роки. Публікується вперше», «У колі родичів і друзів. Марія Юркова, Галина Борщ, Євген Плужник, Галина Коваленко і Таїса Коваленко. Київ, вул. Прорізна (нині Свердлова, 26), 1929 р.», «Георгій, Павло Васильович, Євген, Василь та Іван Плужники. Слободка Кантемирівка, що на Воронежчині. 10-ті роки ХХ ст.» ; № 3 (1719), 21 січ. – С. 13–15. – (Бібліотечка «України»). **Див. № 1036.**

Косинка Григорій

889. **Архітектоніка** сценарію / [публ. Л. Череватенка] // Новини кіноекрана. – 1989. – № 12 (341). – С. 6–7 : фот. – Підпис під фот.: «Літературне угруповання “Ланка”». Б. Антоненко-Давидович, Г. Косинка, Марія Галич, Є. Плужник, В. Підмогильний, Т. Осьмачка. 1923 р. Київ». – (Архів). – **Передрук:** [Косинка Г.] Архітектоніка сценарію / Григорій К. // Кіно. – 1927. – № 10 (22), черв. – С. 10–11.

890. **Театр** та кінотеатр / [публ. Л. Череватенка] // Новини кіноекрана. – 1989. – № 12 (341). – С. 6 : фот. – (Архів). – **Передрук:** [Косинка Г.] Театр та кінотеатр / Григорій К. // Кіно. – 1927. – № 2 (14), січ. – С. 12.

Конончук Сергій

891. **Листи** [1–8] липень-вересень 1941 р. / публ. Леоніда Череватенка // KINO-КОЛО. – 2001. – Літо (№ 10). – С. 56–58.

Кочур Григорій

Переклади

892. **Герберт З.** Голос ; Напис ; Заповіт : [вірші] / Збігнєв Герберт ; пер. з пол. Г. Кочура ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 8/9 (800/801). – С. 75–76. – (Поети Польщі в перекладі Григорія Кочура) (Сучасна література).

893. **Гординський Є.** Поезії / Єжи Гординський ; пер. з пол. Г. Кочура ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 8/9 (800/801). – С. 71–74. – (Поети Польщі в перекладі Григорія Кочура) (Сучасна література). – **Зміст:** Дискусія ; «Шкодую, що я не пес...» ; Марення ; Загадка ; Берлінські шкіци : I. «Пам'ятник жертвам...» ; III. «Собор у кварталі Гансафіртель...» ; Циркові тварини ; З невідбутої експедиції на Гімалаї ; Бесіда про любов до рідного краю.

894. **Каменська А.** Розпач Кассандри : [вірш] / Анна Каменська ; пер. з пол. Г. Кочура ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 8/9 (800/801). – С. 75. – (Поети Польщі в перекладі Григорія Кочура) (Сучасна література).

895. **Козьол У.** З розмов про дощ : [вірш] / Уршуля Козьол ; пер. з пол. Г. Кочура ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 8/9 (800/801). – С. 74–75. – (Поети Польщі в перекладі Григорія Кочура) (Сучасна література).

896. **Ружевич Т.** Переказ : [вірш] / Тадеуш Ружевич ; пер. з пол. Г. Кочура ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1995. – № 8/9 (800/801). – С. 76. – (Поети Польщі в перекладі Григорія Кочура) (Сучасна література).

897. **Третє** відлуння : [пер. віршів] / пер. Г. Кочура ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1995. – № 9/10. – С. 104–115. – **Зміст:** *З естонської* : Густав Суйтс. Під тремтятьчими трепетами ; *З німецької* : Йоган Вольфганг Гете. Ніч після подорожнього ; Райнер Марія Рільке. «Ти, пильний лісе, дихання весняне...» ; *З італійської* : Евдженіо Монтане. Поет ; «Розсипав я на підвіконні крихти...» ; «За дротяною огорожею на полустанку...» ; *З новогрецької* : Константинос Кавафіс. Чекаючи варварів ; В котромусь-то малоазійському містечку ; Свічки ; Фермопіли ; Молитва ; Перший східець ; Янніс Ріцос. Щось як ніби ; *З чеської* : Владимир Голан. Як? ; Танцюристка ; Іван Дівіш. «Папір, зім'ятий у кульку...» ; Іржі Груша. Вишкіл поліцейського пса ; Йозеф Ганзлік. Помста ; *Зі словацької* : Мар'ян Гемар. Фрейдівська балада ; Андрей Плавка. З міркувань про поезію ; Залиш як є... ; *З польської* : Тадеуш Ружевич. Переказ ; Стара селянка йде берегом моря... ; Збігнев Герберт. Заповіт ; Голос ; Напис ; Єжи Гординський. Загадка ; Марення ; Дискусія ; Уршуля Козель. Два моновірші ; Анна Каменська. Розпач Кассандри ; Віслава Шимборська. Циркові тварини ; Бесіда про любов до рідного краю ; *З білоруської* : Якуб Колас. З мого літопису.

Рецензії

898. **Кочур Г.** Рецензія на «Криваві сонети» Гвездослава в перекладі А. Патруса-Карпатського / публ. Л. Череватенка // Вітчизна. – 2009. – № 3/4. – С. 119–120. – Рец. на кн.: Орсаг-Гвездослав П. Криваві сонети / Павол Орсаг-Гвездослав ; [пер. з словац. Андрія Патруса-Карпатського]. – [Пряшів] : Словац. пед. вид-во, Від. укр. літ., 1961. – 55 с.

899. **Кочур Г.** Рецензія на «Пісню про Гайавату» в перекладі П. С. Шарандака / публ. Л. Череватенка // Вітчизна. – 2009. – № 3/4. – С. 120–125. – Рец. на кн.: Лонгфелло Г. Пісня про Гайавату : [поема] / Г. Лонгфелло ; [переклав з англ. Шарандак П. С.]. – Київ : Рус. собр., 1999. – 71 с.

900. **Кочур Г.** Замість рецензії на «Західно-східний диван» Гете в перекладі П. Тимочка [1983] / публ. Л. Череватенка // Вітчизна. – 2009. – № 3/4. – С. 126–129. – Рец. на кн.: Гете Й. Невгасима любов : вибр. поезії / Й. Гете ; пер. з нім. П. Тимочка. – Київ : Академія, 1997. – 478 с. – ISBN 966-580-004-3.

Кузьменко Світлана

901. **Абетка** : [вірші] / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1991. – № 5. – 167–172. – **Зміст:** Акула ; Бджола ; Горобець ; Вивірка ; Гава ; Дятел ; Ему ; Єнот ; Жук ; Заець ; ...И... ; Індик ; Їжак ; Йорж ; Кіт ; Лис ; Миша ; Носоріг ; Орел ; Папуга ; Рак ; Со-

ловейко ; Тхір ; Удав ; Фазан ; Ховрах ; Цап ; Чапля ; Шпак ; Щука ; Юрок ; Ящірка ; ...Б... – **Відгук:** Слабошпицький М. Протирання дзеркала : про час і про людей / Михайло Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2017. – 687 с. – Див.: с. 231.

902. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1996. – № 5/6. – С. 87–88. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Зміст:** Кленове листя ; Так радісно у полі повесні! ; Я лише питаю ; «Києве, найкращий з городів!» ; «Проїздом через невеличке місто біля Торонто...» ; В музеї піонерів ; Емігрант : (*триптих*) ; «На схилі неба сонце...» ; «Моя Україна – в легендах...» ; «По грані двох світів іде людина...» ; «Можливо...» ; «Він прийшов з недалекого міста...» ; «Колись жили-були тут індіани...» ; Над озером ; На березі Карибського моря ; Я знаю, як мало знаю.

Луна Юрій

903. **[Поезії]** / публ. Леоніда Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 4. – С. 154–158. – **Зміст:** «Безсмертності убір...» ; «Тюрми і голод, нещастя, убивства й помори...» ; Простовіч ; «Все буде відомо – даремно ховаєш нужденність...» ; Молитва за кохану жінку ; «Мужчино, смирися, бо стервом є мужеське тіло...» ; «Печаллю світ не заворожу...» ; «Зорі великі дрижать в оксамитному, чорному небі...» ; «Од одного царства незчисленного...» ; Гімн Дмитра Бортнянського ; Нагороди : III. «За що боротись, у чому великість народу?..» ; Міста : 1. Полтава ; 2. Одеса ; 3. Ялта ; 4. Кам'янець ; Скарга німця (Гельдерлін, 1770–1843) ; Червоне ; 3 циклу «Суворість» : I. Св. Юрій ; IV. Сімнадцятий. 3–5 ; VI. Дев'ятнадцятий і Двадцятий. 1 ; Прокляття ; Епітафія : М. Білинському.

904. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2000. – № 5/6. – С. 6–8. – **Зміст:** «В покорі просять покоління...» ; Простовіч ; «Все буде відомо – даремно ховаєш нужденність...» ; «Боже, Владарю душ, не дозволяй нам у пиху вбирати життя...» ; «Люблю я своїх людей – крізь них не раз Господь...» ; «Перемагати непомітно – то найбільше...» ; Призначення ; I прийде час : I–III ; Ланцюг ніжності ; Молитва за кохану жінку ; «Людська душа – як дерево гіллясте...» ; Питання ; «Од одного царства незчисленного...».

905. **Поезія** суворості / [публ. Л. Череватенка] // Урок української. – 2000. – № 9 (19). – (Нове в програмах і методиці). – С. 51. – **Зміст:** Св. Юрій ; Прокляття ; Чернь ; Бик і пантера ; Лиш королем : (*К. Шніттелер*) ; «Од одного царства незчисленного...» ; «Вперед, Україно! В тебе – тяжкі стопи...».

Прозові твори

905а. **Великі** чини наших предків можуть відродитися : [фрагм. ст.] / публ. Леоніда Череватенка // Укр. газ. – 1993. – 16 верес.–6 жовт., № 15 (30). – С. 6. – (Скарби нації).

906. **Лист** до літераторів / публ. Леоніда Череватенка // Літ. Україна. – 1993. – 5 серп., № 31 (4544). – С. 3.

907. **Київ**, вічне місто : [фрагм. кн. «Подорож Україною»] / публ. Л. Череватенка // Київ. – 1995. – № 2/3. – С. 151–157.

908. **Козаки** в Московії : роман із XVII століття / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1996. – № 1/2. – С. 19–65. – **Відгук:** Романтичний код поезії Юрія Липи / А. Д. Шишкова // Четверті Липівські читання: пам'яті Івана та Юрія Лип : матеріали Всеукр. наук. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, Благод. фонд ім. Івана і Юрія Лип ; [упоряд. Г. Дольник ; передм. В. Рог]. – Київ, 2009. – С. 198–206. – Див. с.: 199, 202.

909. **Батько** дефетистів : [про М. Гоголя] / публ. Леоніда Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 85/86, верес. – С. 133–141.

910. **Провідництво** письменства : [«кодекс духовності» письменника за Ю. Липою] / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 85/86, верес. – С. 115–118.

911. **Селянський** король : [іст. аспект укр. духовності в культурі та літ.] / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 85/86, верес. – С. 118–132.

912. **Рубан** : новела / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1997. – № 7/8. – С. 83–111.

913. **Проза** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2000. – № 5/6. – С. 9–33. – **Зміст:** Кіннотник ; Номер двадцять восьмий ; Кам'янець столичний. – **Відгук:** Лікар і поет / Анна Крот // Укр. слово. – 2002. – 15–21 серп., число 33 (3137). – С. 10 : фот. – *Про Л. Череватенка як збирача і публікатора творів Ю. Липи.*

914. **Літературознавство** як провісництво / [публ. Л. Череватенка] // Урок української. – 2000. – № 9 (19). – С. 47–50. – (Нове в програмах і методиці).

915. **Лист** до літераторів : [фрагмент] / публ. Л. Череватенка // Апостол новітнього українства : спогади про Юрія Липу / [упоряд.: П. та Ю. Кіндратовичі]. – Львів, 2000. – С. 218–221. – ISBN 966-7255-035-2. – *Передрук з кн.: Маланюк Є. Статті про «Танк» (Варшава, 1929).

916. **Пораженчество** : розд. із кн. «Призначення України» / [публ. Л. Череватенка] // Урок української. – 2000. – № 9 (19). – С. 53–55. – (Нове в програмах і методиці).

917. **Провідництво** письменства / [публ. Л. Череватенка] // Урок української. – 2000. – № 9 (19). – С. 52–53. – (Нове в програмах і методиці).

918. **Чаклун** із хутора / публ. Л. Череватенка // Київ. – 2001. – № 9/10. – С. 147–163. – (Народознавство).

Лукаш Микола

919. ***Оптимістичні** куплети / М. Лукаш ; публ. Л. Череватенка // Зарубіж. літ. – 1999. – № 43 (155), листоп. – С. 1. – Факсиміле.

920. [**Лукаш М.**] Гумористичні мініатюри / Микола Нежурись ; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2001. – 17 трав., № 17/18 (4914/4915). – С. 12. – **Зміст:** Не тільки про літературу : «Краще чужість, байдужість, ненависть...» ; «Все те святе, що добре...» ; Молитва ; Великие осудари : «Несамовитий влади синдром...» ; «Берія-Берія...» ; «Хай мирно буде у Варшаві...» ; 3 української філософії : «У сусіда хата біла...» ; «Перед лицем стихії...» ; «Наука всіх наук...» ; «Навіщо мені чути...» ; «Я жив з тобою...» ; Безголосому, що співає «душею» ; «А час кульга...» ; Світ ; Про літературу : «У вас якийсь паскудний звих...» ; Зайвість : «Мені сказали, що я зай-вий...» ; «Бувають же такі debilи...» ; «Міг би його поганити...» ; «Жаба ж ти колодязна...» ; Ввічливий бюрократ: самовикриття ; Невизнаний геній Пильність: «Між Вітчизною і Всесвітом...» ; «У порядочних людей...» ; Позичайлові ; Турбота про красу: «Усе схили мене до плачу...» ; «Хвороби наші ендемічні...» ; «Говорила баба деду...» ; «Ходить Смультсон коло вікон...» ; Так тримати: «Не перероджуйтесь в людей...» ; «Як добре, що на світі є Москва...» ; Плодовитий хробак ; Пошляк-довгожитель ; Майже Юхимович: «Грів удмурта ананас...» ; «Так ви не чули про рутеній?» ; «І я писав би...» ; «Буду ляяти...» ; «Коли якась душа німа...» ; «Чи не час нам витягти...» ; «Читаю світ...». – Укр. і рос. мовами.

921. ***«У царстві** бездоганно-соннім...» : із циклу «Шпигачки» / М. Лукаш ; [публ. Л. В. Череватенка] // Возрождение'XXI век. – 2001. – № 9/12. – Май-июнь. – С. 12. – Укр. і мовою ідиш.

922. [**Поезії. Шпигачки**] / публ. Л. Череватенка // Фразеологія перекладів Миколи Лукаша : слов.-довід. / уклад.: Скопненко О. І., Цимбалюк Т. В. – Київ, 2002. – С. 711–734. – *Поезії та епіграми-«шпигачки» М. Лукаша вміщено у післямові «Сподіваюсь, ніхто не скаже, що я не знаю української мови».*

923. [Поезії. Шпигачки] / публ. Л. Череватенка // Фразеологія перекладів Миколи Лукаша : слов.-довід. / уклад.: Скопненко О. І., Цимбалюк Т. В. – Київ, 2003. – С. 711–734. – *Поезії та епіграми-«шпигачки» М. Лукаша вміщено у післямові «Сподіваюсь, ніхто не скаже, що я не знаю української мови».*

924. [Шпигачки] / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2003. – 25 верес., № 35 (5028). – С. 8 : портр. – **Зміст:** «Її історія ганебна...» ; Люби Україну ; «Сійся, родися...» ; Поетичний Катехізис ; Оптимістичні куплети.

925. [Лукаш М.] Шпигачки : [епіграми] / Микола Нежурись ; публ. Л. Череватенка // Єгупець = Егупець : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (ред.) та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2003. – № 11. – С. 286–291. – (Наші публікації). – **Зміст:** «У вас якийсь паскудний звих...» ; Двомовне ; «Прекрасний цей світ...» ; «У порядочних людей...» ; Увага: акценти! ; Пильність ; Невизнаний геній ; Пошляк-довгожитель ; Ввічливий бюрократ ; Безголосому, що співає «душею» ; Дар слова ; Плодовитий хробак ; Позичайлові ; Самовикриття ; Молитва ; Прогрес ; «Бувають же такі debilи...» ; «У царстві бездоганно соннім...» ; Турбота про красу ; Я – комуніст ; «Ця обмежена Нехама...» ; «Між Вітчизною і Всесвітом...» ; «Рука минулого не мертва...» ; «А час кульга, а час кульга...» ; Великі осудари ; Некомунікабельність ; «Де подівся наш Грицай...» ; «Що ти коїш...» ; «Ой, коли ж ти поц-а-їд...» ; Головідеолог ; «Як добре, що на світі є Москва...» ; «Собакоподібна мавка...» ; Так тримати ; З української філософії ; «Ходить Смульсон коло вікон...» ; Премія Т. Шевченка в галузі поліцистики ; «Хвороби наші ендемічні...» ; Децима.

926. **Зі збірки** «Розмова з нею». Астрологічне ; Пісня старосвітська : [вірші] / М. Лукаш ; публ. Л. Череватенка // Ятрань : літ.-мистец. і громад.-політ. часоп. твор. інтелігенції Приятрання і Надбужжя / ред. В. Ткаченко. – 2009. – № 9. – С. 31–33.

927. **«Хто пише вірш сухіш од протокола...»** / М. Лукаш ; публ.: Л. Череватенка, Леся Танюка // Танюк Лесь. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 34: Щоденники без купюр, 1973 р. (жовтень–грудень) – 1974 р. (січень–квітень). – С. 528.

928. **Прогрес** : [шпигачка] / М. Лукаш ; публ. Л. Череватенка // «Джерела толерантності» : кат. вист. 2004–2006 / [упоряд. А. Ленчовська ; Музей Анни Франк (Амстердам), Ін-т Юдаїки (Київ)]. – Амстердам, 2005. – С. 61. – ISBN 966-72-73-48-2.

929. [Гуморески в прозі] / Микола Лукаш ; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2001. – 22 берез., № 11 (4908). – С. 8 : портр. – **Зміст:** З сучасної української прози ; Новорічний римський анекдот ; Ідейність помножена на пильність ; «Наш нацлаг от Минцветмета...» ; «От имени честных семьянинов...» ; Колись і тепер ; «Він далі розвинув і збагатив...» ; «Комуністична міфологія...». – Укр. і рос. мовами.

Переклади

930. **Аді Е.** «Гидко жив я, що аж ну...» : [вірш] / Ендре Аді ; пер. з угор. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 153.

931. **Айхендорф Й. фон.** Холодна Любка : [вірш] / Йозеф фон Айхендорф ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 40.

932. **Аполлінер Г.** Синагога ; Шіндерганс : [вірші] / Гійом Аполлінер ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Єгупець = Егупець : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (ред.) та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2001. – № 8. – С. 193–194.

933. **Аполлінер Г.** Шнідерганс : [вірш] / Гійом Аполлінер ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 120–121.

934. **Аттіла Й.** Жіноче серце : [вірш] / Йозеф Аттіла ; пер. з угор. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 153.

935. **Балтрушайтіс Ю.** «Мій світлий храм – в безмежності...» ; Мить волі. *Vae victis*, 23.I.1937 : [вірші] / Юргіс Балтрушайтіс ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 142. – (Із перекладацької спадщини) (Так починався Микола Лукаш).

936. **(Бальмонт? Анненський ?).** «І ранок обернувся в моря без берегів...» : [вірш] / пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 148. – (Із перекладацької спадщини).

937. **(?). Поезії / Бальмонт (?)** ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 144–148. – (Із перекладацької спадщини). – **Зміст:** Сумерійське закляття ; *Жар-птиця* : Сопілка Слов'янина ; *Ворожіння* : 1. Замова на сажання пчіл у вулик ; 2. Замова на діброву ; Замова проти змії ; Замова воювника ; Замова од згаслих ; Замова хмеля ; Чорнії круки ; *Sin Miedo* ; Поклик ; Втайріка ; «Я на світ прийшов, щоб бачить Сонце...» ; Між огнем і водою.

938. **Бальмонт К.** Поклик : [вірш] / Костянтин Бальмонт ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 143. – (Із перекладацької спадщини).

939. **Бернс Р.** Джон Андерсон : [вірш] / Роберт Бернс ; пер. з англ. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 6.

940. **Бєлий А.** Смерть : [вірш] / Андрій Бєлий ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 149–150. – (Із перекладацької спадщини).

941. **Блок О.** Поезії / Олександр Блок ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 150–151. – (Із перекладацької спадщини). – **Зміст:** «Вітер приніс іздалека...» ; «Барка життя стала...» ; «Ідем стернею, не спішим...» ; Незнайомка ; «Я вхожу в темряві храми...».

942. **Блок О.** Наслідування Беранже (за російським) : [вірш] / Олександр Блок ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 151. – (Із перекладацької спадщини).

943. **Брюсов В.** Поезії / Валерій Брюсов ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 142–143. – (Із перекладацької спадщини). – **Зміст:** Ранкова тиша ; Ліснії стежинки ; «Вулиця була як буря. Юрби пропливали...» ; «Я імені тобі не знаю...» ; «Наче в димі вогненнім обличчя і речі...» ; «О, ніколи вже під місячне сіяння...».

944. **Валері П.** Пісня колон ; Морський цвинтар (Надморський цвинтар) : [вірші] / Поль Валері ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 153.

945. **Валері П.** Піфія : [вірш] / Поль Валері ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 154.

946. **Верлен П.** Гамлет мовить : [вірш] / Поль Верлен ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 152.

947. **Гайне Г.** «Прийшла весна і знов скрасила...» ; «Я йшов у нім, і як ішов...» : [вірші] / Генріх Гайне ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 119–120.

948. **Гете Й. В.** Пісня про клопа : (з трагедії «Фауст») / Йоганн Вольфганг Гете ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 119.

949. **Гільєн Н.** Вест-Індія : (уривок) / Ніколас Гільєн ; пер. з ісп. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 122–123.

950. **Гіппіус З.** У пруг : [вірш] / Зінаїда Гіппіус ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 148. – (Із перекладацької спадщини).

951. **Гофштейн Д.** Поезії / Давид Гофштейн ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Єгупець = Егупец : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов та ін.] ; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2000. – № 7. – С. 233–236. – **Зміст:** Жага ; Криниця ; З циклу «Натхнення» : «Стомився я в цю мить всезнання...» ; Починок ; «Із тобою, світ...» ; На Парнасі.

952. **Гюго В.** Пісенька Гавроша : (з роману «Знедолені») / Віктор Гюго ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 120.

953. **Іванов В.** Менада : [вірш] / Вячеслав Іванов ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 141–142. – (Із перекладацької спадщини).

954. **Ісаковський М.** [Тексти пісень] / Михаїл Ісаковський ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2001. – 4 жовт., № 36 (4933). – С. 7 : фот.: [М. Ісаковського та М. Лукаша]. – **Зміст:** Ой немає, як у маї ; Почуй мій спів, хорошая ; Самотня гармонь ; Катюша ; В лісу прифронтовім ; Тут похований червоноармієць ; Я уся горіла малиново ; Дівоча пісня ; Де ви, де ви, очі карії?

955. **Ісаковський М.** Катюша : [текст пісні] / Микола Ісаковський ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2001. – 19 лип., № 26 (4923). – С. 6.

956. **Кирсанов С.** «Виглядом схожа на чаплю...» : [вірш] / Семен Кирсанов ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 46–47.

957. **[Лукаш М.]** Нові переклади. Т. Шевченко. «Причинна» ; Ненормальна / з підрядника на переклад жаргон перевірявав Микола Нежурись ; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2003. – 25 верес., № 35 (5028). – С. 8.

958. **[Ляйп Х.]** Лілі Марлен : [нар. пісня] / [Ханс Ляйп] ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 123. – У публ. не зазначено прізвище автора.

959. **Ляйп Х.** Лілі Марлен / Ханс Ляйп ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 2001. – 19 лип., № 26 (4923). – С. 6.

960. **Майков А.** «Все круг мене – як раніше...» ; «Поле вмаєне квітами...» : [вірші] / Аполлон Майков ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 140–141. – (Із перекладацької спадщини).

961. **Маяковський В.** Незвичайна пригода, що трапилась з Володимиром Маяковським на дачі (Пушкіно, Акулова, дача Румянцева, 27 верст по Ярославській залізниці) : [вірш] / Володимир Маяковський ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 47–49.

962. **Мережковський Д.** Поезії / Дмитро Мережковський ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 148–149. – (Із перекладацької спадщини). **Зміст:** Невловне ; «Чи пам'ятаєш ти книжок твоїх поради?...» ; Зимовий вечір ; В лісі ; «Троянди й ніч ясна сьогодні в змові наче...» ; «Літні задумливі ночі...» ; «Коли рожі тихо обсипаються...».

963. **Мільтон Дж.** Два сонети: 1. «Прекрасна дама, що у всім околі...» ; 2. «Безхитрісний і щирий у коханні...» / Джон Мільтон ; пер. з англ. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 119.

964. **Мільтон Дж.** Порохова змова : [вірш] / Джон Мільтон ; пер. з англ. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 155. – (Із творчої спадщини Миколи Лукаша).* – *Від упоряд.: У біобібліогр. покажч Б. Чернякова «Микола*

Лукаш» (Київ, 2007) на с. 130 зазначено, що переклад належить І. Франкові («Всесвіт», 1958, с. 93).

965. **Мозен Ю.** Ліщина : [вірш] / Юліус Мозен ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 40–41.

966. **Мюллер В.** Поезії / Вільгельм Мюллер ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 41–44. – **Зміст:** Мисливець. Копачів, 1941 ; 3 циклу «Прекрасна мельниківна» : «Тихше, бистра течія...» ; У мандри ; Куди? ; Стій! ; Спасибі, струмочку! ; Струмкова колискова, Київ, 1940.

967. [**Переклади** пісень] / пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 140–141. – (Із перекладацької спадщини). – **Зміст:** Російська народна пісня («Ой тумани ви холодні...») ; «Що у нашій стороні в славній Астрахані...» ; Російська народна пісня («Що на Волзі повноводій то не чорінь зачорніла...») ; «Ви бори мої, лісочки, мої темні!..».

968. **Петефі Ш.** «Сніжок рипить, санчата мчать...» : [вірш] / Шандор Петефі ; пер. з угор. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 120.

969. **Пушкін О.** Поетові ; «Прощай, свавільная стихіє!..» ; «Не засну я ні на мить...» : [вірші] / Олександр Пушкін ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Сучасність. – 2003. – № 2 (502). – С. 45–46.

970. **Рабле Ф.** До читача : (вступ до роману «Гаргантюа і Пантагрюель») / Француа Рабле ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 119.

971. **Рембо А.** Пісня з найвищої вежі / Артур Рембо ; пер. з фр. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 155. – (Із творчої спадщини Миколи Лукаша). – *Від упоряд.*: Переклад не завершено.

972. **Рільке Р.-М.** Із «Сонетів до Орфея»: 1, 9 / Райнер-Марія Рільке ; пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 3 (831). – С. 155. – (Із творчої спадщини Миколи Лукаша).

973. **Слово** про похід Ігорів : (фрагменти) / пер. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Слово Просвіти. – 2001. – 3 серп., число 18 (96). – С. 6. – 1941 р. – **Відгук:** Лукашешназнавство ХХІ віку / Орися Габа // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2015. – Вип. 128. – С. 155–162. – Про Л. Череватенку: с. 157.

974. **Смирненський Х.** Мрії ; Десять заповідей : [вірші] / Христо Смирненський ; пер. з болг. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 121–122.

975. **Смирненський Х.** Десять заповідей ; Мрії : [вірші] / Христо Смирненський ; пер. з болг. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Єгупець = Егупец : худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський та ін.] ; Ін-т юдаїки. – Київ, 2001. – № 8. – С. 195–196.

976. **Сологуб [Ф.].** «В великій амфорі коштовній...» ; «Ішов шляхом зеленим...» ; «На небі чистая...» : [вірші] / Федір Сологуб ; пер. з рос. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 150. – (Із перекладацької спадщини).

977. **Тувім Ю.** Банк : [вірш] / Юліан Тувім ; пер. з пол. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 122.

978. **Уривки** з довоєнного перекладу трагедії Й.-В. Гете «Фауст» / пер. з нім. М. Лукаша ; публ. Л. Череватенка // Записки НТШ. – 2003. – Т. 246 : Праці філологічної секції. – С. 608–616. – **Зміст:** «Присвята» ; «Авербахів шинок у Липську» ; Коло колодязя ; Ограда ; Собор ; Вальпургієва ніч ; Гарцькі гори.

979. **Фет (?)** «Буря на морі вечірнім...» : [вірш] / Фет (?); пер. з рос. М. Лукаша; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 2001. – № 9/10 (873/874). – С. 150. – (Із перекладацької спадщини).

980. **Фефер І** «Говорять не трудно письменником стати...» : [вірш] / Іцик Фефер; пер. з їдишу М. Лукаша; публ. Л. Череватенка // Єгупець = Єгупець: худож.-публіцист. альм. / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський та ін.]; Ін-т Юдаїки. – Київ, 2001. – № 8. – С. 192.

981. **Фланк** Квінт Горацій. «Чом біжиш від мене, Хлою...» : [вірш] / Фланк Квінт Горацій; пер. з лат. М. Лукаша; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 118.

982. **Фрейліграт Ф.** Хоч би там, що! : [вірш] / Фердинанд Фрейліграт; пер. з нім. М. Лукаша; [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 2001. – № 11/12. – С. 120.

Любченко Аркадій

983. **Його** таємниця : [нарис про М. Хвильового] / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 59/60, серп. – С. 44–52.

984. **Новели.** Оповідання / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1999. – № 5/6. – С. 78–101. – **Зміст:** Гайдар : (степове оповідання); № 2002; «Нечистий»; Ворог. – **Відгук:** Повернення із забуття : (до 100-річчя Аркадія Любченка) // Укр. вісті. – Детройт, 1999. – Число 9 (3337), 28 лют. – С. 1, 2; Число 11 (3339), 14 берез. – С. 3. – *Про майбутні публ. М. Луківа та Л. Череватенка на сторінках журн. «Дніпро», присвячені А. Любченку (с. 3).*

Любченко Микола

985. **[Любченко М.]** Василь : [оповідка] / Кость Котко; публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1996. – 11 квіт., № 15 (4683). – С. 6.

Мазуренко Галя

986. **Оповідання** / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 36 (серп.). – С. 24–27. – **Зміст:** Де квітли акації... : Січеслав (Катеринослав); «Нечеканий арешт»; Ворожба (Умань); Незручне право на мрію.

Май-Дніпрович Дмитро

987. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 43/44 (груд.). – С. 40–41. – **Зміст:** Поетам; Нової ери день; Добрий ранок!; Криворіжжя; «Століттямигнули ми спину...».

Майфет Григорій

988. **[Неопубліковані]** спогади про В. Підмогильного / публ. Леоніда Череватенка // Київ. – 2002. – № 10. – С. 155–157.

Маланюк Євген

989. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1990. – № 3. – С. 88–95 : фот. – **Зміст:** «Ми за життя горіли в пеклі...»; Исход; 3 «Євангелії піль»; Зловісне; Сонет («Не трубадур, а вічний яничар...»); Весна і вітер; *Біографія* : 1. «Завжди напружено...»; 2. «Так вийшовши з глухого степу...»; 3. «Мушу випити келих до краю...»; L' art Poetique; «Стилет чи стилос?»; Напис на книзі віршів; Невичерпальність; Шевченко; «Знаю – медом сонця, ой Ладо...»; Замість сонета; Молитва («Воркував голубий Йордан за її плечима...»); Ноктюрн III; Історіософічне; *Думи мої* : 1. «Повіє вітер з Понту...»; 2. «Вже й ненависть згасла, а я не вспів...»; Підсумок; Молитва («Вчини мене бичем Твоїм...»); *Anno Domini MCMXXXIII* : I. «Зелена Сіверщина – там вітри...»; II. «Так владарний розгін...»; «Ave Caesar, сліпучий серпне...»; «Зникає апокаліптичний звір...»; «Бездумне блаженство в очах...»; «Високий ранок...»; Голоси; В горах.

990. **Нариси** з історії нашої культури : [фрагмент] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 1. – С. 148–177. – (Спадщина). – *Від упоряд.*: Друк за виданням: Маланюк Є. Книга Спостережень. Проза. – Торонто : Гомін України, 1966. – Т. 2. – С. 63–78.

Миколайчук Іван

991. **Туга** за дивом : [актор про себе і свої ролі у фільмах – інтерв'ю для телепередачі, що мала відбутися у 1980 р.] / [публ. Л. Череватенка] // Вітчизна. – 1991. – № 10. – С. 178–182.

Мисик Василь

992. **Бернс Р.** Джон Андерсон : [вірш] / Роберт Бернс ; пер. з англ. В. Мисика ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

Мозолевський Борис

993. **Зітхає** синім далеч степова : [поезії] / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 51/52 (квіт.). – С. 9–10. – **Зміст**: «Тільки ви в мене вірте...» ; «Чуття, неначе птиці, відлетіли...» ; Степові тюльпани ; «На Базавлук, тамуючи громи...» ; Снігопад ; Коні і місяць ; Вечірня пісня ; Мамі ; Лоша ; Білі сни ; Базавлуцькі горби.

994. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1996. – 7 берез., № 10 (4648). – С. 6–7. – **Зміст**: «Тільки ви в мене вірте...» ; Степові тюльпани ; Снігопад ; Коні і місяць.

995. **Дума** про степ : [лірич. проза] / публ. Л. Череватенка // Вісті з України. – 1996. – 8 лют., № 5 (1912) – С. 6.

996. **Дума** про степ / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1996. – № 11/12. – С. 6–49. – (Проза). – **Відгук**: Шкварець В. Борис Миколайович Мозолевський: життя, творчість : навч. посіб. / В. Шкварець ; Миколаїв. держ. гуманітар. ун-т ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилян. акад.». – 2-е вид., доопрац. та допов. – Миколаїв, 2006. – 242 с. – Див.: с. 9, 64.

997. **Дума** про степ / публ. Л. Череватенка // Шкварець В. Борис Миколайович Мозолевський : життя, творчість : навч. посіб. / Валентин Павлович Шкварець. – 2-е вид., доопрац. та допов. – Миколаїв, 2006. – С. 147–228. – *Передрук*: Дніпро. – 1996. – № 11/12. – С. 6–49.

998. **Жниця** / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1997. – 10 квіт., № 14 (4732). – С. 5. – (Сторінка прози) (Публікація «ЛУ»).

Мосендз Леонід

999. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1990. – № 11. – С. 69–73 : фот. – **Зміст**: Зодіак ; «Ось Він почне дробити на атоми...» ; Волинський рік : *О. Стефановичеві* ; «Під золотим дахом ліщини...» ; «...Над луками тремтить...» ; *Romana Militans* (1919) : *Д. Донцову* ; «Осіння ніч... Коротка, як і влітку...» ; «Коли ми ранками рушали з сил...» ; «Рясні були тоді серпневі дні...» ; «Се року Божого 30-го якогось...» ; «Росінант твій вірний згинув...» ; «Як хочеться молитися часом...» ; «Ми кажемо: “Гіркий хліб вигнання...”» ; «Ненависть ваша поруч йде з віком...» ; «В теплі імлі дрімають долини...» ; «Як ти прийняв за свій уділ співця...» ; «Мені здається: це когорти...» : *Є. Маланюкові* ; «У татарви шукали оборони...» ; Ми були ; «У сні, під киреєю віку...» ; «Любий друже! Як кидати...». **Див. також № 871а.**

Новицький Славко

1000. **Фрагменти** листів до редакції : [тексти 2 електр. листів від 27 серп. та 4 верес. 2001 р.] / передм., публ. Л. Череватенка // KINO-КОЛО. – 2001. – Осінь (№ 11). – С. 50–51. – (Коло імен). – *Листи американського актора і режисера-документаліста українського походження, який привіз свої архівні матеріали в Україну.*

Олександрів Борис

1001. **[Поезії]** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1990. – № 9. – С. 102–107. – **Зміст:** На чужих дорогах : *сестрі Галіні* ; Вечірня пісня ; Замок ; Їй ; Відхід : (*триптих*) : 1. «Ми відійшли у присмерки доріг...» ; 2. «Ще оглянувся раз біля ріки...» ; 3. «І знову путь...» ; «В морок ночі вривалися дужі потвори...» ; «Каштан лишився в нашому дворі» ; Час ; Як складати вірші ; Старий ; Матерям ; Бандурист : *Г. Китастому* ; Емігрант ; Перетворення ; «Ось я тут – чи ти чуєш мою присутність?...» ; «Визволена» дівчина ; Син ; Знахідка ; Петрарка ; Апологія ; Бородатому студентові у подертих штанях ; «Коли дружина зрадила Гюго...» ; Ноктюрн (жовтневий) : *І. Качуровському* ; Вечірній дзвін : *батькові*.

1002. **AD ASTRA** : [поезії 1947–1955 рр.] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1996. – № 9/10. – С. 44–51. – **Зміст:** Їй ; «В тебе очі задумані, чорні...» : *пам'яті Л., замордованої катами України* ; «Коли в душі лютують буревії...» : *Л. Е. З.* ; Із чорних днів : (*триптих*) : 1. «Ти сказала мені: “Молодий...”» ; 2. «Ти сказала мені: “Не журись...”» ; 3. «І тоді ти промовила: “Вір!...”» ; «Вона довго дивилась на мене...» ; Другові ; В хвилину смутку ; Переможцеві ; Intermezzo ; «Кину готику, мури, каміння...» ; Великодні думи ; «Як сіра тінь, в життєвім колокруті...» : *еміграційним друзям у Австрії* ; Коневі ; Місячна фантазія ; Нова Європа ; До Музи ; «У чужинному храмі побачив ті очі промінні...» ; «В морок ночі вривалися дужі потвори...» ; Ліричні акорди ; Після ноктюрну ; Без назви ; Відхід ; «То дарма, що ти не оженився...» : *І. К-му* ; Сніг ; На мосту ; «Осипаються віти клена...» ; У літній час : *М. Рильському*.

1003. **3 ностальгійних** поезій / публ. Л. Череватенка // Київ. – 2002. – № 12. – С. 118–123. – **Зміст:** «Рано чи пізно це станеться...» ; «–Годі, моя гіпохондріє!..» ; Старий артист ; «Як струмує, живе це тепло у осінньому промені...» ; «Ти волієш ходити одна...» ; Присвята ; «Так, ці слова... Яких ще треба слів?...» ; Перетворення ; «Ось я тут – чи ти чуєш мою присутність?...» ; Любов : (*з Л. Мартинова*) ; Мрія ; «Отак і я сказав би з Вами влад...» ; «Коли схибнеться шлях твій між людей...».

1004. **[Олександрів Б.]** Моя біографія : [гуморески] / Свирид Ломачка ; публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2007. – № 11/12. – С. 125–139. – (Спадщина).

Ольжич Олег

1005. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Поезія'90 : збірник / [ред. О. Лупій]. – Київ, 1990. – Вип. 2. – С. 175–187. – ISBN 0130-8483. – **Зміст:** Пророк ; «Безконечні шляхи, що збігають на горі...» ; «Ні! Не білені стіни оці і затишне подвір'я...» ; *Триптих* : I. Данило ; II. Р.Б. : 1668 ; III. Зимовий похід ; «Глухо храми упали...» ; Порцеляна ; «Був же вік золотий...» ; Ганнібал в Італії ; «Ось раптом похід...» ; Візія ; «І жили у розкошах...» ; Страшний суд : (*примітки*) ; «Заходить сонце. Кане тишина...» ; Незнаному воякові : II, IX, XII, XVI, XXIV, XXXI, XXXII.

1006. **«Ясне** мерехтіння кіна...» : [вірш] / публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрана. – 1990. – № 8 (349). – С. 3 : фот.

1007. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1990. – № 2. – С. 78–82. – **Зміст:** Археологія : *Л. Мосендзові* ; «Легко і ясно лежати з пробитими грудьми...» ; Ольбієць ; «У Цезаря в одній з останніх книг» ; «На трьох горбах...» ; Присвята ; Революція ; *З циклу** «Незананому воякові» : VIII. «Чека спокуса тебе не одна...» ; XXII. «О, думка, що тіло без жалю руба...» ; «Ми вийдем жорстоке зустріти...» ; «Нащо слова? Ми діло несемо...» ; «Давнім трупком, терпкістю Каяли...» ; «Двадцять літ кривавилась земля...» ; «Страшно в горах вночі в самоті хати...» ; Диліжанс ; Акваріум : *М. А.* ; Пороша ; «Воно зросло з шукання і розпуки» ; Полісся ; «Піхотинець».

1008. **Незнаному** Воякові : [поема] / публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1994. – 5 січ., № 1 (2697). – С. 6–7 : фот.

1009. **В хвилину** песимізму : [вірш] / публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 6.

1010. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 11 лип., число 27 (2827). – С. 7. – **Зміст:** «За тихі води...»; «Не кохана у снах...»; 2 варіанти вірша: «Розквітають ніжно-білі вишні...», «Розквітають соромливі вишні...»; «Квітень».

Переклади

1011. **Бернс Р.** Джон Андерсон : (перший варіант) : [вірш] / Роберт Бернс ; пер. з англ. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1012. **Бернс Р.** Джон Андерсон : (другий варіант) : [вірш] / Роберт Бернс ; пер. з англ. Олег Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1013. **Вордсворт В.** На Вестмінстерському мості : [вірш] / В. Вордсворт ; пер. з англ. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1014. **Мейсфілд Дж.** Морська гарячка : [вірш] / Джон Мейсфілд ; пер. з англ. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1015. **Саклінг Дж.** Підбадьорення коханця : [вірш] / Джон Саклінг ; пер. з англ. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1016. **Суліко** : [пісня] / пер. з рос. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1017. **Шекспір В.** «Юнак і дівчина ішли...» : [вірш] / Вільям Шекспір ; пер. з англ. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

1018. **Шеллі П. Б.** Добраніч : [вірш] / Персі Бісі Шеллі ; пер. з англ. Олега Ольжича ; публ. Л. Череватенка // Укр. слово. – 1996. – 15 лют., число 7 (2807). – С. 7.

Орест Михайло

1019. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1990. – № 8. – С. 106–109. – **Зміст:** «День падає, як птах короткокрилий...»; «Не видно берега у сивій млі...»; Мандрівний лицар ; Тестамент ; «Прекрасні дні, в минулім потонулі...»; «Загине світ! Безумством і війною...»; «О серце світів, о лагідне!...»; «Я вернувся до тебе, отчизно моя...»; «Шляхами битими не хочу я ходити...»; «Не сняться навіть давні верховини...»; В Авгсбурзі. Глухої осені ; «Прибрався ліс в зелену митру...».

Павленко Оксана

1020. **«Промовте – життя моє – і стримайте сльози»...** : художник Оксана Павленко згадує, розповідає / запис, публ. Л. Череватенка // Наука і культура. Україна : щорічник / АН УРСР, Т-во «Знання» ; [голов. ред. Олена Сергієнко]. – Київ, 1987. – Вип. 21. – С. 360–384 : мал. – Підписи під фот.: «О. Павленко. Автопортрет. 1920»; «Оксана Павленко в юності»; «Оксана Павленко з чоловіком Олександром Федорченком. 1914»; «М. Бойчук. Пастушок. 1920»; «О. Павленко. Майстер-кераміст. Межигір'я. 1924»; «О. Павленко. Мітинг у селі Нові Петрівці. Зарисовки з натури. 1922»; «О. Павленко. Ескіз керамічного посуду. 1920-ті роки»; «Оксана Павленко та Василь Седляр (у центрі стоять) з товаришами в Межигір'ї»; «Оксана Трохимівна Павленко виїздить з Межигір'я до Москви. 1929»; «Оксана Павленко. М. Кашихін з книжками.

1927» ; «О. Павленко. Оксана і Ярема. Ілюстрація до поеми Т. Г. Шевченка "Гайдамаки". 1928» ; «О. Павленко. Задумався. 1930» ; «О. Павленко. За читанням. Скульптор Жозефіна Діндо. 1928» ; «О. Павленко. Чоловічий портрет. 1929» ; «О. Павленко. Бела Уїтц. 1930-ті роки» ; «О. Павленко. Н. В. Яворська. 1930» ; «О. Павленко. На березі. 1950-ті роки» ; «О. Павленко. Жіночий портрет. 1930-ті роки» ; «О. Павленко. Манасчі – співець киргизького народного епосу про Манаса. 1936» ; «Оксана Трохимівна Павленко. Листопад 1986 року. Фото Володимира Гури» ; Кольорові репродукції: кольор. вкл. між с. 384–385: «О. Павленко. Автопортрет. Полотно, олія. 1968», «О. Павленко. Жінка тіпає коноплі. Папір, темпера. Ескіз фрески. 1920-ті роки», «О. Павленко. За читанням. 1923», «О. Павленко. Пишуть гасла. Папір, гуаш. 1921», «О. Павленко. Люся. Портрет художниці. Папір, акварель. 1943», «О. Павленко. Війна. Фреска. 1944», «О. Павленко. Мир. Фреска. 1949». – **Відгуки:** У Запорозькому художньому музеї відкривається виставка, присвячена річниці загибелі митців школи Михайла Бойчука / Інса Атаманчук // Україна молода. – 2017. – 16 трав. – № 57 (5218). – С. 10 : фот. ; Відбиток часу у дзеркалі буття : монографія / Тетяна Огнева. – Київ : Академвидав, 2008. – 215 с. : іл., [8] арк. іл. – Див.: с. 213 ; Український авангард // Федорук О. К. Перетин знаку : вибр. мистецтвознав. ст. У 3 кн. Кн. 1. – Київ, 2006. – С. 9–68. – Див.: с. 37.

Паламарчук Дмитро

1021. **Поезії** / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1991. – № 7. – С. 76–82 : фот. – **Зміст:** Ступивши на Інтинську землю ; Сонет полярної ночі ; Дорога ; Грицеві ; Братові ; Nostalgie ; «Днів тягар мою спину...» ; «В путі важкій я пісні не покину...» ; Осії. Глава XIV ; Камінь ; «Бачу досі дніпровські кручі...» ; «Деся жовтим кадмієм стекла...» ; Брату Михайлові ; Г. П. Кочурові : «...А може, все це й перебудем...» ; Стояки ; «Безлике слово – зчовганий п'ятак...» ; Марячи перекладом «Балади» Б. Пастернака ; Березі ; Матері ; «Як цю узбочину безплідну...». – **Відгук:** Поетове подзвіння: пам'яті Дмитра Паламарчука (16.08.1914–26.11.1998) – поета, перекладача, гулагівського політ'язня, учасника збройної боротьби УПА на Волині в 1943–1944 рр. / Євген Дацюк // Визвол. шлях. – 2002. – Кн. 10 (655). – С. 85–101. – (Постаті). – Про Л. Череватенка (с. 85).

1022. **Поезії** / [публ. Л. Череватенка] // Літ. Україна. – 1994. – 28 лип., № 33 (4598). – С. 3. – **Зміст:** Із книжки «Подзвіння» : I. З циклу «Голос з того світу» : Березі ; Залізниця ; Стояки ; Г. П. Кочурові ; II. З циклу «Голос із цього цвіту» : Підготувавши першу збірку ; «О Господи, чи й справді ти розкута?...» ; «Це ви лукавили, писали оди...» ; Лукаш ; Рильський на Воркуті ; «Мене судив військовий трибунал...» ; Савонарола ; № А-804 ; Останній парад ; Повернення ; До Музи ; «Вже Переяслав був...» ; «Минулося, усе вже за плечима...» ; Епітафія собі самому ; «Відходячи, не вірші я покину...».

1023. **Окрушини** ; До «модників» ; Памяті Г. Кочура : [поезії] / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1997. – № 3/4. – С. 68.

Переклади

1024. **Ередіа Ж. М. де.** Із збірки сонетів «Трофеї» / Ередіа Жозе Марія де. ; пер. Д. Паламарчук ; [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1997. – № 3/4. – С. 69–74. – **Зміст:** Назарецький тесляр ; Купання німф ; Козопас ; Богоявлення ; Народження Афродіти ; Кентавреса ; Тепідаріум ; Луперк ; Кіди ; Дайміо : ранок бою ; Художник ; На отрії ; Бог прокидається ; Раб ; Кентаври втікають ; Кентаври й лапіти ; Смерть орла ; Видіння Кема.

1025. **Переклади** / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1991. – № 7. – С. 81–82. – **Зміст:** Райніс Я. Повалені сосни ; Байрон Д.-Н.-Г. Поразка Сеннахеріба ; Табідзе Т. Сині коні ; Асник А. «Аж доки дух в народі пломенить...».

Первомайський Леонід

1026. **Учитель** історії, або Відставний солдат на одній нозі : [п'єса] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1995. – № 1. – С. 97–131. – (Спадщина). – **Відгук:** «Належати до тих, кого вбивають...»: внутрішній вибір Леоніда Первомайського / Йоханан Петровський-Штерн ; авториз. пер. з англ. Миколи Климчука // *Judaica Ukrainica* : peer-reviewed annual journal in Jewish studies / The publishing Center of Kyiv-Mohyla Academy. – 2012. – Vol. I. – P. 317–405. – Див.: с. 393.

1027. **Знятіє** со хреста : [вірш] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1995. – № 1. – С. 96. – (Спадщина).

Підмогильний Валер'ян

1028. **З життя** будинку № 29 / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1991. – № 2. – С. 178–182. – **Відгук:** Підмогильний В. Оповідання. Повість. Романи / вступ. ст., упоряд. і прим. В. О. Мельника. – Київ, 1991. – 792 с. – Див.: с. 761.

1029. **З творчої** спадщини [В. Підмогильного] / публ. Л. Череватенка // Хроніка-2000. – Київ, 2008. – Вип. 74 : Дніпропетровськ: виміри історичної долі. – С. 406–589. – (Хроніка ХХ ст. Силуети Дніпра). – **Зміст:** Іван Босий : (оповідання). – С. 406–412 ; Третя революція : оповідання : Євгенові Плужнику. – С. 413–416 ; Сонце сходить : [мотто з М. Йогансена]. – С. 416–424 ; «Третя революція» : [повість]. – С. 424–452 ; Син. – С. 452–471 ; Проблема хліба : [мотто з Ф. Ніцше]. – С. 471–480 ; Собака. – С. 481–490 ; В епідемічному бараці. – С. 490–510 ; Повстанці : нариси : I. Ідуть ; II. У штабі ; 3. Перед наступом ; 4. Пожежа. – С. 511–524 ; Листи до Євгена Плужника : [12, 1926–1934 рр.]. – С. 525–541 ; Листування з Ільком Борщаком [11, 1930 р.]. – С. 542–553 ; Листи з неволі : [до К. І. Червїнської, 31, 1934–1937 рр.]. – С. 554–589. – Публ. за вид.: Нова Україна = Neue Ukraine : місячник письменства, мистецтва, науки і громад. життя / під ред. В. Винниченка й М. Шаповала. Рік вид. другий. Червень. – Прага ; Берлін. – 1923. – Число 6. – **Відгук:** Жигун С. Лабіринти і горизонти українського неореалізму : монографія / Сніжана Жигун. – Київ, 2015. – 399 с. – Див.: с. 79.

Плужник Євген

1030. **Він** : [вірш] / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1988. – 21 січ., № 3 (4256). – С. 1 : фот. – Факсиміле.

1031. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1988. – № 10. – С. 92–95. – **Зміст:** «Для вас, історики майбутні...» ; На 1924 рік ; «Мабуть, дуже йому боліло...» ; «Попоїм, посплю... Щасливий ніби...» ; «Питалась ласкаво, – чом, синку, ти зблід?...» ; «Здається, знову буде недорід...» ; «Я знов на хуторі...» ; «В гімназії, де я кінчав науку...» ; «Дикий сон мені щоночі сниться...» ; «Це закон: замруть червоножили...» ; «Туман стіною. Часом гуде...» ; «Косивши дядько на узліссі жито» ; «Від берегів дзвінкої Брамапутри...» ; «Линяють фарби... Нишкнуть голоси...» ; «Що не збулось? І от пливуть літа...» ; «Мишвою, тліном і сновійним чимось...» ; «– Вашу карту бито! – Звичним рухом...» ; «Є генерали?...».

1032. **Незавершена** поема / публ. та прим. Л. Череватенка // Дніпро. – 1994. – № 9/10. – С. 89–95.

1033. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Піонерія. – 1988. – № 11/12. – С. 18–19. – **Зміст:** «Я знаю...» ; «Я – як всі. І штани з полотна...» ; «А він молодий, молодий...» ; «Там, де полягли вони за волю...» ; «І вийшов на поле, а поле – мертве...» ; «Ніч... а човен – як срібний птах...» ; «Суди мене судом твоїм суворим...» ; «Був це хлопчик лагідний і тихий...».

1034. **Змова** у Києві : віршов. трагікомедія / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1989. – № 8. – С. 25–72 : фот. – **Відгук:** «О коротенька, наче смерть, дорого...»: Євген Плужник – «убієнний син» народу суворой долі / Микола Жулинський // День. – 2012. – 2–3 листоп., № 199/200 (3842/3843). – С. 22 ; Історія української літератури ХХ століття. У 2-х кн. Кн. 1 / під ред. В. Дончика. – Київ, 1998. – 464 с. – Див. с.: 199.

1035. **Із поетичної** спадщини / публ. Л. Череватенка // Урок української. – 2001. – № 6 (28). – С. 44–53. – **Зміст:** «Я – як і всі...» ; «Для вас, історики майбутні...» ; «Уночі його вели на розстріл...» ; «Сідало сонце...» ; «Впало – ставай до стінки!..» ; «А він молодий-молодий...» ; «Притулив до стінки людину...» ; «Мабуть, дуже йому боліло...» ; «Ще в полон не брали тоді...» ; «Був це хлопчик лагідний і тихий...» ; «Зціпив зуби...» ; «Ні словечка йому не сказав старий...» ; «Знов на сторінках ранні тіні...» ; «Питалась ласкаво...» ; «Сьогодні день, здається, перший влітку...» ; «Люблю в уяві декілька сторінок...» ; «Коли надходить вересень злотавий...» ; «Це закон: замруть червоножили...» ; «Минувшину вивчавши, зрозумів...» ; «Критики, навчаючи поета...» ; «Над морем високо, на непорушній скелі...» ; «Що серця рано дізнані утіхи...» ; «По той бік пристрасті народжується ніжність...» ; «Я вас, Галю, згадував сьогодні...» ; «Сентиментальний тихий полонез...» ; «Дівчинку здибав колись маленьку...» ; «Річний пісок слідок ноги твоєї...» ; «Обутріло. В неяснім сірім світлі...».

1036. **Невідомий** лист Євгена Плужника до Михайла Могилянського від 25, 12/ХІІ Київ / публ. Л. Череватенка // Україна. – 1990. – № 3 (1719), 21 січ. – С. 15.

Полянецький Віктор

1037. **П'ять** оповідань / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 2003. – № 3/4. – С. 55–69. – (Проза). – **Зміст:** Клешнюватий ; Никанорович ; Хмільна музика весни ; Перекривала мати хату ; Криницю виливали.

Пронченко Михайло

1038. **«Шахтарська** любов» : (ліро-поема) / публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 41/42 (листоп.). – С. 14–15. – 3 фондів від. рукоп. Ін-ту літ. НАН України.

Савченко Ігор

1039. **[Тези** виступу на обговоренні сценарію О. Ільченка про Т. Шевченка] / публ. Л. Череватенка // КІНО-КОЛО. – 2006. – Зима (№ 32). – С. 131.

Седляр Василь

1040. **Листи** до Оксани Павленко [18 ; 1925–1936 рр.] / публ. Леоніда Череватенка // Вітчизна. – 1987. – № 10. – С. 193–205 : фот. – Підписи під фот.: «М. Бойчук. Фото. 1920-х рр.» ; «О. Павленко. Портрет Белли Уїтца. Рисунок 30-х рр.» ; «О. Павленко. Ескіз розпису декоративної вази. Кінець 1920 р.» ; «В. Седляр. Ілюстрація до поеми Т. Шевченка “Гайдамаки”. 1931 р. Друкарський відбиток, акварель. Публікується вперше» ; «В. Седляр. Картон до фрески “Індустріалізація”. 1933 р.» ; «О. Павленко. “Б'є коноплі”. Темпера на картоні. 1920–1921 рр. Публікується вперше». – **Відгук:** Нове про Михайла Бойчука / Ігор Диченко // Культура і життя. – 1988. – 3 січ., № 1 (2907). – С. 7.

Ситник Микола

1041. **Ситник М.** «...Моя відсутність – довга і тяжка» : [вірші] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1994. – № 1. – С. 54–57. – **Зміст:** «Моя душа розділена надвоє...» ; В гуртожитку ; Київ ; «Копичка сіна під ліщиною...» ; «Ніч прийшла на берег...» ; «Сиплеться, сиплеться, сиплеться...» ; Осінь ; Зима ; «Садила мати на грядках цибулю...» ; «У хаті в мене глиняна долівка...» ; «Вже пам'ять зароста все більше...» ; «Моєму невгамовному єству...».

1042. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1996. – 22 лют., № 8 (4676). – С. 8. – **Зміст:** Столиця ; Ластівка ; Березень ; Передчуття ; Останнє слово ; Могильники.

1043. **Месник** : оповідання / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1994. – № 1. – С. 57–73.

Славутич Яр

1044. **«Шумить Дніпро широкими степами...»** : [вірші] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1993. – № 1. – С. 135–136 : фот. – **Зміст:** Січовик ; Побратими ; Прудивус ; Коні ; Дід із Січеслава : *пам'яті Д. І. Яворницького* ; Над Бористеном ; Амазонки.

Сосюра Володимир

1045. **«Слово»** : [поема] / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1998. – 17 верес., № 34/35 (4798/4799). – С. 4.

Стефанович Олекса

1046. **Поезії** / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1990. – № 10. – С. 81–87. – **Зміст:** Плач Ярославни ; Недобре ; Кінецьсвітнє ; *З циклу «Голод»* : II. «Завили собаки як на пожар...» ; III. «Сказав хтось: “Молочно і медяно...”» ; «Небеса в воді – в синім неводі...» ; «Ходить Осінь, молодиця смаглолиця...» ; Татари ; Гетсиманія ; «Жабиний хор не дасть собі спокою...» ; Шевченко ; *З «Волинських сонетів»* : I. На Боні ; II. Велика-Глуша ; III. Волинь ; Русалки : (*сонет*) ; «Подивися туди, подивись...» ; Крізь смерть ; «Вітри безпритульні, голодні...» ; Осіннє ; «Просто. Не йти праворуч...» ; Сокіл ; «Впадіте на земське лоно...» ; Княгиня Металева ; «Возстала і лик закрила...» ; Перун ; *З Апокаліпси* : (XIX, 11–15) ; 1941–1944 ; О. Ольжичеві ; «Нам не знать, як згашено кров...» ; Великодне ; Листопадове ; Гоголь.

Стус Василь

1047. **Редакторіві «Вітчизни»** Л. Дмитерку. Копія: «Літ. України» (з приводу ст. Л. Дмитерка «Місце в бою...» – літератора, який опинився по той бік барикади) / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1992. – 5 берез., № 9 (4475). – С. 7.

Переклад

1048. **Целян П.** **Поезії** / Пауль Целян ; переклав з нім. Василь Стус ; публ. Л. Череватенка // Основа. – 1997. – № 33 (11). – С. 59–65. – **Зміст:** «Кажі й ти...» ; «Пасматі сонця...» ; Темне вікно у вересні ; «ти можеш мене...» ; Схил ; «Ландшафт з істоками...» ; «Кінець намулові, тоді...» ; Лиха доля ; Фуга смерті.

Теліга Олена

1049. **Мов** корабель у заграві пожежі : [поезії] / публ. Л. Череватенка // Україна. – 1989. – № 43 (1707), 22 жовт. – С. 8–9 : фотопортр. – **Зміст:** Вечірня пісня ; Без назви ; «Тремтить кохання на розквітлих квітах...» ; Лист ; П'ятий поверх ; Козачок ; 1933–1939 («Незнаний нам початок і кінець...») ; Засудженим.

1050. **Поезії** / [публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1990. – № 1. – С. 58–62 : фот. – (Нашого цвіту – по всьому світу). – **Зміст:** Поворот ; *Чорна площа* : I. «Це ввижається в ніч...» ; II. «Сірий натовп...» ; III. «Мужні пальці торкнулись рук...» ; «Ніч була розбурхана і тьмяна...» ; «Гострі очі розкриті в морок...» ; Життя : *Василеві Куриленкові* ; Соняшний спогад : *Василеві К(уриленкові)* : I. «Мій чорний день хитнувся і розтанув...» ; II. «День липневий жовто-червоний...» ; III. «Де ж ти смієшся, думаєш і ходиш...» ; Напередодні : I. «Коли приходиш, ніжний і шумний...» ; II. «Не раз кажу...» ; Мужчинам ; «Усе – лише не це... Не ці спокійні дні...» ; Чужа весна ; Неповторне свято.

Терещенко Микола

1051. **З ранніх** поезій Миколи Терещенка (1916–1920) / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1998. – 10 груд., № 48 (4812). – С. 6. – **Зміст:** «Яка зелена блакить...» ;

«О, тільки спокій-свічадо плесне...» ; Газела ; «Серце сповнилося жалю...» ; «Печаль...» ; «Мій край над прірвою стоїть...» ; «В літній день мрійне ворожіння...» ; «Золотострунне рокотання...» ; «Їх нема...» ; «Спинись під сонцем, стань і стій...» ; «У за-лах самотніх палацу...» ; «О тиха радість і воркування...» ; «Закоханий, мов піднебес-ний птах...» ; Комоні слави ; Пісня повна шепоту шовкового.

Тичина Павло

1052. **Ульшин Є.** Рукописні сторінки «режисерського сценарію» Павла Тичи-ни : [розкадровка і розпис вірша «На Майдані» з правками Павла Тичини] / Євген Ульшин ; мал.: Ю. Тупицький, Ю. Слупський, Ю. Хоменко, А. Кирик, В. Андрощук, В. Фещенко, В. Перегуда, Ю. Чорний, Р. Балаян, Сільвія Сергейчикова ; публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрана. – 1991. – № 1 (354). – С. 2–3. **Див. № 1151.**

Удовиченко Микола

1053. **Поезії** / публ. Л. Череватенка // Літ. Україна. – 1997. – 19 черв., № 24 (4742). – С. 4. – (Сторінка поезії). – **Зміст:** Великодень ; Криниця сльози ; Стіна ; Биківня ; Побратими Іуди ; Притулок ; Кладка ; Провина ; Данте ; Заповіт ; Останній політ.

1054. **Вибрані** поезії з різних років / публ. Л. Череватенка // Зерна. – 1998. – Число 4/5. – С. 54–59. – **Зміст:** «Віддалені місячні дзвони...» ; На останньому диханні ; Слово до читача ; Корабель ; Маскарад ; «Бачив я летючий спалах...» ; Лідії Божко (Удовиченковій) ; Правдиві сосни ; Білі кури ; Лебідь ; «Не юна дівчина блукає...» ; «День майбутній...» ; Лідії («Я не шукав для тебе теми...») ; Лідії («Мене хита між по-люсами...»).

Переклади

1055. **Блага Л.** Де я живу ; Люстро в глибині : [вірші] / Лучіан Блага ; пер. з румун. М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 98–99. – (Поезії в перекладі Миколи Удовиченка).

1056. **Брель Ж.** Не знаю, чому... ; Любив я... : [вірші] / Жак Брель ; пер. з фр. М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 102. – (По-езії в перекладі Миколи Удовиченка).

1057. **Жале.** Поезії / Жале ; [пер. з перс.] М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 100–101. – (Поезії в перекладі Миколи Удовичен-ка). – **Зміст:** Він загубився... ; Чекання ; Відчини вікно ; Заснулий капітан.

1058. **Каррера Х. А.** Двері, розчинені в дерева ; Спів серед ночі ; Книга ніжності : [вірші] / Андрада Хорхе Каррера ; пер. з ісп. М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 95–96. – (Поезії в перекладі Миколи Удовиченка).

1059. **Максимович Д.** Сіно ; Все одно : [вірші] / Десанка Максимович ; пер. з серб. М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (838). – С. 99–100. – (Поезії в перекладі Миколи Удовиченка).

1060. **Сюперв'ель Ж.** Через віддаль ; Коні часу : [вірші] / Жюль Сюперв'ель ; пер. з фр. М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 97–98. – (Поезії в перекладі Миколи Удовиченка).

1061. **Фрост Р.** Зупинка у вечірньому лісі ; Обтрушений сніг : [вірші] / Роберт Фрост ; пер. з англ. М. Удовиченка ; публ. Л. Череватенка // Всесвіт. – 1998. – № 11 (840). – С. 96–97. – (Поезії в перекладі Миколи Удовиченка).

1062. **Лист** до Президента України Леоніда Кравчука / публ. Л. Череватенка // Зерна. – 1998. – Число 4/5. – С. 53.

Фальківський Дмитро

1063. **«Панна»** Яніна : оповідання / [передм., публ. Л. Череватенка] // Дніпро. – 1998. – № 11/12. – С. 94–98.

Філановський Григорій

1064. **Спогад** про Савченка : [про перебування І. Савченка у квартирі Філановських (Москва)] / публ. Л. Череватенка // КІНО-КОЛО. – 2006. – Зима (№ 32). – С. 120.

Фіншбейн Мойсей

1065. **І присмерк** на вустах : [вірші] / публ. Л. Череватенка // Україна. – 1989. – № 35 (1699), 27 серп. – С. 14–15. – **Зміст:** «Коли мій спраглий зір...» ; Яр : І. «У вранішню тишу...» ; ІІ. «Понад Бабиним Яром летять журавлі...» ; Пам'яті Пауля Целяна Чернівці, 1978 ; Мить ; Поезія Пам'яті Л. С. Первомайського ; Кол Нідрей ; Ab Antiquo I ; Ab Antiquo II ; «...ще корба, ще колодязний спочин..» : М. Лукашеві ; Ріка ; «...І вже вуста судою звело...» : Богданові Бойчуку 5–6 лютого 1989 р., Мюнхен ; Здалека.

Василь Хмурий (Бутенко Василь Онисимович)

1066. **«Звенигора»** / публ. [Л. Череватенка] // Дніпро. – 1994. – № 9/10. – С. 52–55. – *Передрук:* Хмурий В. Нотатки про театр, кіно та просторове мистецтво / Василь Хмурий. – Київ : 1930.

Яценко Євген

1067. **Воля** до порядку : [стаття] / публ. Л. Череватенка // Дніпро. – 1995. – № 7/8. – С. 100–131.

* * *

1068. **Пришелець** : кольорова розкадровка №№ 1–36 худож. кф : [авт. сценарію Є. Шатько ; реж.-постановник Л. Биков, оператор В. Ілленко, худож. С. Бржестовський] / публ. Л. Череватенка // Новини кіноекрану. – 1979. – № 10 (219). – С. 16, 3-я та 4-а с. обкл.

1069. **Товстенко Н.** [Лист-донос секретаря Ірпін. міському Компартії України № 338 від 16 листоп. 1979 р. до Спілки письменників СРСР, Спілки письменників України про участь Д. Ф. Паламарчука в оунів. підпіллі] / публ. Л. Череватенка // «Встає рятівником із небуття сонетів» : [передмова] / Л. Череватенко // Ередія Ж.-М. де. Трофеї. – Київ, 2001. – С. 35–36. – **Відгук:** «Трофеї» Ередія і Паламарчука / Анатолій Зборовський // Слово Просвіти. – 2002. – 22–28 берез., число 12 (129). – С. 13.

З творчої спадщини діячів культури Білорусії та Росії

Сидаренко Василь (Сідарэнка Василь)

1070. **Сідарэнка В.** Крыўбас : [вірш] / В. Сідарэнка ; пер. та публ. Л. Череватенка // Кур'єр Кривбасу. – 1997. – № 83/84, серп. – 3-я с. обкл. – (Крицевий край. Антологія поезії про Криворіжжя).

Мандельштам Осип

1071. **Крамниця** дешевих ляльок : [рец. на кф С. Комарова «Кукла с миллионами»] / [пер. та публ. Л. Череватенка] // Новини кіноекрана. – 1991. – № 2 (355). – С. 6–7 : фот. – Без підпису. – Підписи під фот.: «Фото О. Е. Мандельштама. Із судової справи», «О. Е. Мандельштам. Рисунок Петра Матурича». – *Передрук:* Те саме // Кіно. – 1929. – № 6 (54), берез. – С. 12 : мал. – *Від упоряд.:* авторство перекладу Л. Череватенка встановлено на підставі архів. матеріалів (ЦДАЛМУ. Ф.1242. Дзюба Іван Михайлович (1931 р. н.), літературознавець, літературний критик і державний діяч. Оп. 1; од. зб. 179; 1961–1995 рр). – С. 35–36.

1072. **Татарські** ковбої : [рец. на кф «Пісня на камені», реж.: Х. Херсонський, Л. Мур ; «Госкино»] / [пер. та публ. Л. Череватенка] // Новини кіноекрана. – 1992. – № 8 (374). – С. 6–7 : іл. – Без підпису. – Підпис під іл.: «Осип Мандельштам. Рис. О. Осмьоркіна. 1937 р.». – (Колокруг). – *Переклад та передрук:* Мандельштам О. Та-

тарские ковбои // Сов. экран. – 1926. – № 14, 6 апр. – С. 4. – *Від упоряд.:* авторство перекладу Л. Череватенка встановлено на підставі архів. матеріалів (ЦДАЛМУ. Ф.1242. Дзюба Іван Михайлович (1931 р. н.), літературознавець, літературний критик і державний діяч. Оп. 1; од. зб. 179; 1961–1995 pp). – С. 35–36.

Листування Л. Череватенка

1073. **Лист** до І. Качуровського / Леонід Череватенко ; публ. О. Дека // *Соборність* : літ.-худож. журн. укр. письменників Німеччини. – 2000. – № 2, верес. – С. 119. – *Вміщено у ст.:* Дека О. Увага – провокація! // Там само.

1074. **Лист**-привітання / Л. Череватенко // *Провісник* : довженків. літ.-худож., наук.-популяр. і громад.-політ. альм. : незалеж. вид. українців Росії / *Фундатор* – небіж О. П. Довженка Тарас Дудко. – 2003. – № 1, літо. – С. 185. – (Нам пишуть). – На обк. зазначено: 2003. – № 2.

1075. **Лист** / Леонід Череватенко, м. Буча Київ. обл. // *Провісник* : довженків. літ.-худож., наук.-популяр. і громад.-політ. альм. : незалеж. вид. українців Росії / *Фундатор* – небіж О. П. Довженка Тарас Дудко. – 2004. – № 3, літо. – С. 145. – (Нам пишуть). – ISBN 966-07-01561-9. – *Пропозиції на адресу фундатора видання: «...Звичайно, це чи не єдине україномовне видання в “демократичній” Російській Федерації, але саме ця обставина покладає на нього особливу відповідальність. Чесно кажучи, я гадав, що “Провісник” передусім подаватиме новини довженкознавства, тим паче, що ми напередодні ювілею. Поза сумнівом, це може бути і “громадсько-політичний” орган, але за умови, що там друкуватимуться матеріали свіжі, незатерті – як в Україні, так і в Росії. Бо інакше хто його читатиме? Більше того – навіщо в такому разі витратити на нього гроші?».*

1076. **Лист** до [Корнієнків-Танюків] від 22 серп. 1974 р. м. Буча : [зокрема відгук на кн. Л. Танюка «Марьян Крушельницький» (Москва, 1974)] / Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. *Лінія життя*: (з щоденників). У 2 т. Т. 2: 1971–1980 / *Лесь Танюк*. – Харків, 2004. – С. 153.

1077. **Лист** до [Корнієнків-Танюків] від 25.02.1970 р. : [про сценар. справи на к/с ім. О. Довженка; про співпрацю з журн. «Дніпро»] / Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. *Лінія життя*: (з щоденників). У 2 т. Т. 1: 1964–1970 / *Лесь Танюк*. – Харків, 2004. – С. 412–414.

1078. **Листівка** до [Корнієнків-Танюків] від [8 груд. з Києва] : [про загибель А. Горської] / Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. *Лінія життя*: (з щоденників). У 2 т. Т.1: 1964–1970 / *Лесь Танюк* – Харків, 2004. – С. 537, 540.

1079. **Лист** [без дати; вітання з м. Києва із завершенням роботи] / Леонід Череватенко // Гусейнов Г. *Господні зерна* : у 8 кн. *Post scriptum* / публ. Григорія Джамаловича Гусейнова. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 504–505.

1080. **Лист** до Б. Гориня від 24 липня 1965 р., Київ / Л. Череватенко // Горинь Б. *Не тільки про себе* : роман-колаж у 3 кн. Кн. перша (1955–1965) / Богдан Горинь. – Київ : ПУЛЬСАРИ, 2006. – 346 с. : іл., портр. – Див.: с. 324. – *Про прохання Л. Череватенка написати для журналу «Новини кіноекрану» невеличку розвідку під умовною назвою «Кіно і малярство» та передати аналогічне прохання М. Скорику.*

1081. **Лист** до Ігоря Ігоревича [Лимана] від 17.06.2009 / Л. Череватенко // *Матеріали з історії Бердянського державного педагогічного університету. Т. IV: Бердянський інститут соціального виховання. Педагогічний інститут. Учительський інститут. (1932–1953 роки)* ; [упоряд.: В. М. Константинова, І. І. Лиман]. – Київ, 2009. –

С. 657–658. – *Про підготовку до друку двотомника Євгена Плужника, куди мають увійти всі його твори (поезія, проза, драматургія), а також епістолярій і публічні заяви про паралельну роботу над повнометражним документально-публіцистичним фільмом, який охопить усі етапи його біографії – від Кантемирівки до Соловків.*

1082. **Лист** до Н. Корнієнко від 8.12.70 : [про загибель А. Горської] / Ваш Льоня [Череватенко] ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – Т. 26: Щоденники без купюр: 1970 р., берез.–груд. – С. 405–406.

1083. **Лист** до Н. Корнієнко від 25.02.70 м. Буча / Льоня Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – Т. 25: Щоденники без купюр: 1969 р., лип.–груд. – 1970 р., січ.–лют. С. 602–604 : фот.

1084. **Лист** до Л. Копелева від 15.02.1973 ; [Дві листівки без дат цього періоду] : [про перекладацькі справи] / Леонід Череватенко ; публ. В. Н. Абросимової // Єгупець = Егупец : [альманах] / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (голов. ред.) ; Центр дослідж. історії та культури Східноєвроп. єврейства, Б-ка Євроазіат. єврейського Конгресу]. – Київ, 2013. – № 22. – С. 445–446. – *Подано у публ.: «В зоні доверителюности и сердечности: из переписки украинских писателей : [І. Дзюби, Г. Кочура, І. Світличного, Л. Світличної, Л. Череватенка] со Львом Копелевым» / публ. В. Н. Абросимовой ; вступ. заметки и примеч. М. Г. Соколянского // Там само. – Про Л. Череватенка як перекладача і кінематографіста (с. 445).*

1085. **Листи** від 15 серп. 1965 р., 16 черв. 1966 р., 16 верес. 1966 р. [до А. Горської] / Л. Череватенко // Життєпис мовою листів / [авт.-упоряд. Людмила Огнева ; за ред. Олексія Зарецького]. – Донецьк, 2013. – С. 208–210, 212–214.

1086. **Листівка** до Н. Корнієнко від 8.1.71, м. Буча : [вітання із захистом дис.] / Льоня [Череватенко] ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – Т. 27: Щоденники без купюр: 1971 р., січ.–лип. – С. 44.

1087. **Березневий** каламут від Льоні Череватенка. Лист до [Нелі Корнієнко] / Леонід Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Лесь. Твори : в 60-ти томах / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 34: Щоденники без купюр, 1973 р. (жовтень–грудень) – 1974 р. (січень–квітень). – С. 464.

1088. **Лист** до Валентини М. Демуцької від 15.06.72 / Л. Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 29: Щоденники без купюр: 1972 р., січ.–серп. – С. 429.

1089. **Лист** до Л. Танюка від 20.10.72, м. Буча / Л. Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 31: Щоденники без купюр: 1972 р. верес.–серп. – С. 272. – *У листі йдеться про життя, яке «..вообще набуває масштабів божевілля...» та особисті втрати Л. Череватенка.*

1090. **Лист** до Танюків-Корнієнків від 26.09.72, м. Буча / Л. Череватенко ; публ. Леся Танюка // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 31: Щоденники без купюр: 1972 р. верес.–серп. – С. 41–42. – *Про Валентину Демуцьку і Орісю Стешенко, Ярка Лесюка зі Львова та особисте життя, зокрема про хвороби батьків та рідних, розлучення та загублені документи.*

1091. **[Лист]** Буча, 22.9.74 / Леонід Череватенко ; публ. Лесь Танюк // Танюк Л. Твори : в 60 т. / Лесь Танюк. – Київ, 2015. – Т. 36: Щоденники без купюр, 1974 р. (верес.–груд.). – С. 171–172. – *Про участь в археологічних розкопках та сенсаційну знахідку.*

1092/1094. ***Листи** / Леонід Череватенко // Добридень «Кур'єре Кривбасу»!: двадцятилітня історія українського часопису в листах читачів та авторів / упоряд. Г. Д. Гусейнов ; авт. післямови С. А. Гальченко. – Київ, 2016.

Редагування, упорядкування, рецензування, інтерв'ю Редагування

1999

1095. **О краю мій...** : твори, док., біогр. нарис / О. Теліга ; [упоряд., перед. слово, прим., біогр. нарис Н. Миронець ; редкол.: С. Гальченко, ...Л. Череватенко та ін.]. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 1999. – 494 с. : фотоіл., портр. – ISBN 966-7018-36-9.

2000

1096. **Карпенко М.** На Перуновій обмілині : (книги-видіння) / Микола Карпенко ; худож. Петро Печорний ; [ред. Леонід Череватенко]. – Київ : Вадим Карпенко, 2000. – 175 с. : іл. – ISBN 966-95418-9-1.

1097. **Перс С.** Поетичні твори / Сен-Жон Перс ; з фр. переклав М. Москаленко ; [редкол.: В. Коптілов, ...Леонід Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2000. – 478 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1960). – ISBN 966-7305-41-4. – ISBN 966-7305-43-0.

2002

1098. **Сімон К.** Дорога Фландрії. Зоосад : [романи] / Клод Сімон ; переклав з фр. Роман Осадчук ; [передм. Р. Осадчука ; редкол.: В. Коптілов, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2002. – 495 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1985). – ISBN 966-7305-73-2.

2003

1099. **Канетті Е.** Засліплення : [роман] / Еліас Канетті ; переклав з нім. Олекса Логвиненко ; [передм. Д. Затонського ; редкол.: Д. Затонський, ...Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2003. – 511 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1981). – ISBN 966-7305-85-6.

2004

1100. **Єйтс В. Б.** Вибрані твори : поезії, поеми та драми : пер. з англ. / Вільям Батлер Єйтс ; [переклав з англ. О. Мокровольський ; передм. С. Павличко ; післямова І. Мокровольської ; редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2004. – 636 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1923). – ISBN 966-7305-96-1.

2005

1101. **Грас Г.** Бляшаний барабан : [роман] / Гюнтер Грас ; з нім. переклав О. Логвиненко ; [передм. Д. Затонського ; ред. С. Вишенський ; редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2005. – 776 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1999). – ISBN 966-8118-08-1.

1102. **Жід А.** Фальшивомонетники : роман / Андре Жід ; пер. з фр. Віктора Шовкуна ; [передм. Мартіни Сагер ; редкол.: Д. Затонський, ...Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2005. – 391 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1947). – ISBN 966-8118-18-9.

2006

1103. **Бекет С.** Молой : [роман] / Самюель Бекет ; переклав з фр. Петро Тарашук ; [післямова Ж.-Ж. Маю ; редкол.: Д. Затонський, ...Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2006. – 255 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1969). – ISBN 966-8118-44-8.

1104. **Сартр Ж.-П.** Шляхи свободи : трилогія. [Ч.] I. : Зрілий вік : роман / Жан-Поль Сартр ; пер. з фр. Леоніда Кононовича ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2006. – 382 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1964). – ISBN 966-8118-31-6.

1105. **Теліга О.** О краю мій... Твори. Документи. Біографічний нарис / упоряд., біогр. нарис Н. І. Миронець ; [редкол.: С. Гальченко, ... Л. Череватенко]. – 2-е вид., випр. і допов. – Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2006. – 496 с., 230 іл. – ISBN 966-7601-52-8.

2007

1106. **Моррісон Т.** Пісня Соломона : [роман] / Тоні Моррісон ; пер. з англ. Олега Короля ; [післямова Тамари Денисової ; редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2007. – 375 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1993). – ISBN 966-8118-46-4.

2008

1107. **Гіні Ш.** Відкритий ґрунт : вибр. твори : (1966–1996) / Шеймас Гіні ; з англ. переклав Олександр Мокровольський ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2008. – 335, [5] с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1995). – ISBN 966-8118-60-X.

1108. **Кавабата** Ясунорі. Стугін гори. Давня столиця. Танцівниці : [романи] / Ясунорі Кавабата ; переклав з япон. Іван Дзюб ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2008. – 587 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1968). – ISBN 966-8118-59-6.

1109. **Мілош Ч.** Вибрані твори : пер. з пол. / Чеслав Мілош ; [пер.: Н. Сняденко, Д. Павличка, Н. Білоцерківець ; редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2008. – 350 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1980). – ISBN 916-8148-61-8.

1110. **Сартр Ж.-П.** Шляхи свободи : трилогія. [Ч.] II. : Відстрочення : роман / Жан-Поль Сартр ; пер. з фр. Леоніда Кононовича ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2008. – 443 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1964). – ISBN 978-966-8118-51-7.

1111. **Шоу Б.** Вибрані твори : пер. з англ. Т. 1. / Бернард Шоу ; за ред. Олександра Тереха ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського : Юніверс, 2008. – 333 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1925). – ISBN 978-966-8118-5-6.

2009

1112. **Бекет С.** Малон умирає. Несказаний : [романи] / Самюель Бекет ; [післямова] та пер. з фр. Петра Тарашука ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Юніверс, 2009. – 260 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1969). – ISBN 978-966-8118-64-7.

1113. **Манн Т.** Зачарована гора : [роман] / Томас Манн ; з нім. переклав Роман Осадчук ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко ; ред. І. Білик]. – Київ : Юніверс, 2009. – Т. 1. – 2009. – 420 с. : іл., портр. ; Т. 2. – 486 с. : іл., портр. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1929). – ISBN 978-966-8118-65-4.

1114. **Шоу Б.** Вибрані твори : пер. з англ. Т. 2 / Бернард Шоу ; за ред. Олександра Мокровольського ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського : Юніверс, 2009. – 462 с. : іл. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1925). – ISBN 978-966-96882-0-0.

2010

1115. **Бергсон А.** Творча еволюція / Анрі Бергсон ; пер. з фр. Романа Осадчука ; [редкол.: Т. Денисова, ... Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського, 2010. – 318 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1927). – ISBN 978-966-2355-10-9.

1116. **Ле Клезіо Ж. М. Г.** Потоп : роман / Жан Марі Гюстав Ле Клезіо ; пер. з фр. Галини Чернієнко ; [редкол.: Д. Затонський, ... Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського, 2010. – 252 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 2008). – ISBN 978-966-2355-04-8.

2012

1117. **Гофштейн Д.** О білий світе мій... : вибр. поезії / Давид Гофштейн ; [упоряд. В. Богуславська ; ред.: Л. Череватенко, П. Рихло]. – Київ : Дух і Літера, 2012. – 461 с. –

ISBN 978-966-478-229-4. – *Прізвище Л. Череватенка у переліку осіб, яким редакція «вдячна за допомогу у підготовці до видання цієї книги» (с. 448).*

2013

1118. **Гамсун К.** На зарослих стежках : [щоденник. записи] / Кнут Гамсун ; [пер. з норвез. Галини Кирпи ; редкол.: Д. Затонський, ...Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського, 2013. – 156 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1920). – ISBN 978-966-2355-40-6.

1119. **Єлінек Е.** За дверима : [роман] / Ельфріде Єлінек ; з нім. переклала Оксана Курилас ; [редкол.: Т. Денисова, ... Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського, 2013. – 214 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 2004). – ISBN 978-966-2355-41-3.

1120. **Фолкнер В.** Світло в серпні : [роман] / Вільям Фолкнер ; пер. з англ. Олега Короля ; [редкол.: Т. Денисова, ... Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського, 2013. – 359 с. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1949). – ISBN 978-966-2355-38-3.

2014

1121. **Франс А.** Пінгвінський острів : [роман] / Анатоль Франс ; пер. з фр. Валер'яна Підмогильного ; [передм. Л. Череватенка ; редкол.: Т. Денисова, ...Л. Череватенко]. – Київ : Вид-во Жупанського, 2014. – 263 с. : іл., портр. – (Лауреати Нобелівської премії ; 1921). – ISBN 978-966-2355-42-0.

1122. **Новини** кіноекрана (до 1981 р. «Новини кіноекрану») : укр. радян. щоміс. критич.-публіцист. ілюстр. журн. / Держ. ком. Ради міністрів УРСР по кінематографії та Спілки кінематографістів України ; з січ. 1991 р. – М-во культури України та трудовий колектив ; [редкол.: Гордій О. Г. (1976–1993),... Л. Череватенко та ін.]. – 1988. – № 1 (318) – № 9 (326). – Чл. редкол. ; 1988. – № 10 (327) – 1994. – № 1 (354) – № 3 (356). – Заст. голов. ред. – **Згадка**: Все життя – кіно : [про кінознавця С. В. Вишинського] / Оксана Мусієнко, Наталя Мусієнко // Укр. культура. – 2009. – № 3 (990). – С. 38–39. – *Про Л. Череватенка як редактора журналу «Новини кіноекрану».*

1123. **Дніпро** : щоміс. літ.-худож. журн. / [редкол.: М. Луків,... Л. Череватенко та ін.]. – 1990–2008. – Чл. редкол.

1124. **Розбудова** держави : незалеж. громад.-політ. та наук. часоп. держ. думки / засн. і вид. громад. орг. Фондація ім. О. Ольжича (1992–2000 рр.) ; [редкол.: О. Шморгун (голов. ред., 1996–2000), ... Л. Череватенко та ін.] ; засн. і вид. Вид-во ім. Олени Теліги (2001–2012) ; [редкол.: А. Свідзинський (голов. ред., 2001–2005), ... Л. Череватенко та ін.]. – 1994. – № 8 (27). – 2005. – № 1/4, 5/8, 9/12. – Чл. редкол.

1125. **Соборність** : літ.-худож. журн. Київ. орг. НСПУ / Київ. орг. Нац. спілки письменників України ; засн.: Олександр Деко і Наталя Зубицька ; [редкол.: голов. ред. О. Деко, ...Л. Череватенко]. – Київ, 1997. – № 1, 2, 3 ; 1998. – № 1, 2 ; 1999. – № 1, 2. – Чл. редкол. – У 1998–2004 рр. видавався у Мюнхені; з 2000 р. під назвою: Соборність = Sobornist : міжнар. літ.-худож. журн. укр. письменників у Німеччині. – **Відгук**: До читачів / Олександр Деко // Соборність : літ.-худож. журн. укр. письменників Німеччини. – 2000, Мюнхен. – № 1. – С. 3. – *Згадка про Л. Череватенка у переліку членів редакції, які вибули.*

1126. ***Література** та життя = Литература и жизнь : газ. Конгресу літераторів України / Всеукр. твор. спілка «Конгрес літераторів України» ; [редкол.: голов. ред.: В. Басиров, Л. Скорик, С. Бондаренко ; чл.: С. Главацький, Ю. Кириченко, О. Корж, А. Кримський, В. Спектор, П. Толочко, І. Трахтенберг, ...Л. Череватенко]. – Київ, 2007–2012.

Науковий консультант, рецензент

1988

1127. **Брюховецька Л.** Література і кіно: проблеми взаємин : літ.-критич. нарис / Лариса Брюховецька ; [рецензенти: М. І. Слободян, Л. В. Череватенко]. – Київ : Рад. письменник, 1988. – 183 с. – ISBN 5-333-00020-4.

1999

1128. **100** фільмів українського кіно : анот. кат. за проектом ЮНЕСКО «Нац. кінематогр. спадщина» / М-во культури і мистец. України, Голов. упр. кінематогр. за участю Нац. коміс. України у справах ЮНЕСКО ; [упоряд.: Раїса Беляєва, Раїса Прокопенко ; наук. консультант Леонід Череватенко ; експерт. рада: Оксана Мусієнко, Олена Онищенко, Ольга Пашкова, Валентина Слободян, Олександр Рутковський, Сергій Тримбач ; пер. Лесь Герасимчук ; за ред. Андрія Топачевського]. – Київ : Спалах, 1996. – 128 с. : іл. – Текст укр., англ. – (100-річчя світового кінематографа. 1895–1995). – ISBN 966-512-045-X.

2001–2012

1129. **Енциклопедія** Сучасної України / НАН України, НТШ, Координац. Бюро ЕСУ НАН України ; голов. редкол.: Дзюба І. М. (співголова), Жуковський А. І. (співголова) [та ін.]. – Т. 1: А–Т. 12: Кал–Ки. – Київ, 2001–2012. – Л. Череватенко – наук. консультант та рецензент. – С. 712. – ISBN 966-02-2074-X.

1130. **Антологія** єврейської поезії : укр. пер. з їдишу / [уклад. та ред. Велвл Чернін, Валерія Богуславська ; редкол.: Л. Фінберг та ін. ; наук. ред.: Леся Лисенко, Леонід Череватенко, Григорій Фалькович, Гелій Аронов ; Центр дослідж. євр. історії та культури НаУКМА]. – Київ : [Дух і Літера], 2011. – 671 с., [8] арк. іл. – Бібліогр.: с. 670–671. – Імен. покажч.: с. 657–669. – ISBN 966-378-042-8.

Упорядкування

1988

1131. **Плужник Є.** Поезії / Євген Плужник ; [упоряд., вступ. ст. і прим. Л. В. Череватенка ; фронтиспіс-гравюра В. Я. Чебаніка ; редкол.: В. В. Біленко, І. Ф. Драч, В. Р. Коломієць, Л. В. Костенко, С. А. Крижанівський, Р. М. Лубківський, О. В. Лупій, Л. М. Новиченко, Б. І. Олійник, П. М. Перебийніс ; рецензент В. В. Яременко]. – Київ : Радян. письменник, 1988. – 415 с. – (Бібліотека поета). – Примітки. – С. 353–410. – ISBN 5-333-00099-9. – **Відгуки:** Дни ранней осени / Петро Чалый // Плужник Е. Родюча земля : стихи, поэмы, роман : пер. с укр. / Е. П. Плужник ; сост. П. Д. Чалый. – Воронеж : Ред. газ. «Коммуна» ; Изд-во им. Е. А. Болховитинова, 2002. – С. 375–409. – Про Л. Череватенка: с. 401–402. – (Библиотека «Коммуны») ; Жар думок Євгена Плужника: лірика як художньо-філософський феномен / Ганна Токмань. – Київ, 1999. – 162 с. – Див.: с. 54 ; Біблійні алюзії, нігілізм і біль: спадщина «старої інтелігенції» : (за поемою Є. Плужника «Галілей») / Лідія Зелінська // Творчість Євгена Плужника і літературний процес ХХ століття на Україні : зб. наук. пр. / Ін-т літ. ім. Т. Шевченка НАН України, Спілка письменників України, Рівнен. економ.-гуманітар. ін-т ; [упоряд.: Гон М. Я., Шанюк В. І.]. – Рівне, 1999. – С. 46–57. – Див.: с. 55 ; Євген Плужник: перша збірка і вся поетична творчість... / Мойсей Гон // Там само. – С. 57–69. – *На с. 61 йдеться про Л. Череватенка як упорядника і автора передмови до найповнішого на той час видання творів поета.*

1991

1132. **Багрянний І.** Сад Гетсиманський : [роман] / Іван Багрянний ; [упоряд., післямова Л. Череватенка]. – Київ : Час, 1991. – 509 с. – ISBN 588-5200-92-0.

1992

1133. **Плужник Є.** Змова у Києві : [роман, п'єси] / Є. Плужник ; [упоряд., передм. та прим. Л. В. Череватенка ; ред. В. В. Тарнавський]. – Київ : Укр. письменник, 1992. – 428 с. – Прим.: с. 426–427. – **Зміст:** Недуга : роман ; Професор Сухораб : п'єса на три дії ; У дворі на передмісті : комедія на 4 частини ; Змова у Києві : віршована трагікомедія на 7 картин ; Гришун-Грищук Іван. Останні дні поета. – С. 418–427. – ISBN 533-3006-80-6. – **Відгуки:** Непростима недуга: Євген Плужник / Микола Рябчук // Каміння й Сізіф : літ. есеї / Микола Рябчук. – Харків, 2016. – С. 63–69. – Див.: с. 67 ; Риси кримінальної драми в трагікомедії Є. Плужника «Змова в Києві» / К. І. Суховеєнко // Мільйон історій: поетика пригод у літературі та медіа : [зб. наук. матеріалів конф., Бердянськ, 22–23 верес. 2016 р.] / Ін-т філології та соц. комунікацій Бердян. держ. пед. ун-ту. – Бердянськ, 2016. – С. 156–158 ; Національне письменство у процесах деколонізації українства / Т. Шептицька // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Українознавство. – 2014. – № 1 (17). – С. 53–56. – Див.: с. 56 ; Казкові елементи в трагікомедії Є. Плужника «Змова в Києві» / К. І. Суховеєнко // «У тридев'ятому царстві»: феномен казки в літературі, фольклорі і медіа : матеріали Міжнар. наук. конф. (25–26 верес. 2014 р.) : збірник / Бердян. держ. пед. ун-т. – Бердянськ, 2014. – С. 130–131 ; Непростима недуга: виповнилося 100 років від дня народження видатного українського поета Євгена Плужника / М. Рябчук // День. – 1998. – 29 груд., № 250 (536). – С. 7 ; ...І маленького людського серця агонія / Анжела Матющенко // Сучасність. – 1993. – № 7 (387). – С. 126–128. – *На с. 126 йдеться про Л. Череватенка: «...Наприкінці минулого року наш читач-інтелектуал, не дуже розбещений увагою видавців, отримав справжню нагоду для втіхи: в “Українському письменнику” вийшли окремою книгою під назвою “Змова у Києві” єдиний роман і три п'єси Євгена Плужника. Отже, ті, кому пощастило придбати видану кілька років тому книгу його віршів, змогли нарешті скласти повноцінне уявлення про одну з найоригінальніших літературних постатей бурхливих 20–30-х років. Об'єднує ці видання також особа упорядника й автора вступних статей Леоніда Череватенка, надзвичайно відданого та натхненного дослідника Плужникового доробку. Якщо його передмова до книжки віршів є розлогим літературно-біографічним нарисом, наснаженим багатющим фактажем, то “Змова у Києві” відкриває не менш солідний критико-публіцистичний виступ...».*

1994

1134. **Ольжич О.** Незнаному Воякові: заповідане живим / О. Ольжич ; [упоряд., післямова і прим. Л. Череватенка]. – Київ : Фондація ім. О. Ольжича, 1994. – 432 с. – (Дніпро ; № 2/4, спец. вип.). – Прим.: с. 425. – **Відгуки:** Ольжич О. Поезія. Проза / О. Ольжич ; [передм. М. Жулинського ; упоряд. Н. Лисенко] ; НАН України. Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фондація ім. О. Ольжича [та ін.]. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2007. – 543 с. – Див.: с. 482, 496–499, 504 ; Микола Плав'юк : Україна – життя моє. [У 3-х т.]. Т. 1: Терен В. Від селянського сина – до державника / Віктор Терен, Юрій Хорунжий. – Київ, 2002. – 349 с. – Див.: с. 287.

1995

1135. **Паламарчук Д.** Подзвіння : зб. віршів та пер. / Дмитро Паламарчук ; [передм. і упоряд. Л. Череватенка]. – Київ : Укр. письменник, 1995. – 168 с. – ISBN 5-333-1374-8.

1996

1136. **Михайло** Грицюк. Скульптура, графіка : альбом / [упоряд.: Наталя Грицюк, Леонід Череватенко ; авт. передм. Леонід Череватенко]. – Київ : Довіра, 1996. – 143 с. : портр., іл. – ISBN 966-507-000-2.

1137. **Примітки** / Леонід Череватенко // Фішбейн М. Апокриф : поезії, переклади, проза / Мойсей Фішбейн. – Київ : Довіра, 1996. – С. 231–244. – (Примітки). – ISBN 966-507-004-5.

2000

1138. **Липа Ю.** Нотатник : новели / Юрій Липа ; [упоряд. Л. Череватенко]. – Київ : Укр. світ, 2000. – 295 с. – ISBN 966-7586-03-0.

2001

1139. **Ередіа Ж.-М. де.** Трофеї / Жозе-Марія де Ередіа ; переклав з фр. Д. Паламарчук ; [упоряд. та авт. передм. Л. Череватенко ; авт. післямови Д. Наливайко]. – Київ : Юніверс, 2001. – 278 с. – ISBN 966-7305-56-2. – **Відгуки:** Боліти болем слова нашого... / Роксолана Зорівчак. – Львів, 2005. – 295 с. – *На с. 234 йдеться про презентацію в Києві 23 листопада 2001 р. видання, в якому упорядник [Л. Череватенко] зібрав 118 перекладів та 90 віршів ; «Трофеї» Ередіа і Паламарчука / Анатолій Зборовський // Слово Просвіти. – 2002. – 22–28 берез., число 12 (129). – С. 13. – Про Л. Череватенка як упорядника і учасника презентації «Трофеїв» Ередіа у Будинку письменників.*

2003

1140. **Лукаш М.** Шпигачки : [зб. епіграм] / Микола Лукаш ; [упоряд. та авт. післямови Леонід Череватенко]. – Київ : Ярославів Вал, 2003. – 154, [7] с. : іл., портр. – 69 с. ; Книга-«перевертень». – Зворот. бік кн.: Післямова Л. Череватенка. – ISBN 966-8135-05-9. – **Відгуки:** Слабошпицький М. Протирання дзеркала : про час і про людей / Михайло Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2017. – 687 с. – Див.: с. 600 ; Лукашезнавство XXI віку / Оріся Габа // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2015. – Вип. 128. – С. 155–162. – Див.: с. 157 ; Чоловік не з нашого часу (Микола Лукаш) // Наближення до суті: літературні долі / Михайло Слабошпицький. – Київ, 2015. – С. 89–109. – Див.: с. 99 ; Цей велемовний Лукаш / Петро Рихло // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 510–512. – Див.: с. 511 ; Лукашеве пересотворення світу. По-українському / Роман Лубківський // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 443–473. – Див.: с. 443 ; Лукаш зі сцени / Борис Лобода // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 512–515. – Див.: с. 513–514 ; [Дроздовський Д.] Моцарт перекладу і Сальєрі глупоти: враження від ювіл. вечора Миколи Лукаша 21 грудня 2009 : [в Київ. опер. театрі] / Д. Д. // Всесвіт. – 2010. – № 1/2 (873/874). – С. 4–7. – Див.: с. 6 ; Моцарт перекладу і Сальєрі глупоти / Д. Дроздовський // Слово Просвіти. – 2009. – 31 груд., № 52 (534). – С. 10 ; Микола Лукаш і «Всесвіт»: (сторінки спогадів) / Олег Микитенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 259–273. – Див.: с. 263 ; Кому потрібна українська книжка : [інтерв'ю про унікальне вид., підготовлене Л. Череватенком] / Михайло Слабошпицький ; розмову провела Світлана Соболевська // Літ. Україна. – 2006. – 14 верес., № 35 (5173). – С. 4.

2004

1141. **Липа Ю.** Бій за українську літературу / Юрій Липа ; [упоряд., прим. та післямова Л. Череватенка]. – Київ : [КП «Ред. журн. "Дніпро"»], 2004. – 351 с. : портр. – (Бібліотека журналу «Дніпро»). – ISBN 966-7865-57-6.

2007

1142. **Олександрів-Грибінський Б.** Любов до ближнього : гумор, сатира / Борис Олександрів-Грибінський ; [упоряд., авт. післямови та ред. Л. Череватенко ; іл. Мирона Левицького ; обкл. М. Дмитренка]. – Київ : Юніверс, 2007. – 238 с. : іл. – ISBN 966-8118-58-8.

2009–2011

1143. **Наш Лукаш** : у 2-х кн. / упоряд. Леонід Череватенко ; [редкол.: І. Дзюба та ін.]. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2009–2011. – (Програма «Українська книга»). – Кн. 1. – 2009. – 639 с., [8] арк. фотоіл. ; Кн. 2. – 2011. – 639 с., [8] арк. іл. – (До 90-річчя від дня народження Миколи Лукаша). – ISBN 978-966-518-531-4 (заг.). – ISBN 978-966-518-529-1. – ISBN 978-966-518-529-2. – **Відгуки**: Лукашезнавство XXI віку / Оріся Габа // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2015. – Вип. 128. – С. 155–162. – Див.: с. 157, 160 ; Мемуарний дискурс шістдесятництва в «Щоденниках» Олесь Гончара / О. А. Рарицький // Таїни художнього тексту : (до проблеми поетики тексту) / Дніпропетров. нац. ун-т імені Олесь Гончара. – 2013. – Вип. 16. – С. 247–255. – Див.: с. 248 ; [Рецензія на 1-у кн. «Наш Лукаш»] / Альбіна Позднякова // Критика. – 2010. – Верес.-жовт., число 9/10 (155/156). – С. 27 ; І наш, і ваш Лукаш : [про презентацію у НаУКМА кн. «Наш Лукаш» і головування Л. Череватенка] / Анна Щєпа // Україна молода. – 2011. – 21 груд., № 232 (4239). – С. 10 ; Як Георгій Малаков ілюстрував «Декамерон» / Дмитро Малаков // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 320–324. – Див.: с. 324 ; Моцарт українського перекладу: у Музеї книги і друкарства триває експозиція робіт Миколи Лукаша / Наталія Глоба ; фото Павла Пашенка // Хрещатик. – 2010. – 15 січ., № 117 (2324). – С. 15 ; Безпутний геній : [про вечір до 90-річчя М. Лукаша у Театрі І. Франка] / Ольга Жук // Україна молода. – 2009. – 24 груд., 241 (3761). – С. 134 ; Небезслідний (Микола Лукаш) / Павло Загребельний // Слово і час. – 1999. – № 12 (468). – С. 8–11 : іл. – *Від упоряд.*: У ред. прим. на с. 8 неправильно зазначено упоряд. збірника «Наш Лукаш»: замість Л. Череватенка названо Д. Чередниченка.

2012

1144. **Коротич В.** Від першої особи : вибране / Віталій Коротич ; упоряд. Л. В. Череватенко. – Київ : Криниця, 2012. – 782 с. : портр. – Бібліогр.: с. 775–777. – (Бібліотека Шевченківського комітету. Програма «Українська книга»). – ISBN 978-966-01-0320-4 (серія). – ISBN 978-966-2434-04-0.

Інтерв'ю

1971

1145. **Микола** Гринько : [інтерв'ю] / Микола Гринько ; брав Леонід Череватенко // Новини кіноекрану. – 1971. – № 7 (120). – С. 8–9 : фот. – (Розповіді про акторів). – Підписи під фот.: «Микола Гринько і Марина Владі у фільмі “Сюжет для невеличкого оповідання”» ; «М. Гринько в ролях американця (“Мир тому, хто входить”) та сталевара Орлова (“Літо в Бережках”). В гостях у Марини Владі».

1976

1146. **Бодянський О.** Яким голосом озветься земля? : [інтерв'ю до 60-річчя О. Бодянського] / вступ. слово, запитання та публ. док. Леоніда Череватенка ; Олександр Всеволодович Бодянський // Вітчизна. – 1976. – № 7. – С. 174–188. – (Обрії науки). – Підписи під фот.: «О. Бодянський на розкопках» ; «Гемма з менадою. Еллінське мистецтво IV», «Набалдашник. Карикатурне зображення Пана», «Козацькі кресала. Початок XVIII ст.». – **Відгук**: Бодянський О. В. – дослідник старожитностей Придніпров'я / В. В. Кузьменко // Державна етнонаціональна політика: правовий та культурологічний аспекти в умовах Півдня України : зб. наук. пр. V Всеукр. наук.-практ. конф. 2–3 жовт. 2003 р., м. Запоріжжя. – С. 192–194. – Див.: с. 193.

1983

1147. **Стригун Ф.** Ніколи не пізно : [інтерв'ю] / Федір Стригун ; брав Леонід Череватенко ; фот. П. Скрипеля // На екранах України. – 1983. – 24 верес., № 39 (1292). – С. 6 : фот. – (Майстри українського кіно).

1986

1148. **Танюк Л.** Театр ітиме далі : [інтерв'ю] / Лесь Танюк ; брав інтерв'ю Леонід Череватенко // Молодь України. – 1986. – 13 жовт., № 196 (15529). – С. 3.

1149. **Танюк Л.** Театр ітиме далі : [інтерв'ю] / Лесь Танюк ; брав інтерв'ю Леонід Череватенко // Україна. – 1986. – № 45 (1553), 9 листоп. – С. 6–7 : фот. – (Вітальня «України»).

1991

1150. **Танюк Л.** Без культури нас немає: діалог члена редкол. журн. «Дніпро», письменника Леоніда Череватенка з головою комісії Верховної Ради УРСР з питань культури та духовного відродження Лесем Танюком / Л. Танюк ; Л. Череватенко // Дніпро. – 1991. – № 6. – С. 62–80 : фот. – (Публіцистика).

1151. **Ульшин Є.** Тичинене кіно : [вступ. слово та інтерв'ю з кінореж. Євгеном Ульшиним] / Євген Ульшин ; брав інтерв'ю Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1991. – № 1 (354). – С. 2–3 : фот. – (До 100-річчя від дня народження). – Підписи під фот.: «Павло Тичина. Рисунок О. Довженка» ; «Рукописні сторінки “режисерського сценарію” Павла Тичини». – *Про завдання з драматургії Т. Левчука – розкадровку і розпис вірша П. Тичини «На Майдані», яке 1963 р. виконували студенти.*

1992

1152. **Ковганич Г.** Маємо бути красиві і горді / Галина Ковганич ; інтерв'ю брав Леонід Череватенко // Новини кіноекрана. – 1992. – № 2 (368). – С. 14–15 : фот. – (Вітальня). – Підпис під фот.: «Галина Ковганич та Георгій Гавриленко у фільмі “Відьма”».

1994

1153. **Танюк Л.** Діалог з критиком : [інтерв'ю] / Л. Танюк ; брав інтерв'ю Л. Череватенко // Хто з'їв моє м'ясо?: або Кримінальна хроніка з життя злодіїв і хабарників... / Лесь Танюк. – Дрогобич, 1994. – С. 279–317. – *Розповідь про «духовний підмурок», зокрема про Клуб творчої молоді.*

2003

1154. **Танюк Л.** Театр ітиме далі : [інтерв'ю] / Лесь Танюк ; інтерв'ю з голов. реж. Київ. молодіж. театру Л. Танюком брав Леонід Череватенко // Слово, театр, життя : вибране в 3-х томах / Лесь Танюк. – Київ, 2003. – Т. 2: Театр – С. 279–288.

2006

1155. **Бодянський О.** Яким голосом озветься земля? : [інтерв'ю] / Олександр Всеволодович Бодянський ; [брав] Леонід Череватенко // Археологічна спадщина О. В. Бодянського : (до 90-річчя від дня народж.) / Ін-т археології НАН України, Упр. культури і туризму Запоріж. облдержадмін., Запоріж. обл. краєзнав. музей ; [відп. ред.: Георгій Шаповалов та ін.]. – Запоріжжя, 2006. – С. 150–167. – Підписи під фот.: «О. Бодянський на розкопках» ; «Гемма з менадою. Еллінське мистецтво IV» ; «Набалдашник. Карикатурне зображення Пана» ; «Козацькі кресала. Початок XVIII ст.». – **Відгук:** В. Бодянський и его коллекции в краеведческом музее / З. Х. Попандупало // Археологічна спадщина О. В. Бодянського : (до 90-річчя від дня народж.) / Ін-т археології НАН України, Упр. культури і туризму Запоріж. облдержадмін., Запоріж. обл. краєзнав. музей ; [відп. ред.: Георгій Шаповалов та ін.]. – Запоріжжя, 2006. – С. 173–176. – Див.: с. 174.

**ПУБЛІКАЦІЇ, ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЗГАДКИ
ПРО ЛЕОНІДА ЧЕРЕВАТЕНКА**

Матеріали до біографії

1971

1156. **Зерчанинов Ю.** Репортаж из Толстой могилы / Юрий Зерчанинов // Юность. – 1971. – № 7. – С. 100–102. – *Про участь Л. Череватенка у розкопках та його працю над сценарієм художнього фільму про скифів.* – На с. 102: «Когда при мне на раскопки приехал киевский поэт и кинорежиссер Микола Винграновский и, смакуя каждое произнесенное слово, возвеличил нашу скифскую царицу уже звучанием своей украинской речи, Борис сел под вечер в машину кинохроники и поехал с Миколой искать для фильма “настоящую скифскую степь”. Поехал искать эту степь и Леонид Череватенко – еще один “скиф” (так зовут сейчас в городе всех причастных к скифской царице), явившийся в эти дни в экспедицию. Леня уже давно работает над художественным сценарием о скифах; он хотел бы воссоздать в будущем фильме ту жестокую, но прекрасную первозданную жизнь, что вели в бескрайних ковыльных степях “наши майи”, “наши древние египтяне”. И действительно, лаконичный и экспрессивный скифский “звериный” стиль сегодня как откровение».

1977

1157. **Світличний І.** Відкритий лист Миколі Бажану / Іван Світличний // Сучасність. – 1977. – Число 4 (196). – С. 32–45. – *Про обушки, слідство та допити Л. Череватенка (с. 40).*

1157а. **Отрощенко В.** На фініші польового сезону / В. Отрощенко // Комсомолец Запоріжжя. – 1978. – 17 серп., № 98 (2486). – С. 3 : фот. – На фото П. Чурюканова: кістяна пряжа від пояса (XVI–XVст. до н. е.); денце одного з глечиків епохи пізньої бронзи; залишки шаблі пізніх кочовиків; посуд епохи пізньої бронзи (I тисячоліття до н. е.). – *Про сумну історію варварського знищення шляховиками знаменитого скифського кургану Чмирева могила в публ. Л. Череватенка (№№ 17а, 18); розшук Л. Череватенком водія, який зберіг та передав археологам два унікальних бронзових навершия з Чмиревої могили.*

1157б. **Отрощенко В.** Шлях однієї експедиції : [про 11-й польовий сезон Запоріж. експедиції Ін-ту археології АН УРСР] / В. Отрощенко // Комсомолец Запоріжжя. – 1978. – 15 черв., № 71 (2459). – С. 4. – (Археологія); 17 черв., № 72 (2460). – С. 4. – (Археологія); 22 черв., № 74 (2462). – С. 4. – (Археологія). – *Про Л. Череватенка як поета (15 черв.), літописця експедиції і журналіста (22 черв.); також цитуються записи Л. Череватенка щодо знахідок у Гюнівських курганах Івана Петровича Садовського, начальника одинадцятого кургану.*

1979

1158. **За** підсумками 1978 року редакція відзначає преміями «Новин кіноекрану»: ... Череватенка Л. В. – кінокритика (м. Київ), за статті «Одеська кіностудія: вчора, сьогодні» (№ 5), «Резони і результати» (№ 12) // Новини кіноекрану. – 1979. – № 1 (210). – С. 16 : фотопортр.

1981

1159. **Вітаємо!** З нагоди Дня преси... хочеться згадати щирих друзів нашої газети... Л. Череватенка... // На екранах України. – 1981. – 9 трав., № 19 (1170). – С. 6.

1987

1160. **Лауреати** журналу «Україна» 1986 року ...// Україна. – 1987. – № 1 (1561), 4 січ. – С. 23 : фот. – Підпис під фото: «Леонід Череватенко». – Л. Череватенко – лау-

реат за матеріали з питань мистецтва «Нарбут» (№ 10), «З когорти перших» (№ 37), «Театр ітиме далі» (№ 45).

1989

1161. **Вовк В.** Київ шістдесятих років / Віра Вовк // Сучасність. – 1989. – № 9 (341). – С. 26–34 : фот. – Прізвище Л. Череватенка серед тих, хто відвідував «салон» пані І. Стешенко (с. 28).

1990

1162. **Мойсей** Фішбейн: якщо не нині, то коли? : [інтерв'ю] / Мойсей Фішбейн ; розмовляв Микола Мірошниченко // Україна. – 1990. – № 26 (1743), 9 лип. – С. 21–22. – Про Л. Череватенка у колі друзів поета М. Фішбейна (с. 21).

1163. **Скуратовский В.** Традиции свободы : [інтерв'ю] / Вадим Скуратовский // Форум : обществ.-полит. журн. – Мюнхен, 1990. – № 2. – С. 102–119. – «...Украинский киновед, историк литературы и очень интересный поэт Л. Череватенко когда-то очень просто и точно сказал: “Украинская культура – это все то, что происходит под украинским небом...”» (с. 115).

1992

1164. **Від** журі премії імені О. І. Білецького в галузі літературно-художньої критики // Літ. Україна. – 1992. – 2 квіт. – № 12 (4474). – С. 2. – Без підпису. – Відзначено Л. Череватенка за цикл літературно-критичних матеріалів про письменників української діаспори, надрукованих у журн. «Дніпро» під рубрикою «Нашого цвіту – по всьому світу» та за ст. «Фатальний трикутник» у журн. “Вітчизна”; «...Леонід Васильович Череватенко – критик широкого діапазону, і, по суті, премію присуджено йому не лише за ґрунтовну статтю про Є. Плужника у журналі “Вітчизна” (вона може правити за взірць нового потрактування складних історико-літературних явищ, не тільки за низку статей, про українських письменників-емігрантів, а за активну роботу в галузі кінокритики, де він один із визначних авторитетів. Леоніду Васильовичу Череватенкові властивий виразний індивідуальний стиль: його творчість зорієнтована на мистецькі явища, що, як правило, істотно визначають художні пошуки сучасності)».

1165. **Журі** премії імені О. І. Білецького в галузі літературно-художньої критики повідомляє, що до участі у конкурсі на здобуття премії 1992 р. висунуто такі кандидатури: Т. Салига, В. Скуратівський, С. Тримбач, Л. Череватенко // Літ. Україна. – 1992. – 30 січ., № 4 (4465). – С. 8. – Без підпису.

1993

1166. **Всеукраїнський** організаційний комітет року О. Ольжича // Укр. слово. – 1993. – 29 груд., № 51 (2696). – С. 4. – Про Л. Череватенка у складі Комітету.

1167. **Підпала Н.** «Де в смерті невмирущим став Максим» : [про засід. вітальні «Вечірні голосіївські розмови» розповідає дир. літ.-мемор. музею М. Рильського] / Ніла Підпала // Літ. Україна. – 1993. – 12 серп., № 32 (4545). – С. 1 : фот. – Поет і рекладач Л. Череватенко та інші гості вітальні, зокрема М. Рябчук, Г. Кочур, С. Чернілевський, Н. Білоцерківець, М. Фішбейн.

1994

1168. **Драпій В.** Однією рукою дати, другою – забрати? : інтерв'ю з кінорежисером після прес-конф. : [за результатами круглого столу «Національна культура: вчора, сьогодні, завтра» в М-ві культури України, який вів І. Дзюба] / кор.: Вадим Ілленко, Вадим Драпій (д-р кф) // Літ. Україна. – 1994. – 17 берез., № 16 (4581). – С. 8. – Про Л. Череватенка як функціонера Міністерства культури, що опікується кінематографією.

1169. **Звернення** : [ініціатива Фондації ім. О. Ольжича] // Свобода. – Нью-Джерсі, 1994. – 20 січ., число 12. – С. 3. – *Про проведення Року Ольжича до 50-річчя від дня його загибелі; про створення Всеукраїнського організаційного комітету року О. Ольжича та про Л. Череватенка, що увійшов до складу комітету.*

1170. **Лауреати** премії В. Винниченка... питання // Літ. Україна. – 1994. – 8 верес., № 38 (4603). – С. 2 : портр. – *Нагороджено письменника Леонід Череватенка – за публікації рубрики «Нашого цвіту – по всьому світу»: «Я повернувся до своєї Вітчизни», «Фатальний трикутник», «Я камінь з Божої праці...», «Застереження і заклик», «Повернення додому».*

1171. **Парійський Є.** Імені Володимира Винниченка / Є. Парійський // Робітн. газ. – 1994. – 20 лип. – С. 3. – *Про лауреатів премії, зокрема про письменника Л. Череватенка.*

1172. **Плачинда Г.** Яка свобода нам потрібна, або Блиск і злидні Національної кінематеки / Галина Плачинда // Укр. слово. – 1994. – 24 листоп., число 47 (27743). – С. 7. – *Про Л. Череватенка як керівника Департаменту кінематографії Міністерства культури України.*

1173. **Примітки.** Череватенко Леонід. Сучасний український поет, кінокритик і літературний критик, автор низки кінознавчих та літературознавчих праць // Українське слово : хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. : [у 3-х кн.] / упоряд.: В. Яременко, Є. Федоренко. – Київ, 1994. – Кн. 2. – С. 712. – (Бібліотека журналу «Дніпро»).

1174. **Стус В.** [Чернетка листа] до П. Ю. Шелеста від 23.1.1972 р. / Василь Стус // Твори. У 4 т., 6 кн. / Василь Стус ; Від. рукоп. фондів і текстології ім. Т. Г. Шевченка Ін-ту літ. НАН України ; [редкол.: С. Гальченко та ін.]. – Львів, 1994. – Т. 4: Повісті та оповідання. Незакінчені твори. Сценарії. Літературна критика. Заяви, публіцистичні листи та звернення. З таборового зошита. – С. 411–432. – *Про обшуки у Л. Череватенка та Б. Мамайсура та про вилучення рукописів «...Чому при обшуках забирали рукописи молодих авторів...» (с. 427).*

1995

1175. **Пономарьов В.** Славлення Агні / Віталій Пономарьов // Генеза: Філософія. Історія. Політологія. – 1995. – № 1 (3). – С. 182. – (Книгарня). – Рец. на кн.: Шилов Ю. Прародина ариєв: история, обряды и мифы / Ю. А. Шилов. – Киев : СИНТО, 1995. – 742 с. : ил. – Библиогр.: с. 626–671. – *Цитується праця Л. Череватенка: «...Теорія генези аріїв є обґрунтуванням тих положень, що “носилися в повітрі” історичної науки останнє десятиріччя, і суть яких найкраще висловив Леонід Череватенко: “Рядки “Вед” склалися на берегах тоді ще живлющого, нині отруйного Дніпра”».*

1996

1176. **Леонід Череватенко.** Поет, літературознавець, критик // Письменники України : довідник / [упоряд.: Давидюк Д. Г. та ін. ; редкол.: Бідняк Г. П. та ін.]. – Дніпропетровськ, 1996. – С. 324 : фотопортр.

1997

1177. **Лабінський М.** Череватенко Леонід Васильович / М. Лабінський // Мистецтво України : біогр. довід. / [упоряд.: Кудрицький А. В., Лабінський М. Г.] ; за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1997. – С. 630.

1178. **Лауреати** журналу «Кур'єр Кривбасу» за 1996 рік : ...Леонід Череватенко [за публ.]: «Дорогою одчайної любові», «Михайло Хвильовий очима Аркадія Любченка» // Літ. Україна. – 1997. – 20 берез., № 11/12 (4729/4730). – С. 2. – Без підпису.

1179. «**Леонід Череватенко** – поет, письменник, літературознавець, мистецтвознавець. М. Левицький. Цинкографія, 97x32 мм, 1991» / Д. Зельська-Даревич // Зельська-Даревич Д. Сто екслібрисів Мирона Левицького. – Торонто, 1997. – С. 135.

1180. **Муратов О.** Міркування на тлі екранізації творів Миколи Хвильового / Олександр Муратов // Укр. слово. – 1997. – 19 черв., число 24 (2869). – С. 6. – *Про Л. Череватенка як керівника Департаменту кінематографії у Міністерстві культури України.*

1181. **Муратов О.** «Пишу і говорю тільки правду»: розмова з лауреатом премії Всеукр. культур.-наук. фонду Тараса Шевченка, заслуж. діячем мистецтв України, кінореж. Олександром Муратовим / О. Муратов; розмовляла Людмила Король // Час. – 1997. – 28 жовт., № 39 (170). – С. 10: фот. – *Про Л. Череватенка як керівника Департаменту кінематографії, кінокритика та літературознавця: «...Міністром культури був І. Дзюба. А кінодепартамент очолював Л. Череватенко. ... Що сталося з Дзюбою, не знаю. А Череватенка просто з'їли. Його звинуватили у якихось так і не сформульованих міфічних гріхах і зняли з посади. А шкода. Це єдиний справжній кінознавець в Україні. До того ж він прекрасний знавець літератури...».*

1998

1182. **Доброокий:** спогади про Івана Світличного / [упоряд.: Л. і Н. Світличні; ред. рада: В. Шевчук (голова) та ін.]. – Київ: Час, 1998. – 575. – (Українська модерна література). – **Зі змісту:** Поруч з Іваном / Леоніда Світлична. – С. 20–60. – *Згадка про Л. Череватенка серед тих, які «віддячили» на допитах і в відкритих листах; («...завсідниками “голубника” були шістдесятники Алла Горська, Ліна Костенко, Іван Драч, Микола Вінграновський, Галина Севрук, Василь Симоненко, Василь Стус, Валерій Шевчук, Володимир Дрозд, Ірина Жиленко, Людмила Семикіна, Микола Плахотнюк, Іван Дзюба, Євген Сверстюк і багато інших. Про впливи і виховну спрямованість Івана на молодих згадують теперішні “клясики” в своїх спогадах. Дехто із завсідників, яким Іван приділяв багато уваги, як М. Холодний, Л. Череватенко, В. Рубан, згодом, у 1972-му, “віддячили” Іванові, наплюжачи його на допитах і в своїх відкритих листах»); вилучили машинописні вірші... Л. Череватенка, Б. Мамайсура... (с. 24); Я ліпив портрет Івана / Борис Довгань (с. 514); Про відвідини майстерні І. Світличним разом із Л. Череватенком (с. 514).*

1183. **Кирилюк В.** Рукою Олега Ольжича і Олександра Олеся...: [про передачу Музею літ. України Д. Павличком – послом України в Словац. Респ., листів О. Олеся та його батька] / В. Кирилюк // Літ. Україна. – 1998. – 19 берез., № 11 (4775). – С. 1: фот. – Підпис під фот.: «На знімках... виступають... Л. Череватенко». – *Л. Череватенко як упорядник видання «Незнаному Воякові».*

1184. **Кореневич Л.** Орач перелогів: Леонідові Череватенку – 60 / Леонід Кореневич; фото І. Яїцького // Літ. Україна. – 1998. – 26 листоп., № 44 (4809). – С. 5: фот. – (Штрихи до портрету). – Підпис під фот.: «На знімку: Леонід Череватенко і Юрій Мушкетик на вечорі, присвяченому 250-річчю від дня народження Василя Капніста у Будинку письменників».

1185. ***Леонід Череватенко** – лауреат премії імені Івана Багряного 1998 року // Укр. вісті. – Детройт, 1998. – 1 листоп., число 42 (3320).

1186. [**Про Л. Череватенка**: висловлювання] // Дніпро. – 1998. – № 9/10. – С. 98. – *Вміщено у тексті інтерв'ю: «У нас немає іншого народу»: [інтерв'ю до 60-річчя від дня народж. Л. В. Череватенка] / Леонід Череватенко; бесіду провів Володимир Чуйко. – «Постать [Л. Череватенка] в українській літературі, загалом культурі неординарна, в чомусь справді унікальна. Останнє виявляється вочевидь в*

різногранності зацікавлень: поет, літературознавець, кіно- і літературний критик, журналіст, перекладач, археолог, культуролог».

1999

1187. **Кореневич Л.** Орач перелогів : [до 60-річчя Л. Череватенка] / Леонід Кореневич // Укр. вісті. – Детройт, 1999. – 7 лют., число 6 (3334). – С. 3.

1188. **[Подяка** редакції Леонідові Череватенку за підтримку видання та участь у підготовці випуску] // Хроніка-2000 / ред. «Хроніки-2000». – 1999. – Вип. 29/30 : «Україна – Чехія». – Число 2. – С. 3.

2000

1189. **Виграє** український читач – виграє держава : [про засід. НСПУ та Київ. орг. НСПУ, присвячене стану книговидання в Україні] / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 2000. – 22 черв., № 23 (4887). – С. 1. – *Про виступ Л. Череватенка – голови Київ. організації НСПУ.*

1190. **[Вітання** Леоніда Череватенка – постійного автора газ. «Дзеркало тижня» з обранням його головою Київ. орг. Нац. спілки письменників України] // Зеркало недели. – 2000. – 28 янв.–4 фебр., № 4 (277). – С. 15.

1191. **Коцюбинська М.** Епістолярна панорама шістдесятих / Михайлина Коцюбинська // Київ. старовина. – 2000. – № 2. – С. 71–83 ; № 3. – С. 100–117. – *Зі спогадів Л. Череватенка про методи роботи Г. Кочура в умовах тиску (№ 3, с. 113).*

1192. **Леонід** Череватенко очолив Київську письменницьку організацію // Укр. вісті. – Детройт, 2000. – 30 січ., число 5 (3381). – С. 1. – *«...якого, до речі, добре знають як авторитетного і талановитого дослідника, літературо- і мистецтвознавця не лише в Україні. Це ім'я, зокрема, добре відомо і читачам “Укр. вістей”, адже Л. Череватенко – наш автор, а що особливо прикметно – лауреат премії ім. Івана Багряного, яку надає Фондація ім. І. Багряного...».*

1193. **Руженцева Є.** Засновано творче об'єднання письменників Київщини / Євгенія Руженцева // Літ. Україна. – 2000. – 1 черв., № 20 (4884). – С. 2. – *Про створення Київ. орг. НСПУ та про Л. Череватенка як голову.*

1194. **Стешенкова Т.** Чим живе Київське письменство? : [про вибори голови Київ. орг. НСПУ... Л. Череватенка] / Тамара Стешенкова ; фоторепортаж І. Яїцького // Літ. Україна. – 2000. – 27 січ., № 4 (4868). – С. 4 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках: ...виступає Л. Череватенко...».

1195. **«Череватенко** Леонід Васильович – поет, письменник, літературознавець, мистецтвознавець. М. Левицький Цинкографія, 97х32 мм, 1991» : [екслібрис] // Книжкові знаки киян / [упоряд.: М. Грузов, А. Кончаковський] ; Б-ка музею історії м. Києва. – Київ, 2000. – [Без паг.] : іл. – (Бібліотека музею історії м. Києва).

2001

1196. **Вісті** Фондації імені Івана Багряного. Лютий, 2001 року, число 6. Що зробила Фондація в 2000 році? / сторінку редагує Олексій Коновал // Свобода. – Нью-Джерсі, 2001. – 9 лют., число 6. – С. 16. – *Про фінансову підтримку видання «Микола Зеров» зі вступ. ст. Л. Череватенка.*

1197. **Кирилюк В.** Земля любові Леоніда Вишеславського : [презентація кн. «Николаевская колыбель» Л. Вишеславського в Держ. іст. б-ці України] / Вітольд Кирилюк // Літ. Україна. – 2001. – 17 трав., № 17/18 (4914/4915). – С. 9 : фот. – *Про вітальне «Слово від НСПУ» Л. Череватенка. – Підпис під фот. «Вітають автора ... Л. Череватенко...».*

1198. **Лауреати** мистецької премії «Київ» : [зокрема про Л. Череватенка] // Літ. Україна. – 2001. – 21 черв., № 23 (4920). – С. 2. – *«В галузі літератури мистецьку*

премію "Київ" ім. Євгена Плужника здобув поет, перекладач, критик, голова Київської організації НСПУ Леонід Череватенко за фундаментальні дослідження "Розстріляного Відродження", зокрема за серію досліджень, присвячених Є. Плужнику».

1199. **Леонід Череватенко** : [корот. біогр. довідка] // Серпень: 55 українських поетів : [збірник] / [упоряд.], переклав з груз. Р. Ш. Чілачава. – Київ, 2001. – С. 431 : фот. – Укр. та груз. мовами.

1200. **Мистецька** премія «Київ»-2001 // Літ. Україна. – 2001. – 28 черв., № 24 (4920). – С. 2. – Про Л. Череватенка як одного з лауреатів.

1201. **Обирали** делегатів, або самогубство довжиною в одне засідання: із зібрання літераторів : [про збори Київ. орг. НСПУ] / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 2001. – 11 жовт., № 37 (4934). – С. 7. – Без підпису. – Про доповідь Л. Череватенка.

1202. **Перші** лауреати мистецької премії «Київ» : [Л. Череватенко... в галузі літератури ім. Євгена Плужника...] // Уряд. кур'єр. – 2001. – 29 трав., № 93 (2020). – С. 2.

1203. **Президія** Ради Національної спілки письменників України; Рада Національної спілки письменників України // Літ. Україна. – 2001. – 25 жовт., № 38/39 (4935/4936). – С. 6. – Про Л. Череватенка у складі цих осередків.

1204. **Світличний І.** Відкритий лист Миколі Бажану. Підпис: Урал. Грудень. 1975 р. / Іван Світличний // Голос доби : [у 2-х кн.] / Іван Світличний. – Київ, 2001–2008. – Кн. перша: Листи з «Парнасу». – С. 514–526. – Про Л. Череватенка (с. 521).

1205. **Череватенко** Леонід Васильович // УСЕ : універс. слов.-енциклопедія / [авт. текстів і пер.: Б. Антоняк та ін. ; редкол.: М. Попович (голова) та ін.]. – 2-е вид., допов. – Київ, 2001. – С. 1488.

1206. **Череватенко** Леонід Васильович, укр. поет, мистецтвознавець, кінокритик, сценарист // Капельгородська Н. Український біографічний кінодовідник / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [та ін.]. – Київ, 2001. – С. 673–674.

2002

1207. **Жертводавці**, коштом яких видано цей збірник (відомості вказано на момент запису) // Мовні конфлікти і гармонізація суспільства : матеріали наук. конф., 28–29 трав. 2001 р. / Т-во укр. мови Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Громад. доброд. фонд ім. І. Білозора. – Київ, 2002. – С. 223–224. – Про Л. Череватенка, голову Київської організації НСПУ (с. 224).

1208. **Захарова Г.** Осяяні сонцем : [про родину Олександра та Євгенії Дейчів] / Галина Захарова // Дзеркало тижня. – 2002. – 24–30 серп., № 32 (407). – С. 20 : фот. – Надано допомогу багатьом діячам культури і мистецтва, зокрема Л. Череватенку.

1209. **Косовська М.** Шестеро героїв нашого часу : [про твор. зустріч із лауреатами Нац. премії України ім. Т. Шевченка в НаУКМА] / Марія Косовська // Літ. Україна. – 2002. – 14 квіт., № 14 (4959). – С. 3. – Зокрема про виступ Л. Череватенка.

1210. **Лауреати** визначені, але не затверджені : [зокрема про Л. В. Череватенка-кінодраматурга за кінотрилогію «Я камінь з Божої праці...»] // Україна молода. – 2002. – 23 лют. – № 37 (1843). – С. 2.

1211. **Литвин М.** Зустріч з Віктором Коптіловим / Марія Литвин // Літ. Україна. – 2002. – 27 черв., № 24 (4969). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках В. Ткаченко та Л. Череватенко». – Про представлення Л. Череватенком В. Ткаченка – нового голови Творчого об'єднання перекладачів Київ. орг. НСПУ.

1212. **Литвин М.** Повноліття Костя Волинського : [укр. літературознавця і літ. критика] / Марія Литвин // Літ. Україна. – 2002. – 21 лют., № 7 (4952). – С. 6. – Про виступ голови Київ. орг. НСПУ Л. Череватенка.

1213. **Найвища** нагорода України / фот. С. Марченка // Кіно-Театр. – 2002. – № 3 (41). – С. 5 : фот. – Підпис під фот.: «Леонід Череватенко (ліворуч) та Аркадій Микульський на зустрічі зі студентами НаУКМА». – Без підпису. – *Про вручення Нац. премії імені Т. Шевченка 2001 р. за кінотрилогію «Я камінь з Божої праці...», присвяч. О. Ольжичу, авт. сценарію Л. Череватенку та реж. А. Микульському в Нац. опері 9 берез. 2002 р.; про зустріч з лауреатами 2 квіт. в НаУКМА та в редакції журналу «Кіно-Театр».*

1214. **Нові** лауреати [Нац. премії ім. Т. Шевченка] // Вечір. Київ. – 2002. – 8 берез., № 47/48 (16787/16788). – С. 3. – (Висока відзнака). – *Зокрема про лауреатів Нац. премії ім. Т. Шевченка – реж. Микульського Аркадія Миколайовича та кінодраматурга трилогії «Я камінь з Божої праці...» Череватенка Леоніда Васильовича.*

1215. **Островський І.** 40 років пошуку: найпрестижнішу Національну премію ім. Тараса Шевченка традиційно вручали у знаменний день 9 березня / Ігор Островський // День. – 2002. – 12 берез., № 45 (1306). – С. 2 : фот. – *Про лауреатів премії А. Микульського-кінорежисера та Л. Череватенка-кінодраматурга – за документальну кінотрилогію «Я камінь з Божої праці...».*

1216. **Осяяні** Шевченком : [про вручення Нац. премії ім. Т. Шевченка] // Дзеркало тижня. – 2002. – 23 лют. – 1 берез., № 7 (382). – С. 1. – *Про відзначення кінотрилогії «Я камінь з Божої праці...» (реж. А. Микульський, авт. сценарію Л. Череватенко).*

1217. **Охрімчук О.** Лауреатів Шевченківської премії-2002 вітатимуть у Національній опері / Олена Охрімчук // Хрещатик. – 2002. – 8 берез., № 35 (2046). – С. 5 : фот. – «...режисера Аркадія Микульського та сценариста Леоніда Череватенка гідно оцінили за документально-публіцистичну кінотрилогію про Олега Ольжича “Я камінь з Божої праці”».

1218. **Охрімчук О.** Національна премія імені Шевченка скоро знайде лауреатів / Олена Охрімчук // Хрещатик. – 2002. – 5 лют., № 16 (2027). – С. 3. – *Зокрема про авторів кінотрилогії, присвяченій Олегу Ольжичу «Я камінь з Божої праці...»; реж. А. Микульський, сценарій Л. Череватенка.*

1219. **Печенова О.** Награда за талант и мудрость : [про зустріч лауреатів Шевченків. премії зі студентами та викладачами Нац. ун-ту «Кієво-Могилян. акад.»] / О. Печенова ; фот. Михайла Маркова // Київ. вед. – 2002. – 8 апр. – С. 2 – Підпис під фот.: «Р. Майборода, Л. Череватенко, С. Белоконь, И. Дзюба».

1220. **Президент** Кучма вручив Шевченківські премії : [9 берез. у Нац. опері.... кінореж. А. Микульському, кінодраматургу Л. Череватенку] // Народ. воля. – Скрентон, ПА, 2002. – 14 берез., № 10. – С. 1.

1221. **Президія** Ради НСПУ розглянула стратегічні питання // Літ. Україна. – 2002. – 4 лип., № 25 (4970). – С. 1. – *Л. Череватенко брав участь в обговоренні.*

1222. **Про** присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка : Указ Президента України від 5 берез. 2002 р. № 209/2002 ... Череватенку Леоніду Васильовичу, кінодраматургу, за кінотрилогію «Я камінь з Божої праці...» // Уряд. кур'єр. – 2002. – 7 берез. – № 45/46 (2216/2217). – С. 1 ; Те саме // Культура і життя. – 2002. – 13 берез., № 10 (3982). – С. 1 ; Те саме // Літ. Україна. – 2002. – 14 берез., № 10 (4955). – С. 1 : фот. – Підпис під фот.: «Леонід Череватенко».

1223. **Салига В.** Останній, що став першим / В. С. Салига // Столиця. – 2002. – 5–11 квіт. – № 14. – С. 25 : фот. – *Про Л. Череватенка як лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка 2002 р., кіносценариста, поета, публіциста, голову Київ. організації НСПУ; цікаві факти щодо створення фільму про О. Ольжича, плівку для якого надав вчений-фізик М. Черкаський зі Львівського університету ім. І. Франка.*

1224. **Таран Л.** «Родичка» Максима Рильського : [про Нілу Підпалу, дружину Володимира Підпалого] / Людмила Таран // Дзеркало тижня. – 2002. – 8–14 берез., № 9 (384). – С. 13 : фот. – *Н. Підпала про Л. Череватенка як однокурсника на українському відділенні філологічного факультету Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка.*

1225. **Шевченкіана** в Опері : [про вручення Нац. премії ім. Т. Шевченка] / інф. «УМ» // Україна молода. – 2002. – 12 берез. – № 46 (1852). – С. 2 : фот. – *Про нагородження кінодраматурга Л. Череватенка.*

2003

1226. **Глузова Н.** «Променисті силуети» І. Качуровського : [про презентацію в Укр. Вільному Ун-ті нового вид-ня] / Неля Глузова // Свобода. – Нью-Джерсі, 2003. – 14 берез., число 11. – С. 20. – *Про вітальну телеграму від Л. Череватенка – голови Київ. орг. НСПУ.*

1227. **Ґосейко Л.** «Фантастична візія». Останній експериментальний фільм Євгена Деслава / Любомир Ґосейко // KINO-КОЛО. – 2003. – Зима (№ 20). – С. 51–54 : світлини. – *Згадка про Л. Череватенка як керівника Кінодепартаменту Міністерства культури України.*

1228. **Довгань Б.** [Відповідь на запитання: «Розкажіть, як і коли ви познайомились з Василем Стусом» : інтерв'ю] / Борис Довгань // Нецензурний Стус : [кн. у 2-х ч.] / упоряд. Богдана Підгірного. – Тернопіль, 2003. – Ч. 2. – С. 160–167. – *Згадка про Л. Череватенка (с. 164).*

1229. **Литвин М.** Тривожне затишшя : [про ситуацію навколо НСПУ] / Марія Литвин // Літ. Україна. – 2003. – 11 груд., № 42 (5034). – С. 1. – *Про Л. Череватенка, який викликав КРУ.*

1230. **На** думку Череватенка, Яворівський політизує Спілку письменників України // Хрещатик. – 2003. – 19 черв., № 87 (2294). – С. 3. – Без підпису.

1231. **Островський І.** Спочатку духовність : [про вист. у Нац. парлам. б-ці України, присвяч. 45-річчю творчості та 65-літтю з дня народж. нар. депутата України, реж. і письменника Л. Танюка] / Ігор Островський ; фот. Анатолія Медзика // День. – 2003. – 10 лип., № 116 (1617). – С. 2 : фот. – *Церемонія збрала багато відомих осіб, серед яких – Л. Череватенко.*

1232. **Рубан В.** Чи не час виставляти пікети на захист Спілки письменників України? / Василь Рубан // Слово Просвіти. – 2003. – 5–11 листоп., число 45 (213). – С. 6. – *Про звітно-виборні збори Київ. орг. НСПУ та обрання Л. Череватенка головою.*

1233. **Рада** Київської організації спростовує : [реакція на публ. від 26.06. 2003 р. недостовір. інформації про створення альтернатив. об-ня письменників Київщини та ухвалу, підписану Л. Череватенком] // Літ. Україна. – 2003. – 17 лип., № 28 (5021). – С. 2.

1234. **Рудько М.** Де виток гнівного епістолярію? : другий відкритий лист письменникові, народному депутату України Володимиру Яворівському / Микола Рудько // Літ. Україна. – 2003. – 12 черв., № 23 (5015). – С. 2. – *Про неприпустимі висловлювання В. Яворівського – «другорядні люди» – на адресу Л. Череватенка та В. Дрозда.*

1235. **Станислав** Бондаренко: распри в кружке инженеров человеческих душ // Киев. вед. – 2003. – 29 окт. – № 238 (3043). – С. 4. – *Про Л. Череватенка як письменника, критика, сценариста, якого знято з посади голови Київ. орг. НСПУ у незаконний спосіб.*

1236. **Створено** Київську обласну організацію НСПУ : [інформація про звіт.-вибор. збори 16 квіт. та 4 верес.] // Літ. Україна. – 2003. – 26 черв., № 25 (5018). – С. 2. – *Головою Київської організації НСПУ обрано Л. Череватенка.*

1237. **Степовичка Л.** ГКЧП в НСПУ, або самодостатність Українського Ватикану / Леся Степовичка // Літ. Україна. – 2003. – 27 листоп., № 41 (5034). – С. 2–3. – *Про ситуацію навколо виборів у Київ. організації НСПУ, зокрема про конфлікт між В. Яворівським та Л. Череватенком.*

1238. **Стольна** письменницька булава знов у Череватенка : [про вибори у Київ. орг. НСПУ] // Літ. Україна. – 2003. – 24 квіт., № 16/17 (5009/5010). – С. 2. – *Виступ*

Л. Череватенка та корот. виклад його доп.

1239. **Танюк Л.** Слово, театр, життя : вибране в 3-х томах. Т. 2: Театр / Лесь Танюк. – Київ : Альтерпрес, 2003. – 820 с. : іл. – *Про Л. Череватенка як учасника КТМ, доброго знайомого А. Горської та І. Стешенко; про нього як кінокритика та його зустрічі з Л. Танюком у Москві (с. 112, 185, 210, 607, 625, 710).*

1240. **У Національній** Спілці письменників України: до керівників обласних письменницьких організацій : [про нараду 7–8 лют. в Ірпіні] / Секретаріат Ради НСПУ // Літ. Україна. – 2003. – 20 лют., № 8 (5001). – С. 1. – *Про Л. Череватенка як керівника Київ. орг. НСПУ.*

1241. **У Національній** Спілці письменників України : [про розширене засід. Президії ради НСПУ за участю керівництва обл. орг. у Будинку письменників] // Літ. Україна. – 2003. – 26 черв., № 25 (5018). – С. 1. – *Присвячено резонансній прес-конф. Л. Череватенка в УНІАН.*

1242. **У Спілці** немає місця для чвар: такого висновку дійшли на своєму засіданні члени Ради НСПУ // Літ. Україна. – 2003. – 11 верес., № 35 (5026). – С. 1, 2. – *В. Яворівський про суперечки між ним і Л. Череватенком.*

1243. **Чередниченко А.** Відзвітували... Київська організація Спілки письменників знову обрала своїм головою Леоніда Череватенка / Анастасія Чередниченко // Хрещатик. – 2003. – 22 квіт., № 58 (2265). – С. 4.

2004

1244. **Дейч** Александр Иосифович. Ф. 2837; оп. 1; 2389 ед. Хр.; 1860–1994 гг. // Российский государственный архив литературы и искусства : путеводитель / сост. Л. П. Бородин [и др.] ; отв. ред.: Е. В. Бронникова, Т. Л. Латыпова ; Федер. арх. агентство, Рос. гос. арх. лит. и искусства. – Москва, 2004. – Вып. 8. – С. 86–95. – *Згадка про 34 листи (1982–1991) Л. В. Череватенка до Є. К. Дейч-Малкіної (с. 91).*

1245. **Кореневич Л.** Хто кричав «караул!». Від трьох крапель смутку до трьох повісток в КДБ / Леонід Кореневич // Як по струні безодню...: кілька особистих сторінок до біографії шістдесятництва / Леонід. Кореневич ; [передм. Є. Гуцала]. – Київ, 2004. – С. 66–85. – ISBN 966-8499-09-3. – *Згадка про Л. Череватенка-шістдесятника та характеристика позиції влади щодо шістдесятництва: «...Що крамольного, протиправного вчинили Іван Дзюба, Віктор Некрасов, Михайлина Коцюбинська, Василь Голобородько, Анатоль Перепада, Зіновія Франко, Михайло Косів, Юлій Шелест, Юрій Бадзьо, Леонід Череватенко та багато-багато інших, на чії голови упала несправедлива кара і муки? На них навішували всіх собак, звідусіль гнали, навіть із газетних сторінок чи приміток до книжки, коли десь проскакувало ненароком їхнє ім'я. Ці моральні тортури породжували не тільки в колі неприкаяних, а взагалі в суспільстві, загальне відчуття нутрянного страху, рокової приреченості, глухої безвиході...» (с. 66) ; «...Справедливість пора відновлювати не лише щодо мертвих, але й по відношенню до тих, хто в застійні роки постраждав морально, безневинно піддавався політичній анафемі. Хтось мусить відповісти за втрати, яких зазнала українська культура... Чи кому надовго закривали кляпом дискредитаційний рот, як Борису Антоненку-Дави-*

довичу, Ліні Костенко, Миколі Лукашу, Івану Дзюбі, Борису Харчуку, Степану Колеснику, Олесеві Берднику, Григорові Тютюннику, Вікторові Близнецю, Вікторові Кордуну, Леонідову Череватенку, зв'язали руки...» (с. 82).

1246. **Мартинюк Д.** «Зорі вечоровій» – п'ять років / Дмитро Мартинюк // Зоря вечорова : літ.-худож., культур.-просвітн. та іст.-публіцист. журн. – Комінтернівське, 2004. – № 4. – С. 6–9. – Про сприяння Л. Череватенка проведенню презентації видання у Києві.

1247. **Сушко К.** Віщий Степ : загадки, дослідження, гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 254 с. : фот. – На багатьох сторінках про участь Л. Череватенка в експедиціях Інституту археології України.

1248. **Стус В.** «Час творчості *Dichtenszeit» / Василь Стус // Стус Д. Василь Стус: життя як творчість / Дмитро Стус. – Київ, 2004. – С. 242–321. – Про обшуки у Л. Череватенка та Б. Мамайсура в 1972 р., під час яких було вилучено рукописи поезій (с. 272).

1249. **Танюк Л.** Лінія життя: (з щоденників). У 2 т. Т. 1: 1964–1970 / Лесь Танюк – Харків : Фоліо, 2004. – 557 с., [8] арк. фотоіл. – Про Л. Череватенка у листуванні Г. Кочура та Л. Танюка; особисте життя (с. 135, 316, 363, 395).

1250. **Танюк Л.** Лінія життя: (з щоденників). У 2 т. Т. 2: 1971–1980 / Лесь Танюк. – Харків : Фоліо, 2004. – 558 с. – Про Л. Череватенка як письменника; оцінка Л. Танюком ситуації щодо слідчих справ початку 70-х рр. (с. 154, 179, 311–312, 555).

1251–1267. **Танюк Л.** Твори. В 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ : Альтерпрес, 2006 – . – ISBN 966-542-189-1 (серія).

1251. **Т. 7** : Щоденники : 1963 р., січ.–черв. / Лесь Танюк. – Київ, 2006. – 765 с. : іл., табл., нот, портр. – Наведено слова В. Стуса про обшуки і вилучення рукописів молодих авторів – Б. Мамайсура і Л. Череватенка (с. 600).

1252. **Т. 8** : Щоденники : 1963 р., лип.–груд. / Лесь Танюк. – Київ, 2006. – 622 с. : іл., табл., портр. – Л. Череватенко як член КТМ у списку, складеному Л. Танюком на прохання Р. Корогодського (с. 227).

1253. **Т. 9** : Щоденники : 1964 р. / Лесь Танюк. – Київ, 2006. – 888 с. : іл., табл., портр. – Про Л. Череватенка як учасника салону пані Орисі [Стешенко] 7 червня та розмови про майбутні загрози (с. 320).

1254. **Т. 12** : Щоденники : 1965 р., верес.–груд. / Лесь Танюк. – Київ, 2007. – 768 с. : іл., табл., портр. – Показчик: с. 710–764. – Про вилучені вірші Л. Череватенка з протоколу обшуку помешкання І. Світличного від 31 серп. 1965 р. (с. 543, 545).

1255. **Т. 16** : Щоденники : 1967 р., квіт.–черв. / Лесь Танюк. – Київ, 2010. – 762 с. : іл., портр. – ISBN 9789665424413 (Т. XVI). – Прізвище Череватенка у переліку тих, хто належав до КТМ (с. 9).

1256. **Т. 18** : Щоденники без купюр : 1967 р., жовт.–груд. / Лесь Танюк. – Київ, 2011. – 799 с. : іл., табл. – ISBN 978-966-542-454-3 (Т. XVIII). – Згадка про переклади Л. Череватенка та В. Стуса (Петрика), зокрема творів Б. Брехта (с. 177, 182); І. Стешенко про захоплення Л. Череватенка творчістю Є. Плужника (с. 476).

1257. **Т. 19** : Щоденники без купюр : 1968 р., січ.–берез. / Лесь Танюк. – Київ, 2011. – 781 с. : іл., табл. – ISBN 978-966-542-466-6 (Т. XIX). – І. Стешенко та Л. Танюк про віднайдені Л. Череватенком драматичні твори Є. Плужника (с. 381, 388).

1258. **Т. 21** : Щоденники без купюр : 1968 р., квіт.–черв. / Лесь Танюк. – Київ, 2011. – 679 с. : іл., табл. – ISBN 978-966-542-485-7 (Т. XXI). – Про Л. Череватенка як перекладача та дослідника драматичних творів Є. Плужника (с. 404, 437, 491, 563, 573).

1259. **Т. 22** : Щоденники : 1968 р., лип.-жовт. / Лесь Танюк. – Київ, 2012. – 710 с. : іл., табл., портр. – ISBN 978-966-542-503-8 (Т. XXII). – *Про Л. Череватенка як перекладача та поета у листуванні І. Стешенко та Л. Танюка (с. 504, 541).*

1260. **Т. 25** : Щоденники без купюр : 1969 р., лип.-груд. – 1970 р., січ.-лют. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – 725 с. : іл., портр. – ISBN 978-966-542-530-4 (Т. XXV). – *Про знайомство Л. Череватенка з В. Вовк; про непрості відносини сценариста Л. Череватенка з керівництвом Київ. кіностудії; нездійснене – рец. на зб. про Л. Курбаса; про Л. Череватенка і П. Мовчана; запрошення Л. Танюка до участі у збірці «Молода білоруська поезія»; остаточне повернення до Києва та ін. (с. 49, 120, 247, 275, 331, 368, 538, 541).*

1261. **Т. 26** : Щоденники без купюр : 1970 р., берез.-груд. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – 736 с. : іл., портр. – ISBN 978-966-542-534-2 (Т. XXVI). – *Про Л. Череватенка на Київ. кіностудії; Л. Танюк про реакцію Л. Череватенка на загибель А. Горської на тлі кореспонденції з Києва: «...Якби не Ляоня Череватенко, я б мав од Києва жахливе враження. Важко повірити, що про такі речі люди (нашого кола!) дізнаються не відразу ж... А ось їхня подальша поведінка – подальші реакції – промовисті» (с. 7, 95).*

1262. **Т. 27** : Щоденники без купюр : 1971 р., січ.-лип. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – 767 с. : іл., портр. – ISBN 978-966-542-537-3 (Т. XXVII). – *Згадка про Л. Череватенка як перекладача та учасника проекту зб. «Калинові мости» (с. 67, 275).*

1263. **Т. 28** : Щоденники без купюр : 1971 р., серп.-груд. / Лесь Танюк. – Київ, 2013. – 798 с. : іл., портр. – ISBN 978-966-542-544-1 (Т. XXVIII). – *Про ідею «полишення Києва» та навчання на Сценарних курсах у Москві, започатковану І. Драчем та підтриману Л. Череватенком і П. Мовчаном (с. 461).*

1264. **Т. 29** : Щоденники без купюр : 1972 р., січ.-серп. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – 775 с. : іл., табл., портр. – ISBN 978-966-542-556-4 (Т. XXIX). – *Про реакцію Л. Череватенка на вбивство А. Горської на тлі мовчазної України...; про зацікавленість Л. Череватенка творчістю П. Демуцького; про проблеми особистого характеру Л. Череватенка (с. 158, 348, 661).*

1265. **Т. 31** : Щоденники без купюр : 1972 р. верес.-серп. / Лесь Танюк. – Київ, – 2014. – 730 с. : іл., табл., портр. – ISBN 978-966-542-561-8 (Т. XXXI). – *Про приватне життя Л. Череватенка (с. 133–134, 154–156, 189, 430).*

1266. **Т. 34** : Щоденники без купюр : 1973 р. (жовт.-груд.) – 1974 р. (січ.-квіт.) / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – 726 с. – *Про нові знайомства Л. Череватенка (Ярко Лесюк), переклади творів Б. Брехта («Всесвіт», № 1); про оточення в Києві; про Л. Череватенка у «Списку 58-и українців, адміністративно переслідуваних за переконання на 1 листопада 1966 р.» та виключеного за переконання з V курсу філологічного факультету КДУ, безробітного (с. 133–134, 316, 371, 463, 579, 624); про Л. Череватенка в «Покажчику» як поета, мистецтвознавця, дисидента див. (с. 720).*

1267. **Т. 36** : Щоденники без купюр : 1974 р. (верес.-груд.) / Лесь Танюк. – Київ, 2015. – 656 с. : іл. – *Про ставлення Л. Танюка до Л. Череватенка; згадки про нього в листах Г. Кочура; про слідчу справу І. Світличного та Л. Череватенка; пропозиції Л. Череватенка щодо організації досліджень фондів україністики: «...Сюди в Москву треба запустити пару десятків українських аспірантів...» (с. 51, 101, 199, 356, 360–364).*

1268. **Центральний** державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України. – Київ, 2004. – Вип. 2. – 622 с. – (Архівні зібрання України. Путівники / [авт.-упоряд. Ю. Кулініч та ін. ; редкол.: Г. Боряк (голов. ред.) та ін.]. – Імен. покажч.: с. 542–615. – Про Л. Череватенка див.: с. 609. – *Про листи Л. Череватенка до пись-*

менниці М. Галич (с. 80); прізвище Л. Череватенка у матеріалах протоколів допитів свідків у справах Л. Світличної, В. Стуса, Є. Сверстюка (Т. 12, 1972–1973) (с. 383); про рукописи статей Л. Череватенка у матеріалах редакцій журналів «Всесвіт», «Київ», «Образотворче мистецтво» (с. 401, 403, 404).

1269. **Череватенко** Леонід Васильович // Капельгородська Н. Кіномистецтво України в біографіях : (кінодовідник) / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько ; Держ. ком. телебачення і радіомовлення України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, Музей-майстерня та Благод. мемор. фонд Івана Кавалерідзе [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 647.

1270. **Шилов Ю.** Край ушедших лет / Юрий Шилов. – Киев : Аратта, 2004. – 234 с. : ил. – Про спілкування Л. Череватенка з професійними археологами та про фахові дискусії між Л. Череватенком і М. Чмиховим (с. 142).

2005

1271. **Жадько В.** У пам'яті Києва: столичний некрополь письменників : іст. наук. довід. / Віктор Жадько. – Київ : Жадько В. О., 2005. – 463 с. – Згадка про обрання 19 січ. 2000 р. Л. Череватенка головою Київ. організації НСПУ та засновану ним Літературну премію ім. Євгенія Плужника (с. 33); про Л. Череватенка та Г. Кочура (с. 93).

1272. **Стус В.** «Час творчості * Dichtenszeit» ... до чернетки листа до Шелеста 1965–1966 / Василь Стус // Стус Д. Василь Стус: життя як творчість / Дмитро Стус. – 2-е вид., випр. – Київ, 2005. – С. 242–320. – Про обшуки у Л. Череватенка та Б. Мамайсура, під час яких вилучили рукописи (с. 272).

1273. **Шудря М.** Леонід Череватенко – поет, перекладач, сценарист, мистецтвознавець, критик / Микола Шудря // Геній найщирішої проби. Нариси. Розвідки. Рецензії. Інтерв'ю. Публікації / Микола Шудря ; за ред. Леоніда Череватенка. – Київ : Юніверс, 2005. – 382 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 372–382. – Про Л. Череватенка див. (с. 381–382).

2006

1274. **Леонід** Череватенко – поет, літературознавець, перекладач, кіносценарист // Письменники України : біобібліогр. довід. / [упоряд.: В. Павловська, Л. Бубнова, Л. Сіренко]. – Київ, 2006. – С. 406, 450 : фот. – На с. 406: «...Аби йти далі, потрібно було звільнитися від усіх руйнацій і деформацій, про що йшлося в “реабілітаційних публікаціях” Ю. Коваліва, Л. Череватенка, А. Погрібною, В. Панченка, М. Ільницького, В. Мельник».

1275. **Череватенко** Леонід (31.10.1938 рр.), поет, перекладач, сценарист, мистецтвознавець, літературознавець // Художники України : енциклопед. довід. / АМУ, Ін-т проблем сучас. мистецтва ; [авт.-упоряд. М. Г. Лабінський ; редкол.: В. Д. Сидоренко (голова) та ін.]. – Київ, 2006. – Вип. 1. – С. 587.

1276. **Череватенко** Леонід Васильович (поет, перекладач, критик) // Довідник. Національна спілка письменників України : адреси і телефони / [упоряд. В. Павловська ; відп. ред. Г. Лукова]. – Київ, 2006. – С. 185.

1277. **Юрій** Каплан: «Те, що політик дав гроші на видання книжки, не означає, що я поділяю його політичні погляди» : [інтерв'ю, зокрема про причини організації Конгресу літераторів України] / Юрій Каплан, [розмовляла] Валентина Клименко // Україна молода. – 2006. – 15 серп., 148 (2935). – С. 13. – Про кінокритика, письменника Л. Череватенка як члена Конгресу.

1278. **Шевченко С.** Архіпелаг особливого призначення / Сергій Шевченко. – Київ : [Фенікс, 2006]. – 366 с. : ил. – Про Л. Череватенка серед тих, хто відвідував Соловки у складі делегацій з України в 2003 р. (с. 223). – ISBN 966-6513-27-7.

2007

1279. **Коваль Р.** Тернистий шлях кубанця Проходи: до історії 1-ї Сірої, 2-ї Волинської і 3-ї Залізної дивізій Армії УНР : [документ. роман] / Роман Коваль ; Іст. клуб «Холод. Яр». – Київ ; Вінниця : КФ, 2007. – 401 с. : іл. – ISBN 978-966-715188-1. – *Подяка Л. Череватенку за сприяння у підготовці книги (с. 2).*

1280. **Муратов О.** NUMBER TWO, або Розумні думки про нерозумне життя : (роман-есеї) / О. Муратов. – Полтава : Благод. Фонд «СОМ-прес», 2007. – 222 с. – *Про Л. Череватенка, І. Дзюбу та А. Дімарова як найвідданіших поціновувачів прози О. Муратова (с. 98).*

1281. **Примітки.** Череватенко Леонід – поет, кінокритик, сценарист, мистецтвознавець, перекладач // За часом, як за плугом : до 70-ліття Миколи Шудрі : [зб. ст.]. – Київ, 2007. – С. 225–226.

1282. **Череватенко** Леонід Васильович (31.10.1938) – сценарист, кінокритик // Шевченківські лауреати, 1962–2007 : [лауреати Респ. премії ім. Т. Г. Шевченка, 1962–1969 ; лауреати Держ. премії України ім. Т. Г. Шевченка, 1970–1999 ; лауреати Нац. премії України ім. Т. Г. Шевченка, 2000–2007] : енциклопед. довід. / вступ. слово І. М. Дзюби, Р. М. Лубківського ; авт.-упоряд. М. Г. Лабінський ; [ред. рада: І. М. Дзюба (голова) та ін.]. – Вид. 2-е, змін. і допов. – Київ, 2007. – С. 637–639 : портр.

1283. **Череватенко** Леонід Васильович (нар. 1938) – укр. поет, кіносценарист, літ. критик і перекладач // Чабаненко В. Мій Богданович : [зб. розвідок, публіцист. та енциклопед. ст.] / Віктор Чабаненко ; Запоріж. нац. техн. ун-т, Каф. заг. і слов'ян. мовознавства, Наук. лаб. українознав. студій. – Запоріжжя, 2007. – С. 124.

1284. **Череватенко** Леонід Васильович // Хто є хто в Україні / [уклад. та ред.: Ю. Марченко, О. Телемко]. – Київ, 2007. – С. 1045.

2008

1285. **Вітаємо** жовтневих ювілярів ...Леонід Васильович Череватенко // Літ. Україна. – 2008. – 2 жовт., № 38 (5276). – С. 2. – *Від упоряд.: Більше згадок у газеті про Л. Череватенка понад три роки не було.*

1286. **Гайовий Г.** Проща / Гриць Гайовий // Літ. Україна. – 2008. – 24 січ., № 3 (5241). – С. 3 : фот. ; 7 лют., № 5 (5243). – С. 8. – *Розповідь про Л. Череватенка як учасника подорожі на Соловецькі острови на прощу до урочища Сандармох (с. 3).*

1287. **Горинь Б.** Не тільки про себе. У 3 кн. Кн. друга (1965–1985) / Богдан Горинь. – Київ : Пульсари, 2008. – 643 с. : іл., табл. – *Про виключення Л. Череватенка з V курсу філологічного факультету КДУ за переконання. Зазначено, що станом на 1 листоп. 1966 р. він – безробітний (с. 180).*

1288. **Скуратівський В.** Леонід Череватенко : передювілейні нотатки / Вадим Скуратівський // Хроніка-2000. – Київ, 2008. – Вип. 74 : Дніпропетровськ: виміри історичної долі. – С. 680–685. – (На межі тисячоліть).

1289. **Череватенко** Леонід // Універсальний літературний словник-довідник / [С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко]. – Донецьк, 2008. – С. 387. – *Зазначено членство в НСПУ та НСКУ.*

2009

1290. **Вовк В.** Чверть століття творчої дружби: (спомин про Григорія Порфировича Кочура) / Віра Вовк // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 506–508. – *Згадка про Л. Череватенка як кінознавця в колі гостей Г. Кочура (с. 507).*

1291. **Корнієнко В.** Обізвався козаком, або наш Анатоль Пруст / Валентин Корнієнко // Слово Просвіти. – 2009. – 30 лип.–5 серп., число 30 (511). – С. 13: фот. – (Постаті). – *«Леонід Череватенко дуже слушно охрестив Анатолія Перепадю “монахом і пересмішником”».*

1292. **Неврлий М.** Ольжич і сучасність: з нагоди 60 роковин загибелі / М. Неврлий // *Минуле й сучасне* : зб. слов'янознав. пр. / Микола Неврлий. – Київ, 2009. – С. 470–473. – *М. Неврлий висловлює припущення, що О. Ольжич відніс би Л. Череватенку до національної еліти (с. 472).*

1293. **Павлова О.** Документальна спадщина Григорія Кочура у фондах Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України / Олена Павлова // *Творчість Григорія Кочура у контексті української культури XXI віку: до 100-річчя від дня народження Майстра* : матеріали IV Міжнар. наук. конф., (Львів, 15–17 листоп. 2008 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка [та ін.]. – Львів, 2009. – С. 93–97. – *Відомості про світліну, на якій Г. Кочур із Л. Череватенком (с. 96) (Б/д. – Ф. 1212, оп. 1, спр. 608, арк. 33).*

1294. **Петрова О.** Григорій Кочур – культуролог. Діалоги / Ольга Петрова // *Творчість Григорія Кочура у контексті української культури XXI віку: до 100-річчя від дня народження Майстра* : матеріали IV Міжнар. наук. конф., (Львів, 15–17 листоп. 2008 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка [та ін.]. – Львів, 2009. – С. 69–77. – *Про Л. Череватенку як слухача «Платонівської академії» Г. Кочура (с. 71, 73).*

1295. **Примітки.** Череватенко Леонід Васильович // Художник Віктор Зарецький. Пошуки коріння : листи, нариси, спогади, статті / Нац. НДІ українознавства. – Київ, 2009. – С. 265.

1296. **Реєстр** розсекречених архівних фондів України : [міжарх. довід.] / Держ. ком. архівів України, Укр. НДІ архів. справи та документознавства ; [редкол.: Г. Боряк (голова) та ін.]. – Київ, 2009. – Т. 1: Розсекречені архівні фонди центральних державних архівів України, кн. 1: Центральний державний архів громадських об'єднань України, Центральний державний історичний архів України, м. Київ, Центральний державний історичний архів України, м. Львів, Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного, Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв України / [упоряд. С. Зворський], 2009. – 242 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – *Описи документів у Ф. 1098 про Л. Череватенку як голову Київ. орг. НСПУ (с. 501).*

2010

1297. **Верховець В.** «Пишіть...любіть...» : [публ. листів І. Гнатюка] / Володимир Верховець // *Спогади про Івана Гнатюка* / [упоряд. П. Сорока]. – Вид. 2-е, розшир. і допов. – Тернопіль, 2010. – С. 21–59. – *У листі від 26 берез. 2000 р. йдеться про ініціативу й ревну наполегливість Л. Череватенку у справі «лауреатства» І. Гнатюка (с. 44).*

1298. **Вітаємо!** : [Конгрес літераторів України про нагородження Л. Череватенку «Орденем князя Ярослава Мудрого» V ступеня] // *Література та життя*. – 2010. – № 1/2 (29/30), січ.–лют. – С. 2 : фот. – Зокрема зазначено, що «...Цим відзначено його вагомий внесок в царині повернення до читача самих імен репресованих літераторів та їх творчості, зокрема. Найпершим із них став Євген Плужник, чудовий український поет, розстріляний на Соловках. Ще одне з повернутих імен – видатний перекладач Микола Лукаш, над двотомником спогадів якого [Л. Череватенко] завершує роботу...».

1299. **Муратов О.** Треті півні : [збірник] / Олександр Муратов. – [Б. м.] : Благод. фонд «ЄОМ-прес», 2010. – 253 с., [5] арк. іл. – **Зі змісту:** Треті півні : документ. повість. – С. 3–80. – *Про Л. Череватенку як друга (с. 12).*

1300. **Пархомчук В.** Політик не вищий від письменника : [інтерв'ю] / Віталій Пархомчук ; Наталія Околітенко // *Укр. літ. газ.* – 2010. – 9 лип., № 14 (20). – С. 8–9,

12. – «...Боротьбу з економічною ситуацією, яка з приходом Яворівського у Спілці особливо загострилася, розпочав тодішній голова Київської організації Леонід Череватенко, через що Яворівський оголосив його нелегітимним. Скинути його на перших зборах не вдалося, й нашому “демократу” довелося провести ще двоє, аж поки шляхом апробованих на виборчих перегонах технологій він таки ж досягнув свого. Це було так цинічно, що люди з гідністю витерпіти того вже й не змогли. Але Череватенко втомився, його належало підмінити, вибір випав на мене, і я, будучи переконаною, що від корон відмовлятися можна, а від хрестів – ні, погодилася...».

1301. **Танюк Л.** «...Усім нам смерть судилася зарання...»: до 40-річчя трагічної загибелі Алли Горської / Лесь Танюк // Альмах УНС. – 2010. – С. 194–202. – *Про Л. Череватенка у складі Клубу творчої молоді (с. 196).*

1302. **У Держкомархіві України** // Вісн. Держ. ком. архівів України. – 2010. – Вип. 4 (41), жовт.–груд. – С. 229–282. – «...За 2008–2010 роки ЦДАМЛМ України прийняв понад 39 тис. документів видатних діячів літератури і мистецтва України, серед яких документальні пам'ятки, пов'язані з життям і творчістю зокрема ... Л. Череватенка» (с. 236).

1303. **Хрикін С.** Примітки / С. Хрикін // Прогулянка на пам'ять : вірші / Ігор Юрков ; пер. з рос. В. Богуславської ; [післямова С. Хрикїна]. – Київ : [б. в.], 2010. – 170 с. : іл. – С. 160–161. – *Про сприяння Л. Череватенка передачі «архіву» І. Юркова до Держ. музею-архіву літ. і мистецтва України (с. 160).*

2011

1304. **Вісті** Фундації імені Івана Багряного. Жовтень 2011 року, число 134. З історії та діяльності Фундації / сторінку редагує Олексій Коновал // Свобода. – Нью-Джерсі, 2011. – 7 жовт., число 40. – С. 23. – *Про Л. Череватенка як лауреата премії І. Багряного.*

1305. **Коротич В.** Цілком особисто: приватні листи до Дмитра Кременя 1987–2011 / Віталій Коротич ; [упоряд. та передм. Т. Д. Кременя]. – Харків : Фоліо, 2011. – 411 с. – *Про Л. Череватенка як діяча культури та упорядника видання (с. 5, 43, 55, 65, 177, 126, 151).*

1306. **Околітенко Н.** Береги добра і зла / Наталя Околітенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 273–279. – *Про Л. Череватенка як керівника Київ. орг. НСПУ.*

1307. **Петриашвили Г.** Размышления после юбилейного вечера Миколи Лукаша / Гурам Петриашвили // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 364–372. – *Про Л. Череватенка – «щасливого» організатора ювілейного вечора та про «так звані» засоби масової інформації (с. 365).*

1308. **Петрова О.** Пам'ятник для генія / Ольга Петрова // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 389–391. – *Про спорудження пам'ятника М. Лукашу (архітектор Є. Прокопов, меценат О. Петрова), коли у грудні 1997 р. Комісію з творчої спадщини М. Лукаша очолив Л. Череватенко (с. 389).*

1309. **Черкашина Л.** «Біле світло спогадів...» / Людмила Черкашина // Життя у сьайві пекторалі: Борис Мозолевський у спогадах : до 75-річчя від дня народж. : біобібліогр. вид. / Дніпропетров. обл. універс. наук. б-ка ім. Первоучителів слов'ян. Кирила і Мефодія, Краєзнав. від. ; [упоряд. І. Голуб]. – Дніпропетровськ, 2011. – С. 15–21. – (Серія «Дослідники рідного краю»). – *Про роботу Л. Череватенка в експедиціях Б. Мозолевського (с. 19).*

2012

1310. **Топачевський А.** Зоряні світи Івана Білика / Андрій Топачевський // Літ. Україна. – 2012. – 6 груд., № 47 (5476). – С. 13. – *Автор статті отримав подару-*

нок від Л. Череватенка – зшитку титульних сторінок 100 прим. роману І. Білика «Меч Арея» як пам'ятку тоталітаризму.

1311. **Череватенко** Леонід Васильович (31.10.1938). Поет, перекладач, кінокритик, сценарист, мистецтвознавець і літературознавець // Шевченківські лауреати, 1962–2012 : енциклопед. довід. / вступ. слово Б. І. Олійника ; авт.-упоряд. М. Г. Лабінський. – Вид. 3-є, змін. і допов. – Київ, 2012. – С. 744–745 : портр.

2013

1312. **Бакуменко О.** Соціальні ініціативи Київської організації НСПУ : співдоп. відп. секр. Київ. орг. НСПУ О. Бакуменка на зборах Київ. письменників 26 берез. 2013 р. / Олександр Бакуменко // Укр. літ. газ. – 2013. – 5 квіт., № 7 (91). – С. 12–13. – Про виділення Л. Череватенку соціальної допомоги у розмірі 500 грн. та пропозицію про нагородження його орденом «За заслуги» III ступеня до 75-річчя від дня народження.

1313. **Василь** Стус. Поет і Громадянин : кн. спогадів та роздумів : до 75-річчя від дня народж. Василя Стуса / упоряд. Василь Овсієнко. – Київ : КЛІО, 2013. – 683 с. : іл., [16] арк. іл. – (Програма «Українська книга»). – *Віра Вовк про знайомство з Л. Череватенком (с. 75); обшуки у молодих поетів Б. Мамайсура та Л. Череватенка (с. 517); про ідею В. Стуса «вирватись з обійм України» шляхом сценарних курсів «а ля Драч, потім Череватенко і Мовчан», (с. 532).*

1314. «**Доповідна** записка КДБ при РМ УРСР до ЦК КПУ про зв'язки творчих працівників із заарештованими за антирадянську діяльність особами». 4.10.1972 р. // Політичні протести й інакодумство в Україні (1960–1990) / упоряд. Василь Даниленко ; [редкол.: Я. Калакура (відп. ред.) та ін.] ; НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2013. – С. 292–306. – На с. 303 характеристика: «...Редактор сценарного відділу кіностудії ім. Довженка Череватенко Леонід Васильович, 1938 року народження, уродженець м. Дніпропетровська, українець, безпартійний, проживає в сел. Буча Київ. обл. За наявними у КДБ при РМ даними Череватенко націоналістично налаштований, підтримував близькі стосунки із заарештованими І. Світличним, Є. Сверстюком, Стусом і їхніми однодумцями (О. Кочуром, І. Стешенко), поділяє їхні погляди, брав участь у різного роду зборищах націоналістично налаштованих осіб. У жовтні 1970 р. Череватенко зустрічався із бразильською туристкою В. Вовк-Селянською і туристкою із ФРН А. Горбач, підозрюваними у приналежності до закордонних націоналістичних центрів. У зустрічі брали участь І. Світличний, Н. Світлична, М. Коцюбинська, Г. Бадзьо, О. Кочур та інші...» ; Фотоматеріали. – Підпис під фот.: «Леонід Череватенко». – С. 657.

1315. **Мацкевич Т.** Унікальна колекція : [друк. машинок вид-ва «Дух і Літера»] / Т. Мацкевич // День. – 2013. – 12–13 июля, № 120/121 (4003/4004). – С. 23. – (Українці – читайте!). – У колекції, зокрема, й друкар. машинка Л. Череватенка.

1316. **Страшенко О.** Бунчужний нашої культури : до 75-річчя Леоніда Череватенка : [про літ.-мистец. вечір у Центр. міськ. б-ці Ірпеня] / Ольга Страшенко // Укр. літ. газ. – 2013. – 15 листоп., № 23 (107). – С. 1, 7 : фот.

1317. **Страшенко О.** Від «Скіфського степу» до «Заклятого заліза» : [про вшанування Л. Череватенка до 75-ліття з дня його народження 2 листоп. 2013 р. в Центр. міськ. б-ці Ірпеня] / Ольга Страшенко // Незборима нація. – 2013. – Число 12 (334), груд. – С. 2 : фот. – Від ред.: З нагоди 75-ліття ювілею поета починаємо друкувати його досі не опубліковані вірші.

1318. **Трахтенберг И.** Мой Киев, мои киевляне. В 2-х кн. / Исаак Трахтенберг ; [ред.: А. Белоусов, Н. Данкевич]. – Киев : Авицена, 2013. – Кн. 1. – 2013. – 379 с. : ил. – Про Л. Череватенка як кінокритика (с. 129).

1319. **Череватенко** Леонід (13.10.1938). Поет, літературознавець, перекладач, кіносценарист // Шугай О. Іван Багряний: нове й маловідоме : есеї, док., листи, спогади, нотатки, факти : [у 2 кн.] / Олександр Шугай. – Київ, 2013. – Кн. 2. – С. 1034.

1320. **Череватенко** Леонід Васильович. 1938 р. н. : [поет, перекладач, кінокритик, сценарист, мистецтвознавець, літературознавець...] // Кульчий О. Документальна скарбниця Шевченківських лауреатів / Олена Кульчий, Тамара Малярчук, Юлія Бентя ; Держ. архів. служба України, ЦДАМЛІМ України. – Київ, 2013. – С. 296–297 : фот. – Підписи під фот.: «Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка 2002 р. (разом з А. Микульським) за документальну кінотрилогію “Я камінь з Божої праці”» ; «З Г. Кочуром» ; «Л. Череватенко [2009]».

1321. **Ювіляри** жовтня ... З роси і води! ...Леонід Череватенко... // Літ. Україна. – 2013. – 3 жовт., № 38 (5517). – С. 3.

2014

1322. **Коновал О.** Подарували музеям України / Олексій Коновал // Свобода. – Нью-Джерсі, 2014. – 12 верес., № 37. – С. 15. – *Про Л. Череватенка, який супроводжував експонати, пов'язані з відкриттям 1964 р. пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, а також рукописи та машинописи з авторськими правками І. Багряного до Державного музею Тараса Шевченка та Центрального державного архіву-музею літератури й мистецтва України.*

1323. **Корженко С.** «"За 10 тостів випив лише одну чарку"» / інтерв'ю Світлани Корженко ; Михайло Слабошпицький // Газ. по-українськи. – 2014. – 16 трав., № 37 (1688). – С. 35. – *Спогади про Л. Череватенка, який був «поза законом» друкування у середині 80-х р., «гордого і амбітного – білу ворону», книголюба, власника великої бібліотеки.*

1324. **Околітенко Н.** Він був добрий : [некролог] / Наталія Околітенко // Дзеркало тижня. – 2014. – 5–11 лип., № 24 (170). – *«Я ніби заново відкриваю для себе не тільки поета, автора багатьох критичних статей і кінематографіста Леоніда Васильовича Череватенка, а й далеку від кон'юнктури, вистраждану оригінальність його позиції» (с. 11).*

1325. **[Пам'яті** Леоніда Череватенка] : [1938–2014: некролог] // Літ. Україна. – 2014. – 15 трав., № 20 (5549). – С. 12. – Підпис: Київ. організація Нац. спілки письменників України, Український фонд культури ; Те саме // Укр. літ. газ. – 2014. – 23 трав. № 10 (120). – С. 2 : фот.

1326. **Пам'яті** Леоніда Череватенка : [1938–2014: некролог] / Б. Олійник, І. Драч, П. Мовчан, В. Баранов, Любов Голота, Д. Янко, М. Шевченко, О. Биструшкін, Д. Горбачов, О. Муратов, Світлана Йовенко, А. Топачевський, М. Сидоржевський, О. Бакуменко, В. Портяк, О. Шугай, В. Ткаченко, А. Чердаклі, Валентина Запорожець, А. Микульський, Ю. Попсуєнко, С. Шевченко // Літ. Україна. – 2014. – 15 трав., № 20 (5549). – С. 12 ; Те саме // Укр. літ. газ. – 2014. – 23 трав. № 10 (120). – С. 2 : фот.

1327. **Пам'яті** товариша : [Череватенко Леонід Васильович : некролог] / друзі, колеги, односельчани // Культура і життя. – 2014. – 16 трав., № 20 (4592). – С. 3.

1328. **Скуратівський В.** Подвижник українського кіно. Пам'яті Леоніда Череватенка / Вадим Скуратівський, учень Л. Череватенка // Кіно-Театр. – 2014. – № 4 (114). – С. 45.

1329. **Турак Н.** Коли вмирають поети...: не стало Леоніда Череватенка та Володимира Кудрявцева / Наталя Турак ; розповів Олександр Бакуменко // Україна молода. – 2014. – 13 трав., № 66 (4698). – С. 10 : фот. ;

1329а. **У глибокому** смутку – кочурівці // Укр. літ. газ. – 2014. – 23 трав. № 10 (120). – С. 2 : фот. – [Підпис: Каф. перекладознавства і контрастивної лінгвістики ім. Григорія Кочура Львів. Нац. ун-ту ім. Івана Франка].

1330. **Центральний** державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник. Вип. 3 / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; [авт.-упоряд.: С. Куш, О. Кульчий, Т. Малярчук та ін.]. – Київ, 2014. – 675 с. – *Про матеріали Л. Череватенка в особових фондах П. М. Біби, О. Н. Гай-Головка та ін.; в документах євр.-укр. форуму та редакцій журналів «Вітчизна», «Сучасність» (с. 45, 80, 92, 94, 437).*

1331. **Череватенко** Леонід : [некролог] // Укр. літ. газ. – 2014. – 23 трав. № 10. – С. 2 : фот.

1332. **Череватенко** Леонід Васильович : [некролог] // Всесвіт. – 2014. – № 5/6 (трав.-черв.). – С. 246 : фот.

1333. **Череватенко** Леонід Васильович : [некролог] / Б. Олійник, І. Драч, П. Мовчан, Любов Голота, Д. Янко, М. Шевченко, О. Биструшкін, Д. Горбачов, О. Муратов, Світлана Йовенко, А. Топачевський, М. Сидоржевський, О. Бакуменко, В. Баранов, В. Портяк, О. Шугай, В. Женченко, В. Ткаченко, А. Чердаклі, Валентина Запорожець, А. Микульський, Ю. Попсуєнко, С. Шевченко // *Культура і життя*. – 2014. – 16 трав., № 20 (4592). – С. 3 : фот.

2015

1334. **[Богуславська В.]** Біографічна довідка / [Валерія Богуславська] // Череватенко Л. Зворотній час. Зворотний зв'язок / Леонід Череватенко ; [упоряд., післямова В. Богуславської ; ред. С. Йовенко]. – Київ, 2015. – С. 238–243.

1335. **Богуславська В.** «У вас є час. Його немає в мене» (Леонід Череватенко) / Валерія Богуславська // Череватенко Л. Зворотній час. Зворотний зв'язок / Леонід Череватенко ; [упоряд., післямова В. Богуславської ; ред. С. Йовенко]. – Київ, 2015. – С. 219–236 : портр.

1336. **Олексій** Довгий: «Не руйнуй того, що створив у тобі Бог» : [інтерв'ю] / Олексій Довгий ; [розмовляв] Володимир Коскін // *Демократ. Україна*. – 2015. – 30 жовт., № 44 (29041). – С. 11 : фот. – *Про неналежне вшанування пам'яті діячів культури, що відійшли у Вічність, – Л. Череватенка, Л. Талалая, Є. Сверстюка.*

1337. **Стус В.** «Час творчості *Dichtenszeit» // Стус Д. Василь Стус: життя як творчість / Дмитро Стус. – Вид. 3-є. – Київ, 2015. – С. 252–331. – (Бібліотека спротиву, бібліотека надії). – *«Чому при обшуках забирали рукописи молодих авторів Б. Мамайсура та Л. Череватенка. Ще добре, аби була хоч маленька надія на те, що з часом при республіканському КДБ відкриється рукописний відділ молоді української поезії. А то ж пропаде – не за цапову душу!» (с. 282).*

1338. **Трахтенберг И.** В начале нового века. В 3 т. / Исаак Трахтенберг. – Киев : Авицена, 2015. – Т. 1. – 440 с. – *Про виступ Л. Череватенка на презентації 3-го вид. антології «Відлуння Бабиного Яру» (с. 277); про екслібрис Л. Череватенка у книзі «Книжкові знаки киян» (с. 367).*

1339. **Центральний** державний архів-музей літератури і мистецтва України. Путівник. Вип. 4 / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; авт.-упоряд.: Т. Дубовик, Ю. Бентя. – Київ, 2015. – 564 с. – *Про матеріали Л. Череватенка в особових фондах В. А. Віта, М. В. Куценка; літературні (режисерські) сценарії, лібрето та проекти сценаріїв Л. Череватенка на Національній кіностудії художніх фільмів ім. О. Довженка; про майбутній особовий фонд № 1382 «Череватенко Леонід Васильович (1938–2014), кінознавець, літературознавець, поет, перекладач» (с. 67, 127, 244–288, 436).*

2016

1340. **Володимир** Базилевський – лауреат Багряннівської премії : до 110-річчя від дня народж. Івана Багряного / Управа Фондації Івана Багряного // Літ. Україна. – 2016. – 29 верес., № 37 (5666). – С. 2. – *Прізвище Л. Череватенка у переліку членів Ювілейного комітету до 90-річчя І. Багряного.*

1341. **Дрофа А.** «Книжкова Буча 2016»: як це було / Анна Дрофа // Укр. літ. газ. – 2016. – 28 жовт., № 21 (183). – С. 8. – *Про започатковану влітку 2015 р. мером м. Буча Анатолієм Федоруком премію імені Леоніда Череватенка та про перших лауреатів: М. Слабошпицького, М. Луківа, М. Славинського, С. Бондаренка, В. Шовкошитного, Ю. Косіна, Г. Штоня, М. Жулинського, П. Мовчана, С. Куліду, О. Фадеєва, В. Васильчука, Я. Поліщука, Т. Іващенко, Людмилу Забарилу (за збереження архіву Л. В. Череватенка).*

1342. **Іванов М.** Бесаме, Буча! : [про літ.-мистец. акцію «Книжкова Буча»] / Микола Іванов // Літ. Україна. – 2016. – 29 верес., № 38 (5667). – С. 1, 15 : фот. – *Про цьогорічних лауреатів Літературно-мистецької премії ім. Леоніда Череватенка; М. Слабошпицький: «Місто Буча на літературній карті України буде світиться іменем Леоніда Череватенка».*

1343. **Коскін В.** Ніла Висоцька: «Ми в боргу перед тими, кого забули» : [інтерв'ю] / Ніла Висоцька, [розмовляв Володимир Коскін] // Демократ. Україна. – 2016. – 22 лип., № 29 (24128). – С. 13 : фот. – *Згадка про Л. Череватенка студентських років.*

1344. **Лесь** Танюк відлетів у засвіти // Світ. – Чернігів, 2016. – 7 квіт., № 76. – С. 7 : фот. – Без підпису. – *Про Л. Череватенка у складі заснованого Л. Танюком об'єднання українських шістдесятників – Клубу творчої молоді (КТМ) у Києві.*

1345. **Ляшко С.** Олександр Всеволодович Бодянський – мандрівний археолог і філософ українських степів / С. М. Ляшко, О. Ф. Белов // Музейн. вісн. : наук.-теорет. щорічник / Запоріж. обл. краєзнав. музей. – Запоріжжя, 2016. – Вип. 16 : 95-річчю Запорізького обласного краєзнавчого музею та 100-річчю з дня народження О. В. Бодянського присвячується. – С. 175–181 : фот. – Підпис під фот.: «На березі Дніпра. Зліва направо: Л. Череватенко, О. Бодянський, О. Белов». – *Згадка про поета Л. Череватенка серед степових філософів-археологів (с. 177–179). – На с. 179: «...На жаль, сьогодні складно оцінити те, про що тривалими степовими вечорами на кургані, або на березі Дніпра або Каховського моря розмовляли між собою друзі, два філософи Леонід Череватенко та Олександр Бодянський. Знаючи їх, ми можемо уявити, що темами цих бесід було: що говорив Гомер, про що думав Сковорода, або похований у Гаймановій могилі безіменний скіфський цар – про людину, світ, долю людську у цьому світові» (с.179).*

1346. **Під** час фестивалю «Книжкова Буча» буде вдруге вручатися премія ім. Леоніда Череватенка : [корот. творч. довідка] // Бучан. новини. – 2016. – 30 верес., № 38 (603). – С. 9 : фот.

1347. **Програма** фестивалю «Книжкова Буча»: на «Книжкову Бучу» прибудуть метри української літератури – Іван Драч, Павло Мовчан, Михайло Слабошпицький, Микола Луків, Володимир Шовкошитний, Микола Славинський, Станіслав Бондаренко та багато інших провідних письменників // Бучан. новини. – 2016. – 30 верес., № 38 (603). – С. 1. – *Зокрема про церемонію відкриття фестивалю «Книжкова Буча» та нагородження письменників премією ім. Л. Череватенка.*

1348. ***Сисін Ю.** Яскрава «Зоря вечорова» : [про літ.-худож., культур.-просвітн. та іст.-публіцист. журн., започатков. у 1999 р. Дмитром Мартинюком] / Юрій Сисін //

Вечер. Одесса. – 2016. – 27 сент., № 108 (10369). – Про Л. Череватенку серед інших свідомих українців та відомих людей України, які долучилися до роботи над журналом.

2017

1349. **Глаголюк В.** Одвічні скарби Копаної гори / Василь Глаголюк // Слово Просвіти. – 2017. – Число 39 (935), 28 верес.–4 жовт. – С. 11. – Рец. на кн.: Клічак В. «Копана гора». – Київ : Просвіта, 2017. – Про цікаві присвяти й водночас портрети, зокрема присвяту Л. Череватенку.

1350. «**Книжкова** Буча»: три роки і два дні // Бучан. новини. – 2017. – 1 верес., № 34 (650). – С. 3. – *Переможці премії Леоніда Череватенка отримали дипломи: Є. Баран (Івано-Франківськ) за книгу есеїстики «Шоколадна Україна»; О. Косенко (Кропивницький) за книгу поезій «Егрегор»; О. Різників (Одеса) за мовознавчу книгу «Українська мова – спадщина тисячоліть»; І. Іванченко (Київ) за книгу поезій «Река Снов»; В. Богуславська (Київ) за упорядкування посмертної книги Л. Череватенка «Зворотній час. Зворотний зв'язок»; М. Ткачівська (Івано-Франківськ) за книгу прози «Я і мій Дон Жуан»; С. Антонишин (Броди) за книгу поезії «Свіча-До-Ля»; О. Гордон (Львів) за книгу поезії «Міста і рими»; Т. Винник (Ніжин) за книгу поезії «Прокинусь живою».*

1351. **Куліда С.** «Книгу – в маси!»: це гасло стало популярним наприкінці 1950-х років. Проте цей заклик залишається актуальним і до сьогодні / Сергій Куліда // Укр. літ. газ. – 2017. – 28 лип., число 15 (203). – С. 2. – *Зокрема про «Книжкову Бучу» і премію імені Леоніда Череватенка.*

1352. **Примітки.** Череватенко Леонід – поет, перекладач, сценарист, кінознавець // Українська літературна критика ХХ століття : антологія : у 2-х т. / упоряд., авт. прим., відп. ред. Т. П. Головань. – Київ, 2017. – Т. 2, кн. 2: Літературні дискусії другої половини ХХ століття : [1970–1990-ті рр.]. – С. 200.

1353. **Цимбал Г.** Драматург Тетяна Іващенко: «Я з дитинства мислила діалогами»: [інтерв'ю] / Тетяна Іващенко, [розмовляла] Галина Цимбал // Уряд. кур'єр. – 2017. – 29 квіт., № 81 (5950). – С. 8 : фот. – *Присвячено Т. Іващенко – лауреату Всеукраїнської літературної премії ім. Л. Череватенка за вагомий внесок у сучасну українську драматургію.*

1354. **Шаф О.** «Axis mundi» лірики Василя Клічака : [про зб. поезій «Копана гора»] / Ольга Шаф // Укр. літ. газ. – 2017. – 1 груд., № 24 (212). – С. 16. – *Зокрема про поезію, присвячену Л. Череватенку в циклі «Сім затихлих струн» – «...Вони умовно адресовані письменникам і критикам, які відіграли певну роль в житті ліричного наратива й уже пішли з життя...».*

2018

1355. **Про** відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2018 році : Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради : щотиж. нормат. бюл. / Верхов. Рада України. – Київ, 2018. – № 11. – С. 65. – Дод. до Постанови Верховної Ради України від 8 лют. 2018 р. № 2287-VIII. – **Зі змісту:** 31 жовтня – 80 років з дня народження Леоніда Череватенка (1938–2014), поета, літературознавця, перекладача, кіносценариста, кінокритика.

1356. **Богуславська В.** Від упорядників / Валерія Богуславська // Череватенко Л. Страхаюсь – і роблю таки! : сонети, балади й інші вірші [1964–2013] / Леонід Череватенко ; [упоряд.: В. Богуславська, Л. Забарило]. – Київ, 2018. – С. 232–233.

1357. **Богуславська В.** Леонід Череватенко. Біографічна довідка / Валерія Богуславська // Череватенко Л. Страхаюсь – і роблю таки! : сонети, балади й інші вірші [1964–2013] / Леонід Череватенко ; [упоряд.: В. Богуславська, Л. Забарило]. – Київ, 2018. – С. 234–235.

1357а. **Бондаренко С.** Нью-Енеїда, або дер-жа-вю: різдв'яна п'еса з часів дерибану письменницького та іншого народу / Станіслав Бондаренко // Літ. Україна. – 2018. – 6 груд., № 45/46 (5778/5779). – С. 12. – *Про Л. Череватенка, серед дійових осіб.*

1358. **Драч І.** Про Леоніда Череватенка / Іван Драч // Череватенко Л. Страхаюсь – і роблю таки! : сонети, балади й інші вірші [1964–2013] / Леонід Череватенко ; [упоряд.: В. Богуславська, Л. Забарило]. – Київ, 2018. – С. 5–8.

1359. **Євгенія** Шудря: голкою і словом оспівую життя : [інтерв'ю] / Євгенія Шудря, [розмовляв] Володимир Коскін // Демократ. Україна. – 2018. – 19 січ., № 3 (24154). – С. 13 : фот. – «... При тому Микола Архипович [Шудря] був дуже критичний. Лише про двох людей я ніколи не чула від нього негативних висловлювань – це Леонід Череватенко та Володимир Губа...».

1360. **«Жити, щоб працювала душа...»** : до 80-річчя від дня народж. Л. Череватенка (1938–2014) / підготовлено Н. Казаковою // Дати і події, 2018: друге півріччя : календар знамен. дат / Нац. б-ка України імені Ярослава Мудрого. – Київ, 2018. – № 2 (12). – С. 72–76. – Список літ.: с. 76.

1361. **Сушко К.** Він умів слухати землю, і земля його чула : до 80-річчя з дня народж. Леоніда Череватенка / Костянтин Сушко // Укр. літ. газ. – 2018. – 5 жовт., № 20 (234). – С. 1, 14–15 : фот. – Підпис під фот.: «Леонід Череватенко».

1362. **Топачевський А.** Подвижник : 31 жовтня Леонідові Череватенку виповнилося 80 років / Андрій Топачевський // Літ. Україна. – 2018. – 29 листоп., № 43/44 (5776/5777). – (Ad Menoriam). – С. 7.

1362а. ***Шлапак Я.** Він у всьому прагнув справжності : [до 80-річчя від дня народж. Леоніда Васильовича Череватенка] / Ярослава Шлапак // Демократ. Україна. – 2018. – 26 жовт.

Про Л. Череватенка як:

...літературного критика

1966

1363. **Плужник Є.** Вибрані поезії / Євген Плужник ; [вступ. ст., упоряд. та прим. Л. М. Новиченка]. – Київ : Радян. письменник, 1966. – 259 с. : іл. – *Про подяку упорядника Л. Череватенку, який разом із Таїсією Автономівною та Тетяною Автономівною Коваленко, Марією Полікарпівною Юрковою надали цінну допомогу в підготовці текстів та ілюстрацій до цього видання (с. 254).*

1981

1364. **До нових висот** : із респ. твор. конф. письменників і критиків : з доп. М. Ільницького // Літ. Україна. – 1981. – 30 січ., № 8 (3845). – С. 1–2. – *Згадка про Л. Череватенка у переліку митців різних поколінь (с. 2).*

1988

1365. **Мірошніченко М.** Вечір Миколи Лукаша / Микола Мірошніченко // Літ. Україна. – 1988. – 28 квіт., № 17 (4270). – С. 5. – *Про пропозицію Г. Кочура, Д. Паламарчука та Л. Череватенка видати двотомник М. Лукаша.*

1990

1366. **Жулинський М.** Слово про дружину поета [Євгена Плужника] / Микола Жулинський // Україна. – 1990. – № 1 (1717), 7 січ. – С. 13–15 : фот. – *Про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника, зокрема про підготовку найповнішої збірки поезій митця та його виступ на вечорі в Будинку вчителя (с. 13, 15).*

1992

1367. **18 березня.** Будинок літераторів, секція «Літописець». Про Леоніда Мосендза – видатного історичного белетриста – розповіли Л. Череватенко та Ю. Хорунжий. Вів вечір Вал. Шевчук / підготувала І. Хазіна // Слово і час. – 1992. – № 6 (379). – С. 94.

1368. **Луків М.** Без культури свободи не буває : інтерв'ю з голов. ред. журн. «Дніпро» Миколою Луківим / Микола Луків, розмовляв кор. газ. // Літ. Україна. – 1992. – 3 верес. – № 35 (4496). – С. 7 : фот. – *Про Л. Череватенка як знаного поета і критика, активного дописувача рубрики «Нашого цвіту – по всьому світу».*

1993

1369. **Чуйко В.** А хто суддя? : [полеміка з В. Моренцем] / Володимир Чуйко // Дніпро. – 1993. – № 4/6. – С. 123–125. – (Літературна критика). – *Зокрема про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника та М. Зерова: «... який чверть століття відстоює свою думку і про Є. Плужника, і про М. Зерова, і про інших ізгоїв нашої літератури» (с. 125).*

1994

1370. **8 червня** в «Українському домі» відбулась презентація книги «Незнаному Воякові», що вийшла як спеціальний випуск журналу «Дніпро» за сприяння Фондації О. Ольжича / підготувала І. Хазіна // Слово і час. – 1994. – № 8 (404). – С. 92. – *Про виступ Л. Череватенка.*

1371. **Гірка** та славна дата : [про відзначення 50-річчя від дня смерті О. Ольжича] // Літ. Україна. – 1994. – 21 квіт., № 21 (4586). – С. 7 : фот. – *Про Л. Череватенка як члена організаційного Комітету із вшанування пам'яті О. Ольжича згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 182 від 29.03.1994 р.*

1372. **Дмитренко О.** «О, Україно! Слухай, ми ідем!...» : [про презентацію кн. «Незнаному Воякові» в Кобзар. світлиці «Укр. дому»] / О. Дмитренко ; світлина К. Ковпак // Укр. слово. – 1994. – 16 черв., число 24 (2720). – С. 14 : фот. – Підпис під фот.: «На презентації книги О. Ольжича “Незнаному Вояку” виступає Микола Плав'юк – Голова Правління Фондації ім. О. Ольжича. Зліва направо: Р. Лубківський, А. Погрібний, М. Плав'юк, М. Жулинський Л. Череватенко, М. Луків». – *Про подяку М. Плав'юка упоряднику видання – Л. Череватенку.*

1373. **Дмитрук О.** Вони повертаються до нас не тільки у бронзі : [про встановлення в Києві 25 та 27 трав. меморіал. дошок В. Стусу та Є. Плужнику] / Олесь Дмитрук // Укр. слово. – 1994. – 2 черв., № 22 (2718). – С. 7 : фот. – *Промова Л. Череватенка на відкритті меморіальної дошки Є. Плужнику.*

1374. **Знак** нової доби // Літ. Україна. – 1994. – 28 квіт., № 22 (4587). – С. 2. – *Про Л. Череватенка як члена Комітету Спілки письменників України з відзначення 95-річчя Бориса Антоненка-Давидовича.*

1375. **Костриця М.** Промовляє з вічності : [про маловідомі сторінки біограф. О. Ольжича, пов'язані з Житомиром] / Микола Костриця, Руслан Кондратюк // Укр. слово. – 1994. – 2 черв., число 22 (2718). – С. 13. – *Л. Череватенко – дослідник життя О. Ольжича.*

1376. **Логвиненко О.** Під знаком Скорпіона : [про презентацію кн. «Під знаком Скорпіона» з твор. спадщини письменника І. Багряного] / Олена Логвиненко // Літ. Україна. – 1994. – 20 жовт., № 43 (4608). – С. 3 : фот. – *Про Л. Череватенка як дослідника творчості діячів діаспори і його побоювання, що цей процес в Україні рухається занадто повільно.*

1377. **Лубківський Р.** Збираймо золото поетової душі : [інтерв'ю] / Роман Лубківський ; розмову вів Микола Симчич // Укр. слово. – 1994. – 16 черв., число 24 (1720). – С. 14. – *Зокрема про Л. Череватенку як дослідника творчості О. Ольжича.*

1378. **Онищенко О.** Вірні сини України / Ольга Онищенко // Укр. слово. – 1994. – 24 серп., № 34 (2730). – С. 5 : фот. – *Про передання Л. Череватенку фотографії редакції «Укр. слова» із зображенням О. Ольжича.*

1379. **Перець І.** Народні оповідання / І. Л. Перець ; пер. з євр. мови: М. Зерова, Ол. Гера ; [передм., комент. А. Рудзицького]. – Київ : Медіа-Україна, 1994. – 95 с. : іл., табл. – *Згадка про подяку Л. Череватенку (с. 4).*

1380. **Стус В.** Розмаїття тенденцій або відроди і клопоти музи / Василь Стус // Твори. У 4 т., 6 кн. / Василь Стус ; Від. рукоп. фондів і текстології імені Т. Г. Шевченка Ін-ту літ. НАН України ; [редкол.: С. Гальченко та ін. ; підготували тексти, упорядкували та склали прим.: Микола Гончарук та ін.]. – Львів, 1994. – Т. 4: Повісті та оповідання. Незакінчені твори. Сценарії. Літературна критика. Заяви, публіцистичні листи та звернення. З таборового зошита. – С. 249–259. – *Про Л. Череватенку як члена «гурту молодих талановитих майстрів нашого критичного цеху» (с. 250).*

1381. **Суботня** зустріч у редакції «Розбудови держави» // Розбудова держави. – 1994. – № 11. – С. 64. – *Особистим баченням концепції журналу поділився письменник і літературознавець Л. Череватенко.*

1995

1382. **«Громами гартоване слово»** : літ. укр. зарубіжжя та письменників-правозахисників : бібліогр. нариси / [авт.-складач Т. П. Шульга ; наук. консультант Ф. П. Погребенник ; вступ. слово Л. Череватенка] ; Держ. б-ка України для юнацтва. – Київ, 1995. – 43 с. – *Згадка про Л. Череватенку як першовідкривача імен та праць представників української діаспори, зокрема Л. Мосендза, М. Ореста, Я. Славутича, О. Стефановича та ін. (с. 5).*

1383. **До** Спілки загостив «Кур'єр Кривбасу» : [презентація вид.] // Літ. Україна. – 1995. – 10 серп., № 23/24 (4640/4641). – С. 5. – *Л. Череватенко про демократичне спрямування журналу та залучення до співпраці широкого кола авторів зі всієї України.*

1384. **Миронець Н.** Слідчі справи Івана Багряного : (за матеріалами архівів ДПУ-НКВС) / Надія Миронець // Розбудова держави. – 1995. – № 1. – С. 51–60. – *Автор статті висловлює глибоку вдячність Леоніду Череватенку за допомогу в опрацюванні матеріалу та світлин (с. 29).*

1385. **Ільницький М.** Поезія української еміграції міжвоєнного десятиліття // Ільницький М. Від «Молодої Музи» до «Празької школи» / Микола Ільницький ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України [та ін.]. – Львів, 1995. – С. 196–211. – Бібліогр.: с. 211, 15 назв. – *Про повернення в Україну та популяризацію Л. Череватенком, І. Дзюбою, Т. Салигою, Ю. Ковалівим творів української діаспори (с. 200).*

1996

1386. **Башун О.** Відзначення 90-ліття І. Багряного на Донеччині / Олена Башун // Свобода. – Нью-Джерсі, 1996. – 27 груд., № 47. – С. 5 : фот. – *Про виступи в бібліотеках знаного багрянознавця – Л. Череватенка.*

1387. **Будинок** письменників у лютому. Вечір пам'яті : (до 60-річчя Бориса Мозолевського). Ведучі: М. Сом, Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1996. – 1 лют., № 5 (4673). – С. 3.

1388. **Будинок** письменників у лютому. Творче об'єднання перекладачів. Презентація першої поет. кн. відомого перекладача Дмитра Паламарчука «Подзвіння». Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1996. – 1 лют., № 5 (4673). – С. 3.

1389. **Будинок** письменників України. 25.09.96 : до 75-річчя від дня народження Бориса Олександрова-Грибінського (Канада). Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1996. – 19 верес., № 34 (4701). – С. 1.

1390. **Вечір**-спогад : [презентація кн. «Подзвіння». Д. Паламарчука у Будинку НСПУ] / кор. «ЛУ» ; фот. І. Яїцького // Літ. Україна. – 1996. – 18 лют., № 25 (4694). – С. 6 : фот. – Підпис під фот.: «На знімках перед шанувальниками виступає поет Дмитро Паламарчук; ліворуч від нього – ведучий вечора Леонід Череватенко».

1391. **Іванишин П.** Олег Ольжич – герольд нескореного покоління / Петро Іванишин. – Дрогобич : Відродження, 1996. – 220 с. : іл., портр. – ISBN 5-7707-8452-0. – *На багатьох сторінках йдеться про Л. Череватенка як дослідника біографії О. Ольжича та цитується праця Л. Череватенка «Я камінь з Божої праці...».*

1392. **Сподарець М.** Іван Багряний – письменник і громадянин : (до дев'яносторіччя з дня народж.) / М. П. Сподарець ; Харків. держ. ун-т. – Харків, 1996. – 102 с. – *Про Л. Череватенка та його праці (с. 45, 45, 70, 72, 74).*

1997

1393. **Будинок** письменників України у вересні 1997 р. 23 вівторок. «Триєдина Золота пектораль» – шлях оживання триєдиної свідомості українського етносу – спадкоємця попередніх цивілізацій. Доповідач літературознавець Володимир Осипчук. Головує Леонід Череватенко. Виступають: Юрій Болтрик, Сергій Плачинда, Юрій Шилів : [анонс] // Літ. Україна. – 1997. – 4 верес., № 30 (4749). – С. 8. – Без підпису.

1394. **Будинок** письменників України у вересні 1997 р. 24 середа. Презентація книжки поетеси Наталі Вареник «Стихи о любви» (Біла Церква). Представляє Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1997. – 4 верес., № 30 (4749). – С. 8. – Без підпису.

1395. **Будинок** письменників України у квітні 1997 р. 11 п'ятниця. Вечір пам'яті Миколи Удовиченка (60 років від дня народження). Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1997. – 10 квіт., № 14 (4732). – С. 6. – Без підпису.

1396. **Будинок** письменників України у квітні 1997 р. 21 середа. Презентація книжки «Кость Блакитний, отаман степової дивізії». Веде Леонід Череватенко // Літ. Україна. – 1997. – 8 трав., № 17/18 (4735/4736). – С. 6. – Без підпису.

1397. **Будинок** письменників України у січні 1998 р. 12 понеділок. Літературний вечір, присвячений 100-річчю з дня народження Юрія Горліса-Горського. Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1997. – 25 груд., № 46 (4763). – С. 2.

1398. **Будьмо** гідні священної пам'яті : до 90-річчя Олени Теліги / вл. інф. ; фот. Євгена Чекаліна // Укр. слово. – 1997. – 24 лип., число 29 (2874). – С. 1. – *Про виступ Л. Череватенка як секретаря Київ. організації Спільки письменників України.*

1399. **Вечір** поетів «празької школи» // Укр. слово. – 1997. – 17 квіт., число 16 (2861). – С. 1, 6. – *Про виступ заст. голови Правління Київ. орг. СПУ Л. Череватенка у Центр. держ. архіві літ. і мистецтва України 9 квіт. (с. 6).*

1400. **Вечір**, якого так чекали : [організов. М-вом культури України, СПУ, Фундацією ім. О. Ольжича на пошану пам'яті О. Ольжича у приміщенні Нац. філармонії] // Укр. слово. – 1997. – 30 жовт., число 43 (2888). – С. 1, 6 : фот. – Підпис під фот.: «Літературознавець Л. Череватенко». – «...Промовисто зобразив переплетіння найкращих якостей Ольжича – політика, вченого, поета, і, в першу чергу, людини, дослідник його творчості Л. Череватенко» (с. 6).

1401. **Вшанувати** пам'ять О. Ольжича : [про створення Оргкомітету до 90-річчя поета] // Укр. слово. – 1997. – 14 серп., число 32 (2877). – С. 1, 6. – *Прізвище Л. Череватенка серед членів Комітету (с. 1).*

1402. **21 липня** – день народження Олени Теліги : [про вечір в Ін-ті зв'язку] / (вл. інф.) // Укр. слово. – 1997. – 17 лип., число 28 (2873). – С. 1. – *Про виступ Л. Череватенка – члена Ювіл. комітету та секретаря Київ. орг. СПУ.*

1403. **Криворотько А.** Двоє з однієї долі : [про вечір пам'яті О. Теліги та О. Ольжича у Держ. музеї літ. України] / Анатолій Криворотько // Літ. Україна. – 1997. – 11 верес., № 31 (4750). – С. 4. – *Про виступ Л. Череватенка.*

1404. **Пам'яті** великої поетки : [про заходи, присвячені пам'яті О. Теліги, зокрема фотовиставку в Нац. парлам. б-ці України] / (вл. інф.) ; світлини Є. Чекаліна // Укр. слово. – 1997. – 27 лют., число 9 (2854). – С. 1, 6 : світлини. – *Згадка про виступ Л. Череватенка – дослідника життя та діяльності О. Теліги та багатьох письменників діаспори (с. 1).*

1405. **Сингаївська М.** Лицарський дух Ольжича : [про вечір пам'яті 8 лип. 1997 р. у Держ. музеї літ. України до 90-ліття від дня народж. Олега Кандиби-Ольжича] / Марина Сингаївська ; світлини Євгена Чекаліна // Укр. слово. – 1997. – 17 лип., число 28 (2873). – С. 1, 6 : світлина. – Підпис під світлиною: «Леонід Череватенко». – *Про виступ Л. Череватенка – одного з перших дослідників життя і творчості О. Ольжича (с. 6).*

1406. **Спростування** // Укр. слово. – 1997. – 18 верес., число 37 (2882). – С. 6. – Без підпису. – *Про лист Л. Череватенка, в якому йдеться про долю фотографії тодішньої редакції «Українського слова»: О. Ольжича, О. Стефаніка, Г. Гай-Головка, П. Онищенко – а саме про передання її письменнику В. Портяку.*

1407. **Стещенкова Т.** Її зізда палахкотітиме нащадкам : [про заходи до ювілею О. Теліги] / Тамара Стещенкова // Літ. Україна. – 1997. – 6 берез., № 9 (4727). – С. 2. – *Зокрема про виступ Л. Череватенка на відкритті виставки «Із родинного альбома» в Національній парламентській бібліотеці України.*

1408. **[Стус В.]** Лист до дружини й сина від 8.05.1974 / Василь // Твори у 4-х т., 6 кн. / Василь Стус. – Львів, 1997. – Т. 6 (додатковий), кн. 1: Листи до друзів та знайомих. – С. 75–85. – Без підпису. – ISBN 966-537-040-5 (т. 6). – *Про згадку Л. Аннінським статті Л. Череватенка «Своєю дорогою» (Дніпро, 1971, № 11) (с. 78, 85).*

1409. **[Стус В.]** Лист до Панаса Заливахи [листоп. 1966] / Василь // Твори. У 4-х т., 6 кн. / Василь Стус. – Львів, 1997. – Т. 6: (додатковий), кн. 2: Листи до друзів та знайомих. – С. 39–41. – ISBN 966-537-045-6. – «...Знаєш ти Плужника? Звичайно, він геній. Так каже Л. Череватенко і В. Шевчук» (с. 41).

1410. **У приміщенні** Національної філармонії відбувся урочистий вечір з нагоди 90-річчя Олега Ольжича... // Слово і час. – 1997. – № 11/12 (444). – С. 115. – Без підпису. – *Про виступ Л. Череватенка.*

1998

1411. **21 серпня** [1998]. Літературний вечір, присвячений 90-річчю з дня народження В. Барки. Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1998. – 27 серп., № 30 (4794). – С. 6. – Без підпису.

1412. **Грицук В.** «Бертольд Брехт и К^о: жить и выжить в XX столетии» / Валентина Грицук // Зеркало недели. – 1998. – 18 апр., № 16 (185). – С. 15. – *Виступ Л. Череватенка про цікаву літературознавчу працю В. Стуса, присвячену Б. Брехту, на науковій конференції, організованій Гете-Інститутом та Спілкою письменників України до сторіччя драматурга.*

1413. **Литвин Р.** «Очерет був мені за колиску» : [про ювіл. вечір пам'яті Д. Фальківського та ін. репресов. письменників та поетів 5 листоп. на філол. ф-ті Київ. держ. ун-ту ім. Т. Шевченка] / Роксолана Литвин // Літ. Україна. – 1998. – 19 лист., № 44

(4808). – С. 7. – *Про виступ Л. Череватенка – голови комісії із вшанування пам'яті Д. Фальківського.*

1414. **Мачківський М.** У вузлику сядьва, у збаночку слова... Іванові Іову – 50 / Микола Мачківський // Літ. Україна. – 1998. – 15 жовт., № 39 (4803). – С. 4. – *Про творчість І. Іова, яка перебувала у полі зору таких особистостей, як Л. Костенко, І. Драч, М. Жулинський, Л. Череватенко.*

1415. **На** крутосхилах літ : [про ювіл. вечір перекладача і поета В. Кочевського] / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 1998. – 31 груд., № 51/52 (4815/4816). – С. 6. – *3 вітальним словом від Правління Київ. орг. СПУ виступив Л. Череватенко.*

1416. **Неврлий М.** З Україною в серці своєму / Микола Неврлий // Катам на перекир : поезії, проза, спогади / М. Ситник ; упоряд.: М. Неврлий, Г. Булах. – Київ, 1998. – С. 13–23. – *Про Л. Череватенка як дослідника творчості М. Ситника (с. 20, 22–23).*

1417. **Плужниківські** читання : [у Київ. держ. ун-ті ім. Т. Шевченка] / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 1998. – 31 груд., № 51/52 (4815/4816). – С. 6. – *Згадка про участь і головне слово заст. голови Ювілейної комісії з відзначення 100-річчя Є. Плужника – Л. Череватенка.*

1418. **Рябчук М.** Непростима недуга : виповнилося 100 років від дня народження видатного українського поета Євгена Плужника / Микола Рябчук // День. – 1998. – 29 груд., № 250 (536). – С. 7 : фот. – *Про передмову Л. Череватенка до збірки поезій Є. Плужника (1988) та його внесок у справу публікації (вперше в Україні) роману і трьох п'єс митця.*

1419. **7 вересня** [1998]. Будинок письменників. Шлях до Кастальських джерел: творчий вечір Ігоря Качуровського : (до 80-річчя від дня народж). Виступають: В. Базилевський, М. Жулинський, І. Драч. Веде вечір Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1998. – 1 жовт., № 37 (4801). – С. 6.

1420. **Тарнашинська Л.** Жити і вижити в ХХІ столітті : нотатки з конф. на 3 дії / Людмила Тарнашинська // Літ. Україна. – 1998. – 14 трав., № 20 (4784). – С. 6. – *Про виступи учасників конф. «Бертольд Брехт: жити і вижити в ХХІ столітті», організов. 6–7 квіт. 1998 р. Спілкою письменників України та Ін-том Гете; зокрема про виступ Л. Череватенка.*

1999

1421. **Дем'янчук Г.** Штрихи до біографії // Дем'янчук Г. Олекса Стефанович : літ. портр. / Г. Дем'янчук. – Рівне, 1999. – С. 7–10. – *Розглянуто припущення дослідника Л. Череватенка щодо причин від'їзду О. Стефановича з України.*

1422. **Зорівчак Р.** Подвижник українського перекладацтва : [до 90-річчя від дня народж. дійсного члена НТШ Г. П. Кочура] / Роксолана Зорівчак // Вісн. НТШ. – 1999. – Число 21. – С. 28–29. – На с. 29: «...в найближчому філологічному томі “Записок НТШ” буде опубліковано листування між Г. Кочуром та М. Лукашем з коментарем Л. Череватенка...».

1423. **Токмань Г.** Жар думок Євгена Плужника: лірика як художньо-філософський феномен / Ганна Токмань. – Київ, 1999. – 162 с. – *На багатьох сторінках – про Л. Череватенка як дослідника життя і діяльності Є. Плужника.*

2000

1424. **Багрянний І.** Вірю! : хрестоматія / Іван Багрянний ; [упоряд. і автор. Після слова Вадим Усань ; вступ. слово А. Лисого ; відп. ред. О. Муромцева ; дорадники: А. Лисий, Л. Череватенко]. – Детройт : Фондація ім. Івана Багряного ; Харків : [ХІБМ], 2000. – 544 с. : іл., [8] арк. фотоіл. – Бібліогр.: с. 534–538. – *Згадка про Л. Череватенка як дорадника при складанні кн. (с. 4).*

1425. **Будинок** письменників України у лютому 2000 р. 7 лютого. Гармонія космосу. Єгипетські піраміди. Зустріч з істориком астрономії Ген. Марченком. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 27 січ., № 4 (4868). – С. 4.

1426. **Будинок** письменників України у березні 2000 р. 13 берез. Вечір трагічної пам'яті жертв Куренівської трагедії в Києві. Наук.-прогнос. доп. «Чи чекає Київ доля Помпеї, а Україну – небуття Атлантиди» (в разі катастрофи Київ. ГЕС). Доповідає Василь Кредо, філософ-прогнозист, керівник міжнар. групи науковців з прогнозування катастроф. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 2 берез., № 9 (4873). – С. 5.

1427. **Будинок** письменників України у березні 2000 р. 15 березня. 100-річчя «Самостійної України» М. Міхновського. Виступають: Ждан Жемет, Олесь Гаврильченко, С. Квіт, Ганна Ігнатенко. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 2 берез., № 9 (4873). – С. 5.

1428. **Будинок** письменників України у грудні 2000 р. Клуб книголюбів. Презентація кн. «Пісня ратна» (реконструкція тексту «Влес-книги» Петра Комнацького). Ведуть: Леонід Череватенко, Володимир Осипчук : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 30 листоп., № 30 (4894). – С. 4.

1429. **Будинок** письменників України у лютому 2000 р. 2 лютого. Вечір пам'яті Б. Олександрова (США). Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 27 січ., № 4 (4868). – С. 4.

1430. **Будинок** письменників України у лютому 2000 р. 20 лютого. Вечір пам'яті Аркадія Любченка. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 27 січ., № 4 (4868). – С. 4.

1431. **Будинок** письменників України у січні 2001 р. Клуб «Ветеран». Літературно-мистецький вечір Степана Крижанівського (з нагоди 90-річчя від дня народження). Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 30 листоп., № 30 (4894). – С. 6.

1432. **Кирилюк В.** Майстер з душею праведника : [про вечір з нагоди 80-річчя М. Лукаша] / Вітольд Кирилюк // Літ. Україна. – 2000. – 20 січ., № 3 (4867). – С. 2 : фот. – *Про Л. Череватенка, який організував і провів цей вечір.*

1433. **Луків М.** «Не мислю України без “Дніпра”» / Микола Луків // Літ. Україна. – 2000. – 21 груд., № 32 (4896). – С. 3 : фот. – *Л. Череватенко як автор актуальних літературно-мистецьких матеріалів.*

1434. **Руженцева Є.** Сумщина видавнича : [про кн. вист. у Держ. комітеті інформ. політики] / Євгенія Руженцева // Літ. Україна. – 2000. – 30 листоп., № 29 (4893). – С. 1. – *Згадка про збирання Л. Череватенком рукописів М. Лукаша.*

1435. **Стешенкова Т.** «І душа моя горить сьогодні...» : [про презентацію кн. «О краю мій...» у Будинку вчителя] / Тамара Стешенкова // Літ. Україна. – 2000. – 20 квіт., № 14 (4878). – С. 6. – *Про виступ голови Київ. організації СПУ Л. Череватенка.*

1436. **Черняков Б.** Нові знахідки рукописної Лукашани / Борис Черняков // Літ. Україна. – 2000. – 28 груд., № 33 (4897). – С. 4. – *Про намір Л. Череватенка, голови Комісії з творчої спадщини М. Лукаша, передати текст пісні М. Лукаша та ноти Б. Бугаєвського відомому барду І. Якубовському для подальшого виконання.*

1437. **6 липня** у Будинку письменників України презентація книги Г. Кочура «Третє відлуння». Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2000. – 29 черв., № 27 (4888). – С. 4.

2001

1438. **Багрянний І.** Вірю! : хрестоматія / Іван Багрянний ; [упоряд. і авт. післяслова Вадим Усань ; вступ. слово А. Лисого ; відп. ред. О. Муромцева ; дорадники:

О. Коновал, А. Лисий, Л. Череватенко]. – Чикаго ; Харків : Об-ня Демократ. Укр. Молоді ; Фундація ім. Івана Багряного, 2001. – 544 с. : іл., [8] арк. фотоіл. – Бібліогр.: с. 534–538. – *Про Л. Череватенка як дорадника (с. 4).*

1439. **Барановська І.** Мить щастя / Ірина Барановська // Жіночий світ. – Київ, 2001. – Число 2 (6). – С. 18. – *Про Л. Череватенка як ведучого вечора-презентації книги «Велична Жульєна» – перекладів новел та оповідань французьких письменників, здійснених О. Леонтович.*

1440. **Будинок** письменників України у жовтні. 5 жовтня. «І слово в пісні озветься!» Творча зустріч з Дмитром Литвинцем, юним композитором, лауреатом міжнародних конкурсів, виконавцем пісень на слова українських письменників. Ведучі: Микола Луків та Василь Кредо. Головує Л. Череватенко; 8 жовтня. Вечір пам'яті Григорія Чупринки (до 80-річчя від дня загибелі). Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 4 жовт., № 36 (4933). – С. 7.

1441. **Будинок** письменників України у квітні 2001 р. 10 квітня. Твори об'єднання «Оратанія», обговорення нової історико-публіцистичної книжки Юрія Шилова «Святині». Ведуть: Л. Череватенко, С. Плачинда : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 29 берез., № 12 (4909). – С. 7.

1442. **Будинок** письменників у листопаді 2001 р. Клуб книголюбів. Презентація збірки Жозе-Марія Ередія «Трофеї» (в перекладах Дмитра Паламарчука). Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 8 листоп., № 41 (4938). – С. 2.

1443. **Будинок** письменників України у лютому 2001 р. 1 лютого. Клуб книголюбів презентує книгу «Пісня ратна» (реконструкція П. Комнацьким тексту «Велесової книги»). Ведуть: Л. Череватенко, Володимир Осипчук; 9 лютого. Монологи. Витоки української національної ідеї. Виступає Юрій Канигін. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 1 лют., № 4 (4901). – С. 5.

1444. **Будинок** письменників України у травні 2001 р. 18 травня. Презентація книжки Ігоря Качуровського «Село». Веде Л. Череватенко; 28 травня. Творчий вечір Данила Кулиняка. Презентація книжок: «Од Калниша вісті...» та «Триста спартанців». Ведуть: Л. Череватенко, Олександр Шугай : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 17 трав., № 17/18 (4914/4915). – С. 4.

1445. **Винниченківські** читання / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 2001. – 1 лют., № 4 (4901). – С. 1 : фот. – На знімках: Ю. Мушкетик, Л. Череватенко, В. Кордун / фото І. Яїцького. – *Про спілкування голови Київ. організації НСПУ Л. Череватенка з учасниками читань.*

1446. **Марусик Б.** Рукописи не горять / Богдан Марусик // Укр. слово. – 2001. – 13–19 верес., число 37 (3089). – С. 12. – *Про зустріч у Національному музеї Т. Шевченка директора С. Гальченка та невеликої групи дослідників життя і творчості О. Ольжича, в складі якої був Л. Череватенко, з приводу передання реліквій О. Ольжича його родичем із Росії.*

1447. **Москаленко М.** У колі фантазії і домислів : [відгук на ст. Б. Чернякова] / Михайло Москаленко // Сучасність. – 2001. – № 9. – С. 127–129. – *Про Л. Череватенка, який опрацьовує архів М. Лукаша і готує до друку невідомі переклади.*

1448. **Набитович І.** Леонід Мосендз – лицар святого Грааля : творчість письменника в контексті європ. літ. / Ігор Набитович. – Дрогобич : Відродження, 2001. – 222 с. – *На багатьох сторінках – про Л. Череватенка як дослідника біографії письменника.*

1449. **Нащадок** степу : спогади про Валер'яна Підмогильного / упоряд. М. П. Чабан. – Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2001. – 221 с. : іл., [8] арк. іл. – *Про Л. Череватенка як публікатора та автора коментарів до публ. Г. Плужник-Коваленко (с. 214); про*

консультування Т. Коваленко дослідників творчості Є. Плужника, зокрема Л. Череватенка (с. 214).

1450. **17 травня** в Будинку письменників (Банкова, 2) відбудеться діалог «Сучасна українська драматургія. Стан і перспективи». До розмови запрошені: Лесь Танюк, Неллі Корнієнко, Ярослав Стельмах. Веде діалог Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 17 трав., № 17/18 (4914/4915). – С. 3.

1451. **Українська** афористика Х–ХХ ст. / упоряд.: Р. Коваль [та ін.] ; під заг. ред. І. Драча, В. Черняка. – Київ : Просвіта, 2001. – 320 с. : іл. – (Класика світової афористики ; т. 1). – *Л. Череватенко у переліку осіб, яким висловлено подяку за допомогу (с. 319).*

1452. **Черняков Б.** З криниці Лукашевої спадщини / Борис Черняков // Літ. Україна. – 2001. – 12 квіт., № 14 (4911). – С. 3. – *Л. Череватенко про перші результати діяльності Комісії НСПУ з творчої спадщини М. Лукаша: про підготовлений до друку групою науковців НАН України фразеологічний словник мови художніх перекладів М. Лукаша; про роботу з архівом М. Лукаша.*

1453. **Черняков Б.** Микола Лукаш: спадщина і спадкоємці / Борис Черняков // Сучасність. – 2001. – № 9. – С. 118–126. – Прим.: с. 124–126. – *Про Л. Череватенка як третього голову Комісії з творчої спадщини М. Лукаша (с. 120, 121); попередні комісії 1988–1989 рр. не передали Л. Череватенку жодного матеріалу.*

2002

1454. **Будинок** письменників України у березні 2002 р. Літопис у глині. Давня кераміка України з глибин праісторії до слов'ян. Доповідатимуть історики, археологи, краєзнавці, мистецтвознавці. Веде Леонід Череватенко; Клуб книголюбів. Презентація словника «Фразеологія перекладів Миколи Лукаша». Представляє Леонід Череватенко; Творчий вечір Федора Млинченка. Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2002. – 28 лют., № 8 (4953). – С. 5.

1455. **Будинок** письменників України у квітні 2002 р. Вечір пам'яті Анатолія Григоренка. Веде Леонід Череватенко; Клуб книголюбів. Презентація словника «Фразеологія перекладів Миколи Лукаша». Представляє Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2002. – 28 берез., № 12 (4957). – С. 6.

1456. **Будинок** письменників України у лютому 2002 р. Творчий вечір Олега Жупанського. Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2002. – 7 лют., № 5 (4950). – С. 8.

1457. **Будинок** письменників України у травні 2002 р. Вечір камерного гумору: презентація книги Гриця Гайового «Пересмішник на Парнасі». Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2002. – 25 квіт., № 16 (4957). – С. 6.

1458. **Зінченко Н.** «15 поетов – 15 судеб» : завдяки Ріталію Заславському повернена із забуття творчість Оксани Мартинюк і Якова Гальперіна, Ігоря Юркова і Ольги Веригіної / Наталя Зінченко // Хрещатик. – 2002. – 18 верес. – С. 6. – *Про участь Л. Череватенка у презентації книжки в НСПУ.*

1459. **Качуровський І.** Загальний огляд української літератури ХХ ст. // Ігор Качуровський. Променисті силуети : лекції, доп., ст., есеї, розвідки / Ігор Качуровський. – Мюнхен, 2002. – С. 755–779. – На с. 773: *«Між іншим, на першу лінію як критики й літературознавці вийшли саме ті, на кого ні Кравців, ні Кошелівець жодної уваги свого часу не звернули. Маю на думці Володимира Базилевського та Леоніда Череватенка».*

1460. **Кореневич Л.** Світло письменницької світлиці : [до 75-річчя «Літ. України»] / Леонід Кореневич // Літ. Україна. – 2002. – 4 квіт., № 13 (4958). – С. 2 : фот. – *Про Л. Череватенка серед тих письменників, які активно співпрацюють з творчими клубами.*

1461. **Салига Т.** Конфлікт між поколіннями...Де він?.. : (діалог Євгена Барана і Тараса Салиги) / Т. Ю. Салига // Вокатив / Т. Ю. Салига; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2002. – С. 231–242. – Про Л. Череватенка серед тих, хто повернув «літературі десятки видатних імен» (с. 238).

1462. **17 грудня** – презентація Довженківського літературно-художнього, науково-популярного і громадсько-політичного альманаху «Провісник». Фундатор – племінник О. П. Довженка Тарас Дудко. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2002. – 12 груд., № 45/46 (4890/4991). – С. 2.

1463. **Сіренко М.** День Злуки : [про зустріч М. Плав'юка з голов. ред. журн. «Дніпро» М. Луківим] / Михайло Сіренко // Укр. слово. – 2002. – 26 верес. – 2 жовт., число 39 (3143). – С. 14 : фот. – Зокрема про видання Л. Череватенком творів О. Ольжича.

2003

1464. **Будинок** письменників України у березні 2003 р. Презентація книги Б. Олександрів-Грибовського «Сто поезій» (Харків). Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2003. – 6 берез., № 10 (5003). – С. 6.

1465. **Будинок** письменників України у вересні 2003 р. 5 вересня. Вечір пам'яті Івана Юхимовича Коваленка. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2003. – 4 верес., № 31/32 (5024/5025). – С. 5.

1466. **Будинок** письменників у жовтні 2003 р. Презентація книги Б. Михайліва «Кам'яна могила – храм древньої писемності». Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2003. – 25 верес., № 35 (5028). – С. 5.

1467. **Будинок** письменників у листопаді 2003 р. Презентація роману І. Білика «Меч Арея». Веде Л. Череватенко // Літ. Україна. – 2003. – 6 листоп., № 39 (5032). – С. 3.

1468. **Будинок** письменників України у лютому 2003, 26 лютого. Презентація книги Наталки Дукиної «На добрий спогад» (Харків). Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2003. – 6 лют., № 6 (4999). – С. 6.

1469. **Дзира О.** Вечір пам'яті Миколи Лукаша : [у Львів. нац. ун-ті організов. каф. перекладознавства і контрастив. лінгвістики ім. Г. Кочура та Ком. всесвіт. літ. ім. М. Лукаша НТШ] / О. Дзира // Літ. Україна. – 2003. – 15 трав., № 19 (5012). – С. 6. – *Виступ голови комісії з творчої спадщини М. Лукаша Л. Череватенка, присвячений нездійсненим планам М. Лукаша у галузі лексикології; твердження Л. Череватенка, що М. Лукаш був насамперед лексикологом та лексикографом, можливо, навіть найбільшим українським лексикологом ХХ ст.*

1470. **Кокодзей Р.** «Та слово не згине без нашої згоди...» : [про вшанування І. Ю. Коваленка – самобут. поета-дисидента в НСПУ] / Радислав Кокодзей // Літ. Україна. – 2003. – 30 жовт., № 37/38 (5030/5031). – С. 9 : фот. – *Про головування Л. Череватенка на зібранні; питання, які порушив Л. Череватенко у виступі: прийняти до Спілки І. Ю. Коваленка, встановити меморіальну дошку в Боярці та видати повне зібрання творів митця. – Від упоряд.: Все запропоноване було здійснено.*

1471. **Логвиненко О.** «А сміх одвіку бореться із лихом» / Олена Логвиненко // Літ. Україна. – 2003. – 25 верес., № 35 (5028). – С. 8. – *Про презентацію книги М. Лукаша «Шпигачки», видану М. Слабошпицьким та Л. Череватенком; про плани Л. Череватенка щодо подальших пошуків «шпигачок» та наступного видання.*

1472. **Миронець Н.** Талант, що повернувся в Україну : [про презентацію зб. поезій Б. Олександрова-Грибінського «100 поезій» у Будинку письменників] / Надія Миронець // Укр. слово. – 2003. – 8–14 трав., число 19 (3174). – С. 15. – *Про Л. Череватенка як автора передмови та ведучого вечора.*

1473. **[Про презентацію у Будинку письменників України кн. Олега Міхальського «Хома-зорельотчик». Веде Леонід Череватенко]** : [анонс] // Літ. Україна. – 2003. – 22 трав., № 19 (5012). – С. 7.

1474. **Снігур С.** Миколі Лукашеві присвячено : [про уроч. академію у Львів. нац. ун-ті ім. І. Франка на честь М. Лукаша] / Сергій Снігур // Народ. воля. – Скрентон, ПА, 2003. – 24 квіт., число 17. – С. 5. – *Про Л. Череватенка як голову Комісії НСПУ з творчої спадщини М. Лукаша, відомого письменника і кінорежисера, та про зроблене ним для вшанування пам'яті Майстра перекладу і популяризації його творчості.*

1475. **У Будинку** письменників України [квітень 2003 р.]. Презентація відновленого «Кобзаря» 1927 р. з іл. Петра Носка. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2003. – 24 квіт., № 16/17 (5009/5010). – С. 9.

1476. **Фразеологія** перекладів Миколи Лукаша : слов.-довід. / [уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк ; авт. післямови Л. Череватенко ; за ред. Г. П. Півторака] ; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ : Довіра, 2003. – 738 с. : портр. – Видання здійснено за участю Комісії з творчої спадщини Миколи Лукаша та за підтримки Громадського фонду св. Андрія Первозванного. – *Подяка: Леоніду Васильовичу Череватенкові, Тамарі Петрівні Гуменюк, Віталію Кириловичу Ковалеві, Ларисі Федотівні Соловйовій, «...без допомоги яких це видання не вийшло б у світ» (с. 8).*

1477. **Центральний** державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник. Вип. 1 / Держ. ком. архівів України, Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України. – Київ, 2003. – 553 с. – Архівні зібрання України. Путівники [авт.-упоряд. М. Крячок та ін. ; редкол.: Г. Боряк (голов. ред.) та ін.]. – Імен. покажч.: с. 482–544. – Про Л. Череватенка див. с.: 543. – *Літературознавчі праці Л. Череватенка у фондах М. К. Зерова та редакції журналу «Вітчизна» (с. 85, 350).*

1478. **Чередниченко Д.** Літопис доби / Дмитро Чередниченко // Літ. Україна. – 2003. – 4 верес., № 31/32 (5024/5025). – С. 4. – Рец. на кн.: Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2003. – 352, [2] с. : фото. – (Українська бібліографія ; ч. 10). – *Прізвище Л. Череватенка серед прізвищ публікаторів праць про М. Лукаша.*

2004

1479. **Вітушко Н.** Лукаш не лукавив! / Ніна Вітушко // Літ. Україна. – 2004. – 19 серп., № 32 (5068). – С. 7. – *Звернення очільниці Кролевецького міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка до Л. Череватенка як до голови Комісії з творчої спадщини М. Лукаша про необхідність видання книжки спогадів про перекладача.*

1480. **Міжнародна** конференція «Григорій Кочур і український переклад» : [27–28 жовт. 2003 р. у Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка] // Зона. – Київ, 2004. – № 18. – С. 393–394. – *Згадка про виступ Л. Череватенка «Невідомі внутрішні рецензії 70-х років» на другому Пленарному засіданні (с. 394).*

1481. **Придбайте** книжку Миколи Лукаша : [шпигачки] // Літ. Україна. – 2004. – 25 листоп., № 46 (5082). – С. 6 ; Те саме. – 23 груд., № 50 (5086). – С. 2. – *Про Л. Череватенка як упорядника видання та популяризатора творчості перекладача.*

1482. **Родинне** вогнище Зерових / [упоряд. М. Зерова та ін.]. – Київ : Гелікон, 2004. – 427 с. : іл. – (Українська модерна література). – *Прізвище Л. Череватенка серед відомих сучасних літературознавців, статті яких увійшли до збірника (с. 9).*

1483. **Савчин В.** Лукашіана: динаміка, проблеми, несподіванки : (на матеріалі бібліогр. покажч. «Микола Лукаш» / В. Р. Савчин // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 281–294. – Бібліогр.:

с. 291–293. – *Про знахідки Комісії з творчої спадщини М. Лукаша та її голови – Л. Череватенка; напрацювання щодо популяризації спадщини М. Лукаша (с. 283).*

1484. **Чернюк С.** Знак доби: Дон Кіхот в українській літературі 20–30-х років / С. Чернюк // Літературознавчі обрії : праці молодих учених України / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 2004. – Вип. 5. – С. 126–130. – На с. 130: «*Череватенко з'ясовує, що вірш цей [“Гладкого Панчо (прошу вас, не Панча!..)”] було написано Є. Плужником на початку тридцятих років на захист Петра Панча, але очевидно, що сенс поезії незрівнянно глибший й вагоміший*».

1485. **Черняков Б.** Повернення. Доля і недоля Миколи Лукаша : (ст. і матеріали, 2000–2003 рр.) / Б. І. Черняков ; Акад. наук вищ. шк. України. – Київ, 2004. – 64 с. – Бібліогр. в кінці ст. – (Кролевець і Кролевеччина ; вип. 2). – *Про оцінку напрацювань Л. Череватенка як лукашезнавця, літературознавця, голову Комісії з творчої спадщини М. Лукаша (с. 3, 7, 28, 46–48, 53–54).*

2005

1486. **Бровченко В.** Вікнина : спомини / Володимир Бровченко. – Київ : Парлам. вид-во, 2005. – 562 с. : портр., [20] арк. іл. – *Про високу оцінку Л. Череватенком книги «Бровченко В. Повернення Богородиці» (с. 538, 539, 542).*

1487. «**Джерела толерантності**» : кат. вист. : 2004–2006 : / [упоряд. А. Ленчовська ; Музей Анни Франк (Амстердам), Ін-т Юдаїки (Київ)]. – Амстердам ; Київ : Дух і Літера, 2005. – 96 с. : іл. – *Подяка за надані фотоматеріали та консультації ... панові Л. Череватенку (с. 2).*

1488. **Микитенко О.** Микола Лукаш і «Всесвіт» : (сторінки спогадів) / Олег Микитенко // Всесвіт. – 2005. – № 1/2 (913/914). – С. 148–159. – *Про праці Л. Череватенка, присвячені вивченню творчості М. Лукаша, зокрема про невідому сторінку його творчості – юнацькі переклади російських поетів та російських народних пісень (с. 158).*

1489. **Шкварець В.** Миколаївці: визначні історики і краєзнавці минулого : підручник / В. П. Шкварець. – 2-е вид., випр., допов. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 148 с. – *Прізвище Л. Череватенка серед тих, хто поділився спогадами про Б. Мозолевського (с. 57).*

2006

1490. **Семенюк А.** Плужник повертається на Батьківщину : [рецензія] / Антон Семенюк // Київ. – 2006. – № 7/8. – С. 178–179. – **Рец. на кн.:** Родюча земля : стихи, поэмы, роман : пер. с укр. / Е. П. Плужник ; сост. П. Д. Чалый. – Воронеж : Ред. газ. «Коммуна» : Изд-во им. Е. А. Болховитинова, 2002. – 416 с. – (Библиотека «Коммуны»). – *Про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника.*

1491. **Слабошпицький М.** Дорогоцінна ідея: Дмитро Сапіга видає у «Камеярі» десятитомник Юрія Липи / Михайло Слабошпицький // Літ. Україна. – 2006. – 24 серп., № 32 (5170). – С. 6. – *Про розвідки Л. Череватенка у майбутньому виданні.*

1492. **Соловей Е.** Невпізнаний гість: доля і спадщина Володимира Свідзінського / Елеонора Соловей. – Київ : Наук. думка, 2006. – 221 с., [8] фот. – *Про допомогу Л. Череватенка автору в архівно-бібліологічних розшуках матеріалів (с. 8).*

2007

1493. **Брунь С.** 3 листопада в міському Будинку вчителя відбувся ювілейний вечір до 100-річчя Олега Кандиби-Ольжича / Сергій Брунь // Свобода. – Нью-ДжерсіА, 2007. – 21 груд., № 51. – С. 16–17 : фот. – *Про Л. Череватенка як консультанта театр.-муз. композиції «Ольжич – назавжди», яку підготувала член Центрального проводу ОУН (д), президент Міжнародної ліги «Матері і сестри – воїнам*

України», нар. арт. України, арт. Нац. акад. драм. театру ім. Івана Франка Галина Яблонська.

1494. **Круківська О.** Доля, що захоплює : [про уроч. відкриття вист. «О. Ольжич: "Цитаделя духа"» у Нац. музеї літ. України] / Олена Круківська // Літ. Україна. – 2007. – 26 лип., № 28 (5216). – С. 6. – *Про виступ Л. Череватенка.*

1495. **Лівицька І.** Психологізм прози Леоніда Первомайського: теоретичний аспект / Інна Лівицька. – Кіровоград : Поліграф-Терція, 2007. – 163 с. – Бібліогр.: с. 148–163. – *Л. Череватенко та його праці про Л. Первомайського (с. 6–7, 51–52).*

1496. **Миронець Н.** До історії вірша Юрія Дарагана, присвяченого Микиті Шаповалу / Надія Миронець // Микита Шаповал – видатний державний діяч, вчений, патріот : матеріали наук.-практ. конф. з нагоди 125-річчя від дня народж., 5 квіт. 2007 р., м. Донецьк / Донец. від-ня Наук. т-ва ім. Шевченка, Укр. культурол. центр. – Т. 19. – Донецьк, 2007. – С. 110–117. – *Згадка про Л. Череватенка як дослідника творчості Ю. Дарагана (с. 112).*

1497. **Муратов О.** Старі Русла / Олександр Муратов // Березіль. – 2007. – № 5/6. – С. 16–47. – На с. 24: «...Леонід Череватенко, котрий присвячує безліч часу для повернення українству його найкращих письменників, знищених у сталінські часи чи просто забутих».

1498. **Ольжич О.** Поезія. Проза / О. Ольжич ; [передм. М. Жулинського ; упоряд. Н. Лисенко] ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка, Фундація ім. О. Ольжича. – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2007. – 543 с. – На с. 509: «Найповніше публіцистику письменника свого часу зібрав та упорядкував Л. Череватенко у виданні О. Ольжич – "Незаномому Воякові" (Київ, 1994). Матеріалами цього видання послуговувалися і ми, збираючи та досліджуючи першодруки статей О. Ольжича».

1499. **Рязанцева Т.** Бранець вічності: аспекти поетичної творчості Олексі Стефановича / Тетяна Рязанцева ; [відп. ред. О. В. Мишанич] ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2007. – 106 с. – *Згадка про Л. Череватенка як дослідника творчого та життєвого шляху О. Стефановича (с. 4).*

1500. **Скорик Л.** Поет, якого друзі звать «непохитний» : [про Ю. Каплана та видану ним у 2003–2004 рр. антологію «Києв. Русская поэзия: XX век»] / Лариса Скорик // 2000 : еженедельник. Аспекти. – 2007. – 18–24 мая, № 20 (366). – С. С 8. – *Для Л. Череватенка ця книга «...світлою радістю стала... – вельми вдала спроба узагальнити і осмислити досвід безумного, трагічного, а проте в багатьох аспектах визначального століття».*

2008

1501. **Грицюк О.** Чернігівське сузір'я галактики «Ятрань» / О. Грицюк // Сіверян. літопис. – 2008. – № 5. – С. 143–144. – *У Фонді культури відбувся вечір, присвячений літературно-мистецькому і громадсько-політичному часопису творчих сил глибинної України – журналу «Ятрань», заснованого Юрієм Ткаченком, редагованого письменниками та перекладачами Сергієм Ів. Ткаченком та Всеволодом Ткаченком. Вів вечір Шевченківський лауреат Леонід Череватенко.*

1502. **Качуровський І.** Загальний огляд української літератури ХХ ст. / Ігор Качуровський // Качуровський І. Променисті сільвети / Ігор Качуровський ; [передм. М. Слабошпицького]. – [Київ, 2008]. – С. 701–724. – *Про Л. Череватенка як літературного критика (с. 718).*

1503. **Лєвицька Н.** Принципи характеротворення в новелістиці Юрія Липи : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / Лєвицька Нелля Євгенівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2008. – 20 с. – *На с. 3: про Л. Череватенка «...як найбільш*

обізнаного дослідника прози Ю. Липи в Україні, який не згадує у своїх розвідках жодної літературознавчої праці в діаспорі, присвяченої малій епічній формі Ю. Липи...».

1504. **Огнева Т.** Відбиток часу у дзеркалі буття : монографія / Тетяна Огнева. – Київ : Академвидав, 2008. – 215 с. : іл., [8] арк. іл. – (Серія «Монограф»). – ISBN 966-822-666-6. – ISBN 978-966-822-666-3. – *Про Л. Череватенка як дослідника української прози початку ХХ ст. (с. 86).*

1505. **Попсуєнко Ю.** Діамантові палати на соломі / Юрій Попсуєнко // Літ. Україна. – 2008. – 5 черв. № 21 (5259). – С. 4. – *Про виступ Л. Череватенка на презентації кн. І. Качуровського «Круг понадземний».*

1506. **Попсуєнко Ю.** Поспішаймо повільно / Юрій Попсуєнко // Вітчизна. – 2008. – № 7/8. – С. 128–130. – *Під час презентації книжки перекладів І. Качуровського «Круг понадземний» 20 грудня 2007 р. в Кобзарській світлиці «Українського дому» виступив Л. Череватенко (с. 128).*

1507. **Просалова В.** Українська література міжвоєнних десятиліть в еміграції : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. А. Просалова. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 235 с. – *Про праці Л. Череватенка, присвячені О. Ольжичу (с. 85) та Ю. Липі (с. 188).*

1508. **Саприкіна А.** Рецепт творчості Г. Мазуренко: діаспорна і вітчизняна / Аліна Саприкіна // Донецький вісн. НТШ. – Донецьк, 2008. – Т. 23: Література С. 216–220. – Бібліогр.: с. 220 (12 назв). – ISSN 1728-9572. – *Прізвище Л. Череватенка серед дослідників творчості Г. Мазуренко (с. 219).*

2009

1509. **Бугай С.** Шістдесятники в критичній рецепції Михайлини Коцюбинської / С. Г. Бугай // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2009. – Вип. 12: Літературна критика і критерії художності. – С. 176–184. – *Про Л. Череватенка як одного з учасників вечорів Г. Кочура у Спільці письменників України (с. 177).*

1510. **Висловлюємо** подяку голові Комісії НСПУ з творчої спадщини Миколи Лукаша Леоніду Череватенку за надання оригінальної поезії з архіву видатного поета-перекладача // Ятрань : літ.-мистец. і громад.-політ. часоп. творчих сил глибинної України. – Київ ; Харків ; Тернопіль, 2009. – № 9. – С. 31.

1511. **Вітушко Н.** Лукаш повертається в рідний Кролевець / Ніна Вітушко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 46–66. – *Про Л. Череватенка як збирача матеріалів про М. Лукаша, а також Голову оновленої Комісії з творчої спадщини М. Лукаша (с. 61, 62, 66).*

1512. *«**Джерела** толерантності» : кат. вист. : 2004–2006 / [упоряд. А. Ленчовська ; Музей Анни Франк (Амстердам), Ін-т Юдаїки (Київ)]. – Амстердам ; Київ : Дух і Літера, 2009. – 2-є вид. – 88 с. : іл.

1513. **Жуковський А.** Лист від 13 трав. 1991 р. [до М. Неврлого] / Аркадій Жуковський // Минуле й сучасне : зб. слов'янознав. пр. / Микола Неврлий ; [передм. І. Дзюби]. – Київ, 2009. – С. 898–899. – *В листі – пропозиція А. Жуковського Л. Череватенку видати публіцистику О. Ольжича.*

1514. **Ільницький М.** Поезія української еміграції міжвоєнного двадцятиліття // Ільницький М. На перехрестях віку : у 3 кн. / Микола Ільницький. – Київ, 2009. – Кн. 3. – С. 434–451. – *Про Л. Череватенка як одного з дослідників та популяризаторів творчості поетів-емігрантів (с. 440).*

1515. **Кодак М.** Огрім Євгена Плужника-поета : монографія / Микола Кодак ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Шевченка. – Луцьк : Твердиня, 2009. – 189 с. – *На багатьох сторінках про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника.*

1516. **Муратов О.** Четвертий вимір: документальний роман-есеї про сучасність та минуле з конструктивними пропозиціями і коментарями / О. Муратов. – [Б. м.] : ЄОМ-ПРЕС, 2009. – 260 с. : іл. – *Про Л. Череватенка-ерудита та його праці щодо повернення українству письменників, знищених у сталінські часи чи просто забутих (с. 10); про Л. Череватенка-плужникознавця (с. 102).*

1517. **Палажченко В.** Український Дон Кіхот із Кролевця / Володимир Палажченко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 540–542. – *Про Л. Череватенка як літературознавця і знавця творчості М. Лукаша (с. 542).*

1518. **Скрипка Л.** Виставка, присвячена 90-річчю Миколи Лукаша : [у Центр. держ. архіві-музеї літ. і мистецтва України] / Л. В. Скрипка // Архіви України. – 2009. – № 6 (266). – С. 289–296 : фот. – Підписи під фот.: «М. Лукаш серед співробітників журналу “Всесвіт”. Кінець 1950-х рр. (з особистого архіву Л. Череватенка)». – *Зокрема про матеріали на виставці з особистого архіву Л. Череватенка (с. 289, 295).*

1519. **Списаренко Б.** Прийдімо і поклонімося / Борис Списаренко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 549–550. – *Про зустріч у Кобзарській світлиці, присвячену М. Лукашу, яку провів Л. Череватенко на прохання Б. Списаренка, зав. Кобзарської світлиці в Українському Домі (с. 550).*

2010

1520. **Глоба Н.** Моцарт українського перекладу : у Музеї книги і друкарства триває експозиція робіт Миколи Лукаша / Наталія Глоба ; фото Павла Пашенка // Хрещатик. – 2010. – 15 січ., № 117 (2324). – С. 15. – *Про Л. Череватенка як упорядника 1-го тому видання «Наш Лукаш» та представлені на виставці книжки з власної бібліотеки з дарчими написами М. Лукаша.*

1521. **Колошук Н.** Іван Багряний: домінанти творчості та проблеми вивчення : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Надія Колошук. – Луцьк : Твердиня, 2010. – 102 с. – *На багатьох сторінках про Л. Череватенка-літературознавця, дослідника творчості І. Багряного.*

1522. **Мочалова Л.** Мережа українсько-канадських бібліотек у Східній Україні / Людмила Мочалова // Українська мова в сучасному культурному просторі Східної України : матеріали міжрегіон. наук.-практ. конф. / Укр. культурол. центр. – Донецьк, 2010. – С. 60–66. – *Завідувачка українсько-канадської бібліотеки при Донецькій обласній універсальній науковій бібліотеці про участь у 1996 р. Л. Череватенка в літературному вечорі, присвяченому 90-річчю від дня народження І. Багряного (с. 62).*

1523. **Наєнко М.** Історія українського літературознавства і критики : навч. посіб. : [для студентів вищ. навч. закл.] / М. К. Наєнко. – Київ : Академія, 2010. – 515 с. – (Альма-матер). – *Про Л. Череватенка як одного з авторів «реабілітаційних» публікацій (с. 406).*

1524. **Ткаченко В.** Велет українського красного письменства як незламний оборонець рідної мови / В. І. Ткаченко // Філол. трактати / Сум. держ. ун-т, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Суми, 2010. – Т. 2, № 2. – С. 117–132. – *Про діяльність Л. Череватенка як голови комісії НСПУ з творчої спадщини М. Лукаша, зокрема з'ясування ним причин неотримання М. Лукашем Держ. премії ім. Т. Г. Шевченка (с. 126); коментарі щодо видання перекладу «Декамерона» (2006) В. Войтовичем і В. Шклярем та упорядкування Л. Череватенком перекладу «Декамерона» (с. 128).*

2011

1525. **Вечір** Лукаша в Музеї книги і друкарства : [19 груд. 1999 р. вечір пам'яті відомого перекладача, лексикографа та письменника Миколи Лукаша] / наук.-

дослід. від. Музею книги і друкарства України // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 516–517. – *Про Л. Череватенка як дослідника, видавця спадщини М. Лукаша, упорядника спогадів про нього та ведучого вечора.*

1526. **Гран С.** Зустріч літераторів : [про Другі літ. читання в Ірпіні, зорганіз. Ірпін. міською орг. Всеукр. твор. спілки «Конгрес літераторів України» та участь поетів Макарівщини] / Саша Гран // Макарів. вісті. – 2011. – 15 лип., № 32. – С. 4. – *Зокрема про участь Л. Череватенка.*

1527. **Дибя А.** Високе небо Миколи Лукаша : [спогади про ювіл. вечір 19 груд. 1999 р.] / Алла Дибя // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 419–420. – *Про Л. Череватенка як письменника і знаного дослідника рідної літератури (с. 419).*

1528. **Капленко О.** Лірика Євгена Плужника : особливості рецепції / О. М. Капленко // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. / Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя ; [редкол.: Г. В. Самойленко (відп. ред. і упоряд.) та ін.]. – Ніжин, 2011. – Вип. 64. – С. 81–96. – *На багатьох сторінках про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника; зокрема зазначено, що він зібрав найповнішу літературну спадщину поета (с. 82).*

1529. **Кирилюк В.** Майстер з душею праведника / Вітольд Кирилюк // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 350–351. – *Про вечір до 80-річчя М. Лукаша, організований у Спільці письменників України Л. Череватенком (с. 350).*

1530. **Кот С.** Фундація імені Олега Ольжича / Сергій Кот // Покликані служити Україні: Фундація імені О. Ольжича, Видавництво імені Олени Теліги, Всеукраїнське жіноче товариство імені Олени Теліги, Об'єднання студіюючої молоді «Зарево» : [зб. матеріалів і док.] / Дослід. фундація ім. О. Ольжича в США, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; упоряд.: О. Веремійчик [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 12–75. – *Л. Череватенко у складі Комісії «Про вшанування пам'яті О. Ольжича»; упорядкування збірки «Незнаному Воякові» та стрічки «Я камінь з Божої праці», (с. 19–21).*

1531. **Лобода Б.** Лукаш зі сцени / Борис Лобода // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 512–515. – *Про Л. Череватенка як упорядника «Шпигачок» М. Лукаша (с. 513); плужникову тему в творчості Л. Череватенка (с. 514–515) та ювілейний вечір М. Лукаша у Музеї книги та друкарства, який вели Л. Череватенко та М. Сом (с. 515).*

1532. **Лубківський Р.** Лукашеве пересотворення світу. По-українському / Роман Лубківський // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 443–473. – *Про зібрання найбільшим і невтомним лукашезнавцем Л. Череватенком «Шпигачок» (с. 443); про Л. Череватенка як перекладача і поета (с. 446, 460).*

1533. **Луків М.** Нам на спокій права не дано / Микола Луків // Літ. Україна. – 2011. – 29 груд., № 50 (5429). – С. 14. – *Про літературно-художній журн. «Дніпро» та його автуру, зокрема Л. Череватенка.*

1534. **Мироненко В.** Мій Лукаш / Валентина Мироненко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 178–189. – *Згадка про виступи Л. Череватенка 19 груд. 1999 р. у Кролевіці під час відкриття меморіальної дошки на школі та під час вечора-портрета в районному Будинку культури до 80-річчя М. Лукаша (с. 185–186); на презентації покажчика «Микола Лукаш» (укладач Б. Черняков) 22 листоп. у Нац. музеї літератури України (с. 188).*

1535. **Олійник Б.** Подвижник / Борис Олійник // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 352–353. – *Про Л. Череватенка як невтомного дослідника спадку М. Лукаша (с. 353).*

1536. **Паламарчук Д.** Про свого колегу і друга : [запис розповіді Дмитра Паламарчука] / Дмитро Паламарчук ; [записав Віктор Шовкун] // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 345–348. – На с. 345: «...Якось на одному вечорі я говорив, що мене видумав Григорій Порфирівич, а людям показав Череватенко. Бо саме ці двоє виявили найбільший інтерес до моєї літературної долі...».

1537. **Рязанцева Т.** «Стильний, суцільний, послідовний...»: Олекса Стефанович – людина і поет / Тетяна Рязанцева // Дивослово. – 2011. – № 6 (651). – С. 57–60. – Про Л. Череватенка як дослідника творчості О. Стефановича (с. 58).

1538. **Ткаченко В.** Велет українського красного письменства як незламний оборонець рідної мови / Всеволод Ткаченко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 474–493. – Про Л. Череватенка як дослідника творчості М. Лукаша та голову Комісії з творчої спадщини М. Лукаша; про переклад «Декамерона» – видання В. Шкляра (с. 477, 484, 487–488).

1539. **Черняков Б.** Микола Лукаш: початок літературного шляху / Борис Черняков // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 69–76. – Згадка про Л. Череватенка як літературознавця і голову Комісії НСПУ з творчої спадщини М. Лукаша: с. 71.

1540. **Щепа А.** І наш, і ваш Лукаш : [про презентацію у НаУКМА кн. «Наш Лукаш» під головуванням Л. Череватенка] / Анна Щепа // Україна молода. – 2011. – 21 груд., № 232 (4239). – С. 10. – Л. Череватенко відзначив, що «...відомому перекладачу-поліглоту влада не спромоглася поставити навіть меморіальної таблички. Пам'ятник на могилі – білу мармурову стелу – Лукашу поставила його шанувальниця, викладачка “Могілянки” Ольга Петрова».

1541. **Якубовський І.** Омузичений Лукаш : [про пісні на слова М. Лукаша] / Ігор Якубовський // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 423–431. – Про Л. Череватенка як людину, поета, письменника, сценариста та громадського діяча – організатора багатьох заходів у Кролеві та Києві, присвяч. М. Лукашу; про виступ Л. Череватенка в Києві на вечорі в бібліотеці ім. Л. Українки (на Теремках) у груд. 1997 р. (с. 423–427, 429).

2012

1542. **Бедзык Ю.** Дом печальних воспоминаний : к 100-летию со дня рождения Валериана Пидмогильного / Юрий Бедзык // Нескорені духом : іст.-літ. зб. / [авт.-уклад.: Мельничук Юрій Леонідович, Соколенко Олександр Герольдович] ; Музей історії та культури «Уваровський дім». – Київ, 2012. – С. 47–55. – У бесіді про життєвий та творчий шлях В. Підмогильного Л. Череватенко висловив прохання до автора статті написати спогади про письменника (с. 47.)

1543. **Бельченко Н.** Зато мы смертны... : [про зб. поезій до 110-річчя І. Юркова (1902–1929)] / Наталья Бельченко // Соты : лит.-художеств. изд. – Киев, 2012. – С. 196. – Висвітлено причетність Л. Череватенка до повернення імені І. Юркова українській та російській культурі.

1543а. **Горська А.** Листи [від 16.09.1965, 16.09.1966 : до Л. Череватенка] // Життєпис мовою листів / [авт.-упоряд. Л. Огнева ; за ред. О. Зарецького]. – Донецьк, 2013. – С. 208–214. – На с. 210 А. Горська зізнається: «Льоню! Ви відкрили мені в поезії професійну культуру. Ви володієте нею ґрунтовно, науково...».

1544. **Дзюба І.** Зеров Микола Костянтинівич / Іван Дзюба // Дух і Літера : зб. наук. пр. / [редкол.: М. Попович та ін.] ; НаУКМА, Центр європ. гуманітар. дослідж. – 2012. – № 24. – С. 37–68. – Л. Череватенко у переліку дослідників творчого шляху М. Зерова (с. 67).

1545. **Жулинський М.** «О коротенька, наче смерть, дорого...»: Євген Плужник – «убієнний син» народу суворой долі / Микола Жулинський // День. – 2012. – 2–3 листоп., № 199/200 (3842/3843). – С. 22. – *Про Л. Череватенка як першого дослідника життя і творчості Євгена Плужника, зокрема про зібрані ним спогади про останні години життя поета на Соловках.*

1546. **Про** долю Рената Польового : [про вечір пам'яті І. Гончара та його побратима Рената Польового у Нац. центрі народ. культури «Музей Івана Гончара» та презентацію кн. «Тиха війна Рената Польового» Р. Ковалія] // День. – 2012. – 27–28 січ., № 13/14 (3656/3657). – С. 2. – Без підпису. – *Спогади учасників вечора, у тому числі й Л. Череватенка, про Р. Польового.*

1547. ***Рафальський І.** Його життя – друковане слово / Іван Рафальський // Чорномор. новини. – 2012. – 9 серп. – № 61 (21325). – *Про презентацію в 2002 р. Л. Череватенком журналу «Зоря вечорова» в київській письменницькій організації та його прогнози щодо перспектив цього видання.*

2013

1548. **Варнак П.** Відбулася презентація творів Олени Теліги та Івана Багряного : [у вид-ві «Смолоскип»] / Петро Варнак // Іван Багряний: нове й маловідоме : есеї, док., листи, спогади, нотатки, факти : [у 2 кн.] / Олександр Шугай. – Київ, 2013. – Кн. 2. – С. 926–927. – *Завдяки діяльності Л. Череватенка твори І. Багряного стали відомі в Україні з кінця 1980-х років.*

1548а. **Качуровський І.** [Фрагмент листа І. Качуровського до Л. Череватенка] // Качуровський І. Спомини і постаті / Ігор Качуровський ; [упоряд.: О. Бросаліна ; передм. І. Дзюби і О. Бросаліної]. – Київ, 2018. – Т. 1. – С. 566. – ISBN 978-617-7023-64-6.

2014

1549. **Бойчук Б.** Лист до Л. Танюка від 27.02.1973 / Б. Бойчук // Танюк Л. Твори : у 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 32: Щоденники без купюр : 1973 р., січ.–квіт. С. 257–258. – *На с. 258: «...Теж прочитайте коротеньку одноактівку “Розмова телефоном”, яку має, здається, Ваш приятель Череватенко».*

1550. **Головко Л.** Специфіка художнього світу прози Л. Первомайського 1960–1970-х рр. / Л. Г. Головко // Вісн. ун-ту. Серія «Філологія» / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2014. – № 1127. – С. 286–290. – *Прізвище Л. Череватенка серед дослідників творів Л. Первомайського (с. 286).*

1551. **Крым А.** Жизнь без купюр: известный украинский политик, общественный деятель, режиссер, писатель и сценарист Лесь Танюк отметил 75-летие / Анатолий Крым // Танюк Л. Твори : в 60-ти т. / Лесь Танюк. – Київ, 2014. – Т. 30: Щоденники без купюр : довідковий. – С. 5–17. – *Л. Череватенко про значення творчості Л. Танюка для української культури (с. 16).*

1552. **Соловей Е.** Притча про поетів: ще чотири маленькі евристичні повісті : трохи спогадів / Елеонора Соловей. – Київ : Дух і Літера, 2014. – 279 с. : іл. – Бібліогр. у підрядк. прим. – Імен. покажч.: с. 272–279. – *Про Л. Череватенка див. (с. 279); про Л. Череватенка як поета – (с. 180–181); як дослідника творчості М. Лукаша – (с. 191).*

2015

1553. **Габа О.** Лукашезнавство ХХІ віку / Оріся Габа // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2015. – Вип. 128. – С. 155–162. – *Про Л. Череватенка – письменника, перекладача, літературознавця та критика, відданого популяризатора та першого публікатора праць М. Лукаша (с. 155–156).*

1554. **Дзюба І.** З кастальських джерел краси. Микола Зеров / Іван Дзюба // Зеров М. Вибрані твори / Микола Зеров ; упоряд.: Володимир Панченко ; [передм. І. Дзюби]. – Київ, 2015. – С. 9–63. – (Серія «Розстріляне Відродження»). – *Згадка про Л. Череватенка як дослідника творчості М. Зерова (с. 63).*

1555. **Жигун С.** Лабіринти і горизонти українського неореалізму : монографія / Сніжана Жигун ; [наук. ред.: Бернадська Н. І.]. – Київ : Бізнесполіграф, 2015. – 399 с. : іл. – *Про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника, В. Підмогильного, І. Багряного (с. 39, 79, 114, 195, 357).*

1556. **Кучеренко С.** Липознавство як полідисциплінарний напрям досліджень / Світлана Володимирівна Кучеренко // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж. ; редкол.: В. І. Попик (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2015. – Вип. 12. – С. 345–356. – *С. Кучеренко зазначила, що на початку 1990-х років серед перших дослідників творчості Ю. Липи були літературознавці Л. Череватенко, М. Ільницький, О. Баган та ін. (с. 351).*

1557. **Топачевський А.** Чим і кому заважав Микола Лукаш: 40 років тому відбувся черговий «генеральний погром» української інтелігенції : [про 2-гу кн. «Наш Лукаш» на тлі спогадів про події 1970-х рр. в Україні] / Андрій Топачевський // Слово Просвіти. – 2015. – 24–30 груд., число 51 (843). – С. 10. – *Зокрема про перекладача, знавця і зберігача творчої спадщини М. Лукаша – Л. Череватенка.*

2016

1558. **Качуровський І.** Листування : 1994–2013 : Мюнхен–Ніжин / Ігор Качуровський, Микола Шкурко ; [упоряд. М. П. Шкурко ; ред. О. О'Лір ; передм. і прим. О. О'Лір]. – Ніжин : Лисенко М. М., 2016. – 654 с. : ноты, схеми, [2] арк. фотоіл. – Бібліогр.: с. 618–620 та у підрядк. прим. – Показч. імен: с. 621–650. – *Про Л. Череватенка як літературного критика, дослідника творчого шляху І. Качуровського, висунення на Шевченківську премію; про особисте спілкування з І. Качуровським у листуванні з ним та з О. Бросаліною і М. Шкурком (с. 124, 125, 180–181, 287–288, 648).*

1559. **Рябчук М.** Непростима недуга : до 100-річчя Євгена Плужника / Микола Рябчук // Каміння і Сізіф: літ. есеї / Микола Рябчук. – Харків, 2016. – С. 66–72. – *Про праці Л. Череватенка, зокрема передмову до збірки поезій (1988), коментарі до роману «Недуга» та п'єси Є. Плужника (с. 70).*

1560. **Салига Т.** Плужник поміж двох таборів : до 80-річчя з дня смерті поета на Соловках / Тарас Салига // Літ. Україна. – 2016. – 4 лют. – № 4 (5633). – С. 8–9, 13. – *Про Л. Череватенка як дослідника творчості Є. Плужника.*

2017

1561. **Грудень.** 2 грудня 1934 року відкрито справу проти поета Євгена Плужника // Розстрільний календар / Олена Герасим'юк ; [наук. ред. Юркова Оксана Віталіївна]. – Харків, 2017. – С. 417–418. – Імен. показч.: с. 428–431. – *Про Л. Череватенка див.: с. 430 ; про Л. Череватенка – дослідника останніх днів Є. Плужника – у джерелах до статті, зокрема відомості про радіопередачу «Череватенко Леонід. Підмогильний – убитий в Сандармосі попередник нобелівських лауреатів Камю і Сартра» («Радіо Свобода», 2012, 3 листоп.).*

1562. **О'Лір О.** Ігор Качуровський. З епістолярію : до 99-ї річниці від дня народж. Поета / Олена О'Лір // Слово Просвіти. – 2017. – 7–13 верес., число 36 (932). – С. 10–11 : фот. – *Про Л. Череватенка як літературного критика.*

1563. **Слабошпицький М.** Протирання дзеркала : про час і про людей / Михайло Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2017. – 687 с. : фот. – Імен. покажч.: с. 665–684. – *Про Л. Череватенка у листах І. Качуровського до М. Слабошпицького; зокрема І. Качуровський констатує сталий зв'язок із Л. Череватенком (с. 222, 227, 232, 235, 683); про Л. Череватенка як лукашезнавця (с. 598).*

1564. **Сорока П.** Життя, спресоване в книгу / Петро Сорока // Обшири слова і серця: про творчість Віктора Полянецького : рец., огляди, листи / [упоряд.: А. М. Підкопай]. – Харків, 2017. – С. 5–8. – *Про Л. Череватенка як одного з авторитетних авторів, які писали про В. Полянецького (с. 6).*

1565. **Ципердюк І.** Ігор Качуровський: інтелектуальна журналістика в ефірі української редакції радіо «Свобода» / Іван Ципердюк // Теле- та радіожурналістика : зб. наук. пр. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – 2017. – Вип. 16. – С. 149–155. – *Згадка про Л. Череватенка у колі інших дослідників творчості І. Качуровського (с. 149).*

1566. ***Чалый П.** Дни ранней осени: документальная повесть о поэте Евгене Плужнике / Петр Чалый // Подъем : лит. журн. – 2017. – № 12. – *Про Л. Череватенка – дослідника творчості поета та його екскурсію плужниківським Києвом.*

1567. **Шевчук В.** На березі часу: ті, котрі поруч / Валерій Шевчук ; [голов. ред. С. Головка ; дизайн Н. Михайличенко]. – Київ : Либідь, 2017. – 576 с. : іл., портр. – Імен. покажч.: с. 558–575. – *Про Л. Череватенка як поета, літературознавця див. (с. 573); про літературні дискусії між Л. Череватенком, В. Яременком та Р. Корогодським (с. 153, 198–222, 218, 221). – Зокрема у прим. на с. 221: «Леонід Черевик – це Леонід Череватенко поет, літературознавець, який до мене ставився гостро негативно і довгі роки був завзятим моїм Зоїлом. Правда, під кінець життя ніби примирився, що я в цьому світі є» (Р. Корогодський).* – ISBN 978-966-06-0697-5.

2018

1568. **Агеєва В.** Візерунок на камені: Микола Бажан: життєпис (не)радянського поета / Віра Агеєва. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. – 495 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 487–495. – ISBN 978-617-679-452-3. – *Про Л. Череватенка (с. 495).*

1569. **Бросаліна О.** Про цю книжку та її автора / Олена Бросаліна // Спомини і постаті / Ігор Качуровський. – Київ, 2018. – Т. 1. – С. 23–35. – ISBN 978-617-7023-64-6. – *Про Л. Череватенка як одного з українських літературознавців та критиків, які писали про «драматичний життєвий шлях» І. Качуровського (с. 26).*

1570. ***Лучук О.** Пантелеймон Куліш і Микола Лукаш: перехресні стежки перекладачів. Шекспірова драма «Троїл і Крессіда» в контексті української культури / Ольга Лучук. – Харків : Акта, 2018. – 556 с. – Покажчик імен і назв: с. 537–554. – ISBN 978-966-8917-23-3. – *Про Л. Череватенка див.: с. 548.*

...поета

1980

1571. **Павличко Д.** Важке від споминів колосся : переднє слово / Дмитро Павличко // Череватенко Л. Скіфський степ : поезії / Леонід Череватенко. – Київ, 1980. – С. 5–6.

1572. **Павличко Д.** Полум'яніє сутне / Дмитро Павличко // Поезія'80 : збірка / [упоряд.: М. В. Луків, В. О. Мельник]. – Київ, 1980. – № 1 (49). – С. 72. – *Переднє слово до підбірки віршів Л. Череватенка.*

1981

1573. **Грабовський В.** З позиції серця: тенденції української лірики / Віктор Грабовський // Вітрила'81. – [Київ, 1981]. – С. 160–168. – *Про Л. Череватенка у переліку поетів, що «відбулися».*

1574. **Іванисенко В.** Три барви степу : [рецензія] / Віктор Іванисенко // Літ. Україна. – 1981. – 23 черв., № 50 (3887). – С. 2. – **Рец. на кн.:** Череватенко Л. Скіфський степ. – Київ : Молодь, 1980. – 85 с. ; Мозолевський Б. Веретено. – Київ : Молодь, 1980. – 96 с.

1575. **Ільницький М.** Лірика у вимірах часу / Микола Ільницький // Рік'80: літ.-критич. огляд : збірник / ред. В. Бєляєв. – Київ, 1981. – С. 100–123. – На с. 110: *«...Відрадным явищем є активна участь у літературному процесі поетів, які виступили в 60-ті роки, а згодом пішли в науку, критику. Серед них назву таких поетів, як Л. Скирда, Б. Нечерда, Р. Кудлик, Л. Череватенко, Н. Нікулін...».*

1982

1576. **Грабовський В.** Незглибимість пам'яті : погляд на поезію в журн. 1980–1982 рр. / Віктор Грабовський // Літ. Україна. – 1982. – 25 листоп., № 47 (3988). – С. 3. – (Літературний процес). – *«... У “Дніпрі” цікаво виступили М. Карпенко, З. Гончарук, А. Кичинський, В. Моруга, Л. Череватенко, Л. Горlach...».*

1577. **Тельнюк С.** Підвищувати роль журнальних публікацій : [відгук на ст. В. Грабовського] / Станіслав Тельнюк // Літ. Україна. – 1982. – 9 груд., № 49 (3990). – С. 7. – (Відлуння теми). – *«...автор нагадав нам про те, скільки у нас цікавих, непересічних, перспективних поетів та поетес, які чомусь не входять до “обойм”, але їй ж право, заслуговують не тільки на увагу читача (цю увагу вони мають), й на увагу критики (а тут – чого нема, того нема!). Це й Галина Тарасюк, і Світлана Жолоб, і Любов Горбенко, і Юрій Буряк, і Леонід Череватенко, і багато інших...».*

1983

1578. **Макаров А.** Портрет сучасної метафори / Анатолій Макаров // Поезія'83 : збірник / [упоряд.: М. В. Луків, В. О. Мельник]. – Київ, 1983. – Вип. 2. – С. 156–165. – *Про захоплення поетів «...живописом ... історією та археологією (Б. Мозолевський, Л. Череватенко, Л. Костенко, Б. Олійник) ...» (с. 164).*

1987

1579. **Білоцерківець Н.** Становлення таланту: проблеми й перспективи : (думками про роль другої книжки у змужнінні поетич. таланту діляться Наталка Білоцерківець і Віктор Грабовський) // Поезія'87 : збірник ; [упоряд.: В. І. Затулівітер, О. В. Лупій]. – Київ, 1987. – Вип. 1. – С. 201–215. – (Критика і бібліографія). – *Розглядається проблема «пізніх дебютів (Л. Череватенка, В. Кордуна, М. Воробйова та ін.). У цій поезії відбивається не так реальний на сьогодні процес творчого зростання названих авторів, як давно сформовані творчі принципи...» (с. 214).*

1988

1580. **Історія** української літератури. У 2 т. Т. 2 / АН УРСР, Ін-т літ. імені Т. Г. Шевченка ; [редкол.: І. О. Дзевєрін та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1988. – 742 с. – *Про Л. Череватенка як поета (с. 293).*

1581. **Тичина П.** Зібрання творів. У 12-ти т. Т. 11: Щоденникові і літературно-мистецькі записи. Підготовчі матеріали / Павло Тичина ; [редкол.: О. Т. Гончар (голова) та ін. ; упоряд. та прим. Ю. І. Коваліва ; ред. тому Л. М. Новиченко]. – Київ : Наук. думка, 1988. – 551 с. : іл.; портр. – *Про візит Л. Череватенка до П. Тичини 31.03.1962 р. (с. 202, 481).*

1993

1582. **Чуйко В.** А поезія залишається : [рецензія] / Володимир Чуйко // Дніпро. – 1993. – № 7/9. – С. 215–217. – **Рец. на кн.:** Золотий гомін : укр. поезія світу. – Київ :

Молодь, 1991. – 352 с. – *Згадка про Л. Череватенка у переліку поетів, чиї поезії не включено до видання (с. 216).*

2000

1583. **Гусейнов Г.** Господні зерна. У 6 кн. Кн. 3 / Григорій Гусейнов. – Кривий Ріг : Вид. Дім, 2000. – 567 с. : іл. – *Про Л. Череватенка як поета козацької вольниці на Дніпропетровщині (с. 353–354) ; «...Чи ж рахував хто, скільки поетів народила хвальна Апостолівщина, козацька вольниця на Дніпропетровщині? Михайло Чхан, Михайло Пронченко, Іван Іов, Леонід Череватенко, Юрій Семенко, Василь Скрипка...» (с. 353).*

2004

1584. **Сушко К.** Віщий Степ : загадки, дослідження, гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 254 с. : фот. – На с. 32: *«...Тоді ж нагодився і Леонід Череватенко. Тогочасний офіційний Київ прекрасно обходився без гострого розуму, широкої обізнаності у галузі літератури, мистецтва, не кажучи вже про історію і археологію молодого сценариста із кіностудії імені О. Довженка. Чесний безкомпромісний, дещо прямолінійний Череватенко не знаходив спільної мови з чиновниками від культури, отож..., разом з археологами у Степу завершував уже четвертий сезон. За цей час устиг набратися такого досвіду, що складав конкуренцію не одному професійному дослідникові. Відкритий для спілкування з усіма, хто не тримав каменя за пазухою, Льоня мав в експедиції неабиякий авторитет. Не відразу я дізнався, що крім усього іншого, він ще й пише чудові вірші. І, мабуть, саме десь тоді я відповідь на чиєсь запитання, якої такої примхи він, глибоко обізнана, інтелігентна людина «марнує стільки часу» у Степу, Льоня написав: Когось ласкаве море звеселя / Чи, може, вабить праліс невідомий. / Мене ж найдужче радують поля / Із запахом пшеничної соломи» ; про роботу Л. Череватенка в експедиціях та про його участь у професійних дискусіях (с. 54–60, 72, 104); на багатьох сторінках цитуються вірші Л. Череватенка.*

2006

1585. **Шкварець В.** Борис Миколайович Мозолевський: життя, творчість : навч. посіб. / Валентин Павлович Шкварець ; Миколаїв. держ. гуманітар. ун-т ім. Петра Могили комплексу «Києво-Могилян. акад.» ; [відп. ред. П. М. Тригуб]. – 2-е вид., доопрац. та допов. – Миколаїв, 2006. – 241 с. : іл. – Бібліогр. наприкінці розд. – *Про Л. Череватенка як поета, друга Б. Мозолевського та публікатора його поеми (с. 9, 14, 31, 36, 64–65, 76, 147). – Передрук світлини: Літ. України. – 1998. – 2 лип., № 27 (4791). – С. 2 – Підпис під світлиною: «В 1998 р. відкрито пам'ятник на могилі Бориса Миколайовича Мозолевського на Байковому кладовищі у Києві (дільниця 49-а) ; квіти до його підніжжя покладають В. Чемерис, вдова поета Віра Данилівна, Л. Череватенко».*

2007

1586. **Павличко Д.** Важке від споминів колосся : [передм. до зб. поезій «Скіфський степ», 1980 р.] / Дмитро Павличко // Літературознавство. Критика : [у 2 т.] / Дмитро Павличко. – Київ, 2007. – Т. 1: Українська література. – С. 407–408.

2008

1587. **Тисячна Н.** Про поета, який знайшов «політичний притулок» в археології : [про презентацію збірки поезій Б. Мозолевського] / Надія Тисячна // День. – 2008. – 8 квіт., № 64. – С. 7. – *З виступу на презентації Володимира Панченка: «... Мені здається, що в українській поезії є така поетична трійця, яка пов'язана: Олег Ольжич, Борис Мозолевський та Леонід Череватенко. Маю на увазі той факт, що, по-*

перше, всі – археологи, а по-друге, вони – поети, які у слові явили диво, знайдене у глибинах віків, глибинах землі...».

2009

1588. **Дейч Е.** Островки пам'яті / Евгения Дейч // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 464–469. – *Про відвідування будинку Є. Дроб'язка молодими поетами, «среди которых выделялся многогранно талантливый Леонид Череватенко» (с. 465).*

2010

1589. **Дзюба І.** Пишеться «велика книга нашого народу»: роздуми про творчий шлях Ліни Костенко / Іван Дзюба // День. – 2010. – 19 берез., № 48 (2010). – С. 7. – (Історія і Я). – *Зокрема про внесок Л. Череватенка в українську поетичну скіфіану.*

1590. **Лисенко І.** Київські літературні зустрічі : [...з поетами, зокрема з Леонідом Череватенком, Олесем Лупієм...] / Іван Лисенко // Любові Висока струна : вибране / Іван Лисенко. – Київ, 2010. – С. 516.

2011

1591. **Утевська П.** Зі спогадів... / Паола Утевська // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 331–332. – *Про Л. Череватенка як «схильного до дисидентства молодого поета», що відвідував вітальню Є. Дроб'язка (с. 331).*

2012

1592. **Богуславська В.** Нічого, крім правди : [післямова] / Валерія Богуславська // Закляте залізо : [зб. віршів] / Леонід Череватенко. – [Київ, 2012]. – С. 216–225.

1593. **Іван Драч:** «Мій пріоритет – результативна робота» : [інтерв'ю] / Іван Драч ; поділився Коскін Володимир // Слово Просвіти. – 2012. – 18–24 жовт., число 42 (679). – С. 8 : фот. – *Зокрема про вечір поезії Л. Череватенка та про презентацію його книги «Закляте залізо» (за висловом І. Драча «могутня глибинна книжка) в НАУКМА. Вечір вів І. Драч.*

2013

1594. **Гнатюк Л.** «Душа зрощає дивні обертони...» : [про поета Леоніда Череватенка] / Людмила Гнатюк // Культура і життя. – 2013. – 8 листоп., № 45 (4565). – С. 13.

1595. **Збірка** віршів Леоніда Череватенка «Відкритий звук» / Дмитро Павличко // Павличко Д. Голоси мого життя : ст., виступи, інтерв'ю, документи : [у 2-х кн.] / Дмитро Павличко. – Київ, 2013. – [Кн. 1]. – С. 144–146.

1596. **Череватенко** Леонід Васильович : [біогр. довідка] // Книга про батька : укр. поети XIX–XXI ст. : в обороні роду і держави : антологія / упоряд. та передм. В. Л. Чуйка. – Київ, 2013. – С. 343.

2016

1597. **Пащенко М.** Лови на Слові : [інтерв'ю про нову книжку «трансМІСІЯ СЛОВА» К. Сушка] / вів розмову Микола Пащенко ; Костянтин Сушко // Укр. літ. газ. – 2016. – 30 верес., № 19 (181). – С. 8. – *Про Л. Череватенка-поета.*

1598. **Сушко К.** трансМІСІЯ СЛОВА : біялітературні поневіряння / Костянтин Сушко. – Нікополь : Римм, 2016. – 336 с. : іл. – *Про Л. Череватенка та його вірші (с. 18, 97, 141, 147, 188).*

2017

1599. **Українська** літературна критика ХХ століття : антологія. У 2-х т. Т. 2, кн. 2: Літературні дискусії другої половини ХХ століття [1970–1990-ті рр.] / упоряд., авт. прим., відп. ред. Т. П. Головань. – Київ : Наук. думка, 2017. – 631 с. – **Зі змісту:** Не приватна справа критиків / Михайло Слабошпицький. – С. 77–83. – *Про Л. Череватенка*

тенка – с. 82 ; «Хто зі словом, а хто – з ділом?» / Юрій Ковалів. – С. 137–143. – *Про Л. Череватенка у переліку тих, хто прийшов у літературу «зі зрілим словом»* – с. 139 ; Світоглядні динаміки лірики / Анатолій Макаров. – С. 149–158. – ISBN 978-966-00-1565-4. – *Про ліричного героя поезій Л. Череватенка (с. 150).*

1600. **Шугай О.** Він знайшов свою пектораль: як я був редактором першої книжки поезій Леоніда Череватенка «Скіфський степ» і не тільки / Олександр Шугай // Київ. – 2017. – № 5/6. – С. 75–79.

...перекладача

1967

1601. **Коптілов В.** Здобутки і втрати поетичного перекладу / Віктор Коптілов // Літ. Україна. – 1967. – 20 січ., № 6 (2392). – С. 3, 4. – На с. 3: «...Чуття слова в поетичній творчості важить вельми багато, і коли за переклад береться людина, яка має це почуття, успіх роботи може вважати значною мірою забезпеченим. Як приклад, наведемо працю молодого обдарованого перекладача Л. Череватенка над віршами Райнера Марії Рільке. Перекладач глибоко зрозумів поетику австрійського лірика, перейнявся його рухом і спромігся перелити повні внутрішньої напруги образи Рільке у форми української мови...».

1968

1602. **Сергеева И.** С дванадцяти мов: о служителі «Десятої музи», мастере переклада Миколе Лукаше / Інна Сергеева // Лит. газ. – 1968. – 29 мая, № 22 (4152). – С. 3. – Про Л. Череватенка: «...Сейчас на Украине молодежь много и интересно работает над переводами...: Терех, Попович, Вл. Житник, Леонид Череватенко, Анатодий Перепадя, Ольга Сенюк, Лесь Танюк...».

1978

1603. **Коптілов В.** Знаряддя спілкування між народами... : (про переклади зарубіж. літ. 1976–1977 рр.) / Віктор Коптілов // Рік'77 : літ.-критич. огляд : збірник / ред. В.Беляєв. – Київ, 1978. – С. 191–209. – На с. 199: «...Трагічна громадська лірика німецьких поетів доби тридцятирічної війни – Мартіна Опіца, Андреаса Гріфіуса та інших – знайшла вмілого інтерпретатора в особі Л. Череватенка».

1980

1604. **Коптілов В.** З усіх часів і континентів / Віктор Коптілов // Рік'79 : літ.-критич. огляд : збірник / ред. В.Беляєв. – Київ, 1980. – С. 164–181. – *Про переклади Л. Череватенка з польської Г. Гейма, В. Незвала та Й. Волькера (с. 167–168, 174, 178, 179).*

1605. **Новикова М.** Сутність поезії : [рецензія] / Марина Новикова // Всесвіт. – 1980. – № 11 (613). – С. 212–217. – (З погляду рецензента). – Рец. на кн.: Антологія польської поезії = Antologia poezji polskiej. В 2 т. – Київ : Дніпро, 1979. – Т. 1. – 463 с. ; Т. 2. – 503 с. – На с. 214: «...Такою ж мірою “циклізовані” праці Л. Череватенка, В. Житника, М. Литвинця».

1606. **Шлапак Б.** Олександр Блок – українською / Б. Шлапак // Літ. Україна. – 1980. – 12 лют., № 13 (3746). – С. 2. – Про переклади Л. Череватенка у виданні «Блок О. Поезії : пер. з рос. / Олександр Блок ; [ред. І. Драча ; передм. М. Рильського]. – Київ : Дніпро, 1980». – *Переклади Л. Череватенка у виданні відсутні.*

1983

1607. Перекладна література на Україні й українська література за рубежом (1971–1980) / Дмитро Павличко // Павличко Д. Над глибинами : літ.-критич. ст. і виступи / Дмитро Павличко. – Київ, 1983. – С. 342–371. – Підпис: 1980. – *Про Л. Череватенка*

тенка у переліку перекладачів – творчих особистостей з колосальними знаннями й лінгвістичними талантами (с. 353) та серед перекладачів польської поезії (с. 353, 354).

1987

1608. **Українська** література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті. В 5 т. Т. 2 : Пожовтнева доба. У колі літератур соціалістичних країн : матеріали до бібліогр. / АН УРСР, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; [редкол.: Г. Д. Вервес (голова) та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1987. – 478 с. – Бібліогр. в підрядк. прим. – Покажч. імен: с. 462–477. – *Про Л. Череватенка (с. 476) ; про Л. Череватенка як перекладача з лужицької та німецької мов, зокрема творів Б. Брехт (с. 296, 320).*

1988

1609. **Павличко Д.** Гармонія любові / Дмитро Павличко // Біля мужнього світла : літ.-критич. ст., спогади, виступи / Дмитро Павличко. – Київ, 1988. – С. 284–287. – *Про Л. Череватенка у переліку перекладачів – «майстрів монетної форми» (с. 286).*

1610. **Харитонов В.** У лабораторії Майстра : [про перекладача Ю. Лісняка, упоряд. повного шеститомн. збір. творів В. Шекспіра укр. мовою] / Володимир Харитонов // Літ. Україна. – 1988. – 10 берез., № 10 (4263). – С. 3. – *Про Л. Череватенка як одного з перекладачів творів В. Шекспіра, що увійшли до згаданого видання.*

1991

1611. **Череватенко** Леонід Васильович : [корот. довідка про авторів пер. поезій Ганса Магнуса Енценсбергера] // Всесвіт. – 1991. – № 9 (753). – С. 50.

1993

1612. **Кочур Г.** Навколо Тичини : [зокрема до історії псевдоніма В. Стуса – Василь Петрик] / Григорій Кочур // Не відлюбив свою тривогу ранню...: Василь Стус – поет і людина : спогади, ст., листи, поезії / [упоряд. О. Орач (Комар)]. – Київ, 1993. – С. 112–114. – ISBN 5-333-010118-8. – *Про участь Л. Череватенка у Проекті перекладів Р.-М. Рільке в журналі «Ранок».*

1613. **Москаленко М.** Тисячоліття: переклад у Державі слова / Михайло Москаленко // Сучасність. – 1993. – № 8 (388). – С. 148–168. – *Про Л. Череватенка як одного з перекладачів творів поетів німецького та англійського бароко (с. 162).*

1994

1614. **Примітки.** Переклади. Мої слов'яни // Світличний І. У мене – тільки слово / Іван Світличний ; [упоряд. та прим.: Л. Світлична та Н. Світлична ; ред. рада: В. Шевчук та ін.]. – Харків, 1994. – С. 413–423. – *Про першодрук перекладів Ц. Норвіда у збірці «Поезії» (1971) І. Світличного у скороченому вигляді під прізвиськом Л. Череватенка (с. 418).*

1995

1615. **Ісаков С.** Луйк Війві / С. Г. Ісаков // Українська літературна енциклопедія / АН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: Дзеверін І. О. (відп. ред. та ін.). – Київ, 1995. – Т. 3 : Н–К. – *Згадка про Л. Череватенка як перекладача з естонської мови (с. 235).*

1616. **Кравець В.** Мандельштам Осип Емілійович / В. В. Кравець, Е. А. Обухова // Українська літературна енциклопедія / АН УРСР, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: Дзеверін І. О. (відп. ред. та ін.). – Київ, 1995. – Т. 3 : К–Н. – С. 284–285. – *Про Л. Череватенка як перекладача з рос. – Від упоряд.: Друковані переклади не знайдено.*

1617. **Москаленко М.** Тисячоліття: переклад у Державі слова / Михайло Москаленко // Тисячоліття: поетичний переклад України-Руси : антологія. – Київ, 1995. – С. 5–38. – ISBN 5-3080-14-97-3. – *Про Л. Череватенка серед перекладачів з нім., англ., пол. (с. 27–28).*

1997

1618. **Сидяченко Н.** «Світ, долю якому я вершу сама» (Віслава Шимборська) / Наталя Сидяченко // Слово і час. – 1997. – № 2 (434). – С. 44–45. – *Помилково зазначено, що в журналі «Дніпро» (1991, № 11/12, с. 157–162) є переклади Л. Череватенка.*

1998

1619. **8 квітня** [1998]. Посольство Австрії та Будинок письменників України запрошують на презентацію книжки сучасної австрійської поезії в українських перекладах та журналу «Вікно у світ». Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 1998. – 2 квіт., № 14 (4778). – С. 7. – Без підпису.

1999

1620. **Рихло П.** Повернення Пауля Целана / Петро Рихло // Дух і Літера : зб. наук. пр. / [редкол.: М. Рябчук та ін.] ; НаУКМА, Центр європ. гуманітар. дослідж. – Київ, 1999. – № 5/6. – С. 7–10. – *Прізвище Л. Череватенка серед перекладачів П. Целана (с. 9).*

2000

1621. **Павличко Д.** У нього вчилися пізнавати Україну : спомин про Григорія Кочура / Дмитро Павличко // Літ. Україна. – 2000. – 11 трав., № 16/17 (4879/4880). – С. 10 : фот. – *Д. Павличко про друкування перекладів, у тому числі й Л. Череватенка, в журн. «Всесвіт»: «знаючи, що це не подобається партійним наглядачам із ЦК».*

2001

1622. **Довідки** про перекладачів. Леонід Череватенко // Поезії : антол. укр. перекладу / Пауль Целан ; ідея вид. Семена Цидельковського ; впоряд. та передм. Петра Рихла. – Чернівці, 2001. – С. 216.

2002

1623. **Знову** про «Бібліотеку світової літератури» : у Держкомінформі відбувся «круглий стіл» укр. письменників-перекладачів та видавців / кор. «ЛУ» // Літ. Україна. – 2002. – 3 січ., № 1 (4946). – С. 2. – *Про участь в обговоренні голови Київської організації НСПУ Л. Череватенка.*

2003

1624. **Коптілов В.** Теорія і практика перекладу : навч. посіб. / Віктор Коптілов. – Київ : Юніверс, 2003. – 279 с. – Бібліогр.: с. 275–278. – *Про Л. Череватенка як активного перекладача німецької поезії різних епох (с. 29).*

1625. **Коцюбинська М.** У моєму житті було так багато добра : розмова з Михайлиною Коцюбинською / М. Коцюбинська // Дух і Літера : зб. наук. пр. / [редкол.: М. Попович та ін.] ; НаУКМА, Центр європ. гуманітар. дослідж. – Київ, 2003. – № 11/12. – С. 167–187. – *Про Леоніда (помилково зазначено Дмитра) Череватенка у переліку перекладачів, які збиралися у Г. Кочура (с. 179).*

1626. **Снігур С.** Неперевершений Майстер перекладу : [про уроч. академію на честь Миколи Лукаша] / Сергій Снігур // Вісн. НТШ. – 2003. – Число 30, осінь-зима. – С. 27–28. – *На березневій наук. сесії НТШ, Ком. Всесвіт. літ. ім. М. Лукаша та каф. перекладознавства та контрастив. лінгвістики ім. Григорія Кочура Львів. Нац. ун-ту ім. І. Франка йшлося про внесок Л. Череватенка як голови Комісії з творчої спадщини М. Лукаша НСПУ у зібрання та популяризацію творчості поета і перекладача.*

2004

1627. **Бердиховська Б.** Бунт покоління: Євген Сверстюк, Іван Дзюба, Михайлина Коцюбинська, Михайло Горинь, Микола Рябчук / розмови з укр. інтелектуалами записали й прокоментували Богуміла Бердиховська та Оля Гнатюк ; [переклала із пол. Роксолана Харчук]. – Київ : Дух і Літера, 2004. – 332 с. – Імен. покажч.: с. 321–332. – *Про Л. Череватенка див.: с. 331; серед прізвищ перекладачів – с. 166; корот. біогр. Довідка – с. 317.*

1628. **Еппель В.** З нових матеріалів до словника українських псевдонімів / Веніамін Еппель // Відкритий архів : щорічник матеріалів та дослідж. з історії модерн. укр. культури. – Київ, 2004. – Т. 1. – С. 417–449. – *Про переклади поезій А. Гріфіуса «Заклучний сонет» та Ї. Волькера «Очі», здійснені Г. Кочуром та підписані прізвищем Л. Череватенка (с. 445).*

1629. **Кочур Г. П.** Листи до М. О. Новикової, 1970–1973 рр. / Г. П. Кочур ; з рос. переклав Петро Кравчук // Дух і Літера : зб. наук. пр. / [редкол.: М. Попович та ін.]. – Київ, 2004–2005. – № 13/14. – С. 100–148. – (Свідки епох). – *Про Л. Череватенка як перекладача творів Р.-М. Рільке, Й. Бобровського (с. 138, 145).*

1630. **Пехник Г.** Григорій Кочур: теоретичні погляди на переклад / Г. В. Пехник // Іноземна філологія : укр. наук. зб. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 235–244. – *Про збереження українськими перекладачами, зокрема Л. Череватенком, основних рис авторського стилю поезій Р.-М. Рільке (с. 237).*

2006

1631. **Коцюбинська М.** Книга споминів / Михайлина Коцюбинська. – [Б. м.] : Акта, [2006]. – 285 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 275–285. – *Про Л. Череватенка див.: с. 283. – ISBN 966-8917-00-6. – «...У перекладацькому житті небувало активізувалася перекладацька справа – як вікно у світову культуру, крізь яке вривалося свіже повітря. Вечори під проводом Григорія Кочура у Спілці письменників – ... збирали небачену кількісно й ентузіастично настроєну аудиторію і перетворювалися на свято поезії і вільної думки. ... Навколо Метрів, авторитет яких був незаперечний, утворювалася молода порість перекладачів, здатних будувати міцні й сучасні мости між українською і світовою культурою (Перепада, Доценко, Череватенко, пізніше Стріха, Шовкун, Москаленко)» (с. 41).*

1632. **Назарець В.** Мандельштам Осип / В. Назарець // Зарубіжні письменники : енцикл. довід. Т. 2 : Л–Я / за ред. Н. Михальської, Б. Щавурського. – Тернопіль : Богдан, [2006]. – С. 103–105. – Бібліогр.: с. 105. – ISBN 966-692-744-6. – *Про Л. Череватенка у переліку перекладачів творів поета в Україні (с. 105).*

1633. **Поберезкіна П.** Славістика на сторінках альманаху «Єгупець» / Поліна Поберезкіна // Дух і Літера : зб. наук. пр. / [редкол.: М. Попович та ін.] ; НаУКМА. – Київ, 2006. – № 15/16. – С. 516–523. – Бібліогр.: с. 522–523, 6 назв. – *Про переклади та публікації Л. Череватенка в альманасі (с. 518).*

1634. **Савенець А.** Поезія у перекладі: «українська» Шимборська / Андрій Савенець ; Європ. колегіум пол. і укр. ун-тів. – Люблін ; Житомир : [Полісся], 2006. – 336 с. – *На багатьох сторінках про Л. Череватенка як одного з активних перекладачів поезій В. Шимборської.*

1635. **Стріха М.** Український художній переклад: між літературою і націєтворенням / Максим Стріха. – Київ : Факт ; Наш Час, 2006. – 342 с. – (Висока полиця). – ISBN 966-359-095-5 (Факт). – ISBN 966-8174-11-9 (Наш час). – ISBN 966-359-091-0 (Серія). – *Про Л. Череватенка як знавця не лише творчості, але й родоvodu М. Лукаша (с. 19, 252, 254, 262, 267); про участь у «неформальному гуртку “шістдесятників” Г. Кочура» (с. 282).*

2007

1636. **Василенко М.** Курай для пожежі. [В 2-х т.]. Т. 1: Щоденникові записи 1970–1985 рр. / Микола Василенко. – Київ : Просвіта, 2007. – 447 с. : іл. – ISBN 978-966-2133-01-1. – *Згадка про Л. Череватенка серед когорти відомих перекладачів «Антології польської поезії» (с. 246).*

1637. **Кочур М.** Літературний музей Григорія Кочура: здобутки та перспективи / М. Кочур // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Літ. музей Г. Кочура ; [редкол.: Р. Зорівчак (голова) та ін.]. – Львів, 2007. – С. 18–21. – *Про Л. Череватенка як учня Г. Кочура (с. 19).*

1638. **Пехник Г.** Григорій Кочур: натхнення чи праця / Галина Пехник // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Літ. музей Г. Кочура ; [редкол.: Р. Зорівчак (голова) та ін.]. – Львів, 2007. – С. 102–108. – *Про Л. Череватенка-перекладача (с. 103).*

2008

1639. **Зорівчак Р.** У духовно-культурному полі Григорія Кочура – теоретика й історика українського перекладу / Роксолана Зорівчак // Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю / Григорій Кочур ; упоряд.: Андрій та Марія Кочур. – Київ, 2008. – Т. 1. – С. 11–63. – Бібліогр.: с. 59–63. – *Прізвище Л. Череватенка серед прізвищ його нових друзів та учнів, а також українських перекладачів (с. 22, 26–27).*

1640. **Кочур Г.** Кордони людських сердець : [про В. Шимборську] / Григорій Кочур // Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю / Григорій Кочур ; упоряд.: Андрій та Марія Кочур. – Київ, 2008. – Т. 2. – ISBN 978-966-1676-05-2. – ISBN 978-966-1676-07-6 (т. 2). – *Про Л. Череватенка (с. 911).*

1641. **Кравченко Л.** Василь Стус – інтерпретатор поезії Р. М. Рільке : монографія / Леся Кравченко ; Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Дрогобич : Коло, 2008. – 338 с. – Бібліогр.: с. 318–334. – Показч.: с. 335–338. – ISBN 978-966-7996-67-3 – *Про Л. Череватенка серед інших перекладачів (М. Бажана, О. Жупанського, О. Зуєвського, О. Калашника, В. Стуса), які зверталися до перекладу «Дуїнських елегій» (с. 98). – Від упоряд.: Друкованих перекладів Л. Череватенка не знайдено.*

1642. **Марко** Білорусець: «Пауль Целан не міг не вплинути на сучасну українську літературу» : [інтерв'ю] / Марко Білорусець ; розмовляла Олеся Найдюк // Хрещатик. – 2008. – 4 верес., № 158 (3374). – С. 14 : фот. – *Серед перекладачів П. Целана – Л. Череватенко.*

1643. **Ткаченко С.** Художній переклад як віртуальна реальність : [про презентацію у Нац. музеї літ. України нецензуров. перекладу «Декамерона» Дж. Бокаччо, здійсненого М. Лукашем] / Сергій І. Ткаченко // Літ. Україна. – 2008. – 11 груд., № 48 (5286). – С. 4. – *Про підготовку видання автентичного перекладу «Декамерона» Дж. Бокаччо Л. Череватенком у перекладі М. Лукаша та порівняння з виданням, підготовленим В. Шклярем.*

1644. **Чередниченко Д.** Від моря до моря / Дмитро Чередниченко // Слово Просвіти. – 2008. – 21–27 лют., число 8 (437). – С. 9. – *Зокрема про переклади Л. Череватенком віршів литовської поетеси В. Пальчінскайте.*

1645. **Чередниченко Д.** Від моря до моря : [про укр.-литов. переклад. традиції] / Дмитро Чередниченко // Золота Пектораль. – 2008. – № 3/4 (4/5). – С. 85–86. – *Про переклади з української на литовську мову поезій Л. Череватенка, здійснені В. Пальчінскайте (с. 85).*

1646. **Бедзик Ю.** Привіт тобі, Миколо! / Юрій Бедзик // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 482–487. – *Згадка про дискусію з Л. Череватенком про «смакові промашки» М. Лукаша (с. 485).*

1647. **Давиденко Г.** Історія зарубіжної літератури ХХ століття : [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гричаник ; Глухів. держ. пед. ун-т ім. С. М. Сергєєва-Ценського. – 2-е вид., перероб. та допов. – Київ : Центр учбов. літ., 2009. – 487 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 475–487. – ISBN 978-966-354-913-9. – *Про Л. Череватенка серед інших перекладачів (В. Митрофанов, Ю. Лісняк, Н. Гордієнко-Андріанова, М. Зісман, В. Стус) драматичних творів Б. Брехта: «Матінка Кураж», «Тригрошова опера», «Кавказьке крейдяне коло» (с. 61); прізвище Л. Череватенка у переліку перекладачів П. Целана (с. 104).*

1648. **Йовенко С.** Такі наші – не наші – романтичні таємниці : фрагм. із кн. «Автограф як текст» / Світлана Йовенко // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 240–253. – *Про Л. Череватенка-однокурсника – «факультетського Гамлета»; про його участь у творчих змаганнях з В. Коптіловим, С. Йовенко, В. Житником, Р. Лубківським в індивідуальній перекладній трансформації поезій В. Броневського «Приплив» та «Шпиг» (с. 245).*

1649. **Кияк Т.** Перекладознавство (німецько-український напрям) : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2009. – 543 с. – ISBN 978-966-439-213-3. – *Про Л. Череватенка як перекладача німецької поезії різних епох (с. 28–29).*

1650. **Кочур Г.** Феномен Лукаша / Григорій Кочур // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 603–608. – *Згадка про нездійснений Л. Череватенком переклад «Пісні про Нібелунгів», який розпочав М. Лукаш (с. 608, 611).*

1651. **Сергєєва И.** С дванадцяти языков / Інна Сергєєва // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 328–331. – *Прізвище Л. Череватенка у переліку молодих українських перекладачів (с. 331).*

1652. **Соловей Е.** Спогад про один вечір / Елеонора Соловей // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 315–324. – *Прохання Л. Череватенка написати спогади про засідання секції художнього перекладу, на якому обговорювався український переклад «Декамерона» Дж. Бокаччо, здійснений М. Лукашем (с. 316).*

1653. **Танюк Л.** Трагедія доблесті / Лесь Танюк // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2009. – Кн. 1. – С. 213–230. – *Про одну з перших згадок про Л. Череватенка як перекладача у публікації І. Сергєєвої у «Лит. газ.» (с. 219); про Л. Череватенка як «сценариста у відставці» з квітня 1969 р. (с. 230).*

1654. **Ткаченко В.** Григорій Кочур як керманіч школи українського художнього перекладу 60–80-х років ХХ ст. / Всеволод Ткаченко // Творчість Григорія Кочура у контексті української культури ХХІ віку : до 100-річчя від дня народж. Майстра : матеріали ІV Міжнар. наук. конф., (Львів, 15 – 17 листоп. 2008 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка [та ін.]. – Львів, 2009. – С. 4–13. – *Про Л. Череватенка як перекладача (с. 5).*

1655. **Черняков Б.** Корифей українського художнього перекладу Микола Лукаш / Б. І. Черняков // Микола Лукаш. Моцарт українського перекладу / за ред. Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. – Вінниця, 2009. – С. 8–71. – ISBN 978-966-382-196-2. – *Про заповіданий М. Лукашем проект – переклад «Пісні Нібелунгів», який Л. Череватенко так і не здійснив (с. 68); про діяльність Л. Череватенка на посаді голови Комісії з творчої спадщини М. Лукаша (с. 69–70); про оприлюднення Л. Череватенком у періодичних виданнях «шпигачок» М. Лукаша (с. 70).*

2010

1656. **Павличко Д.** Перший том золотого двадцятикнижжя: радісно і гірко / Павличко Дмитро, Пилипчук Дмитро // Літ. Україна. – 2010. – 23 груд., № 47 (5379). – С. 6. – Рец. на кн.: Словник української мови : у 20 т. Т. 1: А–Б / НАН України, Укр. мовно-інформ. фонд. ; [уклад. Л. Л. Шевченко та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2010. – 911 с. – (Словники України – Державна програма розвитку Національної словникової бази України). – *Про Л. Череватенка як письменника і перекладача у великому переліку прізвищ.*

1657. **Творимо** історію українського художнього перекладу // Дніпро. – 2010. – № 1. – С. 149. – (Поетичні переклади). – *Прізвище Л. Череватенка серед прізвищ перекладачів, яких запрошено до творчої співпраці.*

2011

1658. **Васильченко-Каверіна Н.** Музичні мотиви в перекладах Василя Стуса та їх упослідження у його оригінальній творчості / Ніна Васильченко-Каверіна // Мандрівець : всеукр. наук. журн. гуманітар студій. – Тернопіль, 2011. – № 2 (92). – С. 78–82. – *Про Л. Череватенка як зберігача перекладів нової німецької поезії В. Стуса, зокрема П. Целана (с. 80).*

1659. **Гнатюк І.** Так у нас шанують геніїв / Іван Гнатюк // Наш Лукаш : у 2-х кн. – Київ, 2011. – Кн. 2. – С. 354–358. – *Прізвище Л. Череватенка у переліку перекладачів, які вмовляли М. Лукаша перекласти повністю «Дон Кіхота» (с. 358).*

1660. **Історія** української культури. У 5 т. Т. 5, кн. 2: Українська культура ХХ – початку ХХІ с. / [Агеєва В. П. та ін.] ; редкол. тому, кн. 2 : Жулинський М. Г. – голов. ред. [та ін.]. – Київ, 2011. – 1031 с. : іл., портр. – ISBN 978-966-00-0541-5. – ISBN 978-966-00-1043-7 (т. 5, кн. 2). – *Про Л. Череватенка у переліку перекладачів з німецької (с. 203).*

1661. **Коломієць Л.** Перекладознавчі семінари: актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу : [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Л. В. Коломієць ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2011. – 527 с. : іл. – Текст укр., англ. – Бібліогр.: с. 505–518. – Імен. покажч.: с. 519–524. – *Про Л. Череватенка див.: с. 524. – Л. Череватенко про М. Лукаша та його місію поета-перекладача (с. 218–219).*

2012

1662. **Павличко Д.** Перший том золотого двадцятикнижжя: радісно і гірко / Павличко Дмитро, Пилипчук Дмитро // Пилипчук Д. Болять мені загублені слова ...: мій додаток до першого тому «Словника української мови» у двадцяти томах / Дмитро Пилипчук. – Біла Церква, 2012. – С. 3–8. – ISBN 978-966-8035-94-4. – *Про Л. Череватенка, прізвище якого опинилось «за межами Словника», як і прізвища багатьох інших українських авторів та перекладачів (с. 7, 8).*

1663. **Перекладачі.** Череватенко Леонід Васильович (1938) // Мартинець А. Зарубіжна література XVII століття : хрестоматія перекладів текстів укр. мовою / авт.-упоряд.: А. М. Мартинець, І. В. Девдюк. – 2-е, допов. і змін. вид. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 222.

1664. **Полуденко А.** Інтелектуальна література зазнала втрати: пішла з життя польська поетеса, лауреат Нобелівської премії / Анна Полуденко // День. – 2012. – 3–4 лют., № 18/19 (3661/3662). – С. 2 : фот. – (Панорама «Дня»). – *Прізвище Л. Череватенка серед інших українських перекладачів творів В. Шимборської. – У тексті: фрагм. інтерв'ю з Л. Череватенком: «...У нас є інтелектуальна література, але, на превеликий жаль, мало людей, які творять таку літературу, а Шимборська стала її*

частиною, вона щось зрушила в нашому мисленні й інтелектуальному розвитку, і спасибі їй за це. ...Вона завжди дуже дбала про свій зовнішній вигляд, була жіночною, але писала, як чоловік: дуже серйозно, глибоко, гостро, навіть парадоксально».

2013

1665. **В зоне** доверительности и сердечности : из переписки укр. писателей со Львом Копелевым // Єгупець = Егупец : [альманах] / [редкол.: Г. Аронов, М. Петровський (голов. ред.)] ; [Центр дослідж. історії та культури східноєвропейс. єврейства]. – 2013. – № 22. – С. 414–417. – Дод. [З фондів Рос. держ. архіву літ. та мистецтва листування І. Дзюби, Г. Кочура, І. Світличного, Л. Світличної, Л. Череватенка з Л. Копелевим]. – С. 418–446. – *Про Л. Череватенка як перекладача і кінематографіста (с. 445).*

1666. **Ільїна Т.** Художня унікальність ліричної творчості Пауля Целана / Ільїна Т. А., Устименко В. В. // Наук. вісн. Криворізь. держ. пед. ун-ту. Філологічні студії: зб. наук. пр. – Кривий Ріг, 2013. – Вип. 9, ч. 2. – С. 257–267. – *Про Л. Череватенка як перекладача у колі М. Бажана, М. Білорусця, М. Новикової, М. Фішбейна (с. 258).*

1667. **Павличко Д.** Перший том золотого двадцятикнижжя: радісно і гірко / Павличко Дмитро, Пилипчук Дмитро // Пилипчук Д. Болять мені загублені слова ...: мій додаток до першого тому «Словника української мови» у двадцяти томах / Дмитро Пилипчук. – Вид. 2-е, допов. – Біла Церква, 2013. – С. 3–8. – Показч.: с. 767–849. – Про Л. Череватенка див.: с. 848. – ISBN 978-617-657-008-0. – *Про Л. Череватенка, прізвище якого опинилось «за межами Словника», як і прізвища багатьох інших українських письменників та перекладачів (с. 7, 8).*

1668. **Череватенко** Леонід Васильович : [корот. довідка про перекладача творів В. Й. Гете, Р.-М. Рільке, Б. Брехта, Г. Гессе, Н. Закса, П. Целана, Ї. Волькера] // Пилипчук Д. Болять мені загублені слова ...: мій додаток до першого тому Словника української мови у двадцяти томах / Дмитро Пилипчук. – Вид. 2-е, допов. – Біла Церква, 2013. – С. 471.

2014

1669. **Карлюкевич А.** Максим Богданович : штрихи до неосяжної теми / Алесь Карлюкевич ; пер. із білорус. Галини Тарасюк // Слово Просвіти. – 2014. – 16–22 січ., число 2 (742). – С. 10 : фот. – *Прізвище Л. Череватенка у переліку перекладачів поезії М. Богдановича українською мовою.*

1670. **Савчин В.** Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу : монографія / Валентина Савчин. – Львів : Літопис, 2014. – 373 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 301–340. – Імен. показч.: с. 359–365. – Про Л. Череватенка див.: с. 369. – ISBN 978-966-8853-46-3. – *На багатьох сторінках про праці Л. Череватенка та про нього як зберігача, дослідника та популяризатора творчості М. Лукаша, зокрема про проект видати тридцятитомне зібрання творів М. Лукаша.*

1671. **Ткаченко В.** «Найперше – музика у слові!» / Всеволод Ткаченко // Іноземна філологія / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2014. – Вип. 127, ч. 2. – С. 60–71. – ISSN 2078-340-X. – *Про Л. Череватенка у колі «звитяжців й подвижників перекладацької справи» (с. 62).*

2015

1672. **О'Лір О.** Всеволод Ткаченко про нинішній стан українського художнього перекладу / Всеволод Ткаченко ; розмову вела Олена О'Лір // Укр. літ. газ. – 2015. – 13 черв. – С. 5. – *Згадка про Л. Череватенка у колі корифеїв перекладу.*

1673. **Павличко Д.** Кого любив Григорій Кочур : [про М. Лукаша] / Дмитро Павличко // Павличко Д. Спогади. – Київ, 2015. – Т. 1. – С. 174–178. – *Про прихиль-*

ність Д. Павличка до Г. Кочура, М. Лукаша, Д. Паламарчука, Л. Череватенка, М. Москаленка та ін. перекладачів ; про переклади В. Шимборської, надруковані в журналі «Всесвіт», зокрема Л. Череватенка (с. 176).

1674. **Чередник Л.** Світ жіночої душі у поезії Віслави Шимборської та Ліни Костенко / Л. Чередник // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна» : зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Острозька акад.» ; [редкол.: Пасічник І. Д. (голов. ред.) та ін.]. – Острог, 2015. – Вип. 54. – С. 227–230. – *Наведено фрагменти перекладів Л. Череватенка віршів «Тортури» та «Ярмарок» В. Шимборської з передмови Д. Павличка до «Антології польської поезії», але вони там відсутні (с. 228).* – Упоряднику не вдалося розшукати ці тексти.

2018

1675. **Довгань М.** Рідне ім'я : [про Г. Кочура] / Маргарита Довгань // Всесвіт. – 2018. – № 1/2 (1069/1070). – С. 256–259. – *Про Г. Кочура та Л. Череватенка (с. 258).*

1676. **Ткаченко В.** Рукописи не горять, а воскресают як фенікс : [про першу переклад. розвідку, присвяч. ліриці П. Верлена] / Всеволод Ткаченко // Всесвіт. – 2018. – № 1/2 (1069/1070). – С. 242–251. – *Прізвище Л. Череватенка у переліку тих, хто пройшов «Школу Кочура» (с. 246).*

...кінокритика, кінематографіста

1969

1677. **Корнієнко І.** Друг і помічник : [про вихід 100-го номера «Новин кіноекрану», який починався як часоп.-місячник до журн. «Мистецтво»] / І. Корнієнко // Новини кіноекрану. – 1969. – № 11 (100). – С. 10 : фот. – *«...Вдячна редакція і таким своїм колишнім працівникам, як Леонід Череватенко, що одержав путівку на Вищі сценарні курси (його сценарій про шахтарів Донбасу прийнято до постановки на Київ. к/с худож. кф імені О. П. Довженка...)».*

1981

1678. **Іван Драч:** «Безсмертним цвітом правди і добра» : [інтерв'ю] / Іван Драч ; бесіду вела Л. Корженевська // На екранах України. – 1981. – 21 берез., № 12 (1163). – С. 5. – (Наші інтерв'ю. Назустріч IV з'їзду кінематографістів України). – *Про написання разом із Л. Череватенком сценарію «Мандрівка з капелою К. Стеценка по Україні» за щоденниками П. Г. Тичини.*

1988

1679. **Донець Л.** «Корабль стоит. Что дальше?» : [до історії здобутків Київ. к/с ім. О. Довженка, зокрема у бесідах москов. кінознавця з М. Мащенком] / Л. Донець // Искусство кино. – 1988. – № 10. – С. 33–48. – (Кінематограф 80-х. Дневник. Письма с киностудий). – *Про статтю Л. Череватенка «А корабель стоїть...» (с. 46–47).*

1680. **«Критика і сучасний культурний процес»** : [про третій режисер. семінар у Будинку творчості композиторів у Ворзелі] / інф. «КіЖ» // Культура і життя. – 1988. – 11 груд., № 50 (2956). – С. 4. – *Про виступ Л. Череватенка щодо підготовки надмірної кількості фахівців-кінознавців.*

1989

1681. **Танюк Л.** Драма української драми / Лесь Танюк // Сучасність. – 1989. – № 9 (341). – С. 11–25. – *Про статті Л. Череватенка, присвячені кіно (с. 12).*

1990

1682. **Багрій Р.** Нові напрями і старі проблеми в українському кіномистецтві / Романа Багрій // Сучасність. – 1990. – Число 10 (354). – С. 50–57. – *Бібліогр.: с. 57*

(5 назв). – Про скептичне ставлення Л. Череватенка як редактора журналу «Новини кіноекрана» до змін у структурі керівництва кінематографії – ліквідації Держкіно (с. 53).

1683. **Павлов М.** «Українська гласність» : [інтерв'ю] / М. Павлов ; [розмову з головою Об-ня молодих кінематографістів вів Вол. Войтенко] // На екранах України. – 1990. – 10 берез., № 10 (1627). – С. 5. – Л. Череватенко – учасник кінофестивалю в м. Торонто (Канада), що проходив 28 січ.–3 лют. у м. Торонто (Канада).

1684. **Потойбіч** океану // Новини кіноекрана. – 1990. – № 4 (345). – С. 7 : фот. – На фот. англомовна афіша кінофесту. – Про Л. Череватенка як одного з учасників кінофестивалю «Українська гласність – 1990», що проходив 28 січ.–3 лют. у м. Торонто (Канада).

1991

1685. **Наш** співрозмовник – заступник головного редактора журналу «Новини кіноекрана» Леонід Череватенко. У літературних колах він добре відомий і як перекладач, поет, критик... // Слово і час. – 1991. – № 10 (371). – С. 88.

1994

1686. **Культурна** хроніка // Дніпро. – 1994. – № 9/10. – С. 62. – Про Л. Череватенка у складі Ювілейного комітету до 100-річчя з дня народження О. Довженка згідно Постанови Кабміну України від 5 липня 1993 р.

1687. **Логвиненко О.** Чи виживе культура? : з прес-конф. в Міністерстві культури України / Олена Логвиненко // Літ. Україна. – 1994. – 17 лют., № 8/9 (4573/4574). – С. 1 : фот. – На запитання відповідали заст. міністра культури М. Яковина, Ю. Сердюк, перший заст. департаменту кінематографії Л. Череватенко.

1688. **Лукомська І.** Коли кінематографісти вселяються в готельні номери після міністра оборони: у Севастополі з ініціативи департаменту кінематографії Мінкульту України пройшов фестиваль українських фільмів для військово-морських сил України / Лукомська Ірина // Вечір. Київ. – 1994. – 14 трав., № 90 (14952). – С. 1. – Л. Череватенко про завдання кінематографістів у створенні актуального патріотичного кіно та коментарі щодо політичної ситуації в Севастополі.

1689. **Родик К.** Законсервированная амнезия, или почему 144 серии «Невідомої України» припрятывають от українців? / К. Родик // Зеркало недели. – 1994. – 29 окт., № 4 (4). – С. 18. – Відгук Л. Череватенка – голови кінодепартаменту, культуролога про кф «Трипільське диво» (реж. М. Бернадський).

1998

1690. ***Масенко Л.** Куди б'є Леонід Череватенко? : [стаття] / Лариса Масенко // Просвіта. – 1998. – 14 лип. – С. 7. – У статті авторка стає на захист публікації Р. Коргодського про О. Довженка від нищівної критики Л. Череватенка.

1691. **[Про 8-й кінофестиваль «Золотий Витязь» у Києві та Одесі (трав. 1998)]** // Кіно. – Київ, 1998. – № 2. – С. 29 : фот. – (Новини, чутки, скандали). – Без підпису. – Про участь у роботі Орг. комітету Р. Недашківської, Б. Ступки, Л. Череватенка, Л. Танюка та ін.

2001

1692. **Будинок** письменників України у грудні 2001 р. 4 жовтня. Творча зустріч з акторами Ігорем Черницьким та Миколою Романовим. Веде Л. Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2001. – 29 листоп., № 43/44 (4940/4941). – С. 9.

1693. **Скуратівський В.** Кінопортрет художника у навчній його молодості : [про кінореж. А. Микульського] / Вадим Скуратівський // Дніпро. – 2001. – № 9/10. –

С. 133–136. – *Згадки про Л. Череватенка, автора сценарію стрічки «Я камінь з Божої праці...» (с. 135).*

2002

1694. **Будинок** письменників України у лютому 2002 р. Зустріч із редактором журн. «Кіно-Коло». Веде Леонід Череватенко : [анонс] // Літ. Україна. – 2002. – 31 січ., № 4 (4949). – С. 8.

1695. **Шарварок О.** Гангрена уяви, або ще дещо про внутрішній розбрат Олександра Довженка / Олександр Шарварок // Київ. – 2002. – № 9. – С. 153–157. – (Погляд). – С. 157. – *Прізвище Л. Череватенка у колі дослідників творчої долі О. Довженка.*

2003

1696. **Муратов О.** «Кіна не буде», поки знімається неякісна продукція, запущена у виробництво Ганною Чміль / Олександр Муратов // Хрещатик. – 2003. – 13 серп., № 87 (3718). – С. 15. – *Про Л. Череватенка як одного з керівників кінопроцесу в Україні, який підтримав позицію автора статті.*

2004

1697. **Гусейнов Г.** Господні зерна. У 8 кн. Кн. 8 / Г. Гусейнов. – Дніпропетровськ : Січ, 2004. – 998 с. : іл. – *Міркування Л. Череватенка, присвячені Юрку Тютюннику, автору ідеї поетичного кіно та трьох сценаріїв – «Звенигора», «Перекоп», «Прометей» (с. 904–905).*

1698. **Корогодський Р.** Брама світла. [Т. 1]: Батьки / Роман Корогодський ; [редкол.: В. Шевчук та ін. ; вступ. ст. І. Грабовської]. – Київ : Гелікон, 2004. – 471 с. : іл. – (Українська модерна література). – Бібліогр.: с. 460–462 та в підрядк. прим. – Покажч. імен.: с. 463–469. – Про Л. Череватенка див.: с. 469. – ISBN 966-791-07-3. – *Про критику з боку Л. Череватенка концепції Р. Корогодського щодо стосунків О. Довженка та влади (с. 252); про публікації Л. Череватенка про М. Зерова (с. 362).*

2005

1699. **Агрест-Короткова С.** Втілення мрії Лариси Роднянської / Світлана Агрест-Короткова // Дзеркало тижня. – 2005. – 7–13 трав., № 17 (545). – С. 19 : фот. – *Про Л. Череватенка у складі Національного журі кінофесту документ. стрічок «Контакт» однойменної кіностудії, очолюваної Л. Роднянською.*

1700. **Госейко Л.** Про архів та дещо з кіноархіву Євгена Деслава / Любомир Госейко // Кіно-Коло. – 2005. – Осінь (№ 27). – С. 29–36 : світлини. – (Архівне коло). – *Праці Л. Череватенка, присвячені Є. Деславу (с. 32–35).*

1701. **Муратов О.** Розчехнута брама / Олександр Муратов ; при оформ. обкл. використано мал. Сергія Параджанова. – [Київ : Факт, 2005]. – 352 с. – ISBN 966-359-013-0. – *Про Л. Череватенка як кінокритика та його негативну характеристику кф О. Муратова «Наш чесний хліб», «Золотий ланцюг»; про встановлення дружніх стосунків з Л. Череватенком (с. 295).*

1702. **Сергієнко Р.** Лист до Миколи [Вінграновського] / Роллан Сергієнко // Гусейнов Г. Господні зерна. У 8 кн. Post scriptum / Григорій Гусейнов. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 638–650. – ISBN 966-511-244-9. – *Про незнятий реж. Р. Сергієнком фільм за сценарієм Л. Череватенка «Все попереду» (с. 648).*

1703. **Тарчевська К.** Контакт рефлексій і комунікацій / Катерина Тарчевська // Слово Просвіти. – 2005. – 12–18 трав., число 19 (292). – С. 16 : фот. – (Кінозал). – *Про Л. Череватенка як члена журі I Міжнародного українського фестивалю документальних фільмів «Контакт», заснованого Національною спілкою кінематографістів України, телеканалом «1+1» та Благодійним фондом ім. Лариси Роднянської. Новий фе-*

стиваль отримав своє ім'я на честь першої в Україні незалежної студії документального кіно «Контакт», очолюваної Л. Роднянською, яка була одним із авторів ідеї створення цього кінофоруму.

2006

1704. **Безгін І.** Історія і проблеми українського мистецтвознавства / І. Д. Безгін, О. С. Мусієнко, О. М. Немкович // Наука та наукознавство. – 2006. – № 4 (56). – С. 84–76. – Про Л. Череватенка та І. Дзюбу, які у своїх розвідках намагались досягнути феномен українського поетичного кіно (с. 84).

1705. **Брюховецька Л.** Вільна критична думка : (1964–1980) / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 2006. – № 4 (66). – С. 45–47. – (Історія). – Про Л. Череватенка – «одного з найприскіпливіших і найпринциповіших критиків».

1706. **Вергеліс О.** «А де їм узяти таку суму?» : українські фільми-довгобуди-2006: повік титрів не бачити : [зокрема про екранізацію повісті М. Гоголя «Тарас Бульба»] / Олег Вергеліс // Дзеркало тижня. – 2006. – 16–22 груд., № 48 (627). – С. 19. – Про захоплення Л. Череватенка сценарієм В. Греся «Тарас Бульба».

1707. **Вергеліс О.** Запрягайте, хлопці, коней! : [до історії спроб екранізації твору «Тарас Бульба» М. Гоголя] / Олег Вергеліс // Дзеркало тижня. – 2006. – 4–10 лют., № 4 (583). – С. 1, 19. – Про Л. Череватенка та його трактування особливостей сприйняття О. Довженком твору М. Гоголя, зокрема постаті Андрія, та про художнє вирішення фіналу (с. 19).

1708. **Скиба М.** Мінкультівські мільйони. Кінодепартамент побачив у «Штольні» неоднозначну тему міжконфесійних відносин : [інтерв'ю] / Микола Скиба ; Ярослав Голинський // Дзеркало тижня. – 2006. – 18–25 лют., № 6 (585). – С. 18. – Про Л. Череватенка як члена Експертної ради при Міністерстві культури України.

2007

1709. **Безручко О.** Довженкова енциклопедія: історія, проблеми, перспективи «Умовного архіву Олександра Довженка» / Олександр Безручко // Студії мистецтвознавчі / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – 2007. – Число 2 (18): Театр. Музика. Кіно. – С. 43–57. – Бібліогр.: с. 56–57. – Про залучення як консультантів провідних кінознавців: Л. Череватенка, О. Рутковського, І. Каревої, О. Пашкової, Р. Росляка, О. Безручка та Т. Георгієвої на чолі із зав. відділом Ін-ту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України С. Тримбачем до роботи над створенням мультимедійної «Довженкової енциклопедії» (с. 47).

1710. **Клименко В.** Ідентифікація Довженка : [про вихід монографії С. Тримбача «Загибель богів. Олександр Довженко» у вид-ві «Глобус-прес»] / Валентина Клименко // Україна молода. – 2007. – 22 груд., № 238 (1843). – С. 10 : фот. – Про затягування Л. Череватенка з виданням книги про О. Довженка через недоступність частини архівних документів.

2008

1711. **Безручко О.** «Повість полум'яних років Олександра Довженка» / Олександр Безручко // Слово Просвіти. – 2008. – 17–23 січ., число 3 (432). – С. 4; 24–30 січ., число 4 (433). – С. 5. – Розповідь про відрядження у вересні 2007 р. до Російської Федерації робочої групи у складі фахівців відділу кіномистецтва і телебачення Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України Л. Череватенка, С. Тримбача, Р. Росляка та О. Безручка з метою створення так званого «умовного архіву О. П. Довженка», зокрема відбору матеріалів для мультимедійного проекту «Довженкова енциклопедія» (с. 5).

1712. **Пятецкая Ю.** Когда весна придет, не знаю... / Юлия Пятецкая // Бульвар Гордона. – 2008. – 6 мая, № 18 (158). – *Л. Череватенко про Леоніда Павловського після перегляду кф «Эффект присутствия» (реж. Л. Павловський, Одес. к/с): «Нарешті у нас з'явився новий Льонєчка Биков!».*

2009

1713. **Від упорядників** // Матеріали з історії Бердянського державного педагогічного університету / [упоряд.: В. М. Константинова, І. І. Лиман]. – Київ, 2009. – Т. 4: Бердянський інститут соціального виховання. Педагогічний інститут. Учительський інститут. (1932–1953 роки). – С. 9–18. – ISBN 978-966-188-103-6. – *Про Л. В. Череватенка як відомого кінокритика, сценариста, поета, мистецтвознавця, письменника, лауреата Національної премії ім. Тараса Шевченка, який знімає повнометражний документально-публіцистичний фільм про поета Є. Плужника; про лист Л. Череватенка, в якому він повідомляє подробиці перебування Є. Плужника в Бердянську в статусі учня місцевої чоловічої гімназії (с. 16).*

1714. **Листування** Євгена Деслава : [з Є. Бачинським] / [упоряд., вступ ст. й комент. о. Юрія Мицика ; редкол.: П. Сохань та ін.] ; НАН України, Ін-т археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, Ін-т історії НАН України [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2009. – 359 с. – (Джерела з історії української еміграції ; т. 4). ISBN 978-966-02-5155-7. – *Про фінансову допомогу Л. Череватенка на видання (с. 2); про Л. Череватенка як письменника і кінематографіста та його документ. кф «Євген Деслав. Фантастична мандрівка» (с. 16).*

1715. **Шатайло О.** Чотири шаблі генерала Тютюнника / Олег Шатайло // Спадкоємці козацької слави: біографії генералів Армії Української Народної Республіки – уродженців Черкащини. – Дрогобич : Відродження, 2009. – С. 14–63. – ISBN 978-966-222-5. – *Про Л. Череватенка як кінознавця, який переконаний, що саме Юрко Тютюнник є автором сценаріїв фільмів «Звенигора» (реж. О. Довженко), «Перекоп» і «Прометей» (реж. І. Кавалерідзе) та основоположником українського поетичного кіно (с. 51).*

2010

1716. **Безручко О.** Повість полум'яних літ Олександра Довженка: розсекречені документи / Олександр Безручко // Кіно-театр. – 2010. – № 1 (87). – С. 20–23. – *Про майже одночасне оприлюднення Л. Череватенком в журналі «KINO-КОЛО» та О. Безручком в «Архівах України» розсекречених документів з Галузевого державного архіву Служби безпеки України про життя і творчість О. Довженка.*

2011

1717. **Безручко О.** Спільні проекти в галузі кіноосвіти та екранних мистецтв : [зокрема про спільн. укр.-рос. проект – «Повість полум'яних років Олександра Довженка»] / Олександр Безручко // Вісн. Держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв : щокв. наук. журн. – 2011. – № 3. – С. 109–113. – *Про відрядження до Російської Федерації робочої групи у складі фахівців відділу кіномистецтва і телебачення ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України – Л. В. Череватенка, Р. В. Росляка та О. В. Безручка, які на той час працювали під керівництвом С. В. Тримбача над проектом «Довженкова енциклопедія» (с. 111–112).*

1718. **Гусейнов Г.** Господні зерна : худож.-документ. життєпис / Григорій Гусейнов ; передм. Михайла Слабошпицького. – Київ : Укр. письменник, 2011. – 679 с. : портр. – (Бібліотека Шевченківського комітету – Програма «Українська книга»). – ISBN 978-966-579-2854-7. – *Роздуми Л. Череватенка про Юрка Тютюнника, автора ідеї поетичного кіно та трьох сценаріїв – «Звенигора», «Перекоп», «Прометей» (с. 610–611).*

1719. **Марочко В.** Історичні погляди Олександра Довженка / Василь Марочко // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки : міжвідом. зб. наук. пр. // НАН України, Ін-т історії України ; відп. ред. С. Кульчицький. – Київ, 2011. – Вип. 20. – С. 97–120. – *Про Л. Череватенка у переліку імен довженкознавців (Р. Корогодський, М. Шудря, Є. Сверстюк, М. Куценко, І. Кошелівець, С. Тримбач та ін., с. 98).*

1720. **Тримбач С.** Екранна культура / Сергій Тримбач // Історія української культури. У 5 т. / НАН України. – Київ, 2011. – Т. 5, кн. 2: Українська культура ХХ – початку ХХІ с. / [Агеєва В. П. та ін.] ; редкол. тому, кн. 2 : Жулинський М. Г. – голов. ред. [та ін.]. – С. 861–928. – ISBN 978-966-00-0541-5. – ISBN 978-966-00-1043-7 (т. 5, кн. 2). – *Про Л. Череватенка як кінознавця і кінокритика (с. 916).*

2012

1721. **Шупик О.** Кінознавство і кінокритики / О. Б. Шупик // Історія української культури. У 5 т. / НАН України. – Київ, 2012. – Т. 5, кн. 3: Культура та розвиток науки і технологій в Україні / [Александрова І. Є. та ін.] ; редкол.: Жулинський М. Г. (голов. ред.) [та ін.]. – С. 439–459. – ISBN 978-966-00-0541-5. – ISBN 978-966-00-1184-7 (т. 5, кн. 3). – *Л. Череватенко серед провідних кінокритиків (с. 443, 445).*

2013

1722. **Войтенко В.** Кіно-коло / В. М. Войтенко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Коорд. Бюро ЕСУ НАН України ; голови редкол.: І. М. Дзюба (співголова), А. І. Жуковський (співголова) та ін. – Т. 13: Киї-Кок. – 2013. – С. 189. – ISBN 978-966-02-6814-2 (т. 13). – *Прізвище Л. Череватенка серед авторів часопису.*

1723. ***Муратов А.** «Черная книга современных украинских кинобезобразий» : [про кн., видану в 2013 р. у Києві громад. орг. «Объединение защитников обретеный и возрождения украинского киноискусства»] / Александр Муратов // Вечер. Одесса. – 2014. – 25 янв., № 13 (9931). – *Про Л. Череватенка як одного з підписантів звернення до ВР України та про рецензію Л. Череватенка на кф «Goodbye, мудаки!».*

1724. **Тримбач С.** Кіномистецтво / С. В. Тримбач // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ, Коорд. Бюро ЕСУ НАН України ; голови ред кол.: І. М. Дзюба (співголова), А. І. Жуковський (співголова) та ін. – Т. 13: Киї-Кок. – 2013. – С. 191–199. – ISBN 978-966-02-6814-2 (т. 13). – *Прізвище Л. Череватенко серед кінознавців та кінокритів (с. 197).*

2014

1725. **Безручко О. М. П. Машенко** : режисер, сценарист, продюсер, кінопедагог / О. В. Безручко // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтва. – Київ, 2014. – Вип. 32. – С. 423–430. – *Про сценарій М. Машенка та Л. Череватенка про Сержа Лифаря, який тогочасний директор кіностудії запропонував до постановки на Київській національній кіностудії художніх фільмів ім. Олександра Довженка, але грошей на кіновиробництво знайдено не було. Автор статті висловив бажання здійснити екранізацію (с. 428).*

1726. **Брюховецька Л.** Магія образу: за і проти : про нездійсн. фільм «Київські фрески» / Лариса Брюховецька // Сергій Параджанов і Україна : [зб. ст. і док. / упоряд. і ред.: Л. І. Брюховецька]. – Київ, 2014. – С. 58–79 : фот. – (Бібліотека журналу «Кінотеатр» – Кінематографічні студії ; вип. 1). – ISBN 978-966-518-650-2. – *Виклад спогадів Л. Череватенка про роботу С. Параджанова над сценарієм «Київські фрески» (с. 68).*

1727. **Свято Р.** Сергій Параджанов і мистецьке та дисидентське середовище України 1960–1970-х років / Роксоляна Свято // Сергій Параджанов і Україна : [зб.

ст. і док. / упоряд. і ред.: Л. І. Брюховецька]. – Київ, 2014. – С. 140–152 : фот. – (Бібліотека журналу «Кіно-театр». Кінематографічні студії ; вип. 1). – ISBN 978-966-518-650-2. – Про Л. Череватенка (с. 143, 144).

2015

1728. **Брюховецька Л.** Магія образу: за і проти : про нездійсн. фільм «Київські фрески» / Лариса Брюховецька // Сергій Параджанов і Україна : [зб. ст. і док. / упоряд. і ред.: Л. І. Брюховецька]. – Вид. 2-е. – Київ, 2015. – С. 58–79 : фот. – (Кінематографічні студії – Програма «Українська книга» ; вип. 1). – ISBN 978-966-518-686-1. – *Спогади Л. Череватенка про С. Параджанова (с. 143, 144).*

1729. **Іваницький І.** Роки і люди (із циклу «Жовтий пес і літпроцес») / Іван Іваницький // Сільс. вісті. – 2015. – 13 серп., № 87 (19282). – С. 6. – *Про Л. Череватенка як кінокритика і друга.*

1730. ***Танюк Л.** З «Щоденника» 1974 року / Лесь Танюк // Укр. літ. газ. – 2015. – 10 берез. – С. 10 ; 26 берез. – С. 10 : *Думки Л. Череватенка щодо поетичного, інтелектуального кіно та вестернів, які «...могли б стати підґрунтям для майбутніх спроб дати довженківцям аудиторію...».*

2015

1731. **Кіностудії.** Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка. Ф. 670. оп. 2; од. зб. 3181; 1938–1976 рр. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України : путівник / Держ. архів. служба України, ЦДАМЛМ України ; авт.-упоряд.: Т. Дубовик, Ю. Бентя. – Київ, 2015. – Вип. 4. – С. 282–286. – *Про літературні (режисерські) сценарії, лібрето та проекти сценаріїв Л. Череватенка: «Второй фронт» (1969, 1970); «Все попереду» (1972); «Голубі ешелони» (за творами П. Й. Панча); у співавторстві з В. С. Гресь «Стога под дождем» (за повістю В. Д. Осипова «Серебристый грибной дождь», 1971) (с. 284–285).*

1732. **Матяш І.** Доля «Дипломатичної історії України» французького українця Є. Слабченка / Ірина Матяш // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки : міжвід. зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України ; [редкол.: С. В. Віднянський (відп. ред.) та ін.]. – Київ, 2015. – Вип. 24. – С. 391–410. – Бібліогр.: с. 407–410. – *У статті процитовано та прокоментовано праці Л. Череватенка, присвячені Є. Деславу.*

1733. **Новікова Л.** [Рецензія] / Л. Новікова // Науковий вісник Київського національного ун-ту театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого / КНУТКіТ. – Київ, 2015. – Вип. 16. – С. 216–218. – (Бібліографія). – *Про залишені поза увагою праці «знаних вітчизняних істориків і критиків кіно Леоніда Череватенка і Романа Коргодського»: с. 216. – Рец. на кн.: Экранный мир Сергея Параджанова : сб. ст. / сост. Ю. Морозов. – Київ : Дух і Літера, 2013. – 336 с.*

1734. **Свято Р.** Сергій Параджанов і мистецьке та дисидентське середовище України 1960–1970-х років / Роксоляна Свято // Сергій Параджанов і Україна : [зб. ст. і док. / упоряд. і ред.: Л. І. Брюховецька]. – Вид. 2-е. – Київ, 2015. – С. 140–152 : фот. – (Кінематографічні студії – Програма «Українська книга» ; вип. 1). – ISBN 978-966-518-686-1. – *Про Л. Череватенка (с. 143, 144).*

2016

1735. **Матяш І.** Три іпостасі Євгена Слабченка / Ірина Матяш // Слабченко Є. Дипломатична історія України / Євген Слабченко ; упоряд. Ірина Матяш. – Київ, 2016. – С. 9–121. – ISBN 978-617-7023-45-5. – *Про Л. Череватенка – кінематографіста та дослідника творчості Є. Деслава, зокрема про його зусилля у справі повернення в Україну архіву і колекції фільмів митця (с. 21, 23, 31, 36, 120–121).*

2018

1736. **Іванишина Л.** «З кінознавчого записника» Вадима Скуратівського : [анонс 7-го вип. «Кінематографічних студій», присвяч. ст. В. Скуратівського в журн. «Кіно-Театр»] / Лариса Іванишина // Кіно-Театр. – 2018. – № 1 (135). – С. 45. – *Зокрема згадка про статтю «Подвижник українського кіно. Пам'яті Леоніда Череватенка».*

1737. **Махтіна Є.** Дві пристрасті Віталія Борщова / Євгенія Махтіна // Кіно-Театр. – 2018. – № 3 (137). – С. 47. – *Про Л. Череватенка як автора щотижневика «На екранах України» та одного з авторитетних кінокритиків і кінознавців за часів, коли головним редактором журналу був Віталій Борщов.*

Поетичні твори, присвячені Л. Череватенку

1738. **Іов І.** Степовий портрет Леоніда Череватенка : [вірш-посвята] / Іван Іов // Літ. Україна. – 1997. – 10 квіт., № 14 (4732). – С. 4.

1739. **Чуйко В.** Дружні шаржі : *Леонідові Череватенку* / Володимир Чуйко // Дніпро. – 1999. – № 7/8. – С. 76. – (Дніпрянські усмішки). – *«Він виступає за чесний труд / І одкоша дає халтурі / І Кармелюк, і Робін Гуд / Народний месник у культурі».*

1740. **Шупта Д.** Будара степу : А. В. Череватенку // Шупта Д. Межінь : (лірика) / Дмитро Шупта. – Одеса, 2000. – С. 138.

1741. **Шупта Д.** Будара степу : Л. В. Череватенку // Шупта Д. Сонях сонетів / Дмитро Шупта. – Одеса, 2001. – С. 18.

1742. **Іов І.** Степовий портрет Леоніда Череватенка // Іов І. Мене вам дав Господь : поезії / Іван Іов. – Хмельницький, 2001. – С. 32. – ISBN 966-7959-09-0.

1743. **Фішбейн М.** «Юга колихлива довкола вола...» : *Леонідові Череватенку* // Фішбейн М. Ранній рай : поезії, абсурдокамера, поезії для дітей, переклади, проза, есеї, аферизми / Мойсей Фішбейн ; [передм. І. Дзюби «Віра в покликаність» ; прим. Л. Череватенка ; худож. оформ. О. Добровольської]. – Київ, 2006. – С. 44. – ISBN 966-359-108-0.

1744*. **Драч І.** Леонідові Череватенку : *присвята* // Драч І. Неспокійні крила : (з нових поезій). – Дрогобич : Коло, 2016.

1745. **Страшенко О.** Від «Скіфського степу» до «Заклятого заліза» : посвята Леонідові Череватенку : [вірш] // Страшенко О. «Прочитайте тую славу» / Ольга Страшенко ; [упоряд.-ред. Роман Коваль]. – Київ : Укр. пріоритет, 2016. – С. 131. – (Бібліотечка Історичного клубу «Холодний Яр») (Серія «Видатні українці»). – ISBN 978-617-7398-03-4.

1746. **Клічак В.** «Череватенко, Перепадя» : [вірш] // Клічак В. Копана гора : лірика // Василь Клічак ; [ред. В. Герасим'юк ; передм. Д. Дроздовського]. – Київ, 2017. – С. 110–111. – Підпис: 13.03.2017. – ISBN 978-617-4201-46-4.

1747. **Фішбейн М.** «Юга колихлива довкола вола...» : Леонідові Череватенку // Фішбейн М. Пророк : поезії, переклади / Мойсей Фішбейн. – Київ, 2017. – С. 41. – ISBN 978-966-06-0727-9.

1748. **Драч І.** «Льонічко, Льоню! Ти – Череватенко...» / Іван Драч // Череватенко Л. Страхаюсь – і роблю таки! : сонети, балади й інші вірші [1964–2013] / Леонід Череватенко. – Київ, 2018. – С. 7–8. – Підпис: 10.10. 2017, Конча Озерна.

Фотоілюстрації

1749. **Л. Череватенко** // Літ. Україна. – 1996. – 10 жовт., № 37 (4704). – С. 1.

1750. **Вечір** вшанування пам'яті В. Капніста у Будинку письменників – про долю та творчість уславленого земляка розповідають Леонід Череватенко та Юрій Мушкетик // Літ. Україна. – 1998. – 2 квіт., № 14 (4778). – С. 8.

1751. **Леонід** Череватенко / фот. І. Яїцького // Літ. Україна. – 1998. – 19 листоп., № 44 (4808). – С. 3.

1752. **Зустріч** письменників-ветеранів війни, присвячена 55-річчю Перемоги. В президії: П. Шабатин, Л. Череватенко, П. Біба // Літ. Україна. – 2000. – 11 трав., № 16/17 (4879/4880). – С. 3.

1753. **Леонід** Череватенко // Україна молода. – 2002. – 12 берез., № 46 (1852). – С. 2 : фот.

1754. **На** зустріч в Києво-Могилянці Р. Майборода, Л. Череватенко, С. Білокинський і І. Дзюба // Київ. вед. – 2002. – 8 апр. – С. 2 : фот. – Фото Мих. Марківа.

1755. **На** презентації книги творів Олега Ольжича “Незнайомому Воякові” (упорядник Леонід Череватенко). У президії зліва направо: Павло Дорожинський, Анатолій Погрібний, Микола Плав'юк, Микола Жулинський, Леонід Череватенко, Микола Луків. Київ, 1994 // Микола Плав'юк : Україна – життя моє. [У 3-х т.]. Т. 1: Терен В. Від селянського сина – до державника. – Київ, 2002. – С. 287.

1756. **Президент** України Леонід Кучма на врученні Державних премій імені Тараса Шевченка / фото Олександра Вадіса // Культура і життя. – 2002. – 13 берез., № 10 (3982). – С. 1.

1757. **Л. Череватенко** (ліворуч) у розкопі (Вишнева Могила, 1976 р.) // Віщий Степ : загадки, дослідж., гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя, 2004. – С. 56.

1758. «**Під** час розвідувальної поїздки по землях Михайлівського та Токмацького районів на Запоріжжі. Справа наліво – Ю. Болтрик, В. Болтрик, Л. В. Череватенко, Олександр Всеволодович Бодянський – дослідник з Запоріжжя, Сергій Бойко, копач (1975 р.)» // Віщий Степ : загадки, дослідж., гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя, 2004. – С. 31.

1759. «**У розкопі** С. Шевчук (ліворуч), О. В. Бодянський та Л. В. Череватенко (Вишнева Могила, 1976 р.)» // Віщий Степ : загадки, дослідж., гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя, 2004. – С. 70–71.

1760. «**С. Попова**, Л. Череватенко, Д. Черемисин, бульдозерист Василь Іванович, М. Ковальов і автор цих рядків (с. Чорноземне, 1980 р.)» // Віщий Степ : загадки, дослідж., гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя, 2004. – С. 105.

1761. «**В. І. Бідзіля** (крайній праворуч), Д. Черемисин, М. В. Ковальов, Л. В. Череватенко, Ю. В. Болтрик, В. В. Отрощенко на подвір'ї Інституту археології АН УРСР, що певний час розміщався у Видубицькому монастирі (Київ, 1093)» // Сушко К. Віщий Степ : загадки, дослідж., гіпотези, відкриття / Костянтин Сушко. – Запоріжжя, 2004. – С. 222.

1762. **Кінознавство**. Кінокритика. Відомі вітчизняні кінознавці та кінокритики. ... «Л. Череватенко...» // Рутковський О. Український словник-довідник екранних медіа: лексикон кіно, телебачення, відео та Інтернету : близько 2000 термінів і ключ. понять з галузей історії, теорії, поетики, наук.-природн. засад, технологій, творч. функцій сучас. екрана / Олександр Рутковський ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – Київ, 2007. – Фотопорт. на вкл. арк. між с. 128–129. – ISBN 978-966-02-4557-0.

1763. **[У Музеї-майстерні І. Кавалерідзе]** В. Кирейко, Ж. Колодуб, О. Колодуб, В. Гресь, С. Крутиков, В. Бистряков, А. Бенкендорф, Б. Алексеєнко, О. Спаринський, Л. Череватенко, Є. Шерстобитов, М. Бурнос. 2008 р. / фото А. Селентія // Литвинова О. Музика в кінематографі України : каталог / Ольга Литвинова ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ : Логос, 2009. – Ч. 1: Автори музики художньо-ігрових фільмів, які створювалися на кіностудіях України / [ред. О. Голинська]. – С. 377. – ISBN 978-966-1711-41-8. – ISBN 978-966-1711-41-9.

1764. **Л. Череватенко** на ювілейному вечорі М. Холодного [13 верес. 1999 р.] // Укр. літ. газ. – 2010. – № 11[17]. – 28 трав. – С. 13.

1765. [«**М. Попович**, Л. Череватенко, С. Гальченко на фоні Червоного університету», «Лауреати Національної премії Д. Павличко, С. Білоконь, ... Л. Череватенко» // З верховин півстоліття: Національній премії України імені Тараса Шевченка – 50 / [Б. Олійник та ін. ; упоряд. В. Костюченко]. – Київ, 2012. – С. 350.

1766. **Леонід Череватенко** // Незборима нація. – 2013. – Груд., число 12 (334). – С. 2.

1767. «**Члени** правління: фото Г. М. Шевченко, зроблене на ювілейному творчому вечорі Юрія Каплана – голови Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України»: Наталя Околітенко, Леонід Череватенко, Данило Кулиняк, Юрій Кириченко. м. Київ, 05.06. 2007 р." // Кириченко Ю. У час вогню : зб. поезій / Юрій Кириченко. – Київ, 2014. – 4-а с. обкл.

1768. **Л. Череватенко** серед персонажів книги // Страшенко О. «Прочитайте тую славу...» / Ольга Страшенко ; [упоряд.-ред. Роман Коваль]. – Київ, 2016. – 1-а с. обкл.

Іменний покажчик

- А. Д. 5, 480
Абакумова В. 747
Абікеєва Г. 806
Абросимова В. 1084
Авраменко О. М. 42
Авраменко Олеся 85
Аврелій Марк 5
Агеєва В. 42, 1568, 1660, 1720
Агрест-Короткова С. 1699
Аді Е. 930
Айгі (Айгі) Г. Див. Лисін Г.
Айгі О. 256
Айхендорф Й. фон 931
Аksamитний А. 266, 359
Александрова І. 1721
Алексеев А. 33
Алексєєнко Б. 1763
Алексійчук Лариса 352
Алексійчук Леонід 352, 801, 857
Алексін А. 677
Альошечкін С. 845
Аманова С. 711
Аменгаль Б. 668
Амет-Хан Султан 766
Амосов М. 44
Ананченко Т. 98, 111
Андерсен-Нексе М. 524
Андерсон Дж. 939
Андріанова Н. Див. Н. Гордієнко-Андріанова
Андрійчук Т. 258
Андрощук В. 1052
Андрузький Г. 4
Анненський [І.] 936
Аннинский Л. Див. Аннінський Л.
Аннінський Л. 301, 1408
Антоненко-Давидович Б. 5, 11, 478* 888, 889, 1245, 1374
Антонишин С. 1350
Антонович М. 166, 399
Антоняк Б. 1205
Анхесенамон, вдова Тутанхамона 886
Аполлінер Г. (Г.) 932, 933
Арендт Е. 6, 515–518
Аронов Г. ред. 192, 205, 241, 339, 471, 479, 587, 607, 925, 932, 951, 975, 980, 1084, 1130, 1665
Артизов А. 344 (ред.)
Архипенко О. 6, 517
Асник А. 5, 1025
Астаф'єв О. 73, 246
Атаманчук І. 1020
Атей, цар 5, 476
Аттіла Й. 934
Афанасьєв Ю. 319 (ред.)
Бабенко В. М. 202, 227
Бабенко В. Я. 92
Бабичев Ф. 347 (ред.)
Бабінський А. 5
Баган О. 1556
Багданович М. 2, 5, 6, 491, 492, 1283, 1669
Багрим П. 6, 497
Багрій Р. 747, 771, 1682
Багряна Г. 865, 866
Багрянний І. 66, 76, 77, 82*, 83, 86, 92, 120, 124, 129, 130*, 131, 140, 172, 173*, 206, 215, 290, 292, 296, 858, 858–866, 1132, 1185, 1319, 1322, 1340, 1376, 1384, 1386, 1492, 1424, 1438, 1521, 1522, 1548, 1555
Багрянний І. Див. Багрянний І.
Бадзьо Ю. 1, 1245, 1314
Бажан А. 741
Бажан М. 25, 42, 70, 308, 314 (ред.), 332, 345 (ред.), 346 (ред.), 348 (глав. ред.), 536, 582, 619 (ред.), 741, 861, 867–869, 1157, 1204, 1568, 1641, 1666
Базилевський В. 4, 1340, 1419, 1459
Бай Н. 353
Байрон Дж.-Г. 5, 1025
Бакуменко О. 1312, 1326, 1329, 1333
Балабуха К. 354
Балаклицький М. 92
Балаян Р. 380, 679, 744, 1052
Балтрушайтіс Ю. 935
Бальзак О. де 855
Бальковський П. 67
Бальмонт (?) 936, 937
Бальмонт К. 938
Банник М. 23, 28
Барадулін Р. 6
Баран Є. 1350, 1461

Баранов В. 1326, 1333
 Барановська І. 1439
 Баранська Л. 187
 Барвінок І. 834
 Барка В. 1411
 Барт-Цішинський Я. 6, 637
 Барт-Чишинський Я. Див. Барт-Цішинський Я.
 Басиров В. 1126*(ред.)
 Батий, хан 4
 Батурян Т. 770
 Бах Й. С. 5, 476, 479, 533
 Бача Ю. 67
 Бачинський Є. 1714
 Башкатов В. 355
 Баштова Н. 93 (упоряд.)
 Башун О. 1386
 Бедзик Ю. 227, 408, 718, 1542, 1646
 Бедзык Ю. Див. Бедзик Ю.
 Безгін І. 799 (ред.), 1704
 Безручко О. 390, 799, 811, 1709, 1711, 1716, 1717, 1725
 Бейлінсон Я. 315, 316
 Бекет С. 1103, 1112
 Белль Г. Див. Бьолль Г.
 Белоусов А. 1318 (ред.)
 Бельченко Н. 1543
 Бен Дж. 5, 6, 482
 Бенкендорф А. 1763
 Бентя Ю. 828, 829, 832, 834, 1320, 1339, 1731
 Бергман І. 4, 456, 669, 700
 Бергсон А. 1115
 Бердиховська Б. 1627
 Бердник О. 1245
 Березовський В. 16
 Берія Л. 881
 Бернадська Н. 1555 (ред.)
 Бернадський М. 1689
 Бернс Р. 939, 992, 1011, 1012
 Бетко О. 371
 Бедний Д. 718
 Бєлий А. 940
 Бєліков (Бєліков, Бєликов) М. 695, 718, 726
 Бєлов О. 1345
 Бєляєв В. 430 (ред.), 1575 (ред.), 1603 (ред.), 1604(ред.)
 Бєляєва Р. 1128
 Биков Л. 4, 440, 683, 693, 787*, 1068, 1712
 Биструшкін О. 1326, 1333
 Бистряков В. 1763
 Біба П. 2 (рец.), 1330, 1752
 Бібл К. 642–645
 Бігун Б. 628 (ред.)
 Бідзіля В. 1761
 Бідняк Г. 1176 (ред.)
 Білас І. 842 (консультант)
 Біленко В. 1131 (ред.)
 Білецька К. 93, 399
 Білецький О. 6, 493, 494
 Білик І. 1113 (ред.)
 Білик І. І. 1310, 1467
 Білінський М. 903
 Білоконь (Білокінь, Белоконь, Билокинь) С. 9, 1219, 1754, 1765
 Білорусець М. 582, 1642, 1666
 Білоус Д. 408
 Білоус О. 397
 Білоус О. М. 227
 Білоус П. 111
 Білоцерківець Н. 2, 1109, 1167, 1579
 Біляїв В. 326
 Блага Л. 1055
 Блакитний Кость 1396
 Блейман М. 718
 Близнець В. 1245
 Блок О. 2, 941, 942, 1606
 Бобровський Й. 5, 6, 15, 356, 533, 534, 560, 1629
 Богаєвський К. 29
 Богданов Д. 785
 Богданович М. Див. Багданович М.
 Богомолів В. 387
 Богуславська В. 4, 5 (упоряд.), 6 (упоряд.), 7 (упоряд.), 480, 481 (упоряд.), 856, 883, 1117, 1130 (упоряд.), 1303–1335, 1350 (упоряд.), 1356–1358 (упоряд.), 1592
 Бодак В. 839
 Бодлер Ш. 5, 632
 Бодяньський О. 5, 1146, 1155, 1345, 1758, 1759
 Божко (Удовиченко) Ле 1054
 Бойко С. 1758

Бойченко В. 434 (упоряд.)
 Бойчук Б. 1065, 1549
 Бойчук М. 413, 1020, 1040
 Бокаччо Дж. 252, 253, 260, 264, 1143,
 1524, 1538, 1643, 1652
 Болдин Я. 22
 Болтрик В. 1758
 Болтрик Е. 22
 Болтрик Ю. 1393, 1758, 1761
 Большак Л. 839
 Бондар Л. 91
 Бондаренко М. 701
 Бондаренко С. 394, 395, 1126*(ред.),
 1234, 1341, 1347, 1375а*
 Бондарчук Р. 825
 Бондарчук С. 4, 461, 812, 843
 Бора Б. Див. Шкандрій Б.
 Бордюк В. 748
 Боровий В. 249
 Боровик В. 839
 Боровський Т. 4, 5, 6, 436, 461, 592–595
 Бородавка Я. 5, 480
 Бородай В. 405
 Бородина Л. 1244 (сост.)
 Борсюк А. 710, 722
 Бортко В. 822, 834
 Бортняк А. 883
 Бортнянський Д. 903
 Борхерт В. 6, 12, 535
 Борщ Г. 888
 Борщак І. 1029
 Борщов В. 830, 1737
 Боряк Г. 1268 (ред.), 1296 (ред.), 1477
 (ред.)
 Бохняк П. о. 411
 Братан М. 2
 Брекке П. 590
 Брель Ж. 1056
 Брехт Б. 3, 5, 6, 8, 14, 451, 461, 520-532,
 586, 1256, 1266, 1412, 1420, 1608, 1647,
 1668
 Бржестовский С. 1068
 Бригинець О. 89
 Бровко П. 496 (ред.)
 Бровченко В. 329, 1486
 Брондуков Б. 775
 Броневський (Бронєвський) В. 5, 6,
 596–601, 1648
 Бронникова Е. 1244 (ред.)
 Бронштейн О. 694
 Бросаліна О. 68 (упоряд.), 73, 246,
 1548а (упоряд.), 1558, 1562, 1569, 1672
 Броусек А. 6, 646
 Бруно Дж. 5, 6, 624, 625, 626
 Брунь С. 399, 1493
 Брюсов В. 943
 Брюховецька Л. 5, 343 (упоряд. і ред.),
 387, 398, 718, 777, 778 (упоряд.), 788
 (ред.), 795, 797 (упоряд.), 798, 839,
 1127, 1705, 1726 (ред.), 1727 (упоряд.),
 1728, 1734 (ред.)
 Брюховецький В. 42, 725
 Бубнов 417
 Бубнова Л. 417, 1274 (упоряд.)
 Бугаєв В. 99
 Бугаєвський Б. 1436
 Бугай С. 1509
 Букреев А. 19
 Булах Г. 109 (упоряд.), 137 (упоряд.),
 1416 (упоряд.),
 Булаховська Ю. 594 (упоряд.), 599
 (упоряд.), 602 (упоряд.), 604 (упоряд.),
 606 (упоряд.), 625 (упоряд.)
 Булаховський Л. 253
 Булгаков М. 4, 769
 Булкина І. 99
 Буравкін Геннадій (Генадзь) 6, 490
 Бураго Д. 6
 Бурбан В. 227, 228
 Бурковський О. 384
 Бурнос М. 1763
 Буряк Б. 717 (ред.), 718, 877 (ред.)
 Буряк Ю. 799
 Буряк Ю. Г. 588 (упоряд.), 595 (упо-
 ряд.), 608 (упоряд.), 826 (ред.), 1577
 Буслаєва К. 111
 Бусол О. 370
 Бучко Р. 748
 Бьолль Г. 4, 6, 461, 519
 Вавілов (Вавилов) М. 698, 710
 Вадіс О. 1756
 Валері П. 944, 945
 Вандурський В. 6, 602
 Вареник Н. 153, 1394
 Варнак П. 1548

Василевський Е. 603
 Василенко М. 1, 1636
 Василишин І. П. 92
 Василюк В. 66
 Васильєв А. 677
 Васильченко С. 796
 Васильченко-Каверіна Н. 1658
 Васильчук В. 1341
 Васьків М. 197
 Ватутін М. 5
 Вашкевич А. 5
 Вашньовська Е. 5
 Ведель А. 46, 148
 Верба А. 599
 Вервес Г. Д. 313 (ред.), 1608 (ред.)
 Вергеліс О. 1706, 1707
 Веремійчик О. 111 (упоряд.), 839 (упоряд.), 1530 (упоряд.)
 Веригіна О. 1458
 Верлен П. 946, 1676
 Верн Ж. 723
 Вертов Дзига Див. Кауфман Д.
 Верховець В. 1297
 Верховець Н. 778 (рец.-консультант)
 Весна М. 253
 Ведіна В. 603 (упоряд.) , 605 (упоряд.), 609 (упоряд.), 610 (упоряд.), 613 (упоряд.), 616 (упоряд.), 620 (упоряд.)
 Винграновський Н. Див. Вінграновський М.
 Винник Т. 1350
 Винниченка В. 76, 1029 (ред.), 1171, 1445
 Виноградов В. 697
 Винокуров Є. 631, 633
 Висоцька Н. 1343
 Вишенський І. 4
 Вишенський П. 4
 Вишенський С. 1101 (ред.)
 Вишеславський Л. 1198
 Вишинський С. 1122
 Відейко М. 839
 Відман Е. 6
 Віднянський С. 873 (ред.), 1732 (ред.)
 Війкі Л. 1615
 Війон Ф. 2, 4, 6, 422, 462, 533
 Вінграновський М. (Винграновский Н.) 5, 476, 480, 661, 672, 1156, 1182, 1702
 Віра Данилівна Див. Мозолєвська В.
 Вірний М. Див. Француженко М.
 Вірст А. 873
 Віта В. 1339
 Вітушко Н. 1479, 1511
 Владі М. 1145
 Вовк В. Див. Селянська В.
 Возняк Т. 414
 Войтенко В. 402, 747, 834 (ред.), 1683, 1694, 1722
 Войтович В. 1524
 Волинка Г. 66 (упоряд.)
 Волинська О. 77
 Волинський К. 1212
 Волицька-Ференцевич Х. 93, 111
 Володін А. 694
 Володіна О. 766, 771
 Волоткевич О. 846, 848
 Волошин В. 747
 Вольвач П. 323
 Волькер Й. 5, 6, 20, 631, 632, 647-651, 1604, 1628, 1668
 Вольтер 4, 439
 Вордсворт В. 1013
 Воробйов М. 1579
 Вороніна Л. 718
 Габа О. 240*, 253, 973, 1140, 1143, 1553
 Гавешова Д. 6
 Гавриленко Георгій 1152
 Гавриленко Григорій 4, 632
 Гаврилів Т. 582, 585, 586
 Гаврилюк І. 674
 Гаврильченко О. 1427
 Гавричков В. 838
 Гай А. 408, 460 (упоряд.)
 Гайвас Я. 166
 Гай-Головко О. Н. 1330, 1406
 Гайм Г. 6, 536, 537, 1604
 Гайм Г. Див. Гейм Г. Гайм Г.
 Гайне Г. 947
 Гайовий Г. 408, 417, 1286, 1457
 Галайба В. 42
 Галета О. 629
 Галич М. 11, 888, 889, 1268
 Галкін В. 723
 Галкін С. 116
 Гальперін Я. 1458

Гальченко С. 44 (упоряд.), 540 (ред.), 1092/1094*(упоряд.), 1095, 1105, 1174 (ред.), 1380 (ред.), 1446, 1765
 Гамсун К. 1118
 Ганжа А. 339
 Ганзлік Й. 897
 Ганущак О. 839
 Гарасимович Є. 5, 6, 604
 Гармаш Ю. 855
 Гарсія Н. 703, 707
 Гаспаров С. 677
 Гвездослав П. Див. Орсаг-Гвездослав П.
 Гейзе Г.-Ю. 6
 Гейнер Р. 709
 Гельдерлін Ф. Х. Й. 903
 Гемар М. 897
 Георге С. Див. Георге С.
 Георгієва Т. 1709
 Гер О. 55, 1379
 Герасим'юк В. 1746 (ред.)
 Герасим'юк О. 1561
 Герасимович Є. Див. Герасимович Є.
 Герасимчук Л. 1128
 Герасімова Т. 727
 Герберт З. 892, 897
 Геродот 4
 Гертц П. 6
 Гессе Г. Див. Гессе Г.
 Гете Й. В. Див. Гете Й. В.
 Гівешова Д. 5, 638, 639
 Гілевич Ф. 715
 Гільєн Н. 949
 Гіні Шеймас 1107
 Гіппіус З. 950
 Гірник П. 89
 Главацький С. 1126*(ред.)
 Глаголюк В. 1349
 Гладій Г. 793
 Глоба Н. 1143, 1520
 Гловацька К. 303
 Глодзь Г. 587
 Глузман С. 414
 Глузова Н. 1226
 Глушак А. 470 (упоряд.)
 Глущенко Є. 1206, 1269
 Гмиря Б. 476
 Гнатюк В. 27
 Гнатюк І. 186, 187, 225, 491, 619, 871, 1297, 1659
 Гнатюк Л. 476, 824, 1594
 Гнатюк О. 467 (упоряд.), 1627 (упоряд.)
 Гоголь М. 4, 203, 740, 909, 1046, 1706, 1707
 Годдіс Я. ван 2
 Голан В. 897
 Голинська О. 1763 (ред.)
 Голинський Я. 1708
 Голобородько В. 1245
 Головань Т. 1352 (упоряд.), 1599 (упоряд.)
 Головій О. 66
 Головка Л. 1550
 Головка С. 1567 (ред.)
 Голота Л. 417 (упоряд.), 418, 437 (упоряд.), 1326, 1333
 Голуб І. 1309 (упоряд.)
 Гомер 303, 1345
 Гон М. 182, 1131
 Гончар І. 1546
 Гончар О. 66, 231, 317, 318, 684, 1143, 1581 (ред.)
 Гончаров В. 771
 Гончарук З. 883, 1576
 Гончарук М. 1380
 Горацій Квінт Фланк 476, 479, 524, 981
 Горбач А.-Г. 42, 1314
 Горбачов Д. 99, 844 (консультант), 1326, 1333
 Горбенко Л. 789, 1577
 Гординський Є. 893, 897
 Гординський С. 790, 807, 821
 Гордієнко-Андріанова Н. 231, 1647
 Гордій О. Г. 402, 1122
 Гордійчук М. 300 (ред.)
 Гордон О. 627, 1350
 Горєлов В. 315, 316
 Горинь Б. 1080, 1287
 Горинь М. 411, 1627
 Горлач Леонід 519, 1576
 Горліс-Горський Юрій 1397
 Горпенко В. 747
 Горрет К. 708
 Горська А. 7, 261, 404, 1078, 1082, 1085, 1543а*, 1182, 1239, 1261, 1264, 1301

- Горський Г. 855
Горяева Т. 344
Госсе П. 6, 7
Гофштейн Д. 192, 951, 1117
Грабовська І. 1698
Грабовський В. 1573, 1576, 1577, 1579
Грабовський І. 672, 715
Гран Саша 1526
Гресь В. 687, 689, 690, 694. 857, 1706, 1731, 1763
Грибінський Б. Див. Олександрів Б.
Григоренко А. 1455
Григорій К. Див. Косинка Г.
Григурко І. 834
Гризун А. 466, 491
Гриненко Г. 220
Гринько М. 1145
Гриценко В. де 4, 439
Грицук В. 1412
Грицюк М. 26, 30, 32, 44, 46, 101, 138, 148, 222, 1136
Грицюк Н. 46, 138, 1136
Грицюк О. 1501
Гричаник Н. 1647
Гришко М. 5
Гришун-Грицук І. 1133
Гріфіус А. 5, 6, 545, 546, 1603, 1628
Грубер Й. 6, 547–551
Грузов М. 1195 (упоряд.)
Груша І. 897
Грушевський М. 144, 145, 405
Губа В. 1359
Гуменюк Т. 1476
Гура В. 1020
Гусейнов Г. 1079, 1092/1094*, 1583, 1697, 1702, 1718
Гусельников О. 723
Гухельс П. 6, 560
Гуцало Є. 1245
Гюго В. 952, 1001
- Георге С. 4, 436, 461, 473.
Гессе Г. 6, 538, 539, 1668
Гете Й. В. 5, 6, 252, 289, 540–544, 978, 900, 948, 1668
Госейко Л. 807, 808, 834, 849, 1227, 1700
Градаускенє О. 357
- Грас Г. 1001
Гудзь Ю. 96
- Д. Д. Див. Дроздовський Д.
Давиденко Г. 1647
Давидов Є. 759, 761
Давидюк Д. 1176 (упоряд.)
Даниленко В. 1314 (упоряд.)
Даниленко Н. 846
Данильченко О. 92 (ред.)
Данкевич Н. 1318 (ред.)
Данте (Дант) 5, 547, 548, 550, 551, 1053
Данько М. 299
Дараган Ю. 81, 872, 1496
Даревич Ю. 754
Дарій, цар 4
Дах С. 6, 552–554
Дацюк Є. 1021
Девдюк І. 486 (авт.-упоряд.), 554 (авт.-упоряд.), 567 (авт.-упоряд.), 578 (авт.-упоряд.), 580 (авт.-упоряд.), 1663 (авт.-упоряд.)
Дейнека О. 5, 480
Дейч Є. (Є.) Див. Дейч-Малкіна Є. (Є.)
Дейч О. (А.) 231, 1244
Дейч Т. 336
Дейчі О. та Є. 1208
Дейч-Малкіна Є. 1244, 1588
Декань К. 5
Деко О. 1073 (ред.), 1125
Деліус Ф.-К. 6, 555
Дем'янчук Г. 1421
Демиденко А. 7
Деминський В. 660
Демська-Будзуляк Л. 9, 258
Демуцька В. 1088, 1090
Демуцький Д. 799
Демуцький Павло 713, 1264
Демчук О. 836
Денисенко В. 660, 826
Денисенко Г. 826 (упоряд.)
Денисенко О. 747
Денисова Т. 294 (ред.), 1115 (ред.), 1120 (ред.), 1121 (ред.)
Денисюк І. 491
Дерев'янка К. 4
Державин В. 166
Дерюгіна Н. 827

Деслав Є. (Е.) Див. Слабченко Є.
 Джеджула Ю. 60
 Джихангір, султан 4
 Джонсон В. 806
 Джрбашян Е. 503, 504
 Дзеверін І. О. 349 (ред.), 351(ред.), 1580
 (ред.), 1615 (ред.), 1616 (ред.)
 Дзира О. 1469
 Дзісяк Я. 111
 Дзюб І. П. 1108
 Дзюба І. М. 1, 9, 87, 206, 301, 305, 332,
 352–369, 396, 412, 414, 415 467, 468,
 718, 779, 841, 1129, 1143, 1181, 1182,
 1219, 1245, 1280, 1282, 1385,1513,
 1544, 1548а, 1554 1589 1627 1665
 1704, 1722 (співголова), 1724 (співго-
 лова), 1743, 1754
 Диба А. 201, 1527
 Дилецький М. 300, 341
 Диченко І. 1040
 Дівіш І. 897
 Дімаров А. 1280
 Дмитерко Л. 7, 1047
 Дмитренко В. 92
 Дмитренко Г. 92
 Дмитренко Микола К. 92
 Дмитренко Михайло 1142, 1342
 Дмитренко О. 1372
 Дмитрієв О. 757
 Дмитрієва Г. Див. Дмитрієва-Буряк Г.
 Дмитрієва-Буряк Г. 676, 718, 762
 Дмитрук А. 758
 Дмитрук О. 373, 1373
 Дністровий А. 206
 Добровольська О. 1743
 Довганюк С. 834
 Довгань Б. 1182, 1228
 Довгань М. 1675
 Довгий О.190, 1336
 Довженко О. (А.) 312, 314, 317, 318,
 330, 335, 337, 340, 343, 344, 375, 665,
 668, 678, 705, 706, 709, 712–714, 717,
 718, 720, 768, 777, 782, 784, 786, 792,
 799, 803, 810, 811, 813, 814, 818*, 819,
 823*, 825, 874–881, 1074, 1075, 1151,
 1462, 1686, 1690, 1695, 1698, 1707,
 1709–1711, 1715–1717, 1719
 Довженко П. 881
 Довлатов С. 832
 Должикова І. 375
 Доливець Сашко 846
 Дольник Г. 908 (упоряд.)
 Доманьський П. 5
 Домін Х. 6
 Домчук М. 299
 Донець Л. 718, 739, 1679
 Донн Дж. 5, 6, 483–486
 Мур Т. 6
 Донцов Д. 247, 999
 Дончик В. 42 (ред), 48 (ред.), 57 (ред.),
 72 (ред.), 91 (ред.), 296 (ред.), 1034
 (ред.)
 Дорожинський П. 177, 399, 1755
 Дорошенко К. 267
 Дорошко П. 302
 Доценко А. 93
 Доценко Р. 410, 1631
 Дражевська Л. 42
 Драпій В. 1168
 Драч І. 4, 7, 307, 313, 407, 411, 418, 437,
 640, 831, 837, 846, 1131 (ред.), 1182,
 1263, 1313, 1326, 1333, 1347, 1358,
 1414, 1419, 1451 (ред.), 1593, 1606
 (ред.), 1627, 1678, 1744, 1748
 Дроб'язко А. 360
 Дроб'язко Є. 361, 1588, 1591
 Дрозд В. 409, 416, 1182, 1234
 Дроздовський Д. 1140, 1746
 Дрофа А. 1341
 Дубенко С. 829
 Дубовик С. 291
 Дубовик Т. 828 (авт.-упоряд.), 829
 (авт.-упоряд.), 832 (авт.-упоряд.), 834
 (авт.-упоряд.), 1320 (авт.-упоряд.),
 1339 (авт.-упоряд.), 1731 (авт.-упоряд.)
 Дудко М. 880
 Дудко Т. 784, 1074, 1075, 1462
 Дукина Н. 1468
 Дунай П. 59, 111
 Дяченко С. 710, 722
 Евстегнеева А. Л. 344
 Ейзенштейн С. 735
 Ейнштейн А. 6, 515
 Елюар П. 582, 584, 586
 Енніо Е. 512

Енценсбергер Г. М. 6, 14, 556, 557, 1611
 Еппель В. 545, 1628
 Еразм Роттердамський 6, 560
 Ередіа Ж. М. де 202, 1024, 1069, 1139, 1442

 Євтушенко Є. 6
 Єйтс В. Б. 1100
 Єкельчик Ю. 362
 Єлінек Е. 1119
 Єфименко Р. Д. 363
 Єфименко Р. Р. 364
 Єфімова Г. 465 (упоряд.), 469 (упоряд.)
 Жадько В. 1271
 Жале (Баді Жале Абул-гасем) 1057
 Жемет Ж. 1427
 Жене Е. 586
 Женченко В. 1333
 Живолуб В. 765
 Жигуліна Л. 22
 Жигун С. 42, 83, 1029, 1555
 Жиленко І. 2, 193, 1182
 Жилко В. 365
 Жилко Л. 366
 Житник В. 570, 639 (ред.), 651(упоряд.), 653 (упоряд.), 655 (упоряд.), 1602, 1605, 1648
 Житников В. 315
 Жифарська І. 111
 Жід А. 1102
 Жмир В. 85 (ред.)
 Жолдак Б. 838, 840
 Жолоб С. 619, 1577
 Жук О. 1143
 Жуковська Г. 814
 Жуковський А. 352–369 (ред.), 1129, 1513, 1722 (ред.) 1724 (ред.)
 Жулинський М. 33 (ред.), 42, 44 (ред.), 60, 128 (упоряд.), 288, 409, 415, 1034, 1134, 1341, 1366, 1372, 1414, 1419, 1498, 1545, 1660 (ред.), 1720, 1721, 1755
 Жупанський Ю. 400
 Жупанський О. 410, 573 (упоряд.), 584 (упоряд.), 1456, 1641
 Журавель В. 22
 Журавська І. 551 (упоряд.)
 Журахович С. 349, 367

 Забарило Л. 5 (упоряд.)–7 (упоряд.), 1341, 1356 (упоряд.), 1357 (упоряд.), 1358 (упоряд.)
 Забаштанський В. 89
 Заброда Г. 83 (ред.)
 Забродин В. 344 (сост.)
 Завальнюк К. 54
 Заварова А. 99
 Завгородня З. 822
 Загданський А. 751
 Загребельний П. 332 (вид. рада), 1143
 Загул Д. 79, 882
 Заїка Г. 92
 Закс Н. 6, 533, 576, 1668
 Заливаха О. 261, 1409
 Замлинський В. 60,
 Запорожець В. 1326, 1333
 Зарецький В. 85, 88, 275, 277, 1295
 Зарецький О. 85, 275 (ред.), 277 (ред.), 404, 1085 (ред.), 1295, 1543а (ред.)
 Зарудний М. 718
 Засенко П. 1, 242
 Заславський Р. 269, 883, 1458
 Затонський Д. 488 (ред.), 1099 (ред.), 1100–1104(ред.), 1106–1114 (ред.), 1116 (ред.), 1118 (ред.)
 Затуливітер В. 37(упоряд.), 433 (упоряд.), 1579 (упоряд.)
 Захаркін С. 627
 Захарова Г. 1208
 Збігнев Є. 5
 Зборовський А. 78, 202, 1069, 1139
 Зворський С. 1296 (упоряд.)
 Зелінська Л. 1131
 Зельська-Даревич Д. 162, 1179
 Земляк В. 688
 Зеров М. 4, 9, 55, 190, 258, 280, 382, 471, 884, 1196, 1369, 1379, 1477, 1482, 1544, 1554, 1698
 Зерова М. 258 (упоряд.), 1482 (упоряд.)
 Зерова С. 9 (упоряд.)
 Зерови 1482
 Зерчанинов Ю. 1156
 Зиморович Ш. 6, 605
 Зінич С. 746
 Зінкевич О. 839 (упоряд.)
 Зінченко Н. 1458

Зісман М. 1647
Зленко А. 873
Змудзінський Б. 398
Золоєв Т. 843
Зорівчак Р. 122 (ред.), 227 (ред.), 410,
570 (ред.), 1139, 1369, 1422, 1637
(ред.), 1638 (ред.), 1639
Зубавіна І. 839, 850
Зубар А. 416 (упоряд.)
Зубицька Н. 1125
Зуєвський О. 1641

Йовенко С. 5 (ред.), 856 (ред.), 1326,
1333, 1334 (ред.), 1335 (ред.), 1648
Йогансен М. 1029
Йоно Е. 512, 513

Іванисенко В. 1, 1574
Іваницький І. 1729
Іванишин П. 111, 1391
Іванишина Л. 850, 1736
Іванов В. 953
Іванов М. 1342
Іванов С. 753
Іванченко І. 1350
Івардава Д. 6, 508, 509
Івашкевич Яр. 603, 605, 609, 610, 613,
616, 620
Іващенко Т. 1341, 1353
Івен-Зогара І. 213
Івченко Б. 831
Ігнатенко Г. 232, 1427
Ілленко В. 765, 1068, 1168
Ілленко М. 676, 834
Ілленко Ю. 5, 666, 684, 718, 773 744,
773
Іллічевський А. 522 (упоряд.),
643(упоряд.)
Ілляшенко В. 662, 830
Ільїна Т. 1666
Ільницький М. 420, 463, 1274, 1364,
1385, 1514, 1556, 1575
Ільченко О. 4, 1039
Іов І. 1414, 1583, 1738, 1742
Іофе В. 411
Ірлявський І. 223, 228, 399, 885
Ісаєва О. 117
Ісаков С. 1615

Ісаковський М. 210, 954, 955
Ітигілов О. 749

Кавабата Ясунорі 1108
Кавалерідзе І. 1715, 1763
Кавафіс К. 2, 462, 897
Каганцов М. 117, 287
Кадочникова Л. 667
Казакова Н. 1360
Калакура Я. 1314 (ред.)
Калашник О. 1641
Калинець І. 604
Калішевський А. 5
Калюта В. 718
Кальцібіджі Р. 865
Каменська А. 894, 897
Камю А. 1561
Кандиба О. Див. Ольжич О.
Кандиба О. І. 64, 177 399
Кандиба Т. 399
Кандиба-Ольжич О. Див. Ольжич О.
Кандиби 88
Кандинська В. 390
Канетті Е. 1099
Канигін Ю. 1443
Капельгородська Н. 311, 721, 1206,
1269
Каплан Ю. 333 (сост.), 408, 442 (ред.).
457 (упоряд.), 1277, 1500, 1767
Капленко В. 726
Капленко О. 91, 286, 1528
Каплер О. 368
Капніст В. 167, 1184, 1750
Капралов Г. 855
Капчинський М. 799
Карабан В. 213 (ред.), 253(ред), 1655
(ред.)
Карабутенко І. 517
Караваєв В. 748
Карась А. 841
Карєва І. 1709
Карєрра А. Х. 1058
Каріг Ш. 407
Карлюкевич А. 1669
Карпенко М. 1096, 1576
Карпинос І. 380
Каспрук В. 43
Катулл Гай Валерій 4, 443

Кауфман Д. 803
Кацнельсон А. 326, 327
Качалова Т. 324 (ред.)
Качан А. 84
Качкан В. 84, 870
Качуровский И. Див. Качуровський І.
Качуровський І. 5, 68, 73, 111, 179, 246,
248, 257, 886, 1001, 1073, 1226, 1419,
1444, 1459, 1502, 1505, 1506, 1548а,
1558, 1562, 1563, 1565, 1569
Квірая А. 768
Квіт С. 39, 1427
Кеба О. 529 (упоряд.)
Керуак Дж. 2
Киба В. 242
Кир'ян Н. 1, 272, 289
Кирейко В. 1763
Кирик А. 1052
Кирилюк В. 1183, 1197, 1432, 1529
Кириченко С. 1
Кириченко Ю. 1126 (ред.), 1767
Кирий І. 406
Кирпа Г. 1118
Кирсанов С. 956
Кисельов Л. 350
Кислов В. 726
Кистанова С. 718
Китастий Г. 1001
Кичинський А. 1576
Кияк Т. 1649
Кікодзе М. 6
Кіндратович П. 194 (упоряд.), 195
(упоряд.), 915 (упоряд.)
Кіндратович Ю. 194 (упоряд.), 195
(упоряд.), 915 (упоряд.)
Кіплінг Р. 5
Клен Ю. 63, 90, 140, 754, 871а, 887
Клименко (Синьоок) Г. 4, 116
Клименко В. 1277, 1710
Клименко Ж. 117
Клименко Сергій 67
Клименко Станіслав 716, 737
Климчук М. 116, 1026
Клічак В. 1350, 1354, 1746
Клочек Г. 83
Клочко Л. 24
Клочок В. 24
Кобець О. 171 (ред.)
Коваленко Г. Див. Г. Коваленко-
Плужник
Коваленко І. 1465, 1470
Коваленко Таїсія 888, 1363, 1449
Коваленко Тетяна 1363
Коваленко-Горлач Л. 570
Коваленко-Плужник Г. 42, 888, 1449
Ковалишин Л. 59
Ковалів В. 1476
Ковалів Ю. 42, 91, 111, 193, 305 (наук.
ред.), 444 (упоряд.), 1274, 1385 (упо-
ряд.), 1581(упоряд.), 1599
Ковалов О. 802
Коваль О. І. 685, 771
Коваль О. Р. 293 (упоряд.)
Коваль Р. 251, 259, 282 (авт.-упоряд.),
293, 1279, 1451, 1546, 1745 (упоряд.),
1768 (упоряд.)
Ковальов М. 1760, 1761
Ковальчук Г. 212
Ковбасенко Л. 532
Ковбасенко Ю. 532
Ковганич Г. 1152
Ковпак В. 172
Ковпак К. 1372
Ковтун В. 718
Ковусов А. 641
Кодак М. 42, 1515
Козак С. 296 (упоряд.)
Козель У. 895
Козель У. Див. Козьол У.
Козьол У. 897
Козьол У. Див. Козель У.
Кокодзей Р. 1470
Колас Я. 897
Колесник С. 369, 406, 1245
Колісник Г. 60
Колкутіна В. 247
Колодуб Ж. 1763
Колодуб О. 1763
Коломиец Т. 400
Коломієць В. 304, 1131 (ред.)
Коломієць Л. 28, 227, 253, 574 (упо-
ряд.)
Колошук Н. 92, 172, 619, 1521
Комаров С. 1071
Комнацький П. 1428, 1443
Кондратюк М. 44

Кондратюк Р. 93, 1375
 Кондратюк Ю. 733
 Коник Ф. 718
 Коновал О. 1196, 1304, 1322, 1438
 Кононенко Є. 267
 Кононенко Н. 67
 Кононенко П. 83
 Кононович Л. 267, 1104, 1110
 Конончук М. 83
 Конончук Н. 796
 Конончук С. 31, 692, 701, 796, 824, 891
 Конончук Т. 796
 Константінова В. 1081 (упоряд.), 1713
 (упоряд.)
 Контребинська О. 750
 Кончаковський А. 1195 (упоряд.)
 Копелев Л. 289, 1084, 1665
 Копернік Н. 5, 6, 545
 Коперський Є. 5
 Коптілов В. 526 (упоряд.), 534 (упо-
 ряд.), 539(упоряд.), 558(упоряд.), 569,
 583(упоряд.), 601 (упоряд.), 619, 645
 (упоряд.), 1097 (ред.), 1098 (ред.), 1211,
 1601, 1603, 1604, 1624, 1648
 Коптілова І. 526, 534, 539, 558, 583,
 601, 645
 Кордун В. 416, 1245, 1445, 1579
 Кореневич Л. 1184, 1187, 1245, 1460
 Корж О. 1126*(ред.)
 Корженевська Л. 1678
 Корженко С. 1323
 Коритник-Равич В. 399
 Корнієнко В. 1291
 Корнієнко І. 1677
 Корнієнко Н. 1082, 1083, 1086, 1087,
 1450
 Корнієнко-Танюки 11, 1076–1078,
 1090
 Корогодський Р. 258 (упоряд.), 778
 (упоряд.), 786 (упоряд.), 1252, 1567,
 1690*,1698, 1719, 1733
 Королева Н. 111
 Король Л. 1181
 Король О. 1106, 1120
 Король Р. 718
 Коротич В. 291, 550, 551, 571 (ред.),
 673, 688, 696, 1144, 1305
 Короткевич В. 6, 493, 494
 Косенко О. 1350
 Косинка Г. 11, 50, 750, 888, 889, 890
 Косів М. 1245
 Косін Ю. 1341
 Коскін В. 4, 1336, 1343, 1359, 1593
 Косовська М. 1209
 Костенко Л. 1, 1131 (ред.), 1182, 1245,
 1414, 1578, 1589, 1674
 Костецький А. 883
 Костирко А. 748
 Костриця М. 93, 111 (ред.), 1375
 Костроменко В. 834
 Костюк Г. 93
 Костюк Л. 111
 Костюченко В. 839 (упоряд.), 1765
 (упоряд.)
 Кот С. 839, 1530
 Котко Кость Див. Любченко М.
 Кохан Г. 715
 Кохановський Я. 6, 616
 Коцюбинська М. 258 (упоряд.), 1191,
 1265, 1314, 1509, 1625, 1627, 1631
 Коцюбинський М. 4
 Коцюбинський Ю. 827
 Кочевська Л. 833, 839
 Кочевський В. 503 (ред.), 504 (ред.),
 1415
 Кочур А. 206, 407, 574 (упоряд.), 1639,
 1640
 Кочур Г. 1, 9, 78, 119, 122, 163, 199, 214,
 227, 258, 278, 351, 490 (упоряд.), 491-
 494(упоряд.), 495(упоряд.),
 497(упоряд.), 502 (упоряд), 533, 541
 (упоряд.). – 545, 561 (упоряд.), 569,
 570, 574, 575, 599, 618, 619, 622, 623,
 627, 640, 892–900, 1021–1023, 1084,
 1167, 1191,1248, 1267, 1271, 1290,
 1293, 1294, 1314, 1320, 1365, 1422,
 1437, 1480, 1509, 1612, 1621, 1625,
 1628–1631, 1635, 1637–1640, 1650,
 1654, 1665, 1673, 1675, 1676
 Кочур М. 278, 574 (упоряд.), 1636
 Кочури (М. та А.) 78, 278, 574, 575,
 1639, 1640
 Кошелівець І. 1459, 1719
 Кравець В. 1616
 Кравців Б. 1459
 Кравченко І. 408

Кравченко Л. 1641
 Кравчук Л. 1062
 Кравчук О. 54
 Кравчук П. 533, 1629
 Кракалія Р. 839
 Кракауер З. 678
 Краслянський А. 718
 Крат А. 164 (упоряд.)
 Кредо В. 1426, 1440
 Кремень Д. 1305
 Кремень Т. 1305
 Криварчук О. 675
 Кривенко В. 155
 Криворотько А. 149, 839, 1403
 Крижанівський С. 1131 (ред.), 1431
 Крилова-Довженко В. 880
 Криль А. 92
 Кримський А. 1126*(ред.)
 Кричевський В. 315
 Криштофович В. 749, 829
 Кролов К. 6, 558
 Крот А. 913
 Круківська О. 1494
 Крутиков С. 1763
 Крушельницька Л. 411
 Крушельницький Б. 713, 878, 1076
 Крым А. 1551
 Крячок М. 1477 (авт.-упоряд.)
 Кубанов П. 379
 Кудієвський К. 718
 Кудін В. 335
 Кудлик Р. 1575
 Кудрицький А. 1177 (упоряд.)
 Кудрявцев В. 1329
 Кузнецов В. 841
 Кузьменко В. 59 (упоряд.), 111(упоряд.)
 Кузьменко С. 69, 142, 143, 171, 224, 418, 901, 902
 Кузьміна Є. 814
 Кулиняк Д. 1444, 1767
 Куліда С. 1341, 1351
 Кулініч Ю. 1268 (авт.-упоряд.)
 Куліш М. 769
 Куліш П. 203, 1570*
 Куляс П. 227
 Кульчий О. 1320 (упоряд.), 1330 (упоряд.)
 Кульчицький С. 1719 (ред.)
 Куманченко П. 660
 Кундера М. 6, 560
 Кунерт Г. 6
 Кунце Р. 6, 559, 560
 Купріян О. 467 (ред.)
 Курбангалієв І. 758
 Курбас Л. 1260
 Курилас О. 1119
 Куриленко В. 1050
 Курилич Л. 619
 Куросава Акіра 702
 Кустодієв Б. 29
 Куценко М. В. 1339, 1719
 Кучеренко С. 72, 850, 1556
 Кучерук О. 271 (упоряд.)
 Кучма Л. 226, 408, 413, 1220, 1756
 Кучмій Г. 754
 Кушнер О. 5, 6, 633–635
 Куц С. 1330 (упоряд.)
 Кюнцлі Р. 117 (упоряд.), 287 (упоряд.)
 Лабінський М. 1177, 1275, 1282, 1311 (авт.-упоряд.)
 Лазаренко В. 42
 Лазарєв М. 748
 Лазарук В. 491
 Лазоревська Ю. 848
 Лакіза М. 13
 Ланчак Я. 835
 Лапшин О. 699
 Ларіна О. В. 92
 Ласаков О. 6, 651
 Латыпова Т. 1244 (ред.)
 Лащенко О. 399
 Ле Клезіо Ж. М. Г. 1116
 Левицька Й. 789
 Левицька Н. 193, 1503
 Левицький М. 90, 162, 871а, 1142, 1179, 1195
 Левіт Л. 809
 Левітан І. 29
 Левченко О. 839
 Левчук Л. 718
 Левчук Т. 812, 1151
 Легка Г. 825
 Легун Ю. 54
 Леконт де Ліль Ш.-М. 5
 Лемешева (Лемешева) Л. 721, 752, 773, 802

Лемиш А. 382
 Ленартович О. 111
 Ленау Н. 6, 561
 Ленін В. 13, 34, 39, 522–524, 642–645, 652, 1030
 Ленчовська А. 250 (упоряд.), 928 (упоряд.), 1487 (упоряд.), 1512 (упоряд.)
 Леонов В. 315
 Леонтович О. 1439
 Леопарді Дж. 5
 Лермонтов М. 7
 Лесюк Ярکو 1090
 Лехнович В. 698
 Лец (Лец) С.-Є. 6, 606–608
 Лизанчук В. 377
 Лиман І. 1081, 1713 (упоряд.)
 Липа І. 98, 197, 247, 908
 Липа Ю. 5, 72, 95, 97, 98, 112, 141, 154, 159, 191, 193–198, 203, 233*, 247, 850, 856, 903–918, 1138, 1141, 1491, 1503, 1507, 1556
 Лисенко В. 681
 Лисенко І. 324, 1590
 Лисенко Л. 1130 (ред.)
 Лисенко Н. 43, 128, 1134 (упоряд.), 1498 (упоряд.)
 Лисенко П. 850
 Лисий А. 206, 1424, 1438
 Лисін Г. 6, 255, 256, 631, 632
 Литвин В. 413
 Литвин М. 1211, 1212, 1229
 Литвин Р. 1413
 Литвинець Д. 1440
 Литвинець М. 883, 1605
 Литвинова О. 1763
 Лифар С. 1725
 Личковах В. 258 (ред.)
 Лівицька І. 38, 1495
 Лінгарт Л. 713, 717, 876, 877
 Лісняк Ю. 1610, 1647
 Лісовол В. 270
 Лісодід І. 822
 Ліхачов Д. 698
 Ліхтей Т. 640
 Лобода Б. 42, 1140, 1531
 Логвин Ю. 407
 Логвиненко Олекса 1099, 1101
 Логвиненко Олена 206, 1376, 1471, 1687
 Лозинський І. 596 (упоряд.), 611 (упоряд.), 614(упоряд.), 617(упоряд.)
 Лойко О. 495, 496
 Ломаков Г. 125
 Лонгфелло Г. 899
 Лопатинський Ф. 799
 Лопе де Вега Ф. 252
 Лорка Ф. Г. 2, 5, 6, 428
 Лосенко А. 2, 428, 462
 Лосєв І. 822
 Лубківський Р. 186, 227, 491, 491, 492 (упоряд.), 570, 600 (упоряд.), 639 (упоряд.), 640, 648, 652(упоряд.), 653 (упоряд.), 653 (упоряд.), 655 (упоряд.), 1131 (ред.), 1140, 1282 (ред.), 1372, 1377, 1532
 Луговий Ю. 754
 Луйк В. 1615
 Лук'янчук Г. 270
 Луканов Ю. 837
 Лукаш М. 4, 7, 20, 42, 78, 136, 161, 163, 192, 204, 205, 207, 209–214, 216, 227, 230, 238, 239, 240*, 241, 242, 250, 252, 253, 258, 260, 264, 272, 273, 274, 279, 281, 283, 284, 289, 334, 386, 461 648, 854, 919*, 920–982, 1022, 1065, 1140, 1143, 1245, 1290, 1298, 1306, 1308, 1037, 1308, 1365, 1422, 1432, 1434, 1436, 1447, 1452–1455, 1469, 1471, 1474, 1476, 1478, 1479, 1481, 1483, 1485, 1488, 1510, 1511, 1517, 1518, 1519, 1520, 1524, 1525, 1527, 1529, 1531–1536, 1538–1541, 1552, 1553, 1557, 1563, 1570*, 1588, 1591, 1602, 1626, 1623, 1635, 1643, 1646, 1648, 1650, 1651, 1652, 1655, 1659, 1661, 1670, 1673
 Лукашова В. 531 (ред.), 537 (ред.)
 Луків М. 89, 189, 427 (упоряд.), 984, 1123, 1341, 1347, 1368, 1372, 1433, 1440, 1463, 1533, 1572 (упоряд.), 1578 (упоряд.), 1755
 Лукова Г. 1276 (ред.)
 Лукомська І. 1688
 Лук'яненко А. 716

Лупій О. 37(упоряд.), 47 (ред.), 64(ред.), 416, 433 (упоряд.), 437 (упоряд.), 779, 1005 (ред.), 1131, 1579 (упоряд.), 1590
 Лупій Я. 387, 677, 779
 Лучук В. 432 (упоряд.), 491, 637 (упоряд.)
 Лучук І. 464 (упоряд.)
 Лучук О. 1570
 Любченка А. 132, 183, 983, 984, 1178, 1430
 Любченко М. 134, 985
 Люденс В. 5
 Людний Ф. 813
 Ляйп Х. 958, 959
 Лятошинський Б. 5
 Лятуринська О. 166
 Ляхоцький В. 223 (упоряд.)
 Ляшко С. 22, 1345

Мадач І. 252
 Мазепа І. 6, 390, 528, 531, 532
 Мазерель Ф. 556
 Мазуренко Г. 114, 986, 1508
 Май Ж.-Ж. 1103
 Майборода Д. 113, 115, 987
 Майборода Р. 1219, 1754
 Май-Дніпрович Д. Див. Майборода Д.
 Майков А. 960
 Майфет Г. 331, 988
 Макаренко О. 883
 Макаров А. 1578, 1599
 Максимова К. 658
 Максимович Д. 1059
 Малаков Д. 1143
 Маланюк Є. 57, 75, 93, 166, 399, 871а, 915, 989, 990, 999
 Малевич К. 632
 Малецький М. 834
 Малишко А. 230
 Малишко М. 496 (ред.)
 Маловський М. 315
 Маляренко Л. 304
 Малярчук Т. 1320 (упоряд.), 1330 (упоряд.)
 Мамаев С. 99
 Мамайсур Б. 1174, 1182, 1248, 1251, 1272, 1313, 1337

Мамедов М. 387, 817
 Мандельштам О. (Й.) 756, 1071, 1072, 1616, 1632
 Мандрич М. 842
 Манн Т. 1113
 Манцевич А. 24
 Марат Ж.-П. 5, 479
 Марголит Е. 344 (сост.)
 Маричевський М. 404
 Маришкіна О. 810
 Марке А. 2
 Маркив М. 1754
 Маркив М. Див. Марков М.
 Марков М. 1219
 Марков М. Див. Маркив М.
 Марковський В. 93, 111
 Маркс К. 25, 562
 Марочко В. 340, 1719
 Мартинець А. 486 (авт.-упоряд.), 554, 567, 578, 580, 1663 (авт.-упоряд.)
 Мартинов Л. 1003
 Мартинюк Д. 1246, 1348*
 Мартинюк О. 208, 1458
 Мартинюк О. Див. Мартинюк О.
 Марусик Б. 1446
 Марусик П. 836, 844
 Марусик Т. 264, 378, 383
 Марущенко В. 734
 Марченко В. 19
 Марченко Г. 1425
 Марченко С. 389, 846, 1213
 Марченко Ю. 1284 (ред.)
 Марченкова Н. 785
 Масенко Л. 435, 1690*
 Матвеев Є. 658
 Матвієнко Є. 825
 Матісс А. 2, 428
 Матурич П. 1071
 Матушек О. 89
 Матушкін В. 682
 Матющенко А. 1133
 Матяш І. 790, 808, 849, 873, 1732, 1735
 Мафтин Н. 197
 Махаму Ш. 189
 Махтіна Є. 855, 1737
 Мацкевич Т. 1315
 Мачківський М. 1414
 Машкова О. 632

Мащенко М. 667, 711, 718, 732, 1679, 1725
Маяковський В. 961
Мегела І. 407
Медведева Л. 85, 88
Медвідь В. 234, 235
Медзик А. 1231
Медуниця М. 406
Медущенко О. 155
Мезенцева І. 64, 111
Мейсфілд Дж. 1014
Мекель К. 6, 563
Мельник Андрій 111
Мельник Анжела 117 (авт.-упоряд.)
Мельник В. 427 (упоряд.), 1028 (упоряд.), 1274, 1572 (упоряд.), 1578 (упоряд.)
Мельник І. 745
Мельник К. 399
Мельничук Ю. 286 (авт.-уклад.), 287 (авт.-уклад.), 1542 (авт.-уклад.)
Менжу А. 712
Меньшов В. 695
Мережковський Д. 962
Мерен С. 591
Мерзін Л. 681
Медникова (Медникова) Марина 731, 747, 834
Микитенко О. 136, 161, 213, 410, 1140, 1488
Миколаєнко М. 295
Миколайчук І. 667, 679, 686, 688, 696, 744, 763, 764, 765, 770, 791, 793–795, 797, 798, 802, 831, 855, 991
Миколайчук М. 764 (упоряд.)
Микульський А. 800, 839, 842, 1213–1218, 1220, 1320, 1326, 1333, 1693
Минаєв І. 677
Мироненко В. 1534
Миронец Н. Див. Миронець Н.
Миронець Н. 49, 111, 171 (упоряд.), 1095, 1105, 1384, 1472, 1496
Мисик В. 258, 992
Митрофанов В. 1647
Митько Є. 658, 676
Михайленко О. 227
Михайличенко Н. 1567
Михайлів Ю. 160а, 847
Михайлов Б. 747, 1466
Михайльов В. 742
Михайльов В. Див. Міхальов В.
Михалевич М. 93
Михальська Н. 1632 (ред.)
Михида Л. 92
Мицик Ю., о. 849, 1714 (упоряд.)
Мишанич О. 65 (ред.) 218, 1499 (ред.)
Мікеланджело Б. 2, 314, 442, 457
Мілош Ч. 627, 1109
Мілютенко Д. 338
Мількович Б. 5
Мільтон Дж. 963, 964
Мінью А. 712
Мірошниченко М. 1162, 1365
Міхалкович Й. 5, 6
Міхальов В. 747
Міхальов В. Див. Михайльов В.
Міхальський О. 1473
Міхновський М. 5, 1427
Мішвеладзе Р. 508, 510, 511
Міщенко В. 437 (упоряд.)
Міщенко Д. 41, 111
Млинченко В. 22
Млинченко Ф. 1454
Мовчан Е. 818
Мовчан П. 301, 548, 1260, 1263, 1313, 1326, 1333, 1341, 1347
Мовчан Р. 42
Могилянський М. 1036
Мозен Ю. 965
Мозолевська В. 180, 1585
Мозолевський Б. 1, 123, 126, 127, 139, 158, 170, 180, 268, 455, 462, 672, 993–998, 1309, 1387, 1489, 1574, 1578, 1585, 1587
Мойсієнко А. 89, 140, 441 (упоряд.)
Моклиця М. 619 (ред.)
Мокренко А. 846
Мокрицька Л. 324 (ред.)
Мокровольська І. 1100
Мокровольський О. 410, 526 (упоряд.), 534 (упоряд.), 539 (упоряд.), 558 (упоряд.), 583 (упоряд.), 601 (упоряд.), 645 (упоряд.), 1100, 1107, 1114 (ред.)
Молчанов 881
Монастирецький Л. 93, 111
Монтане Е. 897

Мопасан Гі де 6
 Моренець В. 81, 1369
 Мороз О. 828, 829
 Морозов Ю. 1733 (сост.)
 Мороз-Стрілець Т. 750
 Моррісон Т. 1106
 Моруга В. 1576
 Морштин Є. (Ярош) 6, 609
 Морштин З. 6, 610, 611
 Морштин Ян А. 6, 612–615
 Мосендз Л. 54, 90, 103, 218, 871а, 999, 1007, 1367, 1382, 1448
 Москаленко К. 44
 Москаленко М. 161, 227, 503 (ред.), 504 (ред.), 1097, 1447, 1613, 1617, 1631, 1673
 Мотузко Н. 765
 Моцарт В. А. 6, 213, 253, 533, 560, 1140, 1143, 1520, 1655
 Мочалова Л. 1522
 Мравінський Є. 222
 Мур Л. 1072
 Мур Т. 5, 487
 Муратов І. 671
 Муратов О. (А.) 338, 378, 671, 682, 718, 765, 804, 822, 839, 1180, 1181, 1280, 1299, 1326, 1333, 1497, 1516, 1696, 1701, 1723*
 Муратова К. 338, 757, 775
 Мурзин В. Див. Мурзін В.
 Мурзін В. 33, 321
 Муромцева О. 1424 (ред.), 1438 (ред.)
 Мусієнко Н. 1122
 Мусієнко О. 679, 752, 761, 839, 1122, 1128, 1704
 Мухін М. 93, 399
 Мушкетик Ю. 149, 407, 409, 416, 1184, 1445, 1750
 Мюллер В. 966

Н.К. 7
 Набитович І. 42, 54, 1448
 Наборовський Д. 6, 616–617
 Навроцький А. (О.) 6, 497
 Наєнко М. 1523
 Назаренко О. 841
 Назаренко Т. 94, 104
 Назарець В. 1632

Найдюк О. 1642
 Наливайко Д. 531(упоряд.), 537 (уклад.), 571, 573, 584, 626 (уклад.), 628 (уклад.), 630 (уклад.), 1139
 Нарбут Г. 35, 1160
 Науменко А. 1649
 Неврлий М. 93 (упоряд.), 108 (упоряд.), 137, 1292, 1416, 1513
 Недашківська Р. 829, 1691
 Нежурись Микола. Див. Лукаш М.
 Незвал В. 652, 1604
 Некрасов В. 1245
 Нелюба А. 3 (уклад.)
 Немкович О. 1704
 Нестерчук М. 504
 Нечепорук Е. 543 (ред.)
 Нечерда Б. 1575
 Нечипоренко Ю. 839
 Нікітюк М. 825
 Ніколов А. 5
 Нікулін Н. 1575
 Німенко А. 517
 Ніца Ю. 399
 Новак В. 380
 Новикова М. 253, 533, 582, 1605, 1629, 1666
 Новицький О. 508(упоряд.), 510 (упоряд.), 511 (упоряд.)
 Новицький С. 754, 799, 1000
 Новиченко Л. 1131 (ред.), 1363 (упоряд.), 1581 (ред.)
 Новікова Л. 1733
 Новомеський Л. 5, 640
 Новопокровський О. 697
 Новохатько 1
 Норвід Ц. К. 5, 6, 618–620, 1614
 Носкін Г. 570
 Носко П. 1475

О'Лір О. Див. Бросаліна О.
 Обухова Е. 1616
 Оверченко О. 716
 Овсієнко В. 1313 (упоряд.)
 Овчар П. 377
 Огнева Л. 1085 (авт.-упоряд.), 1543а (авт.-упоряд.)
 Огнева Т. 1020, 1504
 Огуй О. 1649

Околітенко Н. 1300, 1306, 1324, 1767
 Олександр Македонець 5, 479
 Олександрів Б. 56, 143, 224, 237, 254, 262, 263, 1001–1004, 1142, 1389, 1429, 1472
 Олександрів-Грибінський Б. Див. Олександрів Б.
 Олендер В. 718
 Олененко М. 833
 Олесь О. 64, 177, 1183
 Олійник Б. 313, 839, 1131 (ред.), 1311, 1326, 1333, 1535, 1578, 1765
 Оліфіренко В. 1289
 Оліфіренко Л. 1289
 Оліфіренко С. 1289
 Ольжич (Кандиба, Кандиба-Ольжич, Ольжич-Кандиба) О. 4, 59, 64, 88 93, 102, 105, 109*, 110, 111, 128, 133, 149, 156, 157, 165, 166, 177, 229, 271, 382, 389, 394, 399, 456 800, 839, 842, 870, 1005–1018, 1046, 1134, 1166, 1169, 1183, 1213, 1217, 1218, 1223, 1292, 1370, 1371, 1372, 1375, 1377, 1378, 1391, 1400, 1401, 1403, 1405, 1406, 1410, 1446, 1463, 1493, 1494, 1498, 1507, 1513, 1530, 1587, 1755
 Омельченко О. 402, 446
 Омельчук С. 765, 838, 840
 Ондруш Ян 5, 6
 Онищенко І. 776
 Онищенко О. 1128, 1378
 Онищено П. 1406
 Онопрієнко Є. 378, 830
 Опіц М. 5, 6, 564–567, 1603
 Орач (Комар) О. 1612 (упоряд.)
 Орест М. 68, 886, 1019, 1382
 Орися Див. Стешенко І.
 Орлик П. 5
 Орлов Д. 738
 Орсак-Гвездослав П. 898
 Осадчий В. 385, 819
 Осадчук Р. 1098, 1113, 1115
 Осецький К. фон 6, 524
 Осика Л. 673, 693, 744, 746, 765, 797, 798, 815, 816
 Осипов В. 1731
 Осипчук В. 1393, 1428, 1443
 Осмьоркін О. 1072
 Остерська М. 839
 Островський І. 393, 839, 1215, 1231
 Осьмачка Т. 5, 461, 888, 889
 Отколенко Р. 681
 Отрощенко В. 17а, 18, 22, 1157а, 1157б, 1761
 Охріменко П. 491 (упоряд.)
 Охрімчук О. 1217, 1218
 П'ядек Ю. 415
 Павленко О. Т. 36, 51, 1020, 1040
 Павленко О. Г. 227
 Павличко Д. 1, 2, 186, 425, 528, 594 (ред.), 599 (ред.), 602 (ред.), 604 (ред.), 606 (ред.), 625 (ред.), 627, 640 (упоряд.), 651(упоряд.), 718, 867, 883, 1109, 1183, 1571, 1572, 1586, 1595, 1607, 1609, 1621, 1656, 1662, 1667, 1673, 1674, 1765
 Павличко С. 1100
 Павлов М. 771, 1683
 Павлова О. 1293
 Павловська В. 1274 (упоряд.), 1276 (упоряд.)
 Павловський Л. 1712
 Павлюк Б. 6, 497
 Палажченко В. 1517
 Паламарчук Д. 78, 107, 117, 121, 151, 168, 202, 287, 603 (ред.), 605 (ред.), 609 (ред.), 610 (ред.), 613 (ред.), 616 (ред.), 620 (ред.), 1021–1025, 1069, 1135, 1139, 1365, 1388, 1390, 1442, 1536, 1673
 Паливода А. 422
 Палій Л. 754
 Пальчінскайте В. 1644, 1645
 Панч П. 1484, 1731
 Панченко В. 92, 329, 1274, 1554 (упоряд.), 1587
 Паньков В. 322
 Параджанов Сергій (Сергей) 5, 380, 396, 398, 401, 479, 659, 744, 753, 778, 1701, 1726, 1727, 1728, 1733, 1734
 Парійський Є. 1171
 Пархоменко Ю. 661
 Пархомчук В. 1300
 Пасічник І. 1674 (ред.)
 Пастернак Б. 632, 1021

Пастух Т. 91
 Патрус-Карпатський А. 898
 Паустовський К. Див. Паустовський К.
 Паустовський К. 221, 245, 823*
 Пахаренко В. І. 42
 Пашкова О. 1128, 1709
 Пащенко А. 853
 Пащенко М. 1597
 Пащенко П. 1143, 1520
 Пелц Я. 653
 Первак О. 544
 Первомайський Л. 4, 38, 116, 169, 204, 240*, 289, 325, 339, 471, 837, 1026, 1027, 1065, 1495, 1550
 Перебийніс П. 27, 1131 (ред.)
 Перевальський В. 1, 27
 Перегуда В. 1052
 Перепадя А. 164, 253, 267, 281, 400, 410, 854, 1245, 1291, 1602, 1631, 1746
 Перец І. Л. 55, 884, 1379
 Перс С.-Ж. 1097
 Петефі Ш. 204, 968
 Петрарка Ф. 5, 886, 1001
 Петриашвили Г. 1307
 Петрик Василь Див. В. Стус
 Петрицький А. 2, 462, 744
 Петров Г. 839
 Петров М. 64, 111
 Петрова В. 9
 Петрова О. 273, 1294, 1308, 1540
 Петровський Г. 4, 447
 Петровський М. ред. 205 (ред.), 414, 471 (ред.), 479 (ред.), 587 (ред.), 925 (ред.), 932 (ред.), 975 (ред.), 980 (ред.), 1084 (ред.), 1665(ред.)
 Петровський-Штерн Й. 116, 1026
 Пехник Г. 1630, 1638
 Печенова О. 1219
 Печорний П. 1096
 Пивоваров В. 832
 Підмогильний В. Див. Підмогильний В.
 Пилипчук Д. 1656, 1662, 1667, 1668
 Пир'єв І. 4, 461
 Писін О. 6, 636
 Півторак Г. 227 (ред.), 242 (ред.), 1476 (ред.)
 Підгірний Б. 1228 (упоряд.)
 Підкопай А. 234 (упоряд.), 235 (упоряд.), 297 (упоряд.), 298 , упоряд 1564 (упоряд.)
 Підлужний Л. 396
 Підмогильний В. 11, 42, 74, 91, 294, 331, 853, 856, 888, 889, 988, 1028, 1029, 1121, 1449, 1542, 1555 1561
 Підпала Н. 1167, 1224
 Підпалій В. 1224
 Підсуха О. 306, 747
 Пікассо П. 30, 32
 Піскорська З. 570
 Плав'юк М. 149, 223, 414, 439, 839, 1134, 1372, 1463, 1755
 Плавка А. 897
 Плахотнюк М. 412, 1182
 Плачинда Г. 111, 376, 379, 838, 1172
 Плачинда С. 317 (упоряд.), 318 (упоряд.), 1394, 1441
 Плужник В. 888
 Плужник Г. 888
 Плужник Г. Див. Коваленко-Плужник Г.
 Плужник Є. 888
 Плужник Євген (Євген) 3, 4, 5, 11, 13, 34, 39–43, 48, 62, 71*, 80, 91, 106, 135, 181, 182, 195, 200, 217, 219, 276, 285, 286, 288, 296, 345, 346, 382, 445, 454, 461, 462, 465, 469, 888, 889, 1029–1036, 1081, 1131, 1133, 1164, 1198, 1203, 1256–1258, 1971, 1298, 1363, 1366, 1369, 1373, 1409, 1417, 1418, 1423, 1449, 1484, 1490, 1515, 1516, 1528, 1531, 1545, 1555, 1559, 1560, 1561, 1566, 1713
 Плужник І. 888
 Плужник П. 888
 Плужник-Коваленко Г. Див. Коваленко-Плужник Г.
 Поберезкіна П. 1633
 Погорєлова А. 112, 197
 Погребенник В. 43
 Погребенник Ф. 54, 68 (наук. консультант), 94 (наук. консультант) 1382 (наук. консультант)
 Погрібний А. 417, 1274, 1372, 1755
 Подевільс К. 6, 568
 Подобєд О. 66
 Позднякова А. 1143

Політов В. 711, 715
 Поліщук К. 852
 Поліщук Л. 686
 Поліщук Н. 661
 Поліщук Я. 1341
 Положій В. 718
 Полуденко А. 1664
 Полянецький В. 234–236, 297, 298, 1037, 1564
 Польовий Р. 282, 1546
 Пономарьов В. 1175
 Попандупало З. 1155
 Попик В. 72 (ред.), 1556 (ред.)
 Попков В. 833, 834
 Попова С. 1760
 Попович М. 336 (ред.), 414, 533 (ред.), 844, 1205, 1266 (ред.), 1544 (ред.), 1602, 1625 (ред.), 1629 (ред.), 1633 (ред.), 1765
 Попсуєнко Ю. 416, 1326, 1333, 1505, 1506
 Портяк В. 1326, 1333, 1407
 Порфирій Горотак Див. Клен Ю.
 Порфирій Горотак Див. Левицький М.
 Порфирій Горотак Див. Мосендз Л.
 Потрух В. 850
 Потсхвішвілі М. 508(упоряд.), 510(упоряд.), 511(упоряд.)
 Праченко А. 723
 Пригара М. 5, 17, 313
 Пригорницький Ю. 725
 Прокопенко Р. 1128
 Прокопов Є. 1308
 Прокоф'єв І. 305
 Прокоф'єв С. 5
 Пронченко М. 113, 1038, 1583
 Просалова В. 105, 111, 197, 1507
 Прохода В. 1279
 Проць Л. 187
 Пруст М. 1291
 Прядка В. 413
 Пташук М. 387
 Пушкін О. 2, 5, 230, 866, 883, 969
 Пчілка О. 247
 Пятецькая Ю. 1712

 Рабле Ф. 230, 970
 Радинський О. 698

 Радноті М. 2
 Радчук В. 227, 732
 Райбедюк Г. 247
 Райніс Ян 5, 1025
 Рапай О. 5, 479
 Рарицький О. А. 1143
 Рассамакін Ю. 111 (упоряд.)
 Рафальський І. 1547*
 Ревуцький В. 254
 Рембо А. 4, 214, 461, 971
 Рене А. 703, 707
 Решетилов В. 675
 Решетников В. 681
 Рибарев В. 699
 Рижов С. 111
 Рильський Б. 599
 Рильський М. 2, 4, 9, 419, 422, 438, 1002, 1021, 1167, 1224, 1606
 Римарук І. 725
 Рисинський С. 6, 616
 Рихло П. 582, 586, 587 (упоряд.), 1117 (ред.), 1140, 1620, 1622 (упоряд.)
 Різників О. 1350
 Різниченко Т. 1, 430
 Рільке Р.-М. 5, 6, 136, 569–575, 869, 897, 972, 1601, 1612, 1629, 1630, 1641, 1668
 Ріфеншталь Л. 4
 Ріцос Я. 897
 Робесп'єр М. 4
 Рог В. 908
 Родик К. 1689
 Роднянська Л. 844, 1699, 1703
 Роже П. 703, 707
 Рожен О. 755, 844
 Роженко І. 160а (упоряд.)
 Роздобудько А. 201 (уклад.)
 Роздольська І. 215 (упоряд.)
 Ролле Р. 33, 321
 Романов М. 1692
 Ромащенко А. 112
 Ромм М. 814
 Ронзістий Т. 822
 Росляк Р. 384, 792, 839, 1709, 1711, 1717
 Ростропович М. 101
 Ротач П. 108, 331
 Рубан В. 89, 1182, 1232
 Рубенс П. 5, 6, 627, 628, 630

Рубцов Н. 5
 Рудзицький А. 1379
 Рудько М. 1234
 Ружевиц Т. 5, 6, 621–623, 896, 897
 Руженцева Є. 1193, 1434
 Руммо П.-Е. 5
 Русанівський І. 396, 398, 401
 Руснак І. 159
 Рутковский А. Див. Рутковський О.
 Рутковський О. 718, 721, 742, 752, 774,
 850, 1128, 1709, 1762
 Рябчук М. 42, 188 (ред.), 410, 582, 650,
 839, 1133, 1167, 1418, 1559, 1620, 1627
 Рязанцева Т. 65, 1499, 1537

Савельєв В. 715
 Савенець А. 122, 627, 1634
 Савін І. 193
 Савченко І. 656, 663, 812, 814, 820,
 1039, 1064
 Савчин В. 161, 213, 227, 253, 334 (ук-
 лад.), 386, 1478 (уклад.), 1483, 1670
 Сагайдачний П. 5, 838
 Сагер М. 1102
 Садівничий В. 299
 Садовський І. 11576
 Сакін М. 402
 Саклінг Дж. 1015
 Сакс Н. Див. Закс Н.
 Салига В. 1223
 Салига Т. 72 (ред.), 159 (ред.), 286,
 1165, 1385, 1461, 1560
 Сальєрі А. 1140
 Самійленко М. 186
 Самусь Ю. 117
 Самчук У. 93, 166, 399
 Санін О. 785, 806
 Санта Клара Абрагам (Абрахам) 6, 577,
 578
 Сапіга Д. 1491
 Саприкіна А. 1508
 Сартр Ж.-П. 1104, 1110, 1561
 Саченко М. 837
 Сачок О. 627
 Сашко Див. Довженко О.
 Сверстюк Є. 343 (упоряд.), 411, 412,
 839, 1182, 1268, 1314, 1336, , 1627,
 1719

Свирид Ломачка Див. Олександрів Б.
 Свідзинський А. 1124 (ред.)
 Свідзінський (Свідзинський) В. 320,
 1492
 Світлик О. 388
 Світлична Л. 619 (упоряд.), 1084, 1182
 (упоряд.), 1268, 1614 (упоряд.), 1665
 Світлична Н. 1614 (упоряд.),
 619(упоряд.), 1182 (упоряд.), 1314,
 1614 (упоряд.)
 Світличний І. 163, 619, 1084, 1157,
 1182, 1204, 1254, 1267, 1267, 1314,
 1614, 1665
 Свято Р. 778, 837, 1727, 1734
 Севастьянов В. 733
 Севрук Г. 520, 1182
 Седакова О. 587
 Седляр В. 36, 1020, 1040
 Сеїдішвілі Л. 6, 510
 Селентій А. 1763
 Селянська В. 7, 1161, 1261, 1290, 1313,
 1314
 Семенко Ю. 1583
 Семенов В. 315
 Семенюк А. 1490
 Семенюк С. 822
 Семикіна Л. 261, 1182
 Сенік Л. 42
 Сенюк О. 590, 591, 1602
 Сера Ж. 2
 Сервантес М. де 252
 Сергеева І. Див. Сергеева І.
 Сергеева І. 1602, 1651, 1653
 Сергейчикова С. 1052
 Сергієнко О. 1020 (ред.)
 Сергієнко Р. 785, 1702
 Сергійчук В. 92
 Сердюк Ю. 1687
 Серов І. 881
 Сигалов Д. 29
 Сидоренко В. 6, 147, 498, 499, 500,
 1070
 Сидоренко В. Д. 1275 (ред.)
 Сидоренко Г. 745
 Сидоренко Н. 819 (ред.)
 Сидоренко О. 819 (упоряд.)
 Сидоржевський М. 1326, 1333
 Сидорук В. 851

Сидяченко Н. 1618
 Сизоненко О. 408, 718
 Силезіус А. Див. Сілезіус А.
 Симоненко В. 1182
 Симчич М. 1377
 Сингаївська М. 1405
 Синчук Р. 850, 853
 Синявська А. 402
 Синько О. 1206, 1269
 Сирих А. 256, 769, 791, 837
 Сисін Ю. 1348*
 Ситник М. 108, 137, 1041,
 1042, 1043, 1416
 Сичевський В. 691
 Сігал Е. 7
 Сігов К. 4
 Сідарэнка В. Див. Сидоренко В.
 Сілезіус А. 6, 579–580
 Сімон К. 1098
 Сіпаков Я. 6, 501, 502
 Сіренко Л. 1274 (упоряд.)
 Сіренко М. 402, 1463
 Сірко І. 5, 476, 479
 Скалій Р. 718
 Скачко Г. 680
 Скиба М. 1708
 Скирда Л. 11, 1575
 Скляр І. 42
 Сковорода Г. 887, 1345
 Скоморовський В. 718
 Скоп О. 412
 Скопненко О. 227 (уклад.), 242 (уклад.)
 253, 922 (уклад.), 923 (уклад.) 1473
 (уклад.), 1476 (уклад.)
 Скорик Л. 1126*(ред.), 1500
 Скорик М. 1080
 Скотелларо Р. 514
 Скотт В. 112
 Скрипель П. 1147
 Скрипка В. 1583
 Скрипка Л. 1518
 Скуба В. 841
 Скуратівський В. 246, 289, 742, 770,
 773, 839, 1163, 1165, 1288, 1328, 1693,
 1736
 Скуратовский В. Див. Скуратівський В.
 Слабошпицький Мирослав 847
 Слабошпицький Михайло 1, 4, 111,
 901, 1140, 1323, 1341, 1342, 1347, 1471,
 1491, 1502, 1563, 1599, 1718
 Слабченко Є. 358, 772, 790, 807, 808,
 821, 849, 873, 1227, 1700, 1714, 1732,
 1735
 Славинський М. 2, 1341, 1347
 Славутич Яр 94, 104, 146, 150, 164,
 1044, 1382
 Слапчук В. 4
 Слободян В. 1128
 Слободян М. 718, 742, 747, 1127
 Слупський Ю. 1052
 Смирненський Х. 974, 975
 Смирнов В. 673
 Смирнов П. 880
 Смоктуновський І. 4
 Смолич Ю. 76
 Смолій В. 60
 Смолякова Е. 328, 342
 Смородіна Л. 734
 Смільсон (Санов Л.) 920, 925
 Снігур С. 1474, 1626
 Сніжинська Л. 799
 Сняденко Н. 1109
 Соболевська С. 1140
 Соботович В. 662
 Содомора А. 410
 Соколенко О. 286 (авт.-уклад.), 276
 (авт.-уклад.), 1542 (авт.-уклад.)
 Соколянський М. 1084 (упоряд.)
 Солженіцин А. 5
 Солнцева Ю. 335, 713, 881
 Соловей Е. 4, 38, 320, 837, 1492,
 1552, 1652
 Соловйова В. 273
 Соловйова Л. 1476
 Сологуб Ф. 976
 Сом М. 1387, 1531
 Сорока П. 1297 (упоряд.), 1564
 Сорокін О. 197
 Сосюра В. 168, 230, 718, 1045
 Сохань П. 1714 (ред.)
 Спаринський О. 1763
 Спектор В. 1126*(ред.)
 Списаренко Б. 227, 1519
 Сподарець М. 83, 92, 1392
 Стадниченко В. 332

Старовойт Л. 139
 Стафф Л. 6, 624–626
 Стахів М. 72
 Стельмах Я. 409, 1450
 Стен А. 799
 Степаненко А. 747, 771
 Степанков К. 667
 Степанський С. 825
 Степанюк Б. 425 (упоряд.)
 Степняк В. 391, 392
 Степовичка Л. 295, 1237
 Степула Н. 246
 Стефаник О. 1406
 Стефанович О. 65, 999, 1046, 1382, 1406, 1421, 1499, 1537
 Стеценко В. 315
 Стеценко К. 1678
 Стецик М. 187
 Стешенко І. 11, 231, 1090, 1161, 1239, 1253, 1256, 1257, 1259, 1314
 Стешенкова Т. 1194, 1408, 1435
 Стібор М. 61
 Стіль А. 252
 Стішова Є. 806
 Столипін П. 4
 Стороженко В. 716
 Стравінський І. 44
 Страшенко О. 270, 1316, 1317, 1745, 1768
 Стрельченко Л. 265
 Стрельчук Г. 1647
 Стригун Ф. 1147
 Стріха М. 410, 570, 599, 1631, 1635
 Стукалов О. 135
 Ступка Б. 1691
 Стус В. 5, 87, 160*, 184, 185, 188, 214, 283, 306, 476, 521, 540, 570, 585, 587, 1047, 1048, 1174, 1182, 1228, 1248, 1251, 1256, 1268, 1272, 1313, 1314, 1337, 1373, 1380, 1393, 1408, 1409, 1412, 1612, 1641, 1647, 1658, 1611
 Стус Д. 1248, 1272, 1337
 Стусенко О. 472
 Суан Зієу 505
 Судоплатов П. 5, 475, 479
 Суйтс Г. 897
 Суховеєнко К. 1133
 Сушко К. 22а, 455, 1247, 1361, 1584, 1597, 1598, 1757, 1758, 1559, 1760, 1761
 Сюнеці С. 5, 503
 Сюперв'єль Ж. 1060
 Табачник Д. 841
 Табідзе Т. 5, 1025
 Талалай Л. 305, 1336
 Тамарський Ю. (спр. Ковбасюк Ю.) 799
 Танюк Лесь 11, 280, 285, 300, 336, 341, 404, 513, 514, 718, 725, 776, 844 (консультант), 927, 1076–1078, 1082, 1083, 1086–1091, 1148–1150, 1153, 1154, 1231, 1239, 1249, 1250–1267, 1301, 1344, 1450, 1549, 1551, 1602, 1653, 1681, 1691, 1730
 Таран Л. 42, 1224
 Тараненко О. 227
 Таранець О. 5, 476, 480
 Тарасова Н. 199
 Тарасюк Г. 1577, 1669
 Таращук П. 1103, 1112
 Тарік В. 751
 Тарковський А. 664
 Тарнавський В. 1133 (ред.)
 Тарнашинська Л. 1420
 Тарчевська К. 1703
 Татосян Г. 503 (упоряд.), 504 (упоряд.)
 Телемко О. 1284 (ред.)
 Теліга О. 49, 58, 111, 156, 171, 1049, 1050, 1095, 1105, 1398, 1402, 1403, 1403, 1404, 1407, 1435, 1548
 Тельнюк С. 725, 1577
 Тен Б. Див. Хомичевський М.
 Терен В. 1134, 1755
 Тереножкіна О. 22
 Терех О. 1111 (ред.), 1602
 Терещенко М. І. 175, 1051
 Терещенко М. оператор 675
 Терещенко Ю. 755
 Терне Ф. фон 6, 581
 Терновська 881
 Тимофєєв В. 315
 Тимочко П. 900
 Тимошечкин М. Див. Тимошечкін М.
 Тимошечкін М. 219, 276
 Тимшин І. 825

Тисячна Н. 197, 1587
Титов М. 740, 770
Тичина П. 4, 339, 570, 861, 1151, 1581, 1612, 1678
Тімлін Е. 849
Ткаченко 881
Ткаченко А. 246
Ткаченко В. 236 (ред.), 253, 926 (ред.) 1211, 1326, 1333, 1501, 1524, 1538, 1654, 1671, 1672, 1676
Ткаченко Н. 2
Ткаченко С. 253, 260, 329, 1501, 1643
Ткаченко Ю. 698, 1501
Ткачівська М. 1350
Товстенко Н. 1069
Тодоровський П. 704
Токмань Г. 11, 41, 42, 1131, 1423
Толочко П. 1126*(ред.)
Толпига А. 213, 386
Томашпольський Д. 387, 747
Томенко Т. 387
Топачевський А. 1128 (ред.), 1310, 1326, 1333, 1362, 1557
Траат М. 5
Тракль Г. 2, 462
Трахтенберг І. (И.) 1126*(ред.), 1318, 1338
Трегуб Г. 273
Тригуб П. 1585 (ред.)
Тримбач С. 311, 344, 718, 721, 731, 740, 742, 770, 773, 799, 802, 806, 839, 844, 1129, 1165, 1709, 1710, 1711, 1717, 1719, 1720, 1724
Тронько П. 405
Трофимович К. 637
Тувім Ю. 977
Тулін І. 669
Тупицький Ю. 758, 1052
Турак Н. 1329
Турбай І. 155
Тургенєв І. 679, 711
Туржанський Л. В. 29
Тухачевський М. 4
Тхань Тхао 506
Тютюнник Григорій 236, 835, 836, 1245
Тютюнник Ю. 799, 861, 1697, 1715, 1718
Удовиченко М. 152, 174, 176, 1053–1062, 1395
Уїтц Б. 1040
Українка Леся 201, 828, 829
Уліщенко А. 229 (упоряд.)
Уліщенко В. 229 (упоряд.)
Ульшин Є. 1052, 1151
Унгурян О. 49, 400
Урись Т. Ю. 323
Урізченко В. 7, 423, 659
Усань В. 1424, 1438
Усач Г. 883
Устименко В. 1666
Утевська П. 1591
Уштан І. 122
Фадеєв О. 1341
Фальківський Д. 45, 178, 347, 348, 1063, 1413
Фалькович Г. 1130 (ред.)
Фальковский Д. Див. Фальківський Д.
Фам Нгок Кань 507
Фатюков А. 842
Федоренко Є. 103 (упоряд.), 1173 (упоряд.)
Федоров А. 322
Федорук А. 1341
Федорук О. 138, 1020
Федорченко О. 51, 1020
Федунович-Швед О. 213, 227, 253
Федюк М. 765
Фернандос А. 670
Фет А. 979
Фефер І. 980
Фещенко В. 1052
Филипович П. 4, 471
Фисун О. 4
Фіалко Олег 759, 761
Фіалко Олена 139
Фіглюс І. 772
Філановський Г. 1064
Філіпенко Г. 104
Філіпов В. 849
Фінберг Л. 4, 467 (упоряд.), 587, 1130 (ред.)
Фішбейн М. 52, 582, 883, 1137, 1162, 1167, 1743, 1747
Флоріан М. 639, 653, 655

Фолкнер В. 1120
 Франко З. 1245
 Франко І. 27, 812, 964
 Франс А. 294, 1121
 Француженко М. 84, 790
 Француженко-Вірний М. Див. Француженко М.
 Фрейліграт Ф. 982
 Фрід Е. 6
 Фрізман Л. 42 (ред.)
 Фролов О. 844, 851
 Фрост Р. 1061
 Фучик Ю. 645

Хазіна І. 135, 1370
 Харитонов В. 1610
 Харчук Б. 1245
 Харчук Р. 1627
 Хвильовий М. 132, 765, 870, 983, 1178, 1180
 Хворостянко Є. 850, 852
 Херсонський Х. 1072
 Химич А. 849
 Хмельницький Богдан-Зиновій 4, 473
 Хмурий Василь (спр. В. Бутенко) 777, 1066
 Ходченко В. 723
 Холінський Л. 93
 Холодний М. 1182, 1764
 Хом'як Т. В. 165
 Хоменко Ю. 253, 1052
 Хомичевський М. 4, 258
 Хорунжий Ю. 411, 1134, 1367
 Хоткевич Г. 737
 Хрикін С. 1303
 Хринюк Є. 680, 746

Цалай-Якименко О. 300
 Царинник М. 754
 Цвіркунов В. 747, 752
 Целан (Целян) Пауль 5, 6, 160*, 188, 582–588, 1048, 1065, 1620, 1622, 1642, 1647, 1658, 1666, 1668
 Циба М. 677
 Цибулько В. 89
 Цивінський В. 810
 Цидельковський С. 586, 1622
 Цимбал Г. 1353

Цимбал Я. 116 (ред.)
 Цимбалюк Т. Див. Цимбалюк-Скопненко Т.
 Цимбалюк-Скопненко Т. 227 (уклад.), 242 (уклад.), 253, 922 (уклад.), 923(уклад.), 1476 (уклад.)
 Ципердюк І. 1565
 Цюп'як І. 72, 193
 Цюрупа О. 675

Чабан М. 331 (упоряд.), 1449 (упоряд.)
 Чабаненко В. 491, 1283
 Чалий А. 402
 Чалый П. 217 (сост.), 1131, 1490 (сост.), 1566
 Чарквіані Д. 6, 511
 Чебанік В.Я. 320, 1131
 Чебикін А. 413
 Чекалін Є. 1398, 1404, 1405
 Чемерис В. 180, 1585
 Червінська К. 1029
 Чердаклі А. 1326, 1333
 Чередник Л. 1674
 Чередниченко А. 1243
 Чередниченко Д. 33 (упоряд.), 410, 1143, 1243, 1478, 1644, 1645
 Чередниченко О. 253
 Черемисин Д. 1760, 1761
 Черкасенко С. 838, 840
 Черкаський М. 1223
 Черкашина Л. 1309
 Черницький І. 1692
 Чернієнко Г. 1116 (пер.)
 Чернілевський С. 718, 771, 1167
 Чернін Велвл (Владимир Юрьевич Чернин) 1130
 Чернов А. 813
 Черноватий Л. 213 (ред.), 253 (ред.), 1655 (ред.)
 Чернюк С. 1484
 Черняков Б. 20, 964, 1436, 1447, 1452, 1453, 1485, 1534, 1539, 1655
 Чехов А. 694
 Чирков О. С. 530 (ред.)
 Чирський М. 93, 399
 Чілачава Р. 161, 509 (упоряд.), 1199
 Чмихов М. 1270
 Чміль Г. 1696

Чоботар О. 135
 Чорний В. 718
 Чорний Ю. 1052
 Чорний Ю., читач газ. 779
 Чорновол В. 412
 Чорномаз В. 92 укл.
 Чугунова Е. 344 (пер.)
 Чуйко В. 60, 89, 381, 446 (упоряд.), 477 (упоряд.), 1186, 1369, 1582, 1595 (упоряд.) 1739
 Чумак І. 27
 Чупринка Г. 1440
 Чурюканов П. 1157а
 Чухліб В. 59, ред. 111
 Чухліб Т. 822
 Чухрай Г. 724
 Чхан М. 1583
 Чюрльоніс К.-М. 5, 6

Шабатин П. 1752
 Шайнер Д. 6, 654
 Шанюк В. 182 (упоряд.), 1131 (упоряд.)
 Шаповал Г. 1154(ред.), 1155(ред.)
 Шаповал М. 1029, 1496
 Шаповал Ю. 411
 Шарандак П. 899
 Шарварок О. 1695
 Шаргей О. Див. Кондратюк Ю. 733
 Шаров М. 733
 Шарпатий В. 66 (ред.)
 Шатайло О. 1715
 Шатров М. 725
 Шатько Є. 1068
 Шаф О. 1354
 Шахова К. 407, 534 (авт. передм), 536 (упоряд.), 539, 558, 583, 601, 645
 Шацький І. 59, 111
 Шевельов Ю. 93
 Шевченко Г. 1767
 Шевченко Л. 1656 (уклад.)
 Шевченко М. 1326, 1333
 Шевченко С. 411, 627, 1278, 1326, 1333
 Шевченко Тамара 753
 Шевченко Тарас 4, 7, 41, 181, 203, 470, 799, 812, 814, 957, 989, 1020, 1039, 1040, 1046, 2116, 1225, 1322
 Шевченко Ю. 374

Шевчук Вал. 694,765, 1182 (ред.), 1367, 1409, 1567, 1614 (ред.), 1698 (ред.)
 Шевчук М. 65
 Шевчук С. 1759
 Шейкін Е. 338
 Шекспір В. 4, 5, 6, 199, 252, 488, 489, 1017, 1570, 1610
 Шелест П. 1174, 1272
 Шелест Ю. 1245
 Шелестович І. 469 (ред.)
 Шеллі П. Б. 1018
 Шептицька Т. 91, 1133
 Шерстобитов Є. 1763
 Шиваров 881
 Шигаєв В. 765
 Шиленко В. 834
 Шилов Ю. 1175, 1270, 1393, 1441
 Шимановський 6
 Шимборська В. 5, 6, 122, 627, 630, 897, 1618, 1634, 1640, 1664, 1673, 1674
 Шимон (Шімон) Й. 6, 655
 Шимон З. 605
 Шишкін В. 404
 Шишкова А. Д. 908
 Шкандрій Б. 84, 870
 Шкварець В. 180, 996, 997, 1489, 1585
 Шкляр В. 253, 260, 1524,1538, 1643
 Школа В. 48
 Шкурін В., 672, 691, 844
 Шкурко М. 73, 1558
 Шлапак Б. 1606
 Шлапак Я. 1362а
 Шляхова Н. 112 (ред.)
 Шмигун О. 810
 Шморгун О. 1124
 Шмотолоха В. 765, 775
 Шнель Р. В. 6
 Шноралі Н. 5, 504
 Шовкошитний В. 1341, 1347
 Шовкун В. 1102, 1536, 1631
 Шопен Ф. 5
 Шостакович Д. 6
 Шоу Б. 529, 1111, 1114
 Шпаковський І. 501
 Шпаковський Я. 493
 Шпіттелер К. 905
 Штеменко С. 44
 Штонь Г. М. 182 (ред.), 1341

Шугай Олександр (Олександр) 1, 206, 290, 292, 408, 412, 417, 1319, 1326, 1333, 1444, 1548, 1600
 Шудря Є. 342, 1359
 Шудря М. 342, 410, 727, 809, 813, 819, 1273, 1281, 1359, 1719
 Шулик П. 529 (упоряд.)
 Шульга Л. Див. Фінберг Л.
 Шульга Р. 382
 Шульга Т. 54 (авт.-укладач), 68 (авт.-уклад.), 94 (авт.-уклад.), 100 (авт.-уклад.), 1382 (авт.-уклад.)
 Шульц Йо 6, 589
 Шумак Н. 402
 Шупик О. 746, 1721
 Шупта Д. 1740, 1741

Щавурський Б. 485 (уклад.), 553 (уклад.), 533, 566 (уклад.), 615 (уклад.), 634 (уклад.), 635 (уклад.), 1632 (ред.)
 Щепа А. 1143, 1540
 Щербак Ю. 89
 Щербатюк С. 778 (упоряд.)
 Щоголів Я. 4

Юрков І. (И.) 1303, 1458, 1543
 Юркова М. 888, 1363
 Юркова О. 1561 (наук. ред.)
 Юрченко В. 830 (ред. кф)
 Юткевич С. 319 (ред.)
 Ющенко О. 137

Яблонська Г. 1493
 Яворівський В. 391, 1230, 1234, 1237, 1242, 1300
 Яворницький Д. І. 1044
 Яворська В. 753
 Яворська Н. 1025
 Яїцький І. 149, 155, 163, 180, 186, 189, 196, 1184, 1194, 1390, 1445, 1751
 Якимович Б. 9, 334 (ред.)
 Якимчук А. 213
 Яковина М. 1687

Яковлев Ю. 833
 Якубенко І. 424
 Якубовський І. 1436, 1541
 Якутовичі, Г. та С. 848
 Ямпольський Євген 332
 Янкевич Є. 160а.
 Янко Д. 1326, 1333
 Яновський Ю. 657, 661, 663, 694
 Янукович В. Ф. 413
 Янчук О. реж. 770
 Яременко В. 93, 103 (упоряд.), 320, 443(упоряд.), 448(упоряд.), 1131 (рецензент), 1173 (упоряд.), 1567
 Яровенко Т. 104
 Ярославич І. 93 (ред.)
 Яхвак Богдан 218
 Ященко В. 402
 Ященко Євген 118, 1067
 Bashan M. Див. Бажан М.
 Bury S. E. 312, 317
 Celan P. Див. Целан П.
 Cudaka R. 627
 Czaplinski L. 398
 Deslaw E. Див. Слабченко Е.
 Dowżenko O. Див. Довженко О.
 Drač I. Див. Драч І.
 Dratsch I. Див. Драч І.
 Gosse P. 313
 Hosejko L. Див. Госейко Л.
 Miñiosz C. 627
 Nabytovych I. Див. Набитович І.
 Norwid C. K. Див. Норвид Ц. К.
 Oliiñnyk V. Див. Олійник Б.
 Olynyk M. D. 11
 Paradzanow Z. Див. Параджанов С.
 Pluzhnyk Y. Див. Плужник Є.
 Prawyłowa O. 619
 Prihara M. Див. Пригара М.
 Rozumnyj J. 11
 Saczok O. Див. Сачок О.
 Shtohryn D. Див. Штогрин Д.
 Szymborska W. Див. Шимборська В.

Хронологічний покажчик праць Леоніда Череватенка

1963	345
1965	419, 621, 656, 657
1966	8, 501, 520, 569, 624, 636, 827
1967	9, 10, 11, 420, 491, 512, 540, 570, 622, 623, 658
1968	12, 13, 299, 300, 421, 521, 535, 547, 548, 596, 659, 660,
1969	301, 302, 422, 490, 493, 494, 495, 497, 502, 519, 522, 523, 597, 642, 643, 661, 662, 663
1970	303, 304, 423, 508, 510, 511, 641, 647, 648, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 828*, 829, 874
1971	305, 496, 549, 618, 619, 637, 672, 830, 1145
1972	14, 15, 306, 307, 533, 541, 556, 561, 571, 598, 627, 631, 633, 831
1973	308
1974	515, 524, 590, 591, 832, 833
1975	16, 834
1976	17, 17a, 309, 310, 311, 483, 545, 552, 564, 577, 579, 612, 673, 1146
1977	18, 312, 313, 525, 538, 592, 593*, 674, 675, 676
1978	19, 550, 555, 563, 581, 582, 677, 678, 679, 680,
1979	314, 516, 536, 594, 599, 602, 603, 604, 604, 605, 606, 609, 610, 613, 616, 620, 625, 652, 654, 681, 682, 683, 861, 1068
1980	1, 20, 21, 424, 425, 638, 644, 649, 650, 684, 685, 686, 835, 836
1981	22, 426, 687, 688, 689, 690
1982	2, 22a, 23, 24, 315, 316, 346, 427, 428, 429, 430, 498, 639, 640, 653, 655, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697
1983	25, 26, 27, 347, 431, 562, 600, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 837, 1147
1984	28, 29, 317, 348, 526, 534, 539, 558, 583, 601, 645, 704, 705, 706, 707, 708
1985	30, 31, 32, 33, 318, 505, 506, 507, 709, 710, 711, 712, 713, 875, 876, 878
1986	34, 35, 319, 320, 432, 488, 651, 814, 815, 816, 817, 877, 1148, 1149
1987	36, 37, 433, 517, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 1020, 1040
1988	38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 434, 503, 504, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 1030, 1031, 1033, 1127, 1131
1989	48, 49, 50, 51, 52, 370, 551, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 867, 889, 890, 1034, 1049, 1065
1990	53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 349, 350, 435, 436, 611, 614, 617, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 884, 887, 888, 989, 999, 1001, 1005, 1006, 1007, 1019, 1036, 1046, 1050,
1991	69, 70, 71*, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82*, 83, 371, 372, 402, 403, 437, 557, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 858, 868, 872, 882, 886, 901, 903, 990, 991, 1021, 1025, 1028, 1052, 1071, 1132, 1150, 1151
1992	84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 321, 322, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 859, 870, 871a, 1047, 1072, 1133, 1152
1993	94, 95, 96, 97*, 98, 99, 100, 101, 102, 772, 773, 774, 775, 905a, 906, 1044
1994	103, 104, 105, 106, 107, 108, 109*, 110, 111, 373, 374, 375, 376, 776, 777, 778, 779, 838, 1008, 1022, 1032, 1041, 1043, 1066, 1134, 1153
1995	112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 351, 377, 438, 439, 865, 866, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 907, 986, 987, 1026, 1027, 1038, 1067, 1135
1996	123, 134, 125, 126, 127, 128, 129, 130*, 141, 142, 143, 404, 440, 482, 484, 487, 518, 527, 542, 546, 559, 560, 565, 568, 572, 576, 589, 780, 781, 782, 783, 860, 861, 862, 863, 879, 902, 908, 939, 983, 985, 992, 993, 994, 995,

996, 1002, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1042, 1136, 1137

1997 144 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160*, 160a, 378, 379, 405, 441, 784, 785, 880, 909, 910, 911, 912, 998, 1023, 1024, 1048, 1053, 1070

1998 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173*, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 323, 324, 325, 380, 381, 406, 528, 573, 584, 786, 787*, 864, 869, 930, 934, 944, 945, 946, 964, 971, 972, 1045, 1051, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063

1999 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 326, 407, 646, 788, 789, 790, 871, 919, 984, 1095, 1128

2000 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 327, 328, 382, 383, 384, 529, 530, 543, 607, 791, 792, 839, 904, 905, 913, 914, 915, 916, 917, 951, 1073, 1096, 1097, 1138

2001 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 329, 352, 385, 386, 387, 408, 409, 410, 442, 443, 444, 489, 586, 793, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 800, 801, 855, 857, 891, 918, 920, 921, 929, 932, 933, 935, 936, 937, 938, 940, 941, 942, 943, 947, 948, 949, 950, 952, 953, 954, 955, 958, 959, 960, 962, 963, 967, 968, 970, 973, 974, 975, 976, 977, 979, 980, 981, 982, 1000, 1035, 1069, 1129, 1139

2002 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 330, 331, 388, 389, 390, 411, 445, 450, 492, 802, 803, 804, 805, 840, 841, 842, 843 885, 922, 988, 1003, 1098

2003 3, 230, 231, 232, 233*, 240*, 242, 332, 333, 353, 354, 355, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 412, 413, 446, 447, 448, 449, 450, 628, 806, 923, 924, 925, 931, 956, 957, 961, 965, 969, 978, 1037, 1074, 1099, 1140, 1154

2004 243, 244, 245, 246, 247, 334, 356, 397, 398, 451, 452, 453, 454, 455, 807, 808, 809, 842, 843, 873, 1075, 1076, 1077, 1078, 1100, 1141

2005 248, 249, 250, 251, 252, 335, 336, 456, 509, 585, 810, 811, 812, 813, 844, 845, 881, 928, 1079, 1101, 1102

2006 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 337, 338, 414, 457, 632, 814, 815, 816, 817, 997, 1039, 1064, 1080, 1103, 1104, 1105, 1155

2007 261, 262, 263, 264, 265, 266, 339, 340, 357, 358, 399, 415, 458, 459, 460, 587, 629, 818, 819, 846, 847, 848, 1004, 1106, 1142

2008 267, 268, 269, 270, 271, 341, 342, 359, 360, 361, , 400 , 461, 462, 463, 464, 574, 575, 588, 595, 608, 820, 821, 849, 850, 883, 1029, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111

2009 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 401, 465, 822, 851, 852, 898, 899, 900, 926, 1081, 1112, 1113, 1114, 1143

2010 280, 416, 485, 513, 514, 553, 566, 615, 823*, 1115, 1116

2011 281, 282, 283, 284, 285, 417, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 531, 537, 626, 630, 634, 853, 1130, 1143,

2012 4, 286, 287, 368, 473, 486, 554, 567, 578, 580, 824, 1117, 1144

2013 288, 289, 290, 291, 292, 293, 343, 344, 418, 474, 475, 476, 477, 825, 826, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1118, 1119, 1120

2014 294, 295, 369, 478*, 479, 480, 927, 1087, 1088, 1089, 1090, 1121

2015 5, 544, 635, 856, 1091

2016 296, 297, 499, 500, 854, 1092/1094*

2017 6, 298, 481, 532

2018 7

ЗМІСТ

Від упорядника.....	3
Про Леоніда Череватенка і його творчість.....	8
Кореневич Л. Орач перелогів.....	8
Скуратівський В. Леонід Череватенко: передювілейні нотатки.....	9
Сушко К. Він умів слухати землю, і земля його чула: до 80-річчя з дня народження Леоніда Череватенка.....	10
Скуратівський В. Подвижник українського кіно. Пам'яті Леоніда Череватенка.....	11
Основні дати життя і діяльності Леоніда Череватенка.....	13
ТВОРИ ЛЕОНІДА ЧЕРЕВАТЕНКА.....	20
Окремі видання творів.....	20
Літературно-критичні, публіцистичні, культурологічні статті.....	35
Статті.....	35
Рецензії.....	74
Статті в енциклопедіях.....	79
Інтерв'ю.....	81
Участь у колективних публікаціях.....	86
Поетичні твори Л. Череватенка.....	88
Переклади Л. Череватенка.....	95
...з англійської.....	95
...з білоруської.....	96
...з вірменської.....	98
...з в'єтнамської.....	98
... з грузинської.....	98
...з італійської.....	98
... з німецької.....	99
...з норвезької.....	106
... з польської.....	106
...з російської.....	110
...з сербо-лужицької.....	111
...зі словацької.....	111

...з туркменської.....	112
...з чеської.....	112
Кінематографічний доробок Л. Череватенка.....	113
Статті, рецензії.....	113
Сценарії.....	133
Фільми, зняті за сценаріями Л. Череватенка.....	133
Друковані сценарії.....	140
Публікації джерел.....	141
З творчої спадщини українських поетів, письменників, діячів культури.....	141
З творчої спадщини діячів культури Білорусії та Росії.....	162
Листування Л. Череватенка.....	163
Редагування, упорядкування, рецензування, інтерв'ю.....	165
Редагування.....	165
Науковий консультант, рецензент.....	168
Упорядкування.....	168
Інтерв'ю.....	171
ПУБЛІКАЦІЇ, ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЗГАДКИ ПРО ЛЕОНІДА ЧЕРЕВАТЕНКА.....	173
Матеріали до біографії.....	173
Про Л. Череватенка як.....	193
...літературного критика.....	193
...поета.....	212
...перекладача.....	216
...кінокритика, кінематографіста.....	224
Поетичні твори, присвячені Л. Череватенку.....	231
Фотоілюстрації.....	231
Іменний покажчик.....	234
Хронологічний покажчик.....	260

Довідкове видання

ЛЕОНІД ЧЕРЕВАТЕНКО

***Матеріали до біобібліографічного
показчика***

Упорядник ***Казакова Наталія Володимирівна***

Відповідальний за випуск **Т. Вилегжаніна**

Редагування, комп'ютерне опрацювання **Т. Римаренка**

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 14,88
Зам. № 15

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського Михайла, 1, м. Київ-1, 01001.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5350 від 11.04.2017